

FORRÁSJEGYZÉK

a közösségi munka kiadványaiból

1974-2023

FEJEZETEK

Bevezetés

- I. A Forrásjegyzék teljes szócikkei 34 kategóriában
- II. A szócikkek címei ábécébe rendezve
- III. A Forrásjegyzék. A közösségi munka publikációi – válogatás, 1974-2023. A teljes szócikk-készlet bemutatása címek szerint

BEVEZETÉS

Bevezetés

Miért Forrásjegyzék?

Azért, mert bár elmondható, hogy a miénk is rendszerező jegyzék, vagyis bibliográfia, ugyanakkor bőbeszédűbb a könyvtári bibliográfiáknál. A mi Forrásjegyzékünk nemegyszer kiadványok teljes tartalomjegyékét is felsorolja, vagy több éves folyamatok legfontosabb lépéseit. Szükségszerűen, hogy lássuk az eredetet, hiszen a közösségi szakmák kialakulásának időszaka, 49 éve sok ötlet megvalósításával próbálkozott, egyeseket, ha nem váltott ki helyi együttműködést, elejtett, másokat viszont, mert járható útnak bizonyultak, megtartott és fejlesztett. Belőlük építkezik tovább mindaz, amit ma követhető példának, vagy éppen szakmáknak nevezhetünk. Ami az érintett időszakban, 1974-től 2023 végéig megszületett és fölnevelkedett, az a civil és közösségi szakmák létrejöttének időszaka is.

Rendben, de miért Forrásjegyzék? Választhattuk volna a bibliográfiánál tágabb teret nyújtó repertórium szót is a maga többféle jelentésével (például adattár, címjegyzék, egy téma irodalma), de mi a latin repertórium magyar jelentései közül a szintén létjogosult forrásjegyzéket választottuk. Mert a „forrás”¹ az etimológiai szótár szerint eredet, kútforrás - a mi szakmai eredetünk és kútforrás is... úgy találtuk, hogy ez a többenél sokkal izgalmasabb elnevezés, mert jelképes értelmet is hordoz.²

Mi tehát a mi Forrásjegyzékünk?

Közel ötven év közösségi önszervező és szakmai munkájának rendszerezett bemutatása. Összefoglalja e hosszú tanulási és fejlesztési időszak eredményeit; lehetőséget nyújt az eddigi, közösségi jellegű civil és szakmai aktivitás megismerésére; s reményeink szerint további cselekvésre és fejlesztésre ösztönöz. A Forrásjegyzék a hazai mellett a külföldi és nemzetközi közösségi munkát is érinti.

A Közösségfejlesztők Egyesülete tagjai, testvérszervezetei és partnerei, s a munkájuk során látókörükbe került hazai és nemzetközi szervezetek, szakmák, civil helyi cselekvések és társadalmi mozgalmak, továbbá néhány meghatározó eszmeáramlat és kutatás fontos tanulmányai és cikkei kapnak helyet ebben a lenyűgöző nagyságrendű gyakorlati munkát is tartalmazó Forrásjegyzékben. A gyakorlat azért is nagyon fontos, mert az mutatja meg a közösségi munkával, fejlesztéssel, szervezéssel és akciókkal foglalkozóknak, hogy milyen összefüggéseket szükséges figyelembe venniük elméleti

---

¹ forrás – ‘földből vagy hegyoldalból előtörő víz’; ‘ok, eredet’: *a viszály forrása*; ‘adatok, ismeretek lelőhelye, kútforrás’. A hidrológiában a **forrás** a felszín alatt található vizek (...) természetes felszínre törése.

² Latin-magyar szótár

téren is. Ezek a tevékenységek és írások jelentősen járultak hozzá felismerni és megérteni a közösségi munka aktuális trendjeit, közösség- és társadalomalakító jellegét, s így az évtizedek során folytonosan épülő közösségi-civil képzésekhez is nélkülözhetetlen forrásul szolgálnak.

Válogatásunk egyben kor-, társadalom- és szakmatörténeti dokumentum is. Forrásjegyzékünkben csak néhány kis terjedelmű, a maga korában fontos, de mára már elavult információt tartalmazó írást hagytam ki, még ha azok kortörténeti jelentőségével tisztában is vagyok. Jelen összeállítással a ma is használható gyakorlati megoldások és elméleti keretek bemutatása volt a célunk.

A válogatás forrásai

A Népművelési Intézet és jogutódai, köztük leghosszabb ideig az Országos Közművelődési Központ és keretei között a Művelődési Otthon Osztály az első és legfontosabb intézmény, melynek munkatársai a közösségfejlesztés kezdeményezői, akik 1984-ben létrehozták a Közösségszolgálatot, s később egy országos hálózattá fejlődő Közösségszolgálat Alapítványt is. A módszertani kísérletek, elemzések és publikációk, s ezek tartalmainak képzéseken és szakmai összejöveteleken történő kommunikálása mellett a Közösségszolgálat fontos tájékoztató funkcióval is bírt. Létesített ugyanis egy IBM PC és Commodore 64 számítógépekkel dolgozó, évente 6 alkalommal megjelenő Lemezújságot, az első e-forrást, mely kiegészítette a Népművelési Intézet-OKK hagyományos kiadói tevékenységét.

Forrásaink eleinte az előbb bemutatott szakmai közösségeink voltak, a kezdeményezéstől a szakmafejlesztő kísérleteken át az elméleti és gyakorlati elméleti alapvetések folyamatos kimunkálásáig és közzétételéig.

A rendszerváltással nyílt lehetőség önálló entitású szervezetek, egyesületek, alapítványok létrehozására, mozgalmak létrejöttére – a közösségi munka további intézményeinek megalakulására is. 1989-ben alakult meg a Közösségfejlesztők Egyesülete, 1991-ben a Közösségi Kapcsolat Alapítvány és annak Közösségi Adattára, egyre bővülő elektronikus adatállománnyal és szakkönyvtárral. 1990-ben jelentkezett a Közösségfejlesztők Egyesülete szakmai folyóirata, a Parola, a hosszabb tanulmányokat megjelentető Parola füzetekkel, s ezeknek e-változatáról a Közösségi Adattár gondoskodott. 1993-ban a Civil Rádió jött létre, a Civil Rádiózásért Alapítvány keretében. E közösségi rádió 1995-től rendszeresen sugároz adásokat, s a mai napig jelentős szerepet tölt be a demokrácia–cselekvő állampolgáriság mindennapi kommunikálásában. 1994-ben jött létre a Civil Kollégium Alapítvány és annak közösségi-képzési központja Kunszentmiklós-Kunbábonyban. E szervezet az önkéntes közösségi munkások és a szakemberek képzése és továbbképzése mellett az innovatív

szakmai megoldások folytonos keresésével és fejlesztésével, bel- és külföldi hálózati munkával vívott ki széleskörű figyelmet önmaga iránt.

A felsoroltakat nevezzük a Közösségfejlesztők Egyesülete testvérszervezeteinek, melyeknek évtizedes, folyamatos és egybehangolt munkája nélkül a magyar közösségi munka nem lenne gazdagon dokumentált – nem lenne tehát miből felépíteni most e Forrásjegyzéket sem.

Évtizedek együttműködése és hálózati munkája érlelte ki összetartozásunkat és elhivatottságunkat ügyünkért. Saját publikációink, a Parola, a Parola-füzetek, s egyszersemind kiadványok, interjúk és podcastok jelentik fő forrásainkat, melyek szervezeteink és intézményeink szakmafejlesztő munkáit tükrözik.

Forrásaink egyidejűleg az aktív helyi lakosok, a folyamatosan alakuló helyi közösségek és formalizálódó szervezetek és a munkáik során létrejövő kistérségi, térségi hálózatok és partnereink, akikkel szövetségben, koalícióban együttműködő munkatársaként dolgozunk együtt itthon és Európában.

Forrásaink természetesen diákjaink is, akiknek érdeklődéséért oly sokat köszönhetünk. Ők ösztönöznek bennünket arra, hogy amit a gyakorlatban megcselekedtünk, azt attól eltávolodva meg is értsük, elemezzük és átadható, szakmaelméleti és gyakorlati elméleti anyagokká érleljük. A katalizátor kilépése egy önállóvá vált közösségből lehetővé teszi számára, hogy eltávolodjon munkájától s rálásson arra. E tér- és időbeli távlat biztosítja a szakmai tudatosulást, a történetek leírását és elemzését, a bevált módszerek kidolgozását, s tesz nyitottá elméleti munkák megismerésére, tehát a nagy kérdésekkel és a folyton alakuló társadalmi jelenségekkel, s a nyomukban születő, örökkön jelen lévő szakmai dilemmákkal történő egyéni küzdelmekre. Az átadás sokféle módon történhet, szóban és írásban, terepgyakorlatokon, tanulmányutakon stb. Együtt fejlődik a szakember és a diák, s lesz társuk a kutatómunka, s mindezekon keresztül tágul az e kapcsolatrendszerben résztvevő emberek és közösségi cselekvésre társult szerveződések tagjainak látóhatára is. Mindezek alapján nyugodtan állíthatjuk, hogy a közösségi munka szereplői és diákjaink nem csak a közösségi és civil aktivitásban, de a felnőttképzésben és felsőoktatásban is alkotó társaink.

Forrásaink végül a könyvkiadók és szakmai folyóiratok. A Forrásjegyzékben most főként a Múzsák Közművelődési Kiadóra, a Kultúra és közösség folyóíratra, a Civil Szemlére és az Esélyre, a Parolára és Parola füzetekre terjedt ki figyelmünk, valamint a világ (!) közösségfejlesztését immár 1966 óta bemutató Community Development Journal-re. Érdeklődésünk kiterjedt a helyi lapokra, honlapokra, és a közösségi médiára is.

A Forrásjegyzék rendszere - tudnivalók

A Forrásjegyzék 4 részből áll:

Bevezetés

I. A Forrásjegyzék teljes szócikkei 34 kategóriában

II. A szócikkek címei ábécébe rendezve

III. A Forrásjegyzék. A közösségi munka publikációi – válogatás, 1974-2023.

A teljes szócikk-készlet bemutatása címek szerint

- A Bevezetés egyfajta útmutató a Forrásjegyzék létrejöttéről és használatáról.
- I. A 34 kategóriába rendezett teljes szócikk
A kategóriákba sorolt szócikkek témáik alapján kerültek együvé. Besorolásuk vagy szerzők szerint, vagy – amennyiben a publikáció közösségi munka eredménye -, téma szerint történik. Szerepet játszhat a megjelenés évszám is, mert azonos szerző több publikációja esetén ez dönti el a besorolás sorrendjét.
- II. A szócikkek címei ábécébe rendezve. A kategóriák gyűjtőnévként funkcionálnak, a szócikkek címei egyedi tárgyköröket jelölnek. A kategóriákon belüli részterületek témáinak keresésében ezért a publikációk címei nyújthatnak segítséget
- III. A Forrásjegyzék a teljes szócikk-készletet mutatja be a szócikkek címei szerint.

Tehát:

Az I. fejezet megadja az ott következő kategóriák tartalomjegyzékét, listáját, s onnan kattintással lehet a kívánt kategóriába jutni.

A II. fejezet is egy, a fejezetre vonatkozó tartalomjegyzékből teszi kiválaszthatóvá a megnézni kívánt szócikket és kattintásra vezet oda az érdeklődőt.

A III. fejezetnél a tartalomjegyzék és a kereső segít a kívánt téma megtalálásában.

Forrásjegyzékünkben angol nyelvű címléírások is találhatóak. A magyarra át nem tett külföldi irodalmat net-tájékoztatóval, vagy hivatkozások alapján lehet megtalálni az eredeti angol nyelvű kiadványokban.

Jó tudni, hogy a neten nem, vagy már nehezen hozzáférhető kiadványok egy része papír-alapon, eredetiben vagy szkennelve elérhető a Közösségi Kapcsolat Alapítvány Közösségi Adattárának könyvtárában, a Közösségfejlesztők Egyesülete székhelyén: 1137 Budapest, Pozsonyi út 14. II. emelet. Időpont egyeztetése e-mailen lehetséges: egyesulet@kofe.hu vagy vercseg@kkapcsolat.hu

Végül magunkról ...

A lapszerkesztést (és a dokumentálást, az informatikai eszközök használatát, a rádiózást, a szakmai cikkek írását, a nemzetközi térben való mozgást és magukat a közösségi beavatkozó szakmákat is) folyamatosan tanuljuk. Közösségfejlesztő műhelyeink tagjai önkéntes munkában írnak és szerkesztenek. A közel 50 év során számos személyi és technikai változást tarthatunk számon, hogy mást ne mondjak ez utóbbira, a papíralapú lapról az e-változatra való áttérést. Mindez azt is magával hozta például, hogy nem minden jelölés következetes, például a Parola oldalszámozásáé sem, ezért a Parola esetében nem adunk meg oldalszámokat.

A jövőre nézve arra vállalkozunk, hogy **folyamatossá tesszük Forrásjegyzék kiegészítését és megjelentetését**, s az aktuális évben megjelent művek alapján évente gyarapítjuk és egészítjük ki a szócikk-gyűjteményt. Az első kiegészítés a 2024-es évet tartalmazza majd, megjelenése 2025 első felének végéig várható.

A szerkesztő munkatársai.

A 49 év kiadványaiból építkező Forrásjegyzéket Kovács Edit, Huszerl József és Dudok Dávid tették alkalmassá a megjelenésre, elvégezve annak műszaki- és honlapszerkesztési munkáit. A megjelenés után emellett közösségkapcsolati munkát is végeznek, hogy a szakmai szervezetek és műhelyek, a képző intézmények munkatársai egyre nagyobb számban használhassák a Forrásjegyzéket. Huszerl József és Dudok Dávid érdeme az informatikai, Kovács Edité a tördelői és honlapszerkesztői, s mindnyájunké a közösségkapcsolati munka. Munkatársaim az ötlettől a megvalósulásig figyelemmel kísérték a szerkesztési folyamatot, szerkesztői elképzeléseimet megismerték és javaslataikkal egészítették ki, így a folyamatos munka első, kezdő megjelenésének lehetővé tételét a konzultációktól kezdve a műszaki szerkesztésen át a közzétételig nekik is köszönhetjük.

A publikációk gyűjtése 2023. december 31.-én zárult le.

A szerkesztői-kiadói munka 2024 novemberében fejeződött be.

A Forrásjegyzék 2024. november 22.-én került bemutatásra a 2024-es Közösség konferencián.

Az utómunkálatok végén a Forrásjegyzék 2024 decemberében került fel a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapjára: www.kofe.hu

Vercsey Ilona közösségfejlesztő, szerkesztő
a Közösségfejlesztők Egyesülete tiszteletbeli elnöke

**ÖSSZEFOGLALÓ
SZÓCIKKEK**

II. Összefoglaló szócikkek (kategóriák)

- [1. A falu, a vidék](#)
- [2. A közösségi beavatkozás elmélete és gyakorlati elmélete](#)
- [3. A város](#)
- [4. Civil társadalom](#)
- [5. Demokrácia](#)
- [6. E-világ](#)
- [7. Érdekvégyesítés, érdekképviselet](#)
- [8. Esettanulmányok, példák, helyzetképek és javaslatok](#)
- [9. Évfordulók](#)
- [10. Hálózatok](#)
- [11. Interjúk a Civil Rádióban](#)
- [12. Intézmények és szervezeti munkák](#)
- [13. Kedvezőtlen helyzetben élők](#)
- [14. Képzés](#)
- [15. Közösség és gazdaság](#)
- [16. Közösségfejlesztés korcsoportokkal](#)
- [17. Közösségi és társadalmi tanulás](#)
- [18. Közösségi és társadalmilag elkötelezett, alternatív közösségi terek](#)
- [19. Közösségi kezdeményezés és cselekvés](#)
- [20. Közösségi kezdeményezések helyi támogatása, közösségi alapítványok](#)
- [21. Közösségi megoldások veszélyhelyzetben](#)
- [22. Közösségi rádiózás](#)
- [23. Közösségi, társadalmilag elkötelezett, alternatív művészet](#)
- [24. Még van egy Föld](#)
- [25. Meghatározó eszmeáramlatok, kutatások, tapasztalatok](#)
- [26. Mozgalmak](#)
- [27. Munkamódok, módszerek](#)
- [28. Művelődés otthonok, közösségi házak](#)
- [29. Nemzetközi kitekintés, nemzetközi együttműködés](#)
- [30. Párbeszéd, partnerség, együttműködés](#)
- [31. Szakmaközi együttműködés](#)
- [32. Szakmatörténet itthon és külföldön](#)
- [33. Személyes és szakmai életutak](#)
- [34. Szolidaritás](#)

1. A falu, a vidék

Bánlaky Pál (1977): Zalai Falvakért. A Zalai Falvakért Egyesület. *Parola*, 1.

Bedő Andrea (2023): A mesés Hetés titka. „A titok egyik része a másképp gondolkodás, mert nem úgy gondolunk a kis vidéki falvakra, mint elsorvadó közösségekre ... A titok másik része az összefogás.” *Parola*, 2.

Beke Pál (1991): Falukonferenciát szervezett Válság és kiút címmel a pécsi Regionális Kutatások Központja. *Parola*, 2.

Beke Pál (1992): Nyolcvan falu. Kétnapos találkozó Budapesten a Normafánál, a falvak kulturális fejlesztéséről. *Parola*, 1.

Bereczky Béla (2023): Vidéki szemmel a vidékről – közösségfejlesztési folyamatok feltételei 2023-ban, Borsod-Abaúj-Zemplénben. *Parola*, 2.

Bíró Miklós (1992): Félévszázados üzenet. A gazdatársadalom összefogásáról. *Parola*, 2.

Boda Kitti, Csabai Lucia, Gyenes Zsuzsa és Molnár Aranka (2020): Községek szolgálatában kistelepüléseken. E-tanulmánykötet. 200 oldal

Bodorkós Barbara (2005): Fenntartható vidékfejlesztési kezdeményezés a Borsodi Mezőségben. Előadás, részletek. *Parola*, 2.

Brunda Gusztáv és B. Szolnoki Ildikó (1995): Kistérségi fejlesztési program a Kis-Zagyva-Völgyben. *Parola*, 1.

Cserehát-95. Kistérségi Térségfejlesztési Konferencia, 1995. október 5-6-7. Gyagyvendégi. Tapasztalatcseré és felhívás a Kistérségi Fejlesztő Szervezetek Országos Klubjában való részvételre. *Parola*, 1995/4.

Dr. Csizmadia Andor (1947): A szociográfiai alapismeretek vázlata. A Szerző előadásának kivonata. Továbbképzési segédanyag! Különlenyomat a Magyar Népjóléti Minisztérium szociális tanfolyamának anyagát összefoglaló

könyvből, Eger, 1947. Felelős szerkesztő Tóth János. Népművelési Intézet, 1984. 78 oldal

Csonka Bernadett (1997): Vidékfejlesztési tréning. Sümeg. Tudósítás a hétvégi képzésről. *Parola*, 1.

Enyedi György. Falukutatások a falufejlesztésért. *Földrajzi Közlemények*, 1975. 3–4. sz.

Enyedi György: Falvaink sorsa. 1980. Bp. Magvető Kiadó, 183 o. Gyorsuló idő

Erdei Ferenc (1973[1938]): Parasztok. In: Összegyűjtött művei, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1973, 6. A falak közt, 46-56.o.

Erdei Ferenc (1974[1940]): Magyar falu. In: Összegyűjtött művei: Magyar falu, 1940. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1974.

Farkas Gabriella (2016): Közösségi szolgáltatás – közösségi működtetés kistelepüléseken.

A Közösségfejlesztők Egyesülete NCTA programjának 33 hónapja. *Parola*, 2.

Faludi Erika (1994): Elkésett gondolatok a hógyszési falusi turizmus tanácskozáshoz: 1993. november 15-19. *Parola*, 1.

Faludi Erika (1994): A falvak felelőssége – felelősségünk a falvakért. *Parola*, 2.

Faludi Erika (1994) A helyi fejlesztések szerepe és lehetősége a Dél-dunántúl falvaiban I. rész. *Parola*, 5.

Faludi Erika (1994) A helyi fejlesztések szerepe és lehetősége. II. rész. *Parola*, 6.

Faludi Erika (1996): A Felső Szabolcsi Térségi Fejlesztő Társulás. A Kispad Alapítvány képzése a társulás 11 települése polgármesterének. *Parola*, 1.

G. Fekete Éva – Bodolai Éva (1995): Együtt! – De hogyan? Kistérségi szerveződések

megjelenése a területfejlesztésben. MTA Regionális Kutatások Központja – PHARE.

Miskolc, 1995

Gáspárné Takáts Mária (1995): Teleház – a falu mosolya. Csákberény. *Parola*, 1.

Gyenes Zsuzsa szerk. (2020): Községek szolgálatában – kistelepüléseken.

Szerzők: Balla Zoltán, Boda Kitti, Csabai Lucia, Gyenes Zsuzsa, Kai Jahns, Wolfgang Kellner és Molnár Aranka. Fordította Varga Tamás. E-tanulmánykötet az EFOP-5.2.2-17-2017-00011 számú „Közösség alapú szolgáltatások fejlesztése és a szakellátásokkal való összekapcsolása kistelepüléseken” projekt keretében, a projekt munkatársainak együttműködésében. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 200 oldal

Győri Szabó Róbert (2000): A nemzeti kisebbségek oktatási rendszerei Lengyelországban.

Magyar Kisebbség – Nemzetpolitikai Szemle, VI. 2 (20).

György Bálint (2023): Közösségszervezés pályázatokkal vagy anélkül – avagy az elmúlt évek

tapasztalatai egy zalai kistelepülésen. *Parola*, 2.

Harangi László (1993): A kulturális fejlesztés stratégiái és az alapkultúra falun: 1993. április 15-17. Salamaca. Spanyolország. *Parola*, 3.

Halmi Zsuzsa (2023): Mi bújik meg az adatok mögött? Objektív és szubjektív tendenciák a

forrásokhoz való hozzáférésben vidéken – a közösségfejlesztő szemüvegén keresztül.

Parola, 2.

Hautarnöki, Lauri (1992): Faluakció. Finnország. Fordította Solymosi Lászlóné. *Parola*, 4.

Hernádi Anna Borbála (2022): „Nagyon sok önkormányzat azt csinálja, hogy arra lő, ami

van” – avagy a vidékfejlesztés lehetőségei a Magyar Falu Program és a LEADER

Program összehasonlításának tükrében. Interjú Török Henrich-kel. *Parola*, 3.

Hideg József Röktökmuzsajon, egy Sopron melletti faluban egy KFT ügyvezető igazgatója. Az orvosi műszerek gyártásától a cirkusz-varieté és sport szolgáltatásokig, vagy a biciklis turizmusig. N. Gárdonyi Éva (1991): Interjú egy falusi vállalkozóval. *Parola*, 1.

Kemény Bertalan: A falugondnok. Gondolatok az aprófalvak üzemeltetéséről és társadalmuk

rehabilitációjáról. Bp. Népművelési Intézet, 1983. 35 o.

Kistérségi Fejlesztő Szervezetek Országos Klubja (KIFESZ) és a Baranyai Megyei Területfejlesztési Tanács konferenciája (1998): Kistérségek jövője a területfejlesztésben.

Zalai Falu '98. május. *Parola*, 2-3.

Koszorús Sándor (1990): Elvinni könnyű! Mármint a helyi intézményeket...

„Községünk, Patak 1100 lakost számlál, minden ipari centrumtól távol esik. Áldozatául esett

a “buldózer nélküli falurombolásnak.” *Parola*, 3.

Kovács Edit (2002): A vidékfejlesztési programok alapja a közösségfejlesztés. *Parola*, 4.

Kovács Edit (2020): Közösségi kapcsolatokkal a helyi fejlődésért. A tartós és eredményes helyi együttműködések „titkos” összetevői zalai aprófalvakban. *Parola*, 1.

Kórikné Terebes Mária (1996): A falusi turizmus szerepe a térségfejlesztésben. *Parola*, 1.

Kunt Balázs (2009): Részvételi vidékfejlesztés. Hogyan? Nemzetközi konferencia, Bukarest, 2009. április 2-4. *Parola*, 2.

Köles Sándor (1985): Kultúrafejlesztés és a centrum-periféria viszony oldásának lehetőségei

Somogy megye aprófalvaiban. Területi kutatások, 7. kötet.
MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, 1985. 123–127. o.

Közösségfejlesztők Egyesülete (2005): A közösségi részvétel jelentősége a vidéki térségek fejlesztésében. Gondolkodjunk közösen! szeminárium a Kishantosi Népfőiskolai Központban 2004. december 10-11.-én. *Parola*, 2.
<https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/a-kozossegi-> Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatási Központjának Észak-Magyarországi Osztálya (1994): Kistérségi összefogással falvainkért. Konferencia az MTA regionális központjában. 1993 ősz. *Parola*, 1.

Lokalitás, kultúra, önkormányzat. A konferencia rövidített jegyzőkönyve (1991. október 18.) Kulturális modell kutatások. Sorozatszerkesztő Hidy Péter.
Felelős szerkesztő B. Vörös Gizella.

Elhangzott előadások:

- Enyedi György: A lokalitás szerepe a modern társadalmakban
- Marschall Miklós: A lokális kultúra-finanszírozás dilemmái
- Harsányi László: A kultúra lehetőségei, finanszírozása és működtetése
- Vadász János: A művelődés-finanszírozás államháztartási kötelezettségeiről
- Böhm Antal: A lokalitás kérdőjeleiről
- Bánlaky Pál: A helyi hatalom működésmódjáról
- Pálné Kovács Ilona: A helyi hatalom határaitól
- Csefkó Ferenc: A helyi társadalom kutatási feladatairól
- Hidy Péter: A kultúraközvetítés helyi intézményeiről

Kiadta: VITA Kiadó, Budapest, 40 oldal

Loydl Tamás (1995): A településfejlesztés közügy. A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. *Parola*, 3.

Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztály (2005): A közösségi részvétel

erősítése a fenntartható vidékfejlesztés igazi esélye. Ajánlások a vidékfejlesztés újragondolásához. Összeállította Kovács Edit és Péterfi Ferenc. *Parola*, 2.

Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatási Központjának Észak-Magyarországi Osztálya (1994): Kistérségi összefogással falvainkért. Konferencia az MTA regionális központjában. 1993 ősz. *Parola*, 1.

- Markolt Endre (1993): Kistérségi összefogás. Térségfejlesztési program Jászszenlászlon. *Parola*, 5.
- Markolt Endre (1995): Kistérségi fejlesztés a Bugac-Majsai Homokhátságon. A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. *Parola*, 3.
- Makovényi Ferenc (1990): Levél a falusi gazdákhhoz: Építészek a farmergazdaság segítéséért. *Parola*, 3.
- Németh Nándor (2014): Merre tovább, elszegényedett falvaink? *Parola*, 1.
- Nógrádi Gábor (1990): Országépítés az iskolában. Csenyéte. *Parola*, 3.
- O’Leary, Tara (2006): Asset-based approaches to rural community development. A literature review and resources. International Association for Community Development (for Carnegie UK Trust), Falkland, Scotland.
- Péterfi Ferenc (2023): A Felzárkózó települések program – Magyar Máltai Szeretetszolgálat.
A MMSz domináns szakmai fejlesztő és segítő szerepet tölt be a Felzárkózó települések programjában. *Parola*, 2.
- Pocsajiné Fábián Magdolna (2002): Egy elfelejtett falu helyi társadalmának felélesztéséről. Furugy. *Parola*, 1.
- Pósfay Péter (1995): Kistérségi együttműködést segítő fejlesztési folyamat. *Parola*, 2.
- Rajner Ágota (2023): A tanúságtétel vasfüggönye – gondolatok a Pinka-partról, lejegyezte a pinkamindszenti művelődésszervező-katalizátor. „Jelenleg a jószándék, a kreativitás, a humorérzék és a helyi identitás tartja életben a falut.” *Parola*, 2.
- Rédli Lászlóval beszélgetett Péterfi Ferenc a Civil Rádióban (1990): Folyamatokban gondolkodni. Gazdaiskola Iváncsán, kezdeményező: Rédlí László. *Parola*, 2.

Siklósi József (1992): Falufejlesztés-rehabilitáció, az építész szemével. *Parola*, 2.

Sivák János (2007): Együtt, kéz a kézben, közösen. Települések összefogásával
Abaúj
jövőjéért. *Parola*, 3.

Sülyi Péter (2023): Csak ne ez a dal legyen...”Változtasson életeden az
Őrségnek hét
csodája.” *Parola*, 2.

Szakács István (1992): Szakiskola Csengerben. Gazdaképző speciális szakiskola.
Parola, 4.

Szedes-Kummer Mária (2017): Községi munka vidéki térségekben – a Zalai
Falvakért
Egyesületben. Előadás az évi Község konferencián. *Parola*, 4: 22-25.

Újszászy Kálmán (1936): *A falu. Útmutatás a falu tanulmányozásához*. A
Sárospataki Főiskola Faluszemináriumának. Dr. Újszászy Kálmán 90.
születésnapjára kiadja a Kazinczy Ferenc Társaság. Sárospatak, 1936, 100
oldal

Varga Matild (2014): Egy közösségfejlesztő gondolatai a komplex kistérségi
tervezésről, 118-122. o. In *A közösség dicsérete. 25 éves a Községfejlesztők
Egyesülete*.
Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Községfejlesztők Egyesülete,
Budapest.
176 oldal. Községfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

Vercseg Ilona (1990): Előszó Nagy Bálint: Hol van már a paraszt? című
önéletrajzi
könyvéhez. Egy bakonyszentkirályi parasztsors. Az interjúk felvétele 1988
áprilisa és 1989
áprilisa között történt, készítette és szerkesztette: Vercseg Ilona. Országos
Közművelődési
Központ Módszertani Intézete, Budapest. 188 o.

Vercseg Ilona (1999): Civil szervezetek és a vidékfejlesztés. Előadás a „Kistérségek szerepe a vidékfejlesztésben” konferencián. 1999. febr. 18-19, Kecskemét. *Parola*, 1.

Wallendums Árpád, dr. (1990): Változó falu – változó oktatás. A gazdaasszonyképzés kezdetei. „Európa első gazdasági iskoláját Szarvason 1779-ben alapította Tessedik Sámuel evangélikus lelkész.” *Parola*, 3.

2. A közösségi beavatkozás elmélete és gyakorlati elmélete

A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és

Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal.
Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

A közösségfejlesztés épülő hazai hálózata és kapcsolatrendszere. In Varga A. Tamás és

Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés, benne: XIV. fejezet, 241-245. o.

A közösségfejlesztés értékei és etikája: Szabad-e beavatkozni? Az állam és a közösségfejlesztés kapcsolata. A közösségi munkások etikai dilemmái. In Varga A. Tamás

és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, Budapest.

Első és második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o.

A közösségi munka holland profilja (Geroesprofiel opbouwwerkert; To profile the profession

of community work) (1987). Összeállította a közösségi munka munkaterületi bizottsága. Hága, 1987. június. Fordította Szabó Olympia. Kultúra és közösség,

Közösségfejlesztés tematikus szám. 1991/4:58-62.

A közösségfejlesztés iránti általános szükségletek

A közvetítés szükségessége. A megújulási képesség szükségessége. A kulturális változás

kihívása. A demokratizálódás szükségessége. A nemzetek feletti civil társadalom

szükségessége.

In Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Második, jelentősen átdolgozott kiadás

e-változatban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 142 oldal.

Második rész –Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban.

A közösségfejlesztés mozgástere. Részletek Varga A. Tamás-Vercseg

Ilona: Közösségfejlesztés 1998 és 2001 című könyvéből. Első rész A közösségfejlesztés

mozgástere. I. fejezet: A közösségfejlesztés identitása, a gyökerek. A közösségfejlesztés

sajátosságai. 19-29. o.

A kultúra fogalmának történelmi változásai

A Szerző, Maróti Andor Utószava:

„E könyv ismerteti a kultúra fogalmának történelmi változásait. Bemutatja a filozófiai és az elméleti gondolkodás irányzatait, idézve a hozzájuk tartozó jelentősebb művek

megállapításait. Bevezetést kínál tehát a művelődés elméletébe, nem mellőzve a problémákat, amelyek nehezítik a kultúra szerepének tisztázását az emberi életben. Ezért ismeretterjesztő szándéka mellett is feltételezi az olvasók bizonyos fokú jártasságát a filozófiai és elméleti gondolkodásban.

A könyv első változata 2005-ben jelent meg az ELTE, azóta megszűnt Trefort Kiadójánál.

Minthogy ez a kötet ma már aligha található meg a könyvterjesztésben, indokoltnak látszott az új kiadása. Mégpedig bővített és helyenként nagymértékben átdolgozott formában. A régebbi változat a kultúra fogalmának történetét a felvilágosodással kezdte. A bővítés most kitért az előzményekre, hogy érzékeltesse, a kultúra jelentőségének felismerése korábban kezdődött meg, még ha a megnevezése más is volt előzőleg. A

különböző irányzatok között figyelmet érdemel, hogy az áttekintésükben két, egymással ellentétesnek látszó felfogás jelenik meg: a filozófiai mellett ott van az etnológiai alapú antropológiai elmélet is. Erre a kettősségre Márkus György is felhívta a figyelmet, amikor

a kultúra-fogalom egységesítésének – megoldhatatlannak látszó – problémáját említette

meg a „Kultúra és modernitás” c. könyvében. Bár itt a szintézisük lehetősége hiányzik, de megtalálható a könyv írójának egy másik tanulmányában a Valóság c. folyóirat 2017. 3. számában. E könyv szerkezetében eltérő témájú az utolsó fejezet. Az röviden jelzi azokat az összefüggéseket, amelyek az

irányzatoktól függetlenül is tartalmazzák az elméleti vizsgálódás kulcspontjait. Itteni – viszonylag rövid – tárgyalásuk azonban érzékeltetheti, hogy a részletes elemzésük még bővebb kifejtést igényelne, ezért az már egy másik könyv feladata lehetne.”

In Maróti Andor (é.n.): A kultúra fogalmának történelmi változásai. 185 oldal.

Tartalom:

A kultúra-fogalom megjelenésének előzményei

Bevezető gondolatok. A műveltség az ókori görög filozófiában. A középkor világképe

és kultúrája. A kultúra-fogalom születését előidéző változások.

A felvilágosodás kultúra-felfogása. A kultúra első részletesebb magyarázatai.

Rousseau

kétkedése a kultúra hasznában. A kultúra Kant antropológiájában. Az újhumanista

kultúra-felfogás. A művészi alkotás mint a szabadság megvalósítása.

A szellemtörténeti irány. A műveltség Hegel rendszerében. Burckhardt szellemtörténeti

felfogása. A történelem korszakolása. Huizinga kultúraelméleti felfogása.

A neokantiánusok értékelmélete. A tudományok felosztásának problémája.

A

transzcendentális eljárás alkalmazása. A kultúra mint önérték. A valóság és érték

kettőssége. A szellemi értékek rendszerezése. Az idealista értékelmélet antropológiai

megalapozása

Az életfilozófia. Az életfilozófiai gondolkodás kialakulása. Az életfilozófia megalapozása.

Az objektum-szubjektum ellentmondása. A kultúra és a civilizáció ellentéte. A

racionalizmus elutasítása. A kultúra visszavezetése az emberi lét biológiai alapjaira.

Pszichoanalitikus kultúraelmélet. A pszichoanalitikus elmélet etnológiai megalapozása.

A kultúraellenesség gyökerei. eltérő nézetek a vallásról. A boldogságkeresés illúziója.

A kultúra, mint az elvesztett biztonság pótlása. A freudi nézetek kritikája. A „kollektív

tudattalan” az álom szimbólumaiban.

A kulturális antropológia. A történelem és a kultúra evolucionista felfogása.

A történelmi

partikularizmus és a kultúra relativitása. A kultúra funkcionalista felfogása. A kultúra

strukturális felfogása. Az evolucionizmus visszatérése. A kultúra fogalmának hatása

az ember fogalmára. A kulturális antropológiai nézetek tipizálása.

Szimbolikus antropológia és szemiotikai kultúraelmélet. A törzsi társadalmak rítusainak

szimbolikája. A szimbólumok egyéni és társadalmi gyökerei. A szimbólumrendszer

főbb sajátosságai. A kultúra információ-elméleti értelmezése. Esztétikai kommunikáció.

Lételmélet és filozófiai antropológia. Az életfilozófia antropológiai felfogása. A

keresztény vallás emberfelfogásán alapuló kultúrakép. A kultúra a marxista

antropológiában. A marxista értékelméleti felfogás.

A modern kor bírálata és a posztmodern kultúra-felfogás. A modern kultúr ellentmondásai. A „frankfurti iskola” képviselőinek társadalomkritikája. A

posztmodern

gondolkodás és a rendszerelmélet ellentéte

Alapvető problémák a kultúra értelmezésében. Természet és kultúra.

Társadalom és

kultúra. Személyi fejlettség és kultúra. A kultúra „elidegenedése.”

Utószó

Nekrológ (részlet) Maróti Andor halálára (1927-2021) „Korábbi hallgatói közül a

felsőoktatásban tanárként dolgozók számára Maróti Bandi, címzetes egyetemi tanár, a

magyar művelődésügy, a közművelődési szakemberképzés, a magyarországi

kultúrakutatás meghatározó alakja, a komplex kultúrakutatás metodológiájának hazai

megalapozója.” Kraiciné Szokoly Mária PhD, tanítványa az ELTE BTK népművelés

szakon 1964-1969 között.

A szervezés ereje/The Power of Organizing (2022. július)

Megjelent a Közép- és Kelet Európában dolgozó közösségszervezők tapasztalatait,

sikereit összefoglaló és a közösségszervező szakma fejlődését bemutató tanulmánykötet, a

The Power of Organizing. Stories of Community Organizing Campaigns From Across

Europe/A szervezés ereje. Közösségszervező kampányok Európában.

Szerzők: Maroš Chmelík, Steve Hughes, Wioleta Hutniczak, Alexandru Palas, Marija

Peric, Sebály Bernadett, Tikász Gáspár Bendegúz. Kutatásvezető Sebály Bernadett.

Szerkesztő Steve Hughes. Magyarra fordította Tikász Gáspár Bendegúz. Készült az

ECON European Community Organizing Network/Európai Közösségszervező Hálózat

részvételi akciókutatása keretében. Kiadta az ECON 76 oldalon

Könyvajánló. Péterfi Ferenc (2022): A szervezés ereje – tanulmány az európai közösségszervező munkáról. Közösségszervező kampányok Európában. *Parola*, 4.

A szomszédság mint a közösségi cselekvés színtere. A szomszédság mint funkcionális

közösség. A szomszédság jelentősége a nagyvárosban. A szomszédság növekvő szerepe.

Az életképes közösség. A szomszédság és az idő dimenziója.

Szomszédságtípusok.

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés. Magyar*

Művelődési Intézet, Budapest. Első és második, javított kiadás.

Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o. V. fejezet

A társadalmi tanulás és a közösségfejlesztés

Kulcsfogalmak. A társadalmi tanulás és közösségfejlesztés elméletei.

A közösségfejlesztés és a szocializáció. Társadalmi tanulás. A kirekesztettség.

A tanulás a felnőttképzés szemszögéből. A közösségfejlesztés szempontjából meghatározó, önszervező tanulási formák.

Részlet Molnár Aranka (2015): Közösségi tanulás a közösségfejlesztés folyamatában c.

tanulmányából. 2. fejezet, 13-29. o. Parola füzetek. Közösségfejlesztők Egyesülete,

Budapest, 2015. augusztus

Ajánlás a települések, a települési társulások és a megyei önkormányzatok ifjúsági

referenseinek feladatköréhez (1999, forrás/szerző nélkül). Parola, 3-4.

Alapelvek, értékek, etika a közösségfejlesztésben – szakmafejlesztő szeminárium

Kunbábonyban, a Civil Kollégium képzési központjában 2006. április 27-29.-én, a

Közösségfejlesztők Egyesülete, a Magyar Művelődési Intézet és a Civil Kollégium

Alapítvány együttműködésében.

Előjáróban: Vercseg Ilona (2005): A részvétel mint közösségfejlesztési alapelv.

Parola, 3.

Megvitatásra, feldolgozásra elhangzott előadások a szemináriumon, melyek

megtalálhatók a Parola 2006/4. lapszámában:

<https://kofe.hu/parola/korabbi-lapszamok/parola-2006-4/>

- Henderson, Paul: A közösségfejlesztés alapelvei és gyakorlata
- Mayo, Marjorie: Szakmai értékek és etikai dilemmák a közösségi munkások között
- Péterfi Ferenc: A közösségi apátiától a kompetens közösségig
- Gergely Attila: Közösség, megújulási képesség, részvétel
- Varsányi Erika: Igeidők
- Vercseg Ilona: Közösség és részvétel. Alapelvek – A közösség
- Henderson, Paul: Trendek a közösségfejlesztésben. Összefoglalás

Az előadásokat tolmácsolta és az írásos változatot nyelvileg gondozta Juhász Katalin

Armstrong, John (1992) (forrás, fordító nélkül): A közösségek megújulásának útjai. *Parola*, 4.

Baldock, Peter (1974): *Community and Social Work. Principles, values and objectives in*

community work. In Noel Timms (ed.): *Community Work and Social Work.* London and

Boston, Routledge & Kegan Paul. 1974.

Baldock, Peter (1993 [1974]): *A közösségi munka alapelvei, értékrendje és területei.*

In Varga A. Tamás (válogatta), B. Vörös Gizella (szerkesztette): *Közösségi munka.*

Elmélet és gyakorlat külföldön. Szöveggyűjtemény. 7–13. oldal. Fordította Rakovszky

Zsuzsa, Verók Edit. *Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. 188 oldal.*

Baldock, Peter (1993 [1974]): *Esetkezelés és közösségi munka. A közösségi munka és a*

szociális munka kapcsolatáról általában. Közösségi munka és esetkezelés a szociális

munka keretében. A közösségi munka keretében jelentkező egyéni problémák.

In Varga A. Tamás (válogatta), B. Vörös Gizella (szerkesztette): *Közösségi munka.*

Elmélet és gyakorlat külföldön. Szöveggyűjtemény. 188 oldal

Fordította Rakovszky Zsuzsa, Verók Edit. *Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. 61–70. oldal.*

Baldock, Peter (2001 [1974]): *Közösségi munka és szociális munka – 1. fejezet.*

Ez a rész nem került be a Baldocknál már hivatkozott,

Közösségi munka. Elmélet és gyakorlat külföldön című magyar nyelvű szöveggyűjteménybe - csak itt, a *Parolában* olvasható.

Ezt a részt is Rakovszky Zsuzsa és Verók Edit fordította, tehát a

Parola-közlés fordításra vonatkozó kitétele téves. *Parola*, 1.

Beke Márton (2013): *Rejtett kincsek országa. A közösségek fontossága. Parola*, 1.

Beke Pál (1994): *Közösségfejlesztői magatartásformák (1.) Parola*, 6.

Beke Pál (1995): Közösségfejlesztői magatartásformák (2.) *Parola*, 1.

Beke Pál (1995): Közösségfejlesztői magatartásformák (3.) *Parola*, 2.

Beke Pál (1995): Közösségfejlesztői magatartásformák (4.) *Parola*, 5.

Bell, C. & Newby, H. (1971): *Community Studies. An introd. To the Sociology of the Local*

Community. London, G. Allen and Unwin Ltd. P 262

Benedek Gabriella (2014): Nyitva áll, szabad a pálya. Ajánlás a

Közösségfejlesztés Európai Keretrendszeréhez és az esettanulmányokhoz.

EuCDN. *Parola*, 4.

Benedek Gabriella (2016): A LEAP (Learning, Evaluation and Planning) a magyarországi

közösségfejlesztésben. Mit kínál a LEAP mint szemlélet- és keretrendszer a hazai

közösségfejlesztésnek, közösségfejlesztőknek? (Kivonat az összefoglaló tanulmányból).

Parola, 2.

Boros Zsuzsanna (2008): A társadalmi és erkölcsi tőke a mai magyar társadalomban. *Parola*, 2.

Boda Kitti szerk. (2020): A közösségi tőke. Összeállítás az angol nyelvű szakirodalomból. *Parola*, 1.

Brager, G.–Specht, H.–Torczyner, J.L.: *Community Organizing*. Columbia University Press,

New York Guildford, Surrey, 1987. (Közösségi munkások kézikönyve: I. Mi a közösségi

munka? II. A közösségi munka folyamata .III. A közösségi munka szervezetei.

IV. Taktikák

(etika, együttműködés, kampányok).

Brake, Roland and Deller, Ulrich (eds) (2008): *Community Development – A European Challenge*. Barbara Budrich, Opladen and Farmington Hill, 2008. p 320.

Briscoe, Catherine (1999): *A közösségi munka értékei, céljai és alkalmazási formái*.

In Varsányi Erika (válogatta, fordította és szerkesztette): *Megfigyelés és cselekvés*.

Válogatás a közösségi munka elméleteiből. Balassi Kiadó, Budapest, 48–62. o.

Bourdieu, Pierre (2009 [1972]): *A gyakorlat elméletének vázlatja*. Három kabil etnológiai

tanulmány. Fordította Berényi Gábor. Napvilág Kiadó, Budapest.

/TÁRStudomány

sorozat./

Eredeti kiadás: uő (1972): *Esquisse d'une théorie de la pratique, précédé des trois études d'ethnologie kabyle*. Librairie Droz, Geneva, Switzerland.

Campfens, Hubert (1997): *Community Development around the world: Practice, Theory, Reserarch, Training*. University of Toronto Press, Toronto. p 481.

Hazai megjelenés: Campfens, Hubert (2002 [1997]): *Közösségfejlesztés a világban*:

gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés. Részletek az I. és II. részből.

Fordította Varga Tamás

I. rész, 3-8. oldal: Bevezetés; A közösségfejlesztés új közvetítői.

II.rész, 13-46. oldal: A közösségfejlesztés nemzetközi áttekintése;

Nemzetközi

kontextus, globális átalakulás; A közösség és az állam által adott alternatív válaszok;

A közösségfejlesztés mint folyamatosan alakuló fogalom és gyakorlati megvalósítás; Társadalmi értékek és alapelvek a közösségfejlesztésben; A közösségfejlesztés háttérében álló szellemi tradíciók: Társadalmi útmutatás: A társadalmi mobilizáció és az intézménypártiak; Ellenzéki mozgalmak: társadalmi mobilizáció és alternatív fejlesztés; Konfrontációs politika; Önszervezés, kölcsönös segítségnyújtás és közösségiség; Társadalmi tanulás: tudás és közösségi cselekvés; Az amerikai empirizmus és a „szakértő”; A csoportdinamika és hatása a szakember szerepében

végzett tevékenységre; Szervezet- és közösségfejlesztés; Elmélet és gyakorlat forradalmi légkörben; Népoktatás és „tudatossá tétel”; A szabaddá tétel teológiája és „a szegények választása”; A fejlesztési szakember újraértelmezése; Konklúzió. *Közösségi Adattár*

- Campfens, Hubert (2002 [1997]): A közösségfejlesztés háttérében álló szellemi tradíciók.

Részlet Campfens *Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés* c.

könyvből. Társadalmi útmutatás: a társadalmi mobilizáció és az intézménypártiak.

Fordította Varga Tamás. *Parola*, 3.

- Campfens, Hubert (2002 [1997]): Társadalmi tanulás: tudás és közösségi cselekvés.

Részlet Campfens: *Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés*

c. könyvből. Fordította Varga Tamás. *Parola*, 4.

A bevezető tanulmány után a könyv szilárd ismereteket nyújt a tudomány jelenlegi állásáról a közösségfejlesztés területén. Hat országot vesz figyelembe, amelyek a világ főbb régióit képviselik: Kanada, Hollandia és Izrael a "fejlett" ipari világból (északról), és Banglades, Ghana és Chile a "fejlődő" vagy harmadik világ régióiból (a déliek).

Caul-Futy, Louis (1991): A helyi társadalmi-kulturális fejlesztés. Előadás, tolmácsolta

Herboly Edit. *Kultúra és közösség*, Közösségfejlesztés tematikus szám, 1991/4:108-114

Caul-Futy, Louis (1992): Fejlesztés és konfliktus. *Parola*, 1.

Caul-Futy, Louis (1995): Hogyan fakasszunk forrásokat? Egy fejlesztési modell – cselekvő

demokrácia. *Parola*, 3.

Cohen, Anthony P. (1985) *The Symbolic Construction of Community*, London

Coleman, J. S.: *Community Disorganization*. In *Contemporary Social Problems*. Eds. R.K.

Merton, R.A. Nisbet, etc. *Harcourt Brace Janovich* 1971. p. 881. (A magukat meg nem

szervező közösségek problémái, a kollektív konfliktuskezelés hiányai: látják a konfliktus lényegét, de nincs közös energia a megoldására, vagy ha van energia, nem kerül sor akcióra.)

Csepeli György (1988): A közösségépítés új alternatívái Magyarországon. In Egyén – közösség: gyűjtemény a TIT Szegedi XVII. Művelődéstudományi Nyári Egyetemének előadásaiból.

EL TALLER Közgyűlés Tuniszban (1993). A zimbabwei Sithembibo Nyoni előadása a fejlesztésről. Fejlesztés – túljutni a holtpontra. Hozzászólások és összefoglaló. Fordította Solymosi Lászlóné. *Parola*, 6.

EL TALLER (1993): Identitás – Filozófia – Stratégia. Gondolatok a civil társadalom szerveződéséről számára. A „Jövő kihívásai” 4 napos műhely anyaga, melyre 1993. április 22-25 között került sor Budapesten. Fordította és szerk. Solymosi Judit és ifj. Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, *Parola* füzetek, 105. oldal.

EuCDN European Community Development Network (2014): Az európai közösségfejlesztés keretrendszere. A közösségfejlesztés európai szintű értelmezése, céljainak, a gyakorlatát alátámasztó értékeknek és folyamatoknak, az általa használt módszereknek és az általa elérhető eredményeknek a felvázolásával. *Parola*, 4.

Fejlődés. A fejlődés mint a fejlesztőmunka kulcsa. A fejlődés koncepciói: Fejlődés = gazdasági növekedés koncepció; A gazdasági fejlődéstudomány kritikája; A fenntartható

fejlődés – sustainable development; A „nem állami szintű” együttműködés;
Közösségi
művelődés.

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés. Első és második,*

javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

293 és 277. o.: III. fejezet

Fogalomtár. Válogatás Parola-cikkekből a közösségfejlesztés lényegéről
(szerkesztő nélkül
nélkül) (1999). *Parola*, 3-4.

Fókuszban a közösségi munka. Hogyan hat a kulturális és társadalmi közeg a ma
közösségi

munkájára? Tágul a kör.

In Vercseg Ilona (2020): *Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek* 142 oldal. Második rész – Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban.

Gergely Attila (é.n.): *A települési közösség vizsgálatának elméleti keretei az amerikai szociológiában. Budapest, 33 oldal.*

Gergely Attila szerk. (1980): *Települések társadalmi-kulturális szervezése. (Válogatás a Community Organization irodalmából.). Bp. Népművelési Intézet, 1980. 211 oldal*

Gergely Attila (1980): *Korszakváltás, kulturális fejlesztés, művelődéspolitika I. Népművelési Intézet, 40 oldal.*

Gergely Attila (1980): *Korszakváltás, kulturális fejlesztés, művelődéspolitika II Népművelési Intézet, 45 oldal*

Gergely Attila (1991): *Intézmények építése a helyi közösségekben. (Hazai teendők és nemzetközi tapasztalatok a települések társadalmi-kulturális*

fejlesztésében). Közösségfejlesztők Egyesülete, *Parola füzetek*, Budapest. 68 oldal

(2005): Részletek *Gergely Attilának* a Közösségfejlesztők Egyesülete kiadásában

1991-ben, a *Parola* füzetek sorozatban megjelent, 1980-ban írott tanulmányából:

Intézmények építése a helyi közösségben. Péterfi Ferenc kiemelései. *Parola*, 2.

Gergely Attilával és Kocsis Nándorral beszélgetett Péterfi Ferenc és Kovács Edit a *Civil*

Rádióban (2003): Globalizáció és/vagy helybeliség. *Parola*, 1.

Gergely Attila (2011): Tükrök és jelzések – kulturális önismeretünk kérdéseiről. Az ezévi nyári

egyetemen Kunbábonyban elhangzott előadás szerkesztett változata. *Parola*, 3.

Gergely Attila (2014): Előszó A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete

című kötethez. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja:

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete

honlapja/Kiadványaink

Gergely Attila (2017): Egymásrautaltság egy megosztott világban. Előadás az ezévi nyári

egyetemen. *Parola*, 4: 3-6.

Giczey Péter szerk. (2008): Közösségek állapota. Szerzői a SZÖVETSÉG a Közösségi

Részvétel Fejlesztéséért Egyesület 12 civil szervezetének képviselői: Csongor Anna,

Gosztonyi Géza, Mészáros Zsuzsa, Móra Veronika, Péterfi Ferenc, Szilágyiné A.M. Luz

Ilia, Varga Endre, Vercseg Ilona, Wagner Jenő János. Tanulmánykötet.

Kiadta: ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület, Debrecen

Gilchrist, Alison (2005 [1997]): A közösségi munkás szerepei. In Vercseg Ilona (szerk.):

Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak. Válogatta Varga A. Tamás. Szerkesztette és

az előszót írta: Vercseg Ilona. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete,

Budapest, *Parola füzetek*. 19–21. oldal.

Eredeti kiadás: Val Harris (ed.): *Community Works Skills Manual*.

Association for Community Workers (ACW), United Kingdom 1997

Godfrey, David (1995): „Afrikát rossz gyógyszerrel kezelik”. Részletek a namibiai Rossing

Alapítvány igazgatójának interjújából, válogatta és fordította Solymosi Judit. *Parola*, 4.

Gorman, Margo (2002): „Közösség” Európában. A közösség fogalom értelmezése és

használata Európában. *Parola*, 2.

Gosztonyi Géza szerkesztette (1994): A szociális munka elmélete és gyakorlata 3. kötet. Közösségi szociális munka. Lektorálta Kozma Judit.

Tartalom:

- Bevezető a „Szociális munka közösségekkel” című kötet elé (Gosztonyi Géza)
- I. fejezet: Közösségelméletek; II. fejezet: A szociális munka közösségi megközelítése; III. fejezet: Szomszédsági térkép.
- Végző a közösségi szociális munka kötethez.

Magánkiadás, 224 oldal.

Hallgató Éva és Vercseg Ilona (2008): A közösségi munka szerepe a közösségi szolgáltatásokban. Irányelvek. Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet, Budapest.

Parola, 3.

Harkai Nóra (2006): Közösség és közösségi munka

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 117 oldal. *Parola füzetek*

Harris, Val (2005 [1997]): A közösségi munkához szükséges szakértelem. *Parola*, 2001/4:

Helyi fejlesztés I. (2000). Miklóssy Endre, G. Fekete Éva, Magyar Tünde, Csörgő Zoltán,

Gadóczi Bertalan, Szűcs Erika, Szabóné Bikki Ágnes. MtóTA Regionális Kutatások

Központja, Észak-magyarországi Osztály, Miskolc. Műhelyviták sorozat. 83 oldal

Henderson, Paul and David N. Thomas (December 2022 [1980]): Skills in Neighbourhood

Work. 5th ed. Skills in Neighbourhood Work is a practice textbook. It explains the skills,

knowledge and techniques needed by community workers and other practitioners to work

effectively in and with communities. This invaluable textbook is essential reading for

students and practitioners of community work. Routledge, London.

Hernádi Anna Borbála, Kovács Edit, Kustár Blanka, Monostori Éva, Sélley Andrea és

Vercseg Ilona (2022): Jártasságok (szakértelem) a szomszédsági munka területén. A

Közösségfejlesztők Egyesülete hozzájárulása Paul Henderson és David Thomas: Skills

in Neighbourhood Work című könyvének 5. bővített és naprakész kiadásához. A szerzők

szempontjait alkalmazva a Bevezetőt és az Előzményeket írta: Vercseg Ilona, a közösségi

munkások alkalmazásáról és a nemzeti (országos) közösségfejlesztő szervezetről,

a Közösségfejlesztők Egyesületéről Kovács Edit írt.

Jó magyar példákat ismertettünk Kóspallag, (Öko)Tájház projekt; Budapest, IX. kerület:

Anyahajó Központ a József Attila lakótelepen; A Mag-ház Komáromban; A miskolci

Dialóg Egyesület közösségfejlesztő munkáiból.

Fordító: Polyacskó Orsolya. *Parola*, 1.

Hirt, Chuck (2011): Közösségszervezés. A részvételi program áttekintése. Mi a közösségszervezés? A részvételi módszertan használatának összefüggései. A sikeres megvalósítás folyamata/lépései. A stratégia fejlesztése. Kockázatok és akadályok. Fordította Sleiner Tamás. *Parola*, 4.

Hitalapú közösségszervezés. Szöveggyűjtemény. Készült a Budapest-Józsefvárosi Evangélikus Egyházközség, a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség Józsefvárosi

Gyülekezete, és a Civil Kollégium Alapítvány koalíciójának munkatársaival. A szövegeket Bálint Mónika, Bolba Márta, Kertai-Szabó Ildikó, Lakatos

Kinga, Giczey

Péter, Péterfi Ferenc válogatta össze, az angol nyelvű szövegeket Lőrincz

Borbála

fordította.

Huszerl József – Péterfi Ferenc – Varga A. Tamás – Vercseg Ilona (1991):

Fejlesztési javaslatok Csenger és társközségei várossá válási folyamatához. In Település, közösség, fejlesztés. Budapest, Országos Közművelődési Központ, 77-181. o.

Jordan, Pawel (2016): Zipzár – A képessé tétel dimenziói. (A Zipzar lengyel betűszó is, ld. a cikkben!) *Parola*, 2. szám.

Kiindulások a közösségfejlesztés megértéséhez. In Vercseg Ilona (2004):

Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak, benne az I. fejezet a 9-14. oldalon:

Első Kiindulás: az eszmék és értékek világa – közösség és fejlődés; A közösség mint

lokális fogalom; Lokalitas és szomszédság; A

közösségfejlesztés fejlődés

konceptiója.

Második kiindulás: civil társadalom – társadalmi mozgalmak, reformok; A modern

közösségiség; A modernizáció és a demokrácia; Az

állampolgár és a

civil társadalom.

Harmadik kiindulás: szakmatörténeti megközelítés. Az angol történet. Az amerikai

történet. A magyar történet.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 48 oldal

Kis Krisztián (2006): A társadalmi tőke mint a társadalomban fellelhető nem anyagi erőforrás.

Parola, 1.

Kleisz Teréz (1999): A közösségfejlesztés európai trendje. In Csefkó Ferenc és Horváth Csaba (szerk.,1999): Magyar és európai civil társadalom. A Pécsset 1999. március 5-7-én „Az európai civil társadalom” címmel rendezett konferencia anyagából. 148-153. o. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999.

Kleisz Teréz (2005): A népművelés és a szociális munka szakmászodása angol-szász és magyar metszetekben. Doktori értekezés tézisei. DE Bölcsészettudományi Kar

Kleisz Teréz (2005): A népművelés és a szociális munka szakmászodása angol-szász és magyar metszetekben. PhD dolgozat, Pécs.

dr. Kováts Flórián (2009): Néhány gondolat a közösségépítés szabadságáról és a kulturális politika elmúlt évtizedeiről. *Parola*, 4.

Közösségelmélet

- Vercseg Ilona (1993): Közösség – Eszme és valóság. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 40 oldal.
- Tibori Timea – T. Kiss Tamás (1997): Közösség – Közösségi kommunikáció I-II.

(Szöveg és szemelvénygyűjtemény a közösségelmélet szakirodalmából).

OKKER

Oktatási Iroda, 788 o.

- Vercseg Ilona (1998): A közösség Bevezetés a fogalom értelmezésének problémáiba. Közösség – társadalmi struktúra.

Mihez képest *nem* közösség a *ma* közössége? A közösség és a teljes ember. Közösség és

társadalmi megosztottság. Közösség – a politikai bevontság elvesztése. Kereszténység és

közösség. Közösség és társadalom dichotómiája. Összefüggés a szabadság, az egyén

figyelemvétele és a közösség elvesztése között. Közösség = csoport. Csoport és közösség.

Közösség = minőségi csoport? Ezményi közösség – szocialista társadalom?

Kollektivizmus vagy közösségiség? Makarenko közössége. Közösség és társadalmilag

értékes tevékenység. Közösség – érzelem és racionalitás kettőssége. A közösség hatása az

egyénre, a kultúra vonatkozásában. Közösség és lokalitás. Közösség és helyi intézmények.

Mit jelent a közösség tagjának lenni? A közösségek társadalmi szerepe.

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés*. Első és

második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete,

Budapest. 293 és 277 o. benne a II. fejezet!

- Ilona Vercseg: *Community - Ideal and Reality*. In Brake, R. & Deller, U. 2008, pp. 284-297. Angolra fordította Boronkay Zsuzsa
- Harkai Nóra (2006): *Közösség és közösségi munka*
Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 117 oldal. *Parola füzetek*
- Vercseg Ilona (2014): *Közösségelmélet*. Tantárgyi összefoglaló. ELTE TáTK Közösségi és Civil Tanulmányok MA Szak, Budapest. E-tananyag, 81 oldal. Terjesztésre az ELTE Coospace oktatási felületén került.
E munka második, bővített kiadása:
- Vercseg Ilona (2018): *Közösségelmélet*
A 2014-es és 2018-as kiadásnak lényegében azonos a tartalma, ám a második kiadás tartalma bővített és a tanítási tapasztalatok alapján kiegészült egy értelmező Melléklettel is.

- o Megjelent az ELTE Hallgatóknak készült e-tananyagok sorozatában 91 oldalon: <https://tatk.elte.hu/e-tananyagok>, valamint
- o a Közösségfejlesztők Egyesülete gondozásában Budapesten. *Parola füzetek* sorozatában, 135 oldalon

Tartalom:

Előljáróban

Egy nagy elmélet – a téma felvezetése a közösségi és civil fejlesztés megközelítéséből

Ember és közösség – kérdésünk a humánétológiához

A közösség-eszme újrafelfedezése

Közösség – megértett emberi teljesség? A görög paradigma

A változó falu. A tradicionális paraszti társadalom és felbomlása magyar viszonyok között. Parasztkultúra és közösség

Urbanizáció Magyarországon

Közösség (Gemeinschaft) és társadalom (Gesellschaft)

Összefüggés a szabadság, az egyén figyelembe vétele és a közösség elvesztése között

A modern közösségiség – civil társadalom

Mi a közösség?

Közösségek/civil társadalom: válság és hiány

Kapcsolatok, hálózatok és fejlesztésük

Melléklet: Történelmi háttéranyag a tradicionális paraszti társadalomról a korai

középkortól 1944-ig (segédlet Erdei értelmezéséhez). 77-84. oldal.

- A Szerző bemutatja könyvét (2018): *Parola*, 2.

Közösségfejlesztés – tematikus szám, benne: Beke Pál – Huszerl József – Péterfi Ferenc –

Varga Tamás – Vercseg Ilona munkája: Közösségfejlesztők Egyesülete.

Kultúra és közösség, 1991/4: 35-50. oldal

Kölcsönösség - Bizalom - Kapcsolatok. Fejleszthető-e a társadalmi tőke? (2008)

V. Nyári

Egyetem a Közösségi részvétel fejlesztéséért. Kunbábony, program. *Parola*, 3.

Kustár Blanka (2018): Lehetsz-e próféta a saját hazádban? Egy alapító-szervező-vezető

közösségfejlesztő szerepben. *Parola*, 2.

Lakatos Kinga (2009): A képesség tétel folyamata. Az érdekérvényesítés

esélyeinek növelése a szociális és közösségi munkában. Közösségfejlesztők

Egyesülete. *Parola füzetek*, 48 oldal.

Budapest.

Lakatos Kinga és Péterfi Ferenc (2010): A cselekvőképessé válás folyamatáról.

Előadás. VII. Nyári Egyetem, 2010. július 31-én Kunbábonyban. *Parola*, 3.

Lakner Zoltán (2012): Közöny helyett közügy. *Parola*, 1.

Lányi András (2013): Alattvalók, választópolgárok, megélhetési civilek. Előadás, elhangzott a X. Nyári Egyetemen, 2013. július 26-án. *Parola*, 3.

Lányi András (2014): Amíg a fű kinő – avagy tíz ok, amiért nem veszek benne részt. Előadás az évi Közösség konferencián. *Parola*, 1.

Lányi András (2016): Mi az, hogy „mi”? Miért nincs helye a közösségeknek a kortárs társadalomelméletben? Előadás az évi Közösség konferencián. *Parola*, 4.

Lányi András (2016): *Elképzeltem közösségeim*. Scolar Kiadó, Budapest. 221. o.
Szubjektív ajánló Lányi András: *Elképzeltem közösségeim* c. kötetéhez. Farkas Gabriella
(2016). *Parola*, 4.

Lányi András a szabadságról, Gyüttmenteknek (2017. Éves Gyüttment Fesztivál.
Parola, 1.

Lemmentyinen, Pentti (2015): Hogyan oldhatók az ellentétek a settlementek által? *Parola*, 4.

Lokalitás, kultúra, önkormányzat. A konferencia rövidített jegyzőkönyve (1991. október 18.) . Kulturális modell kutatások. Sorozatszerkesztő Hidy Péter.
Felelős szerkesztő B. Vörös Gizella.

Elhangzott előadások:

- Enyedi György: A lokalitás szerepe a modern társadalmakban
- Marschall Miklós: A lokális kultúra-finanszírozás dilemmái
- Harsányi László: A kultúra lehetőségei, finanszírozása és működtetése
- Vadász János: A művelődés-finanszírozás államháztartási kötelezettségeiről
- Böhm Antal: A lokalitás kérdőjeleiről
- Bánlaky Pál: A helyi hatalom működésmódjáról
- Pálné Kovács Ilona: A helyi hatalom határaitól
- Csefkó Ferenc: A helyi társadalom kutatási feladatairól
- Hidy Péter: A kultúraközvetítés helyi intézményeiről

Kiadta: VITA Kiadó, Budapest, 40 oldal

Maróti Andor (é.n.): A kultúra fogalmának történelmi változásai. MEK OSZK

Maróti Andor: A nélkülözhetetlen kultúra. *Parola*, 4. Péterfi Ferenc
Könyvajánlója

tartalomjegyzékkel, Maróti Andor munkásságának rövid bemutatásával és
főbb munkáinak
jegyzékével

Maróti Andor (2015): A tanuló felnőtt. Tanulmányok. ELTE Élethosszig Tartó
Művelődésért Alapítvány, 2015. MEK OSZK
Benne: Résztvevő-központúság a felnőttek tanításában.

McConnell, Charlie (1992): A közösségfejlesztés támogatása Európában.
Fordította Szabó Olympia. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola*
füzetek. 47 oldal.

Az eredeti mű címe: Charlie McConnel Promoting Community
Development in Europe. Community Development Foundation, London.

Matějů, Petr (2004): Bizalmi és kölcsönösségi hálózatok – a társadalmi tőke két
dimenziója. Fordította Varga Tamás. *Parola*, 3: 8–9.

Mayo, Marjorie: Community Development: a Radical Alternative? pp.129–143.
In *Radical Social Work*. ed. by Roy Bailey and Mike Brake, 1975. Printed in
Great Britain. p 167. (A közösségfejlesztés eszméjének keletkezése; története a
3. világ brit területein, az USA-ban és a Távols-Keleten; összehasonlítás az
angol és amerikai közösségfejlesztés között; A radikális közösségi munkás
potenciális szerepe.)

Mélyvíz a közösségfejlesztésről - 1998. szeptember 3. MTV2, film, szerk.
Wiegmann Alfréd

Miklóssy Endre (1995): A településfejlesztés térségi összefüggései. A Település,
közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. *Parola*, 3.

Munkában a közösségfejlesztő és a közösségi munkás

Szerepek, szerepkörök. A közösségi kezdeményezés modelljei. A szerepet
meghatározó

tényezők és az egyéni mozgástér. Kezdeményező és együttműködő szerepkörök. Fejlesztő

és szervező szerepkörök. A szakmunka végzéséhez szükséges szakértelem. Eredmények és

hatások mérése. A jövő kívánatos fejlődési irányai: Konvergencia. A szakmaköziség erősítése. Önrendelkezés, a közösségfejlesztés függetlensége. A mozgalmi jelleg erősítése. Időtálló eredet. A változás megragadása. Az egyensúlyozás művészete.

In Vercseg Ilona (2020): *Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete*. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. *Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek* 142 oldal. Harmadik rész.

Németh Nándorral, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat egyik vezetőjével beszélget a *Civil*

Rádióban Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2021): *Jelenlét program – alulról, a helyiekkel*

együtt kialakított, ottani diagnózisra épülő, türelmes szakmai folyamat. *Parola*, 4.

Perlman, Robert és Arnold Gurin (1993 [1972]): *Közösségszervezés és társadalmi tervezés*. Fordította Szombatiné Mihályi Zsuzsa. *Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest*. 139 o.

Közösségi Adattúr

Eredeti kiadás: uők (1972): Community Organization and Social Planning.

John Wiley & Sons, Inc. and The Council for Social Work Education, New York.

Peták Péter (2018). *Suba a subához, guba a gubához? Az áthidaló társadalmi tőke, avagy a közösségfejlesztés új programja*. Előadás, elhangzott az évi *Közösség konferencián*.

Parola, 3.

Péterfi Ferenc (1987): *Nyilvánosság-öntevékenység-animáció*. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 57 o.

Péterfi Ferenc (1989): Helyben, nyilvánosan. Gondolatok a helyi társadalom – helyi tájékoztatás és nyilvánosság kapcsolatáról. Országos Közművelődési Központ *Lemezújság*, 19. szám. Budapest.

Péterfi Ferenc (1990): A rendszerváltás folytatódik. Az önkormányzatiság eszméje. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (1998): A helyi nyilvánosságot szervező módszerek. IX. fejezet. In Varga A. Tamás és Vercseg: *Közösségfejlesztés*. Magyar Művelődési Intézet, Budapest, 169–171. oldal. Közösségi Adattár

Péterfi Ferenc (1998): A bevásárlóközpontok a közösségfejlesztő szemével. Tervezés, fejlesztés és működtetés a helyiekkel együtt. *Parola*, 2-3.

Péterfi Ferenc (2004): A közösségi akarat esélyeiről. '70-es évek, Budapest-Újpalota. Társadalmi részvétel. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (2008): Kirekesztés vagy részvétel? Társadalmi-közösségi tervezés települési és kistérségi szinteken, 2008. február 5-6. Konferencia összefoglaló a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Közösségfejlesztési Osztálya által a Budai Vigadóban szervezett konferenciáról. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2013): A közművelődési szakemberek lehetséges integrációs tevékenységéről. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2021): Hatalom és közösség – fogalommagyarázatok. Empowerment. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2023): Helyben, nyilvánosan – A helyi nyilvánosság elméleti megközelítése, jelentőségének összefoglalása. *Parola*, 1.

Pierce, Gregory F. Augustine (1984): *Acitivism that Makes Sense: Congregations and Community Organization*. ACTA Publications, Chicago, Illinois, 1984

Magyar kiadás: A gyülekezet és a közösségszervezés (2022).
Fordította: Kalmár-Nagy Éva. Kiadja a Civil Kollégium Alapítvány
Budapesten,
133 oldalon.

Részvételi városmegújítás (2010)

Bardóczy Sándor – Giczey Péter szerk. (2010): Kézikönyv a részvételi városmegújításról. Gyakorlati útmutató. Írták Bardóczy Sándor, Giczey Péter, Péterfi Ferenc, Portschy Szabolcs, Pörös Béla, Sain Mátyás

Tartalom

Fogalmak: A város fogalma. A városmegújítás fogalma. Participációs tervezés, vagy részvételi tervezés. A városmegújítás szereplői.

Szokásjogi, jogi környezet: A településfejlesztés társadalmasítására vonatkozó

szabályok. Az Étv, az OTÉK és a társadalmasítás. Rendszerhibák a településtervezés

részvételi gyakorlatában.

Helyzetértékelés (a jelenlegi rendszer kritikája): A településfejlesztési koncepciók hibái.

Az IVS berobbanása a fejlesztéspolitikába. A városrehabilitáció két részre szakítása. Az

Antiszegregációs Tervek (ASZT) készítésének eddigi tapasztalatai.

Szakpolitikai ajánlások: A szakpolitikai ajánlások alapját képező megállapítások. A

városmegújító munkacsoport ajánlásai.

A városmegújítás lépései: A lakosság aktivizálása. A város fizikai és társadalmi

jellemzőinek feltárása. Együttműködés a szereplőkkel. A szerepek megosztása a

részrtvevők között. Problémák, akadályok, konfliktusok leküzdése.

Flexibilitás

megteremtése. Szervezeti keretek lefektetése. Szakemberek és szakértők bevonása a

rehabilitációba. Anyagi források felkutatása. Folyamatosság biztosítás.

A kiadvány gyakorlati fejezeteit ld. az Esettanulmányok, példák, helyzetképek és javaslatok c. kulcsónál!_

Külföldi jó gyakorlatok, esettanulmányok

Hazai példák

Függelék

Jogszabályok

További magyarországi esettanulmányok

Ajánlott on-line cikkek

Javasolt irodalom

Egyéb hasznos linkek

Kiadta a Közösségfejlesztők Egyesülete Városmegújító munkacsoportja

Budapesten

2010-ben 120 oldalon.

Rothman, Jack (2002 [1995, 1968]): A közösségi beavatkozás megközelítései. Az 1968-ban

bemutatott „három modell” rendszerének újraszerkesztett, javított változata.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, *Parola füzetek*. Budapest. 49 oldal.

Közösségi Adattár

A mű eredeti címe: Jack Rothman, „Approaches to Community Intervention”, in Jack Rothman, John L. Erlich, John E. Tropman, and Fred M. Cox, eds., *Strategies of Community Intervention*, 5th edition, Itasca, IL: F. E. Peacock, 1995, pp. 26-63.

Fordította Varga Tamás. A kötetet sajtó alá rendezte Varga A. Tamás.

Sayed Mustafa Reza interkulturális mediátorral beszélgetett az Artemisszió Alapítvány MIRA! interkulturális közösségéből Valovics Nikolett (2021): Sokszínű gól, befogadó szöglet: a MIRA! focicsapat. *Parola*, 1.

Sebály Bernadett (2012): Közösségszervezés nagyüzemben. *Parola*, 4.

Sebály Bernadett (2015): Elméletben. A közösségi érdekvédelem fontossága a mai civil társadalomban és a fogyatékosügyben. Előadás, elhangzott a hallássérülteket érintő Fűlszöveg programban. *Parola*, 2.

Sebály Bernadett és Vojtonovszki Bálint szerk. (2016): A hatalom társadalma vagy a társadalom hatalma? A közösségszervezés alapjai. Budapest, Napvilág Kiadó

Sélley Andrea – Giczey Péter (2014): Közösségfejlesztés mélyszegény környezetben,

90-97. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Smith, M. K. (2001): 'Community' in the encyclopedia of informal education

Tarcsay Tibor, Ilosvai Dániel és Harai Levente (2021): A keresztény hitalapú közösség-szervezés hatalomképe. *Parola*, 2.

Thiersch, Hans (1999): Életvilág-irányultságú szociális munka. A gyakorlat feladata a társadalmi változásban. In Varsányi Erika (válogatta és fordította): Megfigyelés és cselekvés. Válogatás a közösségi munka elméleteiből. Balassi Kiadó, Budapest, 88–109.

Eredeti kiadás: uő (1992): Lebensweltorientierte Soziale Arbeit: Aufgaben der Praxis in sozialen Wandel, Juventa Verlag, Weinheim und München.

Tóbiás László (2014): Animáció a közösségfejlesztésben – Vázlat és értelmezési kísérlet. Zabhegyező Gyerekanimátorok Egyesülete; Káposztásmegyeri Zabhegyező Játsszóház; A játszóház mint közösségi szolgáltatás; A játszóház mint közösségfejlesztési modell; A modell alkalmazhatósága. *Parola*, 1.

Úton a szakmai tagozatok felé (2014):

- Péterfi Ferenc: Közösségfejlesztés városokban 82.-90. o.
- Sélley Andrea – Giczey Péter: Mélyszegénység és közösségfejlesztés 90-98. o.
- Mészáros Zsuzsa: Közösségi gazdaságfejlesztés a gyakorlatban 98-106. o.
- Molnár Aranka: Közösségi hálózat kiépülése B-A-Z megyében 106-112. o.
- Monostori Éva: Lépésről lépésre, közösségről közösségre fiatalokkal 112-118. o.
- Varga Matild: Egy közösségfejlesztő gondolatai a komplex kistérségi tervezésről 118-122. o.

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal., benne III.2.

Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja: Kiadványaink

Tibori Tímea – T. Kiss Tamás (1997): *Közösség – Közösségi kommunikáció I-II.* (Szöveg és szemelvénygyűjtemény a közösségelmélet szakirodalmából).
OKKER Oktatási Iroda, 788
o. *Közösségi Adattár*

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1983): *Közösségfejlesztési törekvések néhány magyarországi településen.* *Folklór - Társadalom – Művészet*, 3. szám. Budapest, 5-19. o.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1990): *A közösségfejlesztés hazai sajátosságai.*
Kultúra és
Közösség, Budapest, 1. szám, 32-41. o.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): *Település, közösség, fejlesztés.*
Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Országos
Közművelődési Központ, Budapest,
193 o.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona: *Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi kulturális-társadalmi fejlesztésről.* Könyvismertető. *Parola*, 1991/3.

Tamás, A. Varga and Ilona, Vercseg (1991): *Community Development in Hungary.*
The Journal of Community Education. Volume 9. Number 1. pp. 14-17.

Tamás, A. Varga and Ilona, Vercseg (1992): *An Experiment in Community Development in the Bakony, Hungary,* In *Community Development Journal*, Volume 27 Number 1, January 1992.
pp. 50-59.

Varga A. Tamás (1991): *A fejlesztői tevékenység. „A lényeg: egy mozgás és szövetség.”*

1. Politikai elmaradottság. 2. Gazdasági elmaradottság. 3. Kulturális és életmódbeli

elmaradottság. Lépésjavaslatok a helyi közösségek kialakításához.

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): *Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről.* 101-107. o.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési*

Intézet, Budapest. Első és második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277 o.

Könyvajánló. Varga A. Tamás –Vercseg Ilona (1998): *Közösségfejlesztés. A könyv bemutatása. Parola, 1998, 2-3.*

Varga Máté (2004): *A nemzetek feletti civil társadalom és kialakulásának elősegítése. Parola, 4.*

Varsányi Erika (1999): *Bevezető. In uő (válogatta, fordította és az Bevezetőt írta): Megfigyelés és cselekvés. Válogatás a közösségi munka elméleteiből. Balassi Kiadó, Budapest. A könyvet bemutatja Vercseg Ilona: Megfigyelés és cselekvés. Parola, 1.*

Varsányi Erika (2004): *Kultúra és szociális munka. Parola, 2.*

Varsányi Erika (2006): *Aktív európai állampolgáriság. A civilizáció tanulása. Előadás a 2006. november 9-11.-én megrendezett nemzetközi Közösség konferencián. Tolmácsolta Juhász Katalin. Kunbábony. Parola, 2007/1-2.*

Varsányi Erika (2007): *Reflexiók és kérdések Harkai Nóra dolgozatához kapcsolódva.*

Előadás. Elhangzott Harkai Nóra: *Közösség és közösségi munka c. tanulmányának*

bemutatóján, 2007. február 16.-án Budapesten, a Magyar Művelődési Intézetben tartott

Szakmai Napon. *Parola, 3.*

Varsányi Erika (2007): *Individualitás és közösségiség – tanulás és történelem. Tanulunk-e a*

történelemből? *Parola, 5.*

Varsányi Erika (2010): *Szociális munka és kultúra. PONT Kiadó, Budapest, 152. o.*

Vercseg Ilona: Varsányi Erika Szociális munka és kultúra c. könyvének ismertetése. *Parola*, 2011/1.

Varsányi Erika (2013): Az újrakezdés képessége. Kultúra. Emlékezés. Reziliencia. *Parola*, 1.

Varsányi Erika (2014): Példaképek, barátságok és vesztett illúziók. 25-30. o. In *A közösség*

dicisérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete jubileumi kötetben. Szerk.

Farkas

Gabriella és Kovács Edit. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. MEK

OSZK és

Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja: Kiadványaink

Vercseg Ilona (1987): Népművelők szerepértelmezése és szakmai tevékenysége. *Kultúra és*

közösség, 1987/2: 76-91.

Vercseg Ilona (1996): A közösségfejlesztés szakmai profilja. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (1997): A közösségfejlesztés mozgástere. Részletek Varga A. Tamás-Vercseg

Ilona: Közösségfejlesztés 1998 és 2001 című könyvéből. Első rész A közösségfejlesztés

mozgástere. I. fejezet: A közösségfejlesztés identitása, a gyökerek. A közösségfejlesztés

sajátosságai. Közösségi Adattúr

és

Vercseg Ilona (1997): A közösségfejlesztés mozgástere. A közösségfejlesztés módszerei.

A települések megismerése és feltárása. *Parola*, 2-3.

Vercseg Ilona (1988): Népművelők szocializációja. *Kultúra és közösség*, 1988/2: 79-95.

Vercseg Ilona (1988): Szocializáció, szerep, érték a népművelői pályán. Múzsák Közművelődési Kiadó, Budapest. 222 o.

Vercseg Ilona (1989): A közművelődés fejlődésének tendenciái a '80-as évek Magyarországon. (Innováció a közművelődésben.) Budapest, Művelődéskutató Intézet, 28 o.

Vercseg Ilona (1990): A közösségfejlesztés további magyar sajátosságai. *Kultúra és közösség*, 1990/1:113-122.

Vercseg Ilona (1993): Közösség – Eszme és valóság. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 40 oldal.

Vercseg Ilona (1994): Új foglalkozás alakul? Közösségfejlesztés. *Kultúra és közösség*, 1994/4: 104-116. o.

Vercseg Ilona (1995): A helyi cselekvés az új társadalmi rendben. A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. A cselekvés mint újdonság; A helyi cselekvés jellemzői: a lakosság részéről; az önkormányzatok részéről. *Parola*, 3.

Vercseg Ilona (1999): Feladatok és lehetőségek az ezredfordulón a civil szervezetek előtt a település- és közösségfejlesztésben. *Parola*, 3-4.

Vercseg Ilona (2002): Eredményesség és mérhetőség a közösségfejlesztésben. Előadás egy moszkvai nemzetközi konferencián, október 16-19. *Parola*, 3.

Vercseg Ilona (2004): A társadalmi tőke (social capital) mérése magyarországi településeken. *Parola*, 3: 10–15.

Vercseg Ilona (2004): Szakmafejlesztés gólyalábon. A demokrácia lassú kiépülésének néhány főbb, közösségfejlesztési szempontú okai. Az előadás elhangzott Debrecen-Csapókertben, a Settlement konferencián. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona (2004): Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak

- I. Kiindulások a közösségfejlesztés megértéséhez
- II. Közösségfejlesztési alapelvek

- III. Lépésjavaslatok
- IV. Munkamódok és módszerek.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 48 oldal

Vercseg, Ilona (2008): Community Development in Hungary. *Szín*, 13. évf. 6: 65-71 (2008. december).

Ilona Vercseg (2008): Community - Ideal and Reality. In Brake, R. & Deller, U. 2008, pp. 284-297. Angolra fordította Boronkay Zsuzsa

Vercseg Ilona (2009): Értelmiségi ideák és helyi szükségletek. A közösségfejlesztés jövője. Előadás. Civil Közösségek Háza, Pécs. Parola, 3.

Vercseg Ilona (2010): Kötődések és választási lehetőségek? Civil/közösségfejlesztői reflexiók a rendszerváltástól napjainkig. *Civil Szemle*, 2010/4: 9-24.

Vercseg Ilona (2011): Varsányi Erika Szociális munka és kultúra c. könyvének ismertetése. Parola, 1.

Vercseg Ilona (2011): Mozduló és visszanéző közösségek. Az ezévi nyári egyetemen Kunbábonyban elhangzott előadás rövidített változata. Parola, 3.

Vercseg Ilona (2011): Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Felsőoktatási tankönyv. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület és az ELTE Szociális Munka és Szociálpolitikai Tanszéke. Budapest. A Szerző bemutatja könyvét: Parola, 2011/2.

Vercseg Ilona (2014): Van-e politikai tartalma a közösségi beavatkozásnak? Előadás a XI. Nyári Egyetemen Kunbábonyban, 2014. július 23.-án. *Parola*, 3.

Vercseg Ilona (2014): Közösségelmélet. Tantárgyi összefoglaló. *Parola*-füzetek és ELTE

TáTK Közösségi és Civil Tanulmányok MA Szak, Budapest. E-tananyag, 81 oldal.

Vercseg Ilona (2014): A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Előadás a Közösség konferencián, 2014. november 7.-én Budapesten. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona szerk. (2014): Válogatás a közösségfejlesztés elméletéből és gyakorlatából.

Bibliográfiák a Közösségfejlesztők Egyesülete tevékenységéből, elméletéből és gyakorlati

munkáiból 1990-2014-ig, továbbá Eseménynaptár 1975-2014-ig. A Közösség dicsérete

kötet DVD melléklete. Készült a Közösségfejlesztők Egyesület megalakulásának

25. évfordulójára. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. MEK OSZK és Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja: Kiadványaink

Vercseg Ilona (2016): Mi a közösség? Előadás az évi Közösség konferencián. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (2018): Közösségelmélet. Második, bővített kiadás.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 135 oldal

Előjáróban

Egy nagy elmélet – a téma felvezetése a közösségi és civil fejlesztés megközelítéséből

Ember és közösség – kérdésünk a humánetológiához

A közösség-eszme újrafelfedezése

Közösség – megértett emberi teljesség? A görög paradigma

A változó falu. A tradicionális paraszti társadalom és felbomlása magyar viszonyok között. Parasztkultúra és közösség

Urbanizáció Magyarországon

Közösség (Gemeinschaft) és társadalom (Gesellschaft)

Összefüggés a szabadság, az egyén figyelembe vétele és a közösség elvesztése között

A modern közösségiség – civil társadalom

Mi a közösség?

Közösségek/civil társadalom: válság és hiány

Kapcsolatok, hálózatok és fejlesztésük

<https://kofe.hu/parola/parola-fuzetek/>

A Szerző bemutatja könyvét (2018): *Parola*, 2.

Vercseg Ilona (2019): Modern közösségiség – civil társadalom. *Civil Szemle*, 2019/1: 7-14.

Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban.

Első rész: A közösségi munka meghatározottsága. (Részletesebb ismertetését ld. A közösségi munka meghatározottsága címléírás alatt!)

Második rész – Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban (részletesebben lásd a Fókuszban a civil társadalom; Fókuszban a szocializáció; Fókuszban a helyi/közösségi gazdaságfejlesztés; Fókuszban a közösségi munka címléírásokban, valamint A közösségfejlesztés iránti általános szükségleteknél!)

Harmadik rész – Munkában a közösségfejlesztő és a közösségi munkás. Részletesebben ld. a Munkában a közösségfejlesztő és a közösségi munkás címléírásban!)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola* füzetek. 142 o.

<https://kofe.hu/parola/parola-fuzetek/> és

ELTE Társadalomtudományi Kar, e-tananyag

Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. A Szerző bemutatja könyvét a kunbáonyi nyári egyetemen. *Parola*, 2.

Vercseg Ilona (2020): A közösségi munka meghatározottsága. In: *Közösség és részvétel*.

A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. *Közösségfejlesztők Egyesülete*, Budapest. *Parola füzetek*. 142 oldal.

Első rész, 12-56. o.

Ember és közösség – kérdésünk a humánétológiához. A közösségi beavatkozás három

kiindulása: eszmék és értékek világa; civil társadalom; társadalmi mozgalmak, akciók;

szakmai, szakmatörténeti megközelítés. Közösségfejlesztés: a senki földje?
Közösségfejlesztés – mozgalom és szakma. Mozgalom – a közösség általi
fejlesztés. A

közösségfejlesztés mint szakma. Szakmafejlesztés. A szakterület irányultsága
és

társadalmi funkciói. A közösségi beavatkozás fogalmi: megfontolások,
forgalom meghatározások. Legitimációs támpontok. Alapelvek – közösség és
részvétel.

A közösség alapelve. A részvétel alapelve. A közösségi beavatkozás
jellemzői. Eredet és

növekedés – történeti áttekintés. Nemzetközi jelleg. Nyugat-Európa. A
settlement.

Egyesült Királyság. Európa más országai. Észak-Amerika, Egyesült Államok és
Kanada.

A déli félteke. Kelet-Közép Európa, Magyarország. A közösségi beavatkozás
további főbb

szervezetei Magyarországon és Európában.

Vaar, Paul (2015): A holland megközelítés. Integrált szociálpolitika. A szociális
szféra a jóléti

társadalomtól a részvétel társadalmáig. *Parola*, 4.

Vos, Koos (2004): Introductory speeches on the ‘*Building Civil Society in
Europe through*

Community Development’. The Dutch Case. International Conference –
Budapest, 25-28

March.

Warren, Roland L.: *Studying Your Community*. Free Press, New York, Colier-
Mac-Millen Ltd. London, 1955.

Warren, Roland L. (1957): Towards a Reformulation of Community Theory. In
Human Organisation, vol. XV. pp. 8-11.

Zám Mária (1991): Szociálpolitika kényszerpályán. *Parola*, 4.

3. A város

Budapest 150 – A Budapest Brand programja a főváros születésnapja alkalmából (2023). Az összefoglalót írta Dudok Dávid. Budapest Brand – Budapest Mindenkié. Budapest Bejáró. Budapest 150 programok. *Parola*, 4.

Enyedi György: A városnövekedés szakaszai. Bp. Akadémiai Kiadó, 1988. 116 o.

Járókelő Egyesület (2023): A JÁRÓKELŐ a városi közösségi élet aktivistája. Online közterületi hibabejelentő felület. Egészséges utcák koncepció. Egy másik Damjanich. Részvételiség. Társadalmi felelősségvállalás. Városfejlesztés. Várostervezés. *Parola*, 4.

Konrád György–Szelényi Iván (1969): Az új lakótelepek szociológiai problémái. Bp. Akadémiai Kiadó

Konrád György–Szelényi Iván (1971): A késleltetett városfejlődés társadalmi konfliktusai. *Valóság*, 12. sz. 19–35. o.

Feitch Rezsóné, Németh Judit és Frank Sándor (2012): A Magdolna-negyed közbiztosági és köztisztasági helyzete és a 2011-es Bűnmegelőzési program lakossági nézőpontból. *Parola*, 1.

Fejes István (1994): Bemutatkozik az Oroszlányi Munkanélküliek és Álláskeresők Egyesülete. *Parola*, 1.

Henderson, Paul and Mayo, Marjorie (1998): Training and education in urban regeneration. A framework for participants. The Policy Press and the Joseph Rowntree Foundation

Henderson, Paul (2002): Az európai városi közösségfejlesztés és társadalmi bevonás. Előadás Hágában, a „Városi közösségfejlesztés Európában – a

társadalomfejlesztés összefüggésében” konferencián, 2002. szeptember 26-28-án. Fordította Varga Tamás. *Parola*, 4.

Kovács Edit (2023): Kisvárosok – nagy figyelem. A Gyökerek és Szárnyak Alapítvány

Kisváros programjának vezetője. „KISVÁROS” támogató program megfontolásai.

Miért kisvárosok? Mitől kisváros a kisváros? Kisváros mint alternatíva. Embereket

kerestünk, csapatokat támogattunk! Miért tartjuk indokoltnak, hogy vezetőket

támogassunk? *Parola*, 4.

Kovács Flórián, Merő Béla (1991): Egy városi önkormányzat szerepe és lehetőségei. A

Kulturális Egyeztető Fórum vitájára. Zalaegerszeg. *Parola*, 2.

Kovács Flórián (1994): A helyi társadalom fejlettsége és szerepe a városfejlesztésben. Új

városok 91-93 szakmai konferencia. *Parola*, 3.

Közösségi kertek – országos lista; kertkereső; Növénylista; projektjeink. A KÉK Kortárs Építészeti Központ 2010 óta foglalkozik a – Nyugat Európában és az amerikai kontinensen évtizedes hagyományokkal rendelkező – közösségi kertek meghonosításával és elterjesztésével. Kidolgozta módszertanát, jogi hátterét, hazai környezetre adaptálható modelljeit, emellett oktatással, tanácsadással, tudásbázis létrehozásával segítette a mára jórészt önszerveződővé vált mozgalom kialakulását.

Majewski, Uwe (1991): Lakáskörülmények és szociális munka.

(Városrehabilitáció és

lakhatás. Düsseldorf, Theodorstrasse lakónegyede). *Parola*, 4.

Molnár Berta (2020): Élhető város. Civil platform Budapesten a nagykörúti kerékpársávról. *Parola*. 2.

Nagy Andrea (1992): A bringa elindult. Megalakult a Bringa Munkacsoport. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (1990): A fejlesztői munka esélyei és irányai városokban. *Parola*, 1.
további megjelenés: *Kultúra és közösség*, Közösségfejlesztés tematikus szám. 1991/4: 96-99.

Péterfi Ferenc (2010): Tervezz! Bátran! Közöd van hozzá! Városmegújítás közösségi részvétellel. Projektismertető. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2014): Kezdetek 12-18 o.; A közösségfejlesztés városokban 82-89. o.;
In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.
176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

Péterfi Ferenc (2015): „Közösségi tervezéssel a városok-városrészek megújulásáért.” *Civil Szemle*, 2: 39-55.

Péterfi Ferenc (2023): Városfejlesztés – városmegújítás: a közösségfejlesztés egyik meghatározó szakmai területe. A városokban zajló közösségi fejlesztőmunka sajátosságai és példái *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2023): Civil Szelfi – egy város civil társadalmának feltérképezése. A pécsi Közösségi Alapítvány kutatását Tistyán László szociológus, alapító és kurátor mutatja be, s Péterfi Ferenc összegzi. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc, Dudok Dávid és Berek Péter interjúi a Civil Rádióban (2023): Jó JÓbudán és Boldog utca Egerben. A közösségi alapítvány hazánkban egy viszonylag új közösségi szerveződési forma, elsősorban nagyvárosokban, fővárosi kerületekben működnek.

Létrejöttük és fejlődésük legfőbb támogatója a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány. A Civil

Rádióban elhangzott alábbi interjúkban két közösségi alapítvány, a JÓBuda Közösségi

Alapítvány és az Egri Közösségi Alapítvány működésébe nyerhetnek betekintést.

Parola, 4.

Pinczés Rudolfné Kiss Klára (1993): Városvédő fiatalok. Saját kezükbe vették a kezdeményezést. Pályázati úton elnyert tábor a Káli medencében. Megalakult a Budapesti

Városvédő Egyesület Ifjúsági Tagozata. *Parola, 6.*

Polyák Levente városkutató urbanistával a Civil Rádióban beszélget Péterfi Ferenc (2010):

„Értsük meg, hogyan működik a város, s melyek a mi jogaink benne...”

Parola, 4.

Pörös Béla (1997): Városrészek rehabilitációja Pécs körzetében. A nemzetközi együttműködési projekt teljes címe: A helyi önkormányzat, a települési rész-önkormányzatok és a helyi közösségek kooperációja a szociálisan és fizikailag leépült

városrészek, lakóterületek rehabilitációjában. *Parola, 2-3.*

Rédei Ágnes (2003): Egy települési – közösségi összefogás esélyei Pest megye egyik kisvárosában. *Parola, 1-2.*

Részvételi városmegújítás (2010)

Gyakorlati útmutató. Kézikönyv

Bardóczi Sándor – Giczey Péter szerk. (2010): *Kézikönyv a részvételi városmegújításról.* Gyakorlati útmutató. Írták Bardóczi Sándor, Giczey Péter, Péterfi Ferenc, Portschy Szabolcs, Pörös Béla, Sain Mátyás

Tartalom

Fogalmak: A város fogalma. A városmegújítás fogalma. Participációs tervezés, vagy

részvételi tervezés. A városmegújítás szereplői.

Szokásjogi, jogi környezet: A településfejlesztés társadalmasítására vonatkozó

szabályok. Az Étv, az OTÉK és a társadalmasítás. Rendszerhibák a településtervezés

részvételi gyakorlatában.

Helyzetértékelés (a jelenlegi rendszer kritikája): A településfejlesztési koncepciók hibái.

Az IVS berobbanása a fejlesztéspolitikába. A városrehabilitáció két részre szakítása. Az

Antiszegregációs Tervek (ASZT) készítésének eddigi tapasztalatai.

Szakpolitikai ajánlások: A szakpolitikai ajánlások alapját képező megállapítások. A

városmegújító munkacsoport ajánlásai.

A városmegújítás lépései: A lakosság aktivizálása. A város fizikai és társadalmi

jellemzőinek feltárása. Együttműködés a szereplőkkel. A szerepek megosztása a

részrtvevők között. Problémák, akadályok, konfliktusok leküzdése.

Flexibilitás

megteremtése. Szervezeti keretek lefektetése. Szakemberek és szakértők bevonása a

rehabilitációba. Anyagi források felkutatása. Folyamatosság biztosítás.

Külföldi jó gyakorlatok, esettanulmányok:

Union Point Park, Oakland Fruitvale

Egyetemi-közösségi együttműködésen alapuló tervezés az USA

felsőoktatásban

Lakossági részvétel a városmegújításban Ausztráliában

A Big Cities Policy program Hollandiában

A „Soziale Stadt” Program Németországban

Az Európai Unió URBAN programja

Városrész-megújítási program Stockholm 10 külvárosában

A Bismarck és a Schalke–Nord negyedek megújítási programja

Gelsenkirchenben

Szociális városrehabilitációs program Hamburg Lenzsiedlung-negyedében

Lyon Pentes Croix-Rousse kerületének szociális városrehabilitációs programja.

Hazai példák:

Esettanulmány a Nyírpalota Társaság közösségi kezdeményezéséről

Magdolna negyed szociális város-rehabilitációs program - részletek

Így készült a balatonboglári IVS - Esettanulmány

Telepfelújítási és foglalkoztatási program Pécs egyik külső kerületében

Függelék:

Jogszabályok

További magyarországi esettanulmányok

Ajánlott on-line cikkek

Javasolt irodalom

Egyéb hasznos linkek

Kiadta a Közösségfejlesztők Egyesülete Városmegújító munkacsoportja

Budapesten

2010-ben 120 oldalon.

Sain Mátyás – Rab Judit (2018): Részvételi tervezés a településfejlesztésben és településrendezésben. *Parola*, 2.

Sain Mátyás (2018): Köztérfejlesztés közösségi alapon – Óbudán. *Parola*, 2.

Schnierer Katalin (2009): Az autó és az élhető város. Részlet a Szerző szakdolgozatából. PTE Közgazdaságtudományi Kar. *Parola*, 3.

Selström, Pia (1996): Brickebacken. Working to increase public influence in a housing area in Örebro, Sweden. Cesam's skriftserie.

Sélley Andrea (2011): Közösségfejlesztés az Avason. Esettanulmány. *Parola*, 4.

Sélley Andrea (2014): TÉR-erő – Közösségi cselekvések beindítása lakótelepi környezetben,

Észak-Magyarországon. Készült az EuCDN projektzáró kiadványához. *Parola*, 4.

Szentpéteri Zoltán szerk. (1981): Tanulmányok a városi alapellátás problémájáról 1-2. köt.

(Beke Pál, Varga A. Tamás, Makovecz Imre, Péterfi Ferenc, Bodnár Mihály, Losonczy

Tamás, Say István, Szentpéteri Zoltán, Varga A. Tamás, Vattay Dénes). Budapest,

Népművelési Intézet Művelődési Otthon és Klub Osztály, 119 o.

Szindikátus Egyesület (2008): Összefogás egy élhetőbb városért. Budapest.
Parola, 3.

Szakál Andrea (2021): Boldogabb város akció – Kurzus egy élhetőbb városért,
Parola, 3.

Velencei Ágnes (2012): Babák rózsaparkjától a bölcsis forradalomig. Lakótelepi
közösségfejlesztés kisgyerekes családokra alapozva Budapest, Ferencváros,
József Attila lakótelepen. *Parola*, 2.

Veres Luca (2023): Városfejlesztés egyszerűen – mitől olyan hatékony a taktikai
urbanizmus

módszere? Árnyékos fákkal és kényelmes ülőhelyekkel teli közterek?

Interaktív, minden

generáció számára élvezhető játszóterek? Ezek az elképzelések mostanra a
világ megannyi

nagyvárosában nemcsak elméleti tervek, hanem a gyakorlatban is egyre
többször

valósulnak meg, sok esetben a mostanában egyre népszerűbbé váló taktikai
urbanizmus

módszerével. Néhány gyakorlati példa a nagyvilágból! *Parola*, 4.

Vidor Ferenc (2010): A harmadik évezred küszöbén. Tervezz! Bátran! – Közöd
van hozzá! (?)

A városmegújításban lehetséges/kívánatos közösségi részvétel. *Parola*, 1.

4. Civil társadalom

A „Civil társadalom jövője” (2004). Könyvajánló. 2004 márciusában megjelent a Robert

Bosch-Stiftung (alapítvány) által kiadott angol nyelvű tanulmánykötet. A könyv

tanulmányait több mint 50, cseh, szlovák, lengyel, magyar, német, osztrák és amerikai

vezető szakértő, nonprofit kutató jegyzi. *Parola*, 1.

A civilek hatalma – a politikai tér visszafoglalása (2016). Szerkesztő: Antal Attila. A kötet

szerzői: Ágh Attila, Antal Attila, Dr. Bíró Endre, Kerényi Szabina, Kuti Éva, Lehotai

Orsolya, Nagy Ádám, Oross Dániel, Péterfi Ferenc, Sebestyén István, Torma Judit, Tóth

Fruzsina, Varga Áron, Zsolt Péter.

Noran Libro Kiadó, 2016, Budapest, 333 oldal

A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását!

- „A kormány önkényvédelmi törvénye el fog bukni.” Az Amnesty International Magyarország, a K-Monitor, a Magyar Helsinki Bizottság, a Mérték Médiaelemző Műhely, a Political Capital, a Transparency International Magyarország és a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) közleménye
- A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! Nyilatkozat, *Civilizáció koalíció 107 civil szervezet csatlakozásával, 2023.12.01.*
- Kampány szervezése és petíció benyújtása Magyarország Kormányának: A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! A tiltakozó kampány szervezője: Civilizáció koalíció, 2023. december 1.

Active Communities (1998): Initial Findings from the 2001 Home Office *Citizenship Survey*.

Home Office United Kingdom

[A mo-i] Egyesületek címtára a reformkortól 1945-ig vidéki egyletek és körök 1–3.

Szerk. Pót Edit. Bp. Művelődéskutató Intézet, 1988. 135 o.

Alexander, Jeffrey C. (ed.) (1997): Real Civil Societies. Dilemmas of Institutionalization.

London: Sage

Alkossunk közösségekben (2023). Playback. Fine art. Overwrite.

A kiadvány a „Visszajátszás-újraírás” című, 2021-2-HU01-KA 210-ADU 000050845

számú projekt keretében, a projekt szakembereinek/munkatársainak együttműködésében

készült elektronikus kiadvány. Főpályázó: Közösségfejlesztők Egyesülete.

Partnerszervezetek: Panta Rhei Egyesület, Vitakultúra Egyesület. A projekt vezető tréner

Donáth Attila. A szakmai szövegeket a Vitakultúra Egyesület szakemberi írták: Maróti

Dénes (képzőművészet), Rózsa Dániel (költészet), Somogyi Beáta (playback-színház). A

kiadás szakmai koordinátora: Szendrei Andrea. A képek és versek a projekt eseményeken

a résztvevők által készültek. Alkotók: Balajti Léna, Baróti Anikó, Bedő Zsejke,

Budovinszky Csilla, Borka Katalin, Csapó Beatrix, Erdei Tímea, Erős István, Fazakas

Csaba, Fazakas Enikő, Hegedűs Erika, Hodruszky Mónika, Hüse Lajos, Juhászné Kovács

Tünde, Kiricsi Andrea, Kiss Csaba, Eva La Voie, Madarász Laura, Opra Zsófia Szende,

Papp Zsuzsanna, Patkó Csilla, Pázmándi Kata, Popovics Zsuzsanna, Sárközi Judit,

Szendrei Andrea, Székely Erika, Zolnai Erika. A verseket és képeket egybealkotta

Klebercz Kriszta. Grafikai munkák: Grafikriszta – KG Grafikai Stúdió.

Kiadó: Közösségfejlesztők Egyesülete, 2023. Playbackbook, 47 oldal.

Készült az Európai Unió támogatásával. Erasmus+

Alternatív Közösségek Egyesülete – Civil Koalíció – Civilizáció. A Civilizáció koalíció, mely

34 civil szervezet együttműködésével 2017-ben jött létre. Az együttműködő civil

szervezetek közös célja, hogy erősítsék az állampolgári önszerveződés és aktivizmus

népszerűségét, társadalmi támogatottságát; növeljék a társadalmi szolidaritás szintjét,

keressék annak új formáit, és kiálljanak az állampolgári önszerveződések, civil szervezetek

mellett; megosszák tudásukat a részvétel, a szerveződés, az érdekképviselő hatékonyabbá

tétele és a civil szféra erősítésének érdekében; fellépjenek az állampolgári szerveződések,

civil szervezetek mozgásterének szűkítése ellen, és aktívan dolgozzanak a demokratikus

részvétel és a sokszínű civil társadalom lehetőségeinek bővítése érdekében.

Tevékenységeik: akciók, kampányok, rendezvények, kutatások és együttműködések.

Alternatív oktatási népszavazás 2023. október 20 és október 30 között az Egységes Diákfront

és az aHang csapata szervezésében

Az országos népszavazás szervezéséről, elindulásáról és lefolyásáról, az egyes

helyszíneken folyó szavazásról, a tájékoztató videóról, a sajtótájékoztatókról és az

eredményekről itt lehet tájékozódni:

- az aHang/szabadahang facebook oldalán – 7igenes népszavazás
  - o <https://www.facebook.com/7igenesnepszavazas>
- eredmények, aHang október 31. 18:37: összefoglaló
- zárás és a folytatás bejelentése
- Az első alternatív népszavazás története (2023. december 15.)
- Egymillió üres konzultációs ívet gyűjtünk össze! (2023. november 22.)
- Egy kampány története – az aHang és együttműködői kampánya az oktatásért (2023). Összefoglaló a kampány tevékenységeiről és a résztvevőkről- Új vizeken

Arató András (1990): Forradalom, civil társadalom és demokrácia Kelet-Európában. *Mozgó*

Világ, 1990/8. szám. 11-22. Fordította Bérczes Tibor.

Állampolgári Részvétel Hete 2023

RÉSZVÉTEL HETE – DEMOKRÁCIÁT HELYBEN

A Civil Kollégium Alapítvány (CKA) és partnerei több mint egy évtizede szervezik meg

a Részvétel Hete programsorozatot. Az ország számos pontján állampolgári csoportok és

civil szervezetek csatlakoztak a kampányhéhoz, hogy bemutassák az általuk képviselt

ügyeket és bevonják az embereket munkájukba az aktív állampolgárság fontosságát

hirdetve.

A Részvétel Hete 2023 programsorozat több eseménye lezajlott október 2-a és 8-a között,

de egész novemberig találni még a részvételiség jegyében megrendezett programokat a

Részvétel Hete+ közéleti eseményein: egyszerű köztéri kitelepülés, kérdőívezés,

beszélgetés, civil séta vagy helyi fórum, gyűlés, alternatív közmeghallgatás stb.

A szeptember 30-tól október-novemberében országszerte zajló események helyszínei,

programjai és eseményei.

A CKA Részvétel Hete 2023+ rendezvénysorozatának utolsó rendezvényei 2023.

november 30.-án szerveződtek meg.

Fő szervező: Civil Kollégium Alapítvány

Bálint Mónika és Döbrentey Dániel (2022): Tiszta Szavazás – Koalíciós munka és

tapasztalatai. A Civil Kollégium Alapítvány közösségszervező programja több szervezet

bevonásával: mozgósítás a választások tisztaságának megőrzéséért. *Parola*, 3.

Blaskó Zsófia (2019): „Ez a minimum!” Átláthatósági programot indítanak az antikorrupciós

szervezetek, a K-monitor antikorrupciós blog az Átlátszóval és a TI Magyarországgal közösen. *MÉRCE*.

Budapest 150 – A Budapest Brand programja a főváros születésnapja alkalmából (2023). Az összefoglalót írta Dudok Dávid. Budapest Brand – Budapest Mindenkié. Budapest Bejáró. Budapest 150 programok. *Parola*, 4.

Benedek Zsolt, Béres-Áfra Zsuzsa és Szakács Beáta (2023): Az épített örökség védelme – a debreceni Civisházakért csoport bemutatkozása. *Parola*, 4.

Civil Kotta – a helyi nyilvánosság lehetőségei Szentendrén. Szulovszky Istvánval, a Civil

Kotta egyik alapítójával beszélgetett Dudok Dávid. A Civil Kotta egy részvételiségre és

átláthatóságra építő, helyi együttműködésekre, közösségi döntéshozásra buzdító

tevékenységet végző civil szervezet. *Parola*, 1.

Civilek jó szomszédságban és Budapesti Nyilatkozat az európai

közösségfejlesztésről (2004): A projektet vezette, a kiadványt szerkesztette és az Előszót írta Peták Péter. Az Istenkúti Közösségért Egyesület (Pécs)

kezdeményezésére és szervezésében kialakított együttműködési program

záróeseménye egy pécsi konferencián 2004 április 26-án a Civil Közösségek

Házában. I. Civil koalíciók „Van egy csapat...”II. A civil szervezetek szerepe a

környezeti konfliktusokban és a településrendezési tervek véleményezésében.

„Még van egy Föld...” III. Közösségi színtereink civil kézben. „Kell egy hely.”

Záró gondolatok, Vercseg Ilona, „A helyi fejlesztőmunka gyakorlata, térségi szerveződése és nemzetközi szakpolitikai dimenziói egymás mellett jelennek ebben a kis könyvecskében.”

Phare Acces 2001 és Istenkúti Közösségért Egyesület, Pécs, 2004, 48 oldal

Csefkó Ferenc és Horváth Csaba (szerk.) (1999): Magyar és európai civil

társadalom. A Pécssett 1999. március 5-7-én „Az európai civil társadalom”

címmel rendezett konferencia anyagából. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999. 452. o.

Csécsei Béla, Templom Józsefné és Zám Mária a Civil Rádió vendége, beszélgetőtársuk

Péterfi Ferenc (2000): Az önkéntes munka értékei a helyi társadalomban. *Parola*, 4.

Dahrendorf, Ralf (1997): *After 1989: Morals, Revolution and Civil Society*, Macmillan, Basingstoke, London.

[A mo-i] Egyesületek címtára a reformkortól 1945-ig vidéki egyletek és körök 1–3.

Szerk. Pót Edit. Bp. Művelődéskutató Intézet, 1988. 135 o.

Dudok Dávid készített interjút Monostori Évával (2022): A civil szervezetek és a közösségi média. A Mag-ház Facebook-oldala és az alakuló ART-Tér kezdeményezéről.

Az interjú írásos változatát Dudok Dávid készítette. *Parola*, 3.

Dudok Dávid beszélgetett Nemeskéri Klára projektkoordinátorral beszélgetett az Esztergom-

Kertvárosban nyílt Civil Irodáról. (2023). *Parola*, 1.

Dunajcsik Péter Maxigas (2006): Foglaltház és civil társadalom.

Civil Szemle, 2006/1(6): 69-96;

EL TALLER 4 napos szeminárium Budapesten. A jövő kihívásai. Felhívás a magyar NGO-k

számára 1993. április 22-25. *Parola*, 1.

Ekler Éva (2023): Wekerle – (1) Garázsvásár Fesztivál, (2) KÖZÖS kávézó és konyha.

Debreceni Zsuzsával beszélget a Szerző a fenntarthatósággal kapcsolatos programokról:

(1) Babaruhabörzék, bolhapiacok, ruhacserék, garázsvásárok árusító családokkal (Tessék

Csak!), adománygyűjtés a Kispesti Tanodának, bringóhintó, kreatív, pl. Nemiskacat

workshopok, programok, valamennyi a Wekerlei Társaskör Egyesület égisze alatt.

(2) A város legzöldebb vendéglátó helye szövetkezeti működtetésben, majd Újratervezés: helyi kispiac, élménypiac a gyerekeknek, közösségi konyha, tankert, kávézó, ökokörök, Fenntartható Vendéglátóhely, „Több, mint vegán” catering szolgáltatás – amit lehet, szövetkezeti formában. *Parola*, 4.

Ernst Gabriella (1994): Mik azok az NGO-k? *Parola*, 4.

Fernandez i Barrera, Josefina (1991): Szociális-jóléti szolgálatok, önkéntes szervezetek és

egyesületek Katalóniában. Előadás Debrecenben és Budapesten, szociális munkások

körében. Tolmácsolta/fordította Tóth Péter. *Parola*, 2.

Fernandez i Barrera, Josefina (1997): Gondolatok az önkéntességről a második évezred

végén. *Parola*, 4.

Fókuszban a civil társadalom. A civil társadalom aktualitása. A közösségfejlesztés sajátos hozzájárulása a civil társadalom fejlődéséhez. A társadalmi közeg meghatározó jellege. A civil társadalmi közeg mint szakmai kihívás. Rugalmasság és függetlenség.

In Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 142 oldal. Második rész –Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban.

Fukuyama, Francis (1999): Social Capital and Civil Society. Prepared for delivery at the IMF Conference on Second Generation Reforms. IMF, Washington D.C.

Furulyás Katalin (2008): Társadalmi szerződés, Nagykovácsi 2006. Előadás a Magyar

Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus és partnerszervezetei által szervezett „Közösségi tervezés” konferencián, 2008. február 6.-án. *Parola*, 1.

Gereben Ferenc és Vercseg Ilona a vendégei a Civil Rádiónak, velük beszélget Péterfi Ferenc

(1997): Műhelybeszélgetés az önkéntes munkáról. *Parola*, 1.

Giczey Péter (1995): „A nagy nonprofit vásár.” NGO Fórum, Koppenhága, 1995. március

6-12. *Parola*, 1995. 4.

Giczey Péter (2013): Az útépitéstől a társadalomépítésig. Javaslataink a társadalmi tőke, az

állampolgári részvétel és civil szektor megerősítésére a következő tervezési ciklusra.

SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesület, a közösségfejlesztés,

közösségi munka meghatározó országos szervezeteinek koalíciója. *Parola*, 1.

Halmi Zsuzsa (2023): Fontos dolgok, tudások a civil szektorban – Beszélgetés Peták Péterrel.

Az Emberség Erejével Alapítvány a Nyílt Társadalom Alapítványok támogatásával, a

Regionális Közösségi Központok program keretében 2017 őszén indította el az Erősödő

Civil Közösségek (ECK) programját a dél-dunántúli régióban. *Parola*, 2.

Haáz Andrea (1997): Kell-e nekünk önkéntes szolgálat? Az EVS (European Voluntary

Service) programja 6-12 hónapos külföldi önkéntes szolgálatra. *Parola*, 2-3.

Howard, Marc Morjé (2003): *The Weakness of Civil Society in Post-Communist Europe*. Cambridge University Press, Cambridge.

Huszerl József (2022): Ajánló a közösségi megoldások köréből, Ökotárs évértékelő.

Parola, 4.

Jagasics Béla (1990): Társadalmi szervezetek Zalában. *Parola*, 4.

Jagasics Béla (1991): Civil társadalom iroda Zalában. *Parola*, 3.

Járókelő Egyesület (2023): A JÁRÓKELŐ a városi közösségi élet aktivistája. Online közterületi hibabejelentő felület. Egészséges utcák koncepció. Egy másik Damjanich. Járókelő.hu. Részvételiség. Társadalmi felelősségvállalás. Városfejlesztés. Várostervezés. *Parola*, 4.

Kósa Eszter (1995): Nonprofit szervezetek és az önkéntesek. Részletek Kósa Eszter amerikai beszámolójából. Civil Társadalom Fejlődéséért Program. Az amerikai civil társadalom és az önkéntesség. *Parola*, 1.

Kuti Éva (1998): Hívjuk talán nonprofitnak... Nonprofit kutatások 7. Nonprofit Kutatócsoport, Budapest. MEK OSZK

Kuti, Éva (2008): Civil Europe – Civil Hungary. The organisations involved in the „EU Civis: Civil Europe – Civil Hungary – Civil Austria – Civil Romania project. Budapest – Vienna – Bucharest May 2008. EU „Europe for Citizens” Programme, 2007-2013. European House, Hungary. p. 64

magyar változat: Kuti Éva (2008): Civil Európa – Civil Magyarország. A kötet az „EU Civis: Civil Európa – Civil Magyarország – Civil Ausztria – Civil Románia” program keretében jelent meg. Projekt partnerek: Európa Ház, Magyarország (projekt koordinátor); The World of NGOs, Ausztria; Pro Democracy Association, Románia. EU „Európa a Polgárokért” Programja.
1. Magyar változat; 2. English version MEK OSZK

Kuti Éva (2016) Tartós trendek vagy múló zavarok? Változási folyamatok a civil szférában. . Zárszó 283-304. o. In: A civilek hatalma – a politikai tér visszafoglalása című kötetben, a Noran Libro Kiadónál, 2016-ban Budapest, Szerkesztő: Antal Attila.

Liling Tamás válaszol Péterfi Ferenc kérdéseire a Civil Rádióban (1997): „Ők maguk mondják a saját üzeneteiket”. Önkéntes munka sérült emberekkel. *Parola*, 4.

Liling Tamás (2001): Az önkéntes munka a társadalmi környezet gyümölcse. *Parola*, 1.

Monostori Éva (2021): Közéleti Kotyogó. *Parola*, 3.

Móra Veronika (2021): Civil minimum 2022 – új civil partnerséget ajánlunk. Létrejött a Civil koalíció által szervezett együttműködés keretében. *Parola*, 3.

Miszlivetz Ferenc (1999): A civil társadalom nyomvonalai az új európai térben. In Csefkó Ferenc és Horváth Csaba (szerk.): Magyar és európai civil társadalom. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999. 78–193.

Miszlivetz Ferenc (1999): Hozzászólás az MTV2 Mélyvíz beszélgetésében 1999. március 23-án. In Csefkó Ferenc és Horváth Csaba (szerk.): Magyar és európai civil társadalom. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999. 423–434.

Miszlivetz Ferenc (2012): A demokrácia és a civil társadalom átalakítása a globális térben. *Civil Szemle*, 2012/1.: 63-82.

Nagy Ádám, Nizák Péter, Vercseg Ilona (2014): Civil társadalom – nonprofit világ.

Budapest, Új Ifjúsági Szemle Alapítvány. MEK OSZK

Recenzió: Tóbiás László (2013): Civil és közösségi tankönyv egyetemeknek. *Esély*,

2013/5. 107-111. o. Nonprofit szervezetek Magyarországon. Tanulmány az 1994-es adatfeldolgozás alapján.(1996). Központi Statisztika Hivatal (KSH).

Parola, 2.

Nemzetközi Civil Szervezetek Konferenciája (2009): A DÖNTÉSHOZATALBAN VALÓ ÁLLAMPOLGÁRI RÉSZVÉTEL JÓ GYAKORLATÁNAK KÓDEXE. INGO Conference of INGOs of the Council of Europe. Fordította Varga Tamás. *Parola*. 2010/4. <https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/a-donteshozatalban-valo-allampolgari-reszvetel-jo-gyakorlatanak-kodexe-reszletek-az-ingo-conference-of-ingos-of-the-council-of-europe-a-nemzetkozi-civil-szervezetek-konferenciajanak-2009-oktober-1-j/>

Nizák Péter (2010) A nagykorú magyar civil társadalom. Válasz Szabó Máté vitaindító cikkére. *Politikatudományi Szemle* XIX/2. 129–136. pp. © MTA Politikai Tudományok Intézete.

http://www.poltudszemle.hu/szamok/2010_2szam/2010_2.pdf

Nemoda István (1994): Civil a pályán: Egervölgye civil szervezetei. *Parola*, 4.

Órkutyák civilben. A hatalom ellenőrzése, az állampolgárok és közösségeik
érdekvédelme –

ez a watchdog. Közreműködők: Amnesty, TASZ, Magyar Helsinki Bizottság,
Transparency

International, K-Monitor, Átlátszó.

A műsort vezetik: *Dukán András Ferenc, Huszerl József, Lőrinc Marcell, Nagy
Helga,*

Üveges Lilla és Zsolt Péter.

2019 szeptemberétől a Civil Rádióban hetente kétszer, szerdán és pénteken
jelentkező

egyórás műsor podcaston is letölthető, hallgatható.

Pálinkás Sándorné (1990): Egyesületek működésének (Nógrád) megyei
tapasztalatai 1983-tól

napjainkig. *Parola*, 1.

Peták Péterrel beszélget Halmai Zsuzsa (2023): Fontos dolgok, tudások a civil
szektorban. Az

Emberség Erejével Alapítvány a Nyílt Társadalom Alapítványok
támogatásával, a

Regionális Közösségi Központok program keretében 2017 őszén indította el
az Erősödő

Civil Közösségek (ECK) programját a dél-dunántúli régióban. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (1995): A civil társadalmi szervezetek ereje minden demokrácia
jellemzője. Szeminárium „A függetlenségtől a partnerségig” címen, a NIOK, a
Kurázi és az Európa Ház Alapítvány szervezésében. A cikkben a CIVICUS
képviselésében Marschall Miklós előadásának összefoglalása olvasható.

Parola, 4.

Péterfi Ferenc (1997): Az önkéntesség újjászületése. Szentendrén tanácskoztak a
nonprofit

szektor külföldi és hazai képviselői, a Hálózat a Demokráciáért Program és a
Nonprofit

Pénzügyi Központ szervezésében. Az előadók, felszólalásuk rendjében:
Göncz Árpádné,

James A. Dzierwa, Zám Mária, Kuti Éva, Elisabeth Hoodles, Josefina
Fernandez i Barrera,

Martha Ramon, Sara Moose, Sandy Berglund. Az előadók és témáik bemutatása.

Összefoglaló egy szentendrei konferenciáról. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2004): Micsoda demokrácia? Társadalmi finom szövet – civil társadalom.

Parola, 2.

Péterfi Ferenc (2016): Megjelent! Civilek hatalma – a politikai tér visszafoglalása. A kötet a Noran Libro Kiadónál jelent meg, szerzői: Ágh Attila, Antal Attila, Bíró Endre, Kerényi Szabina, Kuti Éva, Lehotai Orsolya, Nagy Ádám, Oross Dániel, Péterfi Ferenc, Sebestény István, Torma Judit, Tóth Fruzsina, Varga Áron és Zsolt Péter. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2016): Súlyok és ellensúlyok aránytalansága – A civil társadalom esélyei az egyensúlyát veszített és bizalomhiányos társadalomban. Tanulmány. In A civilek hatalma – a politikai tér visszafoglalása című kötetben, amely a Noran Libro Kiadónál jelent meg 2016-ban Budapesten, szerkesztette Antal Attila.

Péterfi Ferenc (2023): Civil Szelfi – egy város civil társadalmának feltérképezése. A pécsi

Közösségi Alapítvány kutatását Tistyán László szociológus, alapító és kurátor mutatja be, s Péterfi Ferenc összegzi. *Parola*, 4.

Pocsajiné Fábrián Magdolna (1994): Összefognak a civilek: amikor már senkire sem számíthatunk, mindenre kell számítanunk. Civil Szervezetek Regionális Találkozója. Békés, Csongrád és Bács-Kiskun megyéből mintegy 80 szervezet 150 képviselője találkozott Békéscsabán február 5-6.-án. *Parola*, 1.

Pósfay Péter (1995): A civil egyesületek és társaskörök nyugat-magyarországi randevúja 1995. november 11-12.-én, Győrváron. A találkozót négy témakör megbeszélése köré szervezte a Vas Megyei Közösségszolgálat: Intézmények társadalmasítása; Gyermek a demokráciában – demokrácia a gyermekek által; Helyi nyilvánosság – térségi együttgondolkodás; és a CET Civil Erőforrásfejlesztő Társaság. *Parola*, 5.

Putnam, Robert D. (2000): Social Capital and Civil Society

Sebály Bernadett (2023): Rezsimváltás választások útján – kinek sikerül? Új Egyenlőség,

2023.10.29. TÁRSADALOM

„Az Orbán-rezsimhez hasonló tekintélyelvű rendszerek leváltásához nem elég az egységes

politikai ellenzék. Szükség van olyan civil szerveződések koordinált együttműködésére is,

amelyek stratégiai lehetőségként tekintenek a választásokra. A cikk három ilyen példát –

civil választási infrastruktúrát – mutat be kelet-európai rezsimváltásokon keresztül.”

Serban, Daniel (2005): Állampolgári tanácsadó testületek. In Citizen Participation

Handbook 2002, International Centre for Policy Studies Kijev, pp. 21-28.

Fordította

Varga Tamás. *Parola*, 3-4.

Szabó Máté (2009): Autonómia és etatizmus a magyar civil társadalomban.

Politikatudományi Szemle XVIII/3. 157-163.

<http://www.poltudszemle.hu/?2009,20>

Szabó Máté (2012): Globális civil társadalom – és/vagy centralizációs-etatista törekvések Magyarországon? *Civil Szemle*, 2012/2: 63-67.

Tivald Attiláné (1994): Az önsegélyezés Magyarországon – történelmi hagyományok.

Parola, 5.

Trencsényi Imre (1994): Legyen nonprofit törvény és jól működő civil társadalom. *Parola*, 4.

VALYO (Város és Folyó) Egyesület (2023): Hozz programot a rakpartra! Új fejezet a Jane

Haining rakpart történetében. Szerzők Balogj Kata, Bulath Janka, Lohász Cecília és

Tömör Miklós. “Ez volt az év legjobb városalakító kezdeményezése! Nem szabad

kimaradni belőle jövőre sem, és nem is fogunk.” (Nelli). *Parola*, 4.

Varga Józsefné (1994): Újraszerveződő „civil” társadalom a statisztikai adatok tükrében.

Parola, 1.

Varga Matild (1993): Művelődési egyesületek Franciaországban. *Parola*, 3.

Varga Máté (2004): A nemzetek feletti civil társadalom és kialakulásának elősegítése.

Parola, 4.

Varga Máté (2005): Az Állampolgári Részvétel Hete, avagy a Citizen's Participation Week. *Parola*, 3.

Varga Máté és Vercseg Ilona (2005): Részvétlen demokrácia? Válogatás az Állampolgári Részvétel Hete sajtójából 2005. szeptember 14 és november 14. között. *Parola*, 3.

Varga Máté (2006): Az Állampolgári Részvétel Hete + 2006. Előzmények, programismertetés

(helyi és országos események, országos szűrőpróba jellegű felmérés.

Eredmények,

konklúzió. Megnyitó előadás a 2006. november 9-11.-én megrendezett

Közösség

konferencián: Állampolgári Részvétel Hete. *Parola*, 2007/1.

Varga Máté (2007): Tégy egy részt az egészhez! Állampolgári Részvétel Hete, 2007.

Parola, 4. Az esemény fővédnöke Göncz Kinga külügyminiszter volt.

Varga Máté (2008): TEdd, hisz teHETED! Kampány az állampolgáriságért és a demokráciáért! Állampolgári Részvétel Hete, 2008. Az esemény fővédnöke Göncz Kinga külügyminiszter volt. Beszámoló a hét eseményeiről itthon és még 17 országban, a CEECN tagországokban. *Parola*, 3.

Varga Máté (2009): Állampolgári Részvétel Hete 2009. A hangsúly a rész – a

tét az egész! Az esemény fővédnöke Hankiss Elemér volt. Az ÁRH minden napján egy neves közéleti személyiség mondta el véleményét az állampolgári cselekvés és a civil részvétel tartalmáról és jelentőségéről: Hankiss Elemér, Rutkai Bori, Lányi András, Sebő Ferenc, Kristin Faurest, Varnus Xavér és Ferge Zsuzsa. A hét eseményei. *Parola*, 2010/1.

Varga Máté és Vercseg Ilona (2012): Civil aktivisták tiltakozó akciói, mozgalmi Magyarországon 2010-től napjainkig. Milla - Egymillióan a magyar sajtószabadságért
Lesz még magyar köztársaság!; Bohócforradalom, Akcióegység – D-day; Magyar Szolidaritási Mozgalom; Hajléktalanság helyett lakhatást! A VÁROS MINDENKIÉ
CSOPORT harcai; Az egyetem a miénk! HaHa Hallgatói Hálózat; Világforradalom – foglald el...! mozgalom: “Ha egy jelre vártál – ez az!” Valódi Demokráciát Most – Foglald el Magyarországot! További állampolgári kezdeményezések.
A kutatás a Mott-Alapítvány megrendelése és az általa jóváhagyott kutatási terv alapján került lebonyolításra, 2012. április 20 - augusztus 1-je között Budapesten. Közösségfejlesztők Egyesülete – kéziratok, 23 oldal

Varga Máté és Vercseg Ilona (2013): Diákmozgalom Magyarországon 2012-2013.
Egyetemisták, középiskolások, oktatók és szimpatizánsok. HaHa, KiHa és mások.
Hatáselemzés, készült a Mott Alapítvány megbízásából. Budapest, Közösségfejlesztők Egyesülete – kéziratok. 28 oldal

Václav Havel (2004): A civil társadalom és új ellenségei. *Parola*, 1.

Városvédő és Polgári Szervezetek Szövetsége (1990): A Budapesti Városvédő és Polgári Szervezetek Szövetségének (VPSZ) programja. *Parola*, 3.

Vercseg Ilona (1994): Az önszerveződés alakulása Magyarországon. *Parola*, 2.

Vercseg Ilona (1999): Civil szervezetek és a vidékfejlesztés. Előadás a „Kistérségek szerepe a vidékfejlesztésben” konferencián. 1999. febr. 18-19, Kecskemét. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona (2002): Civil társadalom - mit jelent a tagjai számára? Részlet a Nonprofit Kutatócsoport Egyesület „Gyakorlat és kutatás” programjához készített kutatási javaslatból. *Parola*, 3.

Vercseg Ilona (2004): Villanófényben Közép és Kelet Európa. Vitaindító előadás „A civil társadalom építése közösségfejlesztéssel” (Building European civil society through community development) CEBSD-IACD-HACD – Közösségfejlesztők Egyesülete – szervezte nemzetközi konferencián, Budapesten, 2004. március 25.-én. Az előadás magyar és angol változata a Közösségi Adattárban található.

Vercseg Ilona (2005): Central and Eastern Europe in the Limelight. Keynote speech at the Building European civil society through community development. CEBSD–IACD–HACD Conference. Budapest. *Community Development Journal*, 40 (4, October): 399–404.

Vercseg Ilona (2005): Közösségfejlesztés és civil társadalom, Magyarország. A nagy-britanniai közösségi munkások Szövetsége a Közösségi Fejlesztési Tanulmányért Szervezetének éves, közgyűléssel egybekötött konferenciáján, Liverpoolban 2005. február 3.-án, tartott angol nyelvű előadás magyar változata. *Parola*, 2004/4.

Vercseg, Ilona (2005): Community Development and Civil Renewal in Hungary. Presentation at the Annual Conference and AGM Federation for Community Development Learning Liverpool, 3 February 2005.

Vercseg, Ilona, together with Paul Henderson 2010: Community development and civil society.

Making connections in the European context (2010). The Policy Press, Bristol, U.K.

Yelena Shomina, Vladimir Kolossov and Viktoria Shukhat (2002): Local Activism

and the Prospects for Civil Society in Moscow. In: Eurasian Geography and Economics,
Volume 43, 2002 – Issue 3. Moscow as an Emerging World City. Pages 244-270,

5. Demokrácia

A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását!

- „A kormány önkényvédelmi törvénye el fog bukni.” Az *Amnesty International Magyarország, a K-Monitor, a Magyar Helsinki Bizottság, a Mérték Médiaelemző Műhely, a Political Capital, a Transparency International Magyarország és a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ)* közleménye
- A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! Nyilatkozat, *Civilizáció koalíció 107 civil szervezet csatlakozásával, 2023.12.01.*
- Kampány szervezése és petíció benyújtása Magyarország Kormányának: A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! A tiltakozó kampány szervezője: Civilizáció koalíció, 2023. december 1.

Aktív európai állampolgáriság – nemzetközi Közösség konferencia. 2006. november 9-11.

Kunbábony. Megnyitotta Varga Máté. Előadók: John Grayson, Marion Horton, Bohdan

Skrzypczak, Chuck Hirt, Ruben David Fernandez, Gergely Attila, Varsányi Erika, Hans

Andersson. Az előadásokat fordította Juhász Katalin. *Parola, 2007/1-2*

- Varga Máté megnyitója
- Andersson, Hans: Aktív európai állampolgáriság. A svédországi részvételi demokráciáért folytatott munka tapasztalatai
- Fernandez, Ruben David: Interkulturalizmus: A közösségi és az állampolgári részvétel kihívásai
- Gergely Attila: Állampolgárság, politika, erkölcs, közösség
- Grayson, John: Aktív állampolgáriság a konfliktusok idején
- Hirt, Chuck: Aktív európai állampolgáriság – egy közép-kelet-európai nézőpont
- Horton, Marion: A hátrányos helyzetű közösségek hozzásegítése az aktív állampolgárisághoz
- Skrzypczak, Bohdan: Aktív és tanuló közösség – a gyakorlattól az elméletig
- Varsányi Erika: Aktív európai állampolgáriság. A civilizáció tanulása

Alternatív oktatási népszavazás 2023 október 20 és október 30 között az
Egységes Diákfront

és az aHang csapata szervezésében

Az országos alternatív oktatási népszavazás szervezéséről, elindulásáról és
lefolyásáról,

az egyes helyszíneken folyó szavazásról, a tájékoztató videókról, a
sajtótájékoztatókról

és az eredményekről például ezeken az oldalakon lehet tájékozódni:
aHang/szabadahang,

Facebook

- eredmények aHang október 31. 18:37: összefoglaló
- zárás és a folytatás bejelentése
- Visszhang:
Euronews: atv hírek/videók;
- Bajnai Marcell, Magyar Narancs 2023. október 31. Egymillió üres
nemzeti konzultációs ív összegyűjtésére készül az aHang és az Egységes
Diákfront
- Millei Ilona (2023. november 28.): Egymillió összefogás
körvonalazódik a magyar társadalomban. *HírKlikk*

Aradi Fanni, Gergely Attila, Farkas Zsuzsa, Kopiás Attila Steve, Peták Péter,
Vercseg Ilona,

Udvarhelyi Tessa (2013): Miből és hogyan lesz az állampolgár? Motivációk,
minták,

szerepek és feladatok. Vitaindító előadások és panelbeszélgetés. Elhangzott a
X. Nyári

Egyetemen, 2013. július 24.-én Kunbáonyban. *Parola*, 3.

Arató András (1990): Forradalom, civil társadalom és demokrácia Kelet-
Európában. *Mozgó*

Világ, 1990/8. szám. 11-22. Fordította Bérczes Tibor.

Állampolgári Részvétel Hete 2023.

RÉSZVÉTEL HETE – DEMOKRÁCIÁT HELYBEN

A Civil Kollégium Alapítvány (CKA) és partnerei több mint két évtizede
szervezik meg

a Részvétel Hete programsorozatot. Az ország számos pontján állampolgári
csoportok és

civil szervezetek csatlakoztak a kampányhéhoz, hogy bemutassák az általuk képviselt

ügyeket és bevonják az embereket munkájukba az aktív állampolgárság fontosságát hirdetve.

A Részvétel Hete 2023 programsorozat több eseménye lezajlott október 2-a és 8-a között,

de egész novemberig találni még a részvételiség jegyében megrendezett programokat a

Részvétel Hete+ közéleti eseményein: egyszerű köztéri kitelepülés, kérdőívezés,

beszélgetés, civil séta vagy helyi fórum, gyűlés, alternatív közmeghallgatás, szeptember

30-tól október-novemberében országsszerte zajló események.

A CKA Részvétel Hete 2023+ rendezvénysorozatának utolsó rendezvényei 2023.

november 30.-án szerveződtek meg.

Fő szervező: Civil Kollégium Alapítvány, ld. a honlapján!

dr. Balipap Ferenc (1990): Szabadság és felelősség! „Az egyén szabadsága, a szabad polgárok

szabad társulása és a hatalmi tényezők polgárokkal szembeni felelőssége – most ebben áll a

nagy titok.” *Parola*, 3.

Barrington, Moore, Jr. (1969): *Social Origins of Dictatorship and Democracy.*

Lord and Peasant in the Making of the Modern World. Beacon Press, Boston, 1969. pp 413-432, 453-483.

Magyarul megjelent: *A diktatúra és a demokrácia társadalmi gyökerei.*

Szociológiai Figyelő, 1998. 1-2. szám, fordította Pál Eszter.

Beke Pál (1991): *Önkormányzó társadalom – röpirat.* Országos Közművelődési Központ és a

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*, 35 oldal

Blaskó Zsófia (2019): „Ez a minimum!” Átláthatósági programot indítanak az antikorrupciós

szervezetek, a K-monitor antikorrupciós blog az Átlátszóval és a TI Magyarországgal közösen. *MÉRCE*.

Boros Tamás politikai elemzővel beszélget Péterfi Ferenc (2021): Hogyan újítsuk meg a demokráciát? *Parola*, 3.

Bozóki András (1999): A demokrácia megerősödésének társadalmi feltételei. In Csefkó Ferenc és Horváth Csaba (szerk.): Magyar és európai civil társadalom. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999. 295–302. oldal

Csabai Lucia (2014): A virágzó izlandi e-demokrácia. *Parola*, 4.

Csabai Lucia (2015): A társadalmi részvétel online útja. *Civil Szemle* 2015/4:71-87 o.

Csathó Tibor (2008): A közösségfejlesztés és a helyi hatalom kapcsolata. *Parola*, 2.

Csepeli György és Prazsák Gergő (2010): El nem múltó feudalizmus

Cserháti Ákos (2012): Kommunikáció, digitális eszközök és alkalmazások, avagy kezünkben a média. 2011. december 1-jén elkezdődött a COMAPP, egy, az Európai Unió által támogatott program. *Parola*, 1.

DemNet: *Közösségi gyűlések*. Több részvételiség, több demokrácia. Közös döntés –

Igazságos. Átlátható. Erős. Átgondolt. Hatékony. Közös.

Közösségi gyűlések itthon:

- Újbuda Közösségi Fórum, 2023. május 31. Kezdedben a megoldás – hogyan lehet jobb a Nádorliget közlekedése?;
- Érd, Közösségi Gyűlés, 2022. március 25. Utak és kiutak;
- Miskolc, Közösségi Gyűlés, 2021. június 27. Levegőt!
- Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember. Klímavészhelyzet van – mit tegyen Budapest?

Demokrácia MOST. Civilek küzdelmei a döntéshozókkal, hivatalnokokkal és befektetőkkel. Műsorok és műhelybeszélgetések a Civil Rádióban. Péterfi Ferenc és Sain Mátyás sorozata 2019-től napjainkig.

Dér Miklósné (2008): CIVIL ÉRDEKKÉPVISELET, avagy apró lépések a részvételi demokrácia felé. Tolna megyei civil érdekképviseleti formációk, tapasztalatok. *Parola*, 1.

EuCDN, Farkas Gabriella (2019): A populizmus térnyerése Európában. Műhelybeszélgetés az EuCDN skót, román, lengyel és magyar tagjaival, írásos hozzászólás: ukrán partner. *Parola*, 2.

Éber Márk Áron (2017): Gyűlöletmenedzsment és megvetéspolitiká – amit ellene tehetünk.

Megérteni és cselekedni. Előadás az évi Közösség konferencián. *Parola*, 4.

Farkas Éva (2007): Kamaszparlament avagy a demokrácia iskolája. *Parola*, 4.
<https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/kamaszparlament-avagy-a-demokracia-iskolaja/>

Helyi Demokrácia Műhely HDM projekt

A Civil Kollégium Alapítvány, partnerségben a szlovák CKO-val és a lengyel CTF-fel,

Helyi Demokrácia Műhelyében egy platformot hoz létre, a helyi önkormányzati

szereplők és a civil szervezetek együttműködésére ügyeik mentén.

A projekt támogatója: NED National Endowment for Democracy
Megvalósult műhelyek:

- Nemzetközi együttműködésben. (2022.07.13.) HDM Kunbábonyban, a Citizen Participation University CPU rendezvényén, a Közösségszervezők Országos Találkozóján a közép-kelet európai együttműködésről. Szlovák partnerünk a Center for Community Organizing, míg lengyel részről a Common Thing Foundation koordinálja a helyi munkát. Hosszas online előkészítő munka után a CPU-n lehetőségünk nyílt végre személyesen is találkozni! A CTF részéről Dagmara Kubik, a CKO részéről Maros Chmelik volt jelen,

míg a CKA-t a program koordinátora Szabados Péter képviselte. HDM Szentendrén (2022.10.21.) 2. képzés a résztvevő önkormányzati képviselőknek.

- HDM- Civilek és önkormányzatok első közös találkozója (2022.11.15.)
- Fókuszban 2024 — Online műhely a jövő évi önkormányzati választásokról (2023. november 9.)
- HDM Online műhely – Fókuszban az önkormányzatok költségvetése (2023- december 14)

Helyi hatalom – helyi társadalom. Szerk. Pápay Zsuzsa. Művelődési Minisztérium

Vezetőképző Intézete. Bp. 1987. 340 o.

Henderson, Paul (1997): Társadalomhoz tartozás és állampolgáriság Európában. Mit tehet

mindezért a közösségfejlesztés? Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete,

Budapest. *Parola füzetek*. 92 oldal

Eredeti kiadás uő (1997): *Social Inclusion and Citizenship in Europe. The Contribution of Community Development*. Den Hague 1997, p 72

Herminamező Polgári Köre (1993): Memory Pendulum a történelmi városrészek választási

rehabilitációjáért. 1993. 3. szám, 10 oldal

Herpainé Márkus Ágnes (1994): Gyermekdemokrácia program falusi kistérségben. Túrje,

Zala-KAR. *Parola*, 6.

Járókelő Egyesület (2023): A JÁRÓKELŐ a városi közösségi élet aktivistája.

Online közterületi hibabejelentő felület. Egészséges utcák koncepció. Egy másik Damjanich. Részvételiség. Társadalmi felelősségvállalás. Városfejlesztés. Várostervezés. *Parola*, 4.

Kalocsai Janka, Széll Krisztián (2011): Közösségi kapcsolatok igénye – a demokrácia megújításának esélye. Kutatási beszámoló és vita az ezévi nyári egyetemen, Kunbáonyban. Kutatásvezető Utasi Ágnes. *Parola*, 4.

Kovács Imre (2021): A demokrácia állapota – Az egyenlőtlenségek, az együttműködés, az újraelosztás és a hatalom szerkezete a magyar társadalomban. Előadás, elhangzott az ezévi Nyári Egyetemen. Az írásos változatot szerkesztette Dudok Dávid. *Parola*, 3.

Kovács Edit (2007): Szabad állampolgárok! Magyarországon. Európában. III. Nyári Egyetem az aktív állampolgáriságról, a demokrácia technikáiról. *Parola*, 1.

Kovács Kamilla (2008): Néhány gondolat a civil szervezetekről, a közösségfejlesztésről és a hatalomról. *Parola*, 2

Kónya Ferenc (1990): A didergő demokrácia és az önkormányzatok. Az önkormányzatiság csak folyamatként képzelhető el. *Parola*, 2.

Közbizalom-felmérés: eredmények (2005-2019 évente)

Az Állampolgári Részvétel hetéhez kapcsolódó, 2005 óta évente bevezetett felmérés

célja, hogy képet adjon arról: állampolgárként mekkora bizalommal – vagy éppen

bizalmatlansággal – viszonyulunk fontos köz- és politikai intézményeinkhez. A

kérdőív a civil nonprofit szervezetek, a rendőrség, az egyházak, az önkormányzatok,

az igazságszolgáltatás, a parlament és politikusaink viszonylatában méri a válaszadók

elégedettségét.

A Közösségfejlesztők Egyesülete szakmai programja

Közös Értékeink Program (KÉP) – Európa támogat (2023-tól jelenleg is zajlik). Az Ökotárs

Alapítvány, a Közösségfejlesztők Egyesülete, az Autonómia Alapítvány és a Kárpátok

Alapítvány–Magyarország közös projektje, mely az Európai Unió „Polgárok, egyenlőség,

jogok és értékek” (CERV) programjának támogatásával valósul meg.

A program megismerhető a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján.

Közösség konferencia az Alapítók emlékére (2020). Rendhagyó út. A CIVILRÁDIÓ.NET és

a Közösségfejlesztők Egyesülete podcastja. Programfüzet, tartalma:

A részvételiség reneszánsza. Demokratikus érdekérvényesítés- technikák, módszerek

megjelenése. Közösségi kiállítás, érdekérvényesítés-érdekvédelem. Városrészi érdeksérelmek összehangolása. Közösség és környezet, az ökológiai válság – érdekvédelmi felkiáltások. A fiatalok markáns megjelenése a közpolitikában,

az

érdekvédelemben. Autonómia törekvések. Versen és/vagy együttműködés.

Keressük a

megújulás esélyét. Közösséghez tartozás. Megélni az odatartozást. Közösség konferencia

egy kanapén. Hallgass bele! Oszd meg!

Lehet-e közélet a lakóhelyen? A helyi társadalom önkormányzati esélyei. Szerk. Bóhm Antal. Bp. Kossuth Kiadó, 1988. 257 o.

Magyar névtelenek – Valódi Demokráciát Most – Occupy Hungary (2012): Világforradalom és más napi teendők. *Parola*, 2

O.P.E.R.A. Own thinking – Pairs – Explanation – Ranking – Arranging (O.P.E.R.A. Saját

gondolkodás - Párok - Magyarázat - Rangsorolás – Rendezés). Hogyan tudja a

közösségfejlesztés a legjobban elősegíteni az állampolgáriságot? A módszer alkalmazását

Hans Andersson vezetésével próbálták ki a 2007-es Közösség konferencia résztvevői.

Parola, 1.

Paaby, Kirsten (2011) Citizen Education, Municipal Development and Local Democracy in Norway. Three case studies. The Ideas Bank Foundation.

- Case Study 1: Sagene – Democracy Not Only for Initiated;
- Case Study 2: Value-based Development with Citizens in Oevre Eiker
- Case Study 3: Svartlamon – The Neighbourhood That Refused to Die

Pataki György (2007): Bölcs „laikusok” – Társadalmi részvételi technikák a demokrácia szolgálatában. *Civil Szemle*, 2007/3–4: 144–156

Pálné Kovács Ilona: A helyi önállóság feltételei az irányítás területi rendszerében. In

Államigazgatás, terület- és településpolitika. Szerk. Ádám Antal–Farkas Károly. Pécs, MTA Regionális Kutatások Központja, 1985. 173–184. o.

Péterfi Ferenc összeállítása (2005): Az állampolgári részvétel és a közbizalom gyorsmérlege. Készítette a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztálya 2005. szeptember 19.-e és 25.-e között, a Közösségi kezdeményezéseket támogató hálózat tagjainak közreműködésével. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (2007): Közbizalom 2006. Készítette a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztálya 2006. szeptember 15.-e és 30.-a között az Állampolgári Részvétel Hete keretében. *Parola*, 2007/1.

Péterfi Ferenc (2009) A közbizalom és a részvétel helyzete Magyarországon 2008 őszén. A kutatás összegzése, elemzése. *Parola* 2009/1.

Péterfi Ferenc (2010): Példátlanul alacsony szinten a közbizalom. Gyorsjelentés, 2009. *Parola*, 2010/1.

Péterfi Ferenc (2012): Közbizalom 2011, a kutatás összefoglalójával. *Közösségi Adattár*

Péterfi Ferenc szerk. (2013): Közbizalom 2012. Összefoglaló. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 2013. *Közösségi Adattár*

Péterfi Ferenc (2013): Mi lenne, ha ...: Ha Magyarországon magas lenne a bizalmi index, a közbizalom erős lenne. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2013): Zsóka vár – Inspirál. Egy városmegújító program útkeresése a

szomszédsági együttműködések megteremtésére. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2013): Mélyponti stagnálás – Közbizalom 2013. Közösség Adattár

Péterfi Ferenc (2015): Közbizalom 2014. Állampolgári Részvétel Hete. *Parola*, 2015/1.

Péterfi Ferenc (2017): 25 éves a szociális és közösségi képzés a Pécsi Tudományegyetemen. A közbizalom újraépítésének esélyei a helyi társadalomban. Péterfi Ferenc előadása. *Parola*, 2.

Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2023): Hogyan lesz a civileknek közös hatalma? Beszélgetés a

Civil Rádió Demokrácia MOST! műsorában Udvarhelyi Tesszával, a Közélet Iskolája és a

Central European University CEU által szervezett nemzetközi konferenciáról. Jó és rossz

példák az elnyomó rezsimek leváltásában, megszüntetésében. *Parola*, 3.

Sebály Bernadett (2023): Rezsímváltás választások útján – kinek sikerül? *Új Egyenlőség*,

2023.10.29. TÁRSADALOM

„Az Orbán-rezsímhez hasonló tekintélyelvű rendszerek leváltásához nem elég az egységes

politikai ellenzék. Szükség van olyan civil szerveződések koordinált együttműködésére is,

amelyek stratégiai lehetőségként tekintenek a választásokra. A cikk három ilyen példát –

civil választási infrastruktúrát – mutat be kelet-európai rezsímváltásokon keresztül.”

Soltész Ágnes (2021): Mindennapi hatalom. *Parola*, 2.

Szamosvári György (1990): A (Gyöngyös) városi önkormányzat szerveződéséről. *Parola*, 1.

Szerveződj! Szervezz választási gyűlést! Jelentsd a jogsértő vagy erkölcstelen kampányt! Tedd fel kérdéseidet a választási gyűléseken! Aktivizáld a közösséged beszélgetésekkel, internetes tevékenységgel, bővebben lásd: TASZ Társaság a Szabadságjogokért
<https://valasztasz.tasz.hu/onk-szervezz-valasztasi-gyulest/>

Szmitnya Sándor (1997): Az önkormányzatok felelőssége. Nógrád Megye Közgyűlésének Elnöke tartott előadást az Európa Ház rendezvényén, július 4.-én. *Parola*, 2-3.

The Ideas Bank Foundation - Ötletbank Alapítvány, Norvégia, Oslo (2015). Nemzetközi kitekintés: Demokrácia – nem csak beavatottaknak. Esettanulmány. Fordította Farkas Gabriella. *Parola*, 2

Tiszta Szavazásért Koalíció (2022)
Négy szervezet, a Civil Kollégium Alapítvány, a Political Capital, a TASZ és az aHang koalícióra lépett, hogy együtt küzdjön a választások tisztaságáért. A közös kampány célja, hogy minél szélesebb körben ismertek legyenek a választási visszaélések különböző formái és azok elkerülésének lehetőségei. A tiszta szavazásért együttműködés.
A szavazatod csak a tiéd!

Tókéczki László (1994): A polgárosodásról és a Balti Államok felnőttneveléséről. Részletek a Szerzőnek az Európai Felnőttnevelési Egyesület EAEA Hírlevele 14. számában, 1994-ben megjelent írásából. *Parola*, 4.

Trencsényi Imre (1993): Utazás a demokráciában: A települési gyermekönkormányzatok.

Parola, 4.

Trencsényi Imre (1994) Ifjúság és demokrácia. A dán nevelési rendszer. *Parola*, 3.

Udvarhelyi Tessával, a Józsefvárosi Önkormányzat Közösségi Részvételi Irodájának

vezetőjével.beszélget Péterfi Ferenc (2020): „A demokrácia nem főnév, hanem ige – csak

akkor van, ha csinálják.” *Parola*, 3-4.

Varga Máté (2001): Demokrácia-program. Gondolkodjunk a demokráciáról! A Közösségfejlesztők Egyesülete és a Civil Kollégium Alapítvány, partnerségben az észak-angliai Northern College-dzsal partnereket keres az általuk kidolgozott 6 tanítómodul hazai alkalmazásának érdekében. *Parola*, 3.

Varga Máté (2021. december): Előválasztás? Ki más, ha nem mi? Előszó az Előválasztás különszámhoz. *aHang*.

Előválasztás különszám, 4-5 oldal. Tények, adatok a politikáról, a szervezésről, a technológiáról, a médiáról és a pénzügyekről. 27 oldalon kiadta az aHang/Magyar Nonprofit Kft.

Primary Elections Special Edition December 2021, *Primary Election? Who else if not us?* Foreword by Máté Varga, aHang

Facts and figures on politics, organizing, technology, media and finances 27 pages published by aHang/Magyar Nonprofit Kft.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (2000): Gondolkodjunk a demokráciáról! Képző tanárok

felkészítése a közösségi szempontú demokrácia-képzésekre, angol és magyar képzőkkel.

Az első képzési csoport résztvevői és tanárai. Tolmácsok: Varga Tamás és Zelena Judit.

Parola, 1.

Varga A. Tamás, Varga Máté és Vercseg Ilona (2002): Közösségfejlesztés és felnőttképzés

– Gondolkodjunk a demokráciáról! In *Közművelődés és felnőttképzés. Írások* Maróti Andor

75. születésnapjára. Élethosszig Tartó Művelődésért Alapítvány, Budapest, 2002. 385-389. o.

Varsányi Erika (2006): Aktív európai állampolgáriság. A civilizáció tanulása. Előadás a 2006. november 9-11.-én megrendezett nemzetközi Közösség konferencián. Tolmácsolta Juhász Katalin. Kunbábony. *Parola*, 2007/1-2.

Varsányi Erika (2010): Mi értendő... alatt? Alapfogalmak a politikai káoszban. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona (1997): „Tanuljunk demokráciát!” A Westminster Alapítvány (képzési) támogatása a demokratiai fejlődéséért. *Parola*, 4.

Vercseg, Ilona (1999): Presentation on Citizenship and Democracy. Changes in Hungary and Introduction the Civil College. Oxford, 6 July

Vercseg, Ilona: The Development of Democracy: Community Development in Hungary (1999). *Community Development Journal*, Volume 34 Issue 2

Vercseg Ilona (2000): Gondolkodjunk a Demokráciáról! Képző tanárok felkészítése a közösségi szempontú demokrácia-képzésekre. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona (2002): A demokráciáról való tudatosság. Országos oktatási és képzési programok szükségességéről. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (2004) Konvertálható-e a szocialista közösségiség állampolgárisággá? *Parola*, 2.

6. E-világ

Csabai Lucia (2014): A virágzó izlandi e-demokrácia. *Parola*, 4.

Csabai Lucia (2015): A társadalmi részvétel online útja. *Civil Szemle* 2015/4:71-87 o.

Cserhádi Ákos (2012): Kommunikáció, digitális eszközök és alkalmazások, avagy kezünkben

a média. 2011. december 1-jén elkezdődött a COMAPP, egy, az Európai Unió által támogatott program. *Parola*, 1.

Gáspárné Takáts Mária (1995): Teleház – a falu mosolya. Csákerény. *Parola*, 1.

Gerdán Zsófia: (2006): Információ – tudás – közösség. Számítógépes képzés Becsvölgyén.

Szederné Kummer Mária gyakorlatvezető ajánlásából és a szerző leírásából megtudjuk, hogyan vált a főiskola elvégzése után munkanélküliből pályakezdő diplomássá, helyi szervezővé a szülőfalujába hazatért Gerdán Zsófia? Közösségi képzés, burgenlandi tanulmányút, internet-képzés 10 zalai kistelepülésen és a megtartó közösségek egyre bővülő körei. *Parola*, 5.

Gyenes Zsuzsa és Csikai Mária (2021): Online együttműködési eszközök és tanácsok.

Parola, 1.

Huszerl József (1999): Hálózat. World Wide WEB. *Parola*, 3-4.

Huszerl József (2000): Csináljunk levelezőcsoportot! *Parola*, 1.

Madarász Csaba (2010): Programozó közösségi munkások – utazási kedvcsináló. *Parola*, 2.

Varga A. Tamás szerk. (1989) *Informatika és közhasznúság. Szöveggyűjtemény.* Országos Közművelődési Központ, Budapest, 108 o.

Varga Máté (2001): Nem boszorkányság, Internet! Közösségfejlesztői és informatikai projekt a Felső-Kiskunsági és Duna-melléki Kistérségben. *Parola*, 3.

Varga Máté (2001): Barangolás az interneten. Hogyan fogadják egy kiállítás látogatói az interneten barangolás lehetőségét? *Parola*, 4.

Varga Máté (2010): A maroktelefonoktól az egérrel történő döntéshozatalig. Marokból marokba. *Parola*, 1: 11–13.

7. Érdekérvényesítés, érdekképviselés

A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását!

- „A kormány önkényvédelmi törvénye el fog bukni.” Az Amnesty International Magyarország, a K-Monitor, a Magyar Helsinki Bizottság, a Mérték Médiaelemző Műhely, a Political Capital, a Transparency International Magyarország és a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) közleménye
- A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! Nyilatkozat, *Civilizáció koalíció 107 civil szervezet csatlakozásával*, 2023.12.01.
- Kampány szervezése és petíció benyújtása Magyarország Kormányának: A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! A tiltakozó kampány szervezője: Civilizáció koalíció, 2023. december 1.

A Kiserdő-védők története a Közélet Iskolája podcastjában

Németh Krisztina és Horváth Kertész Balázs, a Civil Kollégium Alapítvány közösség-szervezői, az Összefogás a Kiserdőért tagjai mondják el az erdővédők fordultatos történetét.

Bálint Mónika (2019): A közmeghallgatás mint az állampolgári részvétel intézménye. Egy

országos közmeghallgatási kampány tapasztalatai. A Civil Kollégium Alapítvány az

e-Demokrácia Műhely Egyesülettel és a TASz-szal együttműködésben.

aHang és Szabad aHang (2023): „Az *aHang*ot mint társadalmi vállalkozást azért alapítottuk,

hogy teret biztosítsunk az internet segítségével helyi és országos volumenű, a társadalmat

foglalkoztató ügyek felkarolásához” In Madarász Csaba, *Parola*, 2022/2.

A platformon állampolgárok szólalnak meg, népszerűsítenek helyi, országos vagy

nemzetközi ügyeket, írnak alá petíciókat, szólítanak meg döntéshozókat.

Az aHang társoldala, a *SzabadaHang* emellett lehetőséget ad a saját ügyekért történő

fellépésre, kampányok önálló indítására is.

Az aHang 600 ezres táborának kiemelten fontos a szolidaritás, a kirekesztés felszámolása,

a szabad és független intézményrendszer, a közösségi és politikai részvétel, a társadalmi

és környezeti igazságosság.

Az aHang félévente beszámol tevékenységéről.

Alinsky, Saul D. (1971): *Rules for Radicals: A Pragmatic Primer for Realistic Radicals*.

Vintage Books. A Division of Random House, New York 1971. p 224

Alinsky, Saul D. (1999[1971]): *A civil szervezkedés ábécéje. Gyakorlati ábécé a realista*

radikálisok számára. Bagolyvár, Budapest. Fordította Doubravszky Sándor. 52 oldal

Alternatív Közösségek Egyesülete – Civil Koalíció – Civilizáció. *A Civilizáció koalíció, mely*

34 civil szervezet együttműködésével 2017-ben jött létre. Az együttműködő civil

szervezetek közös célja, hogy erősítsék az állampolgári önszerveződés és aktivizmus

népszerűségét, társadalmi támogatottságát; növeljék a társadalmi szolidaritás szintjét,

keressék annak új formáit, és kiálljanak az állampolgári önszerveződések, civil szervezetek

mellett; megosszák tudásukat a részvétel, a szerveződés, az érdekképviselés hatékonyabbá

tétele és a civil szféra erősítésének érdekében; fellépjenek az állampolgári szerveződések,

civil szervezetek mozgásterének szűkítése ellen, és aktívan dolgozzanak a demokratikus

részvétel és a sokszínű civil társadalom lehetőségeinek bővítése érdekében.

Tevékenységeik: akciók, kampányok, rendezvények, kutatások és együttműködések.

Alternatív oktatási népszavazás 2023. október 20 és október 30 között az Egységes Diákfront

és az aHang csapata szervezésében

Az országos népszavazás szervezéséről, elindulásáról és lefolyásáról, az egyes

helyszíneken folyó szavazásról, a tájékoztató videókról, a sajtótájékoztatókról és az

eredményekről itt lehet tájékozódni:

- az aHang/szabadahang facebook oldalán – 7igenes népszavazás
- eredmények, aHang október 31. 18:37: összefoglaló
- zárás és a folytatás bejelentése
- Az első alternatív népszavazás története (2023. december 15.)
- Egymillió üres konzultációs ívet gyűjtünk össze! (2023. november 22.)
- Egy kampány története – az aHang és együttműködői kampánya az oktatásért (2023). Összefoglaló a kampány tevékenységeiről és a résztvevőkről - Új vizeken

Bodnár Zsuzsa (2021): Önkormányzatiság és civil érdekvédelem a NER-ben és utána.

Parola, 3.

Civil Kotta – a helyi nyilvánosság lehetőségei Szentendrén. Szulovszky Istvánnal, a Civil

Kotta egyik alapítójával beszélgetett Dudok Dávid. A Civil Kotta egy részvételiségre és

átláthatóságra építő, helyi együttműködésekre, közösségi döntéshozásra
buzdító
tevékenységet végző civil szervezet. *Parola*, 1.

DemNet: Közösségi gyűlések. Több részvételiség, több demokrácia. Közös
döntés –

Igazságos. Átlátható. Erős. Átgondolt. Hatékony. Közös.

Közösségi gyűlések itthon:

- Újbuda Közösségi Fórum, 2023. május 31. Kezdedben a megoldás –
hogyan lehet jobb a Nádorliget közlekedése?;
- Érd, Közösségi Gyűlés, 2022. március 25. Utak és kiutak;
- Miskolc, Közösségi Gyűlés, 2021. június 27. Levegőt!
- Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember. Klímavészhelyzet van –
mit tegyen Budapest?

Dér Miklósné (2008): CIVIL ÉRDEKKÉPVISELET, avagy apró lépések a részvételi
demokrácia felé. Tolna megyei civil érdekképviseleti formációk,
tapasztalatok. *Parola*, 1.

Giczey Péter (2010): Hatékony érdekképviselet kialakítása az Észak-alföldi régió
területfejlesztésben érintett civil szervezetei körében. *Parola*, 2.

Giczey Péter, Peták Péter és Varga Máté (2011): Nyári egyetemi vita a
közösségszervezésről.

2011. július 19. *Parola*, 4.

Giczey Péter (2018): Létezik közösségszervezés! Élet és Irodalom – Visszhang –
LXII.

évfolyam 28. szám, 2018. július 20.

Giczey Péter szerk. (2020): Szervezz és szerveződj! A Szerző a Civil Kollégium
Alapítvány (CKA) 2018-2019-ig tartó közösségszervező programjának záró
kiadványát mutatja be. *Parola* 3-4.

Giczey Péter (2021): A hatalom fogalma és értelmezése a közösségszervezésben.
Parola, 2.

Giczey Péter szerk. (2021): A közösségi érdekérvényesítés perspektíváiról beszélget

Peták Péter Mező Jánossal, Móra Veronikával, Udvarhelyi Tesszával, Sebály Bernadettel és Varga Mátéval. 25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány. *Parola*, 4.

György Bálint (2023): Közösségszervezés pályázatokkal vagy anélkül – avagy az elmúlt évek

tapasztalatai egy zalai kistelepülésen. *Parola*, 2.

Hirt, Chuck (2011): Közösségszervezés. A részvételi program áttekintése. Mi a közösségszervezés? A részvételi módszertan használatának összefüggései. A sikeres megvalósítás folyamata/lépései. A stratégia fejlesztése. Kockázatok és akadályok. Fordította Sleiner Tamás. *Parola*, 4.

Horváth-Kertész Balázs és Molnár Szilvia (2022): Út a változáshoz – A Stop! kiemelt beruházások kampány története. *Parola*, 4.

Hubay Győző (1994): Új érdekfeltáró fórum alakult Tatabányán. *Parola*, 5.

Kertész Anna szerk. (2018): *Szervezz és Szerveződj 2017-18. Közösségszervezők elemzik*

megnyert ügyeiket és a közösségszervező folyamatot. A Civil Kollégium Alapítvány

2017-2018-as közösségszervező programjának zárótanulmánya. 39 oldal

Szövegeikkel hozzájárultak: Badzsó Angéla, Bálint Mónika, Csordás Anett,

Giczey Péter,

Horváth-Kertész Balázs, Homoki Andrea, Horváth Ferenc, Kaprinyák Szilvia, Kiss Anna,

Lintényi Levente, Mészáros Zsuzsanna, Molnár Ágnes, Molnár Zóra, Peták Péter, Sebály

Bernadett, Varga Máté

Közreműködő szervezetek: Civil Kollégium Alapítvány; Helyi közösségszervező

csoportok: Szegedi LMBT Közösségért; Eleven Gyál, Eleven Emlékmű; Mozdulj a

Losiért!; Lépünk, hogy Léphessenek! Közhasznú Egyesület; Pilisi Civilek;

MátészalkaLeaks; Haladjunk!; Béke-telep Akciócsoport; Önállóan lakni-Közösségben

élni; Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ); Maradjanak a

FÁK a Rómain; Civil Kotta; AVM Pécs

Kosztur András (2021): „Színes forradalmak” kézikönyvei. Tömegmozgalmak, rezsimdöntésre irányuló tiltakozó akciók. *Kommentár* közéleti és kulturális folyóirat, 2021/4.

Kovács Tímea, Peták Péter, Sebály Bernadett és Varga Máté (2015): Közösségszervezéssel a szociális tűzifáért. *Parola*, 1.

Kovács Tímea Éva (2015): 3933 Olaszliszka. Esettanulmány a helyi közösségszervezésről. *Parola*, 4.

L. László János (2023): A Nyomtass te is! modell a helyi nyilvánosságban. *Parola*, 1.

Monostori Éva (2023): Informálni vagy informálódni? Ebben a csapatban nincsen 'én'. Itt AZ ÜGY van. A CÉL. Az információhoz jutásért kialakult helyi és országos mozgalomról - a kiemelt beruházások kapcsán. Az akkumulátor-gyárak sztori. *Parola*, 1.

Németh Krisztina (2022): Közösségszervezés a Nagy Tavak Koalíció építésében. Tóvédő csoportok, természetvédelem közösségszervezéssel: Összefogás a Balatonért; Stop Avalon! Tata civil mozgalom. Civil Kollégium Alapítvány Rendszerszint – Országos Közösségszervező Műhely; MAG – Miénk a Grund Városvédő Egyesület; Fertő tó Barátai; Velencei tó Alba Natura Civil Alapítvány. Kapcsolódások, partnerségek, növekvő súly: Víz Koalíció; Stop Kiemelt Beruházások! kampány és demonstrációsorozat A Nagy Tavak Koalíció honlapja: <https://nagytavakkoalicio.hu/> *Parola*, 3. továbbá

- Németh Krisztina és Tikász Bendegúz (2022) Rendszerszint, közösségszervezés

- Nagy Tavaink a Duna partján és Sopronban! (2022): Hogyan lehet felhívni a figyelmet

egy fontos, természeti kincseket érintő problémára? Hirdess
fotópályázatot, és szervezz
vándorkiállítást!

Németh Krisztína, Tikász Bendegúz (2023): Közösségszervezők Angliában. A
Civil Kollégium Alapítvány munkatársai 2023 kora őszén egy hetes szakmai
látogatáson vettek részt, ahol megismerkedtek a közösségszervezés angliai
modelljével és három különböző terepen bepillantottak a gyakorlati
munkába is. *Parola*, 4.

Peták Péter (2003): Miért éppen Istenkút? Lakossági összefogás iskolabezárás
ellen.

Parola, 1-2.

film esettanulmány: A hely szelleme – Miért éppen Istenkút?!

Szerkesztő-rendező:

Kovács Edit és Péterfi Ferenc. Operatőr Nagy Attila János. Vágó Arolt Imre
és Sályi

Zoltán. *Parola*, 2.

Peták Péter (2010): Az érdekvédelem dinamikája. *Parola* 2.

Peták Péter (2011): Közösségszervezés. *Parola*, 2.

Peták Péter (2012): Állampolgári mozgalom egy NATO-radar építése ellen.
Összefoglaló a

pécsi Tubes-ügyről. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola*, 2: 3.

Peták Péter (szerk.) (2017): Szervezz és szerveződj! Közösségszervezők elemzik
megnyert

ügyeiket és a közösségszervező folyamatot. A Civil Kollégium Alapítvány
2016-2017-es közösségszervező programjának zárótanulmánya. Szövegeikkel
hozzájárultak: Bálint Mónika, Csordás Anett, Giczey Péter, Horváth-Kertész
Balázs, Horváth Ferenc, Kiss Anna, Kapitány Imola, Konkoly-Thege Júlia,
Lintényi Levente, Makula Réka, Molnár Ágnes, Peták Péter, Schanz Judit,
Sebály Bernadett, Szép-Magyar Ágnes, Varga Máté.

Közreműködő szervezetek :Civil Kollégium Alapítvány (CKA); A Város
Mindenkié Pécs;

Civil Kotta; Civilkalász; Haladjunk Csoport; Közmunkás Mozgalom a Jövőért; Lépünk,
hogy léphessenek! Egyesület; Maradjanak a fák a Rómain; Mátészalkaleaks;
Natív
Csoport; Zöldellő Debrecen; Szegedi LMFT Közösségért Csoport; XXI.
Századi Roma
Nők Országos Egyesülete. Előzetes: *Parola*, 2018/1.

Péterfi Ferenc (1990): Vissza az iskolákat! Szirák. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (1990): Függetlenség és együttműködés. Szakértők és társadalom.
Parola, 3.

Péterfi Ferenc összeállította és szerkesztette (1999): *Szabadon*. A szabad,
közösségi rádiózás

lehetőségei Magyarországon. Szerzők Cs. Kádár Péter, Giczey Péter, Péterfi
Ferenc,

Thuróczy Gergely, Weyer Balázs. A szöveget gondozta: Thuróczy Gergely,
angol fordítás:

Bethlenfalvy Bálint. Kiadja a Szabad Rádiók Magyarországi Szervezete,
Budapest, 1999.

70 oldal.

A kötetben részleteket idézünk az AMARC (Association Mondiale des
Radiodiffuseurs

Communautaires, a Közösségi Rádiók Világszövetsége) képzési kiadványából,
továbbá –

elkülönített szedéssel – a Szabad Rádiók Magyarországi Szervezetének 1998
márciusában

Kunbábonyban rendezett szakmai szemináriumán elhangzott kerekasztal-
vitából.

Péterfi Ferenc (2009): Érdekképviselet, érdekvédelem, hatalomkontroll –
mivégre? Részlet.

A tanulmány teljes terjedelmében a *Civil Szemle* 2009/1-2. és a *Parola*, 2.
számában

olvasható.

Péterfi Ferenc (2022): A szervezés ereje – tanulmány az európai
közösségszervező munkáról. Közösségszervező kampányok Európában.

Könyvajánló. Megjelent a Közép- és Kelet Európában dolgozó közösségsszervezők tapasztalatait, sikereit összefoglaló és a közösségsszervező szakma fejlődését bemutató tanulmánykötet. Szerzők: Maroš Chmelík, Steve Hughes, Wioleta Hutniczak, Alexandru Palas, Marija Peric, Sebály Bernadett, Tikász Gáspár Bendegúz.

Parola, 4.

RAJtunk múlik – Hogyan szervezkedjünk és képviseljük érdekeinket a lakóhelyünkön?

Írták: Bodorkós Barbara, Kajner Péter, Kovács Edit, Peták Péter és Péterfi Ferenc (2005, 2006, 2010):

Tartalom:

Na, álljon meg a fáklyás menet!

Már miért múlna rajtam?

Társak – Hogyan kezdjek neki?

Tények – Hogyan lehet információt gyűjtani?

Tettek – Az akció megtervezése és végrehajtása

Mit tegyek, ha elakadunk?

Itt épül – a helyi demokrácia!

Hasznos hol-mik

Függelék

Készült a „Társadalmi párbeszéd a közösségi részvétel fejlesztéséért” c. program keretében az EU Phare ACCESS Programjának támogatásával, programfelelős: Péterfi Ferenc.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 101 oldal

Rácz Éva (2023): Számunkra a politika érdekérvényesítés. Az Élő Újság. *Parola*, 1.

Rendszerszint Országos Közösségsszervező Műhely (2022)

„Szerintünk az ügyek tartós megoldásához rendszerszintű orvoslás szükséges.

Ezek

érdekében a Rendszerszint igyekszik erősíteni a kohéziót az alulról szerveződő, helyi

ügyeikért küzdő civil csoportok, az elégedetlen állampolgárok, és az intézményesült

érdekérvényesítő szervezetek között, miközben velük együtt keresi a választ arra, hogy mi

a tünetek valódi oka, s mi a módja az állapot javításának.”

Ross, Murray G. (1955): Community organisation: Theory, principles and practice. New

York, Harper and Brothers, 1955. p 239. See *Social Work*, Volume 1, Issue 2, April 1956,

Pages 122–123

Sebály Bernadett, Peták Péter, Varga Máté és Vojtonovszki Bálint (2014):
Közösségszervezés

hazai pályán. Közösségi munka kisebbségben, a társadalom perifériáján élőkkel.

Parola, 2014/2. *Civil Szemle*, 2014/2. 105-127.

Sebály Bernadett, Kovács Tímea Éva, Peták Péter, Varga Máté (2015):

Közösségszervezéssel a szociális tűzifáért. *Parola*, 1.

Sebály Bernadett szerk.(2016): Helyi erő = Helyi forrás. Részletek a Civil Kollégium Alapítvány közösségszervezési programjának (2013. október – 2016. április) zárótanulmányából. Szerzők: Ásmány Livia, Kovács Tímea Éva, Mészáros Zsuzsanna, Peták Péter, Sebály Bernadett, Tóth Gézáné, Varga Máté. Terjedelem: 26 oldal

Parola, 2.

Sebály Bernadett szerk. (2016): Szervezz és szerveződj! Közösségszervezők elemzik

megnyert ügyeiket és a közösségszervező folyamatot (2016): A Civil Kollégium

Alapítvány, 2015-2016-os közösségszervező programjának zárótanulmánya.

Közreműködő szervezetek: Civil Kollégium Alapítvány (CKA);

Akciókutatók a

Fenntarthatóságért Egyesület (AKUT); Auróra Közösségi Ház – Külső Közösségszervező

Munkacsoport; A Város Mindenkié Pécs (AVM Pécs); Civis ColorS (CCS); Közmunkás

Mozgalom a Jövőért (KMJ); Közösségfejlesztők Egyesülete; Mátészalkaleaks; Opera

Közhasznú Kulturális Egyesület; Szegedi LGBT Közösségért Csoport.

Szövegeikkel hozzájárultak: Bálint Mónika, Giczey Péter, Horváth-Kertész Balázs, KissAnna, Konkony-Thege Júlia, Kovács Tímea Éva, Lintényi Levente, Molnár Ágnes, Sebály Bernadett, Szabó Zita és Varga Máté.

Előzetes: Parola, 17.

Setét Jenő roma emberi jogi aktivistával beszélget Kánya Kinga (2021):

Kietlen

ösvények és méltó emlékezet – A roma identitást meghatározó roma emlékhelyek hatása

a pozitív identitásra és az érdekérvényesítésre. *Parola, 2.*

Szerveződj! Szervezz választási gyűlést! Jelentsd a jogsértő vagy erkölcstelen kampányt! Tedd fel kérdéseidet a választási gyűléseken! Aktivizáld a közösséged beszélgetésekkel, internetes tevékenységgel, bővebben lásd: TASZ Társaság a Szabadságjogokért

Szerveződj a lakhelyeden! Legyél szomszédsági szervező! címen hirdet egy éves közösségszervező-közösségi érdekérvényesítő programot szomszédsági szervezőknek a Civil Kollégium Alapítvány és a Parola szerkesztősége (2023). *Parola, 2.*

Szimulációs társasjáték a közösségszervezésről. Milyen lehetőségei vannak egy átlag

állampolgárnak, ha sérül az érdeke? Játsszuk el együtt! Egy szimulációs társasjáték

segítségével játszva érted meg a közösségszervezést! *Parola, 1.*

Tarcsay Tibor (2022): A Kovász Közösség létrejötte – A magyarországi hitalapú közösségszervezés kezdetei. *Parola, 2.*

Tóth György – Tóth Györgyné (2016): Esélyeink az érdekképviseletben – területfoglalók egy kistelepülésen. Területfoglalók Égerszögön 2016 – az Éger Ág Alapítvány és az települési állattartás. *Parola, 1.*

Ülésezett a Kisiskolák Szövetsége (1995). Előadások, szekcióülések, közgyűlés és új tagok

felvétele. *Parola, 5.*

Varga Máté (2012): Közösségszervezés Magyarországon. *Közösségi Adattár*

Varga Máté (2022). *Új vizeken evezünk!* (2022/2). Bevezető: aPontok, szakemberhálózat,

együttműködési rendszer; új képzési csomag; szervező önkéntesek toborzása, országos

felmérés.

Az *Új vizeken* című, részletes beszámolót tartalmazó kiadvány témái tiltakozó akciókkal és

petíciókkal bemutatva: Megkérdeztük – elmondtátok; Oktatás; Szolidaritás; Földünk; Helyi

ügyek; Többet rólunk! aHang

8. Esettanulmányok, példák, helyzetképek és javaslatok

A Challenge for Communities in Europe: Economy, Environment, Education.
Budapest, 21st – 25th June 1992 Report on the 2nd European Conference of
the
International Community Association (ICEA) in co-operation with
Közösségfejlesztők
Egyesülete (Association for Community Development, Hungary). Edited by
Angelika
Krüger, Graham Swain and Vercseg Ilona. ICEA 1992 and European Cultural
Foundation. Part IV. Case studies
Közösségi Adattár

A közösségfejlesztés tíz éve Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Esettanulmány.
A megyéről. A kezdetek – települési munkák: Királd. Hét. Tomor. Arló.
Hidasnémeti.

A térségi szintű közösségfejlesztések:

Észak-Abaúj. Sajómenti Civilek. A nagy beavatkozások: 4 égtáj – 4
kistérség ózdi,
edényi, mezőcsáti és sátoraljaújhelyi kistérségek. Hálózatépítés.

Tananyag készítése

„A közösségi tanulás és tanítás elmélete és gyakorlata” témában. Kutatás
mind a négy

kistérségben: 500 kérdőív és interjú a négy kistérségben a Miskolci

Egyetem Kulturális

és Vizuális Antropológia Tanszéke és hallgatói segítségével. Helyi
lakosok és

szakemberek együttes képzései a négy kistérségben. A kutatás
eredményeire építve a

kistérségekben további képzések valósultak meg: falusi vendéglátó a
leendő

vállalkozóknak, számítógép-kezelő tanfolyam a kistelepülések civil
szervezeti

vezetőinek és önkormányzatok alkalmazottainak. Európai Uniós
ismeretekre,

konfliktuskezelésre és életvezetési technikákra is szerveződtek képzések.

Közösségfejlesztő szakmai képzés indult a négy kistérségben, 62 fő
vizsgázott le. További módszerek és eredmények. Tanulókörök,

tankatalógus minden kistérségben. Kimerészkedés városi terepre – Miskolc, Avas-városrész: ifjúsági közösségfejlesztés; szakmaközi, intézményközi műhely; szomszédsági munka. Szakmai hálózatok. Összegzés.

In Molnár Aranka (2015): Községi tanulás a közösségfejlesztés folyamatában. 2. fejezet, 32.-68. o. o. *Parola füzetek*, 32-68. o. Községfejlesztők Egyesülete, Budapest, 2015. augusztus

Almássy Tamás (1998): Az összeomlás után – a közösségi gazdaság erősödése. Előzetes

könyvismertető: Guy Dauncey Összeomlás után – A szivárványgazdaság kialakulása.

Göncöl Kiadó, 2001.

Az ismertető 2 jó példáját is bemutatja a közösségi gazdaságnak:

- Az írországi Conemara lakosságának közösségi gazdasága. Az 1970-es évektől közösségi tulajdonú fejlesztési társaságot alapítottak – Conemara West Ltd. -, s az évek során üdülőt, Farmer szövetkezetet, hitelegyletet és Halgazdasági Szövetkezetet hoztak létre, orvosi rendelőt, sportközpontot, nyilvános könyvtárat működtetnek, irodai infrastruktúrát biztosítanak helyi cégeknek, s egy boltot és kávézót is életre hívtak.
- Az Észak-Kelet Spanyolország baszk tartományának Mondragon nevű városa az '50-es évektől fejleszti közösségi gazdaságát. Fémipari szövetkezettel és szövetkezeti bankkal kezdtek, 1988-ban már több száz szövetkezeti hálózattal rendelkeztek, s kialakították a kölcsönös támogatás stratégiáját is munkanélküliség esetére. Mondragon sikere mögött egy spirituális alapokon nyugvó látomás fekszik. „Inkább gazdagabb közösségeket teremtsünk, mint gazdag egyéneket.” A könyv elérhető könyvesbolti forgalomban és antikváriumokban is. *Parola*, 2-3.

Archamp. Példa a kistérségi összefogásra (1993). *Parola*, 6.

Bazsó Gabriella (2006): Élni csak együtt lehet, egymás ellen nem. Taliándörögd, Közművelődési Községi Ház, Könyvtár és Teleház. *Parola*, 2-3.

Bazsó Gabriella (2008): Óshonos gyümölcsfák génbankja Taliándörögdön. *Parola*, 1.

- Bazsó Gabriella (2008): Völgy-Köz-Pont. Civil összefogás, együttműködés, Kapolcs, Művészetek Völgye Fesztivál. *Parola*, 1.
- Beke Pál (1997): A szatmári fejlesztőmunka I. Szándékok, célok, tervek. *Parola*, 4.
- Beke Pál (1998): Szatmári fejlesztőmunka – II. Határon innen és túl. *Parola*, 1.
- Beke Pál (1998) Szatmári fejlesztőmunka – III. A helybéli társadalmi és gazdasági adottságokra kérdező kérdőív. *Parola*, 2-3.
- Beke Pál (1998): Szatmári fejlesztőmunka – IV. Útközben. *Parola*, 4.
- Bereczky Béla (2007): Aranygombos Telkibánya – közösségfejlesztő szemmel. 2005-2007.
Észak-Abaújra kiterjedő közösségfejlesztő műhelymunka. *Parola*, 3.
- Bíró Gergő Csaba (2018): Közösségfejlesztés Nagyecsedben. Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja hallgatóinak dolgozataiból. *Parola*, 1.
- CAL Association, Warsaw (2019). Az EuCDN European Community Development Network lengyel tagjának esettanulmánya: Tényleg lehetséges: a wrocławiek-i Leopoldowo lakótelep, Lengyelország (2019). *Parola* 2.
- Csabacsüd jelene és lehetséges jövője. Helyzetkép és javaslatok a település társadalmi-közösségi fejlesztésére (1991). Imre Károly – Kenyeres Sándorné – Magyar Istvánné – Pocsajiné Fábián Magdolna – Polyák Albert – Vercseg Ilona. *Kultúra és közösség*, 1991/4: 63-82. Közösségfejlesztés tematikus szám.
- Csabacsüd. Fejlesztési javaslatok Csabacsüd társadalmi fejlődésének felgyorsítására 1,2. (1991, 1992) Szerzők: Imre Károly – Kenyeres Sándorné – Magyar Istvánné – Pocsajiné Fábián Magdolna – Vercseg Ilona. *Parola*, 1 és 2.

- Cser Annamária (1998): Városi fejlesztő munka Németországban. Essen. Esettanulmány. *Parola*, 4.
- Dér Miklósné (2005): Akarják-e kamatoztatni a közösség meglévő erőforrásait? Tengelic-Szőlőhegy. *Parola*, 1.
- Dér Miklósné (2006): Mórág, a suttogó falu – esettanulmány a helyi közösségfejlesztő folyamatról. esettanulmány. *Parola*, 1.
- Dér Miklósné (2008): „A puszták népe” – Pálfa. Esettanulmány. *Parola*, 2.
- Donát Jordánka (1995): Nagyszékely és kistérsége. A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. *Parola*, 3.
- Döméné Geszti Piroska (2007): Közösségi munka a cigány és hátrányos helyzetű, valamint az egyéb nemzetiségű lakosság körében – Mezőberény. *Parola*, 3.
- Dudás Tiborné és Oplaznik Gabriella, Tanácsadó Ellenőrző Szakemberek Egyesülete a Kisgyermekellátásért (TESZEK) (1998): Egyesület alakult a napközbeni kisgyermekellátás segítésére. *Parola*, 1.
- Eberle, Georg: Szomszédsági munka: Egy szomszédsági közösségi munka St. Louisban. (1993.) *Parola*, 1.
- Esettanulmány (2023): Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban – egy szociális intézmény idősek nappali ellátásának átalakítása. Tegyük értéké az időseket Nagyecseden”
Szerzők: Nagy Éva, Dr. Vajda Kinga, Farkas Gabriella, Fodorné Papp Ilona és Molnár Aranka. Együttműködő alkotótársak: a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ idős nappali ellátásának igénybe vevői és dolgozói. Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Nagyecsed és a Közösségfejlesztők Egyesülete. Erasmus+ Új lehetőség. Új szemlélet. 13 oldal.

EuCDN European Community Development Network lengyel tagjának esettanulmánya

(CAL Association, Warsaw): Tényleg lehetséges: a wrocławiek-i Leopoldowo lakótelep,

Lengyelország (2019). *Parola* 2.

EuCDN Nemzetközi kitekintés (2015): Egy norvég és egy katalán esettanulmány.

- Norvégia, Oslo: Demokrácia – nem csak beavatottaknak. Sagene kerület, Oslo. Az Ideas Bank Foundation projektje
  - Katalónia, Barcelona: A társadalmi és gazdaság szolidaritás elősegítése a helyi közösségi fejlesztésekben. Foundation Desenvolupament Comunitari, Barcelona.
- Fordította Farkas Gabriella. *Parola*, 2.

EuCDN, Farkas Gabriella (2017): Nemzetközi kitekintés: EUCDN kiadvány – Prága.

Udvarrekonstrukció és lakossági részvétel. *Parola*,1.

Fejlesztési javaslatok Csenger és társközségei várossá válási folyamatához. In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o.

Első könyv: Településszintű közösségi munka. Közösségfejlesztés a Bakonyban. 19-48. o. Második könyv: Fejlesztési javaslatok Csenger és társközségei várossá válási folyamatához. 79-181. o. *Közösségi Adattár*

Foundation Desenvolupament Comunitari Barcelona (2015): Katalónia, Barcelona: A

társadalmi és gazdasági szolidaritás elősegítése a helyi közösségi fejlesztésekben. A

barcelonai Poblenou szomszédság átalakulása. *Parola*, 2.

Gerdán Zsófia: (2006): Információ – tudás – közösség. Számítógépes képzés Becsvölgyén.

Szederné Kummer Mária gyakorlatvezető ajánlásából és a szerző leírásából megtudjuk,

hogyan vált a főiskola elvégzése után munkanélküliből pályakezdő diplomássá, helyi szervezővé a szülőfalujába hazatért Gerdán Zsófia. Közösségi képzés, burgenlandi tanulmányút, internet-képzés 10 zalai kistelepülésen és a megtartó közösségek egyre bővülő körei. *Parola*, 5.

Gergyéné Szakály Georgina (2008): Esettanulmány a vasvári rétes fesztiválról. *Közösségi Adattár*

Gibson, Tony (1992): Szomszédsági stratégia: Egy példa a gyakorlati munkára. Neighbourhood Initiatives Foundation NIF: Szomszédsági Kezdeményezés Alapítvány.

Parola, 4. Lásd még a „Szomszédság” *Parola*-füzetet!

Az írás először a *Community Network* 1990 őszi számában jelent meg.

Giczey Péter (2004): Szomszédsági önkéntesek a Csapókertben, (egy settlement-típusú

intézményben Debrecen városrészében). *Parola*, 2.

Giczey Péter (2011): A Nagyerdőért összefogás – esettanulmány. *Civil Szemle*, 2011/3: 41-60.

Giczey Péter (2013): Közösségi beavatkozás Hajdúhadházon. *Parola*, 4.

Godóné Varga Piroska (2006): Szövőtanfolyam Medinán. Dér Miklósné gyakorlatvezető

ajánlásával. *Parola*, 5.

Gosztonyi Géza, Makk Katalin, Péterfi Ferenc és Vercseg Ilona (1998):

Szomszédsági

fejlesztőmunka Kóbányán. Esettanulmány. Budapesti Szociális Forrásközpont és Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Közösségi Adattár*, valamint *Parola* 1.

Ugyanók: Közösségi felmérés és eredményei: *Közösségi Adattár*

Groskáné Piránszki Irén (1990): Közösségfejlesztés Nagyrábén. *Parola*, 2.

Groskáné Piránszki Irén (2013-2014): Közösségfejlesztés debreceni városrészekben. A

folyamat közösségfejlesztő mentora: Groskáné Piránszki Irén.

Bővebb információ ebben a kiadványban: „Mi – Magunkért”

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS DEBRECENI VÁROSRÉSZEKBE (2014-2014).

A kötet szerzői:

Groskáné Piránszki Irén. A projekt bemutatása.

Jantyk Zsolt, a DMK igazgatója: Köszöntő.

Tanulmányok:

Groskáné Piránszki Irén: Lépésről lépésre, együtt! Nagy Mária: Kis csodák Nagymacson.

Mátrai-Nagy Andrea: Ápolni névadónk emlékét és hagyományt teremteni.

Új Judit:

A szunnyadó közösségi aktivitások újraélesztése Ondódon. Csikós Beáta: A hit ereje.

Mocsári Melinda: Kihívások Pacon. Burai Luca: Kismacsi értékek. Új Judit: Közösségi

felmérés Ondódon – értékelés, cselekvési tervek.

Képzés, műhelymunkák, tanulmányutak, egyéb szakmai találkozási alkalmak.

Kiadja a Debreceni Művelődési Központ 44 oldalon

Groskáné Piránszki Irén szerk. (2016): Nyírmártonfalva első falukönyve.

Gyűjtötte a

Falukönyv Írók Köre, mely szellemi műhelyének tagjai Erdős Gáborné,

Groskáné

Piránszki Irén, Kövérné Könnyű Brigitta (a helyi munka koordinátora), Oláh Sándorné

Boros Eszter, Ternován Tiborné Dankó Rita, Almási Sándor és Nyári István.

Helyi emberek írták helyi emberekről, helyi embereknek.

A könyv bemutatása részletes ismertetővel a Parola 4. számában jelent meg.

A kötetet kiadta Nyírmártonfalva Község Önkormányzata.

Gyenes Zsuzsa (2011). Levélváltások. 1. Közösségfejlesztő a gazdagréti

önkénteseknek. Közösségfejlesztő az újbudai szomszédági önkénteseknek. 2.

Szomszédági önkéntesek egymásnak és a közösségfejlesztőknek a

közösségfejlesztési folyamat lezárása kapcsán. *Parola*, 1.

Gyenes Zsuzsa (2020): Közösségi tőke, közösségi alapú szolgáltatások. *Parola*, 1.

Gyenes Zsuzsa szerk. (2020): *Közösségek szolgálatában – kistelepüléseken.*
Szerzők: Balla Zoltán, Boda Kitti, Csabai Lucia, Gyenes Zsuzsa, Kai Jahns, Wolfgang Kellner és Molnár Aranka. Fordította Varga Tamás. E-tanulmánykötet az EFOP-5.2.2-17-2017-00011 számú „Közösség alapú szolgáltatások fejlesztése és a szakellátásokkal való összekapcsolása kistelepüléseken” projekt keretében, a projekt munkatársainak együttműködésében. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 200 oldal -
Kiadványaink
benne: Hazai és külföldi esettanulmányok, 54-121. o.

- Észak-abaúji közösségfejlesztési folyamat: a „FOGADÓ” Észak-abaúji Közösségfejlesztők Köre Egyesület története. Esettanulmány a mikrotérségi fejlesztésről (Molnár Aranka) 55
- Mag-ház – közösségi szintér működtetése konzorciumi együttműködésben. Esettanulmány (Gyenes Zsuzsa) 66
- Projektidőszakon túlmutató fejlesztői folyamat Ágon. Esettanulmány a közösségi munkamódról a mélyszegénységben élőkkel folytatott fejlesztőmunkában (Boda Kitti) 75
- Románia – Székelyföld: Erdővidék oktatási Stratégiája. Esettanulmány a közösségfejlesztés – közösségi tervezés gyakorlati alkalmazásáról egy régió ágazati stratégiájának kialakításában (Balla Zoltán) 84
- Ausztria: Repair Café. Esettanulmány a Repair Café-k bevezetéséről és fejlesztéséről Tirol osztrák szövetségi tartományban (Wolfgang Kellner alapján Mester Attila) 97
- Németország: Nemzetiszocialista emlékezethely mint kulturális-közösségi tér. Esettanulmány az emlékezetkultúra alakításáról az eberswalde-i „Eisenspalterei” emlékezethelyen (Kai Jahns alapján Gyenes Zsuzsa) 108

Hajnal Ágnes (2004): *Városrészi közösségi munka Bécsben. Egy bécsi lakótelep.* *Parola*, 4.

Hajnal Ágnes (2006): *Közösségi városfejlesztés Bécsben. Interjú a bécsi építész Schreiber-házaspárral a helyi polgárok bevonásáról egy közösségi városfejlesztési folyamatba.* *Parola*, 1.

Hajnal Ágnes (2007): *Hannover és Darmstadt. Két közösségfejlesztési esettanulmány*

Németországból. *Parola*, 3.

Hashagen, Stuart (2019): Befogadás, igazságosság, részvétel. A közösségfejlesztő utazás.

Esettanulmány gyűjtemény az EuCDN (EuCDN European Community Development

Network) égisze alatt, amely több mint 25 évnyi európai hálózatépítés és együttműködés

eredményeként jött létre. A könyvismertetőt fordította Varga Tamás

Eredeti kiadás: Inclusion, Justice, Participation. The Community Development Journey.

EuCDN European Community Development Network.

Holm, Tove; Paaby, Kirsten & Stavlund, Ellen (2014) Piloting Nordic sustainability

education. ELM Magazine, Issue 3/2014.

Holm, Tove; Paaby, Kirsten & Stavlund, Ellen (2016) The New Nordic Education for

Sustainability. How to be sustainable in practice, cases from adult learning in the Nordic countries.

Huszerl József összeállítása (2020): Ajánló a közösségi megoldások köréből.

Közösségi válaszok a járványtól az önkormányzatok megújulásáig. *Parola*, 3-4.

Huszerl József (2021): Ajánló a közösségi megoldások köréből. *Parola*, 2.

Huszerl József (2022): Helpcekker: a Labor Café új ötlete. Célzott adománygyűjtés és tárolás a menekültek számára. *Parola*, 2.

Huszerl József (2022): Ajánló a közösségi megoldások köréből, Ökotárs évértékelő.

Parola, 4.

Huszerl József és Péterfi Ferenc (2023): Élő Adás – a Közösségfejlesztők Egyesülete közösségi adományozói estje. *Parola*, 1.

Huszerl József (2023): Ajánló a közösségi megoldások köréből. „Minden Parola-számhoz összegyűjtünk egy csokor olyan hírt, amelynek közösség- és társadalomfejlesztési vonzata, érdekessége van.” *Parola*, 1.

Huszerl József (2023): Ajánló a közösségi megoldások köréből. Válogatás közösség- és társadalomfejlesztési témájú cikkekből. *Parola*, 2.

Huszerl József (2023): Ajánló a közösségi megoldások köréből. A koppenhágai lecke. Civil szervezetek tapasztalatai a menekültek hosszú távú ellátásában. Mit adtak nekünk Sorosék? eTwinning Nagykövethálózat Magyarországon. Jogállamisági jelentés. HABITAT KREATÍV KÖZPONT. Repedező járdákat kiszínezni nem számít rongálásnak. *Parola*, 3.

Huszerl József (2023): Ajánló a közösségi megoldások köréből. Témák: A társadalomfejlesztésre szánt pénzt is betonra és térkőre költik az önkormányzatok – mit tesz a pécsi Civil Szelfi? Európai Polgár Díjat nyert a Tanítanék Mozgalom. Építőkockák egy új világhoz – A hazai kisközösségek helyzete és lehetőségei. Élhető-e egy város, ha a természet helyett csak az emberekre szabjuk? Szűkülő civil terek a dél-dunántúli régióban. A Történelemtanárok (33.) Országos Konferenciája állásfoglalásából. Milyen Európát szeretnénk? Kiosztották A Közösség Ereje Nívódíjat. Mozgalomtörténeti adatbázis. *Parola*, 4.

Jenei Orsolya (2015): Nem csak térkép e táj. Közösségfejlesztés Nigerben térképészeti és közösségi módszerekkel. *Parola*, 1.

Jordan, Pawel (2014): Czestochowa, Lengyelország: A Limanowski utca felélesztése. Esettanulmány az EuCDN projekjéhez. Fordította Sain Mátyás. *Parola*, 4.

Józsa Kálmánné – Martinecz Márta (2015): Hogy volt ... A közösségfejlesztés mint a helyi

cselekvés öntevékeny mozgásba *hozásának* végső esélye. A Nagyrábéi Baráti Kör és

Egyesület alakulása, működése. *Parola*, 1.

Juhász Ildikó (2007): „Nem gondoltam, hogy ilyen nehéz a közösséget összefogásra sarkallni ...” Közösségfejlesztés Molajon. *Parola*, 3.

Juhos Katalin – László Johanna (2021): Duplázzuk meg a családi pótlékot. Egy közösségszervező kampány története. A tanulmány a Civil Kollégium Alapítvánnyal

közös Láncreakció projekt keretein belül készült. Lektorálta: Csordás Anett. Grafika:

Szabó-Nyulász Melinda. A Civil Kollégium Alapítvány és az Esély Labor Egyesület kiadása, 32 oldal

Kelemen Árpád (2006): Milyen Fő teret szeretnénk? Budapest, Újpalotai lakótelep. *Parola*, 23.

Kemény Judit (1995): Közösségi munka városrészekben. Konferencia a CET, a Civil Rádió, a Közösségfejlesztők Egyesülete, a Magyar Művelődési Intézet, a Nap Klub Alapítvány és a Városi Közösségfejlesztők Műhelye szervezésében. Budapest. *Parola*, 4.

<https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/kozossegi-munka-a-varosreszekben/>
A konferencia előadói és főbb üzenetei: *Parola*, 5.

Keresztesi József (1994): A bakonysárkányi közösségi felmérésről. *Parola*, 5.

Dr. Kopácsi Sándor (1998): Szomszédok egymásért. Horváth Ágnes interjúja Budapest '56-os rendőrkapitányával. *Parola*, 2-3.

Kovács Barbara Nóra (2018): Közösségfejlesztés a Hős utcában. Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja hallgatóinak dolgozataiból. *Parola*, 1

Kovács Edit (2011): Idősebbek is elkezdhetik! Közösségfejlesztő munka 60 év feletti lakosokkal Budapest XI. kerületében – Esettanulmány (2011): *Parola*, 1.

Kovács György (2008): Rajtunk múlik! Tordas. Konzultációs folyamat Tordason a hosszú

távú településfejlesztési koncepcióról. *Parola*, 2.

Kovács Tímea Éva (2015): 3933 Olaszliszka. Esettanulmány a helyi közösség-szervezésről. *Parola*, 4.

Kovács Flórián (1984): A helyi sajtó és a közélet Zalaegerszeg példáján. 157-190. oldal.

In *Helyi társadalom II. Régiók – kistájak. Esettanulmányok.* MSZMP KB Társadalomtudományi Intézet, összeállította és szerkesztette: Böhm Antal – Pál László.
205 o.

Kovács Flórián (1991): Kapornaki tudósítás. Adatok egy falusi közösség keletkezéstörténetéhez. *Kultúra és közösség*, 1991/4: 83-90.

Közösségfejlesztés
tematikus szám.

Közösségi munka a családsegítésben (2011): Esettanulmányok

- II. fejezet, 103-118. o., szerző Giczey Péter: Közösségi munka a gyakorlatban. Bevezetés. A Freedom Közösségi Ház indulása. Játzóház Szerepen.
Szerk. Nagyné Varga Ilona. Debrecen, Szociotéka sorozat
- III. fejezet: 119-137. o., szerző Dandé István: Bevezető – SzocKafé.
Változatok közösségi munkára egy nagyváros (Pécs) peremterületén. A Rücker-aknai példa. Rendhagyó válasz a családsegítő részéről. Jelen lenni a máltai pajzs égése alatt – a Jelenlét Program György telepen.
- IV. fejezet, 139-175. o., szerzők Erdős Judit – Varga Matild: A közösségi munka jelentősége és lehetőségei a szociális programokban, a családsegítő szerepek a kistelepülések fejlesztési folyamataiban. Bevezetés. I. Spontaneitástól a tudatos tervezésig: Az uszkai példa. A tunyogmatolcsi példa. II. Kistérségi szintű közösségi tervezés. III. Közösségi munka a TÁMOP 5.1.3 Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért programban
- V. fejezet, 177-183. o., szerző Serafin József: Földközösség – Hogyan erősítheti a közösségi munka a szociális földprogram hatékonyságát, hogyan erősítheti a szociális földprogram a közösséget? Társadalmi

változás. A szociális földprogram mint aktív szociálpolitikai eszköz bemutatása. A háztartás gazdaság. A közös cselekvés lehetőségei. A kötetet szerkesztette Nagyné Varga Ilona. Megjelent Debrecenben, a Szociotéka sorozatban. MEK OSZK

Lázár László (2004): A homoródszentmártoni közösségfejlesztő és közművelődési vándortábor. *Parola*, 1.

Magyar Istvánné (1994): Közösségfelmérés Csengelén a jászszentlászlói térségfejlesztési program keretében. *Parola*, 4.

Mészáros Zsuzsa (1997): Közösségfejlesztési folyamat, közösségi felmérés Kecskéden 1994-1996. Esettanulmány. *Parola*, 2-3.

A folyamat kiadványa: KECSKÉDI TÜKÖR. Véleményét adta KECSKÉD 679 polgára. A közösségi felmérés összegzése és javalatok cselekvésre. 1994-1995. 50 oldal.

Írták a füzetben bemutatásra kerülő kecskédi polgárok. Adatfeldolgozás: Huszerl József

vezetésével. Grafikonok: Varga A. Tamás. Kezdeményező szerepet vállaltak: Keresztesi

József, Malomsoki László, Mányoki László, Mészáros Zsuzsa, Monostori Éva, Oplaznik

Gabriella, Tóth Józsefné, Zsolnai Pálné, dr. Vercseg Ilona és a közösségi felmérés hazai

alkalmazását segítő angol kollégák: Marion Horton, Paul Henderson. Szerk. Mészáros

Zsuzsa és dr. Vercseg Ilona.

Megjelentette a Hír-Szolgálat Egyesület, Közösségfejlesztők Egyesülete, Közösségszolgálat Alapítvány, Magyar Művelődési Intézet 1995-ben, Kecskéden.

Szakmai videofilm: Hevér Zoltán szerk. *Korkép, Magyarország. "Kapcsoljuk önmagunkat, Kecskéd."* MTV, 1994, rendezte Wiegmann Alfréd.

Mészáros Zsuzsa (2003): A felső-kiskunsági közösségfejlesztő folyamat eredményei és nehézségei. *Parola*, 1-2.

Film: A Felső-Kiskunsági Szövetkezet, 2001. Szerk. Varga A. Tamás, riporter-rendező

Wiegmann Alfréd

Molnár Aranka és Péterfi Ferenc (2003, 2004): „Hogyan fakasszunk forrásokat? Közösségfejlesztés az ózdi kistérségben” program. Konferencia-előadás, elhangzott Királdon a Művelődési Házban, 2003. március 6-án. *Parola* 2004/1.

Molnár Aranka és társai (2011): Építő közösségek – közös tudás.

Közösségfejlesztés

B.-A.-Z. megye 5 kistérségében. Közösségfejlesztés és felnőttképzés-Esettanulmány. *Parola*, 3.

Kiadvány: Közös tudás TÁMOP-3.2.3-08/1-2009-0014 project bemutatása. SZÉCHENYI TERV. Összefoglaló záró kiadvány, Miskolc, 2011. Szerkesztette és összeállította: Tóth Anna Mária és Kovács Kitti. Kiadta a B.-A.-Z. Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati, Közművelődési és Sportintézet.

Monostori Éva (2008): Mi mag-unk! Civil kurázi. Önszerveződés közművelődési (kulturális) területen. Mag ház. In civilforum 2008/2- 37-39. oldal. *Közösségi Adattár*

NORDIC – Success Stories in Sustainability (2012). Documented by *The Ideas Bank Foundation*, Oslo, Norway

Oláh Roland (2012): Kapcsolat, szükséglet, képesség/lehetőség, hit, bizalom. Ágon a menetrend szerinti buszon a megállóba érve ez a felirat jelenik meg: Ág-forduló. *Parola*, 4.

Oláh Roland (2014): Az egymásért végzett munka értéke és jelentősége, kalákában végzett házfelújítás Ágon: közösségfejlesztés áruhában. *Parola*, 3.

Oláh Roland (2017): Egy csésze kávé, a mosógép és egy szintetizátor találkozása a kenderföldön – fenntartható gazdaság- és közösségfejlesztés Ágon. *Parola*, 4.

Paaby, Kirsten (2011) Citizen Education, Municipal Development and Local Democracy in Norway. Three case studies. The Ideas Bank Foundation.

Pálinkás Sándorné (1990): Közösségfejlesztés Nógrád megyében. *Parola*, 2.

Pálinkás Sándorné (1990): Önmagától meginduló cselekvés? Közösségfejlesztés nógrádi

településeken. Vercseg Ilona interjúja. *Kultúra és közösség*, 1990. 3:123–138. o.

Peták Péter (2005): Szomszédságban - zárókonferencia. Istenkúti Közösségért Egyesület,

Pécs. *Közösségi Adattár*

Péterfi Ferenc (2013): Zsóka vár – Inspirál. Egy városmegújító program útkeresése a

szomszédsági együttműködések megteremtésére. *Parola*, 2.

Pósfay Péter (1996): Baráti körtől a térségi összefogásig. Győrvár és a környező három település, Hegyhátszentpéter, Petőmihályfa és Andrásfa összefogása faluház építésére. *Parola*, 1.

Pósfay Péter (2008): Együtt tervezve a közös jövőt. Esettanulmány.

(Összefoglaló gondolatok Nádasd fejlesztési koncepciójának elkészítéséről. *Parola*, 2.

Részvételi városmegújítás (2010)

Bardóczi Sándor – Giczey Péter szerk. (2010): *Kézikönyv a részvételi városmegújításról*. Gyakorlati útmutató. Írták Bardóczi Sándor, Giczey

Péter, Péterfi

Ferenc, Portschy Szabolcs, Pörös Béla, Sain Mátyás

Tartalom: (az első, elméleti rész itt nem szerepel, csak a gyakorlat)

Külföldi jó gyakorlatok, esettanulmányok:

Union Point Park, Oakland Fruitvale

Egyetemi-közösségi együttműködésen alapuló tervezés az USA

felsőoktatásában

Lakossági részvétel a városmegújításban Ausztráliában

A Big Cities Policy program Hollandiában

A „Soziale Stadt” Program Németországban

Az Európai Unió URBAN programja

Városrész-megújítási program Stockholm 10 külvárosában

A Bismarck és a Schalke–Nord negyedek megújítási programja

Gelsenkirchenben

Szociális városrehabilitációs program Hamburg Lenzsiedlung-negyedében
Lyon Pentes Croix-Rousse kerületének szociális városrehabilitációs
programja.

Hazai példák:

Esettanulmány a Nyírpalota Társaság közösségi kezdeményezéséről

Magdolna negyed szociális város-rehabilitációs program - részletek

Így készült a balatonboglári IVS - Esettanulmány

Telepfelújítási és foglalkoztatási program Pécs egyik külső kerületében

Függelék:

Jogszabályok

További magyarországi esettanulmányok

Ajánlott on-line cikkek

Javasolt irodalom

Egyéb hasznos linkek

Kiadta a Közösségfejlesztők Egyesülete Városmegújító munkacsoportja

Budapesten 2010-ben, 120 oldalon

Roma Büszkeség Napja – 2023. október 14. Budapest

„Az ikonikus esemény első megrendezésének tizedik évfordulóján közel
negyven

szervezet fogott össze, hogy néhány év szünet után újra alkalmat
teremtsenek a roma

identitás méltóságteljes megélésének. A rendezvénnel egyben méltó
emléket

szeretnének állítani Setét Jenő polgárjogi vezetőnek, a Roma Büszkeség
Napja (RBN)

egykori létrehozójának is.”

Méltóságot a romáknak Mozgalom; Új Roma Innováció Alapítvány
szervezési

részletek és program

A Mérce tudósítása:

- Bernáth Lackó, Juhász-B. Kincső és Kiss Soma Ábrahám: „Egy
Magyarország, ide tartozunk!” Ilyen volt az idei Roma Büszkeség
Napja. *Mérce*, 2023.10.14.

Roma Női Civil Díj (2023)

A 2022-ben alapított díj keretében másodszor adta ki a közösségi
aktivizmusban

kiemelkedő roma nőknek a díjakat a Civil Kollégium Alapítvány (CKA) Roma Munkacsoportja, az általa szervezett véleménynyilvánító kérdőív javaslatainak eredménye alapján. 2023-ban a CKA Somnakuni Luludyi (Aranyvirág-díj) Szakmai díját Bitó-Balogh Zsanett nagykállói aktivista, a Zsúri díját a kecskeméti Somogyi Tímea Anna szociológus, a Közönségdíjat pedig az ukrán menekülteket segítő budapesti aktivista, Szécsi Magdolna szociális munkás kapta. CKA Facebook november 30. „Ez az elismerés nem csupán egy díj, hanem egy üzenet is arról, hogy a roma nők kiemelkedő hozzájárulása a civil társadalomhoz elismerést és figyelmet érdemel.” Hidvégi Attila (2023): Átadták az idei Aranyvirág Roma Női Civil díjat. *RomNet*, 11.18.

Schoenberg [Schönberg] Sandra P. (1979): Criteria for evaluation of neighbourhood vitality in working-class and poor areas in core cities. *Social Problems*, 27 (1): 6.

Schoenberg [Schönberg], Sandra P. and Rosenbaum, P.L. (1980): Neighbourhoods that Work: Sources for Viability In the Inner City (New Jersey: Rutgers University Press)

Szabó Márta (2008): A Magdolna szomszédság és a Nap Klub Alapítvány (Budapest, VIII.). *Parola*, 1.

Szomszédsági gazdaságfejlesztés (2000). Közösségfejlesztési példák az európai gyakorlatból. Készítette a CEBSD és a VIBOSO tagszervezete. Fordította Varga Tamás Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, *Parola füzetek*. 51 oldal

A kötet eredeti címe: Neighbourhood Econmy at work! a joint CEBSD and VIBOSO publication

Sellstrom, Pia (1997): Szomszédsági munka Svédországban. Örebro. *Parola*, 2–3.

Sélley Andrea (2006): Tomor, Lak és vonzáskörzetük megismerése, fejlesztése.
Molnár

Aranka gyakorlatvezető ajánlásával. *Parola*, 5.

Sélley Andrea (2011): Közösségfejlesztés az Avason. Esettanulmány. *Parola*, 4.

Sélley Andrea (2014): TÉR-erő – Közösségi cselekvések beindítása lakótelepi környezetben,

Észak- Magyarországon. Készült az EuCDN projektzáró kiadványához.
Parola, 4.

Sivák János (2007): Együtt, kéz a kézben, közösen. Települések összefogásával
Abaúj

jövőjéért. *Parola*, 3.

Szabó Márta (2008): A Magdolna szomszédság és a Nap Klub Alapítvány
(Budapest, VIII.). *Parola*, 1.

Szolnoki Ildikó, Szegedi Tiborné (2002): Külsős szemmel a roma követő
programról. Borsodbóta. *Parola*, 1.

Tistyán László (2021): A szomszéd sokkal közelebb van, mint az állam. *Parola*,
1.

Tóth Vivien (2016): Parkot tervezünk közösen! Esettanulmány egy újpalotai
park közösségi tervezésének folyamatáról. *Parola*, 1.

Tóth Vivien szerk. (2017) Megjelent: Közösségfejlesztési gyakorlatok.

Kiemelkedő

történetek, a szolgáltatások közösségi alapokra helyezése.

Közösségfejlesztők

Egyesülete, Budapest. <https://kofe.hu/kiadvanyaink-tanulmanyaink/>

A kötetet bemutatta Farkas Gabriella. *Parola*, 2.

Tüzes Bölöni Ferenc (2003): Olasztelek, Székelyföld. Esettanulmány az
olasztelki

közösségfejlesztő folyamatról, a Székelyföldi Közösségfejlesztők Egyesülete
kezdeményezésére. *Parola*, 3.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1988): Közösségfejlesztés a Bakonyban.

Kultúra és

Közösség, Budapest, 1988. 3. 95-104. o.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés.

Tapasztalataink a

helyi társadalmi- kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest.

193 o. benne:

Első könyv: Településszintű közösségi munka. I. fejezet: Közösségfejlesztés a Bakonyban.

19-48. o.

Második könyv: Fejlesztési javaslatok Csenger várossá válási folyamatához. 83-181. o.

Közösségi Adattár

Közösségfejlesztés a Bakonyban

- Varga A. Tamás (1983): Történelmi, társadalmi, gazdasági és kulturális sajátosságok,

adottságok, adatok Bakonyszentkirály, Bakonyoszlop és Csesznek községekről.

Népművelési

Intézet Művelődési Otthon és Klub Osztálya, Bp. 1983. 39 o.

- Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1988): Közösségfejlesztés a Bakonyban.

Kultúra és

Közösség, Budapest, 1988. 3. 95-104. o.

Varga A. Tamás (1988): Lépésjavaslatok a helyi közösségfejlesztés kialakításához.

Kultúra és Közösség, Budapest, 1988. 3. 104-109. o.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1988): A helyi orgánium mint a helyi fejlesztés eszköze.

Kultúra és közösség, 1988. 6: 94-106. o.

- Helyi kiadványok a helyi fejlesztésben

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1988) és *Kultúra és közösség*, 1988. 6: 94-106. o.

Bakonyszentkirály, Bakonyoszlop, Csesznek Közérdekű Közösségi Kalendáriumai.

1984. Szerkesztő-közösségfejlesztő Varga A. Tamás és Vercseg Ilona.
Kiadja

Bakonyszentkirály Községi Közös Tanácsa és a Népművelési
Intézet,

Budapest, 132 o.

1985-86. Szerk. a Kalendáriumi Baráti Kör és Varga A. Tamás, Vercseg
Ilona.

Népművelési Intézet, Budapest és Községi Közös Tanács,
Bakonyszentkirály, 207 o.

1987-88. Szerk. a Kalendáriumi Baráti Kör és Varga A. Tamás, Vercseg
Ilona.

Országos Közművelődési Központ Módszertani Intézet, 350 o.

1989-1992. Szerk. A Kalendárium Baráti Köre és Vercseg Ilona.

Készítette és

kiadta a Kalendárium Baráti Köre, 236 o.

- A Bakonyszentkirály, Bakonyoszlop, Csesznek Közérdekű Közösségi Kalendárium Irodalmi Melléklete. *"Bakony, te szép hazám!"* Nagy Bálint válogatott versei. Szerkesztő-közösségfejlesztő Varga A. Tamás. Bakonyszentkirály. Községi Közös Tanács - Népművelési Intézet, Budapest, 1985. 58 o.
- Nagy Bálint (1990): *Hol van már a paraszt? Önéletrajz.* Egy bakonyszentkirályi parasztsors. Az interjúk felvétele 1988 áprilisa és 1989 áprilisa között történt, készítette és szerkesztette: Vercseg Ilona. Országos Közművelődési Központ Módszertani Intézete, Budapest. 188 o.

Ajánló: Nagy Bálint „*Hol van már a paraszt...?*” Országos Közművelődési Központ Közösségszolgálat. 1990. *Parola*, 1.

Videofilmek a helyi fejlesztésben:

- Három portré 1984-ben: Nagy Bálint; Molnár Elek és Földi Endre, készítették az általános iskolás tanulókból alakult Videóköri tagjai, Varga A. Tamás vezetésével. Riporter: Vercseg Ilona. Filmbemutatók a Bakonyszentkirályi Művelődési Házban.
- Választási előkészületek, 1985. A választóköri jelöltjei ismeretik elképzeléseiket. E választáson lehetett először valóban választani – nem pártok, de jelöltek között legalább. A filmet készítette Varga A. Tamás.

A filmet a 3 falu ABC-boltjaiban vetítették.

Szakmai videofilm:

Közösségfejlesztés a Bakonyban, szerk. Varga A. Tamás és Vercseg Ilona, Népművelési Intézet Látószög Stúdió, Bp. 1989. november. 59 perc, angol, francia nyelven is.

Tamás, A. Varga and Ilona, Vercseg (1992): An Experiment in Community Development in the Bakony, Hungary, In *Community Development Journal*, Volume 27 Number 1, January 1992. pp. 50-59.

Vercseg Ilona (1987): Összehangolt együttműködés – Szada. Esettanulmány. In Vidra Szabó Ferenc szerk. *Könyvtár és társadalmi környezete – esettanulmányok*, 77-100., Országos Széchényi Könyvtár Budapest, Könyvtártudományi és Módszertani Központ. Kiadó: Múzsák Könyvkiadó, Budapest

Vercseg Ilona (írta, szerkesztette és fordította, 1992): Szomszédság. Benne:

- Vercseg Ilona: A szomszédság mint a közösségi cselekvés színtere.
- Gibson, Tony: Ragadjuk magunkhoz a kezdeményezést szomszédságunkban; Az Ashburtoni Szomszédsági Tanács.
- A Szomszédsági Tanács szerepének meghatározása: Az Ashburtoni Szomszédsági Tanács munkaanyaga

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 65 oldal

Vercseg Ilona (1992): A szomszédság mint a társadalmi cselekvés színtere. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (2011): Milyen a jó közösségi beavatkozás? Egy katalán példa. *Parola*, 3.

Zádori Judit (2008): Nagybörzsöny 2005-2008. KÖZTÁMHÁLÓ kezdeményezésből alakult közösség általi közösségfejlesztési folyamat. *Parola*, 1.

Zsótér Mária (2008): Örökbe fogadott játszótér. Békéscsabai program. *Parola*, 4.

9. Évfordulók

CEBSD/EuCDN (2016): 25 Years of Networking for Community Development. Workshop in Budapest.

That which was – Reflection on the past. The Origin: Reminiscences on 30 March 2016 by

Hans Andersson (Sweden); David Thomas (United Kingdom); Koos Vos (The

Netherlands); Hugh Frazer (The Republic of Ireland); Ilona Vercseg (Hungary); Paul

Henderson (United Kingdom) and Margo Gorman (The Republic of Ireland).

That which will be – Reflecting on the future. Contributors: Hugh Frazer (The

Republic of Ireland), Gerard Hautekeur (Belgium); Gianni Orsini (Catalonia);

Közösségi Adattár

Közösségfejlesztők Egyesülete (1999): Az első tíz év – eseménynaptár. *Parola*, 2.

Közösségfejlesztők Egyesülete és testvérszervezetei (2009): A közösségfejlesztés fejlődési folyamata a főbb események tükrében 1975-2009. Készült a fennállásának 20. évfordulóját ünneplő Közösségfejlesztők Egyesülete Közösség konferenciájára 2009. november 5-6. Kunbábony. Összeállította Vercseg Ilona. *Parola*, 4.

A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete (2014).

A kötet szerzői: Bihariné Asbóth Emőke, Dér Miklósné, Fábiánné Pocsaji Magdolna,

Farkas Gabriella, Gergely Attila, Giczey Péter, Groskáné Piránszki Irén, Gyenes Zsuzsa,

Huszerl József, Keresztesi József, Kovács Edit, Mészáros Zsuzsa, Molnár Aranka,

Monostori Éva, Péterfi Ferenc, Pósfay Péter, Sélley Andrea, Szeder-Kummer Mária,

Varga Matild, Varga Máté, Varsányi Erika, Vercseg Ilona

Szerkesztők: Farkas Gabriella és Kovács Edit

Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal,
Közösségfejlesztők

Egyesülete/Kiadványaink

- Csongor Anna (2015): A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete (2014). *Civil Szemle*, 2015/2: 95-97. Visszahatás.

A Mag-ház 15. és az ART-Tér Művészeti Szabadiskola és Közösségi Tér 5. születésnapján a

létrehozó Élettér Egyesületnek gratulálnak a Parola szerkesztői (2022).
Parola, 2.

Az Autonómia Alapítvány elmúlt 20 éve (2010). Nizák Péter interjúja

Csongor Annával, az alapítvány igazgatójával. *Civil Szemle*, 2010/4: 66-73.

Balázi Károly (2009): Kedves Barátaim és Felebarátaim! Előadás a

Közösségfejlesztők Egyesülete fennállásának 20. évfordulóját ünneplőknek.
Parola, 4.

Balogh Fruzsina (2021): A közösségszervezés mint szakma elindításának történetéről beszélget Varga Máté, Horváth-Kertész Balázs, Giczey Péter, Peták Péter és Sebály Bernadett részvételével. 25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány. Az írásos változatot Dudok Dávid készítette. *Parola*, 4.

Balogh Fruzsina (2021): A közösségszervezésben elért sikerek. 25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány ünnepi rendezvényen beszélgetés a közösségszervezésben elért sikerekről. Résztevők: Csordás Anett (Lépjünk, hogy léphessenek! Egyesület), Homoki Andrea (Eleven Gyál), Csepregi Dorottya (A Város Mindenkié) és Jakab Krisztina (Eleven Gyál). Az írásos változatot készítette Dudok Dávid. *Parola*, 4.

Berek Péter (2023): 30 éves a Krisna-völgy, Közép-Európa legnagyobb és legszervezettebb

öko-közössége. Berek Péter interjúja a Civil Rádióban *Hosszú Zoltánnal*,
Rádha Krişņa

Dászával, a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének egyházelnökével és Cőri

Istvánnal, Szanátana Dászával, a Krisna-völgy sajtóreferensével, hogy felidézzék a

kezdetektől napjainkig az öko-közösség történetét, fejlődésének főbb állomásait.

Parola, 2.

Csongor Anna (2010): Húszéves az Autonómia Alapítvány! Köszöntő beszéd.

Parola, 4.

Giczey Péter (2009): „Rányitni a világra”, avagy: mit adott nekünk a Közösségfejlesztők

Egyesülete? Az írás a Közösségfejlesztők Egyesület fennállásának 20. évfordulójára

készült. *Parola, 4.*

Giczey Péter szerk. (2021): A közösségi érdekérvényesítés perspektíváiról beszélget

Peták Péter Mező Jánossal, Móra Veronikával, Udvarhelyi Tesszával, Sebály Bernadettel és Varga Mátéval. 25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány. *Parola, 4.*

Groskáné Piránszki Irén (2014): Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány.

Bátorítani, informálni, kapcsolatot építeni – 19 év a helyi közösségek szolgálatában.

Szín, 19. évf. 1: 54-57.

Groskáné Piránszki Irén (2014): Húsz év a helyi közösségek szolgálatában, 53-57. o; továbbá

Hálózatfejlesztés közös tanulási folyamat, tudatos belső építkezés. 148-152. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete,

Budapest. 176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

Groskáné Piránszki Irén írta és szerkesztette (2019): A közösségek szolgálatában – az első

Hajdú-Bihar megyei közösségfejlesztő kezdeményezések és a Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány működésének 20 éve - Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány, Debrecen

Könyvajánló:

Kelet-Magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány. Könyvajánló: Életmű kötet – a közösségfejlesztő Groskáné Piránszki Irén tollából. Írta: Péterfi Ferenc. *Parola*, 2021/3.

Gyenes Zsuzsa (2019): 25 éve szól a Civil Rádió – ajánló. *Parola*, 4.

25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány (2021): Péterfi Ferenc, Vercseg Ilona és Mészáros Zsuzsa mesélnek az alapítás éveiről. Kérdező: Peták Péter, lejegyezte: Giczey Péter. *Parola*, 4.

30 éves az Autonómia Alapítvány – kerekasztal találkozók összefoglaló bemutatása. Dudok Dávid szerk. (2021): *Parola*, 1.

20 éves a miskolci Dialóg Egyesület (2022) Molnár Aranka, Sélley Andrea és Csere Áron
eddig elnökökkel beszélgetett Huszerl József. *Parola*, 3.

20. Nyári Egyetem a közösségi részvétel fejlesztéséért. 2023. július 20-23. Civil Kollégium,
Kunbábony. „A közösség Erő és Forrás.” *Parola*, 2023/2.

Huszerl József (2019): Parola 1 – így készült az első szám. *Parola*, 3.

Józsa Kálmánné (2001): A Nagyrábéi Baráti Kör és Egyesület 10 éve. *Parola*, 1.

Kiss Domokos (1997): Az Irgalom Mozdulatai. 10 éves az Újpalotai Családsegítő Szolgálat.
Parola, 2-3.

Kovács Edit (2019): Bizalom – kötődés – fejlődés. 30 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete – az egyesület mai helyzete. *Parola*, 3.

Madarász Csaba (2022): Négyéves az aHang. *Parola*, 2.

Molnár Aranka (2009): A közösségfejlesztés és Borsod-Abaúj-Zemplén megye. Történeti visszaemlékezés a Közösségfejlesztők Egyesülete 20. évfordulóján.
Parola, 4.

Mészáros Zsuzsa (2022): Tíz éve szövetkezünk – A Kunbábonyi Tízek Közösségi Szövetkezet és a Civil Kollégium. *Parola*, 4.

Mihályfi Márta (2023): Beszélgetés a diófák alatt – „A közösség biztonságot nyújthat.” A

Magyar Népfőiskolai Társaság idén tizedik éve szervezte meg a „diófák alatti találkozót,”

Mindszentkállán. Szigeti Tóth János, a Társaság létrehozója és egykori elnöke

honosította újra e találkozókat – követve a népfőiskolai hagyományokat, például az

1943-mas Szárszói Találkozóét –, s Újszászy Kálmán, a magyar népfőiskolák vezéralakja

adta hozzá a legfőbb útmutatást, mert fontosnak tartotta, hogy „jeles értelmiségek ott, az

öreg diófa alatt”, akkor Sárospatakon, „vitatkozzanak az emberek mindennapi életét

befolyásoló kérdésekről.” E találkozón Jeszenszky Géza, Némeh Balázs,

Farkas Éva és Dáné Tibor Kálmán előadásait követően alakult ki a vita a „jeles értelmiségek” között.

„Az ez évi találkozónkon többek javaslatára a közösségek létével, helyzetével, lehetséges

szerepének megvitatásával foglalkoztunk, mert általános a vélekedés, hogy ma nagyon sok

baj, probléma van e területen is. De megemlékeztünk a Magyar Népfőiskolai Társaság

éppen 35 évvel ezelőtti alapításáról, és feltérképeztük (Varga Gyula moderálásával, ld. a

beszámolóban!) a népfőiskolák mai magyarországi helyzetét, kiállítást rendeztünk az

emlékházban a szervezet lapja megjelenésének 30 éves évfordulója alkalmából – és

tisztelegtünk Szigeti Tóth János sírjánál halálának (2019. június 25.) negyedik évfordulóján.” *Parola*, 3.

Király Csaba és Frei Gabriella (2023)_ 20+1 éves a Dialóg Egyesület: „konferencián” vették

végig az életszakaszokat. A miskolci székhelyű Dialóg a Közösségekért
Közhasznú

Egyesület 2022-ben élte alapítása 20. évfordulóját, azonban „civilisen”, a
sűrű teendők

közepette nem maradt idő az ünneplésre. A jubileumot végül 2023. június
30-án

barátokkal, partnerekkel és érdeklődőkkel együtt nosztalgiázva ülték meg. A
cél az

Egyesület életszakaszain keresztül vezető emlékezés volt. *Parola*, 3.

Pécsi Tudományegyetem: 25 éves a szociális és közösségi képzés a Pécsi
Tudományegyetemen. Nemzetközi konferencia, Pécs, 2017. április 6-7.
Program.

Parola, 2.

Péterfi Ferenc (2009): 20 éve... Gondolatok, kérdések a 20 éve alakult
Közösségfejlesztők

Egyesületének ünnepi találkozásán az elmúlt időkről és a most látható
jövőről. Előadás.

Parola, 4.

Péterfi Ferenc (2010): 20 éve indultunk! A Parola 20. születésnapja. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2010): „A rendszerváltás előszelében alakult, de mára már
felnőttté vált.”

20 éves a Zalai Falvakért Egyesület. Interjú Szeder-Kummer Máriával, az
egyesület

titkárával. *Civil Szemle*, 2010/4: 84-90.

Péterfi Ferenc jegyzete a Faluházakról, Lóránt József köszöntője a Zalaszentlászlói
Faluház fennállásának 30. évfordulójára rendezett ünnepségen (2015): Hogy
volt... *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2017): 25 éves a szociális és közösségi képzés a Pécsi
Tudományegyetemen. A közbizalom újraépítésének esélyei a helyi
társadalomban. Péterfi Ferenc előadása. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2018): „Elérhető és átélhető!” 25 éve szól a Civil Rádió. *Civil Szemle* 2018/3: 23-38.

Solymosi Judit (1995): A filantrópiától a partnerségig. Nemzetközi szimpózium, London.

5 éves a Prince of Wales Business Leaders Forum. *Parola*, 4.

Varga A. Tamással, a Közösségfejlesztők Egyesületének elnökével beszélgetünk a szervezet 10 éves fennállása kapcsán (1999). Helyzet van. *Parola*, 2.

Varga Máté és Vercseg Ilona (2007): A Civil Kollégium Alapítvány Közösség Házának 10

éve. Kunbábony. A központ létrejöttének és működésének története, főbb állomásai.

Parola, 5.

Vercseg Ilona (2007): Születésnap köszöntő. Elhangzott a Civil Kollégium Közösségi

Ház 10. születésnapjára, a IV. Nyári Egyetem keretében rendezett ünnepségen,

2007. július 27.-én pénteken déli 12 órakor, Kunbábonyban. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (2009). A közösségfejlesztés változó meghatározottsága.

Elmélkedés az ünnep szellemében – 20 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Parola, 4.

Vercseg Ilona (2017). 25 éves a szociális és közösségi képzés a Pécsi

Tudományegyetemen. A jövő kívánatos szakmai irányai. Az elhangzott előadás írásos változata. *Parola*, 2.

Vercseg Ilona (2019): A változás, e változatlan létező. A 30 éves Parola ünnepi számához.

Parola, 3.

Warmest Congratulations to the Hungarian Association (2019). Az IACD International Association for Community Development köszönti a HACD Hungarian Association for Community Development (Közösségfejlesztők Egyesületét) 30. születésnapján. *Parola*, 1.

10. Hálózatok

A Maison Familiale Rurale elnevezésű oktatási intézmények – A helyi kezdeményezéstől a

világméretű elterjedésig. (1994). Fordította Solymosi Judit. *Parola*, 1.

Avedano, Louisa (2002) A közösségfejlesztési európai hálózat szerepe. Előadás a CEBSD

2002 májusában a svédországi Örebro-ban tartott összejövetelén. Fordította Zelena Judit.

dr. Balipap Ferenc (1993): Községi munka – hálózatépítés. Dél-dunántúli Községszolgálat, vezetője dr. Balipap Ferenc, Dombóvár. Kelet Magyarországi Községszolgálat, vezetője Groskáné Piránszki Irén, Debrecen.

Parola, 1.

dr. Balipap Ferenc (1993): Dél-dunántúli Községszolgálat. *Parola*, 5.

Beke Pál (1993): Községszolgálat Alapítvány. *Parola*, 5.

Búza Péter (1992): A hazai nem-kormányzati szervezetek (NGO) alakuló mozgalma. Á, Bé, CET Civil Egyesületet és Társaskörök Hálózata. *Parola*, 2. Másodközlés. Első megjelenés: Magyar Nemzet, 1992. március 26.

CEBSD Combined European Bureau for Social Development. Egyesített Európai Központ a

Társadalmi Fejlődésért. A közöspiaci országok közösségfejlesztési szakmai szervezetei.

(1991). *Parola*, 4.

CEBSD/EuCDN (2016): 25 Years of Networking for Community Development. Workshop in

Budapest.

That which was – Reflection on the past. The Origin: Reminiscences on 30 March 2016 by

Hans Andersson (Sweden); David Thomas (United Kingdom); Koos Vos (The

Netherlands); Hugh Frazer (The Republic of Ireland); Ilona Vercseg (Hungary); Paul

Henderson (United Kingdom) and Margo Gorman (The Republic of Ireland).

That which will be – Reflecting on the future. Contributors: Hugh Frazer (The

Republic of Ireland), Gerard Hautekeur (Belgium); Gianni Orsini (Catalonia);
Közösségi Adattár

Egyesített Európai Központ a Társadalmi Fejlődésért – Combined European Bureau for Social

Development. Fordította és szerkesztette Vercseg Ilona. *Kultúra és közösség*, 1991/4. Közösségfejlesztés tematikus szám, 51-57.

Farkas Gabriella (2014): A Közösségi Kezdeményezéseket Támogató

Szakmai Hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ) 153-155. o. In: A közösség dicsérete. 25 éves a

Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

Groskáné Piránszki Irén (1993): Közösségi munka – hálózatépítés: Új közösségszolgálatok a

Kapos-vidéken és Kelet-Magyarországon. *Parola*, 1.

Groskáné Piránszki Irén (1993): A Kelet-magyarországi Közösségszolgálat. *Parola*, 5.

Groskáné Piránszki Irén (2014): Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány.

Bátorítani, informálni, kapcsolatot építeni – 19 év a helyi közösségek szolgálatában.

Szín, 19. évf. 1: 54-57.

Groskáné Piránszki Irén szerk. (2009): Hálózatfejlesztés. Civil Műhely kötetek 2. proHáló – Hálózat a nonprofit szolgáltatások és a nonprofit szolgáltatók hálózatának

fejlesztéséért. *Parola* 1.

Guitprechtné Molnár Erzsébet (2022): Nyitott Porta hálózat a Zala völgyében. Gazdaságfejlesztés, helyi termék együttműködéssel. *Parola*, 3.

Harvey, Brian ed.1995. Networking in Eastern and Central Europe. The Development of Civil Society. The launch of Brian Harvey's book. Preface by Ilona Vercseg. Conference in London 4th October, organised by the Community Development Foudation
Az Előszó magyarul: Vercseg Ilona (1995): Hálózatépítés Kelet-Közép Európában
– A civil társadalom fejlődése. *Parola*, 4.

Hálózatépítés

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas

Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal.

VI. fejezet 147-158. o. Közösségfejlesztők Egyesülete/Kiadványaink

- Groskáné Piránszki Irén: Hálózatfejlesztés közös tanulási folyamat, tudatos belső építkezés
- Farkas Gabriella: A Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ)
- Péterfi Ferenc: SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért

Henderson, Paul (2016): CEBSD/EUCDN az 1990-es és 2000-res évek elején. Gyakorlat

és megfontolások. Fordították Boda Kitti és Csabai Lucia. *Parola*, 3.

dr. Kecskeméthy Gyuláné (1993): Észak-magyarországi Közösségyszolgálat. *Parola*, 5.

Keresztesi József (1993): A Komárom-Esztergom megyei Közösségyszolgálat. *Parola*, 5.

KÖZTÁMHÁLÓ Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat, 2004-2009.

Szócikk-összefoglaló

- I. A KÖZTÁMHÁLÓ alakulása

- Vercseg Ilona (2005): Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat.

Történeti előzmények. Gondolati háttér: A civil társadalom mint a közösségfejlesztés eszménye és célja. Hálózat a közösségi alapú társadalomért. A kezdeti lépések.

Parola, 1.

- Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat KÖZTÁMHÁLÓ Fejlesztő Műhelyének munkája, 2005: Programösszefoglaló. *Parola*, 1.
- Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat KÖZTÁMHÁLÓ, tagok (2005): *Parola*, 1.
- Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat KÖZTÁMHÁLÓ Országos Fejlesztési Műhelye /2005).
  - o Alapelvek, kompetenciák, indikátorok a közösségi munkában, közös munka. *Parola*, 1.
  - o Települési szintű közösségi kezdeményezéseket, közösségi részvételt támogató szakmai program – KÖZTÁMHÁLÓ
    - A program szakmai indoklása
    - Közösségi kezdeményezések és a közösségi részvétel fejlesztése:
Célok; Feladatok.
    - Közösségi kezdeményezések megyei támogató hálózata és országos koordinálása: Célok; Feladatok
    - Megyei támogató hálózat. Képzési programok indítása: helyi közösségi szakemberek továbbképzése. Tapasztalatcsere látogatás szervezése. Konzultációs napok szervezése. Fejlesztők szakmai műhelye.
  - o Országos hálózati koordináció, fejlesztési műhely kiépítése.
    - Országos Fejlesztő Műhely
      - a megyei és budapesti közösségfejlesztő szakemberek és a program irányítóinak részvételével. A műhely célja a hálózati működés megtervezése, a tapasztalatok feldolgozása és megvitatása, valamint a hálózati működés és a program értékelése. Az OFM félévente tart képzéseket önképző jelleggel.
      - Jó gyakorlatok bemutatása, megismerése és terjesztése

- „Közösség” konferencia szervezése.
A konferencia célja referencia programok, jó gyakorlatok bemutatása, inspiráció és szakmai segítség nyújtása kezdeményezőknek és fejlesztő szakembereknek.
- A szakmai nyilvánosság fejlesztése
Célja a jó gyakorlatok és az új szakmai-módszertani anyagok nyilvánosságának biztosítása, a társadalmi érzékenység fokozása, a közösségi munkások szakmai felkészülésének folyamatos segítése érdekében.
A program elemei:
  - Filmek forgatása a helyi fejlesztési folyamatokról
  - Parola módszertani füzetek készítése
  - Szakmai honlap továbbfejlesztése
- Modellprogramok indítása
- A modellprogramok célja: települési szintű kezdeményezések kistérségi közösségfejlesztői modelljének kialakítása. A program lényege a kistérség közösségeinek együttműködése, a szektorok közötti folyamatos társadalmi párbeszéd.
A modellkísérletek három kistérségben (Ózdi, Felső-Kiskunsági, Szentesi kistérség) valósulnak meg.
  - A program várható társadalmi hatása
  - A program 2004. évi eredményei
  - A KÖZTÁMHÁLÓ program további működtetése, bővítése
  - A program országos koordinálása, szakmai-módszertani támogatása

Budapest, 2005. május 25. *Közösségi Adattár*

II. A KÖZTÁMHÁLÓ helyi gyakorlati munkája

- Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat

KÖZTÁMHÁLÓ (2005): A hálózatszervezés első lépései. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere. Szerkesztette Péterfi Ferenc.

Naplótöredékek – néhány közösségi kezdeményezés bemutatása: Ács, Balatonalmádi-Vörösberény; Bana; Bazsi; Bábolna; Bátorlyerénye;

Budapest: VIII.

Nap-utca, XV. Újpalota, XVII. Rákoscsaba; Diósgyőr; Győrvar;

Ipolytölgyes és a

környező települések, Káli medence, Kisrosvány, Komárom, Levelek,
Magyargéc,
Mátrakeresztes, Mindszentkállya, Monoszló, Nagybaracska,
Nagybörzsöny, Nádasd,
Perőcsény, Somlószlós, Szakony, Szurdokpüspöki, Taliándörögd,
Túristvándi,
Vasvár. *Parola*, 1.

- Péterfi Ferenc szerkesztése a 2007-es munkáról; áttekintés: A közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat fél éve (2007, megjelent 2008-ban)

Bevezetés; Település szintű feladatok; 2007 második féléve - Péterfi Ferenc felvezetése.

Ízelítő a hálózat munkájából – beszámolóok:

Tolna megye: Dér Miklósné; Somogy megye: Bihariné Asbóth Emőke;

Bács-Kiskun megye: Szilágyiné A. M. Luz Ilia; Békés megye: Kresák Anna;
Hajdú-Bihar megye: Giczey Péter; Nógrád megye: Szolnoki Ildikó;
Budapest: Kovács Edit, Szabó Márta, Kelemen Árpád; Zala megye:
Szederné

Kummer Mária; Vas megye: Pósfay Péter; Győr-Moson-Sopron megye:
Csobod

Tibor; Pest megye: Zádori Judit; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Varga
Matild;

Borsod-Abaúj-Zemplén megye: Molnár Aranka; Heves megye: Gőz
Brigitta és

Laskó Kuthi Adrienn; Komárom-Esztergom megye: Monostori Éva;
Fejér megye:

Kovács György; Veszprém megye: Bazsó Gabriella.

Parola, 2008/1.

A kezdeményezések eredményeiről. Félidőben. A szakmai műhelyek tartalmáról. A program baranyai résztvevői. Tanulságok. A program tapasztalatai.

Templom Józsefné, Monostori Éva, Rendek Sándor, Peták Péter, Szederné Kummer Mária, Zádori Judit értékelései.

Parola, 2005/1.

- III. Részletek az Országos Fejlesztési Műhely munkájából.
  - o Alapelvek, kompetenciák, indikátorok a közösségi munkában.
Vercseg Ilona előterjesztése: Alapelvek. A közösségfejlesztő

kompetenciái. Az eredményesség mérése. Indikátorok – mennyiségi és minőségi mutatók.

- A KÖZTÁMHÁLÓ program hatásai. A program eredményei. Pósfay Péter-vezette műhelymunka *Parola*, 2005/1.
- Részletek Pájer Ildikó népszerűsítő bemutatójára készített PowerPoint anyagából, *Parola*, 2005/1

IV. Tapasztalatcsere

- Molnár Aranka (2009): Fiatalok bevonása a közösségfejlesztő munkába. Komárom, 2009. március 17. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009.

Közösségi Adattár

- Németh János (2009): A Hangyárosböröndi Hagyományőrző Famíves csoport története és a május 11-i mesterség-bemutató programja. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009. *Parola*, 2.

- Guitprechné Molnár Erzsébet, a projekt szakmai vezetője (2009): „Hazatérés” - fiatalok foglalkoztatása a zalaszentgróti térségben - egy megvalósított pályázat tapasztalatai. KÖZTÁMHÁLÓ Tapasztalatcsere program 2008-2009.

Parola 2.

- Illyés Dóra (2009): ZALAI IDEA Szociális Szövetkezet: A gondolattól a megvalósításig. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009 *Parola*, 2.
- Mészáros Zsuzsa és Szederné Kummer Mária (2009): Szektorok közötti együttműködési lehetőségek szociális területen. Tapasztalatcsere. A Közösségi kezdeményezéseket támogató országos hálózat Országos Fejlesztési Műhelye Zalában. Koordinátor, programfelelős: Felső-kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete. Helyi szervező: Zalai Falvakért Egyesület. *Parola*, 2.
- Monostori Éva (2008): Mi mag-unk! Civil kurázi. Önszerveződés közművelődési (kulturális) területen. Mag ház. *Közösségi Adattár*:
- Monostori Éva (2009): Ifjúsági „Összehozó” program Komáromban. Fejlesztünk vagy összehozunk? KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009

Parola, 2. és Közösségi Adattár

V. Társadalmi hatásvizsgálat, monitoring, eredmények és jövő

- Benedek Zsolt (2008): A települési szintű közösségi kezdeményezéseket támogató program működési sajátosságai,

társadalmi hatásai és fejlesztési lehetősége. Az elemzés célja a program helyi közösségekre gyakorolt hatásainak megfigyelése, szélesebb körű társadalmi hatásainak vizsgálata, működési sajátosságainak értékelése, valamint fejlesztési lehetőségeinek feltérképezése.

A tanulmányt kiadta a Szövetség a Közösségi Részvétel

Fejlesztéséért

Egyesület Debrecenben, 31 oldalon. *Közösségi Adattár*

- Civitalis Egyesület (2008): Monitoring vizsgálat a Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Hálózatról. Készítette a Civitalis Egyesület a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megbízásából. 41 oldal.

Közösségi Adattár

- Civitalis Egyesület (2008): Összefoglaló a Közösségi Kezdeményezések Támogató Hálózata program társadalmi környezetéről, a program eddigi működésének szervezeti és tevékenységi jellemzőiről, a program eredményeinek társadalmi hasznosulásáról, a program fejlesztésének lehetőségeiről. Készítette a Civitalis Egyesület a Szociális és Munkaügyi

Minisztérium

megbízásából. *Közösségi Adattár*

Péterfi Ferenc (2009): Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Hálózat. A

hálózati program ismertetése. A programban született esettanulmányok.

Tapasztalatcsere 2008-2009.

A hálózat összefogását, irányítását a Közösségfejlesztők Egyesülete és az

MMIKL Közösségfejlesztési Osztálya látja el. A programot az SZMM Esélyegyenlőségi Főosztálya támogatja. *Közösségi Adattár*

- Pósfay Péter (2010): A Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ) jövője. *Parola*, 2.
- Szeder-Kummer Mária (2014): Köztámháló előtt, közben és köztámháló után, 70-74. o. In *A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők*

Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/ Kiadványaink

Molnár Aranka és Péterfi Ferenc (2004): „Hogyan fakasszunk forrásokat? Közösségfejlesztés az ózdi kistérségben” program.” Konferencia-előadás, elhangzott Királdon a Művelődési Házban, 2003. március 6-án. *Közösségi Adattár, Parola* 2004/1. mely 2003/4. számmal összevonva jelent meg, ld. ott)

Molnár Aranka (2007): Hálózatépítés Borsod-Abaúj-Zemplén megye hátrányos helyzetű településein. Társadalomfejlesztési projekt kistérségekben 2005-2007. *Parola*, 3.

Molnár Aranka (2014): Közösségi tanulás és közösségi hálózat B.-A.-Z. megyében. 106-111. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal. Közösségfejlesztők honlapja/Kiadványaink

Molnár Aranka (2014): Dialóg együttműködés. 3 szomszédos megye közösségfejlesztő szervezeteinek szakmai hálózata. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal, benne Molnár Aranka: A Közösségi tanulás és közösségi hálózat B.-A.-Z. megyében tanulmánya (106-111. o.) záró része a 111. oldalon Szakmai hálózatok címen. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Neulinger Ágnes (2022): Keresztény-aktivizmus know-how, avagy hogyan legyünk cselekvők gyülekezeteinkben? A hitalapú közösség-szervezés amerikai módszertanának magyarországi körülményekre adaptálása, továbbá Tarcsay Tibor, a Kovász Község közösség-szervezője írásának közreadása. „A Kovász Község létrejötté – A magyarországi hitalapú közösség-szervezés kezdetei. A

Kovács Közösség keresztény hívőkből álló, hálózatosan felépülő közösség-szervező csoport. Célunk, hogy egyházainkat helyi és osztársadalmi kérdésekben együttgondolkodásra, összefogásra és aktivitásra buzdítsuk. Helyben a gyülekezetek tagjait felelősségvállalásra, a szolidaritás és irgalom aktív cselekedeteire hívjuk; országosan pedig a társadalmi- és környezeti igazságosság rendszerszintű kérdéseire dolgozunk. Ezeket a célokat közösen fogalmazzuk meg azon konferencia/műhely résztvevőivel, akikkel 2019 novemberében találkoztunk Piliscsabán. A találkozót a Civil Kollégium Alapítvány szervezte.” *Parola*, 2.

Pálinkás Sándorné (1993): Nógrád Megyei Közösségszolgálat. *Parola*, 5.

proHáló – szellemi műhely, ahová jó tartozni! (2003-tól működő hálózat).

Partnerség fejlesztése – hálózatépítés – közösségfejlesztő folyamatok – szektorok közötti

együttműködés: <http://prohalo.hu/>

A hálózat időszaki kiadványa a pHÉrték. Számai itt érhetők el: proHáló-Érték

Az egyes lapszámok a csatolt fájl megnyitásával olvashatók!

Schmidt Melinda (1996): A Mánfai Önkéntes Segítő Hálózat. *Parola*, 4.

Újbuda 60+ Szomszédsági Önkéntes Hálózat (2011): A Hálózatot támogató közösségfejlesztők: Albertfalva: Péterfi Ferenc és Tarnai Mária; Lágymányos: Benedek Gabriella; Gazdagrét: Gyenes Zsuzsa. *Parola*, 1.

Vattay Dénes (1993): Nyugat-dunántúli Közösségszolgálat. *Parola*, 5.

VE-GA Szövetség Szentesen. Országos gyermek és ifjúsági szervezet. *Parola*, 1995/2.

11. Interjúk a Civil Rádióban

Bányai Géza (2019): A jövő péntekje. Interjú Pribéli Leventével, a Fridays for Future

aktivistájával a klímavészhelyzetről. *Parola*, 4.

Berek Péter (2023): 30 éves a Krisna-völgy, Közép-Európa legnagyobb és legszervezettebb

öko-közössége, *hogyan felidézzék a kezdetektől napjainkig az öko-közösség történetét, fejlődésének főbb állomásait. Interjú Hosszú Zoltánnal, Rádha Krişna Dászával, a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének egyházelnökével és Gőri Istvánnal, Szánátana Dászával, a Krisna-völgy sajtóreferensével. Parola*, 2.

Dudok Dávid (2023): Az Esztergom-Kertvárosban nyílt Civil Iroda. Interjú Nemeskéri Klára

projektkoordinátorral *Parola*, 1.

Dudok Dávid (2023): Civil Kotta – a helyi nyilvánosság lehetőségei Szentendrén. Interjú

Szulovszky Istvánnal, a Civil Kotta egyik alapítójával. *Parola*, 1.

Dukán András Ferenc, Huszerl József, Lőrinc Marcell, Nagy Helga, Üveges Lilla és Zsolt Péter.

(é.n.): Őrkutyák civilben. A hatalom ellenőrzése, az állampolgárok és közösségeik érdekvédelme – ez a watchdog.

Közreműködők: Amnesty, TASZ, Magyar Helsinki Bizottság, Transparency International, K-Monitor, Átlátszó. A 2019 szeptemberétől a Civil Rádióban hetente kétszer, szerdán és pénteken jelentkező egyórás műsor podcaston is letölthető, hallgatható

Furulyás Katalin és Péterfi Ferenc (1994): Divat és gyökerek. Interjú Búza Péter várostörténész-

újságíróval a Budapest múltjáról szóló Civil Rádió sorozatban. *Parola*, 5.

Halmai Zsuzsa (2023): „Együtt álmodni, tervezni, dolgozni” – Közösségi vállalkozások mérnöki

céltudatossággal és ösztönös közösségi irányultsággal. Egy okleveles környezetmérnök, zaj- és rezgésvédelmi szakmérnök munkálkodása Szekszárd mellett,
Zomba-Szentgálszőlőhegyen. *Parola*, 2.

Halmi Zsuzsa (2023): Fontos dolgok, tudások a civil szektorban. Az Emberség Erejével
Alapítvány. Interjú Peták Péterrel az Erősödő Civil Közösségek (ECK) programjáról a dél-dunántúli régióban. *Parola*, 2.

Huszerl József (2022): 20 éves a miskolci Dialóg Egyesület. Interjú Molnár Arankával, Sélley
Andreával és Csere Áron eddigi elnökökkel. *Parola*, 3.

Király Nagy Éva (2002): A hagyományos paraszti társadalom kalákában végzett munkáiról.
Interjú Tátrai Zsuzsával. *Parola*, 2.

Király Nagy Éva (2003): Kalákában végzett munkák: A házépítés. Interjú Tátrai Zsuzsával.
Parola, 1

Király Nagy Éva (2002): A disznótor. Interjú Tátrai Zsuzsával. *Parola*, 4.

Kovács Edit és Péterfi Ferenc (2003): Globalizáció és/vagy helybeliség.
Interjú Gergely Attilával és Kocsis Nándorral. *Parola*, 1.

Kovács Flórián (1994): Közösségépítés Kaposztásmegyeren. Interjú Silye Jenővéé és Szalma
Dórral kaposztásmegyeri egyházi közösségükről. *Parola*, 4.

Közösség konferencia Alapítóink emlékére (2020). Idén a kanapéről élvezheted.
Rendhagyó
út. A CIVILRÁDIÓ.NET és a Közösségfejlesztők Egyesülete podcastja

Magyar Ádám (1998): Szociális segítőmunka az utcán. Interjú Urbán Beatrix utcai szociális

munkással. *Parola*, 2-3.

Nagy Zoltán (1996): Egy utcai szociális munkás monológja. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc: Folyamatokban gondolkodni. Gazdaiskola Iváncsán (1990).
Interjú a
kezdeményező Rédli Lászlóval. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (1994): Interjú Egy civil szervezeteket fejlesztő fiatalemberrel
Kentuckyből, aki
egy évig magyar civil szervezetekkel dolgozik együtt. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (1996): Családragény születik. A Sárbogárd és vidéke helyi lap.
Interjú a Hargitai
családdal: Hargitai Lajos, Hargitai nagymama, Hargitai Virág és Hargitai
Balázs. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (1997): Műhelybeszélgetés az önkéntes munkáról. Interjú
Gereben Ferencsel és Vercseg Ilonával. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (1997): „Ők maguk mondják a saját üzeneteiket”. Önkéntes
munka sérült emberekkel. Interjú Liling Tamással. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (1999): Média a helyi közösségek kezében. interjú Upor Péterrel.
Parola, 3-4.

Péterfi Ferenc (2000): Az önkéntes munka értékei a helyi társadalomban.
Interjú Csécsei Bélával, Templom Józsefnével és Zám Máriával. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2001): Otthon Segítünk Alapítvány. Interjú Benkő Ágotával.
Parola, 3.

Péterfi Ferenc (2004): Írországból jöttünk. Interjú.a közösségi rádiózásról Mura
McLaughin-nel és Jim Doherty –vel. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2006): Bogárd és Vidéke. Interjú Hargitai Lajossal, a lap
tulajdonosával és főszerkesztőjével. Szerk. Hajnal Ágnes. *Parola* 2-3.

Péterfi Ferenc (2010): „Értsük meg, hogyan működik a város, s melyek a mi jogaink benne...” Interjú Polyák Levente városkutató urbanistával. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2020): Bent egy másik világ – ami a Vas utcai SzFE tudósításokból kimarad (avagy a bázis-demokrácia alapú fórumozás módszertana). Interjú Heppes Áronnal. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2020): „A demokrácia nem főnév, hanem ige – csak akkor van, ha csinálják.” Interjú Udvarhelyi Tesszával, a Józsefvárosi Önkormányzat Közösségi Részvételi Irodájának vezetőjével. *Parola*, 3-4.

Péterfi Ferenc (2021): Párbeszéd – még ha nem is értünk egyet. Interjú Dr. Tóth Pállal, az Instituto Universitario Sophia – Sophiai Egyetemi Intézet tanárával. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2021): Fokozza-e a szolidaritást a vírusválság? Interjú Feischmidt Margittal, a Társadalomtudományi Kutatóközpont munkatársával. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2021): Hogyan újítsuk meg a demokráciát? Interjú Boros Tamás politikai elemzővel. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (2023): Párbeszéd, együtt gondolkodás és helyi nyilvánosság. Interjú Hartyáncsi Jenővel, a Ravazdi parasztszalon alapítójával. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2023): „Ők egyszerűen híreket akarnak adni magukról.” Nyitott közösségi stúdió Egerben. Interjú a vezetővel, Weil Zoltán újságíróval. *Parola* 1.

Péterfi Ferenc, Dudok Dávid és Berek Péter (2023): Jó JÓbudán és Boldog utca Egerben. Beszélgetés két közösségi alapítvány működéséről. *Parola*, 4.

Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (sorozat 2019-től napjainkig): Civil demokrácia MOST. Civilek küzdelmei a döntéshozókkal, hivatalnokokkal és befektetőkkel. Anchor

Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2020): Versengés vagy/és együttműködés. Amikor a versengés nem szétveri, hanem megerősíti a kohéziót. Interjú Fülöp Mártával. *Parola*, 3-4.

Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2021): Jelenlét program – alulról, a helyiekkel együtt kialakított, ottani diagnózisra épülő, türelmes szakmai folyamat. Interjú Németh Nándorral, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat egyik vezetőjével. *Parola*, 4.

Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2022): Esti beszélgetés a Civil Rádióban rádiózásról, helyi nyilvánosságról. Interjú Pikó Andrással, Józsefváros polgármesterével. *Parola*, 1.

Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2022): Egy magyar lány Afrika legnagyobb nyomornegyedében, Kiberában. Interjú Czirják Ráhellel. *Parola*, 2.

Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2022): Visszatekintés: „Tan-tér Kistérségi Tanulásegítő Felnőttképzési Szolgáltatási Rendszer, 2005-2006. Interjú Mészáros Zsuzsával, a Felső-Kiskunsági Községi Munkások Egyesülete Tan-tér programjának vezetőjével. *Parola*, 4.

Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2023): Hogyan lesz a civileknek közös hatalma? Beszélgetés a Civil Rádió Demokrácia MOST! műsorában Udvarhelyi Tesszával, a Közélet Iskolája és a Central European University CEU által szervezett nemzetközi konferenciáról. Jó és rossz példák az elnyomó rezsimek leváltásában, megszüntetésében. *Parola*, 3.

Sárik Eszter és Tóth Mónika (2019): Mindenkinek való a szabadság. Interjú Erős Mátéval, a budapesti Wesley Általános Iskola igazgatójával: Lejegyezte és szerkesztette Farkas Gabriella. *Parola*, 2.

Solymosi Judit (1996): **Apple Pie Reklámügynökség: Made in Gilvánfa.** Interjú a szegedi Apple Pie Reklámügynökség két ügyvezető igazgatójával, Lengyel Zoltánnal és Dr. Bátykiné Mester Zsuzsával. A beszélgetés a Civil Rádió számára készült. *Parola*, 3.

Szedes-Kummer Mária (2023): KOVÁSZ Közösség Oktatás Változás Álom Szövetség. Közösségi program Zalában. A Zalai Falvakért Egyesület elnöke beszélget

Dudok Dáviddal és Péterfi Ferencsel zalai programjukról, mely a Közös Értékeink KÉP) – Európa támogat országos program keretében jelenleg zajlik. Spotify

Takács Géza (2001): Segítő munka utcagyerekek között. interjú Orián Gézával. *Parola*, 1.

Várhegyi Gábor (1996): Partnerség – újpesti módra. Interjú Hock Zoltánnal, Újpest alpolgármesterével. *Parola*, 2.

12. Intézmények és szervezeti munkák

A közösségfejlesztés épülő hazai hálózata és kapcsolatrendszere. In Varga A. Tamás és

Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés*, benne: XIV. fejezet, 241-245. o.

Közösségi Adattár

Az UNESCO által 1987-ban Magyarországon rendezett közösségfejlesztési konferencia

anyagai: M. Bassand (Svájc) előadása *Lemezújság*, 3. sz. 1988. febr.; J. Damrosz

(Lengyelország) előadása *Lemezújság*, 5. sz. 1988. május; Kárász, János előadása

(osztrák) *Lemezújság*, 4. sz. 1988. ápr.; magyar helyzetkép (összeállította Benkő Éva)

Lemezújság, 1. sz. 1987. okt.; a konferencia zárótanulmánya: *Lemezújság*, 2. sz. 1987.

dec. Bp. OKK.

Kiadvány: UNESCO Experts' Conference on the Role of Cultural Institutions

in the Development of Small Villages and Rural Areas. Budapest/Tengelic, 27 September

– 30 October, 1987. With the participation of experts from Austria, Canada, Cuba,

Czechoslovakia, Finland, France, Hungary, The Netherlands, Poland and Switzerland.

Az előadásokat fordította és a magyarra írásban áttett szöveget gondozta Juhász Katalin

Közösségi Adattár

Beke Pál (1995): Település – közösség – fejlesztés. A tanácskozást rendezte a Közösségszolgálat Alapítvány. Összefoglaló. 1995. március 25-27. *Parola*, 3.

Benkő Ágota (2001): Otthon Segítünk Alapítvány. Az Alapítványról vendégét Péterfi Ferenc

kérdezi a Civil Rádióban. *Parola*, 3.

Groskáné Piránszki Irén írta és szerkesztette (2019): A közösségek szolgálatában – az első

Hajdú-Bihar megyei közösségfejlesztő kezdeményezések és a Kelet-magyarországi

Közösségszolgálat Alapítvány 20 éve. Kiadta a Kelet-magyarországi Közösségszolgálat

Alapítvány Debrecenben.

Könyvajánló: Kelet-Magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány. Életmű kötet – a közösségfejlesztő Groskáné Piránszki Irén tollából. Írta: Péterfi Ferenc. *Parola*, 2021/3.

Keresztesi József (1993): KÉVE: Komárom-Esztergom Megyei Közösségfejlesztők Egyesülete. *Parola*, 4.

Keresztesi József (1993): A Komárom-Esztergom megyei Közösségszolgálat. *Parola*, 5.

Keresztesi József (2001): Közösségfejlesztők Közép-Dunántúli Regionális Egyesülete. *Parola*, 1.

Kispad Alapítvány (1994). *Parola*, 2.

KÖFE hírek (2003): A Parola hírül adta, hogy elkészült a 2022-es év pénzügyi mérlege és

szakmai beszámolója, azaz a KÖFE éves jelentése „Még egy kicsit előre, aztán elindulunk

felfelé” címmel. A jelentés az egyesület honlapján, a kofe.hu-n és elérhető. *Parola*, 2.

Közösségfejlesztők Egyesülete (1999): A Közösségfejlesztők Egyesülete által alapított

országos szervezetek: Civil Kollégium Alapítvány, Közösségi Kapcsolat Alapítvány,

Közösségszolgálat Alapítvány, Civil Rádiózásért Alapítvány. *Parola*, 2.

Közösségfejlesztők Egyesülete (1999): Közösségi fejlesztőmunkával foglalkozó megyei és

regionális szervezetek. *Parola*, 2.

Közösségfejlesztők Egyesülete (2005): Stratégiai terv 2006-2008 –
Közösségfejlesztők Egyesülete. Készítette a Giczey Péter, Huszerl József,
Kovács Edit, Mészáros Zsuzsa, Peták Péter, Péterfi Ferenc, Pósfay Péter,
Szolnoki Ildikó, Varga Máté és Vercseg Ilona-alkotta tervezési munkacsoport.
A munkacsoport munkáját összefoglalta és végső formába öntötte Péterfi
Ferenc és Vercseg Ilona. *Parola*, 2.

Közösségi Adattár készítése (1993). *Parola*, 3.

Közösségi Adattár (1993): Új állományok, felhasználók stb. *Parola*, 4.

Közösségi Adattár (1996) *Parola*, 1.

Közösségszolgálat Alapítvány (1993). Megalakult a Postabank és Takarékpénztár
Rt., Kós

Károly Egyesülés és Közösségfejlesztők Egyesülete összefogásából. *Parola*, 4.

- Az új munkatársak tanulmányútja Franciaországban, Savoyában (1993):
Kistérségi összefogás. Egyedül nem megy: Seysell. Esettanulmány. *Parola*,
5.

Közösségi Rádiók Európai Szövetségének III. Kongresszusa. Záróközlemény
(1991).

Parola, 4.

Liling Tamás (2002): Nonprofit Média Központ Alapítvány. *Parola*, 3.

Magyar Istvánné (1993): Helyi lapok és közösségek Csongrád megyében, I. rész.
Az önkormányzat mi vagyunk. *Parola*, 4.

Magyar Istvánné (1993): Helyi lapok és közösségek Csongrád megyében, II.
rész. Az önkormányzat mi vagyunk. *Parola*, 5.

Magyar Istvánné (1993): Dél-alföldi Közösségszolgálat. *Parola*, 5.

Magyar Istvánné (1994): Telekunyhó Nagymágocson. *Parola*, 1.

Magyar Istvánné (1994): A helyi nyilvánosság nem csak helyi ügy. Megyei
egyesület a helyi

lapokért: Csongrád Megyei Helyi Lapok Egyesülete. *Parola*, 1.

Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztály (2005): A közösségi részvétel

erősítése a fenntartható vidékfejlesztés igazi esélye. Ajánlások a vidékfejlesztés újragondolásához. Összeállította Kovács Edit és Péterfi Ferenc. *Parola*, 2.

Mészáros Zsuzsa és Németh Gáborné (1999): Gondolatok a Felső-Kiskunsági Községi

Munkások Egyesületének tevékenységéről. *Parola*, 3-4.

Mészáros Zsuzsa (2001): Felső-Kiskunsági Közösségfejlesztő Műhely. A felső-kiskunsági

közösségfejlesztő munka 1997 februárjában kezdődött, a Közösségfejlesztők Egyesülete

és a Civil Kollégium szakmai segédletével.

Két feltáró terepmunka zajlott le 1997–1998-ig. Jelenlegi eredmények. *Parola*, 4.

Mészáros Zsuzsa (2003): Közösségi vállalkozásokat segítő szolgálat. *Parola*, 3.

Mészáros Zsuzsa és Péterfi Ferenc (2008): ÖSSZEFOGLALÓ a Közösségfejlesztők

Egyesülete, a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus, a Civil Kollégium Alapítvány és a Felső-Kiskunsági Községi Munkások

Egyesülete szervezésében 2008. július 23-tól 26-ig megrendezett V. Nyári Egyetemről. *Parola*, 3.

Molnár Aranka (2002): Dialóg a közösségekért közhasznú egyesület alakult Miskolcon. *Parola*, 4.

Molnár Aranka (2023): Tanulságul – Közösségi módszerek alkalmazása-fejlesztése szociális

intézmények munkáját gazdagító közösségi megoldásokban – esettanulmány. „Érdekes pilotprogram zajlott az elmúlt közel két évben Nagyecsedén. A Közösségfejlesztők Egyesületének munkatársai, valamint a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ intézménye partnerségben valósította meg az idősek nappali ellátásának közösségi működését-működtetését. A folyamatot Molnár Aranka közösségfejlesztő, a

terepen dolgozó szakember foglalta össze. Az esettanulmányban bemutatott munkában részt vett: Farkas Gabriella koordinátor, Fodorné Papp Ilona, a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ vezetője, Nagy Éva szociálpolitikus és Dr. Vajda Kinga szociológus.” *Parola*, 4.

Nemeskéri Klára projektkoordinátorral beszélgetett Dudok Dávid az Esztergom-Kertvárosban

nyílt Civil Irodáról. (2023). *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (1990): Segítő kapcsolat. Mire szerveződik a Közösségfejlesztők Egyesülete?

Parola, 1.

Péterfi Ferenc (1997): Esélyteremtés a helyi cselekvésre – Közösségi Alapítványok Angliában és az Egyesült Államokban. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2002): A Napklub fénye és a napfény íze – a Józsefvárosban. A Nap Klub Alapítvány 10 évre megtervezett közösségi programja. *Parola*, 4.

Pinczés Rudolfné Kiss Klára (1991): Faluszépítő és művelődő egyesületünk szerepe Ságújfalu

életében. Kultúra és közösség, 1991/4: 91-95. Közösségfejlesztés tematikus szám.

Pósfay Péter (1995): A civil egyesületek és társaskörök nyugat-magyarországi randevúja 1995. november 11-12.-én, Győrváron. A találkozót négy témakör megbeszélése köré szervezte a Vas Megyei Közösségszolgálat: Intézmények társadalmasítása; Gyermek a demokráciában – demokrácia a gyermekek által; Helyi nyilvánosság – térségi együttgondolkodás; és a CET Civil Erőforrásfejlesztő Társaság. *Parola*, 5.

Pósfay Péter (1996): Civil szervezetek Vas megyében. *Parola*, 2.

Pósfay Péter (2014): Kavicsdobálás. Szubjektív múltidézés tanulságokkal Vas megyéből.

A Vas Megyei Közösségszolgálat fejlesztő munkája. 59-64. o.

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

RECIPROK Civil Információs és Programfejlesztő Központ (1997): Bemutatkozik a RECIPROK. *Parola*, 2-3.

Solymosi Judit (1996): Nonprofit Marketing Klub a Marketing Szövetség keretében. Elnök:

Dr. Mérő Éva. *Parola*, 3.

Stratégiai terv (2005): Stratégiai terv 2006–2008. Közösségfejlesztők Egyesülete. *Parola*, 2. *Közösségi Adattár*

Szilágyi Bernadett (2022): Az egyház társadalmi súlya nem az egyháztagok és az intézmények számától függ. Kerekasztal beszélgetés az egyházfinanszírozásról Szilágyi

Bernadett, Kelemen Anna, Laborczi Géza és Nagy Károly Zsolt részvételével, moderátor:

Neulinger Ágnes. *Parola*, 2.

Szociális Szakmai Szövetség (1997): Megalakulása, célja, kiadványai, székhelye és lapja: a Háló. *Parola*, 1.

Tatabányai Szociális Unió TASZU (1990): Elvi nyilatkozat. A TASZU önkormányzatú

társadalmi szervezet. Nyilvános fórumként működik: a tatabányai polgárok és

közösségek érdekeit kívánja összehangolni és képviselni. *Parola*, 1.

Theunis, Sjef Dr. (1991): El Taller (A nem kormányzati szervezetek (NGOs) új nemzetközi

fóruma a déli féltekéért. Boronkay Zsuzsa fordítása. *Kultúra és közösség*, 1991/4: 3-14.

Újvári Róberttel beszélget Horváth Panna (1996): Dzsumbuj Help. *Parola*, 2.

Várhalmi Judit (1995): Tükör által homályosan. Magyar Családsegítők Országos Kamarájának konferenciája Siófokon. *Parola*, 1.

Világvárosok Önkormányzati Egyesülete (Association of Metropolitan Authorities –

A.M.A.) „Közösségfejlesztés – A helyi kormányzat szerepe.” (1998). *Parola*, 4.

Webster, Harry (1990): ICEA Small Grants Programme Manager. Jelentés az 1990. augusztus 16-22-ig tartó magyarországi látogatásról. „A látogatás célja az volt, hogy kapcsolatot alakítsunk ki a magyar csoporttal és olyan project-lehetőségeket keressünk, melyeket a Small Grants Programme keretében javasolhatunk megpályázni.” *Parola*, 4.

13. Kedvezőtlen helyzetben élők

A szociális földprogramról (1996). Másodközlés, *Parola*, 1. első megjelenés: Zalai Falu 96/1.

A Skót Önkormányzatok Konvenciója. A közösségi munkára vonatkozó megvalósíthatósági

tanulmány a Gondozási Ágazat konzorciuma nevében. The Convention of Scottish Local

Authorities (1999): Community Work Feasibility Study on behalf of the Care Sector

Consortium.

Hazai közlés (szerkesztő, fordító nélkül): A közösségi munka meghatározása a

skót szakmai irodalomban - részletek. *Parola*, 1.

Aczél Zsófia – Kakuk Tímea (2018): Test és énkép a cigánytelepen. Egy önismereti fókuszú

csoport tapasztalatai. *Parola*, 2.

Akadályok nélkül – az akadálymentes Józsefvárosért

- Csordás Anett, a Civil Kollégium Alapítvány munkatársa, az Akadályok nélkül – akadálymentes Józsefvárosért tagja a Civil Rádióban adott interjút a 2023.

november 15-én megrendezésre kerülő Akadálymentes kerületek - példák és kihívások című rendezvényről. A rendezvényt az Akadályok nélkül - az akadálymentes Józsefvárosért csoport szervezi. Civil Rádió, Archívum

- 2020. december 5. az Eötvös10 Művelődési Házban tartott konferenciát az Önállóan lakni – közösségben élni Egyesület és az Egymásért Közösen Mozgáskorlátozottak Egyesülete. A kerekesszékes utasok találkozhattak

a

MÁV-START Zrt. és a MÁV Zrt. szakembereivel és választ kaphattak kérdéseikre. Erről egy alapos, részletes írást olvashatunk a Glamourban.

- Ivanova Daniela (2023. december 7.): „Hiszünk abban, hogy ennek a mesének happy end lehet a vége” A GLAMOUR.hu online

szerkesztője, Ivanova Daniela kerekesszékesként segít, hogy sokkal többet megtudj a fogyatékossgal élők mindennapjait érintő problémákról - annál is inkább, mert kellő edukációval tehetnénk azért, hogy az életük könnyebb és méltóságteljesebb legyen.

Balogh Attila (2016): „Az én történetem Olaszliszka romaságának története.”
Parola, 1.

Bari Judit (2007): A közösségi tanulás és egyéb, a közösségek épülését támogató kezdeményezések a roma lakosság körében. *Parola*, 4.

Barr, Alan, Stenhouse, Carolyn and Henderson, Paul (2001): Caring communities. A challenge for social inclusion. Joseph Rowntree Foundation

Bencsik Nóra (2019): Párbeszéd egy roma közösségért. A BAGázs Közhasznú Egyesület dányi programja. *Parola*, 1.

Dr. Brian Motherway (2006): The Role of Community Development in Tackling Poverty in Ireland. A Literatur Review. Combat Poverty Agency
Közösségi Adattár

Béres Tibor (2008): Mikrohitelzés és közösségfejlesztés. Konferencia-előadás.
Parola, 4.

Biddle, W. és L.J. (2002): A hátrányos helyzetűek. Részletek a Szerzők Közösségfejlesztési folyamat című könyvéből. *Parola*, 1.

Bognár Szabolcs (1991): A szociális védőhálóról – alulnézetben. *Parola*, 2.

Boda Kitti (2019): Még az Ág is húzza? Egy zsáktelepülés jövőt épít magának.
Ág, Baranya
megye. *Parola*, 1.

Brenner Patricia (2015): A settlementek szerepe a sztereotípiák, az előítéletek és a rasszizmus elleni küzdelemben. *Parola*, 4.

Choli Daróczi József (1993): A legfontosabb a gyerek: A polgárosodás esélyei a cigányság körében. A LUNGO DROM (Hosszú út) nevű cigányszervezet

hasznos névvel havonta megjelenő képes folyóiratot indított 1993 januárjában.

Részleteket közlünk a Lungo Drom májusi számának egyik írásából, amely a szerkesztőség egyik tagja és Choli Daróczi József író-újságíró beszélgetéséből készült. *Parola*, 3.

Czirják Ráhellal beszélget Sain Mátyás és Péterfi Ferenc a Civil Rádióban (2022): Egy

magyar lány Afrika legnagyobb nyomornegyedében, Kiberában. A Civil Rádió műsora.

Csabai Lucia (2017): Közösségben élni mindannyiunk joga! *Parola*, 2.

Csabai Lucia és társai: Boda Kitti, Gyenes Zsuzsa (2020): Kutatási beszámoló. A leghátrányosabb helyzetű járásokban megvalósuló szakmaközi együttműködések feltárására irányuló kutatásról.

Csongor Anna, az Autonómia Alapítvány ügyvezető igazgatója e-mail interjút adott Tamás

Erzsébetnek (2000): Az Autonómia Alapítvány erőforrásairól. Az AA elsősorban a

cigányok gazdasági programjait támogatja. *Parola*, 1.

Csongor Anna (2017): Közösségi munka szegregátumban élőkkel. Előadás az évi Közösség konferencián. *Parola*, 4: 26.

Czirják Ráhel (2018): A nyomornegyedekben rejlő lehetőségek. *Parola*, 3.

Dávid Orsolya (2018): Rafea – Egy közösségi beavatkozás margójára. Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja hallgatóinak dolgozataiból. *Parola*, 1:15-16

Döméné Geszti Piroska (2007): Közösségi munka a cigány és hátrányos helyzetű, valamint az egyéb nemzetiségű lakosság körében – Mezőberény. *Parola*, 3.

EL TALLER (1993): A Santiagói Felhívás. El Taller konferencia, Santiago de Chile, 1991.

november 12. Nyilatkozat: 1. A szegénység problémájának komplexitása és nagyságrendje, valamint a hatalmi és függőségi viszonyok megváltozásának kérdése.

2. Emberközpontú kezdeményezések. A nem-kormányzati szervezetek, a kormány és a polgári társadalom kapcsolata. 3. Dél-Dél kapcsolatok. 4. Dél-Észak kapcsolatok.

Parola. 1. <https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/a-santiagoi-felhivas-el-taller-konferencia-santiago-de-chile-1991-november-12/>

Észak-magyarországi Roma Unió (2002): Az Észak-magyarországi Roma Unió 10 év alatt végzett munkájának vázlata. Ózd. *Parola*, 1.

Freire, Paulo (1972): *Pedagogy of the oppressed* [Az elnyomottak pedagógiája]. Penguin

Books, Harmondsworth.

Magyarul, Domokos Bálint fordításában elérhető a *Közösségi Adattár* Dokumentumtárában

Freire, Paulo felszabadítási pedagógiája, In Kiss Gabriella (2020): 20. századi válaszkísérletek a hátrányos helyzetű felnőttek pedagógiai kihívására. Paulo Freire és Joseph Wresinski pedagógiája.

Szegedi Tudományegyetem Vallástudományi Tanszéke, Szeged. Benne: II., 34-74. o. MEK OSZK, különösen II. 3. Freire életpályája 47-től, azon belül is főleg II. 4. – II. 6. – 75. Freire antropológiája, világszemlélete, a belőlük kinövő pedagógia, 57. oldaltól

Giczey Péter (2015): A Bodrog-menti felzárkóztató program módszertani tanulmánya. A Zöld Kör – A Föld Barátai Magyarország és az Életfa Segítő Szolgálat Egyesület együttműködése a TÁMOP 5.1.3.-09/2-2010-0021 Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért programban. E cikk két részletet közöl egy, a teljes munkát bemutató kiadványból: Bevezetés és Összegzés, tapasztalatok.

A kiadványt szerkesztette és az összefoglalót írta Giczey Péter, szerzői Áncsán Gabriella, Giczey Péter, Hallgató Éva, Laskó-Kuthi Adrienn, Láncki Ferenc, Molnár Antal és Sangula Anikó. A kiadványt az Életfa Segítő Szolgálat Egyesület adta ki Debrecenben, 2014-ben Szerzők: Áncsán Gabriella, Giczey Péter,

Hallgató Éva, Laskó-Kuthi Adrienn, Láncki Ferenc, Molnár Antal és Sangula Anikó. *Parola*, 2.

Gosztonyi Géza, Dr. Madlena Erzsébet, B. Talyigás Katalin (1992): Önkényes lakásfoglalók: Kelet–Nyugat szeminárium címmel konferenciát szervezett Németországban a Társadalmi-Kulturális Szomszédsági Központok Nemzetközi Szövetsége (International Federation of Settlements and Neighbourhood Centres IFS) szervezésében. *Parola*, 2.

Gosztonyi Géza (1994): A „XXII”-es csapdája, avagy: Virágot utcán? (Egy közösségi szociális munka akció története 1986–1993 között). *Esély*, 1: 94–101.

Handó Péter (1993): Közösségfejlesztés hátrányos helyzetben: Sóshartyán élni akar. *Parola*, 3.

30 éves az Autonómia Alapítvány – kerekasztal találkozók összefoglaló bemutatása. Dudok Dávid szerk. (2021): *Parola*, 1.

Henderson, Paul (2007): A kirekesztettek bevonása. Az európai közösségfejlesztés gyakorlatától a szakmapolitikáig. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, *Parola füzetek*. Budapest. 127 oldal.
<https://kofe.hu/parola/parola-fuzetek/>
Eredeti kiadás: uő (2005): *Including the Excluded: From practice to policy in European Community Development*. Policy Press, Bristol.

Holúbková, Soňa és Machajdíková, Mária szerk. (2019). *Mit jelent az ÖNÁLLÓ ÉLETVITEL és a közösségbe való befogadás?* Szlovákból fordította Haraszi Ildikó.
Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. Kiadványaink

Horváth Enikő (2013): Az egyeztetési, kiútkeresési folyamatra terhelődik a felelősség. Állami lakásvagyon, önkormányzati bérlakások, kilakoltatottak és megoldások. *Parola*, 2.

Horváthné Budai Julika (2002): Az a jó, amit mások találnak ki és részt is vesznek benne – Részletek a Roma követőprogram zárószemináriumán elhangzottakból. *Parola*, 1.

Huszerl József (2002): Értékelés az Észak-magyarországi Roma Unióval végzett munkáról. Ózd. *Parola*, 1.

Jó Marianna (2012): Egyenlő eséllyel a rák ellen. Roma halandóság, szűrés és képessé tétel.

Parola, 2.

Kamarás István (2014): Hajléktalan? A látogatás szentsége. *Parola*, 1.

Kecskés Éva (2010): Közösségi szociális munka egy hátrányos helyzetű kistélepülésen. A szécsényi gyerekprogram (SZGYEP) lakhatási programja. *Háló*, 8: 11–16.

Kemény István: A magyarországi cigányok helyzete. In Beszámoló a magyarországi

cigányok helyzetével foglalkozó, 1971-ben végzett kutatásról, 9–67. o. Bp. MTA

Szociológiai Intézet, 1976. 291 o.

Klubrádió (2004): A kirekesztett többségi társadalom. A Klubrádió interjúja Péterfi Ferencsel,

a Közösségfejlesztők Egyesülete titkárával; Peták Péterrel, az Istenkúti Közösségért

Egyesület társelnökével és Sükösd Mihály szociológussal a kirekesztett többségről és a

Budapesti Nyilatkozatról. Részletek. *Parola*, 2.

Dr. Kósa Katalin (2010): A remény mint egyesületi mozgatóerő. Hogyan jött létre az Opre Roma (Állj fel roma!) Egyesület? Előadás, VII. Nyári egyetem, 2010. Kunbábony.

Parola. 3.

Közösségi lehetőségek a mélyszegénység elleni küzdelemben. Önszerveződés és szakmai együttműködés. Módszertani útmutató. Készült a „Közösségi felzárkóztatás a

mélyszegénységben élők integrációjáért program szakmai koordinációja” című projekt

(TÁMOP 5.1.3-09/1-2009-002) projekt keretében. A projekt főpályázója az Autonómia

Alapítvány, konzorciumi partnerei a Közösségfejlesztők Egyesülete, a Lechner Lajos

Tudásközpont Nonprofit Kft. (korábban: VÁTI Nonprofit Kft.) és a Szociális Szakmai

Szövetség-

Tartalom:

Bevezetés

Közösség és fejlesztés

A mélyszegénységben élők bevonása és aktivizálása

A települési közösség szélesebb körének bevonása

Tapasztalati és közösségi tanulás

Közösségi szolgáltatások

Szakmák és intézmények közötti együttműködés

Részvétel a döntéshozatalban

Zárszó

Szerzők: Molnár Aranka, Peták Péter és Vercseg Ilona

Közreműködők: Farkas Zsombor, Kóródi Miklós, Sain Mátyás

Olvasószerkesztő Sík Júlia

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg - ÚJ SZÉCHENYI TERV. Budapest, 2014
Közösségfejlesztők Egyesülete, Kiadványaink

Közös tudástár találkozó Budakalászon, az SNI-s gyermekek oktatásával kapcsolatban 2023.

október 20.-án, a Részvétel Hete programsorozat keretében, hatalmas érdeklődés mellett!

Láncreakció (2023)

A Civil Kollégium Alapítvány és az Esély Labor Egyesület közös projektje. Megvalósítói

oktatási, szociális és egyházi területen jártas közösség szervezők, terepen dolgozó

szakértők, kommunikációs és adományszervező szakemberek csapata.

Témáik: szociális

juttatások, oktatás, hit.

„Partnereinkkel együttműködve, olyan komplex projektek megvalósításán dolgozunk, amik

az ország hátrányos helyzetű közösségeinek hosszútávú érdekeit és jobb életkörülményeket biztosítanak.” Komplex témáik: Mit tehetünk az oktatási szegregáció ellen? Egyenlő hozzáférést minden gyermeknek az oktatásban!

Messing Vera – Molnár Emília (2011): Bezáródó kapcsolati hálók: szegény roma háztartások

kapcsolati jellemzői. *Esély*, 5:47–74. o.

Mihály Bulcsú (2023): Közösségi bevonás és szocio-kulturális munka két francia példán

keresztül. *Parola*, 4.

Molnár Aranka és Peták Péter szerkesztette és bevezetővel ellátta (2012): Settlementek a

közösségi integrációs programokban. Részletek Farkas Zsombor, Kóródi Miklós: „Sajnos

hátrányos helyzetű települések között vagyunk). Pillanatkép a mélyszegénység kezelését

célzó lokális programokról c. tanulmányból.

Parola, 4.

Molnár Aranka (2007): Hálózatépítés Borsod-Abaúj-Zemplén megye hátrányos helyzetű településein. Társadalomfejlesztési projekt kistérségekben 2005-2007. *Parola*, 3.

Molnár Aranka (2014): Közösségfejlesztő műhelymunka a mélyszegénység közösségi kezeléséről. *Parola*, 3.

E cikk a 2014/2. Parolában megkezdett módszertani gondolkodás folytatása

Molnár Ditta (2019): Patarét. Egy Kolozsvár melletti szegregátum. *Parola*, 1.

Molnár Máté (2007): A többszörösen hátrányos helyzetű, fiatal munkanélküliek közösségi nevelése – az Első Magyar-Dán Termelő Iskola Alapítvány. *Parola*, 5.

Nagy Zoltán beszél a munkájáról a Civil Rádió Droginfó műsorában (1996): Egy utcai

szociális munkás monológja. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2002): A romák társadalmi részvételének megerősítése közösségi fejlesztőmunkával. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2022): A Máltai Szimfónia. A Máltai Szeretetszolgálat szociális programja, amely a zenét eszközként használja annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű, iskolai problémákkal küzdő gyermekek társadalmi beilleszkedését segítse. *Parola*, 4.

Schmidt Melinda, Szegedi Tiborné (2002): Közéleti roma nők a helyi cigány családokért a

barcsi cigánytelepen. *Parola*, 1.

Schoenberg [Schönberg], Sandra P. (1979): 'Criteria for evaluation of neighbourhood vitality

in working-class and poor areas in core cities' *Social Problems*, vol. 27, no.1 (October)

Schuler Dezső (1937): Hatósági és társadalmi embervédelem Budapesten. 2. köt. Székesfőváros Statisztikai Hivatala, Budapest.

Solymosi Judit (1995): Emmaus-i közösségek Franciaországban. *Parola*, 2.

<https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/emmaus-i-kozossegek-franciaorszagban/>

Solymosi Judit és Blin, Eric (1996): Lángos és társadalmi beilleszkedés. *Parola*, 1.

Szolnoki Ildikó, Szegedi Tiborné (2002): Külsős szemmel a roma követő programról. Borsodbóta. *Parola*, 1.

Urbán Beatrix utcai szociális munkással beszélgetett Magyar Ádám a Civil Rádióban

(1998). *Parola*, 2-3.

Vajda Norbert (2016): Egy közösségi szociális munka projekt Dél-Kelet Afrikában.

FŐNIX Program a Társadalmi felzárkóztatásért. A közösségi tervezés viszonya a közösségfejlesztéshez. EFOP 3.4.3-16-2016-00015

Varga Matild, Leskóné Borbély Zsuzsanna (2010): Közösségi megoldások a szociális tevékenységekben, a Joób Olivér Szeretetintézmény munkájában. Nyíregyháza. *Parola*, 1.

Varsányi Erika (2014): „Country Living” – Hommage á Váradi András juhásznak, Alcsútdoboz polgármesterjelöltjének. *Parola*, 3.

Várhalmi Judit (1990): Törékenyen is nagy az ember: II. Nemzetközi Gyógypedagógiai Kongresszus, 1990. augusztus. *Parola*, 4.

Vecsei Miklós (2014): Gondolatok a nyomorúságról. *Parola*, 1.

Velencei Ágnes (2010): Jegyzetömb. 3 jegyzet az évi nyári egyetemen, Kunbáonyban. 1. Jártál-e már Budapesten? Bemutató Pettendi Szabó Péter fotógyűjteményéből és videoanyagából. Házigazda Sain Mátyás. 2. A nyomor széle – blogbemutató. Házigazda: Lakatos Kinga, Vendégek: L. Ritók Nóra és Szekeres Csaba 3. Szegénységről másképp – Kovács Edit. *Parola*, 3.

14. Képzés

A jövő nemzedék, avagy az állampolgári tanulás iskolán kívül és belül (2013):

Vitaindító

előadás és panelbeszélgetés a X. Nyári Egyetemen Kunbábonyban.

Részvevők:

Jakab György, oktatáskutató (OFI Oktatáskutató és fejlesztő Intézet);

Galambos Attila, tanár (pécsi ZÖFI, Zöld Fialok Egyesület); Aradi Hanga

(KiHa, Pécs); Peták Timót (KiHa, Pécs); Lipka Boglárka (LEO Egyesület);

Korsós Borbála (LEO Egyesület), Balázs Eszter (LEO Egyesület); Herpai Kornél

(KiHa, Bp.)

A beszélgetést Sélley Andrea és Kovács Edit vezette, lejegyezte: Velencei

Ágnes.

Parola, 3.

Arapovics Mária (2008): A civil-nonprofit szervezetek szerepvállalása a felnőttek képzésében. *Civil Szemle*, 2008/3. 37-58. o.

Dr. Csizmadia Andor (1947): A szociográfiai alapismeretek vázlata. A Szerző előadásának kivonata. Továbbképzési segédanyag! Különlenyomat a Magyar Népjóléti Minisztérium szociális tanfolyamának anyagát összefoglaló könyvből, Eger, 1947. Felelős szerkesztő Tóth János. Népművelési intézet, 1984. 78 oldal. Közösségi Adattár

Közösségi képzések – önkéntesek képzése, továbbképzés, szakképzés és felsőoktatási képzés.

Civil Kollégium Alapítvány, Közösségfejlesztők Egyesülete és Magyar Művelődési

Intézet

- (1991): A képzők képzője: 2x10 napos bentlakásos képzés Szentendrén, kezdő időpont: 1991. március 18. *Parola*, 2.

A képzési területről bővebben ld. a *Kultúra és közösség* 1991/4: 35-50. „Közösségfejlesztés” tematikus számában a Közösségfejlesztők Egyesülete bemutatását, benne a képzési területet is!

- (1999): „Tető az együttlét felett”. Roma közösségi házak vezetőinek és önkénteseinek felkészítése. *Parola*, 3-4.
- (2000) A képzések módszertanáról. Az első „Képzők képzője” program tapasztalatai

Parola, 1.

- (2003): Vercseg Ilona: Közösségfejlesztői „Képzők képzője,” benne:
  - o felnőttképzési intézményi akkreditáció
  - o szakképzési programok
  - o közösségfejlesztői szakvizsga a Kecskeméti Regionális Munkaerő-Fejlesztő és –Képző Központ szervezésében: 27 fő kapott „közösségfejlesztő – oktató, kutató, tréner” szakképzettséget
  - o A képzési programok tartalmi összetevői. A képzés módszertana. A tananyag egységei. A közösségi munka speciális területei. Munkamódok, módszerek. Tananyagok.

Parola, 1-2.

- (2003): Péterfi Ferenc: Az East-East program összefoglalása (különös tekintettel a közösségfejlesztés képzésére). *Parola, 3.*
- (2020): Vercseg Ilona: Közösség és részvétel (ld. külön is a Közösségi Munka Adattárában!), benne a Szakmafejlesztés fejezet, azon belül is a Képzés: tananyag, tantárgy, szakirány és szak fejlesztése című rész a 24-26. oldalon. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola füzetek, 142 oldal

Bertelsen, Johannes & Posborg, Rikke (2006): A közösségfejlesztés oktatása és tanulása

Dániában. Előadás, elhangzott a CEBSD Grundtvig/Socrates programja keretében

Budapesten. Fordította Vercseg Ilona. In Vercseg (2018): Fejezetek az európai

közösségfejlesztés történetéből c. *Parola* füzetben. 46-48. oldal

Caul-Futy, Louis (1993): A közösségfejlesztők képzése (a helyi, vidéki fejlesztés esetében).

Parola, 2.

Civil Kollégium – ismertető, szórólap a képzésekről és a Kunbábonyi Közösségi Házzal

(1999)

Civil Kollégium Közösségi Ház, Kunbábony (1997): Közösségi összefogással létrejött, helyi

szövetkezet által működtetett közösségi és felnőttképzési központ.

Az Alapítvány elnöke: Huszerl József. Igazgatója: Varga A. Tamás. Képzési igazgatója:

Vercseg Ilona. Tanárai: Balácsi Károly, Bihariné Asbóth Emőke, Boldoczki Éva,

Cser Annamária, Farkas Éva, Fekete Szilárd, Groskáné Piránszki Irén, Huszerl József,

H. Kas Éva, Marsi Péter, Magyar Istvánné, Mészáros Zsuzsa, Péterfi Ferenc, Pocsajiné

Fábián Magdolna, Pósfay Péter, Schmidt Melinda, Varga A. Tamás, Vercseg Ilona

- Megnyitó ünnepség 1997. június 27.-én déli 12 órakor. Elmondjuk történeteinket.

Parola, 1.

- *Film*: Civil Kollégium Alapítvány – Kunbábonyi Közösségi Ház. MTV Civil percek, 1997.

Csicsiri Dorottya (2018): Beavatkozás egy Szentjánosbogár Klub mindennapjaiba. Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok MA hallgatóinak dolgozataiból. *Parola*, 1

Dr. Csizmadia Andor (1947): A szociográfiai alapismeretek vázlata. Előadás-kivonat. Továbbképzési segédanyag. Különlenyomat a Magyar Népjóléti Minisztérium szociális tanfolyamának anyagát összefoglaló könyvből. Eger, 1947. Kiadta a Népművelési Intézet 1984 júniusában Budapesten, szerkesztette Tóth János. *Közösségi Adattár*:

Dávid Orsolya (2018): Rafea – Egy közösségi beavatkozás margójára. „A Barefoot College

(“Mezítlábas Főiskola”) egy olyan iskola, ahol mélyszegénységben élő falusi embereket képeznek saját falujuk szolár mérnökeivé, fogászaivá, kézműveseivé.” Az

ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok MA hallgatóinak dolgozataiból. *Parola*, 1.

Freire, Paulo (1972): *Pedagogy of the oppressed* [Az elnyomottak pedagógiája]. Penguin Books, Harmondsworth.

Magyar nyelvű reflexió Aspeslagh, Robert tanulmányában (3-17. o.) ld. A Paulo

Freire és a csend kultúrája c. résztől 8-16. oldalig, fordította Bajomi-Lázár Péter.

In *Iskolakultúra* 1997/1.

Freire, Paulo felszabadítási pedagógiája, In Kiss Gabriella (2020): 20. századi válaszkísérletek a hátrányos helyzetű felnőttek pedagógiai kihívására. Paulo Freire és Joseph Wresinski pedagógiája.

Szegedi Tudományegyetem Vallástudományi Tanszéke, Szeged. Benne: II., 34-74. o., II. 3. Freire életpályája 47-től, azon belül is főleg II. 4. – II. 6. – 75.

Freire antropológiája, világszemlélete, a belőlük kinövő pedagógia az 57. oldaltól

Giczey Péter (szerk.) (2008): Közösségi munkás és önkéntes koordinátor képzés. Módszertani

kézikönyv. ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület, Debrecen.

Groskáné Piránszki Irén (1991): Közösségi képzés és helyi fejlesztés Hajdú-Bihar megyében.

Kultúra és közösség, közösségfejlesztés tematikus szám, 1991/4:100-104

Győri Szabó Róbert (2000): A nemzeti kisebbségek oktatási rendszerei Lengyelországban.

Magyar Kisebbség – Nemzetpolitikai Szemle, VI. 2 (20).

Haáz Andrea (1993): Egy év Franciaországban az Ecole de Dlunyben. Egy francia

animátorképző iskola élete. *Parola*, 6.

Havas Gábor (1989): Csenyéte iskolát, jövőt kér! *Magyar Nemzet - Emberkép*, 1989. okt. 2.

Havas Péter és Varga Attila (2009): A környezeti neveléstől a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata felé. Országos Közoktatási Intézet, Budapest.

Horváth Lajosné (2004): Módszertani útmutató a közösségi szociális munkáról. Győri Családsegítő Szolgálat Észak-Dunántúli Regionális Módszertani Központ, Győr.

Keresztesi József (1990): Híradás Epölről. Az „Epöli Disputa”. Képzés közösségfejlesztéssel.

Parola, 2.

Kovács Edit és Giczey Péter (2012): Terep és konfliktus – Nyitott ház, settlement és egyetem c. műhelybeszélgetés vezetése a IX. Nyári Egyetemen, Kunbáonyban, 2012. július 28.-án. A beszélgetés résztvevői Berenczky Béla (TESZ-E Program-Abaúj); Giczey Péter, Láncki Ferenc és Murzsa Csilla (Életfa Segítő Szolgálat Egyesület); Kovács Annamária, Kovács Edit és Varbai Mariann, az „Egyetem és Settlement” csoport képviselőjében (ELTE).

Parola, 4.

Kovács Edit (2014): Terepmunka – miért és hogyan? 32-40. o., In A közösség dicsérete. 25

éves a Közösségfejlesztők Egyesülete kötet. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.176 oldal.

Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Krétai tanulmányút – 2023. Civil Kollégium Alapítvány Nemzetközi Program, Erasmus+ KA1 mobilitási pályázat.

Trénerünk Dr. Markos Perrakis PhD pszichológus, a Fractality Organisational Development & Training Services humántőke fejlesztési és képzési szakértője, a képzés címe és témája pedig „Appreciative Leadership” –

Unleashing

Positive Energy and Enabling volt.

Az ötnapos tréning a résztvevő országos közösség szervezőink, mentoraink és támogatott

civil szervezeteink közösségi vezetőinek adott az elméleti ismeretek mellett hasznos

gyakorlati útmutatást a támogató, elismerő és értékelő vezetői attitűd kialakításához és gyakorlatához.

- Maróti Andor (1990): Résztvevőközpontúság a felnőttek tanításában, benne Paulo Freire bemutatása. Előadás az MTA Felnőttnevelési Munkabizottságának 1990. június 18.-i ülésén. *Közösségi Adattár*
- Mészáros Zsuzsa (1997): Vállalkozás-fejlesztő képzés Kunbábonyban. *Parola*, 4.
- Mészáros Zsuzsával, a Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete Tan-tér programjának vezetőjével beszélget a Civil Rádióban Sain Mátyás és Péterfi Ferenc
(2022): Visszatekintés: „Tan-tér Kistérségi Tanulássegítő Felnőttképzési Szolgáltatási Rendszer, 2005-2006. *Parola*, 4.
- Nagy Nóra Viktória (2018): Élmény Tár Tanoda, és az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok MA hallgatóinak további, „belépő” dolgozatai. *Parola*, 1
- Németh Antal (2008): Közösségi munka romák körében egy Budapesthez közeli kistelepülés felzárkóztató képzéséhez kapcsolódóan. Esettanulmány. *Parola*, 2.
- OKÉV – Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont (2003): Jelentés a cigány kisebbségi oktatást folytató intézmények tanügy-igazgatási tevékenységének és működésük szakmai feltételrendszerének ellenőrzéséről. Budapest.
- Pallai Katalin, Dr. (2010): *Társadalmi részvétel*. Bevezetés a helyi önkormányzati képviselők számára. Polgármester Akadémia. Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, Budapest.
- Péterfi Ferenc (1993): A közösségi médiahasználat szakértőinek képzése. Projekt-elképzelések. *Parola*, 4.
- Péterfi Ferenc (1996): A közösségi fejlesztőmunka képzése. Konferencia a Corvin téren. Előadók, sorra kerülésük rendjében: Vercseg Ilona, Hegyesi Gábor,

Gosztonyi Géza, Horváth Izidorné, Szokolay Örs, Csider Sándor, Sári Mihály, Gombos József, Szokoly Mária. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2017): 25 éves a szociális és közösségi képzés a Pécsi Tudományegyetemen. A közbizalom újraépítésének esélyei a helyi társadalomban. Péterfi Ferenc előadása. *Parola*, 2.

Radácsi László (1991): Faluszervezők képzése Nógrád megyében. 1990. november – 1991.

március. *Kultúra és közösség*, közösségfejlesztés tematikus szám, 1991/4: 105-107.

Rédei Ágnes (2003): Egy települési – közösségi összefogás esélyei Pest megye egyik kisvárosában. *Parola*, 1-2.

Rédli Lászlóval beszélgetett Péterfi Ferenc a Civil Rádióban (1990):

Folyamatokban gondolkodni. Gazdaiskola Iváncsán, kezdeményező: Rédli László. *Parola*, 2.

Szakács István (1992): Szakiskola Csengerben. Gazdaképző speciális szakiskola. *Parola*, 4.

Szakál Andrea (2021): Boldogabb város akció – Kurzus egy élhetőbb városért, *Parola*, 3.

Szociális műhely Nógrádban. Tájékoztató a Szociális Műhely egy éves képzési programjáról. (1990) *Parola*, 4.

Terepgyakornokok beszámolóí. Gyakorlatvezetői bevezető: Farkas Gabriella (2016).

Parola 1.

- Kovács Ildikó (2016): Hajózás a szivárvány alatt. Írisz Családi Kör és Anyahajó. *Parola*, 1.
- Grabow Elisabeth Katalin (2016): Társadalmi változások közösségfejlesztési kezdeményezésekből? Három példa: Közösségi főzés Tomoron – Roma Mama; Lakásétterem: Romani Platni; Budapest Bike Maffia. *Parola*, 1.

- Bálint Sára (2016): Két közösségi kezdeményezés Kecskeméten. Nemzetközi önkéntes tábor Helvécián (Kecskemét külterületén); A Kecskeméti Mélyszegényekért Facebook Csoportból Civil Szervezet lett. *Parola*, 1.
- Kemény András (2016): Jólét és önbecsülés a közösségi munka fényében. Esszé a mai társadalmi állapotokról. *Parola*,
- Ordasi Ágnes (2016): Vissza a Pál utcába! A modern grund. *Parola*, 1.

Tókécz László (1994): A polgárosodásról és a Balti Államok felnőttneveléséről.

Részletek a

Szerzőnek az Európai Felnőttnevelési Egyesület EAEA Hírlevele 14.

számában, 1994-ben

megjelent írásából. *Parola*, 4.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1985): "Nyitott ház–nyitott tevékenység" képzés. Bp.

Műzsák Közművelődési Kiadó, 1985. 132 o.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (2000): Gondolkodjunk a demokráciáról!

Képző tanárok

felkészítése a közösségi szempontú demokrácia-képzésekre, angol és magyar képzőkkel.

Az első képzési csoport résztvevői és tanárai. Tolmácsok: Varga Tamás és Zelena Judit.

Parola, 1.

Varga A. Tamás, Varga Máté és Vercseg Ilona (2002): Közösségfejlesztés és felnőttképzés

– Gondolkodjunk a demokráciáról! In *Közművelődés és felnőttképzés. Írások* Maróti Andor

75. születésnapjára. Élethosszig Tartó Művelődésért Alapítvány, Budapest, 2002. 385-389. o.

Varga Matild – Vercseg Ilona (2000): Roma közösségi ház vezetőinek képzése.

Parola, 2.

Vámos Ágnes, Bodonyi Edit, Kovács Anna, Müller Rodica (2004): A kisebbségi népismeret

oktatása a nemzetiségi iskolákban, I-II. rész

- I. Új pedagógia szemle 54. évf. 9. sz. 2004. szeptember. EPA OSZK
- II. Új pedagógiai szemle 54. évf. 10. sz. (2004. október) EPA OSZK

Vercseg Ilona (1993): Szakképzés és önkéntes közösségi munkások képzése. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona (1997): „Tanuljunk demokráciát!” A Westminster Alapítvány (képzési) támogatása a demokratiai fejlődéséért. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (2000): Gondolkodjunk a Demokráciáról! Képző tanárok felkészítése a közösségi szempontú demokrácia-képzésekre. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona (2000): Közösségfejlesztés. Akkreditált továbbképzési program pedagógusoknak, közművelődési szakembereknek. *Parola*, 3.

Vercseg Ilona (2002): Folyamatokban gondolkodni. Roma közösségfejlesztő program. Zárószeminárium. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel, benne a Szakmafejlesztés fejezet, azon belül is a Képzés: tananyag, tantárgy, szakirány és szak fejlesztése című rész a 24-26. oldalon.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola füzetek, 142 oldal

Vörös Eszter (2018): A Közös Ország Mozgalom tevékenysége. Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok MA hallgatóinak dolgozataiból. *Parola*, 1.

Wallendums Árpád, dr. (1990): Változó falu – változó oktatás. A gazdaasszonyképzés kezdetei. „Európa első gazdasági iskoláját Szarvason 1779-ben alapította Tessedik Sámuel evangélikus lelkész.” *Parola*, 3.

Wolf, John (1991): A felnőttek ösztönzése oktatási és művelődési tevékenység támogatására. Keresetlen beszámoló fejlesztési munkáról. Portugália, Algarve. *Parola*, 1.

Working and Learning... (2004): Working and Learning Together to Build Stronger Communities. Scottish Executive Guidance for Community learning and development. Published by Scottish Executive St Andrew's House Edinburgh.

15. Közösség és gazdaság

A Longo Mai szövetkezetek húsz éve (1993): Bárcsak sokáig tartana! fordította Solymosi

Judit. *Parola*, 6.

Almássy Tamás (1998): Az összeomlás után – a közösségi gazdaság erősödése. Előzetes

könyvismertető: Guy Dauncey *Összeomlás után – A szivárványgazdaság kialakulása.*

Göncöl Kiadó, 2001.

Az ismertető 2 jó példáját is bemutatja a közösségi gazdaságnak:

- Az írországi Conemara lakosságának közösségi gazdasága. Az 1970-es évektől közösségi tulajdonú fejlesztési társaságot alapítottak – Conemara West Ltd. -, s az évek során üdülőt, Farmer szövetkezetet, hitelegyletet és Halgazdasági Szövetkezetet hoztak létre, orvosi rendelőt, sportközpontot, nyilvános könyvtárat működtetnek, irodai infrastruktúrát biztosítanak helyi cégeknek, s egy boltot és kávézót is életre hívtak.
- Az Észak-Kelet Spanyolország baszk tartományának Mondragon nevű városa az '50-es évektől fejleszti közösségi gazdaságát. Fémipari szövetkezettel és szövetkezeti bankkal kezdtek, 1988-ban már több száz szövetkezeti hálózattal rendelkeztek, s kialakították a kölcsönös támogatás stratégiáját is munkanélküliség esetére. Mondragon sikere mögött egy spirituális alapokon nyugvó látomás fekszik. „Inkább gazdagabb közösségeket teremtsünk, mint gazdag egyéneket.” A könyv elérhető könyvesbolti forgalomban és antikváriumokban is. *Parola*, 2-3.

Beke Pál (1991): Helybéli bizalmat! Helyi piac – világpiac. *Parola*, 1.

Benkő Fruzsina (2017): A pereit InDaHouse Vendégház sikerei és kudarcai. Szociális

Innováció Alapítvány. *Parola*, 3.

Brunda Gusztáv szerkesztette, összeállította, jegyzetekkel ellátta (1994): Szövetkezés.

Szövegkonstrukció és példatár az első magyar-angol szövetkezetfejlesztési tanfolyam

hallgatói részére.

Készült a Közösségfejlesztők Egyesülete felkérésére. Nógrád megyei Közművelődési

Központ, Salgótarján; Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

Közösségi Adattár

Civil Kollégium Alapítvány – Közösségfejlesztők Egyesülete (1997): A közösségi alapú,

önsegítő munkahelyteremtés elősegítése közösségi munkások által.

Szeminárium 1997.

június 28-29-én a Civil Kollégium Közösségi Házában, Kunbábonyban (27.-én volt a Ház

megnyitója!), külföldi és magyar résztvevőkkel. Beszédet mondtak:

- Mózes Ernő, Kunszentmiklós város polgármestere – Köszöntő;
- Vercseg Ilona - A téma felvezetése
- Judith Reynolds, Devon Cooperative Development Agency
- Alyson Lyes tanácsadó, Munkaügyi Minisztérium Nemzetközi Programok Főosztálya
- „Újra dolgozom” program - Álláskeresők Egyesületeinek Szövetsége Bács-Kiskun megyében - Tóth István, Szeri Adrienn, András István
- Hajdúböszörményi Munkanélküliek és Álláskeresők Egyesülete – Balogh Imréné
- „Esélyteremtés” Bátorterenyén – Berki Judit
- Egyesület a néphagyományok ápolásáért, a munkahelyteremtésért, Kisizsák – Békésiné Budai Ágnes
- A Budapest VII. Nap Klub Alapítvány tevékenysége – Templom Józsefné
- Hegyháti Jóléti Szolgálat Alapítvány – Pósfay Péter
- Hernádvécsei komplex térségfejlesztési program – Galyas László
- ÁSZOKFA Állástalanok Szervezetei Országos Közösségének Fejlesztő Alapítványa, József Róbert
- Munkanélküliek és Álláskeresők Egyesületeinek Országos Szövetsége – Simon József
- Nagyszékely Alapítvány „Kék ház” program – Donát Jordánka
- Pro Excellentia Alapítvány a Napközbeni Kisgyermekellátásért – dr. Máta Katalin

- Ormánság Alapítvány – Lantos Tamás
  - Láng László, az OFA programvezetője – támogatási programok
  - Bagó József, Munkaügyi Minisztérium – A helyi kezdeményezések szerepe a foglalkoztatás elősegítésben
  - Az együttműködés lehetséges útjai – közös tervezés
- A szemináriumról készült kiadvány: *Közösségfejlesztés és munkahelyteremtés (1997)*.

Szerkesztette Vercseg Ilona. *Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. 99 oldal.*

Parola füzetek

CEBSD-VIBOSO szerk. (2000): *Szomszédsági gazdaságfejlesztés.*

Közösségfejlesztési példák az európai gyakorlatból. Tanulmánygyűjtemény. Fordította Varga Tamás. *Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 49 oldal. Parola füzetek.*

Cséri Péter (1990): *Vállalkozások, érdekképviselő, kistermelői szövetkezetek.*

Előadás a *Közösségfejlesztők Egyesülete szakmai napján, Parola, 2.*

Ercsényi Ferenc (1990): *Vállalkozások. Önkormányzatoknak ajánljuk.*

Vállalkozók

inkubátorban. Parola, 4.

Farkas Gabriella (2017): *Közösség és gazdaság. Gondolatok a különszám elé.*

Parola, 3: 2-5.

Fábiánné Szabó Irén (1995): *Az Etei Tejszövetkezet. Parola, 1.*

Fábiánné Szabó Irén (1996): *„Kutya nélkül eb a pásztor”. Az etei Tejszövetkezet története II.*

rész. Parola, 2.

Ferge Sándor (2010): *Beszámoló az eMultiCoop Szociális Szövetkezet 2009. évi tevékenységéről. eMultiCoop Szociális Szövetkezet, Szécsény.*

Fókuszban a helyi/közösségi gazdaságfejlesztés. Közösségi vállalkozások. A közösségi

vállalkozások formális keretei. Példák a közösségi vállalkozásra.
In Vercseg Ilona (2020): Vercseg Ilona (2020): *Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete*. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 142 oldal. Második rész –Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban.

Frey Mária (1997): Munkahelyteremtés a munkaerőpiac fő áramlatán kívül. Nonprofit Vállalkozásokért a Népjóléti Szférában Alapítvány, Budapest.
dr. Frey Mária összeállítása (1997): Jóléti Szolgálat Jászszenlászló és Móricgát Alapítványa, ügyvezető Markolt Endre. Célok. Keletkezés-történet. Tevékenységek. A Kézműves Tanya szolgáltatásai. Eredmények – sikerek, kudarcok. Jövőbeni elképzelések. *Parola*, 2-3.

dr. Frey Mária (1998): Közösségi munkahelyteremtés. Előadás, elhangzott a Közösségfejlesztők Egyesülete szakmai konferenciáján Kunbábonyban, együttműködésben az OFA és a Magyar Művelődési Intézettel. *Parola*, 1.

Gazdakörök találkozója Nagyigmádon 1994. február 14.-én a Komárom-Esztergom Megyei Közösségszolgálat szervezésében. *Parola*, 1.

Grigorova, D. és G. Georgiev, Land Source of Income Foundation, Plovdiv (2009): Gazdasági kezdeményezések támogatása roma közösségekben és a vállalkozóvá válás támogatásának modellje. Előadás a 2008. november 6-7-én megtartott éves Közösség konferencián. Megjelent: *Parola*, 2009/1: 1–5.

Guitprechné Molnár Erzsébet (2009): „HAZATÉRÉS” – fiatalok foglalkoztatása a zalaszentgróti térségben – egy megvalósított pályázat tapasztalatai. KÖZTÁMHÁLÓ Tapasztalatcsere program 2008-2009. *Parola*, 2.

Illyés Dóra (2009): ZALAI IDEA Szociális Szövetkezet: A gondolattól a megvalósításig. KÖZTÁMHÁLÓ Tapasztalatcsere program 2008-2009. *Parola*, 2.

Iváncsai Klubkönyvtár – Magyar Néppárt (1990): Gazdaiskola Iváncsán. *Parola*, 1.

Kajner Péter (2017): A közösségi gazdaságfejlesztési kezdeményezések esélyei Magyarországon. *Parola*, 3: 8-22.

Kajner Péter (2018): Vidékfejlesztés és fenntarthatóság – a RUSDELA projekt zárókonferenciája. *Parola*, 3: 3-7.

Kárpáti Csaba (2009): Alsómocsoládi Falugazda Szociális Szövetkezet. Előadás a 2008. november 6-7-én megtartott éves Közösségkonferencián. Megjelent: *Parola*, 2009/1.

Liegey, Vincent (2012): A növekedés-ellenes mozgalomról. Előadás a Végegylet 2012. június 7-8.-i budapesti konferencián. (Gazdaság helyben? Pénz, etika, felelősség. Fenntarthatóság a gazdaságban, a szövetkezetek, etikus vállalkozások, alternatív bankok). *Parola*, 3: 12. és címlap.

MacAulay, Scott (2001): The community economic development tradition in Eastern Nova Scotia, Canada: ideological continuities and discontinuities between the Antigonish movement and the family. *Community Development Journal*, 16 (2): 111–121.

Mattsson, Elisabet (2008): Biztonság, bizalom és remény – munkahelyteremtés a helyi közösségben. Konferencia-előadás. Fordította Juhász Katalin. A VÄGEN ÚT! Kiút szociális szövetkezet. *Parola*, 4: címlap és 15–18. o.

Mészáros Zsuzsa (1998): Svédországi szövetkezetek és projektek a munkanélküliség enyhítése érdekében. *Parola*, 2.

Mészáros Zsuzsa (1998): Svédországi szövetkezetek és projektek a munkanélküliség enyhítése érdekében (2). *Parola*, 4.

Mészáros Zsuzsa (1999): Svédországi szövetkezetek (3.) *Parola*, 1.

Mészáros Zsuzsa (1999): Közösségi vállalkozások segítő szolgálat. *Parola*, 3-4.

Mészáros Zsuzsa (2000): Gazdaságfejlesztés és vállalkozás-élénkítés. A Felső Kiskunsági és Dunamelléki Településfejlesztési Kistérségi Önkormányzati Társulás programja, a „Gyors reagálás” program keretében. *Parola*, 1.

Mészáros Zsuzsa (2008): „Kutya nélkül eb a pásztor”. Konferencia-előadás a közösségfejlesztés és a szövetkezetfejlesztés kapcsolatáról. *Parola*, 4: 4–6.

Mészáros Zsuzsa (2014): Közösségalapú gazdaságfejlesztés a gyakorlatban, 98-105. o.

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

Mészáros Zsuzsa (2019): *Hozzájárulás* – Közösségi gazdaságfejlesztés a közösségfejlesztésben. *Parola*, 3.

Németh László (2010): Megalakult Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége (SzOSzöv). *Parola*, 2: 2.

Németh László (2017): Társadalmi hatásmérés eredményei a Közösségi Szociális Szövetkezet 2011-2016 közötti 5 évében. *Parola*, 3.

Németh Nándorral, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Felzárkózó települések programjának egyik vezetőjével beszélget Péterfi Ferenc és Sain Mátyás (2021): Jelenlét program – alulról, a helyiekkel együtt kialakított, ottani diagnózisra épülő, türelmes szakmai folyamat. Gazdaságfejlesztés, foglalkoztatási ügyek. *Parola*, 4,

Nógrádi Zoltán (1995): A mezőgazdasági egyesülettől a szövetkezetig az önkormányzat részvételével. *Parola*, 3.

Olson, Mancur (1982): A nemzetek felemelkedése és bukása. Gazdasági növekedés, stagfláció és társadalmi merevségek. New Haven: Yale University Press. In *World Bank, Social Capital Initiative, Working Paper No. 5. (Social Capital: Conceptual Frameworks and Empirical Evidence, An Annotated Bibliography)*.

Vál. Gergely Attila, fordította Varga Tamás. Könyvismertető A Világbank Társadalmi tőke kezdeményezés c. kiadványából. *Parola*, 2004/3

Pálinkás Sándorné (1990): Intenzív Gazdaiskola Csitáron. *Parola*, 2.

Pálinkás Sándorné (1991): Vállalkozó önkormányzat: Ságújfalu önálló település 1991. január 1-től. Szentés Attila polgármesterrel beszélget Pálinkás Sándorné. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2002): Egy felrepített, de meg nem valósított ötlet: A „Szépülő házak” program: helyi munkanélkülieknek helyi munkát! *Parola*, 1.

Pocsajiné Fábián Magdolna interjúja (1991): Családi vállalkozásból országos szervezet. A FILIA Alapítvány és a Pantacoop. *Parola*, 1.

Pocsajiné Fábián Magdolna (1991): Maszek mozi kálváriája. Interjú Tókécs Gyulával, a Karádi Mozi vezetőjével. *Parola*, 1.

Pogátsa Zoltán (2022): A kisközösségek gazdasági mozgástere. Előadás az ezévi Közösség konferencián. Moderátor: Oláh Roland. Az előadás átiratát Dudok Dávid készítette. *Parola*, 4.

Reynolds, Judith (1993): Szövetkezetfejlesztési tanfolyam közösségi munkások számára. (Tervezet) *Parola*, 3.

Reynolds, Judith (1994): Előadás az angol-magyar szövetkezetfejlesztési tanfolyamon, 1994. április 18-22. In Vercseg Ilona beszámolója a tanfolyamról. *Parola*, 2.

Reynolds, Judith (1997): Közösségi gazdasági fejlesztés. Szövetkezetek, közösségi vállalkozások, hitelszövetkezetek, fejlesztési trösztök az angliai Devon megyében. *Parola*, 2-3.

Ronby, Alf (1996): A helyi közösségek mozgósítása. Fordította Nizák Péter. *Parola*, 2. Részlet.

Schmidt Melinda (1999): A Mánfai Önszolgáltató Mezőgazdasági Csoport. *Parola*, 3-4.

Simonovits Bori (2017): Bizalom és diszkrimináció a közösségi gazdaságban. Előadás az évi Közösség konferencián. *Parola*, 4.

Solymosi Judit (1994): Az ifjúsági munkanélküliség kezelése Dél-Franciaországban. A szociális gazdaság. *Parola*, 6.

Stevens, Anny – Hautekeur, Gerard (2000): Szomszédügyi gazdaságfejlesztés. Részlet a 2000-ben megjelent, azonos című Parola-füzetből. *Parola*, 3.

Szomszédünnepek – Közösségi válaszok a környezeti, energia- és társadalmi válságokra.
Átalakuló közösségek – helyi gazdaság; helyi élelmiszer; képzés: közösségi kert, permakultúra tanulmányút. A nemzetközi Transition mozgalom és hálózat – Transition Network - hazai tagjai

Társadalmi vállalkozások (2012): Műhelymunka a Nyári Egyetemen.

Részvevők:

Ladányi Erika (Kompanya Alapítvány), Szekeres Erzsébet (Összefogás Rehabilitációs Kht.) és Theisz Angéla RETEXTIL Alapítvány. Vezette: Pataki György. *Parola*, 3.

Theisz Angéla (2001): Szövet-kezek. Retextil: ökológiai és humán „recycling” (újrahasznosítási) program. *Parola*, 2.

Tóth Ágnes (2008): Koppánymonostor – szociális szövetkezet: esély közösségi szintér működtetéséhez. Előadás a 2008. november 6-7-én megtartott éves Közösségkonferencián. Megjelent: *Parola*, 2009/1.

Varga Matild (1997): „Cselekedni helyi, lobbyzni magas szinten kell”. Szeminárium Kunbábonyban a „Közösségi alapú, önszolgáltató munkahelyteremtés elősegítése közösségi munkások által”. Az összefoglaló bemutatja az

előadókat és résztvevők kiemelik a főbb témákat és kérdéseket tettek fel. *Parola*, 1.

Varsányi Lajos (2001): A bábonyi szövetkezés. Szemelvények egy készülő videofilm

anyagából. Riportalany: Varsányi Lajos, a Kunbábonyi Értékesítő Szövetkezet elnöke.

Parola, 2.

Vállalkozói készségfejlesztési program a középiskolákban (1991). *Parola*, 3.

Vercseg Ilona (1990): Vállalkozói gazdasiskolák. Közösségfejlesztő

kezdeményezők: Groskáné Piránszki Irén, Keresztesi József, Pálinkás Sándorné, Rédli László, és Vercseg Ilona. *Parola*, 2.

Vercseg Ilona (1990): Gazdanapok Nagyrábén. *Parola*, 2.

Vercseg Ilona (1991): A turizmus mint fejlesztő munkalehetőség. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (1993): Szécsényi tanulságok: szövetkezetfejlesztés helyi

közösségekben. A Devon Co-operative Development Agency (Devon Szövetkezetfejlesztési Ügynökség) munkája Judith Reynold vezetésével és az általuk életre segített szövetkezetekből három bemutatása. *Parola*, 2.

Szécsényi tanulságok II.: Közösségi munkások Angliában. *Parola*, 5.

Vercseg Ilona (1994): Az első magyar szövetkezetfejlesztési tanfolyam. *Parola*, 5.

Vercseg Ilona szerkesztette és bevezette (1997): Közösségfejlesztés és

munkahelyteremtés. Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. *Parola füzetek*, 99 oldal

Vercseg, Ilona (2000): Community Development and Community Based Economic

Development. In Neighbourhood Economy at work! joint CEBSD and VIBOSO publication.

A füzet magyar nyelvű változata: Szomszédsgai gazdaságfejlesztés, *Parola füzet* (2000). Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete,

Budapest, 51 oldal. Benne Vercseg Ilona tanulmánya: Közösségfejlesztés és közösségi alapú gazdaságfejlesztés, a kötet a 38-41. oldalon található.

Vercseg Ilona (2008): *Közösségi munkahelyteremtés*. Közösség konferencia Varga A. Tamás emlékére.

2008. november 6-7. Kunbábony, Civil Kollégium Közösségi Ház. Előadók felszólalásuk sorrendjében: Mészáros Zsuzsa Molnár Eszter, Varsányi Erika, Nemes Éva és Németh Gabriella, Dolores Grogorova, Béres Tibor, Elisabet Mattsson, Hunti Mihály-Halmi Zoltán, Kárpáti Csaba, Tóth Ágnes, Vercseg Ilona. Tolmácsok: Juhász Katalin, Tarnai Mari.

Rendező szervezetek: Közösségfejlesztők Egyesülete, Civil Kollégium Alapítvány, Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Közösségfejlesztési Osztálya. Támogatja a Szociális és Munkaügyi Minisztérium KÖZTÁMHÁLÓ programja és a Nemzeti Civil Alap, valamint a rendező szervek. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (2009): Összefoglaló gondolatok a közösségfejlesztés és gazdaságfejlesztés kapcsolatához. Előadás a 2008. november 6-7-én megtartott éves Közösség konferencián. *Parola*,/1.

Védegylet: Gazdaság helyben? Konferencia (2012): Önrendelkező közösségekben a jövő, vélték magyar polgármesterek, svájci és spanyol pénzügyintézetek képviselői a Sajtóközlemény. *Parola*, 3.

Weninger László (2020): Mentori támogatás társadalmi vállalkozásfejlesztő programban. A Badur Alapítvány. *Parola*, 3-4.

Zala-KAR Térségfejlesztési (Innovációs) Társulás (1993): Mit akar a Zala-KAR? *Parola*, 5.

16. Közösségfejlesztés korcsoportokkal

Bas Auer Irma Meerloo (1993). Youth for Development and Cooperation YCD Amsterdam the Netherlands. Az Ifjúság Fejlődéséért és Együttműködéséért. Egy nemzetközileg, nem államilag létesített egyesület.

Parola, 6.

Beke Márton és Vass Andrea (1995): Néhány szó Skóciáról, az ICEA-ról, az ifjúságról. *Parola*, 4.

Beke Pál (1992): Gyermekönkormányzat. *Parola*, 1.

Beke Pál (1994): Önkormányzó gyerekek. A települési gyermek- és ifjúsági önkormányzatok. *Parola*, 3.

Beke Pál (2003): *Település és ifjúsága Európában*. A „Település és Ifjúsága” konferenciasorozat nemzetközi szemináriuma. Budapest, 2003. december 3–7.

EPA OSZK

Beke Pál (2007): Működő demokráciát csak fiatalok tudnak majd teremteni. *Parola*, 4.

Cselekvési terv (2023): Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban – egy szociális intézmény idősek nappali ellátásának átalakítása.

Szerzők: Molnár Aranka, Fodorné Papp Ilona. A terv megalkotásában együttműködő alkotótársak: Nagy Éva, Farkas Gabriella és a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ idős nappali ellátásának igénybevevői és dolgozói.

Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Nagyecsed és a Közösségfejlesztők Egyesülete. Erasmus+ Új lehetőség. Új szemlélet. 14 oldal. Kiadványaink

Csörghe Géza (1990): A cserkészliliom kőtelki virága. Kőtelken cserkészcsapatot szerveztek. *Parola*, 3.

Domokos Sándor (2001): Klubunk és a mi történetünk. A Földtani Örökségünk Diákpályázat

nyertesei klubépítőkké váltak Bp. XIV. kerületében. *Parola*, 3.

Esettanulmány (2023). Közösségi alapú megoldások a közszolgáltatásokban – egy szociális intézmény idősek nappali ellátásának átalakítása. Tegyük értéké az időseket Nagyecsed

Szerzők: Nagy Éva, Dr. Vajda Kinga, Farkas Gabriella, Fodorné Papp Ilona és Molnár Aranka. Együttműködő alkotótársak: a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ idős nappali ellátásának igénybe vevői és dolgozói.

Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Nagyecsed és a Közösségfejlesztők Egyesülete. Erasmus+ Új lehetőség. Új szemlélet. 13 oldal. Kiadványaink

Farkas Éva (2007): Kamaszparlament avagy a demokrácia iskolája. *Parola*, 4.

Farkas Gábor (2007): Egy alternatív szociális intézmény együttműködése egy civil

szervezettel. Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI), Budapest, XV.

Parola, 3.

Galambos Rita (2007): A fiatalkori szocializáció és a helyzetbe hozás lehetőségei a közösségi

tanuláson keresztül. *Parola*, 4.

Ghyczy Gabriella (1991): Örökségünk őrei. Ifjúsági mozgalom a műemlékvédelemért.

Parola, 2.

Guitprechné Molnár Erzsébet (2009): „HAZATÉRÉS” – fiatalok foglalkoztatása a zalaszentgróti térségben – egy megvalósított pályázat tapasztalatai. *Parola*, 2.

Gyenes Zsuzsa (2019): Megemelni – közösségfejlesztés idősekkel. Szépkorúak a Hegyvidéken – Szolidáris szomszédság közösségfejlesztő alprogram (esettanulmány).

Parola, 1.

Harkai Nóra (2007): Gondolatok a korai szocializációról a közösségfejlesztés tükrében.

Parola, 4.

Herpainé Márkus Ágnes (1994): Gyermekdemokrácia program falusi kistérségben. Túrje,

Zala-KAR. *Parola*, 6. <https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/gyermekdemokracia-program-falusi-kistersegben/>

Kandikó Rita (2023): Hátszélben – a Fekete Sereg Ifjúsági Egyesület Nagyvázsonyban. ” Az

ún. Rückenwind (Hátszél) módszerrel segítünk. Ez azt jelenti, meghallgatjuk az ifjakat és

mint a hátszél próbálunk segíteni. Az, hogy melyik irányt választja a fiatal, azt ő maga

dönti el. A Hátszél módszert Ausztriában tanultuk. Tagjai vagyunk egy nemzetközi

hálózatnak, ahova küldhetünk és Európából, de szinte a világ minden tájáról fogadunk is

nehéz sorsú fiatalokat.” *Parola*, 2.

<https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/hatszelben-a-fekete-sereg-ifjusagi-egyesulet-nagyvazsonyban/>

Kánya Kinga és Máriás Leonárd (2021): Lehetőségek tere fiataloknak – Egy kezdeményezés kialakulásának folyamata és modellje. *Parola*, 2.

Kovács Edit (2011): Idősebbek is elkezdhetik! Közösségfejlesztő munka 60 év

feletti lakosokkal Budapest XI. kerületében – Esettanulmány (2011): *Parola*, 1.

Kovács Edit – Varga Máté – Balogh Flóra (2011): Fiatalok a rasszizmus ellen, vagy elbűvölni/elragadni a fiatalokat? *Parola*, 2.

Kovács Annamária (2015): Ifjúsági munka Hajdúhadházon. *Parola*, 4.

Kozma György (1995): Az ifjúkori válság Európa-szerte élő gond. Konferencia a nyíregyházi

Bessenyei György Tanárképző Főiskolán. *Parola*, 2.

Molnár Aranka (2009): Fiatalok bevonása a közösségfejlesztő munkába.
Komárom, 2009. március 17. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program
2008-2009

Monostori Éva (2009): Ifjúsági „Összehozó” program Komáromban.
Fejlesztünk vagy összehozunk? KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program
2008-2009
Parola, 2.

Monostori Éva (2014): Lépésről lépésre, közösségről közösségre fiatalokkal. 112-
117. o.
In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.
Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete,
Budapest.
176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Morvay Petra (1998): „A fiatalok találjanak rá a saját hangjukra!” Kunbábonyi
nemzetközi
szeminárium az ICEA Europe Európai Projekt hálózat-Ifjúsági Szövetség
tagjaival, a
gyermekönkormányzatokkal kapcsolatos tapasztalatok megosztásáról.
Parola, 2-3.

Péterfi Ferenc (1993): A hőkorszak vége. A magyarországi kábítószer-
problémákról. Az Egészséges Ifjúságért Alapítvány sajtókonferenciájának
előszava, *Parola, 4.*

Pinczés Rudolfné Kiss Klára (1993): Városvédő fiatalok. Saját kezükbe vették a
kezdeményezést. Pályázati úton elnyert tábor a Káli medencében. Megalakult
a Budapesti
Városvédő Egyesület Ifjúsági Tagozata. *Parola, 6.*

Sivák János (2007): Kitérők nélkül. A Szia Club Göncön. *Parola, 5.*

Solymosi Judit (1994): Az ifjúsági munkanélküliség kezelése Dél-
Franciaországban. A
szociális gazdaság. *Parola, 6.*

Települési Ifjúsági és Gyermek Önkormányzat TIGYÖK (1996). Immár Szlovákiában is Szerző: Cibulya Márk. *Parola*, 4.

Tüske Ferenc (1994): Éjszakai ping-pongbajnokság a gyermekrendelőben. *Parola*, 6.

Trencsényi Imre (1993): Utazás a demokráciában: A települési gyermekönkormányzatok. *Parola*, 4.

Trencsényi Imre (1994) Ifjúság és demokrácia. A dán nevelési rendszer. *Parola*, 3.

„Ők egyszerűen híreket akarnak adni magukról” (2023). Egerben működik egy nyitott

közösségi stúdió, ahova fiatalok vagy talán más korúak is elmehetnek gyakorolni,

használni, megismerni a médiumokat vagy ezeket a digitális eszközöket. Vezetőjükkal,

Weil Zoltán újságíróval beszélgetett Péterfi Ferenc. *Parola*, 1.

Újbuda 60+ Szomszédsági Önkéntes Hálózat (2011): A Hálózatot támogató közösségfejlesztők: Albertfalva: Péterfi Ferenc és Tarnai Mária; Lágymányos: Benedek Gabriella; Gazdagrét: Gyenes Zsuzsa. *Parola*, 1.

Varga Máté (2010): Csatlakozási felhívás az Add tovább!, Fiatalokkal a települési közösségekért! mozgalomhoz. *Parola*, 2.

Varga Máté (2010): Fiatalok a rasszizmus ellen! Nemzetközi program, magyar partner: Civil Kollégium Alapítvány. *Parola*, 3.

VE-GA Szövetség Szentesen. Országos gyermek és ifjúsági szervezet. *Parola*, 1995/2.

Velencei Ágnes (2012): Babák rózsaparkjától a bölcsis forradalomig. Lakótelepi közösségfejlesztés kisgyerekes családokra alapozva Budapest, Ferencváros, József Attila lakótelepen. *Parola*, 2.

Vercseg, Ilona (1999): Youth Councils in Hungary. ICEA Conference on Youth Enterprises

and Enterprise Learning. Patras, Greece, 1st of July

Vercseg Ilona (2010): Add tovább! Fiatalokkal a települési közösségekért!

Programindító előadás 2010. április 12.-én Budapesten. *Parola*, 2. szám.

Vercseg Ilona (2011). Részlet Vercseg Ilona Idősügyi Nemzeti Stratégiához írott tanulmányából, melyet a Szociális és Munkaügyi Minisztérium felkérésére írt 2008-ban. *Parola*, 1.

Vincze Béla (2007): Húsz évesek vagyunk, avagy adsz teret a másnak ...?

Ifjúsági közösségi

munka. *Parola*, 5.

Zsótér Mária (2008): Örökbe fogadott játszótér. Békéscsabai program. *Parola*, 4.

17. Közösségi és társadalmi tanulás

A közösségi tanulás kézikönyve (2006): A kötet a Leonardo da Vinci

Program támogatásával készült a Civicus „Párbeszéd az egyetem és a helyi közösség

között” elnevezésű nemzetközi kutatási projekt részeként a Debreceni Szociológiai és

Szociálpolitikai Tanszéken, 2006 novemberében.

Válogatta és szerkesztette: Dudich Ákos, Földiák András, Galambos Henriette,

Kolozsvári Orsolya és dr. Kozma Judit.

A fordításokat készítette: Barta Márton, Dudich Ákos, Fülöp Ádám, Geréby Zsófia,

Horváth Linda, Kolozsvári Orsolya, dr. Kozma Judit, Láng Zsófia, Szabó Eszter.

Kiadta a Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadója 2006-ban.

A Maison Familiale Rurale elnevezésű oktatási intézmények – A helyi kezdeményezéstől a

világméretű elterjedésig. (1994). Fordította Solymosi Judit. *Parola*, 1.

A társadalmi tanulás és a közösségfejlesztés

Kulcsfogalmak. A társadalmi tanulás és közösségfejlesztés elméletei.

A közösségfejlesztés és a szocializáció. Társadalmi tanulás. A kirekesztettség.

A tanulás a felnőttképzés szemszögéből. A közösségfejlesztés szempontjából meghatározó, önszervező tanulási formák.

Részlet Molnár Aranka (2015): *Közösségi tanulás a közösségfejlesztés folyamatában* c.

tanulmányából. 2. fejezet, 13-29. o. *Parola füzetek*

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 2015. augusztus

Arapovics Mária és Brüll Edit (szerk.) (2009): *Közösségi tanulás és szervezése.*

Közösségi-civil szervező tankönyv. Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Budapest.

dr. Arapovics Mária (2013): *A közösség tanulása, a tanulók közössége és a közösségfejlesztők fejlesztése.* *Parola*, 1.

S. Arapovics Mária (2007): Felnőttképzési nonprofit szervezetek Magyarországon. Az egész életen át tartó tanulás és a civil szervezetek. Ráció Kiadó - ELTE Élethosszig tartó Művelődésért Alapítvány, Budapest

Balázi Károly (1991): A népfőiskola nem volt, hanem lesz. In Népfőiskola tegnap, ma, holnap. Szerk. Harsányi István. Püski, Magyar Népfőiskolai Társaság Bp. 1991. 154-160 o.

Balázi Károly (2001): Népfőiskolai hagyomány (népfőiskolai jegyzet). Antológia, Lakitelek, 2001. 96 o.

dr. Balázi Károly szerk. (2002): *Gyökerek és korszakok*, népfőiskolai olvasókönyv. Népfőiskolai Társaság Bp. 2002, 391 o.

Balázi Károly (2008): A második nekifutás. A népfőiskolai mozgalom útja a magyar művelődésben. *Civil Fórum*, Civil társadalmi lap, Kolozsvár, IX. évf. 2. sz. 2008. április-június

Balázi Károly (2013): A népfőiskolai mozgalomról. *Parola*, 1.

dr. Balázi Károly (2017): Idő és rend a közösségi művelődésben. Szakkönyv. Antológia Kiadó, Lakitelek 2017, 357 o.

Balogh Flóra, Kele Csilla, Kovács Edit, Mészáros Zsuzsa, Péterfi Ferenc (2013): Három tanulóköri jegyzet a X. Nyári egyetemről, 2013. július 25. A tanulókörök nem részei a hivatásos felnőttképzésnek. Számos olyan alapelvvel és eljárási móddal működnek, amelyek további tanulásra, valamint közösségi-társadalmi cselekvésre motiválnak. Komoly szerepük lehet az állampolgárrá válás folyamatában. *Parola*, 4.

Budapesti Művelődési Központ (1990): XI. kerületi kaláka: Szívességért szívességet.

Parola, 1.

Beke Pál (1992): A kisiskolákról. Szigetvári tanácskozás. *Parola*, 4.

Beke Pál (1993): Napló lépésről lépésre 2.: Kisiskola. *Parola*, 2.

Kisiskola 3. *Parola*, 3. Kisiskola 4. *Parola*, 4. Kisiskola 5. *Parola*, 6. Napló lépésről lépésre 6.

Kisiskolás tanítók írják – Lékáné Lehoczki Alice és Koronczai Józsefné (1994).

Parola, 1. Napló lépésről lépésre 7: Kisiskola. (1994). Szerző Lékáné Lehoczki

Alice, Az Összevont Tanulócsoporthoz Tanítók Egyesületének alelnöke.

Parola, 3.

Benedek Gabriella, Gyórfi Éva, Fellegi Borbála (2011): KLÍMA+ program az iskolai

konfliktusok kezelésének támogatására. *Parola*, 4.

CESAM (1994): Iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás Svédországban, 1994.

Fordította

Varga Tamás. A svéd népoktatás rövid bemutatása – történelem, célok, ideológia és

gazdálkodás. CESAM Centrum for samhallsarbete och mobilisering (Közösségfejlesztők

svédországi egyesülete), Budapest.

Csoma Gyula (2005): Tanulás és közösség. *Parola*, 2.

Dáné Tibor Kálmánnal készített interjút Dudok Dávid a Beszélgetés a diófák alatt országos népfőiskolai találkozón tartott előadásáról (2023).

Dewey, John (1976 [1897]): Pedagógiai hitvallásom. In: *A nevelés jellege és folyamata*.

Tankönyvkiadó, Budapest

Dr. Farkas Évával készített interjút Dudok Dávid a Beszélgetés a diófák alatt országos

népfőiskolai találkozón tartott előadásáról (2023). *Parola*, 3.

Folk High School. School for Life. Eds. Byczkowski, Marek – Maliszewski, Tomasz and Pzybylska, Ewa. Wieżyca, Kaszubski Uniwersytet Ludowy, 2003.
Contents: History Educational Needs in Poland, Germany and Sweden; On the project „Folk High School. School for Life”; FHS Impressions. p 328.

Fókuszban a szocializáció

Közösségi tanulás és fejlesztés:

Az új generációk szocializációja a közösségi és demokratikus létre. Helyi tantervek. A

helyi fejlesztési terv mint szocializációs kihívás. A dán termelő iskola.

Közösségi

művelődési programoké Kisebbségi tantervek. Demokráciatanulás az életben és az

iskolában. Add tovább! Fiatalokkal a települési közösségekért. Közösségi iskolák,

közösségi oktatás. Ökoiskolák. A Stiftelsen Idébanken a fenntartható fejlődésért.

Felnőttkori szocializáció a közösségi és demokratikus létre:

Népoktatás – tanulókörök, népfőiskolák. A CESAM, Stiftelsen Centrum

För

Samhällsarbete och Mobilisering. A népoktatás más rendszerei – népművelés az

államszocialista időkben. A lengyelországi Helyi cselekvés Központja. Egy közösségi

oktatási stratégia. Egy civil közösségfejlesztő- szervező képzési intézmény: a Civil

Kollégium Alapítvány. Közösségfejlesztő tanulás és képzés, TLCD (Training and

Learning for Community Development). Építő közösségek – közös tudás.

In Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 142 oldal. Második rész –Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban.

Freire, Paulo (1972): Pedagogy of the oppressed [Az elnyomottak pedagógiája]. Penguin

Books, Harmondsworth.

Magyar nyelvű reflexió: Aspeslagh, Robert tanulmányában (3-17. o.) Id.

A Paolo

Freire és a csend kultúrája c. résztől 8-16. oldalig, fordította Bajomi-Lázár Péter.

In EPA *Iskolakultúra 1997/1. és Közösségi Adattár*

Freire, Paulo (2003 [1972]): Az elnyomottak pedagógiája. In: Kozma Tamás–Tomasz Gábor: Szociálpedagógia. Osiris kiadó, Budapest. 397–416. o.

Freire, Paulo felszabadítási pedagógiája, In Kiss Gabriella (2020): 20. századi válaszkísérletek a hátrányos helyzetű felnőttek pedagógiai kihívására. Paulo Freire és Joseph Wresinski pedagógiája.

Szegedi Tudományegyetem Vallástudományi Tanszéke, Szeged. Benne: II., 34-74. o. <http://mek.oszk.hu/21800/21826/21826.pdf>, különösen II. 3. Freire életpályája 47-től, azon belül is főleg II. 4. – II. 6. – 75. Freire antropológiája, világszemlélete, a belőlük kinövő pedagógia az 57. oldaltól

Fülepi Henrietta, ELTE TáTK Szociális munka (2013): Radikális útmutató Alinsky munkája és Freire kritikai pedagógiája nyomán. *Közösségi Adattár*

Galambos Rita (2007): A fiatalkori szocializáció és a helyzetbe hozás lehetőségei a közösségi

tanuláson keresztül. *Parola*, 4.

Giczey Péter (1993): Közösségfejlesztők Oxfordban. Oxfordi közösségfejlesztői és szociális

munka. *Parola*, 2.

Gorman, Margo (2006): A Grundtvig4 program, 2005-2006. *Közösségfejlesztő tanulás és*

képzés Európában. Jelentés a Grundtvig 4 projekt eredményeiről, melynek célja tematikus

szeminárium szervezése 2007–2009-ben. Combined European Bureau for Social

Development (CEBSD).

Eredeti megjelenés: uó (2006): Training and Learning for Community Development in Europe. The results of the Grundtvig4 Project to set up a Thematic Seminar 2005–2006.

Gorman, Margo (2009): Follow up the Grundtvig program, Community Based Training and

Learning for Community Development, 2007–2009. Exchange of good practice

Activities:

Consortium meeting: The Hague (The Netherlands) Dec. 2007; Relay visits – 2008;

Laboratory in Sweden Oct. 2008; Consortium meeting in Palermo (Italy) Nov. 2008;

International Seminar in Sofia (Bulgaria) May, 2009

Göllesz Zoltán, Lőrinczi Csaba, Nagy Gábor és Toldi Beáta (1998): Közösségi iskolák Magyarországon. Molnár Nóra interjúkötete. Soros Alapítvány, Budapest. /Soros oktatási füzetek./

Gyenes Zsuzsa (2014): Fiatal közösségfejlesztők műhelye 2000-2003, 75-78. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Hajnal Ágnes (2003): Pillanatképek a közösségfejlesztők műhelye 2003-mas barangolásairól.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Magyar Művelődési Intézet. *Parola*, 3.

Harangi László (2010): A dán felnőttoktatás rendszere. *Kultúra és közösség*, 2010/IV: 93-130.

Megjelent az MTA OTKA-keret támogatásával „Összehasonlító felnőttoktatás” c. kutatás keretében. Az ELTE Tanárképző Főiskola Művelődésszervezési Tanszéki Szakcsoportjának és a Nyitott Képzések Egyesületének közös kiadványa. Sorozatszerkesztő: Maróti Andor, Budapest, 1995

Haraszti Mihály (1990): Egy népfőiskolai közösség – a közösségek közösségeiért.
Táncsics Mihály Kistáji Népfőiskolai Egyesület a Bakonyalján. *Parola*, 3.

Hjøllund, Jørn (1994): Termelő iskolák Dániában. A Pile Møle project. In
Oktatásügy. Dánia. 52–54.

Eredeti megjelenés: uó (1994): Wenn Unterricht und Beschäftigung mehr sein
sollen als Zeitvertreib: Produktionsschulen in Dänemark. Das projekt Pile
Molle. Berufsbildung: Zeitschrift für Praxis und Theorie in Betrieb und Schule,
29: 9–11.

Holländer Judit (2007): Integráció és önállóság a Ravasz Róka-program
segítségével a

stockholmi Rinkebyben és a budapesti Magdolna negyedben. Bevándorlók és
„gettóban”

élők gyermekeinek nyelvi fejlesztése, önállóságra nevelése, együttműködésre
tanítása az

általános iskolában. *Parola*, 5.

Iskolaszékek és helyi társadalom (1994): Összefoglaló a konferenciáról, 1994.
december 9-11. (szerző nélkül). *Parola*, 6.

Jagasics Béla (1991): Két hét Dániában a Dán Népfőiskolai Szövetség
meghívására.

Parola, 3. <https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/1902/>

Keresztesi József (1993): Népfőiskola Svédországban (és a Bakonyalján működő
Táncsics

Mihály Kistáji Népfőiskola Egyesület). *Parola*, 4.

Kisebbségi népismeret oktatása a nemzetiségi iskolákban I. *Új Pedagógiai Szemle*,
9: 23–34.

Kiss Ferenc, Geréd Ildikó (2002): Iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás
Svédországban.

Parola, 2.

Kovács Lajos írta és szerkesztette (1993): *Mesél a szegvári határ. Helytörténeti olvasókönyv a szegvári általános iskolások 4. osztálya számára.* Kiadja a Szegvári Általános Iskola és a Szerző.

Kovácsné Dr. Nagy Emese (2010): *Közösségi iskola a hátrányos helyzetű gyerekek oktatásáért: H2O PROJEKT.* A program a VII. Nyári egyetemen került bemutatásra, 2010. július 30.-án Kunbábonyban. *Parola*, 3.

dr. Kövessi Erzsébet (1991): *Pályakezdők speciális szakiskolája a Budapesti Művelődési Központban.* *Parola*, 1.

Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat KÖZTÁMHÁLÓ, 2004-2009.

I. A KÖZTÁMHÁLÓ alakulása

- Vercseg Ilona (2005): *Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat.*

Történeti előzmények. Gondolati háttér: A civil társadalom mint a közösségfejlesztés eszménye és célja. Hálózat a közösségi alapú társadalomért. A kezdeti lépések.

Parola, 1.

- *Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat KÖZTÁMHÁLÓ Fejlesztő Műhelyének munkája, 2005: Programösszefoglaló.* *Parola*, 1.
- *Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat KÖZTÁMHÁLÓ, tagok (2005):* *Parola*, 1.
- *Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat KÖZTÁMHÁLÓ Országos Fejlesztési Műhelye (2005).*
  - o Alapelvek, kompetenciák, indikátorok a közösségi munkában, közös munka. *Parola*, 1.
  - o Települési szintű közösségi kezdeményezéseket, közösségi részvételt támogató szakmai program – KÖZTÁMHÁLÓ
    - A program szakmai indoklása
    - Közösségi kezdeményezések és a közösségi részvétel fejlesztése:
Célok; Feladatok.

- Közösségi kezdeményezések megyei támogató hálózata és országos koordinálása: Célok; Feladatok
- Megyei támogató hálózat. Képzési programok indítása: helyi közösségi szakemberek továbbképzése. Tapasztalatcsere látogatás szervezése. Konzultációs napok szervezése. Fejlesztők szakmai műhelye.
- Országos hálózati koordináció, fejlesztési műhely kiépítése.
  - Országos Fejlesztő Műhely
    - a megyei és budapesti közösségfejlesztő szakemberek és a program irányítóinak részvételével. A műhely célja a hálózati működés megtervezése, a tapasztalatok feldolgozása és megvitatása, valamint a hálózati működés és a program értékelése. Az OFM félévente tart képzéseket önképző jelleggel. Jó gyakorlatok bemutatása, megismerése és terjesztése
    - „Közösség” konferencia szervezése.
A konferencia célja referencia programok, jó gyakorlatok bemutatása, inspiráció és szakmai segítség nyújtása kezdeményezőknél és fejlesztő szakembereknek.
    - A szakmai nyilvánosság fejlesztése
Célja a jó gyakorlatok és az új szakmai-módszertani anyagok nyilvánosságának biztosítása, a társadalmi érzékenység fokozása, a közösségi munkások szakmai felkészülésének folyamatos segítése érdekében.
A program elemei:
      - Filmek forgatása a helyi fejlesztési folyamatokról
      - Parola módszertani füzetek készítése
      - Szakmai honlap továbbfejlesztése
 Modellprogramok indítása
    - A modellprogramok célja: települési szintű kezdeményezések kistérségi közösségfejlesztői modelljének kialakítása. A program lényege a kistérség közösségeinek együttműködése, a szektorok közötti folyamatos társadalmi párbeszéd.
A modellkísérletek három kistérségben (Ózdi, Felső-Kiskunsági, Szentesi kistérség) valósulnak meg.

- A program várható társadalmi hatása
- A program 2004. évi eredményei
- A KÖZTÁMHÁLÓ program további működtetése, bővítése
- A program országos koordinálása, szakmai-módszertani támogatása

Budapest, 2005. május 25.

Közösségi Adattár:

I. A KÖZTÁMHÁLÓ helyi gyakorlati munkája

- Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat

KÖZTÁMHÁLÓ (2005): A hálózatszervezés első lépései. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere. Szerkesztette Péterfi Ferenc.

Naplótöredékek – néhány közösségi kezdeményezés bemutatása: Ács, Balatonalmádi-Vörösberény; Bana; Bazsi; Bábolna; Bányterenyé;

Budapest: VIII.

Nap-utca, XV. Újpalota, XVII. Rákoscsaba; Diósgyőr; Győrvár;

Ipolytölgyes és a

környező települések, Káli medence, Kisrosvány, Komárom, Levelek,

Magyargéc,

Mátrakeresztes, Mindszentkál, Monoszló, Nagybaracska,

Nagybörzsöny, Nádasd,

Perőcsény, Somlószló, Szakony, Szurdokpüspöki, Taliándörög, Taliándörög, Taliándörög, Taliándörög,

Túrístvádi,

Vasvár. *Parola*, 1.

- Péterfi Ferenc szerkesztése a 2007-es munkáról; áttekintés: A közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat fél éve (2007, megjelent 2008-ban)

Bevezetés; Település szintű feladatok; 2007 második féléve - Péterfi Ferenc felvezetése.

Ízelítő a hálózat munkájából – beszámolók:

Tolna megye: Dér Miklósné; Somogy megye: Bihariné Asbóth Emőke;

Bács-Kiskun megye: Szilágyiné A. M. Luz Ilia; Békés megye: Kresák Anna;

Hajdú-Bihar megye: Giczey Péter; Nógrád megye: Szolnoki Ildikó;

Budapest: Kovács Edit, Szabó Márta, Kelemen Árpád; Zala megye:

Szederné

Kummer Mária; Vas megye: Pósfay Péter; Győr-Moson-Sopron megye:

Csobod

Tibor; Pest megye: Zádori Judit; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Varga Matild;

Borsod-Abaúj-Zemplén megye: Molnár Aranka; Heves megye: Gőz Brigitta és

Laskó Kuthi Adrienn; Komárom-Esztergom megye: Monostori Éva; Fejér megye:

Kovács György; Veszprém megye: Bazsó Gabriella.

Parola, 2008/1.

A kezdeményezések eredményeiről. Félidőben. A szakmai műhelyek tartalmáról.

A program baranyai résztvevői. Tanulságok. A program tapasztalatai. Templom Józsefné, Monostori Éva, Rendek Sándor, Peták Péter, Szederné Kummer Mária, Zádori Judit értékelései.

Parola, 2005/1.

II. Részletek az Országos Fejlesztési Műhely munkájából.

- Alapelvek, kompetenciák, indikátorok a közösségi munkában. Vercseg Ilona előterjesztése: Alapelvek. A közösségfejlesztő kompetenciái. Az eredményesség mérése. Indikátorok – mennyiségi és minőségi mutatók.
- A KÖZTÁMHÁLÓ program hatásai. A program eredményei. Pósfay Péter-vezette műhelymunka

Parola, 2005/1.

- Részletek Pájer Ildikó népszerűsítő bemutatójára készített PowerPoint anyagából, Budapest, XVII. Rákoscsaba. *Parola*, 2005/1.

III. Tapasztalatcsere

- Molnár Aranka (2009): Fiatalok bevonása a közösségfejlesztő munkába. Komárom, 2009. március 17. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009. *Közösségi Adattár*
  - Németh János (2009): A Hangyárosböröndi Hagyományőrző Famíves csoport története és a május 11-i mesterség-bemutató programja. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009. *Parola*, 2.
- Guitprehtné Molnár Erzsébet, a projekt szakmai vezetője (2009): „Hazatérés” - fiatalok foglalkoztatása a zalaszentgróti térségben - egy megvalósított pályázat tapasztalatai. KÖZTÁMHÁLÓ Tapasztalatcsere program 2008-2009

Parola, 2.

- Illyés Dóra (2009): ZALAI IDEA Szociális Szövetkezet: A gondolattól a megvalósításig. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009 *Parola, 2.*
- Mészáros Zsuzsa és Szederné Kummer Mária (2009): Szektorok közötti együttműködési lehetőségek szociális területen. Tapasztalatcsere. A Közösségi kezdeményezéseket támogató országos hálózat Országos Fejlesztési Műhelye Zalában. Koordinátor, programfelelős: Felső-kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete. Helyi szervező: Zalai Falvakért Egyesület. *Parola, 2.*
- Monostori Éva (2008): Mi mag-unk! Civil kurázi. Önszerveződés közművelődési (kulturális) területen. Mag ház. In civilforum 2008/2- 37-39. oldal.
- Monostori Éva (2009): Ifjúsági „Összehozó” program Komáromban. Fejlesztünk vagy összehozunk? KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009

Parola, 2. és Közösségi Adattár

Társadalmi hatásvizsgálat, monitoring, eredmények és jövő

- o Benedek Zsolt (2008): A települési szintű közösségi kezdeményezéseket támogató program működési sajátosságai, társadalmi hatásai és fejlesztési lehetősége. Az elemzés célja a program helyi közösségekre gyakorolt hatásainak megfigyelése, szélesebb körű társadalmi hatásainak vizsgálata, működési sajátosságainak értékelése, valamint fejlesztési lehetőségeinek feltérképezése.

A tanulmányt kiadta a Szövetség a Közösségi Részvétel

Fejlesztéséért

Egyesület Debrecenben, 31 oldalon. *Közösségi Adattár:*

- o Civitalis Egyesület (2008): Monitoring vizsgálat a Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Hálózatról. Készítette a Civitalis Egyesület a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megbízásából. 41 oldal. *Közösségi Adattár*
- o Civitalis Egyesület (2008): Összefoglaló a Közösségi Kezdeményezések Támogató Hálózata program társadalmi környezetéről, a program eddigi működésének szervezeti és tevékenységi jellemzőiről, a program eredményeinek társadalmi hasznosulásáról, a program fejlesztésének lehetőségeiről. Készítette a Civitalis Egyesület a Szociális és Munkaügyi

Minisztérium

megbízásából. *Közösségi Adattár*

Péterfi Ferenc (2009): *Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Hálózat.*

A hálózati

program ismertetése. A programban született esettanulmányok.

Tapasztalatcsere

2008-2009.

A hálózat összefogását, irányítását a Közösségfejlesztők Egyesülete és az

MMIKL Közösségfejlesztési Osztálya látja el. A programot az SZMM Esélyegyenlőségi Főosztálya támogatja. *Közösségi Adattár*

- Pósfay Péter (2010): A Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ) jövője. *Parola*, 2.
- Szeder-Kummer Mária (2014): Köztámháló előtt, közben és köztámháló után, 70-74. o. In *A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők*

Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványok

Közös tudás (2011). „Építő közösségek” – a közművelődési intézmények az egész életen át

tartó tanulásért. TÁMOP-3.2.3-08/1-2009-0014 project B.-A.Z. megyében.

Összefoglaló

záró kiadvány. ÚJ SZÉCHENYI TERV

Szerkesztette és összeállította: Tóth Anna Mária és Kovács Kitti

Szerzők: Bakó Gyuláné, Bereczky Béla, Budai Erzsébet, Csáki Balázné,

Dolgos Ferenc,

Dr. Erdei Gábor, Fövényesi Zsuzsanna, Hadobás Pál, Hadobás Sándor, H.

Petkovics

Katalin, Juhász Ádám, Koncsol Tamásné, Dr. Kotics József, Mészáros Zsuzsa, Molnár

Aranka, Olter Éva, Pótáné Lázár Mária, Punyi Csilla, Sélley Andrea, Széki Gézőné,

Tiszolczki Lászlóné, Tóth Anna Mária.

B.-A.-Z. Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati, Közművelődési és Sportintézet,

Miskolc, 99 oldal.

Közösségi Adattár

Krétai tanulmányút – 2023. Civil Kollégium Alapítvány Nemzetközi Program, Erasmus+ KA1 mobilitási pályázat

Trénerünk Dr. Markos Perrakis PhD pszichológus, a Fractality Organisational Development & Training Services, a humántőke fejlesztési és képzési szakértője, a képzés címe és témája pedig „Appreciative Leadership” –

Unleashing

Positive Energy and Enabling volt.

Az ötnapos tréning a résztvevő országos közösség szervezőink, mentoraink és támogatók

civil szervezeteink közösségi vezetőinek adott az elméleti ismeretek mellett hasznos

gyakorlati útmutatást a támogató, elismerő és értékelő vezetői attitűd kialakításához és gyakorlatához.

Kunt Balázs (2006): Közösségfejlesztés. (Dolgozat, közzétéve Molnár Aranka gyakorlatvezető ajánlásával). *Parola*, 5.

Kunt Balázs és Buczkó Barbara (2010): Kilenc nemzet képviselői hollandiai tapasztalatcserén. Reduzuum – saját szélörömű. Közösségi „márkásítás” – a belga „kirakat módszer.” *Parola*, 2.

Laskó-Kuthi Adrienn (2007): Résztétel a tanulásban – az erdei iskola. *Parola*, 4.

Lőrinczi Csaba (1992): A közösségi művelődés és közösségi iskolák létrehozásának lehetőségei. *Parola*, 4.

Maróti Andor (1990): Résztvevőközpontúság a felnőttek tanításában, benne Paulo Freire bemutatása. Előadás az MTA Felnőttnevelési Munkabizottságának 1990. június 18.-i ülésén. *Közösségi Adattár*

Mihályfi Márta (2023): Beszélgetés a diófák alatt – „A közösség biztonságot nyújthat.” A

Magyar Népfőiskolai Társaság idén tizedik éve szervezte meg a „diófák alatti találkozót,”

most Mindszentkállán. Szigeti Tóth János, a Társaság létrehozója és egykori elnöke

honosította újra e találkozókat – követve a népfőiskolai hagyományokat, például az

1943-mas Szárszói Találkozóét –, s Újszászy Kálmán, a magyar népfőiskolák vezéralakja

adta hozzá a legfőbb útmutatást, mert fontosnak tartotta, hogy „jeles értelmiségiek ott, az

öreg diófa alatt”, akkor Sárospatakon, „vitatkozzanak az emberek mindennapi életét

befolyásoló kérdésekről.” E találkozón Jeszenszky Géza, Németh Balázs, Farkas Éva és Dáné Tibor Kálmán előadásait követően alakult ki a vita a „jeles értelmiségiek” között.

„Az ez évi találkozónkon többek javaslatára a közösségek létével, helyzetével, lehetséges

szerepének megvitatásával foglalkoztunk, mert általános a vélekedés, hogy ma nagyon sok

baj, probléma van e területen is. De megemlékeztünk a Magyar Népfőiskolai Társaság

éppen 35 évvel ezelőtti alapításáról, és feltérképeztük (Varga Gyula moderálásával, ld. a

beszámolóban!) a népfőiskolák mai magyarországi helyzetét, kiállítást rendeztünk az

emlékházban a szervezet lapja megjelenésének 30 éves évfordulója alkalmából – és

tisztelegtünk Szigeti Tóth János sírjánál halálának (2019. június 25.) negyedik évfordulóján.” *Parola*, 3.

Molnár Aranka (2014): Közösségi tanulás és közösségi hálózat B.A.Z. megyében.

106-111. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványok

Molnár Aranka (2015): Közösségi tanulás a közösségfejlesztés folyamatában.

Közösségfejlesztők Egyesülete, *Parola füzetek*. Budapest. 89 oldal

Könyvismertető (2015): Megjelent! Molnár Aranka. Közösségi tanulás a közösségfejlesztés folyamatában. *Parola*, 3.

Molnár Aranka és társai: Boda Kitti, Csabai Lucia, Gyenes Zsuzsa (2020): Szakpolitikai ajánlás a hátrányos helyzetű járásokban a közszolgáltatások elérhetőségének javítására.

Molnár Aranka (2020): Egyenlő hozzáférést a közszolgáltatásokhoz! Vezetői összefoglaló. *Parola*, 1.

Molnár Aranka (2022): A közösségfejlesztés helyzete a felnőttképzésben. Az interjút Dudok Dávid készítette és szerkesztette. Válaszol a Közösségfejlesztők Egyesülete korábbi felnőttképzési szakmai vezetője, Molnár Aranka. *Parola*, 4.

Molnár Máté (2007): A többszörösen hátrányos helyzetű, fiatal munkanélküliek közösségi nevelése – az Első Magyar-Dán Termelő Iskola Alapítvány. *Parola*, 5.

Nemzetközi Találkozó Albániában, Civil Kollégium Alapítvány, Professional Fellows

Amerikai Ösztöndíj program – Reunion Albánia 2023.

Paaby, Kirsten (2017): HOPE GROWS IN THE GARDEN. 17 worldwide goals and local practices.

Péterfi Ferenc (1991): Közösségi iskolai program Magyarországon. *Parola*, 1.

Pörös Béla (1992): Borbála Ifjúsági Népfőiskola és Segítőház: Munka és tanulás, közösség és

szolidaritás. A pécsi Ifjúságért Egyesület és a Borbála Ház. *Parola*, 3.

Skót központi útmutatás (2004): Skót központi útmutatás a közösségi tanulásért és fejlesztésért (Working and Learning Together to Build Stronger Communities, Scottish Executive Guidance for Community Learning and Development)

Skrzypczak, Bohdan (2006): Aktív és tanuló közösség – a gyakorlattól az elméletig. Konferencia-előadás. Előadás a 2006. november 9-11.-én

megrendezett Közösség konferencián. Tolmácsolta és fordította Laszlovszky Zsuzsa. *Parola*, 2007/1–2.

Szigeti Tóth János írásainak posztumusz kötete: „Minőségvédelem és hazaszeretet.”.Mihályfi Márta szerk. (2020): „Felnőttképzési Bibliánk lehet jónéhány évig”. *Parola*, 3-4.

Trencsényi László (1995): Kistelepülések iskoláiért. Konzultáció az Országos Közoktatási Intézet Fejlesztési Központjában. *Parola*, 2.

Trencsényi László (1995): Szabó Zoltán államtitkár úrnak. Pazarlás-e fenntartani a kistelepülési iskolákat? *Parola*, 4. <https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/szabo-zoltan-allamtitkar-urnak/>

Trencsényi László (1996): A kisiskola sorskérdéseiről Kővágótötösön. *Parola*, 1. <https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/a-kisiskola-sorskerdeseirol-kovagotottoson/>

Trencsényi Imre (1994): Közösségi iskola. *Parola*, 5.

Tókéczki László (1994): A polgárosodásról és a Balti Államok felnőttneveléséről. Részletek a Szerzőnek az Európai Felnőttnevelési Egyesület EAEA Hírlevele 14. számában, 1994-ben megjelent írásából. *Parola*, 4.

Vercseg, Ilona (2007): Közösségi tanulás és fejlesztés. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (2013): Társadalmi tanulás – közösségi tanulás. Előadás a nyári egyetemen. *Parola*, 4.

18. Közösségi és társadalmilag elkötelezett, alternatív közösségi terek

Auróra (közösségi tér). Wikipédia

Civil Kollégium Közösségi Ház, Kunbábony (1997): Közösségi összefogással létrejött, helyi

szövetkezet által működtetett közösségi és képzési központ.

Az Alapítvány elnöke: Huszerl József. Igazgatója: Varga A. Tamás. Képzési igazgatója:

Vercseg Ilona. Tanárai: Balácsi Károly, Bihariné Asbóth Emőke, Boldoczki Éva,

Cser Annamária, Farkas Éva, Fekete Szilárd, Groskáné Piránszki Irén, Huszerl József,

H. Kas Éva, Marsi Péter, Magyar Istvánné, Mészáros Zsuzsa, Péterfi Ferenc, Pocsajiné

Fábián Magdolna, Pósfay Péter, Schmidt Melinda, Varga A. Tamás, Vercseg Ilona

- Megnyitó ünnepség 1997. június 27.-én déli 12 órakor. Elmondjuk történeteinket.

Parola, 1.

Film: Civil Kollégium Alapítvány – Kunbábonyi Közösségi Ház. MTV Civil percek, 1997.

Civil Közösségek Háza, Pécs (1997). Több szervezet támogatásával és összefogással újult

meg és bővült a Civil Közösségek Háza. Információinkat a Humán források 1997. 6.

számából vettük át – a támogatók és a pécsi partnerek bemutatása érdekében, s néhány

szóval ismertetjük a megújult Civil Közösségek Háza szakmai elképzeléseit is.

Parola, 1.

Dunajcsik Péter Maxigas (2006): Foglaltház és civil társadalom. *Civil Szemle*, 2006/1(6): 69-96;

Gólya közösségi ház és szövetkezeti presszó

Gólya roncskocsmá, Facebook

Gyenes Zsuzsa (2018): A közösségi alapú szolgáltatások példaértékű gyakorlatai. *Parola*, 3, benne a Mag-ház

Hernádi Anna Borbála, Kovács Edit, Kustár Blanka, Monostori Éva, Sélley Andrea és

Vercseg Ilona (2022): Jártasságok (szakértelem) a szomszédsági munka területén. A

Közösségfejlesztők Egyesülete hozzájárulása Paul Henderson és David Thomas: Skills

in Neighbourhood Work című könyvének 5., bővített és naprakész kiadásához. A szerzők

szempontjait alkalmazva a Bevezetőt és az Előzményeket írta: Vercseg Ilona, a közösségi

munkások alkalmazásáról és a nemzeti (országos) közösségfejlesztő szervezetről, a

Közösségfejlesztők Egyesületéről Kovács Edit írt.

Jó magyar példákat ismertettünk Kóspallag, (Öko)Tájház projekt; Budapest, IX. kerület:

Anyahajó Központ a József Attila-lakótelepen; *A Mag-ház Komáromban*; A miskolci

Dialóg Egyesület közösségfejlesztő munkáiból.

Fordító: Polyacskó Orsolya. *Parola*, 1.

Monostori Éva-Bata Enikő-Herczeg Bálint-Juhász Krisztina-Lendik Erika-Ravasz Gábor (2006): Egy ifjúsági közösségi színtér alapozó munkálatairól. *Parola*, 2-3.

Monostori Éva (2008): Mi mag-unk! Civil kurázi. Önszerveződés közművelődési (kulturális) területen. *Mag ház. Civil Fórum* 2008/2- 37-39. oldal.

Monostori Éva (2009): Ifjúsági „Összehozó” program Komáromban. Fejlesszünk vagy összehozunk? *Parola*, 2.

Monostori Éva (2019): Köz – közösség – közösségi tér. *Parola*, 3.

Monostori Éva (2020): „Ahol tudatosság uralkodik, ott elveszettségnek nincs helye.” A Mag-ház küzdelmeiről és sikereiről. *Parola*, 2.

Művelődési szint (Müsi), Facebook

Új Gólya Községi Ház és beköltözött szervezetei (2020): Gólya Szövetkezet, Utcáról

lakásba Egyesület, Periféria Központ, Mérce, Konkrét Tér, Lahmacun Rádió, Közmű,

Gólyafészek Napközi, Helyzet Műhely, Szolidáris Gazdaság Központ.

- Mit tehet egy kocsmá a társadalomért? Csengel Karina beszélget Baroch Csabával, Birtalan Gergellyel és Török Zsófiában. Mérce/Jószomszédság

19. Közösségi kezdeményezés és cselekvés

A Kapu (Gateway) Program (2001). Lakóközösségi alapon szerveződő, a generációk közötti

elősegítő, önkéntes segítő szolgálat. *Parola*, 1.

Apple Pie Reklámügynökség: Made in Gilvánfa. Solymosi Judit beszélget a szegeedi Apple

Pie Reklámügynökség két ügyvezető igazgatójával, Lengyel Zoltánnal és Dr. Bátykiné

Mester Zsuzsával (1996). A beszélgetés a Civil Rádió számára készült. *Parola*, 3.

Baloghné Gaál Zsófia, a Szentgálszőlőhegyért Egyesület vezetője beszélget Halmai Zsuzsával

(2023): „Együtt álmodni, tervezni, dolgozni” – Közösségi vállalások mérnöki céltudatossággal és ösztönös közösségi irányultsággal. Egy okleveles környezetmérnök,

zaj- és rezgésvédelmi szakmérnök munkálkodása Szekszárd mellett, Zomba-Szentgálszőlőhegyen. *Parola*, 2.

Bazsó Gabriella (2008): Óshonos gyümölcsfák génbankja Taliándörögdön. *Parola*, 1.

Bazsó Gabriella (2008): Völgy-Köz-Pont. Civil összefogás, együttműködés, Kapolcs, Művészetek Völgye Fesztivál. *Parola*, 1.

Benedek Zsolt, Béres-Áfra Zsuzsa és Szakács Beáta (2023): Az épített örökség védelme – a

debreceni Civisházakért csoport bemutatkozása. *Parola*, 4.

Bihariné Asbóth Emőke (1994): Királyi szakácsok nyomában. Nagyszakácsi, a 640 fős

somogyi kisfalu ébredés! *Parola*, 1.

Boda Kitti (2020): Angyali szigetek (helyi közösség egy kis ráckevei szigeten). *Parola*, 2.

Budapest 150 – A Budapest Brand programja a főváros születésnapja alkalmából (2023). Az összefoglalót írta Dudok Dávid. Budapest Brand – Budapest Mindenké. Budapest Bejáró. Budapest 150 programok. *Parola*, 4.

Bús Gabriella, Nemoda István (1994). Városlakók falun. Balaton-felvidék, Eger völgye falvai Pula, Öcs, Vigántpetend, Kapolcs, Taliándörögd. *Parola*, 3.

Civil Kotta – a helyi nyilvánosság lehetőségei Szentendrén. Szulovszky Istvánna, a Civil

Kotta egyik alapítójával beszélgetett Dudok Dávid. A Civil Kotta egy részvételiségre és

átláthatóságra építő, helyi együttműködésekre, közösségi döntéshozásra buzdító

tevékenységet végző civil szervezet. *Parola*, 1.

Csányiné Bankó Márta (2006): Valami elindult Verpeléten? Csóka János gyakorlatvezető ajánlásával. *Parola*, 5.

Dudok Dávid (2023): Kunbábonyi Nyári Egyetem 2023. A közösségi kapacitásfejlesztés jó példáinak mutatták be: Lakatos Richárdné, Piri: Roma nőket segítő civil szervezet Nagydoboson. Boda Kitti: Angyali civilek az Angyali-szigeten. Molnár Erzsébet: Közös cselekvés Túrkevéen. Molnár Aranka: A KÖFE szerepe a Közös Értékeink Programban KÉP – közösségi kapacitásfejlesztés. Oláh Roland ismertette, hogy a KÉP-programban két nagy területen lehetett pályázni: Fejlődésben és Partnerségben, majd elemezte a pályázati tapasztalatokat. *Parola*, 3.

Elekes Györgyi, szerkesztette (2021): Közösségfejlesztő gyakorlatok.

Szociálpedagógia,

18/2021. Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác, 237 oldal

A tanulmányok szerzői a megjelenés sorrendjében: Elekes Györgyi, Péterfi Ferenc,

Gyarmathy Éva, Elekes Györgyi, Lányi András, Havasi Virág, Megyeriné Runyó Anna,

Hadnagy József, L. Ritók Nóra, Karas Krisztina-Gyalai-Korpos Miklós, Arapovics Mária,

Rácz Andrea-Bogács Ernő-Jonkl Marianna, D. Babos Zsuzsánna.

Farkas Gábor (2007): Egy alternatív szociális intézmény együttműködése egy civil szervezettel. Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI), Budapest, XV.

Parola, 3.

Feitch Rezsóné, Németh Judit és Frank Sándor (2012): A Magdolna-negyed közbiztosági és köztisztasági helyzete és a 2011-es Bűnmegelőzési program lakossági nézőpontból.

Parola, 1.

Fejes István (1994): Bemutatkozik az Oroszlányi Munkanélküliek és Álláskeresők Egyesülete. *Parola*, 1.

Garai Mónika (2006): Ház-piknik a Krúdy utcában. *Parola*, 5.

Giczey Péter szerk.(2015): Gyakorlatban. „Összefogás a jövőért” program, 1-2-3. rész. Berettyóújfalu és a környező településen élők integrációjáért. *Parola*, 2.

Godóné Varga Piroska (2006): Szövőtanfolyam Medinán. Dér Miklósné gyakorlatvezető ajánlásával. *Parola*, 5.

Groskáné Piránszki Irén (1993): A Kelet-magyarországi Közösségszolgálat. *Parola*, 5.

Groskáné Piránszki Irén (2014): Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány.

Bátorítani, informálni, kapcsolatot építeni – 19 év a helyi közösségek szolgálatában.

Szín, 19. évf. 1: 54-57.

Gulyás Sándor (2018): Acsaiak vagyunk... közösségi fotókiállítás a Galga menti Acsán. *Parola*, 1.

Gulyás Sándor (2018): Egy kistelepülés, közösségek képekben, közösségi kiállítás. 2017 ősze,

Acsa... itt többről van szó, mint egy egyszerű fotókiállításról. A bemutatásra kerülő

kezdeményezés és akció egyféle közösségi kiállításnak tekinthető: a helyi identitásra,

illetve az egyén és közösség kapcsolatára koncentrálnak.” *Kulturális Szemle. A Nemzeti*

Művelődési Intézet Interdiszciplináris online folyóirata. 2018, 9. szám

Gulyás Sándor (2022): A „Galgamenti emberek” c. fotókiállítás megnyitója, Bag, 2022. március 4. *Galga Televízió*, felvétel: Lukes János és Varga Mihály. Szerkesztés és utómunka: Varga Mihály. Youtube

Hajnal Csabáné (2021): A közösségi kiállítás mint közösségi akció. Jászkiiser. *Parola*, 1.

Hargitai Lajos, Hargitai nagymama és a két gyerek: Virág és Balázs járt vendégségben a Civil

Rádióban és beszélgetett Péterfi Ferencsel (1996): Családragény születik. Helyi lapok.

Parola, 4.

Hargitai Lajossal, a Bogárd és Vidéke című lap tulajdonosával és főszerkesztőjével készített

interjú Péteri Ferenc a Civil Rádióban (2006). Szerk. Hajnal Ágnes. *Parola* 2-3.

Hunyadi Zsuzsa (2023): Szomszédünnepek a KÉTKER Közösségi Alapítvány kezdeményezésére Budapest II. kerületében. A szomszédünnepek hozadéka a közösségek

számára. A szomszédünnepek hozadéka a Kétker Közösségi Alapítvány számára.

Szemelvények és fotók a szomszédünnepekről – a szervezők tollából. *Parola*, 3.

Huszerl József összeállítása (2020): Ajánló a közösségi megoldások köréből.

Közösségi válaszok a járványtól az önkormányzatok megújulásáig. *Parola*, 3-4.

Huszerl József (2021): Ajánló a közösségi megoldások köréből. *Parola*, 2.

Huszerl József (2022): Helpcekker: a Labor Café új ötlete. Célzott adománygyűjtés és tárolás a menekültek számára. *Parola*, 2.

Huszerl József (2022): Ajánló a közösségi megoldások köréből, Ökotárs évértékelő.
Parola, 4.

Huszerl József és Péterfi Ferenc (2023): Élő Adás – a Közösségfejlesztők Egyesülete közösségi adományozói estje. *Parola*, 1.

Huszerl József (2023): Ajánló a közösségi megoldások köréből. „Minden Parola-számhoz összegyűjtünk egy csokor olyan hírt, amelynek közösség- és társadalomfejlesztési vonzata, érdekessége van.” *Parola*, 1.

Huszerl József (2023): Ajánló a közösségi megoldások köréből. Válogatás közösség- és társadalomfejlesztési témájú cikkekből. *Parola*, 2.

Huszerl József (2023): Ajánló a közösségi megoldások köréből. A koppenhágai lecke. Civil szervezetek tapasztalatai a menekültek hosszú távú ellátásában. Mit adtak nekünk Sorosék? eTwinning Nagykövethálózat Magyarországon. Jogállamisági jelentés. HABITAT KREATÍV KÖZPONT. Repedező járdákat kiszínezni nem számít rongálásnak. *Parola*, 3.

Huszerl József (2023): Ajánló a közösségi megoldások köréből. Témák: A társadalomfejlesztésre szánt pénzt is betonra és térkőre költik az önkormányzatok – mit tesz a pécsi Civil Szelfi? Európai Polgár Díjat nyert a Tanítanék Mozgalom. Építőkövek egy új világhoz – A hazai kisközösségek helyzete és lehetőségei. Élhető-e egy város, ha a természet helyett csak az emberekre szabjuk? Szűkülő civil terek a déldunántúli régióban.
A Történelemtanárok (33.) Országos Konferenciája állásfoglalásából. Milyen Európát szeretnénk? Kiosztották A Közösség Ereje Nívódíjat. Mozgalomtörténeti adatbázis.

Parola, 4.

Járókelő Egyesület (2023): A JÁRÓKELŐ a városi közösségi élet aktivistája. Online közterületi hibabejelentő felület. Egészséges utcák koncepció. Egy másik Damjanich. Járókelő.hu. Részvételiség. Társadalmi felelősségvállalás. Városfejlesztés. Várostervezés. *Parola*, 4.

Katona Krisztina (2023): Jurta-szövetség. „A jurtaépítés folyamatában sokszorosan éreztem, hogy ez történik velünk, és amikor a második héten is azt tapasztaltam, hogy az építésben segítő barátok és ismerősök még mindig ott vannak, a szabadidejüket, sőt szabad napjaikat áldozzák oda, és ők is szeretnék, ha elkészülne a jurta, először is nagyon meghatódtam – hogy kialakult egy közösség, akik elköteleződtek a jurta megépítése iránt –, és akkor jött a 'szövetség' szó.” *Parola*, 3.

dr. Kecskeméthy Gyuláné (1995): A folyó út legyen, ne határ. A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. Az Ipoly-völgye. *Parola*, 3.

Kelemen József (1995): Regionális kerékpárút-hálózat, Hungarosprint Rt. *Parola*, 5.

Kelemen Árpád (2006): Milyen Fő teret szeretnénk? Budapest, Újpalotai lakótelep. *Parola*, 23.

Keresztesi József (1990): Epölről másodszor. Az Epöli Vasárnap. *Parola*, 3.

Kiss Balázs (1999): Község, hagyomány, kultúra: Kistérségi összefogás a Sárvíz mentén. *Parola*, 3-4.

Konkoly-Thege Aladár (1994): Pécsbányatelep élni akar. *Parola*, 2.

Kovács Edit – Benedek Gabriella – Bardócz Iván (2020): Kíséréssé alakítja a mentorálást a pénz. *Parola*, 3-4.

Kovács Edit – Bardócz Iván (2021): „Megmerítkeztünk a tragikus valóságban” – egy pályázati elbírálás tanulságai. *Parola*, 1.

KOVÁSZ Közösség Oktatás Változás Álom Szövetség. Közösségi program Zalában (2023-

tól). Itthon Zalában, Európában – nők és fiatalok a közéletben, a helyi közösségekben.

Szedér-Kummer Mária, a Zalai Falvakért Egyesület elnöke a Civil Rádióban beszélget

Dudok Dáviddal és Péterfi Ferencsel zalai programjukról, mely a Közös Értékeink (KÉP)

Európa támogat országos program keretében jelenleg is zajlik. (Az EU által támogatott

közösségi kapacitásfejlesztő programról és a résztvevő szervezetekről ld. az azonos című

szócikket!). Spotify epizód

Közös Értékeink Program (KÉP) – Európa támogat (2023-tól jelenleg is zajlik). Az Ökotárs

Alapítvány, a Közösségfejlesztők Egyesülete, az Autonómia Alapítvány és a Kárpátok

Alapítvány – Magyarország közös projektje, mely az Európai Unió „Polgárok, egyenlőség,

jogok és értékek” (CERV) programjának támogatásával valósul meg.

A program megismerhető a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján, a szakmai

programjainkban

Közösségfejlesztők Egyesülete (1999): A „Helyi Cselekvés” program.

A program indulása. *Parola*, 1.

- Közösségfejlesztők Egyesülete (1999): Stratégiai terv, benne a Helyi cselekvés program. *Parola*, 2.
- Varga A. Tamás (2000): Helyi cselekvés. A program bevezetése. *Parola*, 1.
- Helyi cselekvés program Istenkúton és Dorogon (2001). *Parola*, 4.
- Nagy Albert (2001): Mit jelent a Helyi Cselekvés Program? A Szerző a Közösségfejlesztők Egyesülete országosan meghirdetett programját és a Mezőszilasi Ifjúsági és Kulturális Egyesület pályázatát ismerteti. *Parola*, 2.
- Kovács Edit (2001): Helyi Cselekvés Program – Okány. *Parola*, 1.
- Kovács Edit (2002): Követő program, Okány. *Parola*, 1.
- Kovács Edit (2002): Helyi Cselekvés Program – változások. *Parola*, 3.

- Kovács Edit (2001): Sárvíz Völgye Polgári Együttműködés Egyesület, Sáregres. A Helyi cselekvés program pályázata. *Parola*, 3.

Közösségfejlesztők Egyesülete eredmények/tervek, 1999-2002, benne a Helyi cselekvés

program. Csapatmunka alapján készítette: Varga A. Tamás és Vercseg Ilona. *Parola*, 2000/3

Közösségfejlesztők Egyesülete (2005): Lehetőségek a KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTEL fejlesztésére. Részletek egy PHARE program beszámolójából. *Parola*, 2.

Magai Ágota (2022): Göcseji vagyok – a Göcseji Dombérozó (mulatás, közösségben eltöltött idő). *Parola*, 3.

Nyári egyetemi *körkép* II. Elvárások, remények, félelmek és motivációk a Közösségi

Szolgálat kapcsán (2013). Az évi nyári egyetem programja: vitaindító előadás és

panelbeszélgetés. Vitaindító előadás és panelbeszélgetés. Résztvevők: Bodó Márton,

szakértő, Knyihár Éva (Baranya Megyei Önkéntes Centrum), Lipka Boglárka (LEO),

Korsós Borbála (LEO), Peták Mátyás (KiHa), Juhász Péter (KiHa)

A beszélgetést vezeti: Sélley Andrea és Kovács Edit. Lejegyezte: Velencei Ágnes,

Andróczy Imelda, Tövískes Imre. *Parola*, 4.

Nyitunk a közösségek felé! Elérni & Összekapcsolni (2023-tól). Új kezdeményezéseket tárunk

fel. Szakmai köröket szervezünk. Adományt gyűjtünk. Elérhetővé tesszük a

Forrásjegyzéket, a közösségi munka adattárát. A Közösségfejlesztők

Egyesülete, a Dialóg

Egyesület, a 30 éves Zalai Falvakért Egyesület közös szakmai támogató programja és a

MagNet Bank Közösségi Hatás programja. Történeteiket eddig Király Réka, Zagyva

Gabi és Oláh Roland mondta el.

Orián Géza (2001): Segítő munka utcagyerekek között. Takács Géza interjúja Orián Gézával a Civil Rádióban. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2000): Meddig „hallatszik” a Toronyhír? A főváros első független, helyi folyóiratát az Újpalotaiak Baráti Köre Egyesület alapította. 12 év után bekövetkezhet a Toronyhírzárlat? *Parola*, 4.

Rosta Gábor (2010): Közösségi Kertek. *Parola*, 4.

Sivák János (2007): Kitérők nélkül. A Szia Club Göncön. *Parola*, 5.

Szerveződj a lakhelyeden! Legyél szomszédsági szervező! címen hirdet egy éves közösségszervező-közösségi érdekérvényesítő programot szomszédsági szervezőknek a Civil Kollégium Alapítvány és a Parola szerkesztősége (2023). *Parola*, 2.

Tanács István (1995): A Falusi Suttogóban mindenki szóhoz jut. Kistelepülések kis lapjai és a sajtószabadság. *Parola*, 2.

Tarnai Mária és Péterfi Ferenc (2010): Javaslatok a Kis-Pongrác telep rehabilitációjának közösségfejlesztési folyamatához. *Parola*, 4.

Terepgyakornokok beszámolóí. Gyakorlatvezetői bevezető: Farkas Gabriella (2016).

Parola 1.

- Kovács Ildikó (2016): Hajózás a szivárvány alatt. Írisz Családi Kör és Anyahajó.
- Grabow Elisabeth Katalin (2016): Társadalmi változások közösségfejlesztési kezdeményezésekből? Három példa: Közösségi főzés Tomoron – Roma Mama; Lakásétterem: Romani Platni; Budapest Bike Maffia.
- Bálint Sára (2016): Két közösségi kezdeményezés Kecskeméten. Nemzetközi önkéntes tábor Helvécián (Kecskemét külterületén); A Kecskeméti Mélyszegényekért Facebook Csoportból Civil Szervezet lett.

- Kemény András (2016): Jólét és önbecsülés a közösségi munka fényében. Esszé a mai társadalmi állapotokról.
- Ordasi Ágnes (2016): Vissza a Pál utcába! A modern grund.

Tóth Vivien szerk. (2017) Megjelent: Közösségfejlesztési gyakorlatok.

Kiemelkedő

történetek, a szolgáltatások közösségi alapokra helyezése.

Közösségfejlesztők

Egyesülete, Kiadványaink. A kötetet bemutatta Farkas Gabriella. *Parola*, 2.

Upor Péterrel beszélget Péterfi Ferenc a Civil Rádióban (1999): Média a helyi közösségek

kezésében. *Parola*, 3-4.

Virágoztassuk fel a Lövőház utcát! (2008): Budapest, II. *Parola*, 3.

20. Közösségi kezdeményezések helyi támogatása, közösségi alapítványok

Bardócz Iván (2022): KözösALAPON: A csoda megismétlésére készülünk. Közösségi Alapítványok Magyarországon. *Parola*, 2.

Barna Erika – Benedek Gabriella – Kovács Edit (2017): Amikor szinte vágni lehetett a civil kurázsit! – Emberek, akik a célt figyelik, nem a rajtot. Swimathon, Ferencvárosi Közösségi Alapítvány. *Parola*, 3.

Benedek Gabriella, Kovács Edit és Scsaurszki Tamás (2009): Összjáték a közösségi kezdeményezések helyi támogatásáért. Helyi forrásokból helyi ügyeket támogatni. *Parola*, 3

Benedek Gabriella, Kovács Edit és Scsaurszki Tamás (2012): „Közösségi alapítványok Magyarországon – a Ferencvárosban és azon túl.” *Civil Szemle*, 2012/2: 43-61.

Csáki Rozália (2009): Ön dönt! A társadalmi részvétel jó példája. Közösségi Alapítvány Székelyudvarhelyen. *Parola*, 3.

Feurt, Suzanne L. (1997): Közösségi Alapítványok. *Parola*, 2-3.

Gyenes Zsuzsa (2022): Mit csinál a közösségfejlesztő? Például közösségi alapítványt. És azt máshogy csinálja? *Parola*, 2.

Gyökerek és Szárnyak Alapítvány (2020): Tájéoló a magyar közösségi alapítványokhoz

Hajnal Lászlóval, a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány Kisváros programjának első támogatottjával beszélgetett Bardócz Iván. *Parola*, 1.

Huszerl József és Péterfi Ferenc (2023): Élő Adás – a Közösségfejlesztők Egyesülete közösségi adományozói estje. *Parola*, 1.

Kovács Edit – Benedek Gabriella – Scaurszki Tamás (2009): Összjáték a közösségi kezdeményezési helyi támogatásáért. Helyi forrásokból helyi ügyeket támogatni.

Parola, 3.

Kovács Edit (2023): Kisvárosok – nagy figyelem. A Gyökerek és Szárnyak Alapítvány

Kisváros programjának vezetője. A „KISVÁROS” támogató program megfontolásai.

Miért kisvárosok? Mitől kisváros a kisváros? Kisváros mint alternatíva. Embereket

kerestünk, csapatokat támogattunk! Miért tartjuk indokoltnak, hogy vezetőket

támogassunk? *Parola, 4.*

Oláh Roland (2021): 48 órás ötletmaraton Budapesten is, a Ferencvárosi Közösségi Alapítvány kezdeményezésére. *Parola, 4.*

Oláh Roland (2022): Mi az Élő Adás titka? Adománygyűjtő est. *Parola, 4.*

Péterfi Ferenc, Dudok Dávid és Berek Péter interjúi a Civil Rádióban (2023): Jó JÓbudán és

Boldog utca Egerben. A közösségi alapítvány hazánkban egy viszonylag új közösségi

szerveződési forma, elsősorban nagyvárosokban, fővárosi kerületekben működnek.

Létrejöttek és fejlődésük legfőbb támogatója a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány. A Civil

Rádióban elhangzott alábbi interjúkban két közösségi alapítvány, a JÓBuda Közösségi

Alapítvány és az Egri Közösségi Alapítvány működésébe nyerhetnek betekintést

Zeke Angéla (2019): A Ferencvárosi Közösségi Alapítvány és 2018-as tevékenységei.

Parola, 1.

21. Közösségi megoldások veszélyhelyzetben

ActionStation Új-Zéland (2021): Üdvözet a Közösségi Eszköztárban! Az alábbi összeállítást

a világjárvány kezdetén készítette az Új-zélandi ActionStation független, közösségi

finanszírozású kampányszervezet, hogy a hirtelen kialakult veszélyhelyzetben segítséget

nyújtsanak közösségük tagjainak a lehetséges közösségi megoldások megszervezéséhez.

A fordítást a Civil Kollégium Alapítvány megbízásából készítették Béres Eszter, Dányi

Dani, Erhardt Miklós, Kaprinyák Szilvia, Kéri Rita és Meggyesi Gábor.

Parola, 1.

Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember. Szerkesztette Várfi Melinda.

DemNet Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány. Klímavészhelyzet van – mit tegyen Budapest?

Feischmidt Margittal, a Társadalomtudományi Kutatóközpont munkatársával beszélgetett

Péterfi Ferenc (2021): Fokozza-e a szolidaritást a vírusválság? *Parola*, 2.

Giczey Péter – Kovács Edit (2011): Közösségfejlesztő szerepek és eszközök a radikális

mértékű közösségi változásokban – szakmafejlesztési vita a Nyári Egyetemen – 2011.

július 29. Kunbábony. *Parola*, 4.

Gyenes Zsuzsa (2020): KÖNYVAJÁNLÓ: Közös platform – Helyi közösségi megoldások a koronavírus-válság ellen. A K-Monitor kiadványa. *Parola*, 3-4.

Huszerl József összeállítása (2020): Ajánló a közösségi megoldások köréből.

Közösségi válaszok a járványtól az önkormányzatok megújulásáig. *Parola*, 3-4.

Huszerl József (2021): Ajánló a közösségi megoldások köréből. *Parola*, 2.

Huszerl József (2022): Helpcekker: a Labor Café új ötlete. Célzott adománygyűjtés és tárolás a menekültek számára. *Parola*, 2.

Huszerl József (2023): Ajánló a közösségi megoldások köréből. A koppenhágai lecke. Civil szervezetek tapasztalatai a menekültek hosszú távú ellátásában. Mit adtak nekünk Sorosék? eTwinning Nagykövethálózat Magyarországon. Jogállamisági jelentés. HABITAT KREATÍV KÖZPONT. Repedező járdákat kiszínezni nem számít rongálásnak. *Parola*, 3.

Kovács Edit és Szabó András (1999): Néha csak az ártalom csökkenthető. *Parola*, 3-4.

Kovács Edit (2017): Közösségfejlesztői szerepfelfogások és munkamódok közösségeket érintő radikális mértékű változásokban. Közösségfejlesztők Egyesülete, *Parola füzetek*. Budapest. 106 oldal.
MEGJELENT: a tanulmány ajánlása a Szerző összefoglalójával, (2018).
Parola, 1.

Pozsgai Rebeka (2020): A Civil Kollégium Alapítvány kampányai a járványhelyzetben.
Parola, 3-4.

Rózsa Magdolna (2019): Önkéntes munka a Keleti Pályaudvaron. Hajvágás – menekülteknek. *Parola*, 1.

Tistyán László (2021): A szomszéd sokkal közelebb van, mint az állam. Milyen társadalmi változásokat hozhat vagy kellene, hogy hozzon a járvány és az azt követő válság? A szolidaritás vagy az önzés a nagyobb a magyar társadalomban? *Parola*, 1.

22. Közösségi rádiózás

Az AMARC, a közösségi rádiós világszervezet által szervezett első Közösségi Rádióadók

Első Összeurópai Konferenciáján 1994 szeptemberében Szlovéniában, Ljubljánában

elfogadott Európai Közösségi Rádiók Kartája. *Parola*, 2001/3.

Az AMARC, a közösségi rádiós világszervezet tagjai válaszolnak a kérdésre: Mi is az a

közösségi rádió? (2004) *Parola*, 1.

A közösségi rádiók legfontosabb jellemzői (1998). *Parola*, 4

Braakenburg, Henri (1992): Helyi (közösségi) rádiók és televíziók Hollandiában. *Parola*, 3.

Halász János (1993): A helyi rádiózásról. Helyi rádió- és televízió állomások Hollandiában.

Parola, 1.

Halász János, Koppányi István és Vincze Béla (1993): Szóla Rádió Debrecen. *Parola*, 2.

Helyi rádióstúdiók kialakításának néhány kérdése (szerző nélkül, 1994). *Parola*, 3.

Írországból jöttünk (2004): Mura McLaughin és Jim Doherty a Civil Rádióban. A

közösségi rádiózásról velük beszélget Péterfi Ferenc. *Parola*, 4.

Cs. Kádár Péter (1995): A szabad rádiózás valami más: Fiksz Rádió. *Parola*, 1.

Fekete Gábor és Szegedi Zsuzsa (1997): Indul a Baraka Ház. A BARAKA HÁZ Rádiómagazin

és Egyesület. *Parola*, 1.

Kenny, Maxine és Kirsby, Rich (1993): Közösségi rádió az Appalaches-hegységben. Rich és Maxine helyi rádiót működtetnek a Kentucky állambeli Whitesburgban. Munkájukról és tapasztalataikról beszélgettek Péterfi Ferencel. *Parola*, 4.

Közösségi rádió. Szempontok, jótanácsok közösségi rádió elindításához (meg nem nevezett amerikai Rádiós)(1993). *Parola*, 4.

Molnár Balázs (1995): Radio Popolare. Tanulmányút egy olasz közösségi rádiónál. *Parola*, 2.

Nagy Nikoletta (1997): Humanista szomszédsági rádió terve a III. kerületben. *Parola*. 2–3.

Pikó Andrással, Józsefváros polgármesterével beszélget Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2022):

Esti beszélgetés a Civil Rádióban rádiózásról, helyi nyilvánosságról. *Parola*, 1.

Peták Péter (2004): Az istenkúti Remete Rádió. *Parola*, 4.

Péterfi Anna – Péterfi Ferenc: *Hogy rátaláljunk a helyi közösségek hangjára. – A kisközösségi rádiók esélyeiről*. Kiadja az Alkalmazott Kommunikációtudományi Intézet, Budapest, 2009. február, 39. szám.

Péterfi Ferenc ad interjút Stemler Mihálynak a Civil Rádióról a Civil Rádióban (1996): A jéghegy csúcsa. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (1991): Védjük meg a hazai frekvenciákat! A közösségi rádiózásról:

Konferencia 1991. szeptember 5-6. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (szerk.) (1992): *A közösségi rádiózásról*. Fordította Herboly Edit és Hámori

Zia. Sajtó alá rendezte Mátyus Alíz. Közösségfejlesztők Egyesülete, *Parola füzetek*

Péterfi Ferenc (1993): Civil Rádió – Budapest

A közösségi rádióadó működésének előkészítésben résztvevők: Brüll Edit (Nyitott Képzések Egyesülete), Berek Péter (Lágymányosi Közösségi Ház), Csanádi

László (Mikroton Diákrádió), Gosztonyi Géza (Szociális Munkások Magyarországi

Egyesülete), Geist Gábor és Rapi István (XIII. ker. Ifjúsági Iroda), Huszerl József

(Közösségi Kapcsolat Alapítvány), Jónás István (Magyar Rádió), Kaposvári Anikó

(Tinédzser Tanácsadó Iroda), Kelemen Árpád (Újpalotai Szabadidő Központ), Péterfi

Ferenc (Közösségfejlesztők Egyesülete), Tárkányi Ákos (Háló katolikus kisközösségek

hálózata). *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (1993): A helyi rádiózásról: Kábelrádió Veszprémben. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2002): Hogyan fogjunk hozzá? Végiggondolandó kérdések kisközösségi rádiók elindításához. *Parola*, 3.

Rózsa Tamás (1995): Hihetetlen, mégis szól a rádió – Szombathelyen. *Parola*, 4.

Sélley Andrea (2017): Kisközösségi rádiózás fiatalokkal és civilekkel a CIRMI-ben. *Parola*, 1.

Solymosi Judit szerkesztette és fordította (1995): A Szabad Rádiók Európai Szövetsége a

demokratikus társadalom esélyeiről. Tömegkommunikációs politikával foglalkozó

4. Európai Miniszteri Értekezlet. *Parola*, 1.

Szabad Rádiók Magyarországi Szervezete (2003): Bemutatjuk a Legalább ennyit a

kisközösségi rádiózásról című kiadványt *Parola*, 3.

Szilágyiné Lucy (2006): A Pusztai Rádió Egyesület és a Pusztai Hangja. Közösségfejlesztés

közösségi rádiózással, középiskolásokkal, Kunszentmiklós-Kunbábony.
Parola, 2-3.

„Ők egyszerűen híreket akarnak adni magukról.”(2023). Egerben működik egy nyitott

közösségi stúdió, ahova fiatalok vagy talán más korúak is elmehetnek gyakorolni,

használni, megismerni a médiumokat vagy ezeket a digitális eszközöket. Vezetőjünkkel,

Weil Zoltán újságíróval beszélgetett Péterfi Ferenc. *Parola*, 1.

23. Közösségi, társadalmilag elkötelezett, alternatív művészet

(community art/socially engaged art, a participatív - részvételre épülő - művészeti törekvések)

Alkossunk közösségben (2023). Playback. Fine art. Overwrite.

A kiadvány a „Visszajátszás-újraírás” című, 2021-2-HU01-KA 210-ADU 000050845

számú projekt keretében, a projekt szakembereinek/munkatársainak együttműködésében

készült elektronikus kiadvány. Főpályázó: Közösségfejlesztők Egyesülete.

Partnerszervezetek: Panta Rhei Egyesület, Vitakultúra Egyesület. A projekt vezető tréner

Donáth Attila. A szakmai szövegeket a Vitakultúra Egyesület szakemberi írták: Maróti

Dénes (képzőművészet), Rózsa Dániel (költészet), Somogyi Beáta (playback-színház). A

kiadás szakmai koordinátora: Szendrei Andrea. A képek és versek a projekt eseményeken

a résztvevők által készültek. Alkotók: Balajti Léna, Baróti Anikó, Bedő Zsejke,

Budovinszky Csilla, Borka Katalin, Csapó Beatrix, Erdei Tímea, Erős István, Fazakas

Csaba, Fazakas Enikő, Hegedűs Erika, Hodruszky Mónika, Hüse Lajos, Juhászné Kovács

Tünde, Kiricsi Andrea, Kiss Csaba, Eva La Voie, Madarász Laura, Opra Zsófia Szende,

Papp Zsuzsanna, Patkó Csilla, Pázmándi Kata, Popovics Zsuzsanna, Sárközi Judit,

Szendrei Andrea, Székely Erika, Zolnai Erika. A verseket és képeket egybealkotta

Klebercz Kriszta. Grafikai munkák: Grafikriszta – KG Grafikai Stúdió.
Playbackbook,
47 oldal.

Kiadó: Közösségfejlesztők Egyesülete, 2023, honlap: Kiadványaink-Tanulmányaink

Készült az Európai Unió támogatásával. Erasmus+

A Társadalmi Párbeszéd Színház Csapata (2018): Társadalmi Párbeszéd Színház – megjelenít, érzékenyít, lelkesít. A playback színház eszközeit alkalmazó komplex módszer közösségi, társadalmi kérdések élményszerű, autonómiát támogató és döntéseket segítő feldolgozásáért. *Parola*, 1.

Djurec Andrea (2015): Új szereplő a harmadik szektorban: közösségi színház. *Parola*, 3.

Dudok Dávid (2022): Terek Közti Körök – A Satóbbi Összművészeti Egyesület programsorozata. *Parola*, 2.

Horváth Csaba Árpád (2011): Public art, avagy a köztéri művészet demokratizálódása
EPA OSZK

Katona Krisztina (2008): A mural painting módszer. *Parola*, 3.

Katona Krisztina (2010): A bennünk élő alkotó felébresztése – a közösségi művészetek útján.

A Murál Morál Mező és a Pécsi Szín-Tér Egyesület kapcsolata. *Civil Szemle*, 2014/4.

19-36. o.

Katona Krisztina (2022): Jövőt formáló fiatalok – közösségi művészetek és közösség szervezés összekapcsolása baranyai ifjúsági közösségekben. *Parola*, 2.

Katona Krisztina (2023): Jurta-szövetség. „A jurtaépítés folyamatában sokszorosán éreztem, hogy ez történik velünk, és amikor a második héten is azt tapasztaltam, hogy az építésben segítő barátok és ismerősök még mindig ott vannak, a szabadidejüket, sőt szabad napjaikat áldozzák oda, és ők is szeretnék, ha elkészülne a jurta, először is nagyon meghatódtam – hogy kialakult egy közösség, akik elköteleződtek a jurta megépítése iránt –, és akkor jött a 'szövetség' szó.” *Parola*, 3.

Káva Kulturális Műhely – A résztvevő színháza.

KOMA bázis (2014): KOMA – XVID Közösségi videózás az Újpalotai Lakótelepen.
Parola, 2.

Lázár Péter (2022): Dráma és közösségfejlesztés – A tanítási dráma (DIE – Drama in Education) és színházi nevelés (TIE – Theatre in Education) lehetőségei a közösségfejlesztésben. *Parola*, 4.

Magyar Szegénységellenes Hálózat (2010): Többségi (v)iszonyok. Fórumszínházi előadás.

Pemsel, Sue (1995): A határok kibővítése. (A cikk először egy York megyei lapban jelent meg. A Szerző a Red Water Arts elnevezésű művészetpedagógiai szervezet vezetője.

Szerk.) Nemzetközi művészeti csereprogram, vendégségben a Hajdú-Bihar megyei

Közösségfejlesztők Egyesülete. A cikket fordította Csatornai Zsófia. *Parola*, 1.

Public Art – Köztéri művészet. A Magyar Képzőművészeti Egyetem Intermédia tanszékének
kutatói honlapja.

Szendrei Andrea (2017): Résztvételi színház és közösség. Az OPEN Fesztivál.
Parola, 2.

Szociális cirkusz – „jelentése egyszerűen a cirkuszi művészetek részvételen alapú használata

eszközként, a társadalmi integráció előmozdítására.”

- Szabó Márton (2016): Cirkusszal nevelni. A szociális cirkusz módszere – cirkusz roma serdülő fiatalokkal. *Parola*, 1.

Sztripszky Hanna (2018): Itthon vagyok – otthon leszek. Alkotótábor

Pécsbányán Katona

Kriszta és László Eszter vezetésével. Az ELTE Társadalomtudományi Kar
Közösségi és

civil tanulmányok MA hallgatóinak dolgozataiból. *Parola*, 1.

Thiesz Angéla (2001): Szövet-kezek. Retextil: ökológiai és humán „recycling”
(újrahasznosítási) program. *Parola*, 2.

Thiesz Angéla (2009)_ Művészet a közösségfejlesztésben. Mi a közösségi
művészet?

Példák a speciálisan közösségi művészetre. In *Szín* 14. évf. 2. sz. (2009.
április)

Thiesz Angéla (2011): Községi művészet – Lépés. Lehetőség. Performance az
ezévi nyári egyetemen, Kunbábonyban. *Parola*, 4.

Önismereti utazás az álmok tükrében – művészetterápiás eszközökkel (2024.
március 07.)

Magyar Művészet- és Szocioterápiás Közösségépítő Egyesület.

Vitakultúra Egyesület. Közösségeket épít 1997 óta. A Társadalmi Párbeszéd
Színház (TPSz) a Vitakultúra Egyesület és Donáth Attila közös fejlesztése.

Zagyva Gabi (2023): A Női Együtthatók c. vándorkiállítás első állomása
Kunbábonyi Nyári

Egyetem. Erről és a neki leginkább tetsző programokról számol be Gabi –
Szociális Hackathon (Ötletmaraton); Playback színház és a közösség alapú
szolgáltatásokról szóló műhelymunka. „A kiállításban az a jó, hogy inspirál
és segít

abban, hogy mindenki elhiggye, hogy ő is képes rá. Mert mindenkiben
megvan

a Szupererő. Csak az a kérdés, hogy felismeri-e ezt és hogy talál-e társakat.”
Parola, 3.

Új Néző. Közösségi színházi projekt (2009-2010). Együttműködő szervezetek:

Káva

Kulturális Műhely; Krétakör, AnBlokK Kultúra- és Társadalomtudományi
Egyesület,

Retextil Alapítvány

24. Még van egy Föld

A települések energiahatékonyságáért program 1995-ben: Jobb energiagazdálkodás a

településeken. Tanácsadó program. Másodközlés. *Parola*, 1.

Almássy Tamás (1998): Az összeomlás után – a közösségi gazdaság erősödése. Előzetes

könyvismertető: Guy Dauncey Összeomlás után – A szivárványgazdaság kialakulása.

Göncöl Kiadó, 2001.

Az ismertető 2 jó példáját is bemutatja a közösségi gazdaságnak:

- Az írországi Conemara lakosságának közösségi gazdasága. Az 1970-es évektől közösségi tulajdonú fejlesztési társaságot alapítottak – Conemara West Ltd. -, s az évek során üdülőt, Farmer szövetkezetet, hitelegyletet és Halgazdasági Szövetkezetet hoztak létre, orvosi rendelőt, sportközpontot, nyilvános könyvtárat működtetnek, irodai infrastruktúrát biztosítanak helyi cégeknek, s egy boltot és kávézót is életre hívtak.
- Az Észak-Kelet Spanyolország baszk tartományának Mondragon nevű városa az '50-es évektől fejleszti közösségi gazdaságát. Fémipari szövetkezettel és szövetkezeti bankkal kezdtek, 1988-ban már több száz szövetkezeti hálózattal rendelkeztek, s kialakították a kölcsönös támogatás stratégiáját is munkanélküliség esetére. Mondragon sikere mögött egy spirituális alapokon nyugvó látomás fekszik. „Inkább gazdagabb közösségeket teremtsünk, mint gazdag egyéneket.” A könyv elérhető könyvesbolti forgalomban és antikváriumokban is. *Parola*, 2-3.

Almássy Tamás (2004): Kitekintés. Környezetvédelem és közösségfejlesztés. *Parola*, 3.

Beke Pál (1990): Gyökerteres szennyvíztisztítás. *Parola*, 1.

Beke Pál (1992): A tisztító medencék nádmezői észrevétlen simulnak a tájba. Budapesten járt Manfred Krasch, a berlini Landshaft Planen und Bauen mérnöke, hogy a gyökerteres szennyvíztisztítás Prof. Dr. R. Kickuth-féle módszeréről tájékoztassa az érdeklődő polgármestereket. *Parola*, 1.

Beke Pál (1991): Helybéli bizalmat! Helyi piac – világpiac. *Parola*, 1.

Berek Péter (2023): 30 éves a Krisna-völgy, Közép-Európa legnagyobb és legszervezettebb

öko-közössége. Berek Péter interjúja a Civil Rádióban *Hosszú Zoltánnal, Rádha Krişṇa*

Dászával, a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének egyházelnökével és Góri

Istvánnal, Szanátana Dászával, a Krisna-völgy sajtóreferensével, hogy felidézzék a

kezdetektől napjainkig az öko-közösség történetét, fejlődésének főbb állomásait.

Parola, 2.

Biodinamikus Alapítvány, Ivánca (1993): Együtműködve a természet erőforrásaival egy mezőgazdasági organizmus megteremtéséért és a hazai kultúrtáj újraélesztéséért. *Parola*, 6.

Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember. Szerkesztette Várfi Melinda.

DemNet Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány. Klímavészhelyzet van – mit tegyen Budapest?

Civilek jó szomszédságban és Budapesti Nyilatkozat az európai

közösségfejlesztésről (2004): A projektet vezette, a kiadványt szerkesztette és az Előszót írta Peták Péter. Az Istenkúti Közösségért Egyesület (Pécs)

kezdeményezésére és szervezésében kialakított együtműködési program

záróeseménye egy pécsi konferencián 2004 április 26-án a Civil Közösségek

Házában. I. Civil koalíciók „Van egy csapat...” II. A civil szervezetek szerepe a környezeti konfliktusokban és a településrendezési tervek véleményezésében.

„Még van egy Föld...” III. Közösségi színtereink civil kézben. „Kell egy hely.”

Záró gondolatok, Vercseg Ilona, „A helyi fejlesztőmunka gyakorlata, térségi szerveződése és nemzetközi szakpolitikai dimenziói egymás mellett jelennek ebben a kis könyvecskében.”

Phare Acces 2001 és Istenkúti Közösségért Egyesület, Pécs, 2004, 48 oldal

Közösségi Adattár

Davidson, John (1996): Részletek a Groundwork partnerségben dolgozó környezetvédő szervezet éves jelentéséből. *Parola*, 3.

Ekler Éva (2018): Pro Lecsó – komplex térségi és közösségfejlesztési program B.-A.-Z. megye kistelepülésein. Vegyszermentes kertek. *Parola*, 2.

Ekler Éva (2023): Wekerle – (1) Garázs vásár Fesztivál, (2) KÖZÖS kávézó és konyha.

Debreceni Zsuzsával beszélget a Szerző a fenntarthatósággal kapcsolatos programokról:

(3) Babaruhabörzék, bolhapiacok, ruhacserék, garázs vásárok árusító családokkal (Tessék

Csak!), adománygyűjtés a Kispesti Tanodának, bringóhintó, kreatív, pl.

Nemiskacat

workshopok, programok, valamennyi a Wekerlei Társaskör Egyesület égisze alatt.

(4) A város legzöldebb vendéglátó helye szövetkezeti működtetésben, majd Újratervezés: helyi kispiac, élménypiac a gyerekeknek, közösségi konyha, tankert, kávézó, ökokörök, Fenntartható Vendéglátóhely, „Több, mint vegán” catering szolgáltatás – amit lehet, szövekezeti formában. *Parola*, 4.

Faludi Erika, Satish Kumar (1994): Az újratöltés útja. Az indiai tradíciókból tanulunk.

Parola, 3.

Faludi Erika (1996): A fő, hogy egészség legyen. Magányos küzdelem a környezetpusztítás

ellen. *Parola*, 1.

Gergely Attila (1992): Az ICEA International Community Education Association budapesti

konferenciájának ("A Challenge for Communities in Europe: Economy, Environment,

Education") záró előadása, 1992. június 21-25. Részletesebben ld. külön szócikkben, és az

ott hivatkozott zárókiadványban is: ICEA 2nd Conference...etc. In *PC Lemezújság*, 1993/37. és *Közösségi Adattár – Lemezújság Archívum*

Giczey Péter (2015): A Bodrog-menti felzárkóztató program módszertani tanulmánya. A Zöld Kör – A Föld Barátai Magyarország és az Életfa Segítő Szolgálat Egyesület együttműködése a TÁMOP 5.1.3.-09/2-2010-0021 Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért programban. E cikk két részletet közöl egy, a teljes munkát bemutató kiadványból: Bevezetés és Összegzés, tapasztalatok.

A kiadványt szerkesztette és az összefoglalót írta Giczey Péter, szerzői Áncsán Gabriella, Giczey Péter, Hallgató Éva, Laskó-Kuthi Adrienn, Láncki Ferenc, Molnár Antal és Sangula Anikó. A kiadványt az Életfa Segítő Szolgálat Egyesület adta ki Debrecenben, 2014-ben Szerzők: Áncsán Gabriella, Giczey Péter, Hallgató Éva, Laskó-Kuthi Adrienn, Láncki Ferenc, Molnár Antal és Sangula Anikó. *Parola*, 2.

Havas Péter és Varga Attila (2009): A környezeti neveléstől a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata felé. Országos Közoktatási Intézet, Budapest.

Hernádi Anna Borbála és Balogh Pál Géza (2021): „Ha a csapatot egyben tartjuk, biztos valami jó fog születni.” Részvételi akciókutatás a gyakorlatban. A Kóspallagi (öko)Tájház létrehozásának eddigi tapasztalatai, dilemmái. *Parola*, 1.

Hernádi Anna Borbála (2021): „Picik vagyunk, de azért sok minden történik ilyen kis helyeken is.” Kistelepülési közművelődés és ökolokalizmus. *Parola*, 2.

Holm, Tove; Paaby, Kirsten & Stavlund, Ellen (2014): Piloting Nordic sustainability education. *ELM Magazine*, Issue 3/2014.

Holm, Tove; Paaby, Kirsten & Stavlund, Ellen (2016): The New Nordic Education for Sustainability. How to be sustainable in practice, cases from adult learning in the Nordic countries. NVL Nordvux

Kajner Péter, Védegylet (2004): Együttműködő közösségek – újjáéledő tájak. Környezet? Védelem? Előadás, elhangzott az I. Nyári Egyetemen, 2004. augusztus 14-én, Kunbábonyban. *Parola*, 3.

Katonáné dr. Kovács Judit, Bótáné Horváth Noémi (2013): Az „Én” – csapatvállalkozásban. A vidéki csapatvállalkozás előmozdításának szükségessége. „A vállalkozás tervezete szerint egy hagyományos jelleget megőrző vidéki bio-gazdaudvart hozunk létre, főként baromfi és kecske állománnyal, s jó minőségű termékeinket később feldolgozva értékesítjük a helyi piac igényeinek megfelelően.” *Parola* 4.

Klein Ákos (2022): Minden a rokonom – Természetvédelem: a létezők közösségének védelme. Közösségi ökológia – ökológiai közösség – humán ökológia. *Parola*, 4.

Közösségi kertek – országos lista; kertkereső; Növénylista; projektjeink. A KÉK Kortárs Építészeti Központ 2010 óta foglalkozik a Nyugat Európában és az amerikai kontinensen évtizedes hagyományokkal rendelkező közösségi kertek meghonosításával és elterjesztésével. Kidolgozta módszertanát, jogi hátterét, hazai környezetre adaptálható modelljeit, emellett oktatással, tanácsadással, tudásbázis létrehozásával segítette a mára jórészt önszerveződővé vált mozgalom kialakulását. *Közösségi kertek honlap*

Kunt Balázs és Buczkó Barbara (2010): Kilenc nemzet képviselői hollandiai tapasztalatcserén. Reduzuum – saját szélerőmű. Közösségi „márkásítás” – a belga „kirakat módszer.” *Parola*, 2.

maja...pepe (1997): Tanulmány a közép-kelet európai zöldszervezetekről (1997). *Parola*, 1.

Mészáros Zsuzsa és társai (2020): A kunbábonyi közösségi öngyógyító kert és a permakultúra. *Parola*, 3-4.

Nagy Andrea (1992): A bringa elindult. Megalakult a Bringa Munkacsoport. *Parola*, 3.

Németh Krisztina (2022): Közösségszervezés a Nagy Tavak Koalíció építésében. Tóvédő csoportok, természetvédelem közösségszervezéssel: Összefogás a Balatonért; Stop Avalon! Tata civil mozgalom. Civil Kollégium Alapítvány Rendszerszint – Országos Közösségszervező Műhely; MAG – Miénk a Grund Városvédő Egyesület; Fertő tó Barátai; Velencei tó Alba Natura Civil

Alapítvány. Kapcsolódások, partnerségek, növekvő súly: Víz Koalíció; Stop Kiemelt Beruházások! kampány és demonstrációsorozat A Nagy Tavak Koalíció honlapja és *Parola*, 3.

- Németh Krisztína és Tikász Bendegúz (2022) Civil Kollégium Alapítvány Rendszerszint Közösségszervezés, valamint ntk (Nagy Tavak Koalíció)

- Nagy Tavaink a Duna partján és Sopronban! (2022): Hogyan lehet felhívni a figyelmet

egy fontos, természeti kincseket érintő problémára? Hirdess fotópályázatot, és szervezz vándorkiállítást! CKA NTK foto

Nizák Péter (1992): Környezetbarát közösségek. A FÖK Független Ökológiai Központ

általános tájékoztatás-sorozatot indít a Parolában a Környezetbarát Közösségek című

rovatban. *Parola*, 2.

A sorozat részei:

- Környezetbarát közösségek: Problémakatalógus avagy a kákán is csomót keresünk

(1992) *Parola*, 2.

- Környezetbarát közösségek (4): Bajaink sorolása nehézségekkel. Nyílt fórumok.

Parola, 4. Környezetbarát közösségek (5.): Városi szintű környezetvédelmi célok, stratégiák felállítása (1993). *Parola*, 1.

- Környezetbarát közösségek (6.)(1993): Vermonti útinapló, avagy Amerika, ahogy mi látjuk. *Parola*, 2.

- Környezetbarát közösségek (7.)(1993):

o A gyakorlati kérdések következnek. *Parola*, 3.

Másfél év mérlegen. *Parola*, 4.

NORDIC – Success Stories in Sustainability (2012). *Documented by The Ideas Bank Foundation*, Oslo, Norway

Ökotárs Alapítvány (1997): Borostyánkő Út Program. A közép-európai Environmental

Partnership irodák kezdeményezése a fenntartható fejlődés elősegítésére. *Parola*, 2-3.

Paaby, Kirsten (2017): HOPE GROWS IN THE GARDEN. 17 worldwide goals and local practices. <http://eduaction.no/prosjekter/norge/hope-grows-in-the-garden/> and <https://medium.com/hope-grows-in-the-garden>

Pataki György ökológus közgazdással Dudok Dávid beszélgetett a Deep Adaptation (Mélyalkalmazkodás) mozgalomról. (2022) A beszélgetés átiratát Dudok

Dávid készítette. A Közösségfejlesztők Egyesülete ezévi Közösség konferenciája, Kunbábony. *Parola*, 4.

Pribéli Leventével, a Fridays for Future aktivistájával beszélget Bányai Géza a klímavészhelyzetről - Civil Rádió (2019): A jövő péntekje. *Parola*, 4.

Sain Mátyás (2019): Permakultúra, a Föld és az emberi közösség gondviselésének rendszere. *Parola*, 4.

SIGNALS local action - success stories in sustainability. The Ideas Bank 2011, Oslo, Norway. Booklet pp 82

Szalkai-Lőrincz Ágnes (2022): Közösségfejlesztői kérdések az energiaközösségekről.

Parola, 3.

Szomszédünnepek – Közösségi válaszok a környezeti, energia- és társadalmi válságokra.

Átalakuló közösségek – helyi gazdaság; helyi élelmiszer; képzés: közösségi kert, permakultúra tanulmányút. A nemzetközi Transition mozgalom és hálózat – Transition Network - hazai tagjai. Átalakuló közösségek honlap

Tóth Vivien (2019): Mi dolgunk a klímaváltozással közösségfejlesztőként?

Parola, 4.

tematikus szám

Vágvölgyi Gusztáv (2005): Természeti erőforrás, természeti tőke, társadalmi fenntarthatóság. Részletek a 2004. november 22.-én, Nyíregyházán elhangzott előadásból. *Parola*, 2.

Vásárhelyi Judit (1992): Környezetbarát közösségek: A Fenntartható Közösségek Intézete (Vermont, USA) és a Független Ökológiai Központ (Budapest) közös programja. (1992). *Parola*, 1.

Vásárhelyi Judit (1995): A dörögdi medence organikus fejlesztése. A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. *Parola*, 3.

Veress Tamás (2019): Közösségi önrendelkezés a fenntarthatóságért. *Parola*, 4.

Víz Koalíció (2022-től)

Országos szerveződés, amelyben az érintett civil szervezetek, önkormányzatok és szakszervezetek közösen dolgoznak a magyarországi vízhelyzet feltérképezésén és javításán.

A Koalíció a Civil Kollégium Alapítvány közösségszervezői programjának köszönhetően, civil szervezetek kezdeményezésére, Homoki Andrea és Szulovszky István

CKA közösségszervezők vezetésével jött létre. Tagjai olyan civil közösségek, önkormányzatok és szakszervezetek, melyek településükön vagy szakmájukban érzékelték

az egyre súlyosbodó vízügyi problémákat és a megoldások érdekében szövetségre léptek.

Számos tanulmány figyelmeztet, hogy a víziközműrendszerek állapota egyre rosszabb a

rekonstrukciók elmaradása miatt. A lakosság leginkább az ivóvízvezeték-hálózat és a

vízkezelőművek állapotának romlását érzékeli országszerte. Keresd a Civil Kollégium

honlapján a Víz Koalíciót!

Tallózás a főbb publikációkban:

- Megalakult a civilekből és szakemberekből álló Víz Koalíció (2022.01.1.) A Víz Hete Nyitóesemény. *Népszava online*
- Parlamentben a Vízkoalíció! A Víz Koalíció A Fenntartható Fejlődés Bizottságánál járt a Parlamentben 2023. február 14.-én.
- Víz Hete Nyitóesemény, 2023. március 20. Batthyány tér, Budapest.
- Az RTL Klub riportja a Víz Koalícióval, 2023. március 29.

- Kun Csaba vízépítőmérnök (2022) Addig jár a korsó a kútra – Meddig is? A valós veszélyekről. *Portfolio* – Gazdaság, május 02.
- Víz Koalíció (2022 május 9): Addig jár a korsó a kútra... de ki tudja meddig. Gondolatok az ivóvízellátás vélt vagy valós kockázatairól. Tanulmány, 29. oldal
- Látogatás az államtitkárnál a tiszta víz ügyében. 2023.05.10.
- KAP 2023 Közösségi Adományozási Program, MagNet Magyar Közösségi Bank
<https://www.facebook.com/CKAcivillkollegium>
  - o *nlc.életmód*, 2023. november 03: Közös cél, hogy a vezetékes ivóvíz hozzáférhető legyen mindenki számára, fenntartható módon. NCL Életmód
- Vajna Tamás (2023): Titkosítások helyett az ivóvízhálózat katasztrófális állapotát javító valódi intézkedéseket kér a civil Víz Koalíció. *Qubit*, Gazdaság. 23-11-23
- Tiszta vizet a poharainkba! A Víz Koalíció petíciója, SzabadaHang oldal
- A Greenfo-nak is köszönjük, hogy felerősíti a Víz Koalíció hangját!

Friss hírek a Víz Koalíció Facebook oldalán!

Zalatnay László (2019): A Nyíregyházi Kosár bevásárló közösség története. *Parola*, 4.

Zempléni Környezetvédelmi Egyesület (ZEKE) (1993): A Hegyközi Vasút visszaállításáért.

Állásfoglalás. *Parola*, 6.

Zempléni Környezetvédelmi Egyesület (ZEKE) Sátoraljaújhelyi központtal. (1997).

Bemutatkozunk. *Parola*, 2-3.

Zöldút barátainak egyesülése (1998): A Zöldút (Greenway) filozófiája és logisztikája az

USA-ban. *Parola*, 2-3.

Zöld Szív Ifjúsági Természetvédő Mozgalom, Pomáz (1995). *Parola*, 2.

Zuglói Energiaközösségi Akciók (2019-2022). Az európai projekt célja, hogy a települési

energiagazdálkodási célkitűzéseket az érintett szerelőket, vagyis a lakosságot, a helyi

cégeket bevonva valósítsa meg. Ennek keretében három piloprojekt valósul meg Zuglóban,

az érintettek és az Önkormányzat együttműködésében: **Mérjünk együtt!**
Zöldüljünk együtt!

Zuglói ökotérkép.

25. Meghatározó eszmeáramlatok, kutatások, tapasztalatok

A szervezés ereje/The Power of Organizing (2022 július)

Megjelent a Közép- és Kelet Európában dolgozó közösségszervezők tapasztalatait,

sikereit összefoglaló és a közösségszervező szakma fejlődését bemutató tanulmánykötet, a

The Power of Organizing. Stories of Community Organizing Campaigns From Across

Europe/A szervezés ereje. Közösségszervező kampányok Európában.

Szerzők: Maroš Chmelík, Steve Hughes, Wioleta Hutniczak, Alexandru Palas, Marija

Peric, Sebály Bernadett, Tikász Gáspár Bendegúz. Kutatásvezető Sebály Bernadett.

Szerkesztő Steve Hughes. Magyarra fordította Tikász Gáspár Bendegúz. Készült az

ECON European Community Organizing Network/Európai Közösségszervező Hálózat

részvételi akciókutatása keretében. Kiadta az ECON 76 oldalon.

Az ECON kiadvány magyarul a Civil Kollégium Alapítvány honlapján érhető el.

Angelusz Róbert (1995): Kommunikáló társadalom. Ferenczy Kiadó, Budapest, 211 oldal

Arató András (1990): Forradalom, civil társadalom és demokrácia Kelet-Európában. *Mozgó*

Világ, 1990/8. szám. 11-22. Fordította Bérczes Tibor.

Barna Gábor (2006): Népi kultúra – nemzeti kultúra – nemzeti identitás. A népi kultúra

szerepe a nemzeti kultúra és a magyar identitás megszerkesztésében. In: Kultúra, nemzet,

identitás. A VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson (Debrecen, 2006. augusztus

23-26.) elhangzott előadások. Szerk. Jankovics József, Nyerges Judit. Nemzetközi

Magyarságtudományi Társaság. Budapest, 2011. MEK OSZK

Barrington, Moore, Jr. (1969): *Social Origins of Dictatorship and Democracy. Lord and Peasant in the Making of the Modern World*. Beacon Press, Boston, 1969. pp 413-432, 453-483.

Magyarul megjelent: A diktatúra és a demokrácia társadalmi gyökerei. *Szociológiai Figyelő*, 1998. 1-2. szám, fordította Pál Eszter.

Bell, C. & Newby, H. (1971): *Community Studies*. An introd. To the Sociology of the Local

Community. London, G. Allen and Unwin Ltd. P 262

Berger R. Peter – Luckmann, Thomas (1975): A valóság társadalmi megformálása.

Tudásszociológiai tanulmány, 250 oldal. Fordítók: Tomka Miklós, T. Mahnel Magdolna és

Vizsolyi László. Tömegkommunikációs Kutatóközpont. *Módszertan. VI. évfolyam*,
36. szám.

Bibó István (1945): A magyar demokrácia válsága. In *Válogatott tanulmányok*

Második kötet, 1945-1949. Magvető Kiadó, Budapest, 1986. 13-79. oldal, benne különösen a 49-57. o.

Brokensha, D.–Hodge, P.: *Community Development: an Interpretation*. New York 1969.

Chandler (Intext Group).

CEORG (2001): Az anómia elterjedtsége és a normaszegés elfogadottsága három visegrádi országban. A Central European Opinion Research Group (CEORG) havi rendszeres közvéleménykutatása. TÁRKI, Budapest

Citizenship Survey 2001: In Duncan Prime, Meta Zimmeck and Andrew Zurawan: *Active Communities: Initial Findings from the 2001 Home Office Citizenship Survey*. Home Office Research, Development and Statistics Directorate, London.

Coleman, James S. 1990. A társadalomelmélet alapjai. Cambridge, Mass: Harvard University Press. In World Bank, Social Capital Initiative, Working

Paper No. 5. (Social Capital: Conceptual Frameworks and Empirical Evidence, An Annotated Bibliography).

Válogatta Gergely Attila, fordította Varga Tamás.

Könyvismertető A Világbank Társadalmi tőke kezdeményezés c. kiadványából.

Parola, 2004/3.

Community Development in Theory and Practice. An International Reader.
Edited by Gary

Craig, Keith Popple and Mae Shaw. This is a collection of pieces which have been

published in the *Community Development Journal* by way of celebrating its 40 years.

Spokesman, Nottingham, 2008. p 348

Csányi Vilmos (1999): Az emberi természet. In Ezredvégi ember, Seregélyes, 1999. április 30. – május 1. Konferencia, a bemutatott és megvitatott tanulmányok további szerzői a megjelenés sorrendjében: Simon Róbert, Szántó Borisz, Molnár László, Földesi Tamás, Gergely Jenő, Kiss Endre, Hernádi Miklós, Kunszt György, Balogh Tibor, Kamarás István, Veres András, Sáska Géza, Szekfű András. Szerkesztette Dalos Rimma. Kiadja a Friedrich Ebert Alapítvány, Budapest, 1999. 214 oldal.

Csányi Vilmos (2003): Az emberi természet biológiai gyökerei. Előadás a Mindentudás Egyetemén. Mindentudás Egyeteme, Videotórium aloldal

Dahrendorf, Ralf (1997): After 1989: Morals, Revolution and Civil Society, Macmillan, Basingstoke, London.

Dewey, John (1976 [1897]): Pedagógiai hitvallásom. In: A nevelés jellege és folyamata.

Tankönyvkiadó, Budapest

Erdei Ferenc (1973[1938]): Parasztok. In: Összegyűjtött művei, Budapest, Akadémiai Kiadó,

1973, 6. A falak közt, 46-56.o.

Erdei Ferenc (1974[1940]): Magyar falu. In: Összegyűjtött művei: Magyar falu, 1940.

Budapest, Akadémiai Kiadó, 1974.

Ferenc pápa teljes bolíviai beszéde most először magyarul. A Greenpeace fordítása.

„Változást akarunk az életünkben, a környezetünkben és hétköznapi valóságunkban!”!

Elhangzott a Népi Mozgalmak Világtalálkozóján a bolíviai Santa Cruzban.
2015. július 8-án. *Parola*, 2015.

Ferguson, E.A.: Community Organization, Administration and Research 558–609. and

What is Social Work/Community Organization? pp. 18–20. In: Social Work: An introduction. Skidmore College, J.B. Lippincott Company 1963, Philadelphia and

New York, p 662. (A közösségszervezés fogalma, szociális háttere, intézményei, demokratizáló hatása, kutatásai és programjai, képzése az USA-ban.)

Freire, Paulo (1972): Pedagogy of the oppressed [Az elnyomottak pedagógiája]. Penguin Books, Harmondsworth.

Freire, Paulo (2003 [1972]): Az elnyomottak pedagógiája. In: Kozma Tamás–Tomasz Gábor: *Szociálpedagógia*. Osiris kiadó, Budapest. 397–416. o.

Fukuyama, Francis (1999): Social Capital and Civil Society. Prepared for delivery at the IMF Conference on Second Generation Reforms. IMF, Washington D.C.

Gadamer, Hans Georg (1984): Igazság és módszer. Fordította Bonyhai Gábor. Gondolat Kiadó, Budapest. 441 o.

Habermas, Jürgen (1971): A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása. Gondolat Kiadó, Budapest, 410 o.

Habermas, Jürgen (1985 [1981]): A kommunikatív cselekvés elmélete 1-2. Válogatta Rényi

Ágnes, Somlai Péter. Az összefoglalásokat írta Némedi Dénes, Somlai Péter.
ELTE,
Budapest.

Eredeti kiadás: uő (1981): Theorie des kommunikativen Handelns.
Suhrkamp, Frankfurt
am Main.

Hankiss Elemér – Manchin Róbert – Szokolczai Árpád – Füstös László (1982):
Folytonosság és szakadás. A magyar társadalom értékrendjének leírása egy
országos értéksszociológiai vizsgálat alapján. MTA Szociológiai Kutató Intézet
Értéksszociológiai és Társadalomtudományi Elemzések Műhelye. Bp. 1982.
604 p.

/Műhelytanulmányok. Értéksszociológiai Műhely. Értéksszociológiai
tanulmányok/
Közösségi Adattár

Hankiss Elemér – Manchin Róbert – Szokolczai Árpád – Füstös László (1982):
Kényszerpályán. A magyar társadalom értékrendjének alakulása 19301 és
1980 között.

I.-II. Két kötet, 240 és 478 oldal

MTA Szociológiai Kutató Intézet Értéksszociológiai és Alkalmazott
Társadalomtudományi Elemzések Műhelye, Bp.

Közösségi Adattár

Hankiss Elemér: Közösségek válsága és hiánya. Diagnózisok, Bp. Magvető Kiadó,
1982.

63–99. o. Gyorsuló idő sorozat

Hankiss Elemér: Kelet-európai alternatívák. Bp. Közgazdasági és Jogi Kiadó,
1989. 406 o.

Helyi társadalom kötetek I–VI. (1983–88) Összeállította és szerkesztette Böhm
Antal és

Pál László.

Szerzők: Bánlaky Pál, Bodó Ágnes, Böhm Antal, Czagányi László, Enyedi
György,

Forray R. Katalin, Gergely András, Gombár Csaba, Halász Gábor, Hantó
Zsuzsa,

Juhász Judit, Kárpáti Zoltán, Kissné Novák Éva, Kozma Tamás, Kovács Flórián,
Kőszegfalvi György, Kulcsár László, Merth László, Oláh Miklós, Orosz Éva,
Papp Zsolt,
Pál László, Pálné Kovács Ilona, Pál László, Sára János, Székely János, Szirmai Viktória,
Szurkos Mária, Tímár János, Tóth Pál, Tóth Zoltán, Vass Dezső, Vágvölgyi B. András,
Zoltán Zoltán és Wiener György
Kiadja az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézete, Bp. 1983–88. 197,
235, 205, 107,
183, 277 oldalon

Huszár Tibor (1975): A cselekvő ember. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest.

Kant, Immanuel (1784): Mi a felvilágosodás? In A vallás a pusztá és határain belül és más írások, Gondolat Kiadó, 1980. fordította Vidrányi Katalin.

Kotler, M.: Theories of Neighborhood Organization and the Radical Politics of Local Control.

In Radical Sociology, Ed. by J.D. Colfax and J.L. Roach, New York-London, 1971. (A

szomszédsági akciók – szegénység a hatalom ellen; diákság a demokratikus társadalomért;

a feketék nacionalizmusa vagy lokálpatriotizmusa? – elméleti megfontolásai és kritikája.

Kovalcsik József (1989): A közművelődéstől a szabadművelődésig. Bp.

Művelődéskutató

Intézet, 1989. 22 o.

Kovalcsik József (1986): A kultúra csarnokai. A közösségi művelődés szinterei, utópiák,

mozgalmak, társadalomszervezés, a művelődési otthonok kialakulásai. I–III.

Művelődéskutató Intézet, Budapest. I. kötet 544 oldal; II. kötet 504 oldal;

III. kötet 369 oldal

- Kramer, Ralph M. & Specht, Harry (eds.) (1983 [1969]) *Readings in community organisation practice*. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ
- Kraushaar, Robert, Michael Hibbard, and Betty Wells (1999): Editorial introduction: Community development in the United States. *Community Development Journal*, 34 (1)
- Kretzmann, John P. & Jonathan L. McKnight (1993) *Building communities from the inside out: A path toward finding and mobilising a community's assets*. ACTA Publications, Chicago, IL
- Kuti Éva (1998): *Hívjuk talán nonprofitnak... Nonprofit kutatások 7. Nonprofit Kutatócsoport*, Budapest.
- Lewin, Kurt (1975): *Csoportdinamika. Válogatás Kurt Lewin műveiből. Szerkesztő Mérei Ferenc, Szakács Ferenc, Dr. Légrádi Istvánné. Fordító Illyés Sándor. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó*
- Mannheim Károly (1994 [1927]): *A konzervativizmus. Tanulmány a tudás szociológiájáról. Magyarul a Cserépfalvi Kiadó adta ki 1994-ben. Eredeti megjelenés: 1927, London, angol nyelven.*
- Maróti Andor (1990): *Résztevőközpontúság a felnőttek tanításában, benne Paulo Freire bemutatása. Előadás az MTA Felnőttnevelési Munkabizottságának 1990. június 18.-i ülésén. Közösségi Adattár*
- Maróti Andor (é.n.): *A kultúra fogalmának történelmi változásai. 185 oldal. <https://mek.oszk.hu/21400/21420/21420.pdf>*
Péterfi Ferenc (2013): *Könyvajánló. Maróti Andor: A nélkülözhetetlen kultúra. Parola, 4.*
- Merton, Robert K. (2002 [1968, 1949]): *Társadalomelmélet és társadalmi struktúra. Osiris, Budapest. Első teljes kiadás. Fordította Balogh Zoltán /Osiris tankönyvek./*

Eredeti kiadás: uő (1968 [1949]): *Social Theory and Social Structure*. Enlarged ed. The Free Press, New York.

Mérei Ferenc (1975): A cselekvés szerkezete és a közösségi dinamika – Kurt Lewin pszichológiája. In: *Csoportdinamika. Válogatás Kurt Lewin műveiből*, 7-57. o.
Budapest, Közgazdasági és Jogi Kiadó

Nielsen, Kurt Aagaard and Svensson, Lennart (Eds.) (2006): *Action Research and Interactive Research. Beyond Practice and Theory*. Shaker Publishing BV, Maastricht. p 403.

Novágh Gyula (szerk.) (1937): *A settlement. A fővárosi népművelés vezetőképző tanfolyamának előadásai*. Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottsága. Budapest.
(antikvár fogalomban kapható!)

Olson, Mancur (1982): *A nemzetek felemelkedése és bukása. Gazdasági növekedés, stagfláció és társadalmi merevségek*. New Haven: Yale University Press. In *World Bank, Social Capital Initiative, Working Paper No. 5. (Social Capital: Conceptual Frameworks and Empirical Evidence, An Annotated Bibliography)*.
Vál. Gergely Attila, fordította Varga Tamás. Könyvismertető A Világbank Társadalmi tőke kezdeményezés c. kiadványából. *Parola*, 2004/3.

Paksi Borbála és Schmidt Andrea (2006): *Pedagógusok mentálhigiénés állapota, különös tekintettel az iskolai értékátadást, egészségfejlesztést és problémakezelést befolyásoló dimenziókra*. *Új Pedagógiai Szemle*, 56 (6): 48–64.

Pataki Ferenc (1977): *Társadalomlélektan és társadalmi valóság*. Budapest, Kossuth Könyvkiadó

Pataki György és Vári Anna szerk. (2011): *Részvétel – akció – kutatás*. MTA Szociológiai

Kutatóintézet, Budapest, 211 oldal.

Pataki György ökológus közgazdással Dudok Dávid beszélgetett a Deep Adaptation (Mélyalkalmazkodás) mozgalomról. (2022) A beszélgetés átiratát Dudok

Dávid készítette. A Közösségfejlesztők Egyesülete ezévi Közösség konferenciája,

Kunbábony. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2008): Közéleti aktivitás – lokális és európai identitás. Készítette a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztálya 2007. szeptember 15-e és 30-a között. Kérdőív az állampolgári részvételről, 2007. Állampolgári Részvétel Hete. *Parola*,1.

Péterfi Ferenc (2023): Civil Szelfi – egy város civil társadalmának feltérképezése. A pécsi

Közösségi Alapítvány kutatását Tistyán László szociológus, alapító és kurátor mutatja be, s Péterfi Ferenc összegzi. *Parola*, 4.

Putnam, Robert D., Robert Leonardi and Raffaella Y. Nanetti (1993): Making Democracy

Work: Civic Tradition in Modern Italy. Princeton University Press, Princeton.

Putnam, Robert (1993[2004]): A prosperáló közösség. A társadalmi tőke és a közélet.

Fordította Varga Tamás. *Parola*, 2004/3.

Putnam, Robert D. (2000): Social Capital and Civil Society. infed.org

Rothman, J.: Three Models of Community Organization Practice. In Social Work Practice

1968. New York, Columbia University Press.

Scheler, Max (1979[1927]): A formalizmus az etikában és a materiális étika. Fordította

és az utószót írta Berényi Gábor. A jegyzeteket írta, a fordítást ellenőrizte: Vajda Mihály.

Gondolat Könyvkiadó, 1979: Bp. 927 o.

A *Közösségi Adattár* e műre vonatkozó dokumentumai:

- Részlet Scheler tanulmányának Személyiségelméleti részéből: Egyes és általános személy 776-837. o (ad 4. végéig).
- A fordító Berényi Károly utószava: Hogyan lehetséges erkölcs az erkölcstelenség világában? 891-918. o.

Közösségi Adattár

Sík Endre (2005): A kapcsolati tőke. *TÁRKI* 2005. november, Budapest

Smith, M. K. (2001): 'Community' in the encyclopedia of informal education. infed.org

Summer, W. G. (1978): Népszokások. Szokások, erkölcsök, viselkedésmódok szociológiai jelentősége. Bp. Gondolat, 1978. p 996.

Szelényi Iván és Konrád György (1971): A késleltetett városfejlődés társadalmi konfliktusai.
Valóság, 1971/12.

Szűcs Jenő: Vázlat Európa három történeti régiójáról. Bp. Magvető Kiadó, 1983.
Gyorsuló idő

Trichaud, Lucien (1991): Az egyesületek mint cél a születendő Európa számára. Solymosi
Lászlóné fordítása. Nemzetközi Kollokvium, Terracina, 1991. szeptember 28.-
október 5.
Kultúra és közösség, 1991/4: 15-20. Közösségfejlesztés tematikus szám

Városshociológia. Válogatott tanulmányok. A kötet anyagát válogatta, a magyar fordítást az eredeti szöveggel egybevetette és a bevezető tanulmányt írta Szelényi Iván. Fordították Bencze György, Dr. Szalai Sándorné, Sós Vilmos, Vágvolgyi András. Felülbíráltta Kemény István. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1973. 441. o.

Warren, Roland L. (1963): *The Community in America*. Rand McNally, Chicago.

Wojtyła, Karol (1969) *Osoba i Czyn (Személy és Cselekvés): The Acting Person (Analecta*

Husserliana, 10). Translated from the Polish by Andrzej Potocki.

Id. még Gergely Attila (2011): *Tükrök és jelzések* című előadásában G.A. utalását

Karol Wojtyła vonatkozó dolgozatára, összefüggésben Max Scheler etikájával.

Parola, 3.

A Közösségi Adattárban:

The Acting Person

Table of Contents; Part Four: Participation; Chapter Seven: Intersubjectivity by participation: (...) 5. Participation and Community; 6. Participation and the Common Good; 7. „Authentic” Attitudes; 8. „Nonauthentic” Attitudes; 9. Fellow Member and Neighbor; 10. The Commandment of Love.

Postscript

Yelena Shomina, Kolossov Vladimir and Shukhat Viktoria (2002): *Local Activism*

and the Prospects for Civil Society in Moscow. In: *Eurasian Geography and Economics*,

Volume 43, 2002 – Issue 3. *Moscow as an Emerging World City*. Pages 244-270,

Közösségi Adattár

Meghatározó eszmeáramlatok, kutatások, tapasztalatok

A szervezés ereje/The Power of Organizing (2022 július)

Megjelent a Közép- és Kelet Európában dolgozó közösségszervezők tapasztalatait,

sikereit összefoglaló és a közösségszervező szakma fejlődését bemutató tanulmánykötet, a

The Power of Organizing. Stories of Community Organizing Campaigns From Across

Europe/A szervezés ereje. Közösségszervező kampányok Európában.

Szerzők: Maroš Chmelík, Steve Hughes, Wioleta Hutniczak, Alexandru Palas, Marija

Peric, Sebály Bernadett, Tikász Gáspár Bendegúz. Kutatásvezető Sebály Bernadett.

Szerkesztő Steve Hughes. Magyarra fordította Tikász Gáspár Bendegúz. Készült az

ECON European Community Organizing Network/Európai Közösségszervező Hálózat

részvételi akciókutatása keretében. Kiadta az ECON 76 oldalon.

Az ECON kiadvány magyarul a Civil Kollégium Alapítvány honlapján érhető el.

Angelusz Róbert (1995): Kommunikáló társadalom. Ferenczy Kiadó, Budapest, 211 oldal

Arató András (1990): Forradalom, civil társadalom és demokrácia Kelet-Európában. *Mozgó*

Világ, 1990/8. szám. 11-22. Fordította Bérczes Tibor.

Barna Gábor (2006): Népi kultúra – nemzeti kultúra – nemzeti identitás. A népi kultúra

szerepe a nemzeti kultúra és a magyar identitás megszerkesztésében. In: Kultúra, nemzet,

identitás. A VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson (Debrecen, 2006. augusztus

23-26.) elhangzott előadások. Szerk. Jankovics József, Nyerges Judit. Nemzetközi

Magyarságtudományi Társaság. Budapest, 2011. MEK OSZK

Barrington, Moore, Jr. (1969): *Social Origins of Dictatorship and Democracy. Lord and Peasant in the Making of the Modern World.* Beacon Press, Boston, 1969. pp 413-432, 453-483.

Magyarul megjelent: A diktatúra és a demokrácia társadalmi gyökerei. *Szociológiai Figyelő*, 1998. 1-2. szám, fordította Pál Eszter.

Bell, C. & Newby, H. (1971): *Community Studies.* An introd. To the Sociology of the Local

Community. London, G. Allen and Unwin Ltd. P 262

Berger R. Peter – Luckmann, Thomas (1975): A valóság társadalmi megformálása.

Tudásszociológiai tanulmány, 250 oldal. Fordítók: Tomka Miklós, T. Mahnel Magdolna és

Vizsolyi László. Tömegkommunikációs Kutatóközpont. *Módszertan. VI. évfolyam,*
36. szám.

Bibó István (1945): A magyar demokrácia válsága. In *Válogatott tanulmányok*

Második kötet, 1945-1949. Magvető Kiadó, Budapest, 1986. 13-79. oldal, benne különösen a 49-57. o.

Brokensha, D.–Hodge, P.: *Community Development: an Interpretation.* New York 1969.

Chandler (Intext Group).

CEORG (2001): Az anómia elterjedtsége és a normaszegés elfogadottsága három visegrádi országban. A Central European Opinion Research Group (CEORG) havi rendszeres közvéleménykutatása. TÁRKI, Budapest

Citizenship Survey 2001: In Duncan Prime, Meta Zimmeck and Andrew Zurawan: *Active Communities: Initial Findings from the 2001 Home Office Citizenship Survey.* Home Office Research, Development and Statistics Directorate, London.

Coleman, James S. 1990. A társadalomelmélet alapjai. Cambridge, Mass: Harvard University Press. In World Bank, Social Capital Initiative, Working

Paper No. 5. (Social Capital: Conceptual Frameworks and Empirical Evidence, An Annotated Bibliography).

Válogatta Gergely Attila, fordította Varga Tamás.

Könyvismertető A Világbank Társadalmi tőke kezdeményezés c. kiadványából.

Parola, 2004/3.

Community Development in Theory and Practice. An International Reader.
Edited by Gary

Craig, Keith Popple and Mae Shaw. This is a collection of pieces which have been

published in the *Community Development Journal* by way of celebrating its 40 years.

Spokesman, Nottingham, 2008. p 348

Csányi Vilmos (1999): Az emberi természet. In Ezredvégi ember, Seregélyes, 1999. április 30. – május 1. Konferencia, a bemutatott és megvitatott tanulmányok további szerzői a megjelenés sorrendjében: Simon Róbert, Szántó Borisz, Molnár László, Földesi Tamás, Gergely Jenő, Kiss Endre, Hernádi Miklós, Kunszt György, Balogh Tibor, Kamarás István, Veres András, Sáska Géza, Szekfű András. Szerkesztette Dalos Rimma. Kiadja a Friedrich Ebert Alapítvány, Budapest, 1999. 214 oldal.

Csányi Vilmos (2003): Az emberi természet biológiai gyökerei. Előadás a Mindentudás Egyetemén. Mindentudás Egyeteme, Videotórium aloldal

Dahrendorf, Ralf (1997): After 1989: Morals, Revolution and Civil Society, Macmillan, Basingstoke, London.

Dewey, John (1976 [1897]): Pedagógiai hitvallásom. In: A nevelés jellege és folyamata.

Tankönyvkiadó, Budapest

Erdei Ferenc (1973[1938]): Parasztok. In: Összegyűjtött művei, Budapest, Akadémiai Kiadó,

1973, 6. A falak közt, 46-56.o.

Erdei Ferenc (1974[1940]): Magyar falu. In: Összegyűjtött művei: Magyar falu, 1940.

Budapest, Akadémiai Kiadó, 1974.

Ferenc pápa teljes bolíviai beszéde most először magyarul. A Greenpeace fordítása.

„Változást akarunk az életünkben, a környezetünkben és hétköznapi valóságunkban!”!

Elhangzott a Népi Mozgalmak Világtalálkozóján a bolíviai Santa Cruzban.
2015. július 8-án. *Parola*, 2015.

Ferguson, E.A.: Community Organization, Administration and Research 558–609. and

What is Social Work/Community Organization? pp. 18–20. In: Social Work: An introduction. Skidmore College, J.B. Lippincott Company 1963, Philadelphia and

New York, p 662. (A közösségszervezés fogalma, szociális háttere, intézményei,
demokratizáló hatása, kutatásai és programjai, képzése az USA-ban.)

Freire, Paulo (1972): Pedagogy of the oppressed [Az elnyomottak pedagógiája]. Penguin Books, Harmondsworth.

Freire, Paulo (2003 [1972]): Az elnyomottak pedagógiája. In: Kozma Tamás–Tomasz Gábor: *Szociálpedagógia*. Osiris kiadó, Budapest. 397–416. o.

Fukuyama, Francis (1999): Social Capital and Civil Society. Prepared for delivery at the IMF Conference on Second Generation Reforms. IMF, Washington D.C.

Gadamer, Hans Georg (1984): Igazság és módszer. Fordította Bonyhai Gábor. Gondolat Kiadó, Budapest. 441 o.

Habermas, Jürgen (1971): A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása. Gondolat Kiadó, Budapest, 410 o.

Habermas, Jürgen (1985 [1981]): A kommunikatív cselekvés elmélete 1-2. Válogatta Rényi

Ágnes, Somlai Péter. Az összefoglalásokat írta Némedi Dénes, Somlai Péter.
ELTE,
Budapest.

Eredeti kiadás: uő (1981): Theorie des kommunikativen Handelns.
Suhrkamp, Frankfurt
am Main.

Hankiss Elemér – Manchin Róbert – Szokolczai Árpád – Füstös László (1982):
Folytonosság és szakadás. A magyar társadalom értékrendjének leírása egy
országos értéksszociológiai vizsgálat alapján. MTA Szociológiai Kutató Intézet
Értéksszociológiai és Társadalomtudományi Elemzések Műhelye. Bp. 1982.
604 p.

/Műhelytanulmányok. Értéksszociológiai Műhely. Értéksszociológiai
tanulmányok/
Közösségi Adattár

Hankiss Elemér – Manchin Róbert – Szokolczai Árpád – Füstös László (1982):
Kényszerpályán. A magyar társadalom értékrendjének alakulása 19301 és
1980 között.

I.-II. Két kötet, 240 és 478 oldal

MTA Szociológiai Kutató Intézet Értéksszociológiai és Alkalmazott
Társadalomtudományi Elemzések Műhelye, Bp.

Közösségi Adattár

Hankiss Elemér: Közösségek válsága és hiánya. Diagnózisok, Bp. Magvető Kiadó,
1982.

63–99. o. Gyorsuló idő sorozat

Hankiss Elemér: Kelet-európai alternatívák. Bp. Közgazdasági és Jogi Kiadó,
1989. 406 o.

Helyi társadalom kötetek I–VI. (1983–88) Összeállította és szerkesztette Böhm
Antal és

Pál László.

Szerzők: Bánlaky Pál, Bodó Ágnes, Böhm Antal, Czagányi László, Enyedi
György,

Forray R. Katalin, Gergely András, Gombár Csaba, Halász Gábor, Hantó
Zsuzsa,

Juhász Judit, Kárpáti Zoltán, Kissné Novák Éva, Kozma Tamás, Kovács Flórián,
Kőszegfalvi György, Kulcsár László, Merth László, Oláh Miklós, Orosz Éva,
Papp Zsolt,
Pál László, Pálné Kovács Ilona, Pál László, Sára János, Székely János, Szirmai Viktória,
Szurkos Mária, Tímár János, Tóth Pál, Tóth Zoltán, Vass Dezső, Vágvölgyi B. András,
Zoltán Zoltán és Wiener György
Kiadja az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézete, Bp. 1983–88. 197,
235, 205, 107,
183, 277 oldalon

Huszár Tibor (1975): A cselekvő ember. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest.

Kant, Immanuel (1784): Mi a felvilágosodás? In A vallás a pusztá és határain belül és más írások, Gondolat Kiadó, 1980. fordította Vidrányi Katalin.

Kotler, M.: Theories of Neighborhood Organization and the Radical Politics of Local Control.

In Radical Sociology, Ed. by J.D. Colfax and J.L. Roach, New York-London, 1971. (A

szomszédsági akciók – szegénység a hatalom ellen; diákság a demokratikus társadalomért;

a feketék nacionalizmusa vagy lokálpatriotizmusa? – elméleti megfontolásai és kritikája.

Kovalcsik József (1989): A közművelődéstől a szabadművelődésig. Bp.

Művelődéskutató

Intézet, 1989. 22 o.

Kovalcsik József (1986): A kultúra csarnokai. A közösségi művelődés szinterei, utópiák,

mozgalmak, társadalomszervezés, a művelődési otthonok kialakulásai. I–III.

Művelődéskutató Intézet, Budapest. I. kötet 544 oldal; II. kötet 504 oldal;

III. kötet 369 oldal

- Kramer, Ralph M. & Specht, Harry (eds.) (1983 [1969]) *Readings in community organisation practice*. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ
- Kraushaar, Robert, Michael Hibbard, and Betty Wells (1999): Editorial introduction: Community development in the United States. *Community Development Journal*, 34 (1)
- Kretzmann, John P. & Jonathan L. McKnight (1993) *Building communities from the inside out: A path toward finding and mobilising a community's assets*. ACTA Publications, Chicago, IL
- Kuti Éva (1998): *Hívjuk talán nonprofitnak... Nonprofit kutatások 7. Nonprofit Kutatócsoport*, Budapest.
- Lewin, Kurt (1975): *Csoportdinamika. Válogatás Kurt Lewin műveiből. Szerkesztő Mérei Ferenc, Szakács Ferenc, Dr. Légrádi Istvánné. Fordító Illyés Sándor. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó*
- Mannheim Károly (1994 [1927]): *A konzervativizmus. Tanulmány a tudás szociológiájáról. Magyarul a Cserépfalvi Kiadó adta ki 1994-ben. Eredeti megjelenés: 1927, London, angol nyelven.*
- Maróti Andor (1990): *Résztevőközpontúság a felnőttek tanításában, benne Paulo Freire bemutatása. Előadás az MTA Felnőttnevelési Munkabizottságának 1990. június 18.-i ülésén. Közösségi Adattár*
- Maróti Andor (é.n.): *A kultúra fogalmának történelmi változásai. 185 oldal. <https://mek.oszk.hu/21400/21420/21420.pdf>*
Péterfi Ferenc (2013): *Könyvajánló. Maróti Andor: A nélkülözhetetlen kultúra. Parola, 4.*
- Merton, Robert K. (2002 [1968, 1949]): *Társadalomelmélet és társadalmi struktúra. Osiris, Budapest. Első teljes kiadás. Fordította Balogh Zoltán /Osiris tankönyvek./*

Eredeti kiadás: uő (1968 [1949]): *Social Theory and Social Structure*. Enlarged ed. The Free Press, New York.

Mérei Ferenc (1975): A cselekvés szerkezete és a közösségi dinamika – Kurt Lewin pszichológiája. In: *Csoportdinamika. Válogatás Kurt Lewin műveiből*, 7-57. o.
Budapest, Közgazdasági és Jogi Kiadó

Nielsen, Kurt Aagaard and Svensson, Lennart (Eds.) (2006): *Action Research and Interactive Research. Beyond Practice and Theory*. Shaker Publishing BV, Maastricht. p 403.

Novágh Gyula (szerk.) (1937): A settlement. A fővárosi népművelés vezetőképző tanfolyamának előadásai. *Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottsága*. Budapest.
(antikvár fogalomban kapható!)

Olson, Mancur (1982): A nemzetek felemelkedése és bukása. Gazdasági növekedés, stagfláció és társadalmi merevségek. New Haven: Yale University Press. In *World Bank, Social Capital Initiative, Working Paper No. 5. (Social Capital: Conceptual Frameworks and Empirical Evidence, An Annotated Bibliography)*.
Vál. Gergely Attila, fordította Varga Tamás. Könyvismertető A Világbank Társadalmi tőke kezdeményezés c. kiadványából. *Parola*, 2004/3.

Paksi Borbála és Schmidt Andrea (2006): Pedagógusok mentálhigiénés állapota, különös tekintettel az iskolai értékátadást, egészségfejlesztést és problémakezelést befolyásoló dimenziókra. *Új Pedagógiai Szemle*, 56 (6): 48–64.

Pataki Ferenc (1977): *Társadalomlélektan és társadalmi valóság*. Budapest, Kossuth Könyvkiadó

Pataki György és Vári Anna szerk. (2011): *Részvétel – akció – kutatás*. MTA Szociológiai

Kutatóintézet, Budapest, 211 oldal.

Pataki György ökológus közgazdással Dudok Dávid beszélgetett a Deep Adaptation (Mélyalkalmazkodás) mozgalomról. (2022) A beszélgetés átiratát Dudok

Dávid készítette. A Közösségfejlesztők Egyesülete ezévi Közösség konferenciája,

Kunbábony. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2008): Közéleti aktivitás – lokális és európai identitás. Készítette a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztálya 2007. szeptember 15-e és 30-a között. Kérdőív az állampolgári részvételről, 2007. Állampolgári Részvétel Hete. *Parola*,1.

Péterfi Ferenc (2023): Civil Szelfi – egy város civil társadalmának feltérképezése. A pécsi

Közösségi Alapítvány kutatását Tistyán László szociológus, alapító és kurátor mutatja be, s Péterfi Ferenc összegzi. *Parola*, 4.

Putnam, Robert D., Robert Leonardi and Raffaella Y. Nanetti (1993): Making Democracy

Work: Civic Tradition in Modern Italy. Princeton University Press, Princeton.

Putnam, Robert (1993[2004]): A prosperáló közösség. A társadalmi tőke és a közélet.

Fordította Varga Tamás. *Parola*, 2004/3.

Putnam, Robert D. (2000): Social Capital and Civil Society. infed.org

Rothman, J.: Three Models of Community Organization Practice. In Social Work Practice

1968. New York, Columbia University Press.

Scheler, Max (1979[1927]): A formalizmus az etikában és a materiális étika. Fordította

és az utószót írta Berényi Gábor. A jegyzeteket írta, a fordítást ellenőrizte: Vajda Mihály.

Gondolat Könyvkiadó, 1979: Bp. 927 o.

A *Közösségi Adattár* e műre vonatkozó dokumentumai:

- Részlet Scheler tanulmányának Személyiségelméleti részéből: Egyes és általános személy 776-837. o (ad 4. végéig).
- A fordító Berényi Károly utószava: Hogyan lehetséges erkölcs az erkölcstelenség világában? 891-918. o.

Közösségi Adattár

Sík Endre (2005): A kapcsolati tőke. *TÁRKI* 2005. november, Budapest

Smith, M. K. (2001): 'Community' in the encyclopedia of informal education. infed.org

Summer, W. G. (1978): Népszokások. Szokások, erkölcsök, viselkedésmódok szociológiai jelentősége. Bp. Gondolat, 1978. p 996.

Szelényi Iván és Konrád György (1971): A késleltetett városfejlődés társadalmi konfliktusai.

Valóság, 1971/12.

Szűcs Jenő: Vázlat Európa három történeti régiójáról. Bp. Magvető Kiadó, 1983. Gyorsuló idő

Trichaud, Lucien (1991): Az egyesületek mint cél a születendő Európa számára. Solymosi

Lászlóné fordítása. Nemzetközi Kollokvium, Terracina, 1991. szeptember 28.-október 5.

Kultúra és közösség, 1991/4: 15-20. Közösségfejlesztés tematikus szám

Városshociológia. Válogatott tanulmányok. A kötet anyagát válogatta, a magyar fordítást az eredeti szöveggel egybevetette és a bevezető tanulmányt írta Szelényi Iván. Fordították Bencze György, Dr. Szalai Sándorné, Sós Vilmos, Vágvölgyi András. Felülbíráltta Kemény István. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1973. 441. o.

Warren, Roland L. (1963): *The Community in America*. Rand McNally, Chicago.

Wojtyła, Karol (1969) *Osoba i Czyn (Személy és Cselekvés): The Acting Person (Analecta*

Husserliana, 10). Translated from the Polish by Andrzej Potocki.

Id. még Gergely Attila (2011): *Tükrök és jelzések* című előadásában G.A. utalását

Karol Wojtyła vonatkozó dolgozatára, összefüggésben Max Scheler etikájával.

Parola, 3.

A Közösségi Adattárban:

The Acting Person

Table of Contents; Part Four: Participation; Chapter Seven: Intersubjectivity by participation: (...) 5. Participation and Community; 6. Participation and the Common Good; 7. „Authentic” Attitudes; 8. „Nonauthentic” Attitudes; 9. Fellow Member and Neighbor; 10. The Commandment of Love.

Postscript

Yelena Shomina, Kolossov Vladimir and Shukhat Viktoria (2002): *Local Activism*

and the Prospects for Civil Society in Moscow. In: *Eurasian Geography and Economics*,

Volume 43, 2002 – Issue 3. *Moscow as an Emerging World City*. Pages 244-270,

Közösségi Adattár

26. Mozgalmak

A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását!

- „A kormány önkényvédelmi törvénye el fog bukni.” Az Amnesty International Magyarország, a K-Monitor, a Magyar Helsinki Bizottság, a Mérték Médiaelemző Műhely, a Political Capital, a Transparency International Magyarország és a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) közleménye
- A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! Nyilatkozat, *Civilizáció koalíció 107 civil szervezet csatlakozásával, 2023.12.01.*
- Kampány szervezése és petíció benyújtása Magyarország Kormányának: A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! A tiltakozó kampány szervezője: Civilizáció koalíció, 2023. december 1.szabad-ahang

Alternatív oktatási népszavazás 2023. október 20 és október 30 között az Egységes Diákfront

és az aHang csapata szervezésében

Az országos népszavazás szervezéséről, elindulásáról és lefolyásáról, az egyes

helyszíneken folyó szavazásról, a tájékoztató videókról, a sajtótájékoztatókról és az

eredményekről itt lehet tájékozódni:

- aHang/szabadahang a Facebookon
- atv.hu/videok
- eredmények, aHang október 31. 18:37: összefoglaló
- zárás és a folytatás bejelentése – 7 igen
- Euronews, Magyar Narancs

Bényei Sándor (1993): Bemutatkozik egy új gyermekmozgalom, a 4H Klubok szövetsége.

Hyde Bailey 1896-ban alakította meg első klubját az Amerikai Egyesült Államokban.

A vidéki farmer fiatalokat a földművelés, állattenyésztés, kereskedés és a hagyományápolás ismereteire tanította.

A mozgalom jelképe a négylevelű lóhere, melynek egyes levelei szimbolikus jelentést

kaptak, oly módon, hogy a levelekben kirajzolódó 4H betűhöz a fej (head), a szív (heart), kezek (hands) és egészség (health) szavakat kapcsolták. A mozgalom igen gyorsan terjedt világszerte és 1991-ben már 98 országban kb. 10 millió taggal működtek 4H típusú klubok. Kontinensünkön az Európai Farmer Fiatalok és 4H Klubok Szövetsége (Committee for Young Farmers' and 4H Clubs) koordinálásával a program a skandináv és angolszász országokban örvend nagy népszerűségnek.

Parola, 3.

(1993): 4H program Magyarországon is! *Parola*, 6.

Dóri Éva (2022): Diszkurzív vezetés és társadalmi legitimáció – recenzió. Donatella della Porta 2020-ban publikált művében a társadalmi mozgalmak megtartó erejét vizsgálta. *Parola*, 2.

Ferenc pápa teljes bolíviai beszéde most először magyarul. A Greenpeace fordítása.

„Változást akarunk az életünkben, a környezetünkben és hétköznapi valóságunkban!”!

Elhangzott a Népi Mozgalmak Világtalálkozóján a bolíviai Santa Cruzban. 2015. július 8-án. *Parola*, 2015.

Hámori Zia (1991): Amerikai önkéntesek: Egy gyerekek és nagymamák által elindított

mozgalomról. *Parola*, 3.

Kosztur András (2021): „Színes forradalmak” kézikönyvei. Tömegmozgalmak, rezsimdöntésre irányuló tiltakozó akciók. *Kommentár* közéleti és kulturális folyóirat, 2021/4.

Kovalcsik József (1986): A kultúra csarnokai. A közösségi művelődés szinterei, utópiák,

mozgalmak, társadalomszervezés, a művelődési otthonok kialakulásai. I–III. Művelődéskutató Intézet, Budapest. I. kötet 544 oldal; II. kötet 504 oldal;

Mozgalmak – összefoglaló szócikk

I. Helyi mozgalmak

- közösség általi fejlesztés

A „közösségi felmérés” gyűjtőmódszere, s benne az interjúkészítés, a nyilvános beszélgetések, a jövőműhelyek, az „ajtótol

ajtóig” közösségi kérdőív létrehozása, kiosztása, begyűjtése és értékelése, a

tapasztalatok visszacsatolása; SWOT-analízis (magyarul GYELV-elemzés).

A közösségi felmérés lényegében egy több aktivizáló, részvételt serkentő módszert

magába ötvöző folyamat, s e tekintetben tulajdonképpen nem is csak egy módszer,

hanem munkamód, egy bonyolult, több fejezetből álló közösségi fejlődési folyamat, néha

maga a helyi cselekvés **Hiba! A könyvjelző nem létezik..**

A módszer alkalmazásával a helyi cselekvés **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** megindítása a legfőbb célunk; az, hogy

aktivizáljuk a helyi lakosságot; hogy minél több helyi embert bevonjunk saját problémái

feltárására, szomszédjai és környezete megismerésébe, s hogy a szunnyadó cselekvők kedvet, szolidaritást és felelősségérzetet egymás iránt felélesszük és megerősítsük.

A módszer kifejlesztői

A módszer kísérletre 1993-1996. januárjáig került sor, a következő településeken dolgoztunk:

Cserkút **Hiba! A könyvjelző nem létezik..**, Kővágóötös **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Baranya megye); Szank **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Bács-Kiskun megye);

Csengele **Hiba! A könyvjelző nem létezik..**, Földeák **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Csongrád megye); Fehérgyarmat, Földes (Hajdú-Bihar megye);

Bakonyársárhány **Hiba! A könyvjelző nem létezik..**, Kecskéd **Hiba! A könyvjelző nem létezik..**, Szöny (Komárom megye); Ságújfalu **Hiba! A könyvjelző nem létezik..**, Zsunypuszta

Hiba! A könyvjelző nem létezik. (Nógrád megye); Porrog
Hiba! A könyvjelző nem létezik., Segesd
Hiba! A könyvjelző nem létezik. (Somogy megye); Győr
Hiba! A könyvjelző nem létezik. (Vas megye).

A közösségi felméréssel dolgozó közösségfejlesztők:

Bihariné Asbóth Emőke
Hiba! A könyvjelző nem létezik. (Somogy megyei
Közösségszolgálat); Groskáné Piránszki

Irén, Hallgató Éva (Kelet-magyarországi Közösségszolgálat); Dr.
Kecskeméthyné

Sedivi Lilla (Észak-magyarországi Közösségszolgálat); Keresztesi József
(Komárom-

Esztergom megyei Közösségszolgálat); Magyar Istvánné (Városi Könyvtár,
Mórahalom); Mészáros Zsuzsa (a kecskédi, majd a szőnyi művelődési
központ

igazgatónője); Pálincás Sándorné (Nógrád megyei Közösségszolgálat);
Péterfi Ferenc

(a Magyar Művelődési Intézet munkatársa); Pósfay Péter (Vas megyei
Közösségszolgálat); Pocsajiné Fábrián Magdolna (Békés megyei
Művelődési

Központ); Szolnoki Ildikó (Nógrád megyei Közművelődési Központ);
Varga Matild

(Földes, Általános Művelődési Központ).

A módszer alkalmazásának segítői voltak a pécsi Janus Pannonius
Tudományegyetem Szociálpolitika szakán közösségfejlesztés szakirányt
választó hallgatók: Boldoczki Éva, Böhm Emőke, Cser Annamária, Farkas
Éva, Kass Éva és Schmidt Melinda is.

A módszer kidolgozásában, alkalmazásában vezető módszertani
szerepet

vitt Huszerl József, Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (a Magyar
Művelődési Intézet munkatársai).

A módszert azóta számos településen és szomszédságban alkalmazták, s
alkalmazzák

ma is. Igazi helyi mozgalom ez, melynek részletes értelmezése itt
található: Vercseg

Ilona (2020): *Közösség és részvétel. Parola füzetek. Közösségfejlesztés -
mozgalom és szakma* című részt a 19-21. oldalon

E munkáról folyamatosan születnek publikációk. Az első
tapasztalatokról Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001):

Közösségfejlesztés c. könyve VIII. fejezetében közölt esettanulmány szolgál – Aktivizáló módszereink fejezet, s benne a 111-166. oldal (közbevetve a 131-139. oldalon leírt, Gyulajon megrendezett első Jövőműhelyt is.)

E fejezet megjelent a Parolában is:

- Vercseg Ilona írta és szerkesztette (1995): A helyi közösségfejlesztési folyamatról a közösségi felmérés kapcsán. Tematikus szám helyi példákkal. *Parola*, 6.

További közösségi felmérések:

- Bosznayai Beáta (2006): Közösségi felmérés készítésének szükségessége. Nagyvárosi közösségfejlesztés, KÖZÉRT Egyesület. Kovács Edit gyakorlatvezető ajánlásával. *Parola*, 2.
- Gosztonyi Géza, Makk Katalin, Péterfi Ferenc és Vercseg Ilona (1998): Szomszédsági fejlesztőmunka Kőbányán. Esettanulmány. Budapesti Szociális Forrásközpont és Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.
Parola 1998/1
Ugyanők: A Közösségi felmérés és eredményei
Keresztesi József (1994): A bakonysárkányi közösségi felmérésről.
Parola, 5.
- Közösségi felmérés Földeákon, a folyamatot ismertette A földeáki „közösségfelmérők” népes csoportja (1996). *Parola*, 4.
- Mészáros Zsuzsa (1997): Közösségfejlesztési folyamat, közösségi felmérés Kecskéden 1994-1996. Esettanulmány. *Parola*, 2-3.
A folyamat kiadványa: KECSKÉDI TÜKÖR. Véleményét adta

KECSKÉD

679 polgára. A közösségi felmérés összegzése és javalatok cselekvésre.

1994-1995. 50 oldal.

Írták a füzetben bemutatásra kerülő kecskédi polgárok.

Adatfeldolgozás: Huszerl József vezetésével. Grafikonok: Varga A.

Tamás. Kezdeményező szerepet vállaltak: Keresztesi József,

Malomsoki László, Mányoki László, Mészáros Zsuzsa, Monostori

Éva, Oplaznik Gabriella, Tóth Józsefné, Zsolnai Pálné, dr. Vercseg

Ilona és a közösségi felmérés hazai alkalmazását segítő angol

kollégák: Marion Horton, Paul Henderson. Szerk. Mészáros Zsuzsa

és dr. Vercseg Ilona.

- Megjelentette a Hír-Szolgálat Egyesület, Közösségfejlesztők Egyesülete, Közösségszolgálat Alapítvány, Magyar Művelődési Intézet, 1995-ben, Kecskéden.
- Szakmai videofilm: Hevér Zoltán szerk. Korkép, Magyarország. "Kapcsoljuk önmagunkat, Kecskéd". MTV, 1994, rendezte Wiegmann Alfréd
- Szegvár (2004 júniusa): Közösségi felmérés. Eredmények és Cselekvési Terv. Kiadja: Szegváriak Szegvárért Közösségfejlesztők Egyesülete. Felelős kiadó: Puskásné Halál Ágnes, az egyesület elnöke. Szerkesztette: a Szerkesztő Bizottság, Szegvár, 2004. 66 oldal
 Kiadványszerkesztés, tördelés: Purgel Zoltán. Fotók: Hajnal Ágnes, Purgel Zoltán
 A kiadvány megjelenését támogatták: Szegvári Önkormányzat és Vállalkozók Bizottsága. A közösségfejlesztésben tevékeny helyi lakosok névsorát ld. a Kiadvány 65-66. oldalán!
 A kimagasló közösségi események *videofelvételét* készítették: Nagy Attila operatőr és Wiegmann Alfréd rendező
 Szakmai videofilm: Közösségfejlesztés Szegváron 01.06:55'
- Szakértő:
 dr. Vercseg Ilona. Vágó: Arold Imre, Sályi Zoltán. Operatőr: Nagy Attila
 János. Szerkesztő–rendező: Wiegmann Alfréd. Magyar Művelődési Intézet,
 Közösségfejlesztők Egyesülete, 2005
 továbbá:
- Önszervező kör mozgalma
 kifejtésüket ld. Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. *Parola füzetek*, benne a Közösség és szakma című rész a 19-21. oldalon
 Ízelítő változataiból:
  - A tankatalógus. A svéd tanulókör. A párbeszéd körök. A szívesség és önkéntes szolgálatok – módszerleírások: In: Vercseg Ilona (2004). Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak, benne a IV. fejezet
 Példák:

- Molnár Aranka és társai (2011): Építő közösségek – közös tudás. Közösségfejlesztés B.-A.-Z. megye 5 kistérségében. Közösségfejlesztés és felnőttképzés - Esettanulmány. *Parola*, 3.
Kiadvány: Közös tudás TÁMOP-3.2.3-08/1-2009-0014 projekt bemutatása. SZÉCHENYI TERV. Összefoglaló záró kiadvány, Miskolc, 2011. Szerkesztette és összeállította: Tóth Anna Mária és Kovács Kitti. Kiadta a B.A.Z. Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati, Közművelődési és Sportintézet.
- Molnár Aranka (2014): Közösségi tanulás és közösségi hálózat B.A.Z. megyében. 106-111. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

-Közösségszervezés, helyi mozgalmak

aHang és Szabad aHang (2023): „Az aHangot mint társadalmi vállalkozást azért

alapítottuk, hogy teret biztosítsunk az internet segítségével helyi és országos volumenű,

a társadalmat foglalkoztató ügyek felkarolásához.” In Madarász Csaba, *Parola*, 2022/2.

A platformon állampolgárok szólalnak meg, népszerűsítenek helyi, országos vagy

nemzetközi ügyeket, írnak alá petíciókat, szólítanak meg döntéshozókat.

Az aHang társoldala, a Szabad aHang emellett lehetőséget ad a saját ügyekért történő

fellépésre, kampányok önálló indítására is.

Az aHang 600 ezres táborának kiemelten fontos a szolidaritás, a kirekesztés felszámolása,

a szabad és független intézményrendszer, a közösségi és politikai részvétel, a társadalmi

és környezeti igazságosság.

Az aHang félévente beszámol tevékenységéről. A legutóbbi évek beszámolóit az ahang honlapon találni. Az aHang a facebook-on is elérhető.

Civil Kollégium Alapítvány

Sebály Bernadett szerk. (2016): *Szervezz és szerveződj! Közösségszervezők elemzik*

megnyert ügyeiket és a közösségszervező folyamatot (2016): *A Civil Kollégium*

Alapítvány 2015-2016-os közösségszervező programjának zárótanulmánya.

Közreműködő szervezetek: Civil Kollégium Alapítvány (CKA), Akciókutatók a Fenntarthatóságért Egyesület (AKUT); Auróra Községi Ház – Külső

Közösségszervező Munkacsoport; A Város Mindenkié Pécs (AVM Pécs); Civis ColorS

(CCS); Közmunkás Mozgalom a Jövőért (KMJ) Közösségfejlesztők Egyesülete;

Mátészalkaleak; Opera Közhasznú Kulturális Egyesület; Szegedi LMFT Közösségért Csoport

Szövegeikkel hozzájárultak: Bálint Mónika, Giczey Péter, Horváth-Kertész Balázs,

Kiss Anna, Konkoly-Thege Júlia, Kovács Tímea Éva, Lintényi Levente, Molnár

Ágnes, Sebály Bernadett, Szabó Zita és Varga Máté.

Előzetes (2017) *Parola*, 1.

Peták Péter (szerk.) (2017): *Szervezz és szerveződj! Közösségszervezők elemzik*

megnyert ügyeiket és a közösségszervező folyamatot. *A Civil Kollégium Alapítvány*

2016-2017-es közösségszervező programjának zárótanulmánya.

Szövegeikkel hozzájárultak: Bálint Mónika, Csordás Anett, Giczey Péter, Horváth-Kertész Balázs, Horváth Ferenc, Kiss Anna, Kapitány Imola, Konkoly-Thege Júlia, Lintényi Levente, Makula Réka, Molnár Ágnes,

Peták Péter,

Schanz Judit, Sebály Bernadett, Szép-Magyar Ágnes, Varga Máté.

Közreműködő szervezetek: Civil Kollégium Alapítvány (CKA); A Város Mindenkié ,
Pécs (AVM Pécs); Civil Kotta; Civilkalász; Haladjunk Csoport;
Közmunkás
Mozgalom a Jövőért (KMJ); Lépünk, hogy léphessenek Egyesület;
Maradjanak a fák
a Rómain; Mátészalkaleaks; Natív Csoport – Zöldellő Debrecen; Szegedi
LMBT
Közösségért Csoport; XXI. Századi Roma Nők Országos Egyesülete.
Előzetes: *Parola*, 2018/1.

Kertész Anna (szerk.) *Szervezz és Szerveződj! A 2017-2018 közösség-szervező program*
zárótanulmánya. 39 oldal.
Szövegeikkel hozzájárultak: Badzsó Angéla, Bálint Mónika, Csordás Anett, Giczey Péter, Horváth-Kertész Balázs, Homoki Andrea, Horváth Ferenc, Kaprinyák Szilvia,
Kiss Anna, Lintényi Levente, Mészáros Zsuzsanna, Molnár Ágnes, Molnár Zóra, Peták Péter, Sebály Bernadett, Varga Máté
Közreműködő szervezetek: Civil Kollégium Alapítvány; helyi közösség-szervező csoportok: Szegedi LMBT Közösségért; Eleven Gyál, Eleven Emlékmű; Mozdulj a Losiért!; Lépünk, hogy Léphessenek! Közhasznú Egyesület; Pilisi Civilek; Mátészalkaleaks; Haladjunk!; Béke-telep Akciócsoport; Önállóan lakni-Közösségben élni; Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ);
Maradjanak a FÁK a Rómain; Civil Kotta; AVM Pécs

Giczey Péter szerk. (2020): *Szervezz és szerveződj! A Szerző a Civil Kollégium Alapítvány (CKA) 2018-2019-ig tartó közösség-szervező programjának záró kiadványát mutatja be.*
Parola 3-4.

II. Társadalmi mozgalmak

- A mai értelmű társadalmi mozgalmak, akciók és az alakuló civil társadalom a XX. századi, az 1960-as években induló „Ellenkultúra mozgalom”-tól (counterculture movement) egészen a rendszerellenességig (anti-establishment) terjedt és Európára is hatott.

Bővebben ld. Vercseg Ilona (2020): *Közösség és részvétel. Parola füzetek.* s benne A közösségi beavatkozás három kiindulása című részből a második kiindulás: Civil társadalom, társadalmi mozgalmak, akciók. 15-18. o.

- Közélet Iskolája Alapítvány és CEU Demokrácia Intézet (2023. április 19): Küzdelmeink története – Mozgalomtörténeti adatbázis kutatóknak, tanároknak és aktivistáknak

Konceptió és kutatásvezetés: Sebály Bernadett. Tartalom: Ferenczi Bálint, Horváth Eszter, Sebály Bernadett. További adatok az Impresszumban. Az egyre bővülő projekt jelenleg tizenegy társadalmi mozgalom tiltakozási eseményeit dolgozza fel a rendszerváltás és az Antall-, Boross-, illetve Horn-kormány idején, 1989-1998 között.

A magyar tiltakozási események dinamikus bővülő adatbázisa: Agrármozgalom; Dolgozói mozgalom; Egészségügyi mozgalom; Fogvatartottak mozgalma; Fogyatékosügyi mozgalom; Lakhatási mozgalom; LMBT+ mozgalom; Nőmozgalom; Oktatási mozgalom; Roma mozgalom; Zöld mozgalom.

”A magyar mozgalmi hagyomány mélyebb megismerésével abban szeretnénk segíteni az aktivistáknak, civil szervezeteknek, hogy új nézőpontból tekinthessenek saját munkájukra. Remélhetőleg azt a magyar civil társadalom fejlődése szempontjából

káros, de még mindig elterjedt nézetet is sikerül eloszlatnunk, hogy „a magyarok

passzívak” és tétlenül nézik a politikai események sodrását.”

<https://mozgalmak.hu/>

- Könyvajánló a Küzdelmeink története – mozgalomtörténeti adatbázisról és annak

közeli folytatásáról, írta Dudok Dávid. *Parola*, 2023/2.

Küzdelmeink története – Mozgalomtörténeti adatbázis kutatóknak, tanároknak és

aktivistáknak (2023. október 3.)

Az egyre bővülő projekt jelenleg tizenegy társadalmi mozgalom tiltakozási eseményeit dolgozza fel a rendszerváltás és az első Orbán-kormány közötti időszakban, 1989-től 2002-ig. a mozgalmak megnevezését ld. az április 19.-i, első közlésben!

Koncepció és kutatásvezetés: Sebály Bernadett. Tartalom: Ferenczi Bálint, Horváth

Eszter, Sebály Bernadett.

Megjelent online, a Küzdelmeink története honlapon.

Klaniczay Gábor (2018): 1968 és az ellenkultúra. *Educatio* 27 (3), 382-390.

Klaniczay Gábor (é.n.): Gondolatok a népi kultúra, a szubkultúra és az ellenkultúra

viszonyáról. Előadás. *Beszélő* hetilap, 35. szám (Múltunk jövője – melléklet), Évfolyam 5, szám 37. Múltunk jövője

Közösségfejlesztők Egyesülete, Civil Kollégium Alapítvány, Magyar Művelődési Intézet, Szövetség a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért és a Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat felhívása (2005): Részrt veszel a részvétel hetén? 2005. szeptember 19-25. *Parola*, 3-4.

Közösségi kertek – országos lista; kertkereső; növénylista; projektjeink. A KÉK Kortárs Építészeti Központ 2010 óta foglalkozik a – Nyugat Európában és az amerikai kontinensen évtizedes hagyományokkal rendelkező – közösségi kertek meghonosításával és elterjesztésével. Kidolgozta módszertanát, jogi hátterét, hazai környezetre adaptálható modelljeit, emellett oktatással, tanácsadással, tudásbázis létrehozásával segítette a mára jórészt

önszerveződővé vált mozgalom kialakulását. Ld. még a Közösségi kertek honlapot!

Monostori Éva (2023): Informálni vagy informálódni? Ebben a csapatban nincsen 'én'. Itt

AZ ÜGY van. A CÉL. Az információhoz jutásért kialakult helyi és országos mozgalomról - a kiemelt beruházások kapcsán. Az akkumulátor-gyárak mozgalom.

Parola, 1.

Móra Veronika (2021): Civil minimum 2022 – új civil partnerséget ajánlunk.

Létrejött a Civil koalíció által szervezett együttműködés keretében. *Parola*, 3.

NE! Nagydiófa Akcióterv (2008): Lebontásra ítélt épületek megmentéséért a

Belső Erzsébetvárosban. Nagydiófa Egyesület. *Parola*, 3.

Nyers Szilvia (2018): Vissza a jövőbe: Egy pécsi settlement típusú házból indult önkéntes mozgalom története. *Parola*, 2.

Pataki György ökológus közgazdással Dudok Dávid beszélgetett a Deep Adaptation (Mélyalkalmazkodás) mozgalomról. (2022) A beszélgetés átiratát Dudok

Dávid készítette. Elhangzott a Közösségfejlesztők Egyesülete ezévi Közösség konferenciáján, Kunbábonyban. *Parola*, 4.

Peták Péter (2012): Állampolgári mozgalom egy NATO-radar építése ellen. Összefoglaló a

pécsi Tubes-ügyről. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola*, 2: 3.

Péterfi Ferenc (2018): 1968. Mi történt és milyen változások indultak el 50 éve?

A párizsi diáklázadásoktól máig. Vendégünk volt dr. Hahner Péter történész, a téma szakértője. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2022): A szervezés ereje – tanulmány az európai

közösségszervező munkáról. Közösségszervező kampányok Európában.

Könyvajánló. Megjelent a Közép- és Kelet Európában dolgozó

közösségszervezők tapasztalatait, sikereit összefoglaló és a közösségszervező szakma fejlődését bemutató tanulmánykötet. **Szerzők:** Maroš Chmelík, Steve

Hughes, Wioleta Hutniczak, Alexandru Palas, Marija Peric, Sebály Bernadett, Tikász Gáspár Bendegúz.

Parola, 4.

Pintér Kovács Katalin (1995): Ifjúsági vállalkozás Salgótarjában: Kós Károly 4H klub.

Parola, 2.

Szegvár (2004 júniusa): Közösségi felmérés. Eredmények és Cselekvési Terv. Kiadja:

Szegváriak Szegvárért Közösségfejlesztők Egyesülete. Felelős kiadó: Puskásné Halál

Ágnes, az egyesület elnöke. Szerkesztette: a Szerkesztő Bizottság, Szegvár, 2004. 66 oldal.

Kiadványszerkesztés, tördelés: Purgel Zoltán. Fotók: Hajnal Ágnes, Purgel Zoltán.

A *kiadvány* megjelenését támogatták: Szegvári Önkormányzat és Vállalkozók Bizottsága.

A közösségfejlesztésben tevékeny helyi lakosok névsorát ld. a *Kiadvány* 65-66. oldalán!

A kimagasló közösségi események *videofelvételét* készítették: Nagy Attila operatőr és

Wiegmann Alfréd rendező.

Szakmai videofilm: Közösségfejlesztés Szegváron 01.06:55' Szakértő: dr. Vercseg

Ilona. Vágó: Arold Imre, Sályi Zoltán. Operatőr: Nagy Attila János.

Szerkesztő–rendező:

Wiegmann Alfréd. Magyar Művelődési Intézet, Közösségfejlesztők Egyesülete, 2005

Varga Máté és Vercseg Ilona (2012): Civil aktivisták tiltakozó akciói, mozgalmi Magyarországon 2010-től napjainkig. Milla - Egymillióan a magyar sajtószabadságért

Lesz még magyar köztársaság!; Bohócforradalom, Akcióegység – D-day; Magyar

Szolidaritási Mozgalom; Hajléktalanság helyett lakhatást! A VÁROS MINDENKIÉ

CSOPORT harcai; Az egyetem a miénk! HaHa Hallgatói Hálózat;
Világforradalom –
foglald el...! mozgalom: “Ha egy jelre vártál – ez az!” Valódi Demokráciát
Most – Foglald
el Magyarországot! További állampolgári kezdeményezések.
A kutatás a Mott-Alapítvány megrendelése és az általa jóváhagyott kutatási
terv alapján
került lebonyolításra, 2012. április 20 - augusztus 1-je között Budapesten.
Közösségfejlesztők Egyesülete – kézirat, 23 oldal
Közösségi Adattár

Varga Máté és Vercseg Ilona (2013): Diákmozgalom Magyarországon 2012-
2013.

Egyetemisták, középiskolások, oktatók és szimpatizánsok. HaHa, KiHa és
mások.

Hatáselemzés, készült a Mott Alapítvány megbízásából. Budapest,
Közösségfejlesztők
Egyesülete – kéziratok. 28 oldal
Közösségi Adattár

Vercseg Ilona (1994): Az önszerveződés alakulása Magyarországon. *Parola*, 2.

27. Munkamódok, módszerek

A közösségfejlesztés, a közösségi munka módszerei. A módszerek kialakulása. A közösség

által vezetett fejlesztés folyamatának fázisai. Az első kísérletre visszanezve.

In: Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés*.

Magyar

Művelődési Intézet, Budapest. Első és második, javított kiadás. Magyar

Művelődési

Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o.

benne: VII. fejezet

- A társadalmi nyilvánosság – közösségfejlesztői megközelítésben. A központi és a helyi kommunikációs eszközök. A központi orgánumok és a közösségi média.
In Uók uott, VI. fejezet
- Aktivizáló módszereink. Az aktivizáló módszerek eddigi legrészletesebb leírása,
módszerismertetők és részletesen bemutatott gyakorlati példák.
In Uók uott, VIII. fejezet
- A helyi nyilvánosságot szervező módszerek. Péterfi Ferenc munkája.
In: Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés*.
Nyilvánosság-erősítő lépések: Helyi hírek, információk, események tudatos kezelése: hírek keletkezésének segítése; Helyi vonatkozású külső hírek gyűjtése, külső kapcsolatok ápolása; A helyi információs csatornák, nyilvános fórumok tudatos kiépítése, működésük felerősítése. IX. fejezet
- Az együttműködést fejlesztő módszerek: Szektorok közötti együttműködés, partnerség; Együttműködési és fejlesztési tervek; Cselekvési technikák: Hogyan alakítsunk egyesületet?; Hogyan szervezzünk tagokat, hogyan vonjunk be embereket?;
Az alapszabályról; Hogyan szervezzünk és vezessünk nyilvános gyűléseket?
Jelentések, beszámolók írása; Public Relation; Küldöttnek lenni; Hogyan szervezzünk kampányt vagy akciócsoporthat?; Aláírásgyűjtés megszervezése; Tüntetés, demonstráció megszervezése; A lobbyzástól; Ingyenes tanácsadó szolgálat létrehozása;
Közösségi ünnepségsorozat, fesztivál szervezése. A pénzszerzés ABC-je.

In Uők uott, X. fejezet

- Gazdaságfejlesztő módszerek. Közösségi alapú, önszervező közösségi vállalkozások. A helyi gazdasági fejlődés. A gazdaságfejlesztés közösségi folyamata.

In Uők uott, XI. fejezet

Közösségi Adattár

A közösségfejlesztési folyamat és a fejlesztői szerepek – Varga A. Tamás és Vercseg Ilona

közös munkája. In: Vercseg Ilona (2004): *Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak*. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 48 oldal, benne a III. fejezet

A szervezés ereje/The Power of Organizing (2022 július)

Megjelent a Közép- és Kelet Európában dolgozó közösségsszervezők tapasztalatait,

sikereit összefoglaló és a közösségsszervező szakma fejlődését bemutató tanulmánykötet, a

The Power of Organizing. Stories of Community Organizing Campaigns From Across

Europe/A szervezés ereje. Közösségsszervező kampányok Európában.

Szerzők: Maroš Chmelík, Steve Hughes, Wioleta Hutniczak, Alexandru Palas, Marija

Peric, Sebály Bernadett, Tikász Gáspár Bendegúz. Kutatásvezető Sebály Bernadett.

Szerkesztő Steve Hughes. Magyarra fordító Tikász Gáspár Bendegúz. Készült az ECON

European Community Organizing Network/Európai Közösségsszervező Hálózat részvételi

akciókutatása keretében. Kiadta az ECON 76 oldalon angol nyelven.

Magyarul kiadta a Civil Kollégium Alapítvány, ld. a honlapon!

A szociális hackathon közösségfejlesztői változata

Előszó (Bugarszki Zsolt). A projekt bemutatása. Együtt – közös ügyeinkért, avagy a jó kormányzás elve. Mi is az a szociális hackathon? A közösségi tervezési maraton születése: Előkészítés; 1. lépés: A helyi szándék

megfogalmazása; 2. lépés: Célok, elvárások tisztázása; 3. lépés: A szervezői csoport kialakítása; 4. lépés: A célterület lehatárolása; 5. lépés: A motiváció meghatározása; 6. lépés: A szociális hackathon fő fejlesztési témáinak körülhatárolása; 7. lépés: A bevonás folyamatának elkezdése (partnerek – kulcsszereplők – résztvevők); 8. lépés: A mentorok felkérése, koordinációja; 9. lépés: Előkészítő események megszervezése; 10. lépés: A munkalapok kidolgozása; 11. lépés: Kommunikáció; 12. lépés: A ceremóniamesterek, a zsűri és a támogatók felkérése; 13. lépés: Online részvételi felület alkalmazása;

Hogyan zajlik a szociális hackathon főeseménye?; Regisztráció; Nyitórendezvény; Ötletbemutató (toborzó) beszédek; Piacozás – csoportalakítás; Az ötletek kidolgozása, csapatmunka; Ellenőrző pontok, konzultációk; A kidolgozott ötletek bemutatása; Zsűrizés; Záróesemény, díjazás; Mi történik a főesemény után? Zárszó; Konzorciumunk ajánlata. A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadvány az ERASMUS+ 2019-1-HU01-KA204-061232 számú “Szociális “hackathon”

–

a leghátrányosabb helyzetű kistérségek közösségi alapú fejlesztése” projekt keretében,

a projektpartnerek együttműködésében készült.

In Boda Kitti és Csabai Lucia (2021): A Közösségi Tervezés Maratonja. A szociális

hackathon közösségfejlesztői változata. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

61 oldal, továbbá

Boda Kitti és Oláh Roland (2023) *A Közösségi Tervezés Maratonja II: A szociális*

hackathon közösségfejlesztői evolúciója.

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadvány az ERASMUS+ 2021-2-HU01-KA210-ADU-000050814 számú “1st PANČEVOLUTION - ‘Unicorn

in the making’ – adapting the method of community planning marathon to create innovative solution(s) for local mobility issues” projekt keretében, a projektpartnerek együttműködésében készült.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 29 oldal, honlap/Kiadványaink

A települések megismerésére és feltárására kialakított módszerek.

1. Mit akarunk tudni? A hétköznapi élet megfigyelése. Írásos források tanulmányozása: népességszám, népesség megoszlása, társadalmi összetétel. Mélyebb összefüggések kutatása. A település története. Helyi társadalmi viszonyok. Az önkormányzat és a képviselő testület működése. A település fejlesztéséhez szükséges adatok: táji feltételek, adottságok; közlekedés-földrajzi helyzet; a település fizikai „teste”; utcanevek, településrészek stb. nevei; A település rendezési terve; település és környezetvédelem jellemzői; Mire irányul a fejlesztési folyamat: pl. térségi tervezés, helyi gazdaságfejlesztés, a szociális ellátás, szolgáltatások számának és minőségének javítása. A helyi kultúra sajátosságai, a helyi szellemi élet.
2. Ismerd meg a településet/Tanulmányozd a közösséged!/Studying your community! Az amerikai szociális munkások kézikönyvéből, Warren könyve alapján (ld. itt, e Bibliográfiában: Warren, Roland L. 1955). Szerkesztette Varga A. Tamás, Fordította Dávid Ágnes.
A lefordított részletek folyóirati megjelenése:
  - *Kultúra és közösség*, 1991/4. Közösségfejlesztés tematikus szám, 122-126
  - Ismerd meg a településet! (1997): A település környezete, adottságai; A földrajzi környezet és a közlekedés; A település lakossága; Helytörténet; A településen vallott értékek és a hagyományok. *Parola*, 2-3.
  - Ismerd meg a településet! II. (1997): A közösség gazdasági élete. A település jövője. *Parola*, 4.
  - Ismerd meg a településet! III. (1998): A település fizikai-műszaki tervezése. Településközi tervezés. Településhasznosítási kontroll. *Parola*, 1.
  - Ismerd meg a településet! IV. (1998): Folytatjuk ezt a sorozatot a „Szórakozással, pihenéssel.” *Parola*, 1998/2-3.

A településszintű közösségi aktivizálás módszerei. In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o.

benne: Első könyv, Településszintű közösségi munka. 49-61. o.
Közösségi Adattár

Arapovics Mária (2007): Az elbeszélte történelem (oral history) lehetőségei az andragógiai

oktatásban. *Képzés és gyakorlat*, 5. évf. 2. sz. 71-82. o.

Arapovics Mária és Vercseg Ilona (szerk.) (2017): *Közösségfejlesztés.*

Módszertani útmutató.

Cselekvő közösségek, aktív közösségi szerepvállalás. EFOP-1.3.1.-15-2016-00001. Szerzők: Arapovics Mária, Balázs-Legeza Borbála, Barátné dr. Hajdu Ágnes, Beke Márton, Brüll Edit, Csonka-Takács Eszter, Fehér Miklós, Gulyás Gabriella, Harkai Nóra, Kajári Gabriella, Kleisz Teréz, Ládi László, Németh Lilla, Péterfi Ferenc, Tóth Máté, Varga Katalin és Vercseg Ilona Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ, NMI

Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Országos Széchenyi Könyvtár. Budapest, 2017.

Közösségi Adattár

MEGJELENT az Útmutató ismertetése: *Parola*, 2017/4.

Vercseg Ilona (2018): Szerzői ajánlás. *Civil Szemle*, 2018/4.

Bálint Mónika (2019): A közmeghallgatás mint az állampolgári részvétel intézménye.

Egy országos közmeghallgatási kampány tapasztalatai. A Civil Kollégium Alapítvány

az e-Demokrácia Műhely Egyesülettel és a TASz-szal együttműködésben.

Parola, 2.

Bálint Mónika és Döbrentey Dániel (2022): Tiszta Szavazás – Koalíciós munka és tapasztalatai. A Civil Kollégium Alapítvány közösség-szervező programja több szervezet bevonásával: mozgósítás a választások tisztaságának megőrzéséért. *Parola*, 3.

Benedek Gabriella, Gyórfi Éva, Fellegi Borbála (2011): KLÍMA+ program az iskolai

konfliktusok kezelésének támogatására. *Parola*, 4.

Benedek Gabriella (2014): Nyitva áll, szabad a pálya. Ajánlás a

Közösségfejlesztés Európai Keretrendszeréhez és az esettanulmányokhoz.

EuCDN. *Parola*, 4.

Benedek Gabriella (2016): A LEAP (Learning, Evaluation and Planning) a magyarországi

közösségfejlesztésben. Mit kínál a LEAP mint szemlélet- és keretrendszer a hazai

közösségfejlesztésnek, közösségfejlesztőknek? (Kivonat az összefoglaló tanulmányból).

Parola, 2.

Biddle, William and Loureide J. Biddle (1988): A közösségfejlesztési folyamat. A helyi

kezdeményezés újrafelfedezése (részletek). Szerkesztette és az előszót írta Varga A.

Tamás. Fordította Rakovszky Zsuzsa és Szentpéteri Gabriella. Országos Közművelődési

Központ és Módszertani Intézet, Budapest. *Közösségi Adattár*

Eredeti kiadás: úők (1965): The Community Development Process. The Rediscovery of

Local Initiative. Holt, Rinehart and Winston, Inc. New York, Chicago, San Francisco,

Toronto, London.

Boda Kitti (2021): A közösségi tervezési maraton hatásai egy adaptációs folyamatban.

Parola, 4.

Boda Kitti és Csabai Lucia (2021): *A Közösségi Tervezés Maratonja*. A szociális hackathon

közösségfejlesztői változata. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 32 oldal.

Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

Boda Kitti és Oláh Roland (2023) *A Közösségi Tervezés Maratonja II: A szociális hackathon*

közösségfejlesztői evolúciója. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 29 oldal

Elérhető magyarul és angolul is:

Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

Bodorkós Barbara, Kajner Péter, Kovács Edit, Peták Péter és Péterfi Ferenc (2005, (2010):

Tervezz! Bátran! Közöd van hozzá! Városmegújítás közösségi részvétellel.

Hogyan

szervezkedjünk és képviseljük érdekeinket a lakóhelyünkön?

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 8 oldal

Parola, 2010/4. *Közösségi Adattár*

Budai István, Somorjai Ildikó és Varsányi Erika (összeáll. és szerk.) (2007):

Képzésmódszertani kézikönyv a közösségi szociális munka tereptanárai számára (2008).

Leonardo Da Vinci Community Care Approach: A Strategy For Social Inclusion Project.

Széchenyi István Egyetem, Győr.

Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember. Klímavészhelyzet van – mit tegyen

Budapest? Szerkesztette Várfi Melinda. DemNet

Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány

Budapesti Művelődési Központ (1990): XI. kerületi kaláka: Szívességért szívességet.

Parola, 1.

Csabai Lucia (2020): A közösségi tervezés maratonja. *Parola*, 3-4.

Csáki Rozália (2007): (Élmény)beszámoló. IV. Nyári Egyetem a közösségi részvétel

fejlesztéséről. Szabad állampolgárok – felhatalmazott közösségek. 2007. július 25–29.

Kunbábony *Parola*, 5.

Cselekvési technikák - A technikák bemutatásával és részletes módszertanával

- Hogyan alakítsunk egyesületet?
- Hogyan szerezzünk tagokat, hogyan vonjunk be embereket?
- Az Alapszabályról
- Hogyan szervezzünk és vezessünk nyilvános gyűléseket?
- Jelentések, beszámolók írása
- Public Relation

- Küldöttnek lenni
- Hogyan szervezzünk kampányt vagy akciócsoportot?
- Aláírásgyűjtés megszervezése
- Tüntetés, demonstráció megszervezése
- A lobbizásról
- Ingyenes tanácsadó szolgálat létrehozása
- Közösségi ünnepségsorozat, fesztivál szervezése
- A pénzszerzés ABC-je

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, Budapest. Első és második, javított kiadás. Magyar

Művelődési

Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o.

A hivatkozott rész a X. Fejezetben található: Cselekvési technikák, 176-191.

o.

Közösségi Adattár

Cselekvési terv (2023): Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban – egy szociális intézmény idősek nappali ellátásának átalakítása.

Szerzők: Molnár Aranka, Fodorné Papp Ilona. A terv megalkotásában

együttműködő alkotótársak: Nagy Éva, Farkas Gabriella és a Szatmári

Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ idős nappali ellátásának igénybe vevői és dolgozói.

Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Nagyecséd és a

Közösségfejlesztők Egyesülete. Erasmus+ Új lehetőség. Új szemlélet. 24 oldal.

Közösségfejlesztők honlapja/Kiadványok

DemNet: Közösségi gyűlések (2020-2023). Több részvételiség, több demokrácia. Közös

döntés – Igazságos. Átlátható. Erős. Átgondolt. Hatékony. Közös.

Közösségi gyűlések itthon:

- Újbuda Közösségi Fórum, 2023. május 31. Kezében a megoldás – hogyan lehet jobb a Nádorliget közlekedése;
- Érd, Közösségi Gyűlés, 2022. március 25. Utak és kiutak;
- Miskolc, Közösségi Gyűlés, 2021. június 27. Levegőt!
- Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember. Klímavészhelyzet van – mit tegyen Budapest?

Ld. a DemNet honlapján!

Ekler Éva (2023): Wekerle – (1) Garázsvásár Fesztivál, (2) KÖZÖS kávézó és konyha.

Debreceni Zsuzsával beszélget a Szerző a fenntarthatósággal kapcsolatos programokról:

(5) Babaruhabörzék, bolhapiacok, ruhacserék, garázsvásárok árusító családokkal (Tessék

Csak!), adománygyűjtés a Kispesti Tanodának, bringóhintó, kreatív, pl.

Nemiskacat

workshopok, programok, valamennyi a Wekerlei Társaskör Egyesület égisze alatt.

(6) A város legzöldebb vendéglátó helye szövetkezeti működtetésben, majd Újratervezés: helyi kispiac, élménypiac a gyerekeknek, közösségi konyha, tankert, kávézó, ökokörök, Fenntartható Vendéglátóhely, „Több, mint vegán” catering szolgáltatás – amit lehet, szövetkezeti formában. *Parola*, 4.

Esettanulmány (2023). Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban – egy szociális intézmény idősek nappali ellátásának átalakítása. Tegyük értéké az időseket Nagyecsedén”

Szerzők: Nagy Éva, Dr. Vajda Kinga, Farkas Gabriella, Fodorné Papp Ilona és Molnár Aranka. Együttműködő alkotótársak: a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ idős nappali ellátásának igénybe vevői és dolgozói.

Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Nagyecsed és a Közösségfejlesztők Egyesülete. Erasmus+ Új lehetőség. Új szemlélet. 13 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Faluvégi Bartha Noémi (2021): A HACKATHON „BESZÉDE” –Kommunikáció a Vidékfejlesztési Maratonon. *Parola*, 4.

Farkas Gabriella (2016): Közösség – tervezés – tanulás – eredmény. (A LEAP módszer és

társai). Két napos szakmai tanácskozás a budapesti Kesztyűgyár Közösségi Házban.

Parola, 2

Garabonciás Kis Trakta 1991. Az olvasótábor. *Parola*, 1992/1.

Giczey Péter szerk. (2010): Ajánlások a részvétel fejlesztéséért. A SZÖVETSÉG a Közösségi

Részvétel Fejlesztéséért Egyesület 12 civil szervezetének képviselői dolgozták ki

ajánlásait 7 témakörben. ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület, Debrecen

Giczey Péter – Peták Péter (2020): Szakmai támogatás folyamata a Civil Kollégium Alapítvány közösségszervező programjában (mentorálás). *Parola*, 3-4.

Giczey Péter (2022) Recenzió – Co-creation a közszolgáltatások modernizációjában; Lokális szolgáltatásfejlesztési kísérletek a közös alkotás módszerével; Csoba Judit – Sipos Flóriánk (szerk.) Debreceni Egyetemi Kiadó, 2021

Gilchrist, Alison and Peter Durrant (2005 [1997]): Képesé tétel. In Vercseg Ilona (szerk.): Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak. Válogatta Varga A. Tamás. Szerkesztette és az előszót írta: Vercseg Ilona. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 35–39. oldal
Eredeti kiadás: Val Harris (ed.): Community Works Skills Manual. Association for Community Workers (ACW), United Kingdom 1997.

Glózer Rita (2012): Recenzió a Pataki György és Vári Anna Szerk. „Részvétel – akció – kutatás: Magyarországi tapasztalatok a részvételi-, akció- és kooperatív kutatásokból” c. kötetéről. *Parola*, 3.

Gosztonyi Géza (1994): Az egyesületek pénzforrás-teremtő lehetőségei. Fundraising tippek. *Parola*, 4.

Gulyás Sándor (2018): Acsaiak vagyunk... közösségi fotókiállítás a Galga menti Acsán. *Parola*, 1:50-52

Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak. Fejezetek a közösségi munka brit kézikönyvéből (2005). Válogatta Varga A. Tamás. Szerkesztette és az előszót írta Vercseg Ilona. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, *Parola füzetek*. Budapest. 22 oldal

Hajnal László (2016): Kincskeresők a Tisza mentén. Óballa mesélő múltja. *Parola*, 4.

Helyi orgánumok a helyi fejlesztésben

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1988) és *Kultúra és közösség*, 1988. 6: 94-106. o.

Bakonyszentkirály, Bakonyoszlop, Csesznek Közérdekű Közösségi Kalendáriumai

1984. Szerkesztő-közösségfejlesztő Varga A. Tamás és Vercseg Ilona.

Kiadja

Bakonyszentkirály Községi Közös Tanácsa és a Népművelési

Intézet,

Budapest, 132 o.

1985-86. Szerk. a Kalendáriumi Baráti Kör és Varga A. Tamás, Vercseg Ilona.

Népművelési Intézet, Budapest és Községi Közös Tanács,
Bakonyszentkirály, 207 o.

1987-88. Szerk. a Kalendáriumi Baráti Kör és Varga A. Tamás, Vercseg Ilona.

Országos Közművelődési Központ Módszertani Intézet, 350 o.

1989-1992. Szerk. A Kalendárium Baráti Köre és Vercseg Ilona.

Készítette és

kiadta a Kalendárium Baráti Köre, 236 o.

- A Bakonyszentkirály, Bakonyoszlop, Csesznek Közérdekű Közösségi Kalendárium Irodalmi Melléklete. *"Bakony, te szép hazám!"* Nagy Bálint válogatott versei. Szerkesztő-közösségfejlesztő Varga A. Tamás. Bakonyszentkirály. Községi Közös Tanács - Népművelési Intézet, Budapest, 1985. 58 o.
- Nagy Bálint (1990): *Hol van már a paraszt? Önéletrajz*. Egy bakonyszentkirályi parasztsors. Az interjúk felvétele 1988 áprilisa és 1989 áprilisa között történt, készítette és szerkesztette: Vercseg Ilona. Országos Közművelődési Központ Módszertani Intézete, Budapest. 188 o.

Ajánló: Nagy Bálint „Hol van már a paraszt...?)” Országos Közművelődési Központ Közösségszolgálat. 1990. *Parola*, 1.

Videofilmek a helyi fejlesztésben:

- Három portré 1984-ben: Nagy Bálint; Molnár Elek és Földi Endre, készítették az általános iskolás tanulókból alakult Videóköri tagjai,

Varga A. Tamás vezetésével. Riporter: Vercseg Ilona.
Filmbemutatók a Bakonyszentkirályi Művelődési Házban.

- Választási előkészületek, 1985. A választóközrtek jelöltjei ismeretik elképzeléseiket. E választáson lehetett először valóban választani – nem pártok, de jelöltek között legalább). A filmet készítette Varga A. Tamás.

A 3 falu ABC-boltjaiban vetítették a filmet.

Szakmai videofilm:

Közösségfejlesztés a Bakonyban, szerk. Varga A. Tamás és Vercseg Ilona, Népművelési Intézet Látószög Stúdió, Bp. 1989. november.
60 perc, angol, francia nyelven is.

Tamás, A. Varga and Ilona, Vercseg (1992): An Experiment in Community Development in the Bakony, Hungary, In *Community Development Journal*, Volume 27

Number 1, January 1992. pp. 50-59.

Heppes Áronnal készített interjút Péterfi Ferenc (2020): Bent egy másik világ – ami a Vas

utcai SzFE tudósításokból kimarad (avagy a bázis-demokrácia alapú fórumozás módszertana). *Parola*, 2.

Hernádi Anna Borbála és Balogh Pál Géza (2021): „Ha a csapatot egyben tartjuk, biztos

valami jó fog születni.” Részvételi akciókutatás a gyakorlatban. A Kóspallagi (öko)Tájház létrehozásának eddigi tapasztalatai, dilemmái. *Parola*, 1.

Hunyadi Zsuzsa (2023): Szomszédünnepek a KÉTKER Közösségi Alapítvány kezdeményezésére Budapest II. kerületében. A szomszédünnepek hozadéka a közösségek

számára. A szomszédünnepek hozadéka a Kétker Közösségi Alapítvány számára.

Szemelvények és fotók a szomszédünnepekről – a szervezők tollából. *Parola*, 3.

Járókelő Egyesület (2023): A JÁRÓKELŐ a városi közösségi élet aktivistája.

Online közterületi hibabejelentő felület. Egészséges utcák koncepció. Egy

másik Damjanich. Járókelő.hu. Részvételiség. Társadalmi felelősségvállalás. Városfejlesztés. Várostervezés. *Parola*, 4.

„Jövőműhely” – aktivizáló módszer

A módszer létrehozói Robert Jung német szociális munkás és Norbert Millert német

szociálpolitikus, akiknek módszertani leírását Jordán Andrea **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** fordította magyarra 1996

-ban. Mi Wim van Rees **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**-től, a CEBSD **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** európai hálózat flamand igazgatójától és Hans

Andersson **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** svéd kollégánktól tanultuk meg e módszer továbbfejlesztett változatának

alkalmazását 1991-ben, amikor is Gyulajon a CEBSD vezetőségi tagjaival, a falu életét

meghatározó helyi lakosokkal és a Közösségfejlesztők Egyesülete néhány tagjával együtt

egy napon át a „Jövőműhely” módszerével dolgoztunk.

A munka összefoglalóját Makk Katalin közösségfejlesztő társunknak köszönhetjük.

- A Gyulajon tartott Jövőműhely módszerének nálunk első ízben kipróbált módszerváltozat-leírása megtalálható Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés c. könyve VIII. fejezetében, 131-139 o. Közösségi Adattár, Parola, 1991/5.*

Kandikó Rita (2023): Hátszélben – a Fekete Sereg Ifjúsági Egyesület Nagyvázsonyban. ” Az

ún. Rückenwind (Hátszél) módszerrel segítünk. Ez azt jelenti, meghallgatjuk az ifjakat és

mint a hátszél próbálunk segíteni. Az, hogy melyik irányt választja a fiatal, azt ő maga

dönti el. A Hátszél módszert Ausztriában tanultuk. Tagjai vagyunk egy nemzetközi

hálózatnak, ahova küldhetünk és Európából, de szinte a világ minden tájáról fogadunk is

nehéz sorsú fiatalokat.” *Parola*, 2.

Közösségek szolgálatában (2019)

A projekt bemutatása (Boda Kitti). Melléklet: A közszolgáltatások (Gyenes Zsuzsa).

A közösségek funkciói (Csabai Lucia). A jó gyakorlatokról (Gyenes Zsuzsa).

Hazai és külföldi esettanulmányok:

- Észak-abaúji közösségfejlesztési folyamat: a „FoGADó” Észak-Abaúji Közösségfejlesztők Köre Egyesület története. Esettanulmány a mikrotérségi fejlesztésről (Molnár Aranka)
- Mag-ház – közösségi szintér működtetése konzorciumi együttműködésben. Esettanulmány (Gyenes Zsuzsa)
- Projektidőszakon túlmutató fejlesztői folyamat Ágon. Esettanulmány a közösségi munkamódról a mélyszegénységben élőkkel folytatott fejlesztőmunkában (Boda Kitti)
- Románia – Székelyföld: Erdővidék oktatási Stratégiája. Esettanulmány a közösségfejlesztés – közösségi tervezés gyakorlati alkalmazásáról egy régió ágazati stratégiájának kialakításában (Balla Zoltán)
- Ausztria: Repair Café. Esettanulmány a Repair Café-k bevezetéséről és fejlesztéséről Tirol osztrák szövetségi tartományban (Wolfgang Kellner alapján Mester Attila)
- Németország: Nemzetiszocialista emlékezhely mint kulturális-közösségi tér. Esettanulmány az emlékezetkultúra alakításáról az eberswalde-i „Eisenspalterei” emlékezhelyen (Kai Jahns alapján Gyenes Zsuzsa)

A helyi kontextusról (Molnár Aranka). Kutatási beszámoló a leghátrányosabb helyzetű járásokban megvalósuló szakmaközi együttműködések feltárására irányuló kutatásról (Csabai Lucia). Szakpolitikai ajánlás a hátrányos helyzetű járásokban a közszolgáltatások elérhetőségének javítására. (Molnár Aranka)

In Gyenes Zsuzsa szerk. (2020): *Közösségek szolgálatában – kistelepüléseken*. Szerzők: Balla Zoltán, Boda Kitti, Csabai Lucia, Gyenes Zsuzsa, Kai Jahns, Wolfgang Kellner és Molnár Aranka. Fordította Varga Tamás. E-tanulmánykötet az EFOP-5.2.2-17-2017-00011 számú „Közösség alapú szolgáltatások fejlesztése és a szakellátásokkal való összekapcsolása kistelepüléseken” projekt keretében, a projekt munkatársainak együttműködésében.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 200 oldal. Ld. a honlapon a Kiadványokban!

Közösségi felmérés – gyűjtőmódszer

benne az interjúkészítés, a nyilvános beszélgetések, a jövőműhely, az „aj-
tótól

ajtóig” közösségi kérdőív létrehozása, kiosztása, begyűjtése és értékelése,
a

tapasztalatok visszacsatolása; SWOT-analízis (magyarul GYELV-elemzés).
A közösségi felmérés lényegében egy több aktivizáló, részvételt serkentő
módszert

magába ötvöző folyamat, s e tekintetben tulajdonképpen nem is csak egy
módszer,

hanem munkamód, egy bonyolult, több fejezetből álló közösségi fejlődési
folyamat,

néha maga a helyi cselekvés **Hiba! A könyvjelző nem létezik..**

A módszer kidolgozásában, a kezdeményezésben és annak
alkalmazásában vezető

módszertani szerepet vitt Huszerl József **Hiba! A könyvjelző nem létezik.,**
Varga A. Tamás **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** és Vercseg Ilona, **Hiba! A**
könyvjelző nem létezik. a Magyar

Művelődési Intézet **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** munkatársai.

Programindító műhelymunkák eredménye:

- Közösségfelmérés (1993): Általános ismertető és információ. *Parola*,
6. szám
- Közösségfelmérés (1994): Az első lépések: kezdeményezés,
tervezés.

Parola. 1.

A módszer alkalmazásával a helyi cselekvés **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**
megindítása a legfőbb célunk; az, hogy

aktivizáljuk a helyi lakosságot; hogy minél több helyi embert bevonjunk
saját problémái

feltárására, szomszédjai és környezete megismerésébe, s hogy a szunnyadó
cselekvőkédvet, szolidaritást és felelősségérzetet egymás iránt felélesszük és
megerősítsük.

A módszer kifejlesztői

A módszerkísérletre 1993-1996. januárjáig került sor, a következő
településeken dolgoztunk:

Cserkút **Hiba! A könyvjelző nem létezik.,** Kővágóttős **Hiba! A könyvjelző**
nem létezik. (Baranya megye); Szank **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Bács-
Kiskun megye);

Csengele **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**, Földeák **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Csongrád megye); Fehérgyarmat, Földes (Hajdú-Bihar megye);

Bakonyársarkány **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**, Kecskéd **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**, Szőny (Komárom megye); Ságújfalu **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**, Zsunypuszta

Hiba! A könyvjelző nem létezik. (Nógrád megye); Porrog **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**, Segesd **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Somogy megye); Győrvár **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Vas megye).

A közösségi felméréssel dolgozó közösségfejlesztők:

Bihariné Asbóth Emőke **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Somogy megyei Közösségszolgálat); Groskáné Piránszki

Irén **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**, Hallgató Éva (Kelet-magyarországi Közösségszolgálat); Dr. Kecskeméthyé

Sedivi Lilla (Észak-magyarországi Közösségszolgálat); Keresztesi József **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Komárom-

Esztergom megyei Közösségszolgálat); Magyar Istvánné **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Városi Könyvtár,

Mórahalom **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**); Mészáros Zsuzsa **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (a kecskédi, majd a szőnyi művelődési központ igazgatónője); Pálinkás Sándorné **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

(Nógrád megyei Közösségszolgálat); Péterfi Ferenc **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**

(a Magyar Művelődési Intézet **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** munkatársa); Pósfay Péter **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Vas megyei

Közösségszolgálat); Pocsajiné Fábrián Magdolna **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** (Békés megyei Művelődési

Központ); Szolnoki Ildikó (Nógrád megyei Közművelődési Központ); Varga Matild

Hiba! A könyvjelző nem létezik. (Földes, Általános Művelődési Központ **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**).

A módszer alkalmazásának segítői voltak a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Szociálpolitika szakán közösségfejlesztés szakirányt választó hallgatók: Boldoczki Éva, Böhm Emőke **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**, Cser Annamária **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**, Farkas Éva, Kass Éva **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** és Schmidt Melinda is.

A módszert azóta számos településen és szomszédságban alkalmazták, s alkalmazzák.

Igazi helyi mozgalom ez, melynek részletes értelmezése itt található:

Vercseg Ilona

(2020): Közösség és részvétel. *Parola füzetek*, Közösségfejlesztés - mozgalom és szakma című rész a 19-21. oldalon.

E munkáról folyamatosan születnek publikációk. Az első tapasztalatokról

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés c. könyve VIII.

fejezetében közölt esettanulmány szolgál a 103-164. oldalon leírt, s közte a Gyulajon

megrendezett első Jövőműhely is.

Közösségi Adattár, Parola cikkek és helyi kiadványok, videofilmek:

- Vercseg Ilona írta és szerkesztette (1995): A helyi közösségfejlesztési folyamatról a közösségi felmérés kapcsán. Tematikus szám helyi példákkal. *Parola*, 6.

További közösségi felmérések:

- Bosznyai Beáta (2006): Közösségi felmérés készítésének szükségessége. Nagyvárosi közösségfejlesztés, KÖZÉRT Egyesület. Kovács Edit gyakorlatvezető ajánlásával. *Parola*, 2.
- Gosztonyi Géza, Makk Katalin, Péterfi Ferenc és Vercseg Ilona (1998): Szomszédsági fejlesztőmunka Kőbányán. Esettanulmány. *Parola*, 1.

és Ugyanók: Közösségi felmérés és eredményei. *Közösségi Adattár*

- Keresztesi József (1994): A bakonysárkányi közösségi felmérésről. *Parola*, 5.
- Közösségi felmérés Földeákon, a folyamatot ismertette A földeáki „közösségfelmérők” népes csoportja (1996). *Parola*, 4.
- Mészáros Zsuzsa (1997): Közösségfejlesztési folyamat, közösségi felmérés Kecskéden 1994-1996. Esettanulmány. *Parola*, 2-3.

A folyamat kiadványa: KECSKÉDI TÜKÖR. Véleményét adta

KECSKÉD

679 polgára. A közösségi felmérés összegzése és javalatok cselekvésre.

1994-1995. 50 oldal.

Írták a füzetben bemutatásra kerülő kecskédi polgárok.

Adatfeldolgozás: Huszerl József vezetésével. Grafikonok: Varga A.

Tamás. Kezdeményező szerepet vállaltak: Keresztesi József,

Malomsoki László, Mányoki László, Mészáros Zsuzsa, Monostori

Éva, Oplaznik Gabriella, Tóth Józsefné, Zsolnai Pálné, dr. Vercseg Ilona és a közösségi felmérés hazai alkalmazását segítő angol kollégák: Marion Horton, Paul Henderson. Szerk. Mészáros Zsuzsa és dr. Vercseg Ilona.

Megjelentette a Hír-Szolgálat Egyesület, Közösségfejlesztők

Egyesülete,

Közösségszolgálat Alapítvány, Magyar Művelődési Intézet, 1995-ben,

Kecskéden.

Szakmai videofilm: Hevér Zoltán szerk. Korkép, Magyarország.

"Kapcsoljuk

önmagunkat, Kecskéd". MTV, 1994, rendezte Wiegmann Alfréd

- Szegvár (2004 júniusa): Közösségi felmérés. Eredmények és Cselekvési Terv. Kiadja: Szegváriak Szegvárért Közösségfejlesztők Egyesülete. Felelős kiadó: Puskásné Halál Ágnes, az egyesület elnöke. Szerkesztette: a Szerkesztő Bizottság, Szegvár, 2004. 66 oldal

Kiadványszerkesztés, tördelés: Purgel Zoltán. Fotók: Hajnal Ágnes,

Purgel

Zoltán

A kiadvány megjelenését támogatták: Szegvári Önkormányzat és Vállalkozók Bizottsága. A közösségfejlesztésben tevékeny helyi lakosok névsorát ld. a Kiadvány 65-66. oldalán!

A kimagasló közösségi események videofelvételét készítették: Nagy

Attila

operatőr és Wiegmann Alfréd rendező

Szakmai videofilm: Közösségfejlesztés Szegváron 01.06:55'

Szakértő:

dr. Vercseg Ilona. Vágó: Arold Imre, Sályi Zoltán. Operatőr: Nagy

Attila

János. Szerkesztő–rendező: Wiegmann Alfréd. Magyar Művelődési

Intézet,

Közösségfejlesztők Egyesülete, 2005

Közösségi lehetőségek a mélyszegénység elleni küzdelemben (2014)

Önszerveződés és szakmai együttműködés. Módszertani útmutató. Készült a „Közösségi

felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért program szakmai koordinációja”

című projekt (TÁMOP 5.1.3-09/1-2009-002) projekt keretében.

Bevezetés. Közösség és fejlesztés. A mélyszegénységben élők bevonása és aktivizálása. A települési közösség szélesebb körének bevonása. Tapasztalati és közösségi

tanulás. Közösségi szolgáltatások. Szakmák és intézmények közötti együttműködés.

Részvétel a döntéshozatalban. Zárszó.

Szerzők: Molnár Aranka, Peták Péter és Vercseg Ilona

Közreműködők: Farkas Zsombor, Kóródi Miklós, Sain Mátyás

Olvasószerkesztő Sík Júlia

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával

valósult meg. Megtalálható a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján, a Kiadványokban

Közösségi munka a családsegítésben (2011)

In Nagyné Varga Ilona szerk. (2011): Közösségi munka a családsegítésben. Szociotéka, Debrecen.

- I. fejezet, 9-102. o., Vercseg Ilona: A közösségi munka folyamata és módszerei (gyakorlati elméleti tanulmány helyi példákkal). Bevezetés. A hátrányos helyzetű közösségekkel való munkához szükséges néhány fontosabb kiindulás. Ők és mi. Alternatív stratégiák szükségessége. Folyamat és módszerek. Módszerek, munkamódok. Aktivizáló módszerek. További módszerek és technikák. A folyamat. Önmaguk és helyzetük megismerése, megértése. Táguló világok – viszonyítási pontok keresése. A saját helyzet javítása. Mi az, amin változtatni kellene és hogyan? Munka és reintegráció. Közösségi vállalkozások. Válsághelyzetek közösségi kezelése. Milyen a jó közösségi beavatkozás? Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban. A jó segítség. Az ellátástól az önsegítésig – a képessé tétel jelentősége. Új szerepkörben a segítő szakember. Új szerepkörben az intézmények. Mi a közösségi munka? A közösségfejlesztés és a közösségi munka meghatározottsága. Közösségfejlesztés – mozgalom és szakma. A közösségfejlesztés és a közösségi munka fogalmának meghatározása. Fogalomtár.
- II. fejezet, 103-118. o., Giczey Péter: Közösségi munka a gyakorlatban. Bevezetés. A Freedom Közösségi Ház indulása. Játzóház Szerepen.

- Szerk. Nagyné Varga Ilona. Debrecen, Szociotéka sorozat
- III. fejezet:119-137. o., Dandé István: Bevezető – SzocKafé. Változatok közösségi munkára egy nagyváros (Pécs) peremterületén. A Rücker-aknai példa. Rendhagyó válasz a családsegítő részéről. Jelen lenni a máltai pajzs égisze alatt – a Jelenlét Program György telepen.
  - IV. fejezet, 139-175. o., Erdős Judit – Varga Matild: A közösségi munka jelentősége és lehetőségei a szociális programokban, a családsegítő szerepek a kistelepülések fejlesztési folyamataiban. Bevezetés. I. Spontaneitástól a tudatos tervezésig: Az uszakai példa. A tunyogmatolcsi példa. II. Kistérségi szintű közösségi tervezés. III. Közösségi munka a TÁMOP 5.1.3 Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért programban
  - V. fejezet, 177-183. o., Serafin József: Földközösség – Hogyan erősítheti a közösségi munka a szociális földprogram hatékonyságát, hogyan erősítheti a szociális földprogram a közösséget? Társadalmi változás. A szociális földprogram mint aktív szociálpolitikai eszköz bemutatása. A háztartás gazdaság. A közös cselekvés lehetőségei.
- A kötetet szerkesztette Nagyné Varga Ilona. Megjelent Debrecenben, a Szociotéka sorozatban.

Kuna Gábor, Simon Ildikó (2012): Az Állampolgári tanács a gyakorlatban. Nyolc év tanulságai és pozitív tapasztalatai. *Parola*, 1.

Limbos, Edouard (1985)[1977]: Kulturális és szabadidős csoportok animálása. Fordította Bohák Judit. Népművelési Intézet, Budapest.
Eredeti kiadás: Edouard Limbos: L'ANIMATION DES GROUPES DE CULTURE ET DE LOISIRS, ENTREPRISE MODERNE D'EDITION LIBRAIRIES TECHNIQUES LES EDITIONS E.S.F. PARIS, 1977. *Közösségi Adattár*

Molnár Aranka (2021): ABATHON – közösségfejlesztő maraton. Esettanulmány egy módszertani kísérletről. *Parola*, 4.

Molnár Aranka – Király Csaba: (2022): Miskolci Ötletmaraton – fesztivál és verseny 48 órában. Egy új közösségi fejlesztő módszer – közösségi tervezés partnerségben - tapasztalatai. *Parola*, 3.

Munkamódok és módszerek. In: Vercseg Ilona (2004). Közösségfejlesztő leckék kezdőknek

és haladóknak, benne a IV. fejezet, a 21-46. oldalig

A cselekvők táguló köre. A módszerek helyes megválasztásának „művészete”.

1. A közösség feltárása. A közösség erőforrásainak elemzése, SWOT analízis.

2. A kezdeményezés: A helyi lakosság és szervezeteinek aktivizálása. Helyi önszervező kör mozgalma: A tankatalógus. A svéd tanulókör. A párbeszéd körök. A

szívesség és önkéntes szolgálatok. A „Jövőkör helyi módszere. Az interjú. Nyilvános

közösségi beszélgetések. A közösségi felmérés: A leggyakrabban érintett helyi témák;

A kérdőív megalkotása; A véglegesített kérdőív szétosztása és összeszedése; A fogadtatás; A közösségi folyamat dinamikája; A nyilvánosság folyamatos szervezése;

A kérdőív értékelése; A cselekvési terv;

3. Képessé tétel, képzések; Partnerség építése; Új civil szerveződések megalakulása;

Közösségi tanácsok; Koordináció.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 48 oldal.

Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

Nagy Tavaink a Duna partján és Sopronban! (2022): Hogyan lehet felhívni a figyelmet

egy fontos, természeti kincseket érintő problémára? Hirdess fotópályázatot, és szervezz

vándorkiállítást! Civil Kollégium Alapítvány

O.P.E.R.A. Own thinking – Pairs – Explanation – Ranking – Arranging (O.P.E.R.A. Saját

gondolkodás - Párok - Magyarázat - Rangsorolás – Rendezés). Hogyan tudja a

közösségfejlesztés a legjobban elősegíteni az állampolgáriságot? A módszer alkalmazását

Hans Andersson vezetésével próbálták ki a 2007-es Közösség konferencia résztvevői.

Parola, 1.

Pataki György (2007): Bölcs „laikusok” – Társadalmi részvételi technikák a demokrácia szolgálatában. *Civil Szemle*, 2007/3–4: 144–156

Péterfi Ferenc (1990): Helyi cselekvés. Hogyan kell egyesületet alakítani? Hogyan lehet egy település önállóságát visszaállítani? Hogyan indítsunk helyi újságot? Hogyan lehet helyi népszavazást kezdeményezni? *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (1991): A helyi cselekvés - alapítvány létrehozása. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (1991): Hogyan pályázzunk? 10 jótanács pályázatok készítéséhez. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2008): A Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat fél éve (2007). Átfogó jellegű ismertetés és a hálózat munkájának bemutatása. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2014): Kamera a közösség kezében. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2023): Bogárd és Vidéke – egy kistérségi hetilap 33 éve. *Parola*, 1.

Pillantás a jövőbe – A Looking Glas-módszer (Forrás és fordító nélkül, 1998). *Parola*, 2-3.

Pinczés Rudolfné Kiss Klára (1995): Községi kalendáriumok Ságújfalun. *Parola*, 2.

Povilūnas, Arūnas (2008): Participatory Research in Action in Lithuania. In Brake, R. & Deller, U. 2008, pp. 180-203.

Pósfay Péter (1992): A csoportos problémamegoldás segítése. *Parola*, 4.

Sain Mátyás (2014): Mini segédlet a közösségi tervezéshez. Készült a TÁMOP 5.1.3.-09/1 „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők

integrációjáért program szakmai koordinációja” c. program keretében.
Megtalálható a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján, a Kiadványokban

Sain Mátyás és Barki Bálint (2021): Részvételi költségvetés: a demokrácia csodagyógyszere vagy múltó divat? *Parola*, 3.

Sélley Andrea kiadványajánlója (2015): Avasi monológok. Szerkesztő és kiadó: Dialóg Egyesület. *Parola*, 2.

Sélley Andrea és társai: Laskó-Kuthi Adrienn, Bereczky Béla és Molnár Aranka (2016):

A te ötleted, a te hangod, a te közösséged. A Dialóg Egyesület Norvég Civil Támogatási

Alap finanszírozásával megvalósuló, "Közösségi tervezési modellek B-A-Z megyében"

című projektjének szakmai kiadványa közösségi tervezésről és megyei műhelymunkáról.

Somhegyi Tamás (2008): Közösségfejlesztés zenélve. *Parola*, 4.

Szabó Márton (2016): Cirkusszal nevelni. A szociális cirkusz módszere – cirkusz roma serdülő fiatalokkal. *Parola*, 1.

Szegvár (2004 júniusa): Közösségi felmérés. Eredmények és Cselekvési Terv. Kiadja:

Szegváriak Szegvárért Közösségfejlesztők Egyesülete. Felelős kiadó: Puskásné Halál

Ágnes, az egyesület elnöke. Szerkesztette: a Szerkesztő Bizottság, Szegvár, 2004. 66 oldal.

Kiadványszerkesztés, tördelés: Purgel Zoltán. Fotók: Hajnal Ágnes, Purgel Zoltán.

A *kiadvány* megjelenését támogatták: Szegvári Önkormányzat és Vállalkozók Bizottsága.

A közösségfejlesztésben tevékeny helyi lakosok névsorát ld. a *Kiadvány* 65-66. oldalán!

A kimagasló közösségi események *videofelvételét* készítették: Nagy Attila operatőr és

Wiegmann Alfréd rendező.

Szakmai videofilm: Közösségfejlesztés Szegváron 01.06:55' Szakértő: dr. Vercseg

Ilona. Vágó: Arol Imre, Sályi Zoltán. Operatőr: Nagy Attila János.

Szerkesztő–rendező:

Wiegmann Alfréd. Magyar Művelődési Intézet, Közösségfejlesztők Egyesülete, 2005

Szerveződj! Szervezz választási gyűlést! Jelentsd a jogsértő vagy erkölcstelen kampányt! Tedd fel kérdéseidet a választási gyűléseken! Aktivizáld a közösséged beszélgetésekkel, internetes tevékenységgel, bővebben lásd: TASZ Társaság a Szabadságjogokért

Szerveződj a lakhelyeden! Legyél szomszédügyi szervező! címen hirdet egy éves közösség-szervező-közösségi érdekérvényesítő programot szomszédügyi szervezőknek a Civil Kollégium Alapítvány és a Parola szerkesztősége (2023). *Parola, 2.*

Szigetmonostor Anno. Szigetmonostori családok fotóalbuma. Szigetmonostor, 2007.

Faluszépészeti Egylet. Szerk. Herrery M. Caesarné

Társadalmi nyilvánosság

A társadalmi nyilvánosság – közösségfejlesztői megközelítésben. A központi és a helyi

kommunikációs eszközök. A központi orgánumok és a közösségi média.

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés.

Magyar

Művelődési Intézet, Budapest. Első és második, javított kiadás. Magyar

Művelődési

Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o. VI. fejezet.

Közösségi Adattár

Tóbiás László (2014): Animáció a közösségfejlesztésben – Vázlat és értelmezési kísérlet.

Zabhegyező Gyerekanimátorok Egyesülete; Káposztásmegyeri Zabhegyező Játszóház;

A játszóház mint közösségi szolgáltatás; A játszóház mint közösségfejlesztési modell;

A modell alkalmazhatósága. *Parola*, 1.

Udvardi Lakos Endre (1983): Mi is az animáció? *Kultúra és közösség*, 1983. 2: 88–93.

Varga A. Tamás (1988): Lépésjavaslatok a helyi közösségfejlesztés kialakításához. *Kultúra és Közösség*, Budapest, 1988. 3. 104-109. o.

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1988): Közösségfejlesztés a Bakonyban. *Kultúra és Közösség*, Budapest, 1988. 3. 95-104. o.

és
úók (1991): Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-
kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o.
benne:

Első könyv: Településszintű közösségi munka. I. fejezet: Közösségfejlesztés a Bakonyban.
19-48. o. *Közösségi Adattár*

Vercseg Ilona (1995): Alakítsunk Párbeszéd-köröket. *Parola*, 5.

Vercseg Ilona (2001): Esettanulmány készítése. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona (2003): Új közösségfejlesztési munkamódok, módszerek és technikák kifejlesztése. *Parola*, 1-2.

Vercseg Ilona (2004): Legalább ennyit a közösségfejlesztésről. Módszertani segédlet a közösségi egészségtervek készítéséhez. Készült a Nemzeti Népegészségügyi Program keretében. Országos Egészségfejlesztési Intézet. 69 oldal. MEK OSZK

Vercseg Ilona (2011): A közösségi munka folyamata és módszerei. In *Közösségi munka a családsegítésben*, 9-103. o. Szerk. Nagyné Varga Ilona. Debrecen, Szociotéka sorozat

és MEK OSZK

Zagyva Gabi (2023): A Női Együtthatók c. vándorkiállítás első állomása

Kunbábonyi Nyári

Egyetem. Erről és a neki leginkább tetsző programokról számol be Gabi – Ötletmaraton; Playback színház és a közösség alapú szolgáltatásokról szóló műhelymunka. „A kiállításban az a jó, hogy inspirál és segít abban, hogy mindenki

elhiggye, hogy ő is képes rá. Mert mindenkiben megvan a Szupererő. Csak az a kérdés,

hogyan felismeri-e ezt és hogyan talál-e társakat.” *Parola*, 3.

28. Művelődés otthonok, közösségi házak

Babcock, Anne (2015): A szomszédsági központok szerepe. Toronto, Kanada. *Parola*, 4.

dr. Balipap Ferenc (1992): A „kultúra” propagálójából a helyi társadalom önfejlesztő intézménye. Lehet-e forradalmi úton olyan viszonyokat teremteni, melyeknek nincs kapcsolata a múlttal? *Parola*, 4.

Bazsó Gabriella (2006): Élni csak együtt lehet, egymás ellen nem. Taliándörögd, Közművelődési Közösségi Ház, Könyvtár és Teleház. *Parola*, 2-3.

Beke Pál (1975): Művelődési otthonok Budapesten ma és holnap. *Kultúra és közösség*, 4:40-58.

Beke Pál válogatta és szerkesztette (1985): Válogatás az Alföld közösségi művelődési vitájából.

Múzsák Közművelődési Kiadó, Budapest

Beke Pál (1987): Művelődési otthonon innen és túl. Művelődéskutató Intézet, Budapest. 68 o.

Beke Pál (1989): Javaslat a városi közművelődés átalakítására. *Kultúra és közösség*, 1989.

5: 68–73

Beke Pál összefoglalója: Új Szabadművelődési Konferencia. Révfülöp, 1990. február 23–25.

Kultúra és közösség, 1990. 3: 104–107.

Beke Pál (1990): A művelődés szabadsága. *Parola*, 3.

Beke Pál (1990): Szabad művelődést! *Magyar Közigazgatás*, 1990. 6. sz.

Beke Pál (1990): Szabad művelődést! *Első kézből*, 1990. febr. 24. Mell. 2–3 o.

Beke Pál (1990): Szükség szerint (a megyei művelődési központokról). *360 fok*,

1990. 2. sz. 43–57. o.

Beke Pál (1991): Tűnődés a szabadművelődés állapotáról. *Kultúra és közösség*, 1991/4: 29-34

Közösségfejlesztés tematikus szám.

Beke Pál szerk. (2010, posztumusz megjelenés): Saját művelődési otthonunk.

Balázsi Károly, Beke Márton, Beke Pál, Ditzendy Károly Arisztid, Lakatosné Sira Magdolna, Monostori Éva, Ungvári Mihály, Pósfay Péter, Szabó István,

Szekér Tamás (2010): Saját művelődési otthonunk. Civil Közösségi Házak Magyarországi Egyesülete, Komárom.

Blin, Paul (1991): Működhetnének Magyarországon is egyesületi művelődési házak. Monológ

a tízezer lakosú Pont-Audemerben működő Clos Normand Egyesületről (1987). Solymosi

Lászlóné fordítása. *Kultúra és közösség*. Közösségfejlesztés tematikus szám, 1991/4: 115-121

Blin, Paul (1994): Egy barátság motívumai. Az interjút Varga A. Tamás készítette. Fordította Solymosi Judit. *Parola*, 4. szám,

Dudok Dávid (2020): KÖNYVAJÁNLÓ: A kulturális intézmények

társadalmiasított működési módja. Módszertani útmutató, írta: Arapovics Mária, Beke Márton, Dóri Éva és Tóth Máté. *Parola*, 2.

<https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/konyvajanlo-a-kulturalis-intezmenyek-tarsadalmiasított-mukodesi-modja/>

Életfa Segítő Szolgálat Egyesület és Hajdú-Bihar Megyei Ifjúsági Szolgálat (1990): Felszabaduló pártházak: A közösségi házakért! *Parola*, 1.

Hegyi Márton (1995): Szerdák, vasárnapok. 100 éve alakult meg a Sóshalmi Olvasókör a

Hódmezővásárhely és Székkutas közötti tanyavilágban. *Parola*, 5.

Hallgató Éva és Herczeg Zoltán (1990): A közösségi ház modell. A Csapókerti Közösségi

Ház. *Parola*, 3.

HÍRLÁNC. A B.A.Z. megyei kiadvány alapján: Ez a ház más mint a többi!
Hajlék a

társaságok fölött: Felhívás Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyesületeihez,
társaságaihoz. (1991). *Parola*, 1.

Kecskés Éva (2015): Közösségi házak a Gyerekesély Programban. *Parola*, 4.

Koncz Gábor (1984): Történelmi áttekintés és módszertani szempontok "A
Művelődés Háza,

Sárospatak" tevékenységének tervezéséhez. Bp. Népművelési Intézet, 1984.
120 o.

Kováts Flórián (1988): Végjáték és átalakítás. Vázlat a kulturális mechanizmus
reformjához.

Kultúra és közösség, 1988. 6: 79–86.

Kováts Flórián (1990): A társadalmi folyamatok és a szakma megújulásának
lehetőségei.

Népművelés, 1990. 6. sz.

Kós Károly Céh (1990): Fölhívás szabad művelődésre! *Parola*, 1.

Mátyus Alíz (1994): Művelődési otthoni alternatívák: a tatabányai variáns.

Salamon Hugóval, a Közhasznú Társasággá alakult Közművelődés Házának
ügyvezető igazgatójával beszélgetett a Parola képviselőjében Mátyus Alíz.

Parola, 6.

Mezei József (1991): Érdekérvényesítő közösségeket! Szabálytalan beszámoló
tanulságos következtetésekkel. Önkormányzó társadalom...? *Parola*, 2.

Mészáros Zsuzsa (1996): A Szőnyi Kulturális Egyesület által működtetett közösségi ház
terve.

Parola, 4.

Monostori Éva (2019): Köz – közösség – közösségi tér. *Parola*, 3.

Nemzetközi Settlement Konferencia 2015. április 22-23, Budapest. Konferencia program.

Életfa Segítő Szolgálat Egyesület: *Parola*, 4.

Népművelési Intézet Művelődési Otthon Osztály (1976): A közösségi művelődés terei – alapkérdések. Szerk. Barna Gábor és Varga A. Tamás. Budapest Művelődési intézmények funkcionális terveikhez

- Batta Imre: A ház (részlet)
- Földiák András: Gondolatok a Pécs Városi Művelődési Központ tervéhez
- Kígyós Sándor: Tanulmány a Pécsi Művelődési Központ tervéhez
- Varga A. Tamás: A művelődési otthon funkcionális rendszere
- Fiala István, F. Vankó Ildikó, Varga A. Tamás (1974): Újpest létesítendő művelődési intézményének funkcionális vázlata., 1974.
- Varga A. Tamás: Az úttörő- és ifjúsági házak létesítésének telepítési, térbeli és működési aspektusai, 1975. 41-49.
- Pogány György és Varga A. Tamás: A Mosolygó Antal Művelődési Ház funkcionális javaslata 1975.
- Beke Pál, Földiák András, Kígyós Sándor, Kovács Sándor, Lipp Márta, Varga A. Tamás: A pécsi terv 1976.
- A pécsi terv vitája

Péterfi Ferenc (2022): Újra együtt. Kígyós Bori képzőművész, designer kiállítása a

Dombóvári Művelődési Ház Majoros Galériájában. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (2023): Volt egyszer egy nyitott ház. E címen tartott szeptember 23-án

egy kerekasztal-beszélgetést a Dombóvári Tinódi (Művelődési) Ház a 'Kultúrházak éjjel –

nappal' rendezvénysorozat részeként. A program megemlékezett Balipap Ferencről, aki a

művelődési házak tevékenységét megújító hajdani mozgalom egyik kulcsszereplője, a

dombóvári intézmény igazgatója volt. Ő éppen ezen a napon lett volna 75 éves.

Parola, 3.

Pósfay Péter (1996): Baráti körtől a térségi összefogásig. Győrvár és a környező három település, Hegyhátszentpéter, Petőmihályfa és Andrásfa összefogása faluház építésére.

Solymosi Judit szerkesztette és fordította (1993): Egyesületi művelődési otthonok Franciaországban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 36 oldal.

Szabó Zoltán (1994): Művelődési otthoni alternatívák: a püspökladányi variáns II. *Parola*, 5.

Udvardi Lakos Endre (1988): A művelődési otthon mint egyesület (Javaslat). *Kultúra és közösség*, 1988/6.

Vajda Ferenc: A közösségi művelődés terei II. *Kultúra és közösség*, 1977. 1. sz.

Varga A. Tamás (1975): A művelődési otthon funkcionális rendszere. *Kultúra és közösség*, 4.: 30-39.

Varga A. Tamás (1979): A művelődés szerepe az autonóm személyiség kialakulásában. Elméleti alapvetés hipotézisekkel. Népművelési Intézet, 1979. Budapest, 57 o.

Varga A. Tamás (1981): A klub mint aktivizáló környezet. Népművelési Propaganda Iroda, Budapest, 223 o.

Varga A. Tamás szerk. (1982): Közelítések. 11 beszélgetés népművelőkkel a művelődési otthoni tevékenység fejlesztéséről. Alföldi Albert, Balipap Ferenc, Győri Jánosné, Hallgató Éva, Hazag Mihály, dr. Kecskeméthyé Sedivi Lilla, Markolt Endre, Péterfi Ferenc, Takács Péter, Tóth János, Vattay Dénes interjúja. Az interjúkat készítette Vercseg Ilona. Budapest, Múzsák Közművelődési Kiadó, és *Közösségi Adattár*

Varga A. Tamás (1983): A művelődési otthon alaptevékenységének rendszere (vázlat). In

„Nyitott ház” kísérletek 1976-78. Népművelési Intézet, Budapest. 1978. 31-41. o.

Varsányi Gyula: Egyén–közösség–művelődési otthon. *Valóság*, 1980. 8. sz.

Vercseg Ilona vál., szerk. (1983): Alapvetés. Szöveggyűjtemény a „nyitott” művelődési otthoni tevékenységhez. Szerzők a megjelenés sorrendjében: Beke Pál, Ágh Attila, Varga A. Tamás, Losonczy Ágnes, Szentpéteri Zoltán, Péterfi Ferenc, Varsányi Gyula, Népművelési Intézet Művelődési Otthon és Klub Osztálya, Vitányi Iván. Múzsák Közművelődési Kiadó. 159 o.

Wiedmer-Balipap Zsuzsa (2023): Művelődési Ház Dombóvár – EGYKOR. Mi is volt az a

Nyitott Ház a művelődési otthoni mozgalomban? 2023 szeptember 23. Dombóvári

Művelődési Ház. Emlékezés és kerekasztal beszélgetés az egykori munkatársakkal,

barátokkal Balipap Ferenc 75. születésnapján. Emlékezés a Dombóvári Művelődési Ház

egykori igazgatójára, s egyik kezdeményezőjére a Nyitott ház országos művelődési otthoni szakmai kísérletnek.

Zám Mária (1994): A Settlement-gondolat időszerűsége Magyarországon. *Parola*, 2.

Zisser, Michael, az International Federation of Settlements elnökének záróbeszéde az IFS

konferencián. *Parola*, 2015.

29. Nemzetközi kitekintés, nemzetközi együttműködés

Az európai civil társadalom fejlesztése a közösségfejlesztés eszközeivel.

Nemzetközi konferencia 2004. március 25-28.-án Budapesten, a Közösségfejlesztés Nemzetközi Egyesülete (IACD), az Egyesített Európai Központ a Társadalmi Fejlődésért (CEBSD) és a Közösségfejlesztők Egyesülete (HACD) szervezésében.

- Information on the International Conference, *Közösségi Adattár*
Mádl Ferenc köztársasági elnök köszöntője és Göncz Kinga esélyegyenlőségi miniszter bevezető előadása. *Parola*, 2004, 2.
- Budapesti Nyilatkozat. Záródokumentum. *Parola*, 2004/1: címlap és 3–4.

Building European civil society through community development.

International

Conference, Budapest 25-28 March 2004, jointly organised by
International

Association for Community Development IACD, the Combined European
Bureau for

Social Development CEBSD and the Hungarian Association for
Community

Development HACD

- Information on the International Conference, *Közösségi Adattár: Community Development Journal*, special issue: Community Development in the
„New Europe”, Volume 40 Number 4 October 2005. Authors:
Chris Miller,
Gary Craig, Paul Henderson, Hugh Frazer, Gerard Hautekeur, Ilona Vercseg,
Koos Vos, Margita Lukkarinen, Marion Horton, Carles Riera,
Stewart
Murdoch, Peter Kajner, Alan Barr
- The Budapest Declaration is a common statement created by delegates at the March 2004 Budapest conference The complete Budapest Declaration: IACD Global

Az Európai Unió által a tagjelölt országoknak nyújtott segítség (1999).

Fordította Pató

Zsuzsanna. *Parola*, 3-4.

Az Európai Városi Charta (forrás, fordító nélkül, 1998): Európa Tanács. Az Európa Tanács

Helyi és Regionális Közhatóság Állandó Konferenciája (CLRAE). Európa Kampány).

Parola, 2-3.

Andersson, Hans (2014): Előszó a Közösségfejlesztés Európában – Közös keretrendszer és egyetértés felé címet viselő európai kiadványhoz. *Parola*, 4.

dr. Balipap Ferenc (1991): Privát internacionalizmus: avagy a Clos Normand apoteózisa. (Francia-magyar cserék). *Parola*, 3.

Bernatova, Ingrid (2003): A VOKA programjának bemutatása. VOKA Vidiecka organizácia

pre komunitné aktivity (A közösségi cselekvés vidéki közösségfejlesztő szervezete).

Közösségfejlesztők Egyesülete East-East program 2001-2002. *Parola*, 3.

Bertelsen, Johannes & Posborg, Rikke (2006): A közösségfejlesztés oktatása és tanulása

Dániában. Előadás, elhangzott a CEBSD Grundtvig/Socrates programja keretében

Budapesten. Fordította Vercseg Ilona. In Vercseg Ilona (2018): Fejezetek az európai

közösségfejlesztés történetéből c. *Parola* füzetben. 46-48. oldal

Blin, Paul (1991): Működhetnének Magyarországon is egyesületi művelődési házak. Monológ

a tízezer lakosú Pont-Audemerben működő Clos Normand Egyesületről (1987). Solymosi

Lászlóné fordítása. *Kultúra és közösség*. Közösségfejlesztés tematikus szám, 1991/4: 115-121

Blin, Paul (1994): Egy barátság motívumai. Az interjút Varga A. Tamás készítette. Fordította Solymosi Judit. *Parola*, 4. szám,

Bolba Márta (2022): Hitalapú közösségszervezés Salvadorban. *Parola*, 2.

Böhm, Ingrid and Jens Schneider (1999): „German Representatives.” Report to the ICEA European Regional Council Meeting at Patras, Greece, 30th June–4th July 1999. IPLE

Butterfield, K. Alice and Korazim-Kőrösy, Yossi (2008): Interdisciplinary Community Development, Israel. Vision and Alternatives for Implementation. *Journal of Community Practice* 15(1):239-245

CAL Association, Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej – Local Activity Support Centre (2003, nincs forrás és fordító): A helyi cselekvést támogató központ Lengyelországban. Az egyesület tevékenységei. *Parola*, 3. ,
Lásd még: In Vercseg Ilona (2018): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből c. *Parola füzet*: 82-84. o.

CALLDE 2011. Forbrig, Joerg ed. (2011): Learning for Local Democracy. A Study of Local Citizen Participation in Europe. Central and Eastern European Citizens Network, CALLDE project. Citizens Network-CEBSD joint publication.

Contents:

- Introduction: Citizen Participation and Local Democracy in Europe, Joerg Forbrig;
- Building Local Communities and Civic Infrastructure in Croatia, Mirela Despotović;
- Rebuilding Local Communities and Social Capital in Hungary, Ilona Vercseg, Aranka Molnár, Máté Varga and Péter Peták;
- Citizen Education, Municipal Development and Local Democracy in Norway, Kirsten Paaby;
- Public Consultations and Participatory Budgeting in Local Policy-Making in Poland Łukasz Prykowski;
- Public Participation Strengthening Processes and Outcomes of Local Decision-Making in Romania, Oana Preda;
- Citizen Campaigns in Slovakia: From National Politics to Local Community Participation, Kajo Zbořil;
- Contentious Politics and Local Citizen Action in Spain, Amparo Rodrigo Mateu;
- Strengthening Local Democracy through Devolution of Power in the United Kingdom, Alison Gilchrist;

- Conclusions: Ten Critical Insights for Local Citizen Participation in Europe, Joerg Forbrig
Közösségi Adattár

A magyar országtanulmány esettanulmányai rövidített változatban magyarul is

megjelentek:

- Molnár Aranka és társai (2011): Építő közösségek – közös tudás. Közösségfejlesztés B.-A.-Z. megye 5 kistérségében. Közösségfejlesztés és felnőttképzés - Esettanulmány. *Parola*, 3.
- Varga Máté: A Civil Kollégium Alapítvány (2011), összefoglaló. In Vercseg Ilona (2018): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből, 92-94. o. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*
- Peták Péter (2012): Állampolgári mozgalom egy NATO-radar építése ellen. Összefoglaló a pécsi Tubes-ügyről. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola*, 2: 3.

Community Care (2006–2009): Community Care Approach: A Strategy for Social Inclusion. The project is a Leonardo da Vinci pilot project.

Community Education in Europe – 3rd ICEA European Conference Youth at Risk

(Veszélyeztetett fiatalok), Edinburgh. July 8-12, 1995

Vercseg Ilona (1995): Jelentés a British Council Budapest számára az ICEA Edinburghi konferencián való részvételünkről. *Parola*, 4.

Egy civil szervezeteket fejlesztő fiatalember Kentuckyból, aki egy évig magyar civil

szervezetekkel dolgozik együtt. Péterfi Ferenc interjúja (1994) *Parola*, 3.

Dr. Brian Motherway (2006): The Role of Community Development in Tackling Poverty in Ireland. A Literatur Review. Combat Poverty Agency
Közösségi Adattár

EuCDN European Community Development Network (2014): Az európai közösségfejlesztés

keretrendszere. *Parola*, 4.

EuCDN European Community Development Network, Farkas Gabriella szerk. (2019):

A populizmus térnyerése Európában. A budapesti vezetőségi találkozó szakmai

programjának részeként a Közösségfejlesztők Egyesülete és az EuCDN műhelybeszélgetést szervezett a populizmusról skót, román, lengyel és magyar tagjaival,

írásos hozzászólás: ukrán partner. *Parola*, 2.

Európa Parlament. Konferencia Budapesten, 1991. május 15-17.

„Politika és állampolgárok.” Az ICEA International Community Education Association képviselőjében a konferencián Gergely Attila és Péterfi Ferenc vett részt.

Péterfi Ferenc két téma köré csoportosította beszámolóját:

- A politika az állampolgárok szolgálatában és az állampolgárok részvétele a politikában;
- A civil társadalom, helyi nyilvánosság.

Mindkét témakör a *Parola* 1991/2. számában került közlésre.

Ugyanebben a *Parola*-számban jelent meg a konferencia Zárónyilatkozata

Európai Párbeszéd. Közösségfejlesztési hálózatépítés az európai integrációs tevékenység segítésére, 2008. május 9-10. Helyszínek: az Európa Hajó a Dunán; Civil Kollégium Közöségi Ház, Kunszentmiklós-Kunbábony. Fővédnök Göncz Kinga külügyminiszter. Együttműködő szervezetek: Középkor Európai Állampolgári Hálózat (Central and Eastern European Citizens Network), Egyesített Európai Szervezet a Társadalmi Fejlődésért (CEBSD Combined European Bureau for Social Development), Civil Kollégium Alapítvány, Civil Rádió, Közösségfejlesztők Egyesülete, Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus. *Parola*, 2.

Vercseg Ilona összefoglalója (2008). Európai Párbeszéd.

Közösségfejlesztési

hálózatépítés az európai integrációs tevékenység segítésére, 2008. május 9-10.

A rendező szervezetek bemutatása. Résztvevő országok és szervezetek.

Göncz Kinga

külügyminiszter köszöntője.

Műhelymunka, vezette, összefoglalta Varga Máté. *Parola*, 2.

Farkas Gabriella (2015): Tanulságok és dilemmák a Közösségfejlesztők Egyesülete norvég makro programjának apropóján. *Parola*, 3.

Fernandez i Barrera, Josefina (1991): Szociális-jóléti szolgálatok, önkéntes szervezetek és egyesületek Katalóniában. Előadás Debrecenben és Budapesten, szociális munkások körében. Tolmácsolta/fordította Tóth Péter. *Parola*, 2.

Francia példák 1. (1996): „Egy fiatal, egy patrónus, egy munkahely”. *Parola*, 3.

Francia példák 2. (1996): Blin, Marianne: „A szegények bankja”. *Parola*, 3.

Franciabarát Közösségek Társasága. Francia-magyar települési csoportok cseréjét,
testvértelepülések kialakulását szervezi. *Parola*, 1990/1.

Gentil, André (1991): Együttműködés magyar és nyugat-európai városok között. A Testvérvárosok Világszövetségének (UTO) kezdeményezése. *Parola*, 2.

Gosztonyi Géza szerk. (2003): Közösségi szociális munka II. Képzési segédanyag. Szerzők:

- Gosztonyi Géza: Közösségi szociális munka
- Yossi Korazim-Kőrösy: Az állami és a nonprofit szektorbeli közösségi munka új egyensúlya – Izrael példája. Fordította Gosztonyi Géza
- Yossi Korazim-Kőrösy – Naomi Sheffer: Ossim Shalom – közösségi szociális munka program a békéért és a jóléért. Fordította Kozma Judit
- Yossi Korazim-Kőrösy: A Közösségfejlesztés Interdiszciplináris Fóruma. Fordította Varga Tamás
- Herpainé Márkus Ágnes: Kötelező közösségi tervezés Magyarországon. Budapesti Szociális Forrásközpont, 117 oldal
Közösségi Adattár

Hautekeur, Gerard (2004): Közösségfejlesztés Európában. *Parola*, 4.

Hautekeur, Gerard & Henderson, Paul (2008): Community Development in Europe.

In Brake, R. & Deller, U. 2008, pp. 94-110.

Henderson, Paul (2003): Európai trendek a közösségfejlesztésben. Előadás, fordította Varga Tamás. Elhangzott az „East-East” program zárószemináriumán, amelyet a projekt erdélyi résztvevője, a Székelyföldi Közösségfejlesztők Egyesülete rendezett 2003. március 27–29-én Szovátán, a Teleki Oktatási Központban. *Parola*, 3.

Horváth Ágnes (1995): Francia anzikszok. *Parola*, 1.

IACD International Association for Community Development, Edinburgh, Scotland, 1999.

április 8-12. A szervezet 2. világtalálkozóján a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Civil

Kollégium Alapítvány képviselőjében részt vett Vercseg Ilona is. A műhelybeszélgetésen

mondottakból részletet közöl a *Parola* 1998/4. számában Önmeghatározás – egy

nemzetközi munka keretében címmel.

IAVE International Association for Volunteer Effort, az Önkéntes Erőfeszítések Nemzetközi Szervezete XI. kongresszusa Párizsban, 1990 szeptemberében.

Vercseg Ilona (1990): Önkéntesek a világban és nálunk. Az önkéntességen alapuló önszerveződés szükségességéért. *Parola*, 3.

IAVE International Association for Volunteer Effort, az Önkéntes Erőfeszítések Nemzetközi

Szervezetének bemutatása. Vercseg Ilona (1990): *Parola*, 1990/3.

IAVE Egyetemes nyilatkozat az önkéntes munkáról. Solymosi Lászlóné fordítása.

Vercseg Ilona (1991) Önkéntesek a világban és nálunk. *Kultúra és közösség*. Közösségfejlesztés tematikus szám, 1991/4. és

IAVE International Assotiation for Volunteers Effort. Az Önkéntes Erőfeszítések

Nemzetközi kezdeményezésére Párizsban, a LIVE'90 Világkongresszuson összegyűlt

önkéntesek kidolgoztak egy egyetemes nyilatkozatot az önkéntes munkáról (1997).

Parola, 1.

IAVE Európai Önkéntesek Találkozója: 1993. június 21-25. Moszkva. *Parola*, 1993/1.

ICEA 2nd Conference of the European Region of The International Community Education

Association in co-operation with Közösségfejlesztők Egyesülete (Association for

Communiy Development: "A Challenge for Communities in Europe: Economy,

Environment, Education." Budapest, 21st – 25th June 1992, Budapest.

Foreword: Angelika Krüger, Vercseg Ilona. Introduction: Göncz Árpád.

More than 140 educators, community developers, social workers and volunteers,

administrators and politicians from 20 European countries participated in the conference.

The keynote speeches addressed the key issues of economy, environment and education

from a Hungarian, European and global perspective: Ágh Attila, W. Keith Davies and

Gunnar Landborn.

Fifteen in-depth case studies descibing best practice from eleven counties were

presented and discussed at the conference from Sweden, Italy, Croatia, Slovakia, Northern

Ireland, Hungary, Germany, Russia, Ukraine, France, United Kingdom.

Project visits in Hungary: Békés County; Nógrád County; Visegrád; Almásneszmély

and Epöl; Százhalombatta, Velence, Siójut, Siómaros and Balatonszabadi.

The Debate: Key questions and recommandation.

Workshops: Statements and Recommendations. In seven workshop the participants

focused on the discussion of relevant question. Each workshop finally summarized its work

in giving recommendations for approaches nd strategies adressing the way forward.

Conference Rapporteurs' Comments: Ettore Gelpi and Gergely Attila.

The Conslusions: Graham Swain, Angelika Krüger

Edited by Angelika Krüger, Graham Swain and Vercseg Ilona.
A Challenge for Communities in Europe: Economy, Environment, Education.
Budapest, 21st – 25th June 1992 Report on the 2nd European Conference of
the

International Community Association (ICEA) in co-operation with
Közösségfejlesztők

Egyesülete (Association for Community Development, Hungary). Edited
by Angelika

Krüger, Graham Swain and Vercseg Ilona. ICEA 1992 and European
Cultural Foundation

Közösségi Adattár

INEP International Network of Productive Learning Projects and Schools –
Congress in 1999 in Berlin on „Productive Learning – a Joint Future of
Education and Economy.” IPLE

International Federation of Settlements (2015): IFS Nyilatkozat és elköteleződés
a rasszizmus és az etnikai diszkrimináció ellen. Magyarország, Budapest, 2015.
április 23.

Parola, 4.

Kandikó Rita (2023): Hátszélben – a Fekete Sereg Ifjúsági Egyesület
Nagyvázsonyban. ” Az

ún. Rückenwind (Hátszél) módszerrel segítünk. Ez azt jelenti, meghallgatjuk
az ifjakat és

mint a hátszél próbálunk segíteni. Az, hogy melyik irányt választja a fiatal,
azt ő maga

dönti el. A Hátszél módszert Ausztriában tanultuk. Tagjai vagyunk egy
nemzetközi

hálózatnak, ahova küldhetünk és Európából, de szinte a világ minden tájáról
fogadunk is

nehéz sorsú fiatalokat.” *Parola, 2.*

Kováts Flórián (1994): Egy franciaországi kistelepülés önkormányzata: Hogyan
kormányoznak? *Parola, 3.*

Közösségfejlesztés külföldön (1997). In: Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998,
2001):

Közösségfejlesztés. Első és második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o.

- Elöljáróban
- A közösségi/szomszédsági munka külföldi kialakulásának vázlata
  - o A szociális munka kialakulása
  - o A társadalomkutatás kialakulása
  - o A settlement közösségfejlesztő központ

A szociális munka szakmászodása és szakosodása

- Fejezetek a mai európai közösségfejlesztésből, a nemzetközi hálózat, a CEBSD-ben

hazájukat képviselő közösségfejlesztők előadásában: Egyesült Királyság, Anglia - Paul

Henderson; Egyesült Királyság, Wales: Alan Twelvetrees. Hollandia - Fred Stafleu.

Belgium - Jan Theunissen. Németország - Armin Kuphal. Franciaország - Gilbert Dif,

Daniel Talleyrand. Írország - Margaret Barry. Spanyolország, Katalónia - Elena

Rovira. Svédország – Hans Andersson.

Az előadások a Közösségfejlesztők Egyesülete (HACD Hungarian Association

for Community Development), a CEBSD vendéglátó tagja által szervezett

„Közösségfejlesztés Európában” nevet viselő szemináriumon hangzottak el

1997. október 31 – november 1-jén, a Civil Kollégium Alapítvány újonnan megnyílt

Kunbábonyi képzési központjában, közösségi házában.

Az előadások a fenti könyv XIII. fejezében, a 211-240 oldalon olvashatók, a szerzők

európai tapasztalatait és a CEBSD szervezetét bemutató, valamint a közösségfejlesztés kialakulását bemutató történeti rész után.

Közösségi Adattár

Közösségfejlesztők Egyesülete (2001): Közösségfejlesztési partnerség-építés Közép- és Kelet-Európában – East- East Programme.

A projekt kidolgozói: Huszerl József, Péterfi Ferenc, Varga A. Tamás és Vercseg Ilona.

Együttműködő partnerek: Lengyelország CAL Egyesület – Helyi Cselekvést Támogató Központ; Magyarország-Közösségfejlesztők Egyesülete (a projekt vezetője), partnerségben a Civil Kollégium Alapítvánnyal és a Közösségi Kapcsolat Alapítvánnyal; Románia-Human Reform Alapítvány, partnerségben a Székelyföldi Közösségfejlesztők Egyesületével, Regionális Közösségfejlesztési Ügynökséggel; Romániai Közösségfejlesztők Egyesülete (RACD); Szlovákia – VOKA.

A Programot bemutatják: Vercseg Ilona, Péterfi Ferenc, Huszerl József és Varga A. Tamás, *Parola*, 3.

A program további információi:

- Asociatia Romana de Dezvoltare Comunitara (Román Közösségfejlesztők Egyesülete, RACD Romanian Association for Community Development) (2003): Közösségfejlesztési program Romániában. East-East program. *Parola*, 3.
- Bernatova, Ingrid (2003): A VOKA programjának bemutatása. VOKA Vidiecka organizácia pre komunitné aktivity (A közösségi cselekvés vidéki közösségfejlesztő szervezete). Közösségfejlesztők Egyesülete East-East program 2001-2002. *Parola*, 3.
- Az East-East program zárószemináriuma Szovátán, a Teleki Oktatási Központban, 2003. március 27-én. *Parola*, 3.
- Vercseg Ilona (2003): Nyitó gondolatok és Közösségfejlesztés Közép-kelet Európában. Előadások Szovátán, az East-East program zárószemináriumán. *Parola*, 3.
- Gergely, Attila (2003): Some Thoughts on/to the Closing Seminar of the Project on
Community Development Partnership Building in Central and Eastern Europe. Sovata,
Teleki Training Centre, Romania, 27-29. *Közösségi Adattár*
Gergely Attila (2003): A közösségfejlesztés professzionalizációja Közép- és Kelet Európában – fogalmak és értékek. Zárógondolatok Szovátán, a Teleki Képzési Központban rendezett nemzetközi szemináriumon 2003. március 28.-án.
- McConnell, Charlie (2003): Globális trendek a közösségfejlesztésben (Közösségfejlesztők Nemzetközi Egyesülete – IACD International Assotiation for

Community Development). Előadás a nemzetközi szeminárium záróeseményén.

Fordította Juhász Katalin.

Krétai tanulmányút – 2023. Civil Kollégium Alapítvány Nemzetközi Program, Erasmus+ KA1 mobilitási pályázat.

Trénerünk Dr. Markos Perrakis PhD pszichológus, a Fractality Organisational Development & Training Services humántőke fejlesztési és képzési szakértője, a képzés címe és témája pedig „Appreciative Leadership” –

Unleashing

Positive Energy and Enabling volt.

Az ötnapos tréning a résztvevő országos közösség szervezőink, mentoraink és támogatott

civil szervezeteink közösségi vezetőinek adott az elméleti ismeretek mellett hasznos

gyakorlati útmutatást a támogató, elismerő és értékelő vezetői attitűd kialakításához és

gyakorlatához. Civil Kollégium Alapítvány honlapja, Krétai tanulmányút

Laufer Gyöngyi (2015): Civil szervezetek a nemzetközi fejlesztési együttműködésben – magyar kitekintés. *Parola*, 3.

McConnell, Charlie, Daniel Muia, Anna Clarke ed. *International Community Development Practice*. Published 2021 by Routledge

Könyvajánló:

Dudok Dávid (2021): A nemzetközi közösségfejlesztés gyakorlata.

Nemzetközi esettanulmányok. *Parola*, 4.

Mihály Bulcsú (2023): Közösségi bevonás és szocio-kulturális munka két francia példán

keresztül. *Parola*, 4.

Nechay Veronika, Szűcs Zoltánné (1994): Hogyan csinálják Nyugaton? Az agrárhitelezés gyakorlata. *Parola*, 2.

Nemzetközi Találkozó Albániában, Civil Kollégium Alapítvány, Professional Fellows

Amerikai Ösztöndíj program – Reunion Albánia 2023. CKA Facebook

Németh Krisztína, Tikász Bendegúz (2023): Közösségszervezők Angliában. A Civil Kollégium Alapítvány munkatársai 2023 kora őszén egy hetes szakmai látogatáson vettek részt, ahol megismerkedtek a közösségszervezés angliai modelljével és három különböző terepen bepillantottak a gyakorlati munkába is. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc (1990): A helyi önkormányzatok segítése Lengyelországban. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (1997): Esélyteremtés a helyi cselekvésre – Közösségi Alapítványok Angliában és az Egyesült Államokban. *Parola*, 2.

Pitchford, Michael with Henderson Paul (2008): Making spaces for community development. Making spaces for community development offers an account of the key changes to the context and practice of community development since the 1970s, told through the experiences and insights of a group of highly experienced practitioners..The Policy Press (in association with Community Development Foundation University of Bristol), Bristol.

Pocsajiné Fábrián Magdolna (1991): Párizs-Meaux öt tételben: Francia kapcsolat. Békés megyei közösségfejlesztők 10 napos tanulmányútja. *Parola*, 3.

Pósfay Péter (1994): Ami összeköt, avagy egy francia kapcsolat. *Parola*, 6.

Pörös Béla (1997): Városrészek rehabilitációja Pécs körzetében. A nemzetközi együttműködési projekt teljes címe: A helyi önkormányzat, a települési rész-önkormányzatok és a helyi közösségek kooperációja a szociálisan és fizikailag leépült városrészek, lakóterületek rehabilitációjában. *Parola*, 2-3.

Sain Mátyás (2012): Összefoglaló a Grundtvig cserelátogatási program keretében Skóciában tett látogatásról 2012. június 14-15- Glasgow, Skócia. A TÁMOP 5.1.3. program 1. konzorciumának partnerei a Scottish Community Development Centre, a strasbourgi Association of Local Democracy Agencies (ALDA), valamint a barcelonai Cooperativa Estrategias de Transformación Comunitaria Sostenible (ETCS). A nagyvárosi szegénység és a közösségfejlesztés Glasgow-ban. *Parola*, 4.

Schwarz, Peter (1993): Menedzsment a nonprofit szervezetekben. Közigazgatási szervek és közüzem vállalatok, egyesületek, társaságok, politikai pártok, egyházak, szociális intézmények Svájcban. Fordította Solymosi Judit. Közösségfejlesztők Egyesülete, *Parola füzetek*. Budapest. 105 oldal.

Simonyi Cecília (2004): Lehetséges egy másfajta világ. India, Bombay. Szociális Világforum 2004 januárjában. *Parola*, 1.

Stafleu, Fred (1997): Bevezetés, továbbá: A közösségfejlesztés gyökerei Hollandiában. Részletek a *Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés* c. kötet holland esettanulmányából
Community Development around the World: Practice, Theory, Research, Training, University of Toronto Press, 1997. Ed. by Hubert Campfens
Magyarul megjelent: Az angol és holland közösségi munka, közösségfejlesztés fejlődésének áttekintése. Két szemelvény. Vál., szerk. Vercseg Ilona, fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*, 2007. 63 oldal

Szabados Péter (2023): Helyi Demokrácia Műhely – Teret adunk a helyi együttműködéseknek. A Civil Kollégium Alapítvány (CKA) lengyel és szlovák partnerekkel megvalósuló projektje az önkormányzati szereplőket és a civil szervezeteket hozza össze egy platformra. *Parola*, 1.

Szabó, Béla & Veress, Enikő_ Community Work – presenting Romania. In Brake, R. & Deller, U. ed. 2008. pp. 75-83.

Szabó Máté: Közösségek, önszerveződés, önszegély – elméleti és gyakorlati modellek az NSZK-ban. *Valóság*, 1987. 10:105–111.

Szendrői Zsófia (2014): A harmadik szektor legfontosabb jellemvonásai Ausztriában. *Parola*, 3.

Trencsényi Imre (1992): Két kitekintés. A „munkanélküliség kezelése” témában folytattak tapasztalatcserét francia és magyar közösségi szakemberek. *Parola*, 1.

The Ideas Bank Foundation - Ötletbank Alapítvány, Norvégia, Oslo (2015). Nemzetközi kitekintés: Demokrácia – nem csak beavatottaknak. Esettanulmány. Fordította Farkas Gabriella. *Parola*, 2

Ukrán közösségi munkás delegáció mutatkozott be a Közösségfejlesztők Egyesületénél, szervezeteiket kapcsolatfelvételre ajánlva (2001). *Parola*, 3.

Varga Matild (1993): Munkanélküli fiatalok Angliában. Vendégek a Red Water Arts művészeti magániskola hallgatói (Debrecenben). *Parola*, 4.

Varga Matild (1994): Angliai élmények. A Közösségfejlesztők Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete 14 tagja a Red Water Arts művészeti magániskola vendége volt a yorkshire-i Todmordenben. *Parola*, 4.

Varga Máté (2001): Demokrácia-program. Gondolkodjunk a demokráciáról! A Közösségfejlesztők Egyesülete és a Civil Kollégium Alapítvány, partnerségben az észak-angliai Northern College-dzsal partnereket keres az általuk kidolgozott 6 tanítómodul hazai alkalmazásának érdekében. *Parola*, 3.

Varga Máté (2011): CEECN (Central and Eastern European Citizens Network) amerikai tanulmányút 2010. december 10-18. *Parola*, 1.

Varga Máté (2014): A nemzetközi helyzet fokozódik! A közösségfejlesztéshez kapcsolódó

nemzetközi munka elmúlt 10 éve. V. Nemzetközi kitekintő, 142-146. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerkesztette Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete,

Budapest, 176 oldal. MEK OSZK

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján,

Kiadványaink

Vas Judit (2011): Az Add tovább! feeling. Vas Judit levele Bulgáriából az Add tovább!

közösségi oldalra. *Parola*, 3.

Vercseg Ilona (1993): Szécsényi tanulságok: szövetkezetfejlesztés helyi közösségekben. A Devon Co-operative Development Agency (Devon Szövetkezetfejlesztési Ügynökség) munkája Judith Reynold vezetésével és az általuk életre segített szövetkezetekből három bemutatása. *Parola*, 2.

Szécsényi tanulságok II.: Közösségi munkások Angliában. *Parola*, 5.

Vercseg, Ilona (1994): Local Action in a new Political Order - Keynote speech. European

Conference on Community Capacity Urban Regeneration in Europe, Glasgow, 14-16

September

Vercseg, Ilona (1994): Local Action in the New Political Order (1994). *Social Work in*

Europe, London, Volume 1 Number 3, pp. 9-14

Vercseg Ilona (2014): Mit hoztunk Európából, és mit adtunk Európának? 134-141. o.

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Zám Mária (1991): Önkormányzatok Hollandiában. Beszámoló a Magyar Népfőiskolai

Társaság által szervezett tanulmányútról. *Parola*, 3.

30. Párbeszéd, partnerség, együttműködés

A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! (2023)

- „A kormány önkényvédelmi törvénye el fog bukni.” Az Amnesty International Magyarország, a K-Monitor, a Magyar Helsinki Bizottság, a Mérték Médiaelemző Műhely, a Political Capital, a Transparency International Magyarország és a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) közleménye
- A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! Nyilatkozat, *Civilizáció koalíció 107 civil szervezet csatlakozásával, 2023.12.01.*
- Kampány szervezése és petíció benyújtása Magyarország Kormányának: A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! A tiltakozó kampány szervezője: Civilizáció koalíció, 2023. december 1. szabad.ahang

A Kistérségi Szerveződések II. Országos Konferenciájának Állásfoglalása a területfejlesztésben/kistérségfejlesztésben vállalt szervező funkció ellátásának lehetséges

módjáról és feltételeiről. „A térségfejlesztési feladatok ellátásában egyaránt szerepe van a településközi szervezeteknek, a megyei önkormányzatoknak, az országos önkormányzati érdekszövetségeknek, a minisztériumoknak, a dekoncentrált államigazgatási szerveknek, a gazdaság szereplőinek, a humáninfrastruktúra intézményeinek, a civil társadalom szervezeteinek és a szakmai szervezeteknek.” *Parola, 1994/3.*

A nonprofit szervezetek részvétele az állami és önkormányzati feladatok ellátásában II. (nincs

szező és I. rész sincs.) (1995). *Parola, 5.*

A palócföldi közösségekért: A Nógrád megyei ifjúsági közösségi számláról. (1990).

Parola,1.

A svéd demokrácia: a lakosok és az önkormányzat megosztott felelőssége.

Városrész-megújítási program Stockholm 10 külvárosában (2007). Részletek a stockholmi

Közterületi és Ingatlantanács elnökhelyettesének projektismertetőjéből.

Fordította Varga Tamás. *Parola*, 1-2.

Az állami és önkormányzati szervek kapcsolata a nonprofit szektorral. Civil szektor és

Népjóléti Minisztérium – csapatmunka (1995). *Parola*, 4.

Az önkormányzatok jelenlegi helyzete és együttműködése a civilekkel. (2020):

A @Civilkollégium online eseménysorozata a Mércén. Civil Kollégium Közösségi Ház,

Kunbábony. Résztvevők: Bálint Mónika CKA és Diószegi Horváth Nóra MÉRCE.

Vendégek: Tömöri Balázs, Pilisborosjenő polgármestere; Lé Marietta fővárosi részvételiségért felelős főtanácsadó; Pozsgai Rebela, a Józsefvárosi Közösségi Részvételi Iroda önkéntese és Szűcs Katalin szentendrei önkormányzati képviselő.

Szavazást (kommentek linkjein) és játékot vezet Szabados Péter. Élőben rögzítve

MÉRCE 1:02:05. Facebook

Alternatív Közösségek Egyesülete – Civil Koalíció – Civilizáció (2017). A Civilizáció

koalíció 34 civil szervezet együttműködésével jött létre 2017-ben. Az együttműködő civil

szervezetek közös célja, hogy erősítsék az állampolgári önszerveződés és aktivizmus

népszerűségét, társadalmi támogatottságát; növeljék a társadalmi szolidaritás szintjét,

keressék annak új formáit, és kiálljanak az állampolgári önszerveződések, civil szervezetek

mellett; megosszák tudásukat a részvétel, a szerveződés, az érdekképviselet hatékonyabbá

tétele és a civil szféra erősítésének érdekében; fellépjenek az állampolgári önszerveződések, civil szervezetek mozgásterének szűkítése ellen, és aktívan dolgozzanak

a demokratikus részvétel és a sokszínű civil társadalom lehetőségeinek bővítése érdekében.

Tevékenységeik: akciók, kampányok, rendezvények, kutatások és együttműködések. Ld. a Civilizáció oldalán!

Alkossunk közösségben (2023). Playback. Fine art. Overwrite.

A kiadvány a „Visszajátszás-újraírás” című, 2021-2-HU01-KA 210-ADU 000050845

számú projekt keretében, a projekt szakembereinek/munkatársainak együttműködésében

készült elektronikus kiadvány. Főpályázó: Közösségfejlesztők Egyesülete.

Partnerszervezetek: Panta Rhei Egyesület, Vitakultúra Egyesület. A projekt vezető trénerre

Donáth Attila. A szakmai szövegeket a Vitakultúra Egyesület szakemberi írták: Maróti

Dénes (képzőművészet), Rózsa Dániel (költészet), Somogyi Beáta (playback-színház). A

kiadás szakmai koordinátora: Szendrei Andrea. A képek és versek a projekt eseményeken

a résztvevők által készültek. Alkotók: Balajti Léna, Baróti Anikó, Bedő Zsejke,

Budovinszky Csilla, Borka Katalin, Csapó Beatrix, Erdei Tímea, Erős István, Fazakas

Csaba, Fazakas Enikő, Hegedűs Erika, Hodruszky Mónika, Hüse Lajos, Juhászné Kovács

Tünde, Kiricsi Andrea, Kiss Csaba, Eva La Voie, Madarász Laura, Opra Zsófia Szende,

Papp Zsuzsanna, Patkó Csilla, Pázmándi Kata, Popovics Zsuzsanna, Sárközi Judit,

Szendrei Andrea, Székely Erika, Zolnai Erika. A verseket és képeket egybealkotta

Klebercz Kriszta. Grafikai munkák: Grafikriszta – KG Grafikai Stúdió.

Kiadó: Közösségfejlesztők Egyesülete, 2023. Playbackbook, 47 oldal.

Készült az Európai Unió támogatásával. Erasmus+

Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink, valamint a *Közösségi Adattár*

Bálint Mónika és Döbrentey Dániel (2022): Tiszta Szavazás – Koalíciós munka és

tapasztalatai. A Civil Kollégium Alapítvány közösség-szervező programja több szervezet

bevonásával: mozgósítás a választások tisztaságának megőrzéséért. *Parola*, 3.

Blaskó Zsófia (2019): „Ez a minimum!” Átláthatósági programot indítanak az antikorrupciós

szervezetek, a K-monitor antikorrupciós blog az Átlátszóval és a TI (Transparency

International) Magyarországgal közösen. *MÉRCE*.

Beke Pál (1990): Együtt és egyformán. Párbeszéd az egyházakkal Szécsényben. *Parola*, 1.

dr. Bekényi József (1993): A városrészi önkormányzatok működésének tapasztalatai.

Parola, 3.

Blaskó Zsófia (2019): „Ez a minimum!” Átlátható önkormányzatot! Blaskó Zsófia. *MÉRCE*.

Bojtor István (1990): Falusi levél az egyetemistákhoz. *Parola*, 2. „Egyház és társadalom” társadalomkutató terepgyakorlat Göncruszánkán.

Civil Társadalom Fejlődéséért Alapítvány (1996): Mi a Szép Munka projekt? Nonprofit szervezetek és üzleti vállalkozások partnersége Budapesten. *Parola*, 3.

Civilek jó szomszédságban és Budapesti Nyilatkozat az európai

közösségfejlesztésről (2004): A projektet vezette, a kiadványt szerkesztette és az Előszót írta Peták Péter. Az Istenkúti Közösségért Egyesület (Pécs)

kezdeményezésére és szervezésében kialakított együttműködési program

záróeseménye egy pécsi konferencián 2004 április 26-án a Civil Közösségek

Házában. I. Civil koalíciók „Van egy csapat...” II. A civil szervezetek szerepe a

környezeti konfliktusokban és a településrendezési tervek véleményezésében.

„Még van egy Föld...” III. Közösségi színtereink civil kézben. „Kell egy hely.”

Záró gondolatok, Vercseg Ilona, „A helyi fejlesztőmunka gyakorlata, térségi

szerveződése és nemzetközi szakpolitikai dimenziói egymás mellett jelennek ebben a kis könyvecskében.”

Phare Acces 2001 és Istenkúti Közösségért Egyesület, Pécs, 2004, 48 oldal
Közösségi Adattár

Csabai Lucia (2020): Egy járásban dolgoznak. Együttműködnek? Részvételi kutatás, összefoglaló. *Parola*, 1.

DemNet: Közösségi gyűlések. Több részvételiség, több demokrácia. Közös döntés –

Igazságos. Átlátható. Erős. Átgondolt. Hatékony. Közös.

Közösségi gyűlések itthon:

- Újbuda Közösségi Fórum, 2023. május 31. Kezdedben a megoldás – hogyan lehet jobb a Nádorliget közlekedése?;
- Érd, Közösségi Gyűlés, 2022. március 25. Utak és kiutak;
- Miskolc, Közösségi Gyűlés, 2021. június 27. Levegőt!
- Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember. Klímavészhelyzet van – mit tegyen Budapest?

Dudok Dávid (2022): Helyi Önrendelkezési Minimum fórum és A Te Választásod kampány. *Parola*, 2.

Dudok Dávid (2023): Kunbábonyi Nyári Egyetem 2023. A közösségi kapacitásfejlesztés jó példáinak mutatták be: Lakatos Richárdné, Piri: Roma nőket segítő civil szervezet Nagydoboson. Boda Kitti: Angyali civilek az Angyali-szigeten. Molnár Erzsébet: Közös cselekvés Túrkevéen. Molnár Aranka: A KÖFE szerepe a Közös Értékeink Programban KÉP – közösségi kapacitásfejlesztés. Oláh Roland ismertette, hogy a KÉP-programban két nagy területen lehetett pályázni: Fejlődésben és Partnerségben, majd elemezte a pályázati tapasztalatokat. *Parola*, 3.

Furulyás Katalin (2008): Társadalmi szerződés, Nagykovács 2006. Előadás a Magyar

Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus és partnerszervezetei által szervezett „Közösségi tervezés” konferencián, 2008. február 6.-án. *Parola*, 1.

Fülöp Mártával beszélget Sain Mátyás és Péterfi Ferenc a Civil Rádióban (2020): Versengés

vagy/és együttműködés. Amikor a versengés nem szétveri, hanem megerősíti a kohéziót.

Parola, 3-4.

Gentil, André (1991): Együttműködés magyar és nyugat-európai városok között. A Testvérvárosok Világszövetségének (UTO) kezdeményezése. *Parola, 2.*

Hartyándi Jenővel, a Ravazdi parasztszalonnalapítójával készített interjú Péterfi Ferenc (2023). Párbeszéd, együttgondolkodás és helyi nyilvánosság.

Parola, 1.

Helyi Demokrácia Műhely HDM projekt

A projekt támogatója: NED National Endowment for Democracy

Szabados Péter (2023): Helyi Demokrácia Műhely – Teret adunk a helyi együttműködéseknek. A Civil Kollégium Alapítvány (CKA) lengyel és szlovák

partnerekkel megvalósuló projektje az önkormányzati szereplőket és a civil szervezeteket

hozza össze egy platformra. *Parola, 1.*

Megvalósult műhelyek:

- Nemzetközi együttműködésben. (2022.07.13.) HDM Kunbábonyban, a Citizen Participation University CPU rendezvényén, a Közösségsszervezők Országos Találkozóján a közép-kelet európai együttműködésről. Szlovák partnerünk a Center for Community Organizing, míg lengyel részről a Common Thing Foundation koordinálja a helyi munkát. Hosszas online előkészítő munka után a CPU-n lehetőségünk nyílt végre személyesen is találkozni! A CTF részéről Dagmara Kubik, a CKO részéről Maros Chmelik volt jelen, míg a CKA-t a program koordinátora Szabados Péter képviselte.
- HDM Szentendrén (2022.10.21. 2. képzés a résztvevő önkormányzati képviselőknek.
- HDM- Civilek és önkormányzatok első közös találkozója (2022.11.15.)
- Fókuszban 2024 — Online műhely a jövő évi választásokról (2023. november 9.)
- HDM Online műhely – Fókuszban a költségvetés (2023-december 14)

Hock Zoltánnal, Újpest alpolgármesterével beszélgetett Várhegyi Gábor a Civil Rádióban

(1996): Partnerség – újpesti módra. *Parola*, 2.

Innovatív önkormányzatok. Szerk. Lévai Katalin és Jeffrey Straussman. Helyi Társadalom Kutató Csoport, 1996. 235 oldal. Bemutatja Solymosi Judit, (1996). *Parola* 3.

Ivánca önkormányzatának középtávú programja: Részletek 1991-1994. *Parola*, 1991/1.

Kákai László (2021): Helyi önkormányzás és civil társadalom. Az idei nyári egyetemi előadás írásos változatát készítette Dudok Dávid. *Parola*, 3.

Károly walesi herceg (1994): Hercegi üzenet a partnerkapcsolatok építésének szükségességéről és a Pince of Wales Business Leaders Forumról. Fordította Solymosi Judit. *Parola*, 3.

Károly walesi herceg (1996): Mi megtanultuk, hogy a partnerség életbevágóan fontos. The Pince of Wales Business Leaders Forum. *Parola*, 3.

Kelemen Károly tallózta és fordította (1993): Az amerikai önkéntes szektorról. Mit tanulhat az üzleti világ a nonprofit szervezetektől? *Parola*, 2.

Kelemen Károly (1996): Amit az üzleti világ a nonprofit szervezetektől tanulhat. *Parola*, 3.

Kenyeres Sándorné (1992): Kistáji együttműködést fejlesztő beszélgetések Tiszazugon, Jász-Nagykun-Szolnok megyében. *Parola*, 1.

Kis Krisztián (2006): Partnerség és társadalmi tőke a vidékfejlesztésben. *Parola*, 2-3.

K-Monitor (2021): Ellenfél vagy szövetséges? – Helyi érdekvédők és önkormányzatok együttműködése. „Birtokba vett helyi önkormányzás” – kutatás Magyarországon, Lengyelországban és Romániában. *Parola*, 1.

KOVÁSZ Közösség Oktatás Változás Álom Szövetség. Közösségi program Zalában (2023-

tól). Itthon Zalában, Európában – nők és fiatalok a közéletben, a helyi közösségekben.

Szedes-Kummer Mária, a Zalai Falvakért Egyesület elnöke a Civil Rádióban beszélget

Dudok Dáviddal és Péterfi Ferencsel zalai programjukról, mely a Közös Értékeink (KÉP)

Európa támogat országos program keretében jelenleg is zajlik. (Az EU által támogatott

közösségi kapacitásfejlesztő programról és a résztvevő szervezetekről ld. a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapját, Szakmai programjaink!)

Podcastepizód KOVÁSZ-közösségi program Zalában, civilradio.net

Közös Értékeink Program (KÉP) – Európa támogat (2023-tól jelenleg is zajlik). Az Ökotárs

Alapítvány, a Közösségfejlesztők Egyesülete, az Autonómia Alapítvány és a Kárpátok

Alapítvány – Magyarország közös projektje, mely az Európai Unió „Polgárok, egyenlőség,

jogok és értékek” (CERV) programjának támogatásával valósul meg.

A program megismerhető a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján, a Szakmai

programjaink keretében

Lys, Alison (1997): Szervezzük meg Önmagunkat! A civil társadalom, a nem-kormányzati szervezetek és a kormányzat partnersége Európában és Magyarországon. *Parola*, 2-3.

Maszlag Fanni és Csoba Judit (2021): A közös alkotás ereje – Valós helyi igényekre és kollektív preferenciákra épülő új közszolgáltatási forma létrehozása. Együttműködésen és partnerségen alapuló új közszolgáltatási forma. *Parola*, 3.

Molnár Aranka – Király Csaba: (2022): Miskolci Ötletmaraton – fesztivál és verseny 48 órában. Egy új közösségi fejlesztő módszer – közösségi tervezés partnerségben - tapasztalatai. *Parola*, 3.

Nelson, Jane (1995): Felhívás partnerségi cselekvésre. A Prince of Business Wales Leaders Forum felhívása partnerségi cselekvésre, összefoglaló a koppenhágai csúcstalálkozóról. Fordította Solymosi Judit. *Parola*, 2.

Nelson, Jane (1996): A piaci szektor – partner a fejlesztésben. *Parola*, 3.

Németh Krisztina (2022): Közösségszervezés a Nagy Tavak Koalíció építésében. Tóvédő csoportok, természetvédelem közösségszervezéssel: Összefogás a Balatonért; Stop Avalon! Tata civil mozgalom. Civil Kollégium Alapítvány Rendszerszint – Országos Közösségszervező Műhely; MAG – Miénk a Grund Városvédő Egyesület; Fertő tó Barátai; Velencei tó Alba Natura Civil Alapítvány. Kapcsolódások, partnerségek, növekvő súly: Víz Koalíció; Stop Kiemelt Beruházások! kampány és demonstrációsorozat A Nagy Tavak Koalíció honlapja: <https://nagytavakkoalicio.hu/> *Parola*, 3.

Nógrádi Zoltán (1995): A mezőgazdasági egyesülettől a szövetkezetig az önkormányzat részvételével. *Parola*, 3.

Nyitás közösségeink felé (2023). Műhelykonferencia a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ szervezésében. 2023. szeptember 28, Ferencvárosi Művelődési Központ.
A beszélgetésekben részt vevő szakemberek: Nagy Éva szociálpolitikus, Molnár Aranka közösségfejlesztő, Fodorné Papp Ilona, a kistérségi központ vezetője, Imre Mónika szociális munkás, Bohán Lászlóné tapasztalati szakértő, Dr. Vajda Kinga kutató szakértő és az ÉRDEKLŐDŐ KÖZÖNSÉG. Közösségfejlesztők Egyesülete, Facebook

Nyitunk a közösségek felé! Elérni & Összekapcsolni (2023-tól). Új kezdeményezéseket tárunk fel. Szakmai köröket szervezünk. Adományt gyűjtünk. Elérhetővé tesszük a Forrásjegyzéket, a közösségi munka adattárát. A Közösségfejlesztők Egyesülete, a Dialóg

Egyesület, a 30 éves Zalai Falvakért Egyesület közös szakmai támogató programja és a

MagNet Bank Közösségi Hatás programja. Történeteiket eddig Király Réka, Zagyva

Gabi és Oláh Roland mondta el.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Facebook

Nyírpalota Társaság (2005): Országos felhívás – Milyen önkormányzatot és milyen polgármestert akarunk? *Parola*, 3-4.

Óbuda-Békásmegyer Városfejlesztő Nonprofit Kft. (2016): Közösen terveztünk 2015-ben – önkormányzat, érintett lakosság, szakemberek. *Parola*, 1

Önkormányzati szerepvállalások részvételi ügyekben (2022): Az idei Nyári Egyetemen

elhangzott beszélgetésen Pikó András, Varga Andrea, Kovács Kamilla, Sain Mátyás vett

részt. Beszélgetésvezető: Peták Péter. A Parolában megjelent összefoglalót szerkesztette

Dudok Dávid. *Parola*, 3.

Pallai Katalin (2011): Civilek a társadalmi párbeszédben. Hogyan válhatunk konstruktív

partnerekké? (Az önkormányzatok és az aktív részvétel technikái). *Parola*, 4.

Partnerség-műhely Tatabányán (1996): Egy elgondolkodtató lista ... az akadályok, amelyek gátolják a társadalmi szektorok közötti párbeszédet és közös cselekvést. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (2014): SZÖVETSÉG A Közösségi Részvétel Fejlesztéséért 156-157. o.

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella

és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal.

Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Péterfi Ferenc (2020): Párbeszéd – az egyetlen esély, Wekerle. Romhányi András interjúja Péterfi Ferencsel. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2021): Nézetkülönbség az ún. önrendelkezési minimum kapcsán.
Parola, 3.

Pikó Andrással, Józsefváros polgármesterével beszélget Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2022):

Esti beszélgetés a Civil Rádióban rádiózásról, helyi nyilvánosságról.

Parola, 1.

Radácsi László dr. (2005) Együttműködés a tervezésben, döntéshozatalban és a megvalósításban. Részletek, szerk. Péterfi Ferenc. A részvétel/bevonás fogalmának jelentéséről. *Parola*, 3-4.

Schiffer András beszél a társadalmi párbeszéd lehetőségéről. (2022). A beszélgetés

moderátora Péterfi Ferenc volt, az írásos változatot Dudok Dávid készítette.

Ezévi Közösség konferencia, Kunbábony. *Parola*, 4.

Solymosi Judit (1995): Talán együtt...? Walesi tapasztalatok a partnerségépítésről. A

budapesti VIII. kerület polgármesteréből, két civil szerveződésének képviselőiből és egy

helyi vállalkozóból álló kis csapat nemrégiben érkezett haza egy nagy-britanniai

partnerségépítő műhelyről. *Parola*, 2.

Solymosi Judit (1995): A filantrópiától a partnerségig. Nemzetközi szimpózium, London.

5 éves a Prince of Wales Business Leaders Forum. *Parola*, 4.

Solymosi Judit (1996): Ismét a partnerségépítésről. The Prince of Wales Business Leaders

Forum nagyszabású közösségfejlesztői programja a partnerségépítésről – tanulmányút az

Egyesült Királyságban, zárókonferencia Budapesten. *Parola*, 2.

Szociális Szakmai Szövetség (1997): Megalakulása, célja, kiadványai, székhelye és lapja: a Háló. *Parola*, 1.

Szövetség alakult a Csepeli Szabadművelődési Konferencián (1990): Nyilatkozat a települési önkormányzatok kulturális önkormányzatának létrejötte és támogatása érdekében.

Parola, 2.

Takács Péter (1994): Szováta rendben. Kezdetben volt a forradalom. Szováta és Százhalombatta testvérvárossá válásának története. *Parola, 1.*

Tennyson, Ros (1996): Partnerség – mit, miért, hogyan? *Parola, 3.*

Tiszta Szavazásért Koalíció (2022)

Négy szervezet, a Civil Kollégium Alapítvány, a Political Capital, a TASZ és az

aHang koalícióra lépett, hogy együtt küzdjön a választások tisztaságáért.

A közös

kampány célja, hogy minél szélesebb körben ismertek legyenek a választási

visszaélések különböző formái és azok elkerülésének lehetőségei. Honlap és Facebook megjelenések

Dr. Tóth Pállal, az Instituto Universitario Sophia – Sophiai Egyetemi Intézet tanárával.

beszélget Péterfi Ferenc: (2021): Párbeszéd – még ha nem is értünk egyet.

Parola, 1.

Varga A. Tamás és Péterfi Ferenc (1996): „Bevezető gyanánt” a partnerségi tematikus

Parola-szám elé, a partnerségépítés kialakításáért végzett egyesületi munkáról.

Parola, 3.

Varga Matild (2002): Elhittük, hogy van értelme a munkának – a partnerség kiépítésének folyamata Rudabányán. *Parola, 1.*

Varga Máté (2001): Demokrácia-program. Gondolkodjunk a demokráciáról! A Közösségfejlesztők Egyesülete és a Civil Kollégium Alapítvány, partnerségben az észak-angliai Northern College-dzsal partnereket keres az általuk kidolgozott 6 tanítómodul hazai alkalmazásának érdekében. *Parola, 3.*

Vercseg Ilona (2009): Partnerség – bizalom – felelősségvállalás. Előadás a miskolci Regionális Civil Központ Alapítvány fennállásának 10. évfordulóját ünneplőknek.

Parola, 2.

Vercseg Ilona (2010): Bemutatjuk Dr. Pallai Katalin: Társadalmi részvétel – Bevezetés a helyi

önkormányzati képviselők számára című könyvét. *Parola, 4.*

31. Szakmaközi együttműködés

A közösség: ERŐ és FORRÁS. Részvétel és aktivizmus a közösségek megerősödésében.

20. Nyári Egyetem a Közösségi részvétel fejlesztéséért. 2023. július 20-23.

Civil

Kollégium, Kunbábony. A témák: Grassroots aktivizmus. Kölcsönös támogatás és

a szolidaritás intézményei. Közösségi hálózatok építések. Kihívások leküzdése. Ifjúsági

szerepvállalás.Podcast

Bardóczy Sándor (2012): Mivel foglalkozik a tájépítész? A Corvinus Egyetem tájépítészei és az ELTE Közösségi és Civil tanulmányok nappali tagozatos hallgatói beszélgetéséhez készítette Bardóczy Sándor táj- és kertépítész. *Parola*, 2.

Bardóczy Sándor – Giczey Péter szerk. (2010): *Kézikönyv a részvételi városmegújításról*. Gyakorlati útmutató. Írták Bardóczy Sándor, Giczey Péter, Péterfi Ferenc, Portschy Szabolcs, Pörös Béla, Sain Mátyás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Városmegújító munkacsoport. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 120 o. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Beke Márton (2021): Közelítések – Avagy: egy példa arra, hogy miként állítható a kortárs művészet és a közösségi munka egymás szolgálatába. A győri Torula Művészter kortárs művészeti központja. *Parola*, 3.

Beke Pál szerk. (1979): A közösségi művelődés terei. Az épület. I. In *A közösségi művelődés*

terei. Szerk. Beke Pál. Népművelési Propaganda Iroda, Budapest, 1979. 99 o., benne:

Művelődési otthoni funkcionális tervek:

- Pécs, Művelődési Központ, 1976. Beke Pál, Földiák András, Kígyós Sándor, Kovács Sándor, Lipp Márta és Varga A. Tamás
- Budapest, IV. ker. (Újpest) Művelődési Központ, 1978. Fiala István, F. Vankó Ildikó és Varga A. Tamás
- Hatvan, Úttörő, Ifjúsági és Művelődési Ház, 1978. Beke Pál, Deme Tamás, Lipp Márta, Makovecz Imre és Varga A. Tamás

- Nádudvari változatok, 1978. Beke Pál, F. Kovács Ferenc, Makovecz Imre és Varga A. Tamás
- Székesfehérvár, Videoton Szabadidő- és Sportközpont, 1977. Beke Pál, Kovács Sándor, Reimholz Péter, Varga A. Tamás és Varsányi Gyula
- Zalaszentlászló, Faluház, 1977. Makovecz Imre és Varga A. Tamás
- Dióskál, Klubház, 1977. Török Ferenc, Tróznai Attila és Varga A. Tamás

Beke Pál (1990): Együtt és egyformán. Párbeszéd az egyházakkal Szécsényben. *Parola*, 1.

Beke Pál és dr. Kovács Flórián szerk. (1995): Ajánlások a községi és kisvárosi településfejlesztési koncepciók készítéséhez. Településfejlesztési füzetek 14. Belügyminisztérium Településfejlesztési és Lakásügyi Főosztálya, Budapest, 1995.

Közösségi Adattár

A füzet ismertetője: *Parola*, 1995/1.

Bencsik János (1992): Teológusból polgármester. Interjú, készítette Péterfi Ferenc: „Akkor

életképes egy település, ha abban életképes közösségek vannak.” Tatabánya.

A

Szegényeket Támogató Alapítványtól a polgármesterségig. *Parola*, 1.

Bodorkós Barbara (2005): Fenntartható vidékfejlesztési kezdeményezés a Borsodi Mezőségben. Előadás, részletek. *Parola*, 2.

Buczko Barbara, Horváth Judit (2010): Tudósítás a Magdolna-negyedi közösségfejlesztésről.

Szociális és építészeti városrehabilitációs program. *Parola*, 1.

Budai István (szerk.) (2007): Az együttes tanulástól a közös munkáig. A Leonardo da Vinci

program által támogatott Európai szakmaközi együttműködés oktatási hálózata (European

Interprofessional Educational Network – EIPEN). Nemzetközi projekt. Széchenyi István

Egyetem Szociális Munka Tanszék, Győr.

- Budai István (2009): Az interprofesszionális együttműködés és a szociális munka. Amivel (talán) már számolunk. *Esély*, 5: 83-114.
- Budai István (2013): Szakmaközi együttműködés a közösségi munkában. *Parola*, 2.
- Czene Zsolt (2005): A vidékfejlesztés kihívásai (és lehetőségei) napjainkban. Előadás az évi nyári egyetemen Kunbábonyban. A vidékfejlesztés találkozási pontjai/határai a közösségfejlesztéssel. *Parola*, 2.
- Csabai Lucia (2017): Közösségben élni mindannyiunk joga! A fogyatékossgal élő személyek jogai. Hogyan járulhat hozzá a közösségfejlesztés a közösségi alapú szolgáltatások fejlesztéséhez, ill. a férőhelykiváltáshoz? *Parola*, 2.
- Csanya Ildikó és Kelemen Ágnes (2021): Vallásközi és emberi jogi együttműködés az online gyűlöletbeszéd ellen. *Parola*, 2.
- Cselekvési terv (2023): Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban – egy szociális intézmény idősek nappali ellátásának átalakítása.
Szerzők: Molnár Aranka, Fodorné Papp Ilona. A terv megalkotásában együttműködő alkotótársak: Nagy Éva, Farkas Gabriella és a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ idős nappali ellátásának igénybevevői és dolgozói.
Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Nagyecsed és a Közösségfejlesztők Egyesülete. Erasmus+ Új lehetőség. Új szemlélet. 14 oldal.
Dokumentumok
- Dudás Tiborné és Oplaznik Gabriella, Tanácsadó Ellenőrző Szakemberek Egyesülete a Kisgyermekellátásért (TESZEK) (1998): Egyesület alakult a napközbeni kisgyermekellátás segítésére. *Parola*, 1.
- Esettanulmány (2023). Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban – egy szociális intézmény idősek nappali ellátásának átalakítása. Tegyük értéké az időseket Nagyecsedben.

Szerzők: Nagy Éva, Dr. Vajda Kinga, Farkas Gabriella, Fodorné Papp Ilona és Molnár Aranka. Együttműködő alkotótársak: a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ idős nappali ellátásának igénybe vevői és dolgozói. Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Nagyecsed és a Közösségfejlesztők Egyesülete. Erasmus+ Új lehetőség. Új szemlélet. 13 oldal. Dokumentumok

Fenntartható társadalom – vízió vagy reális fejlesztési stratégia? (2012). Szociális munka a

fenntartható fejlődésért. Panelbeszélgetés az évi nyári egyetemen, Kunbábonyban.

Résztevők: Daróczi Ágnes (népművelő), Herpainé Márkus Ágnes (szociálpolitikus),

Kovács Bence (építész), Pataki György (közgazdász), Vercseg Ilona (közösségfejlesztő).

Parola, 3.

Dr. Füzesi Zsuzsanna – Dr. Tistyán László: *Egészségfejlesztés és közösségfejlesztés a*

színtereken (2004) Készült a Nemzeti Népegészségügyi Program keretében Kiadja az Országos Egészségfejlesztési Intézet

Gergely Attila (2005): Kulturális és szociális fejlesztés – közös nevezők és helyi alapok. Vitaindító, összefoglalta Kovács Edit és Péterfi Ferenc. *Parola, 2.*

Gosztonyi Géza szerk. (2003): Közösségi szociális munka II. Képzési segédanyag. Szerzők:

- Gosztonyi Géza: Közösségi szociális munka
- Yossi Korazim-Kőrösy: Az állami és a nonprofit szektorbeli közösségi munka új egyensúlya – Izrael példája. Fordította Gosztonyi Géza
- Yossi Korazim-Kőrösy – Naomi Sheffer: Ossim Shalom – közösségi szociális munka program a békéért és a jóléért. Fordította Kozma Judit
- Yossi Korazim-Kőrösy: A Közösségfejlesztés Interdiszciplináris Fóruma. Fordította Varga Tamás
- Herpainé Márkus Ágnes: Kötelező közösségi tervezés Magyarországon. Budapesti Szociális Forrásközpont, 117 oldal
Közösségi Adattár

Gosztonyi Géza (2008): A közösségi szociális munka és a közösségfejlesztés speciális kapcsolata Magyarországon. In Sipos Flórián (szerk.): *Közösségi szemlélet a szociális munkában. Szöveggyűjtemény. „Community Care Approach: A Strategy for Social Inclusion” projekt.* Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszék, Debrecen.

Guitprechné Molnár Erzsébet (1994): Gondolatok a térségfejlesztésről. *Parola*, 2.

Guitprechné Molnár Erzsébet, Herpainé Márkus Ágnes (1995): A Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás és fejlődésének tapasztalatai. *Parola*, 4.

Hajnal Ágnes (2004): Együtt a közösségi részvétel fejlesztéséért. Ismertető az I. Szakmaközi Nyári Egyetemről, Kunbábonyban, 2004. augusztus 11-15. között. *Parola*, 2.

Harkai Nóra (2006): Közösség és szociális munka. Nemzetközi kitekintés. A szociális munka új szemlélete. *Parola*, 2.

Interdisciplinary Community Development, Israel. Butterfield, K. Alice and Korazim-Kőrösy,

Yossi. September 2008 *Journal of Community Practice* 15(1):239-245

A téma előzménye:

Dr. Yossi Korazim (2001): The Interdisciplinary Forum for Community Development

(Israel). Vision and Alternatives for Implementation. The Forum, July 2001. p 6.

Közösségi Adattár

Jávor Károly (2005): Kell-e a szakmának együttműködni? Előadás az ezévi nyári egyetemen, Kunbábonyban. *Parola*, 2.

Kovács Edit és Péterfi Ferenc (2001): A közösségfejlesztők új műhelye a fiatal szakembereké. *Parola*, 2.

Kovács Edit (2002): A vidékfejlesztési programok alapja a közösségfejlesztés. *Parola*, 4.

Kovács Edit és Giczey Péter (2012): Terep és konfliktus – Nyitott ház, settlement és egyetem c. műhelybeszélgetés vezetése a IX. Nyári Egyetemen, Kunbábonyban, 2012. július 28.-án. A beszélgetés résztvevői Berenczky Béla (TESZ-E Program-Abaúj); Giczey Péter, Láncki Ferenc és Murzsa Csilla (Életfa Segítő Szolgálat Egyesület); Kovács Annamária, Kovács Edit és Varbai Mariann, az „Egyetem és Settlement” csoport képviselőjében (ELTE).
Parola, 4.

Kovács Edit (2014): Köszöntő A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete
kötet elé. Uott, uó: Terepmunka – miért és hogyan? 32-40. o., továbbá:
Számvetés,
dilemmák és perspektívák 159-172 o.
Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.
176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Köles Sándor (1984): Egy termelészövetkezet és a kultúrafejlesztés esélyei.
Népművelési Intézet, Bp. 1984. 17 o.

Közösségfejlesztők Egyesülete (2004): I. Szakmaközi Nyári Egyetem
Kunbábonyban
2004. augusztus 11-től 15-ig. A közösségi részvétel fejlesztéséről. *Parola*, 1.
Az elhangzott előadások felsorolása *Parola*, 3.

Közösségi lehetőségek a mélyszegénység elleni küzdelemben (2014)
Önszerveződés és szakmai együttműködés. Módszertani útmutató. Készült a
„Közösségi
felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért program szakmai koordinációja”
című projekt (TÁMOP 5.1.3-09/1-2009-002) projekt keretében.
Bevezetés. Közösség és fejlesztés. A mélyszegénységben élők bevonása és aktivizálása. A települési közösség szélesebb körének bevonása. Tapasztalati és közösségi
tanulás. Közösségi szolgáltatások. Szakmák és intézmények közötti együttműködés.
Részvétel a döntéshozatalban. Zárszó.

Szerzők: Molnár Aranka, Peták Péter és Vercseg Ilona
Közreműködők: Farkas Zsombor, Kóródi Miklós, Sain Mátyás
Olvasószerkesztő Sík Júlia
Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Kunt Balázs (2009): Részvételi vidékfejlesztés. Hogyan? Nemzetközi konferencia, Bukarest, 2009. április 2-4. *Parola*, 2.

Loydl Tamás (1995): A településfejlesztés közügy. A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. *Parola*, 3.

Majewski, Uwe (1991): Lakáskörülmények és szociális munka. (Városrehabilitáció és lakhatás. Düsseldorf, Theodorstrasse lakónegyede). *Parola*, 4.

Makovényi Ferenc (1990): Levél a falusi gazdákhöz: Építészek a farmergazdaság segítéséért. *Parola*, 3.

Mészáros Zsuzsa és Szederné Kummer Mária (2009): Szektorok közötti együttműködési lehetőségek szociális területen. Tapasztalatcsere. A Közösségi kezdeményezéseket támogató országos hálózat Országos Fejlesztési Műhelye Zalában. Koordinátor, programfelelős: Felső-kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete. Helyi szervező: Zalai Falvakért Egyesület. *Parola*, 2.

Molnár Aranka és társai (2011): Építő közösségek – közös tudás. Közösségfejlesztés B.-A.-Z. megye 5 kistérségében. Közösségfejlesztés és felnötképzés- Esettanulmány. *Parola*, 3.

Molnár Aranka (2023): Tanulságul – Közösségi módszerek alkalmazása-fejlesztése szociális intézmények munkáját gazdagító közösségi megoldásokban – esettanulmány. „Érdekes pilotprogram zajlott az elmúlt közel két évben Nagyecsedén. A Közösségfejlesztők Egyesületének munkatársai, valamint a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ intézménye partnerségben valósította meg az idösek nappali ellátásának közösségi működését-működtetését. A folyamatot Molnár Aranka közösségfejlesztő, a terepen dolgozó szakember foglalta össze. Az esettanulmányban bemutatott munkában részt vett: Farkas Gabriella koordinátor, Fodorné Papp Ilona, a Szatmári Kistérségi Szociális

Alapszolgáltatási Központ vezetője, Nagy Éva szociálpolitikus és Dr. Vajda Kinga szociológus.” *Parola*, 4.

Nagy Károly Zsolt (2022): Hitalapon, felekezeti keretek között. A hitalapú közösségszervezés mozgalom és/vagy gyakorlat. *Parola*, 2.

Őrhegy Egyesület az Emberért és a Térségért Észak-Magyarországon (1996):
Térségfejlesztés-vállalkozásfejlesztés. Településszövetség a szektorok között.
Parola, 2.

Őri Alapítvány (1997): Őri Alapítvány – Őriszentpéteren. Kulturális és pedagógiai, szociális és környezetvédelmi célok. *Parola*, 1.

Péterfi Ferenc (2013): A közművelődési szakemberek lehetséges integrációs tevékenységéről.

„A társadalmi integrációt segítő feladatokra különösen alkalmasak lehetnének a szociális és közösségi művelődési szakemberek, de akár az egyházak körüli világi aktivisták is; vagy csak egyszerűen egy közösség spontánul kialakult – és felkészített – karizmatikus szereplői, civil szervezeti aktivistái, leginkább mindezek hálózata.”
Parola, 1.

Rédei Ágnes (2003): Egy települési – közösségi összefogás esélyei Pest megye egyik kisvárosában. *Parola*, 1-2.

Részvételi városmegújítás (2010)

Gyakorlati útmutató. Kézikönyv

Fogalmak: A város fogalma. A városmegújítás fogalma. Partecipációs tervezés, vagy

részvételi tervezés. A városmegújítás szereplői.

Szokásjogi, jogi környezet: A településfejlesztés társadalmasítására vonatkozó

szabályok. Az Étv, az OTÉK és a társadalmasítás. Rendszerhibák a településtervezés

részvételi gyakorlatában.

Helyzetértékelés (a jelenlegi rendszer kritikája): A településfejlesztési koncepciók hibái.

Az IVS berobbanása a fejlesztéspolitikába. A városrehabilitáció két részre szakítása. Az

Antiszegregációs Tervek (ASZT) készítésének eddigi tapasztalatai.

Szakpolitikai ajánlások: A szakpolitikai ajánlások alapját képező megállapítások. A

városmegújító munkacsoport ajánlásai.

A városmegújítás lépései: A lakosság aktivizálása. A város fizikai és társadalmi

jellemzőinek feltárása. Együttműködés a szereplőkkel. A szerepek megosztása a

résztevéők között. Problémák, akadályok, konfliktusok leküzdése.

Flexibilitás

megteremtése. Szervezeti keretek lefektetése. Szakemberek és szakértők bevonása a

rehabilitációba. Anyagi források felkutatása. Folyamatosság biztosítás.

Külföldi jó gyakorlatok, esettanulmányok:

Union Point Park, Oakland Fruitvale

Egyetemi-közösségi együttműködésen alapuló tervezés az USA

felsőoktatásában

Lakossági részvétel a városmegújításban Ausztráliában

A Big Cities Policy program Hollandiában

A „Soziale Stadt” Program Németországban

Az Európai Unió URBAN programja

Városrész-megújítási program Stockholm 10 külvárosában

A Bismarck és a Schalke–Nord negyedek megújítási programja

Gelsenkirchenben

Szociális városrehabilitációs program Hamburg Lenzsiedlung-negyedében

Lyon Pentes Croix-Rousse kerületének szociális városrehabilitációs

programja.

Hazai példák:

Esettanulmány a Nyírpalota Társaság közösségi kezdeményezéséről

Magdolna negyed szociális város-rehabilitációs program - részletek

Így készült a balatonboglári IVS - Esettanulmány

Telepfelújítási és foglalkoztatási program Pécs egyik külső kerületében

Függelék:

Jogszabályok

További magyarországi esettanulmányok

Ajánlott on-line cikkek

Javasolt irodalom

Egyéb hasznos linkek

In Bardóczy Sándor – Giczey Péter szerk. (2010): Kézikönyv a részvételi városmegújításról. Gyakorlati útmutató. Írták Bardóczy Sándor, Giczey Péter, Péterfi Ferenc, Portschy Szabolcs, Pörös Béla, Sain Mátyás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Városmegújító munkacsoport. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 120 o. Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Kiadványaink

„Karcú kezdet” – sikeres termékfejlesztés részvételi módszerekkel.

Termékfejlesztési

módszertan az üzleti világban – és a közösségi munkában *Parola*, 1.

Siklósi József (1992): Falufejlesztés-rehabilitáció, az építész szemével. *Parola*, 2.

Simpson, Susan (1996): A fejlődés partnerségi megközelítése a kelet-európai régióban.

Parola, 3.

Schmidt Melinda (2001): Kettős szerepben. Hol van a segítő tevékenységek közt a határ, s a

szociális munka és a közösségi munka közt van-e határ egyáltalán? *Parola*, 3.

Solymosi Judit (1995): Rögös út a demokráciába, avagy angolok, búrok, xhoszák, zuluk és

szotok földjén. The Prince of Wales Business Leaders Forum nemzetközi összejövetele

Johannesburgban és Pretoriában. *Parola*, 5.

Solymosi Judit (1996) PHARE-projekt az önkormányzati és a nonprofit szektor együttműködéséről (a helyi közösség fejlesztése érdekében, két magyarországi és három

romániai nagyvárosban) (1996). *Parola*, 3.

Somorjai Ildikó (szerk) (2001): Amivel még nem számolunk...

Interprofesszionális együttműködés és szociális munka. Széchenyi István Főiskola – Kávé Kiadó, Budapest–Győr

Szabados Péter (2023): Helyi Demokrácia Műhely – Teret adunk a helyi együttműködéseknek. A Civil Kollégium Alapítvány (CKA) lengyel és szlovák

partnerekkel megvalósuló projektje az önkormányzati szereplőket és a civil szervezeteket

hozza össze egy platformra. *Parola*, 1.

Szakál Andrea (2021): Boldogabb város akció – Kurzus egy élhetőbb városért, *Parola*, 3.

Varsányi Erika (2013): Hozzászólás az intézményközi együttműködéshez, Vercseg Ilona írásához. *Parola*, 4.

Vercseg Ilona szerk. (1992): Közösségfejlesztő lelkészek. Interjú Bárány Anzelm nógrádmarcali katolikus pappal; Mocsáry Csaba etesi plébánossal és Szabó József karancskeszi plébánossal. Életutak, közösségfejlesztés. Az interjúkat készítette Pálinkás Sándorné és Vercseg Ilona. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola füzetek*. 59 oldal.

Vercseg Ilona (2013) Közösségfejlesztés, közművelődés és közösségi művelődés. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona (2013): Bevezető gondolatok az intézményközi együttműködés és a szakmaköziség szükségességéről. *Parola*, 2.

Zsély Anna (2019): Közösség és addiktológia. *Parola*, 2.

Zagyva Gabi (2023): A Női Együtthatók c. vándorkiállítás első állomása
Kunbábonyi Nyári

Egyetem. Erről és a neki leginkább tetsző programokról számol be a Szerző:
Playback

színház és a közösség alapú szolgáltatásokról szóló műhelymunka. „A kiállításban az a jó,

hogyan inspirál és segít abban, hogy mindenki elhiggye, hogy ő is képes rá.

Mert

mindenkiben megvan a Szupererő. Csak az a kérdés, hogy felismeri-e ezt és hogy talál-e

társakat.” *Parola*, 3.

32. Szakmatörténet itthon és külföldön

Aristu, Prof. Dr. Jesús Hernández & Pasamar Lic. Leyre Braco (2005): A közösségi munka

fejlődése Spanyolországban. (The Development of Community Work in Spain.)

In Brake, R. & Deller ed. U. 2008. pp. 84-93.

Magyarul: A tanulmány részleteit kiemelte és fordította Vercseg Ilona. Ld. a Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből című, 2018-ban megjelent *Parola füzetben* a 106-110. oldalig. Közösségfejlesztők Egyesülete

Balázi Károly (2001): *Népfőiskolai hagyomány* (népfőiskolai jegyzet).

Antológia, Lakitelek,

2001. 96 o. EPA OSZK

dr. Balázi Károly szerk. (2002): *Gyökerek és korszakok*, népfőiskolai olvasókönyv.

Népfőiskolai Társaság Bp. 2002, 391 o.

Balázi Károly (2013): A népfőiskolai mozgalomról. *Parola*, 1.

Balipap Ferenc (1988): A hetvenes évek változásai és a művelődési otthonok innovációs

törekvései Magyarországon. 1984. Bp. Múzsák Közművelődési Kiadó, 157 o.

Balipap Ferenc (1989): Ismerjük meg a settlementet. *Esély*, 1:53–54

Balipap Ferenc (1989): A magyarországi settlement története I. *Esély*, 2:60–71

Balipap Ferenc (1990): A magyarországi settlement története II. *Esély*, 1:58–64

Balogh Fruzsina (2021): 25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány. A közösség-szervezés mint

szakma elindításának történetéről beszélget. Partnerei: Varga Máté, Horváth-Kertész

Balázs, Giczey Péter, Peták Péter és Sebály Bernadett. Az írásos változatot Dudok Dávid

készítette. *Parola*, 4.

Beke Pál (1975): Művelődési otthonok Budapesten ma és holnap. *Kultúra és közösség*,
4:40-58.

Beke Pál szerk. (1978): Nyitott ház kísérletek 1976-1978. Népművelési Intézet, 51 old.

További Nyitott ház-cikkeket ld. Beke Pál: Méltóságkereső c. könyvének válogatott bibliográfiájában!

Beke Pál (2001): Méltóságkereső. Önéletrajz és szakmatörténet. epl Editio Plurilingua
Közösségi Adattár

Brake, Roland & Faßbender, Kerstin (2008) A közösségfejlesztés története és fejlődése Németországban. Fordította Varga Tamás. In Vercseg Ilona (2018): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből c. Parola füzet: 94-100. o.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

Eredeti kiadás: Brake, R.& Deller, U. eds. Community Development – A European Challenge. Barbara Budrich, Opladen and Farmington Hill, 2008
History and Development of Community Development in Germany pp. 41-51.

Brenner Patricia (2015): A settlementek szerepe a sztereotípiák, az előítéletek és a rasszizmus elleni küzdelemben. *Parola*, 4.

CEBSD/EuCDN (2016): 25 Years of Networking for Community Development. Workshop in Budapest.

That which was – Reflection on the past. The Origin: Reminiscences on 30 March 2016 by

Hans Andersson (Sweden); David Thomas (United Kingdom); Koos Vos (The Netherlands); Hugh Frazer (The Republic of Ireland); Ilona Vercseg (Hungary); Paul

Henderson (United Kingdom) and Margo Gorman (The Republic of Ireland).

That which will be – Reflecting on the future. Contributors: Hugh Frazer (The

Republic of Ireland), Gerard Hautekeur (Belgium); Gianni Orsini (Catalonia);
Közösségi Adattár

Community Work in Ireland. Trends in the 80's, Options for the 90's. (1989). A report of a conference organised jointly by the Combat Poverty Agency, the Community Worker's Co-Operative and the Community and Youth Work Courses at St. Patrick's College, Maynooth. p 310

Dóri Éva (2021): Falufejlesztés és közösségi részvétel – szakmatörténeti metszetek. „A helyi

közösségek mozgásterének vizsgálatára irányuló tanulmányom három történeti szálát,

a közművelődés szakmai „szerepváltó” periódusát, a kor társadalmi részvételi gyakorlatait

és egy magyarországi kistelepülés, Zalaszentlászló művelődési házának építéstörténetét

fűzi össze.” *Parola*, 4.

Folk High School. School for Life. Eds. Byczkowski, Marek – Maliszewski, Tomasz and

Pzybylska, Ewa. Wieżyca, Kaszubski Uniwersytet Ludowy, 2003. Contents: History;

Educational Needs in Poland, Germany and Sweden; On the project „Folk High School.

School for Life”; FHS Impressions. p 328.

Gerrits, Fenny (2008): Közösségfejlesztés Hollandiában. Előadás az „Eu Oktatás és

tanulás a közösségfejlesztésért” európai hálózatának budapesti találkozóján.

Parola, 2009. 2. szám. Fordította Varga Tamás.

Gilchrist, Alison (2003): Közösségi munka Nagy-Britanniában. *Parola*, 1–2.

Giczey Péter szerk. (2007): Settlement mozgalom Magyarországon. ÉLETFA Segítő

Szolgálat Egyesület, Debrecen.

Giczey Péter (2015): A settlementek esélyei Magyarországon. *Parola*, 4: 3.

Gevorgianiene, Victoria & Jakutiene, Vida (2008): Community Building in Lithuania. In

Brake, R. & Deller, U. 2008, pp. 66-74.

Hautekeur, Gerard (2004): Közösségfejlesztés Belgiumban. Megjelent a *Parola* 2006/1.

számában. Fordította Varga Tamás

Henderson, Paul (2008): Community development: historical overview. In Michael Pitchford (ed) Making spaces for community development. The Policy Press (in association with Community Development Foundation), Bristol.

- Vercseg Ilona (2018): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola* füzetek. 140 oldal

- Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola* füzetek. 142 oldal.

Benne: Eredet és növekedés – történeti áttekintés. Nemzetközi jelleg. Nyugat-Európa.

A settlement. Egyesült Királyság. Európa más országai. Észak-Amerika, Egyesült

Államok és Kanada. A déli félteke. Kelet-Közép Európa, Magyarország, továbbá:

A közösségi beavatkozás további főbb szervezetei Magyarországon és Európában.

Közösségfejlesztők Egyesülete honlap/Parola füzetek

Hilscher Rezső (é.n): A settlement mozgalom. *Esély*, 1989/1: 1-6.

Kiindulások a közösségfejlesztés megértéséhez - szakmatörténet itthon és külföldön – Összefoglaló szócikk

- Közvetlen előzmények a hazai közösségfejlesztésben. In: Varga A. Tamás és Vercseg

Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o., benne:

Előszó – Előzmények, 7-14. o. *Közösségi Adattár*

- Péterfi Ferenc: Kezdetek. „A Közösségfejlesztők Egyesületének eredetét, gyökereit egy jól körülhatárolható szakmai csoportosuláshoz kötöm. Magyarországon az 1970-es, 80-as években – sokféle előzmény után, s legalább ennyi okból – új utakat, új szerepeket keresett magának a népművelés elnevezésű szakma egy jelentős része.” In: A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete (2014), 12-18. o. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

- Közösségfejlesztés Magyarországon: Előszó a szakmai profilról; Első rész: A közösségfejlesztés identitása: A gyökerek; A közösségfejlesztés sajátosságai; Harmadik rész: XIV. fejezet: A közösségfejlesztés épülő hazai hálózata és kapcsolatrendszere; In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés. Első

és

második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o. *Közösségi Adattár*

- Közösségfejlesztés külföldön (1997): Harmadik rész, XIII. fejezet.

Kialakulás: Anglia

és Amerika. A szociális munka kialakulása. A társadalomkutatás kialakulása;

A settlement közösségfejlesztő központ. A szociális munka szakmáso

és szakosodása. Fejezetek a mai európai közösségfejlesztésből: Egyesült Királyság és

Anglia: Paul Henderson; Alan Twelvetrees. Hollandia: Fred Stafleu.

Belgium: Jan Theunissen. Németország: Armin Kuphal. Franciaország:

Gilbert Dif, Daniel Talleyrand. Írország: Margaret Barry. Spanyolország,

Katalónia: Elena Rovira. Svédország: Hans Andersson.

Az előadások a Közösségfejlesztők Egyesülete (HACD Hungarian Association

for Community Development), a CEBSD tagja által szervezett

„Közösségfejlesztés Európában” nevet viselő szemináriumán hangzottak el

1997. október 31 – november 1-jén, a Civil Kollégium Alapítvány újonnan megnyílt

Kunbábonyi képzési központjában, közösségi házában.

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001):

Közösségfejlesztés. Első és második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o.

Az előadások a könyv XIII. fejezében olvashatók, a szerzők európai tapasztalatait és a

CEBSD szervezetét, valamint a közösségfejlesztés kialakulását bemutató történeti rész

után. Közösségi Adattár

- Szakmatörténeti megközelítés. Az angol történet. Az amerikai történet. A magyar történet. In Vercseg Ilona (2004): Közösségfejlesztő leckék

kezdőknek és haladóknak. Harmadik kiindulás. Közösségfejlesztők Egyesülete,

Budapest. Parola füzetek. 48 oldal.

- Péterfi Ferenc (2022): A felépülés és/vagy beépülés esélyeiről. Fejezetek a közösségfejlesztés magyarországi történetéből. *Parola*, 1.

Első megjelenés: *Szociálpedagógia*, 18/2021

- Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből (2018), Vercseg Ilona szerkesztette, annotálta és részben fordította (2018):

Elöljáróban. 1. Eredet és növekedés. 2. Fejezetek az európai

közösségfejlesztés történetéből. 3. Mit hoztunk Európából, és mit adtunk Európának? (Részletes ismertetését ld. a Szerzőnél!)

Kiadta a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 140 oldal

A Szerző bemutatja tanulmányát: *Parola*, 2018/3.

- A közösségfejlesztés tíz éve Borsod-Abaúj-Zemplén megyében.

Esettanulmány.

A megyéről. A kezdetek – települési munkák: Királd. Hét. Tomor. Arló. Hidasnémeti.

A térségi szintű közösségfejlesztések:

Észak-Abaúj. Sajómenti Civilek. A nagy beavatkozások: 4 égtáj – 4 kistérség ózdi,

edelényi, mezőcsáti és sátoraljaújhelyi kistérségek. Hálózatépítés.
Tananyag készítése
„ A közösségi tanulás és tanítás elmélete és gyakorlata” témában.
Kutatás mind a négy
kistérségben: 500 kérdőív és interjú a négy kistérségben a Miskolci
Egyetem
Kulturális és Vizuális Antropológia Tanszéke és hallgatói segítségével.
Helyi lakosok
és szakemberek együttes képzései a négy kistérségben. A kutatás
eredményeire építve
a kistérségekben további képzések valósultak meg: falusi vendéglátó a
leendő
vállalkozóknak, számítógép-kezelő tanfolyam a kistelepülések civil
szervezeti
vezetőinek és önkormányzatok alkalmazottainak. Európai Uniós
ismeretekre,
konfliktuskezelésre és életvezetési technikákra is szerveződtek képzések.
Közösségfejlesztő szakmai képzés indult a négy kistérségben, 62 fő
vizsgázott le. További módszerek és eredmények. Tanulókörök,
tankatalógus minden kistérségben. Kimerészkedés városi terepre –
Miskolc, Avas-városrész: ifjúsági közösségfejlesztés; szakmaközi,
intézményközi műhely; szomszédsági munka. Szakmai hálózatok.
Összegzés.
In Molnár Aranka (2015): Közösségi tanulás a közösségfejlesztés
folyamatában. 2. fejezet, 32.-68. o. o. Parola füzetek, 32-68. o.
Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 2015. augusztus

Mayo, Marjorie: Community Development: a Radical Alternative? pp.129–143.
In Radical Social Work. ed. by Roy Bailey and Mike Brake, 1975. Printed in
Great Britain. p 167. (A közösségfejlesztés eszméjének keletkezése; története a
3. világ brit területein, az USA-ban és a Távol-Keleten; összehasonlítás az
angol és amerikai közösségfejlesztés között; A radikális közösségi munkás
potenciális szerepe.)

McArdle, Oonagh (2008): Az írországi közösségfejlesztés története. Előadás.
Elhangzott az
Oktatás és tanulás a közösségfejlesztésért európai hálózatának budapesti
találkozóján,

2008. február 19-én a Training and Learning for Community Development projekt

keretében, a Combined European Bureau for Social Development CEBSD tagszervezeteinek szervezésében.

Parola, 2009. 2. Fordította Varga Tamás.

Hegyi Márton (1995): Szerdák, vasárnapok. 100 éve alakult meg a Sóshalmi Olvasókör a

Hódmezővásárhely és Székkutas közötti tanyavilágban. *Parola*, 5.

Jane Addams: *Twenty Years at Hull-House with Autobiographical Notes* by Jane Addams. Edited with an Introduction by Victoria Bissell Brown Grinnell College. The Bedford Series in History and Culture. Bedford/St. Martin's Boston, New York. p 276.

Juhász Borbála, Szikra Dorottya és Varsa Eszter (2010): Nemi szerepek, osztályhelyzet és etnikai/vallási különbségek a Kozma utcai settlementben, 1935–1945. Konferencia-előadás. Budapest. *Közösségi Adattár*

Keresztesi József (1991): A tudósról, akit nem ismerünk. Vázlatos ismertetés Magyary Zoltán

munkásságáról. *Parola*, 2.

Király Csaba és Frei Gabriella (2023)_ 20+1 éves a Dialóg Egyesület: „konferencián” vették

végig az életszakaszokat. A miskolci székhelyű Dialóg a Közösségekért Közhasznú

Egyesület 2022-ben élte alapítása 20. évfordulóját, azonban „civilisen”, a sűrű teendők

közepette nem maradt idő az ünneplésre. A jubileumot végül 2023. június 30-án

barátokkal, partnerekkel és érdeklődőkkel együtt nosztalgiázva ülték meg. A cél az

Egyesület életszakaszain keresztül vezető emlékezés volt. *Parola*, 3.

Kis János (1990): Az újjászerveződő Hangya Szövetkezeti Mozgalomról. *Parola*, 1.

Molnár Aranka (2009): A közösségfejlesztés és Borsod-Abaúj-Zemplén megye. Történeti visszaemlékezés a Községfejlesztők Egyesülete 20. évfordulóján. *Parola*, 4.

Overgaard Joergensen, Karen (2009): The History of the Combined European Bureau for Social Development. CESAM Örebro, Sweden

Péterfi Ferenc (2019): Épülés és fejlődés – A közösségfejlesztés első hazai intézményeinek történetéből. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (2022): A felépülés és/vagy beépülés esélyeiről. Fejezetek a közösségfejlesztés magyarországi történetéből. *Parola*, 1.
Első megjelenés: *Szociálpedagógia*, 18/2021

Péterfi Ferenc (2022): Az Egész és a Rész viszonyáról – A 2022. évi Nyári Egyetem nyitó, vitaindító előadása a közösségfejlesztés mai helyzetének átfogóbb megvitatása érdekében. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (2023): Volt egyszer egy nyitott ház. E címen tartott szeptember 23-án egy kerekasztal-beszélgetést a Dombóvári Tinódi (Művelődési) Ház a 'Kultúrházak éjjel – nappal' rendezvénysorozat részeként. A program megemlékezett Balipap Ferencről, aki a művelődési házak tevékenységét megújító hajdani mozgalom egyik kulcsszereplője, a dombóvári intézmény igazgatója volt. Ő éppen ezen a napon lett volna 75 éves.
Parola, 3.

Pocsajiné Fábrián Magdolna (2014): Községfejlesztés Békés megyében. 65-69. o.
In: A község dicsérete. 25 éves a Községfejlesztők Egyesülete.
Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Községfejlesztők Egyesülete, Budapest.

176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Pósfay Péter (2014): Kavicsdobálás. Szubjektív múltidézés tanulságokkal Vas megyéből.

A Vas Megyei Közösségszolgálat fejlesztő munkája. 59-64. o.

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Schiffer Rita (1995): Az újpesti Főiskolai Szociális Telep. Szakdolgozat a Bárczi Gusztáv

Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola általános szociális munkás szakán. Budapest.

A Szociális Munka Alapítvány kiadványai 17. 31-75. oldal. *Wesley János Főiskola,*

Közösségi Adattár

Simpson, R. L.–Simpson, I. H.: Community Organization and Power Structure. In Social

Organization and Behavior. John Wiley and Sons, Inc. New York, London 1966.

Szedder-Kummer Mária (2014): Köztámháló előtt, közben és köztámháló után, 70-74. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

176 oldal. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Teendők a siófoki November 7 Tsz gazdálkodási körzetéhez tartozó községek fejlesztéséért.

(Első megközelítés.) (1983).A feltárásban részt vevő munkacsoport tagjai:

Balipap Ferenc,

Beke Pál, Fényi Tibor, Kerényi Gábor, Köles Sándor, Makovecz Imre, Péterfi Ferenc, Say

István, Szentpéteri Zoltán, Varga A. Tamás, Vattay Dénes. Bp. Népművelési Intézet, 1983.

36 o.

Thomas, David N. (1983): Végig a hatvanas és hetvenes éveken. In David N. Thomas: The

Making of Community Work (1983) London: George Allen and Unwin. pp. 324. Jelen

tanulmány az azonos című mű első fejezetéből való (11–59. o.).

Magyarul megjelent: Az angol és holland közösségi munka, közösségfejlesztés fejlődésének áttekintése. Két szemelvény. Válogatta és szerkesztette Vercseg Ilona, fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

Parola füzetek, 2007. 63 oldal.

Tátrai Zsuzsával beszélgetett Király-Nagy Éva a Civil Rádióban (2002 és 2003):

- A hagyományos paraszti társadalom kalákában végzett munkáiról. *Parola*, 2002/2.
- A disznótor. *Parola*, 2002/4.
- Kalákában végzett munkák: A házépítés. *Parola*, 2003/1-2.

Tivald Attiláné (1994): Az önsegélyezés Magyarországon – történelmi hagyományok.

Parola, 5.

Varsányi Géza (1912): Népháza, settlement, volksheim. *A Társadalmi Múzeum Kiadványai*,

7. szám. Posner és Fia, Budapest

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés. Első és második, javított

kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

293 és 277. o. benne: XIII. és XIV. fejezet.

Közösségi Adattár

Vercseg Ilona (1991): A magyar társadalom kulturális állapota (a szocialista években) – Szubjektív és elemzőbb megközelítés. Részlet Vercseg Ilona „A közösségfejlesztés mint szemlélet” című tanulmányából.

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o. benne III. fejezet, 63-68. o.
Közösségi Adattár

Vercseg, I. (2008) Community Development in Hungary. (Historical Approach), pp. 52-65.

and Community: Ideal and Reality (Theory), pp. 277-284.

In Brake, Roland – Deller, Ulrich (eds.) (2008): Community Development – A European Challenge. Barbara Budrich Publishers. Opladaen & Farmington Hills.

Vercseg Ilona szerkesztette, annotálta és részben fordította (2018): Fejezetek az európai

közösségfejlesztés történetéből.

- Előjáróban

1. Eredet és növekedés

2. Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből

- Európa: Egyesített Társadalomfejlesztési Központ – Combined European Bureau for Social Development CEBSD
- Belgium: Közösségfejlesztés Belgiumban. vIBOSO Samenlevingsopbouw Vlaanderen VZW, a Közösségfejlesztő Munka Flamand Intézete és a RISO-k
- Bulgária. A közösségfejlesztés rövid története Bulgáriában. A C.E.G.A. Creating Effective Grassroots Alternatives Foundation (Alapítvány a Hatékony helyi alternatívák megteremtéséért). Chitalishte (csitalistye) mozgalom
- Cseh Köztársaság. A Közösségszervezés Központja – Centrum pro komunitní práci CpKP, the Centre of Community Organising CCO. AGORA Central Europe
- Dánia. The Danish Folkehøjskole – A dán népfőiskola. A népfőiskolák története és háttere. KSS Kristeligt Studenter-Settlement – Keresztény diákok settlementje – társadalmi és kulturális központ Koppenhágában. A közösségfejlesztés oktatása és tanulása Dániában
- Egyesült Királyság. Közösségi munka Nagy-Britanniában. Állampolgári és közösségi részvétel az Egyesült Királyságban. CDF

Community Development Foundation – Közösségfejlesztő Alapítvány az Egyesült Királyságban

- Hollandia. Közösségfejlesztés Hollandiában. Az LCO Landelijk Centrum Opbouwwerk – Országos Közösségfejlesztő Központ
- Horvátország - Ajánlott angol nyelvű olvasmány Mirela Despotović –től
- Ír Köztársaság. Az írországi közösségfejlesztés története. Community Workers' Co-operative CWC – A Közösségi Munkások Szövetkezete. Combat Poverty Agency CPA – Intézmény a szegénység leküzdésért
- Katalónia. A közösségi és állampolgári részvétel kihívása. Cooperativa Estratègies per ala Transformació Comunitària Sostenible - Stratégiák a fenntartható közösségi átalakulásért. Fundació Privada Desenvolupament Comunitari FDC – Community Development - Foundation – A Közösségfejlesztés Alapítványa
- Lengyelország. CAL Association Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej – Local Activity Support Centre, A helyi cselekvést támogató CAL Egyesület
- Litvánia. Három magyar nyelvű annotáció angol nyelvű, a közösségfejlesztésről szóló litván tanulmányokról
- Magyarország. A közösségfejlesztés magyarországi története. Közösségfejlesztők Egyesülete – Hungarian Association for Community Development HACD. Civil Kollégium Alapítvány – Civil College Foundation CCF
- Németország. A közösségfejlesztés története és fejlődése Németországban. Paritätisches Bildungswerk Bundesverband PBW
- Norvégia. The Ideas Bank Foundation – az Idea Bank Alapítvány
- Olaszország. Az európai hálózatok szerepe a közösségfejlesztésben
- Románia. PACT Foundation – Partnership for Community Action and Transformation – PACT Alapítvány – Partnerség a közösségi cselekvésért és az átalakításért
- Skócia. Scottish Community Development Centre SCDC – Skót Közösségfejlesztő Központ
- Spanyolország. A közösségi munka fejlődése Spanyolországban
- Svédország. CESAM Centrum for samhallsarbete och mobilisering: Center for Community Development and Local Mobilisation –

A közösségfejlesztés és a helyi mobilizáció központja.

Iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás Svédországban, 1994

- Szlovákia. Centrum Komunitného Organizovania CKO – Center for Community Organizing CCO A közösség-szervezés központja
- Ukrajna. GURT Resource Centre – GURT Erőforrás Központ. Regional Development Agency 'Donbass' – 'Donbass' Regionális Fejlesztési Iroda

3. Mit hoztunk Európából, és mit adtunk Európának? Vercseg Ilona bemutatja

tanulmányát: *Parola*, 2018/3.

Kiadta a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. *Parola* füzetek. 140 oldal

Wiedmer-Balipap Zsuzsa (2023): Művelődési Ház Dombóvár – EGYKOR. Mi is volt az a

Nyitott Ház a művelődési otthoni mozgalomban? 2023 szeptember 23.

Dombóvári

Művelődési Ház. Emlékezés és kerekasztal beszélgetés az egykori munkatársakkal,

barátokkal Balipap Ferenc 75. születésnapján. Emlékezés a Dombóvári Művelődési Ház

egykori igazgatójára, s egyik kezdeményezőjére a Nyitott ház országos művelődési otthoni

szakmai kísérletnek.

Wilkening Renate (2015): Kihívások az európai settlement mozgalomban.

Parola, 4.

de Wit, Cees: A közösségfejlesztés gyökerei Hollandiában. A kezdetektől a 2. világháborúig és után; Városi újjáfejlesztés a '70-es és '80-as években; A társadalmi megújulás szükségessége a kilencvenes évek elején. Befejezés. Részletek a *Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés*

c. kötet holland esettanulmányából

Magyarul megjelent: Az angol és holland közösségi munka, közösségfejlesztés fejlődésének áttekintése. Két szemelvény. Vál.,

szerk. Vercseg Ilona, fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek, 2007. 63 oldal.

Eredeti kiadás: uő (1997): The roots of community development work in The Netherlands. In Community Development around the world. Part IV. The Netherland. University of Toronto Press, Toronto.

Zafirov, Christomir & Dinchiyska, Stefka (2009): Közösségfejlesztő oktatás Bulgáriában. A Chitalishte jelenség. *Parola*, 3. Fordította Varga Tamás.
angolul: uők Community Development in Bulgaria, in Brake, R. & Deller, U. ed. 2008,
pp. 32-40

33. Személyes és szakmai életutak

Boda Kitti (2019): Szabadság, döntés, felelősség. *Parola*, 3.

Balipap Ferihez, Gyulaj, 2013. július 24. Péterfi Ferenc búcsúbeszéde a temetésén hangzott el. *Parola*, 3.

Beke Pál (2001): Méltóságkereső. Önéletrajz és szakmatörténet. epl Editio Plurilingua
Közösségi Adattár

A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és

Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal.

Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Benne III/1. Személyes és szakmai utak

- Dér Miklósné (2014): Moccantás és áramoltatás, 42-46. o.
- Bihariné Asbóth Emőke (2014): Az alapítók közt egy csurgói. 47-52. o.
- Groskáné Piránszki Irén (2014): Húsz év a helyi közösségek szolgálatában, 53-57. o
- Pósfay Péter (2014): Kavicsdobálás, 59-64. o.
- Pocsajiné Fábrián Magdolna (2014): Közösségfejlesztés Békés megyében. 65-69. o.
- Szeder-Kummer Mária (2014): Köztámháló előtt, közben és köztámháló után, 70-74. o

- Gyenes Zsuzsa (2014): Fiatal közösségfejlesztők műhelye 2000-2003, 75-78. o.
- Keresztesi József (2014): Vallomás a közösségfejlesztésről, 79.-80. o.

Csabai Lucia (2019): A nyomasztó ismeretlentől a szakmai biztonsáig. *Parola*, 3.

Groskáné Piránszki Irén (2009): Tudjunk teremteni! *Parola*, 4.

Halmi Zsuzsa (2023): „Együtt álmodni, tervezni, dolgozni” – Közösségi vállalkozások

mérnöki céltudatossággal és ösztönös közösségi irányultsággal. Halmi Zsuzsa

beszélgetőpartnere Balogné Gaál Zsófia, a Szentgálszőlőhegyért Egyesület vezetője volt.

Parola, 2.

Hankiss Elemér bibliográfia (2017): „ÉN VAGYOK ÉN, VÁLLALOM MAGAM.”

Összeállította Simonné Hittaller Rita. iASK Working Papers. iASK Institute of Advanced Studies, Kőszeg, 2017. 88 oldal

Hargitai Lajos (1990): Népművelőből laptulajdonos. Sárbogárd. *Parola*, 4.

Jane Addams: *Twenty Years at Hull-House with Autobiographical Notes* by Jane Addams. Edited with an Introduction by Victoria Bissell Brown Grinnell College. The Bedford Series in History and Culture. Bedford/St. Martin's Boston, New York. p 276.

Közösségi Adattár

Keresztesi József (2014): Vallomás a közösségfejlesztésről, 79.-80. o. In A közösség

dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács

Edit. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Knyihár Éva (2006): Egy küldetés igaz története, avagy „Pánikhangulat” helyett ráhangolódás

és koherenciára való törekvés. Peták Péter gyakorlatvezető ajánlásával. *Parola*, 5.

Knyihár Éva (2023): Körülöttünk a világ... „Földi létünk során a legmeghatározóbb tapasztalások, tudások az általunk kiépített kapcsolatokból és megélt közösségi élményekből erednek. Azt, hogy életünk során milyen közösségekhez csatlakozunk, sok minden befolyásolja. Múlhat egy véletlen találkozáson, egy váratlan élethelyzeten, de lehet egy nagyon tudatos keresgélés eredménye.” *Parola*, 4.

Markolt Bandi 75 (2023): Köszöntötte és életművéről ajánlott tájékozódni, olvasni- és néznivalót a Parola szerkesztősége. *Parola*, 2.

Mészáros Zsuzsa (2018): Hantos. „A jól megválasztott cél: közösségteremtő erő.” 30 évvel ezelőtt történt. *Parola*, 2.

Monostori Éva (2021): Közösség- és közügyfejlesztés Komáromban. *Parola*, 2.

Péterfi Ferenc (2002): Szétfeszített horizont. Belső erőforrásból intézményeket építeni. '70-es évek vége, Budapest-Újpalota. *Parola*, 3.

Péterfi Ferenc (2021): Könyvajánló: Életmű kötet – a közösségfejlesztő Groskáné Piránszki Irén tollából. *Parola*, 3.

Róka Gyula (1990): Az én iskolám. Siójut. *Parola*, 3.

Sélley Andrea (2021): Hogy is van egy közösségfejlesztő a hatalommal? Önszupervízió.
Parola, 2.

Sülyi Péter (2023): Csak ne ez a dal legyen...”Változtasson életeden az Őrségnek hét csodája.” *Parola*, 2.

Szedes-Kummer Mária (2022): Út a polgármesterséghez – Beszélgetés Polgár Róberttel,
Murakeresztúr polgármesterével. *Parola*, 2.

Takács Péter (1994): Portré Louis Caul-Futy-ról. *Parola*, 3.

Tóth Vivien (2019): Miért lettem közösségfejlesztő? *Parola*, 3.

Trencsényi Imre (1994): Erzs. Portré Guitprechné Molnár Erzsébetről *Parola*, 4.

Varsányi Erika (2013): Egykori közös tér. A Szerző emlékeit idézi fel Balipap Ferencről és a

JPTE szociális munkás képzéséről a Szociálpolitika Tanszék keretein belül, 1989-94-ig. *Parola*, 3.

Varsányi Erika (2014): Példaképek, barátságok és vesztett illúziók. 25-30. o. In A közösség

dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete jubileumi kötetben. Szerk. Farkas

Gabriella és Kovács Edit. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

Közösségfejlesztők Egyesülete honlapja/Kiadványaink

Varsányi Erika (2016): Vívódások és felismerések. Válogatás a Szerző tanulmányaiból

2002-től 2015-ig. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, *Parola füzetek* 114 oldal

A Szerző a kötetéről: *Parola*, 2016/1.

VARGA A. TAMÁS 1940-2002. *PAROLA EMLÉKSZÁM* 2002/2.

Péterfi Ferenc: Tisztelt Olvasó!

Részletek Varga A. Tamás 1971-es műegyetemi jegyzeteiből

Varga A. Tamás fontosabb publikációi

Két baráti kolléga hozzászólása Angliából – John Grayson és Marion Horton

KÖZÖSSÉG – Emlékezés Varga A. Tamás tiszteletére. 2002. szeptember 5.

Kunbábony. Program és résztvevők (beszédjeik fél évvel később, Varga A.

Tamás könyvében jelentek

meg, ld. lejjebb!)

Jegyzőkönyv – a Közösségfejlesztők Egyesülete 2002. július 31.-i

közgyűléséről.

Varga A. Tamás 1940-2002 – Szakmai életút, V.A.T. önéletrajzát kiegészítette

Vercseg

Ilona

Gergely Attila (2002): Tudások, közösség, társadalom. Varga A. Tamás munkásságáról, töredékesen. In Varga A. Tamás könyve, elhangzott az Emlékülésen
Közösségi Adattár

Varga A. Tamás könyve (2003). 1940. március 21 – 2002. július 5. Szerkesztette Vercseg Ilona. Műszaki szerkesztő Huszerl József. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 288 o. *Közösségi Adattár*

Velencei Ágnes (2022), Pro Urbe Ferencváros-díjas közösségfejlesztő ad választ a „Hogy vagy, mi foglalkoztat?” kérdésre, a Közösségfejlesztők Egyesülete választmányából Halmai Zsuzsa által szervezett és vezetett rendszeres online beszélgetéssorozatán. Az írásos változatot Dudok Dávid készítette. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona (1990): Előszó Nagy Bálint: Hol van már a paraszt? című önéletrajzi könyvéhez. Egy bakonyszentkirályi parasztsors. Az interjúk felvétele 1988 áprilisa és 1989 áprilisa között történt, készítette és szerkesztette: Vercseg Ilona. Országos Közművelődési Központ Módszertani Intézete, Budapest. 188 o.
Közösségi Adattár

Vercseg Ilona szerk. (1992): Közösségfejlesztő lelkészek. Interjú Bárány Anzelm nógrádmarcali katolikus pappal; Mocsáry Csaba etesi plébánossal és Szabó József karancskeszi plébánossal. Életutak, közösségfejlesztés. Az interjúkat készítette Pálinkás Sándorné és Vercseg Ilona. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 59 oldal.

Vercseg Ilona (2023): A velünk élő Rendek Sanyi – nekrológ. *Parola*, 3.

Vincze Béla (2007): Húsz évesek vagyunk, avagy adsz teret a másnak ...? Ifjúsági közösségi munka. *Parola*, 5.

34.Szolidaritás

Csepeli György (2010): Társadalmi szolidaritás – összetartó társadalom. Elhangzott a VII. Nyári Egyetem a közösségi részvétel fejlesztéséért nyitó előadásaként, 2010. július 28-án. *Parola*, 3: címlap és 3–6.

Foundation Desenvolupament Comunitari Barcelona (2015). Katalónia, Barcelona: A

társadalmi és gazdasági szolidaritás elősegítése a helyi közösségi fejlesztésekben. A

barcelonai Poblenou szomszédság átalakulása. *Parola*, 2.

Feischmidt Margittal, a Társadalomtudományi Kutatóközpont munkatársával beszélgetett

Péterfi Ferenc (2021): Fokozza-e a szolidaritást a vírusválság? *Parola*, 2.

G. Fekete Éva (2012): A SZOLIDARITÁS GLOBALIZÁCIÓJA a Szolidáris Gazdaság Európai Hálózata Alakuló Kongresszusának Kiáltványa, Barcelona 2011. *Parola*, 1.

Kerekasztal beszélgetés a szolidaritás esélyeiről és realitásairól (2010). VII. Nyári Egyetem, 2010, Kunbábony. A kerekasztal résztvevői: Gyuris Tamás, Lakner Zoltán, Márton Izabella és Vercseg Ilona. *Parola*: 3.

Perintfalvi Rita (2017): A szolidaritás etikája – Az egyházak felelőssége, hitelessége és

botránya. Előadás az évi Közösség konferencián. *Parola*, 4.

Péterfi Ferenc és az Inspirál Közösségfejlesztő Csoportból Boda Kitti és Tóth Vivien szerk.

(2015): *Párbeszéd a szolidáris szomszédságért*. Közösségfejlesztés Újpalotán a Zsókvár

lakónegyed szociális városrehabilitációs programjában.

Közösségfejlesztők Egyesülete honlap: Kiadványaink

Péterfi Ferenc (2015): Megjelent! Párbeszéd a szolidáris szomszédságért. Közösségfejlesztés Újpalotán a Zsókavár lakónegyed szociális városrehabilitációs programjában. *Parola*, 4.

Rorty, Richard (1994 [1989]): Esetlegesség, irónia és szolidaritás. *Jelenkor*, Pécs. Eredeti kiadás: uő (1989): *Contingency, Irony, and Solidarity*. Cambridge University Press, Cambridge.

Tistyán László (2021): A szomszéd sokkal közelebb van, mint az állam. *Parola*, 1.

Vercseg Ilona: Közösségek – válság és hiány. Az anómia; Közjó és magánjó; Szolidaritás-

hiány; A szervezetheg-szervezetlenség jelensége; Cselekvéshiány; Társadalmi mellett

civil részvételt is! „A közösségi-civil fejlesztők előtt tehát a cselekvőképesség, a

szervezetheg, a szolidaritás, a közjóért való cselekedetek és a közmegegyezésen alapuló

értékek-normák fejlesztésének összetett feladata áll, a közösséghez tartozás és a részvétel

fokozása és modernizálása révén.”

In Közösségtelmélet (2018) 135 oldal. 11. fejezet. Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp., *Parola-füzetek*

Warren (1963) amerikai szociológus szerint a települési közösségnek öt funkciója van az

életünkben:

- a szocializáció, melyen keresztül a közösség bizonyos értékeket olt tagjaiba, olyanokat, amelyek a leginkább az adott kultúrában érvényesek;
- a gazdasági boldogulás: a közösség biztosítja tagjainak a megélhetést;
- a társadalmi részvétel: a közösség biztosítja tagjai számára a társasági, társadalmi élet lehetőségét, a jogok és kötelességek gyakorlását;
- a társadalmi kontroll, amelynek alapját a közösség értékei és normái jelentik, valamint a köz ügyei iránti elkötelezettség és felelősség;
- a kölcsönös támogatás és az ahhoz vezető együttműködés, mely folyamat segítségével a közösség tagjai megvalósítják azokat a feladatokat, amelyek túl nagyok vagy túl sürgősek ahhoz, hogy egy

személy egyedül kezelni tudja. E funkciót a szolidaritás funkciójának is szokták nevezni.

„A közösség egyik fő jellemzője az, hogy e funkciókat a lokalitás szintjén szervezi meg.” (Warren, 1963:10, fordította Varga Tamás)

In Vercseg Ilona (2020 szeptembere): *Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete.* Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, *Parola-füzetek*, 142 oldal. Az idézet a 33. oldalról való.

SZÓCIKKEK
ABC-RENDEN

III. A forrásjegyzék szócikkei ABC sorrendben

[1968 és az ellenkultúra.](#)

[1968. Mi történt és milyen változások indultak el 50 éve?](#)

[20 éve indultunk! A Parola 20. születésnapja.](#)

[20 éve... Gondolatok, kérdések a 20 éve alakult Közösségfejlesztők Egyesületének ünnepi találkozásán](#)

[20. Nyári Egyetem a közösségi részvétel fejlesztéséért.](#)

[20+1 éves a Dialóg Egyesület: „konferencián” vették végig az életszakaszokat.](#)

[25 éve szól a Civil Rádió – ajánló.](#)

[25 éves a szociális és közösségi képzés a Pécsi Tudományegyetemen.](#)

[25 Years of Networking for Community Development.](#)

[25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány \(2021\)](#)

[30 éves az Autonómia Alapítvány](#)

[30 évvel ezelőtt történt.](#)

[3933 Olaszliszka.](#)

[48 órás ötletmaraton Budapesten is, a Ferencvárosi Közösségi Alapítvány kezdeményezésére.](#)

[A \(Gyöngyös\) városi önkormányzat szerveződéséről.](#)

[A „Civil társadalom jövője”](#)

[A „Galgamenti emberek” c. fotókiállítás megnyitója.](#)

[A „kultúra” propagálójából a helyi társadalom önfejlesztő intézménye](#)

[A „XXII”-es csapdája, avagy: Virágot utcán?](#)

[A bábonyi szövetkezés.](#)

[A bakonyársarkányi közösségi felmérésről.](#)

[A bennünk élő alkotó felébresztése – a közösségi művészetek útján.](#)

[A Bessenyei Díj átvételekor](#)

[A bevásárlóközpontok a közösségfejlesztő szemével.](#)

[A Bodrog-menti felzárkóztató program módszertani tanulmánya.](#)

[A bringa elindult. Megalakult a Bringa Munkacsoport.](#)

[A Budapest Brand programja a főváros születésnapja alkalmából \(2023\).](#)

[A Budapesti Városvédő és Polgári Szervezetek Szövetségének \(VPSZ\) programja.](#)

[A Challenge for Communities in Europe: Economy, Environment, Education.](#)

[A civil egyesületek és társaskörök nyugat-magyarországi randevúja](#)

[A Civil Kollégium Alapítvány kampányai a járványhelyzetben.](#)

[A civil társadalmi szervezetek ereje minden demokrácia jellemzője.](#)

[A civil társadalom és új ellenségei](#)

[A civil társadalom nyomvonalai az új európai térben.](#)

[A civilek hatalma – a politikai tér visszafoglalása.](#)

[A civil-nonprofit szervezetek szerepvállalása a felnőttek képzésében.](#)

[A cselekvés szerkezete és a közösségi dinamika](#)

[A cselekvő ember.](#)

[A cselekvőképessé válás folyamatáról.](#)

[A cserkészliliom kőtelki virága.](#)

[A csoportos problémamegoldás segítése.](#)

[A dán felnőttoktatás rendszere.](#)

[A demokrácia állapota](#)

[A demokrácia és a civil társadalom átalakítása a globális térben.](#)

[A demokrácia megerősödésének társadalmi feltételei.](#)

[A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! \(2023\)](#)

[A demokráciáról való tudatosság.](#)

[A didergő demokrácia és az önkormányzatok.](#)

[A döntéshozatalban való állampolgári részvétel jó gyakorlatainak kódexe. INGO.](#)

[A dörögdi medence organikus fejlesztése.](#)

[A falu. Útmutatás a falu tanulmányozásához.](#)

[A falugondnok.](#)

[A Falusi Suttogóban mindenki szóhoz jut.](#)

[A falusi turizmus szerepe a térségfejlesztésben.](#)

[A falusi turizmusról.](#)

[A falvak felelőssége – felelősségünk a falvakért.](#)

[A fejlesztői munka esélyei és irányai városokban.](#)

A fejlesztői tevékenység.

A fejlődés partnerségi megközelítése a kelet-európai régióban.

A felépülés és/vagy beépülés esélyeiről.

A felnőttek ösztönzése oktatási és művelődési tevékenység támogatására.

A Felső Szabolcsi Térségi Fejlesztő Társulás.

A felső-kiskunsági közösségfejlesztő folyamat eredményei és nehézségei.

A Felzárkózó települések program

A Ferencvárosi Közösségi Alapítvány és 2018-as tevékenységei.

A fiatalkori szocializáció és a helyzetbe hozás lehetőségei a közösségi tanuláson keresztül.

A fiatalok találjanak rá a saját hangjukra!

A filantrópiától a partnerségig.

A folyó út legyen, ne határ.

A formalizmus az etikában és a materiális étiketika.

A fő, hogy egészség legyen.

A Főiskolai Szociális Telep tevékenysége és settlement-munka módszere.

A gyakorlat elméletének vázlata.

A HACKATHON „BESZÉDE”

A Hajós-jelenség. Alföldi Albert, Hajós.

A Hangyárosböröndi Hagyományörző Famíves csoport története

A harmadik évezred küszöbén.

A harmadik szektor legfontosabb jellemvonásai Ausztriában.

A hatalom fogalma és értelmezése a közösség-szervezésben

A hatalom társadalma vagy a társadalom hatalma?

A határok kibővítése.

A hátrányos helyzetűek.

A hazai nem-kormányzati szervezetek (NGO) alakuló mozgalma.

A Hegyközi Vasút visszaállításáért.

A hely szelleme Wekerlén.

A helyi cselekvés - alapítvány létrehozása.

A helyi cselekvés az új társadalmi rendben.

A helyi fejlesztések szerepe és lehetősége a Dél-dunántúl falvaiban I. rész.

A helyi fejlesztések szerepe és lehetősége. II. rész.

A helyi közösségek mozgósítása.

A helyi közösségfejlesztési folyamatról a közösségi felmérés kapcsán.

A helyi nyilvánosság nem csak helyi ügy.

A helyi nyilvánosságot szervező módszerek.

A helyi orgánnum mint a helyi fejlesztés eszköze.

A helyi önállóság feltételei az irányítás területi rendszerében.

A helyi önkormányzatok segítése Lengyelországban.

A helyi rádiózásról. Helyi rádió- és televízió állomások Hollandiában.

A helyi rádiózásról: Kábelrádió Veszprémben.

A helyi sajtó és a közélet Zalaegerszeg példáján.

A helyi társadalmi-kulturális fejlesztés.

A helyi társadalom fejlettsége és szerepe a városfejlesztésben.

A hetvenes évek változásai és a művelődési otthonok innovációs törekvései Magyarországon.

A holland megközelítés.

A homoródszentmártoni közösségfejlesztő és közművelődési vándortábor.

A hőkorszak vége.

A JÁRÓKELŐ a városi közösségi élet aktivistája.

A jéghegy csúcsa.

A jövő kihívásai: A (a nem-kormányzati szervezetek) hazai esélyeiről.

A jövő kívánatos szakmai irányai.

A jövő nemzedék, avagy az állampolgári tanulás iskolán kívül és belül (2013):

A kapcsolati tőke.

A Kapu (Gateway)

A Kelet-magyarországi Közösségszolgálat.

A keresztény hitalapú közösség-szervezés hatalomképe.

A késleltetett városfejlődés társadalmi konfliktusai.

[A késleltetett városfejlődés társadalmi konfliktusai.](#)

[A kirekesztettek bevonása.](#)

[A kisebbségi népismeret oktatása a nemzetiségi iskolákban, I-II. rész](#)

[A Kiserdő-védők története a Közélet Iskolája podcastjében.](#)

[A kisiskola sorskérdéseiről Kővágóottösön.](#)

[A kisiskolákról. Szigetvári tanácskozás.](#)

[A kisközösségek gazdasági mozgásteré.](#)

[A Kistérségi Szerveződések II. Országos Konferenciájának Állásfoglalása](#)

[A klub mint aktivizáló környezet.](#)

[A Komárom-Esztergom megyei Közösségszolgálat.](#)

[A kommunikatív cselekvés elmélete 1-2.](#)

[A konzervativizmus.](#)

[A Kovász Közösség létrejötte](#)

[A környezeti neveléstől a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata felé.](#)

[A közbizalom és a részvétel helyzete Magyarországon 2008 őszén.](#)

[A közbizalom újraépítésének esélyei a helyi társadalomban.](#)

[A közelmúlt kulturális közösségeinek határon túli történetéről](#)

[A közmeghallgatás mint az állampolgári részvétel intézménye.](#)

[A közművelődés fejlődésének tendenciái a '80-as évek Magyarországon.](#)

[A közművelődési szakemberek lehetséges integrációs tevékenységéről.](#)

[A közművelődéstől a szabadművelődésig.](#)

[A közös alkotás ereje](#)

[A Közös Ország Mozgalom tevékenysége.](#)

[A közösség dicsérete.](#)

[A közösség dicsérete.](#)

[A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete](#)

[A közösség ereje: Az indulástól a helyhatósági választásig.](#)

[A közösség tanulása, a tanulók közössége és a közösségfejlesztők fejlesztése.](#)

[A közösség: ERŐ és FORRÁS. Részvétel és aktivizmus a közösségek megerősödésében.](#)

[A közösségek megújulásának útjai.](#)

A közösségek szolgálatában

A közösségépítés új alternatívái Magyarországon.

A közösségfejlesztés épülő hazai hálózata és kapcsolatrendszere.

A közösségfejlesztés értékei és etikája. Szabad-e beavatkozni?

A közösségfejlesztés és a helyi hatalom kapcsolata.

A közösségfejlesztés és Borsod-Abaúj-Zemplén megye.

A közösségfejlesztés európai trendje.

A közösségfejlesztés fejlődési folyamata a főbb események tükrében 1975-2009.

A közösségfejlesztés gyökerei Hollandiában.

A közösségfejlesztés gyökerei Hollandiában.

A közösségfejlesztés hazai sajátosságai.

A közösségfejlesztés helyzete a felnőttképzésben.

A közösségfejlesztés iránti általános szükségletek

A közösségfejlesztés mozgástere.

A közösségfejlesztés oktatása és tanulása Dániában.

A közösségfejlesztés professzionalizációja Közép- és Kelet Európában

A közösségfejlesztés szakmai profilja.

A közösségfejlesztés támogatása Európában.

A közösségfejlesztés további magyar sajátosságai.

A közösségfejlesztés története és fejlődése Németországban.

A közösségfejlesztés változó meghatározottsága.

A közösségfejlesztési folyamat.

A Közösségfejlesztők Egyesülete által alapított országos szervezetek:

A közösségfejlesztők képzése (a helyi, vidéki fejlesztés esetében).

A közösségfejlesztők új műhelye a fiatal szakembereké.

A közösségi akarat esélyeiről.

A közösségi beavatkozás megközelítései.

A közösségi érdekérvényesítés perspektíváiról

A közösségi érdekvédelem fontossága a mai civil társadalomban és a fogyasztóügyben.

A közösségi fejlesztőmunka képzése.

A közösségi gazdaságfejlesztési kezdeményezések esélyei Magyarországon.

A közösségi ház modell. A Csapókerti Közösségi Ház.

A Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ)

A Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ) jövője.

A közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat fél éve (2007).

A Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat fél éve (2007).

A közösségi kiállítás mint közösségi akció.

A közösségi médiahasználat szakértőinek képzése.

A közösségi munka alapelvei, értékrendje és területei.

A közösségi munka értékei, céljai és alkalmazási formái.

A közösségi munka folyamata és módszerei.

A közösségi munka holland profilja (Geroesprofiel opbouwwerkert);

A közösségi munka jelentősége és lehetőségei a szociális

A közösségi munka meghatározottsága

A közösségi munka szerepe a közösségi szolgáltatásokban. Irányelvek.

A közösségi munkafejlődése Spanyolországban.

A közösségi munkához szükséges szakértelem.

A közösségi munkás szerepei.

A közösségi művelődés és közösségi iskolák létrehozásának lehetőségei.

A közösségi művelődés terei – alapkérdések.

A közösségi művelődés terei II.

A közösségi művelődés terei. Az épület. I.

A közösségi rádiók legfontosabb jellemzői (1998).

A közösségi rádiózásról.

A közösségi részvétel erősítése a fenntartható vidékfejlesztés igazi esélye.

A közösségi részvétel jelentősége a vidéki térségek fejlesztésében.

A közösségi szociális munka és a közösségfejlesztés speciális kapcsolata Magyarországon.

A közösségi tanulás és egyéb, a közösségek épülését támogató kezdeményezések a roma lakosság körében.

[A közösségi tanulás kézikönyve.](#)

[A közösségi tervezés maratonja](#)

[A Közösségi Tervezés Maratonja II. \(2023\):](#)

[A Közösségi Tervezés Maratonja II:](#)

[A Közösségi Tervezés Maratonja.](#)

[A közösségi tervezés maratonja.](#)

[A közösségi tervezési maraton hatásai egy adaptációs folyamatban.](#)

[A közösségi tőke.](#)

[A közösségszervezés mint szakma elindításának történetéről](#)

[A közösségszervezésben elért sikerek.](#)

[A kultúra csarnokai.](#)

[A kultúra fogalmának történelmi változásai](#)

[A kulturális fejlesztés stratégiái és az alpműveltség falun:](#)

[A kunbábonyi közösségi öngyógyító kert és a permakultúra.](#)

[A LEAP \(Learning, Evaluation and Planning\) a magyarországi közösségfejlesztésben.](#)

[A legfontosabb a gyerek:](#)

[A legkisebb közös többszörös.](#)

[A Longo Mai szövetkezetek húsz éve \(1993\)](#)

[A Magdolna szomszédság és a Nap Klub Alapítvány](#)

[A Magdolna-negyed közbiztosági és köztisztasági helyzete és a 2011-es Bűnmegelőzési program lakossági nézőpontból.](#)

[A Mag-ház 15. és az ART-Tér Művészeti Szabadiskola és Közösségi Tér](#)

[A magyar demokrácia válsága.](#)

[A magyar társadalom kulturális állapota \(a szocialista években\)](#)

[A magyarországi cigányok helyzete.](#)

[A magyarországi Egyesületek címtára a reformkortól 1945-ig.](#)

[A magyarországi settlement története I.](#)

[A magyarországi settlement története II.](#)

[A Maison Familiale Rurale elnevezésű oktatási intézmények](#)

[A Máltai Szimfónia.](#)

A Mánfai Önkéntes Segítő Hálózat.

A Mánfai Önsegítő Mezőgazdasági Csoport.

A maroktelefonoktól az egerrel történő döntéshozatalig. Marokból marokba.

A második nekifutás. A népfőiskolai mozgalom útja a magyar művelődésben.

A mesés Hetés titka.

A mezőgazdasági egyesülettől a szövetkezetiig az önkormányzat részvételével.

A mural painting módszer.

A művelődés szabadsága.

A művelődés szerepe az autonóm személyiség kialakulásában

A művelődési otthon alaptevékenységének rendszere (vázlat).

A művelődési otthon funkcionális rendszere.

A művelődési otthon mint egyesület

A nagy nonprofit vásár.

A Nagyerdőért összefogás – esettanulmány

A nagykorú magyar civil társadalom.

A Nagyrábéi Baráti Kör és Egyesület 10 éve.

A Napklub fénye és a napfény íze – a Józsefvárosban.

A nélkülözhetetlen kultúra.

A nemzetek felemelkedése és bukása.

A nemzetek feletti civil társadalom és kialakulásának elősegítése.

A nemzeti kisebbségek oktatási rendszerei Lengyelországban.

A nemzetközi helyzet fokozódik!

A népfőiskola nem volt, hanem lesz.

A népfőiskolai mozgalomról.

A népművelés és a szociális munka szakmásokodása angolszász és magyar metszetekben.

A népművelés és a szociális munka szakmásokodása angolszász és magyar metszetekben.

A nonprofit szervezetek részvétele az állami és önkormányzati feladatok ellátásában II.

A Női Együtthatók c. vándorkiállítás első állomása Kunbábonyi Nyári Egyetem.

A növekedés-ellenes mozgalomról.

A Nyíregyházi Kosár bevásárló közösség története.

A nyomasztó ismeretlentől a szakmai biztonsáig.

A nyomornegyedekben rejlő lehetőségek.

A Nyomtass te is! modell a helyi nyilvánosságban.

A palócföldi közösségekért: A Nógrád megyei ifjúsági közösségi számláról. (1990).

A perei InDaHouse Vendégház sikerei és kudarcai.

A piaci szektor – partner a fejlesztésben.

A polgárosodásról és a Balti Államok felnőttneveléséről.

A prosperáló közösség. A társadalmi tőke és a közélet.

A Puszta Rádió Egyesület és a Puszta Hangja.

A puszták népe – Pálfa.

A remény mint egyesületi mozgatóerő.

A rendszerváltás előszelében alakult, de mára már felnőtté vált.

A rendszerváltás folytatódik. Az önkormányzatiság eszméje.

A romák társadalmi részvételének megerősítése közösségi fejlesztőmunkával.

A settlement mozgalom.

A settlement.

A settlementek esélyei Magyarországon. Gyökerek és esélyek.

A settlementek szerepe a sztereotípiák, az előítéletek és a rasszizmus elleni küzdelemben.

A Settlement-gondolat időszerűsége Magyarországon.

A Skót Önkormányzatok Konvenciója.

A svéd demokrácia: a lakosok és az önkormányzat megosztott felelőssége.

A Szabad Rádiók Európai Szövetsége a demokratikus társadalom esélyeiről.

A szabad rádiózás valami más: Fiksz Rádió.

A szakmai támogatás folyamata a Civil Kollégium Alapítvány közösség-szervező programjában.

A szatmári fejlesztőmunka I.

A szervezés ereje/The Power of Organizing

A szociális földprogramról (1996).

A szociális munka elmélete és gyakorlata 3. kötet.

A szociális védőhálóról – alulnézetben.

A szociográfiai alapismeretek vázlata.

A szolidaritás etikája

A SZOLIDARITÁS GLOBALIZÁCIÓJA.

A szomszéd sokkal közelebb van, mint az állam.

A szomszédság mint a társadalmi cselekvés színtere.

A Szőnyi Kulturális Egyesület által működtetett közösségi ház terve.

A SZÖVETSÉG szakmapolitikai irányelvei.

A tanuló felnőtt.

A tanúságtétel vasfüggöny

A társadalmi és erkölcsi tőke a mai magyar társadalomban.

A társadalmi folyamatok és a szakma megújulásának lehetőségei.

A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása.

A társadalmi részvétel online útja.

A társadalmi tanulás és a közösségfejlesztés

A társadalmi tőke (social capital) mérése magyarországi településeken.

A társadalmi tőke mint a társadalomban fellelhető nem anyagi erőforrás.

A társadalomelmélet alapjai

A te ötleted, a te hangod, a te közösséged.

A települések energiahatékonyságáért program 1995-ben:

A településfejlesztés közügy.

A településfejlesztés térségi összefüggései.

A települési közösség vizsgálatának elméleti keretei az amerikai szociológiában.

A települési közösségek öt funkciója

A települési közösségfejlesztés és a humán erőforrás fontossága.

A települési szintű közösségi kezdeményezéseket támogató program

A településszintű közösségi aktivizálás módszerei.

A tenni akarás legnagyobb ellensége a félelem

A tisztító medencék nádmezői észrevétlen simulnak a tájba.

A többszörösen hátrányos helyzetű, fiatal munkanélküliek közösségi nevelése

A tudósról, akit nem ismerünk.

[A turizmus mint fejlesztő munkalehetőség.](#)

[A valóság társadalmi megformálása.](#)

[A változás, e változatlan létező.](#)

[A városnövekedés szakaszai.](#)

[A városrészi önkormányzatok működésének tapasztalatai.](#)

[A velünk élő Rendek Sanyi – nekrológ.](#)

[A VFC LEADER program felmondása.](#)

[A vidékfejlesztés kihívásai \(és lehetőségei\) napjainkban.](#)

[A vidékfejlesztési programok alapja a közösségfejlesztés.](#)

[A virágzó izlandi e-demokrácia.](#)

[A VOKA programjának bemutatása.](#)

[A Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás és fejlődésének tapasztalatai.](#)

[A Zöldút \(Greenway\) filozófiája és logisztikája az USA-ban.](#)

[ABATHON – közösségfejlesztő maraton.](#)

[Acitivism that Makes Sense: Congregations and Community Organization.](#)

[Action Research and Interactive Research. Beyond Practice and Theory.](#)

[Acsaiak vagyunk... közösségi fotókiállítás a Galga menti Acsán.](#)

[Adalékok a gyerekközösségek önmeghatározásához.](#)

[Add tovább! Fiatalokkal a települési közösségekért!](#)

[Afrikát rossz gyógyszerrel kezelik](#)

[After 1989: Morals, Revolution and Civil Society](#)

[aHang és Szabad aHang \(2023\):](#)

[Ahol jó emberek egy jó ügyért találkoznak](#)

[Ahol tudatosság uralkodik, ott elveszettségnek nincs helye.](#)

[Ajánlás a települések, a települési társulások és a megyei önkormányzatok ifjúsági referenseinek feladatköréhez](#)

[Ajánlások a községi és kisvárosi településfejlesztési koncepciók készítéséhez.](#)

[Ajánlások a részvétel fejlesztéséért.](#)

[Ajánló](#)

[Ajánló a közösségi megoldások köréből \(2021/2\).](#)

[Ajánló a közösségi megoldások köréből \(2023/1\).](#)

[Ajánló a közösségi megoldások köréből \(2023/2\).](#)

[Ajánló a közösségi megoldások köréből \(2023/3\).](#)

[Ajánló a közösségi megoldások köréből \(2023/4\).](#)

[Ajánló a közösségi megoldások köréből. Közösségi válaszok a járványtól az önkormányzatok megújulásáig.](#)

[Akadályok nélkül – az akadálymentes Józsefvárosért](#)

[Akarják-e kamatoztatni a közösség meglévő erőforrásait?](#)

[Aktív és tanuló közösség – a gyakorlattól az elméletig.](#)

[Aktív európai állampolgáriság – egy közép-kelet-európai nézőpont.](#)

[Aktív európai állampolgáriság – nemzetközi Közösség konferencia.](#)

[Aktív európai állampolgáriság.](#)

[Aktív európai állampolgáriság.](#)

[Aktív európai állampolgáriság.](#)

[Aktív európai állampolgáriság.](#)

[Aktivizáló módszereink.](#)

[Alakítsunk Párbeszéd-köröket.](#)

[Alapelvek, értékek, etika a közösségfejlesztésben](#)

[Alapvetés.](#)

[Alattvalók, választópolgárok, megélhetési civilek.](#)

[Alkossunk közösségben.](#)

[Állampolgári mozgalom egy NATO-radar építése ellen.](#)

[Állampolgári Részvétel Hete 2009.](#)

[Állampolgári Részvétel Hete 2023. RÉSZVÉTEL HETE – DEMOKRÁCIÁT HELYBEN](#)

[Állampolgári tanácsadó testületek.](#)

[Állampolgárság, politika, erkölcs, közösség.](#)

[Alsómocsoládi Falugazda Szociális Szövetkezet.](#)

[Alternatív Közösségek Egyesülete – Civil Koalíció – Civilizáció \(2017\).](#)

[Alternatív oktatási népszavazás 2023 október 20 és október 30 között az Egységes Diákfront és az aHang szervezésében](#)

[Amerikai önkéntesek: Egy gyerekek és nagymamák által elindított mozgalomról.](#)

Ami összeköt, avagy egy francia kapcsolat.

Amíg a fű kinő – avagy tíz ok, amiért nem veszek benne részt.

Amikor szinte vágni lehetett a civil kurázsit! – Emberek, akik a célt figyelik, nem a rajtot.

Amit az üzleti világ a nonprofit szervezetektől tanulhat.

Amivel még nem számolunk...

An Experiment in Community Development in the Bakony, Hungary.

Angliai élmények.

Angol-magyar közösségi munkások konferenciája Szécsényben

Angyali szigetek (helyi közösség egy kis ráckevei szigeten).

Animáció a közösségfejlesztésben

Aranygombos Telkibánya – közösségfejlesztő szemmel. 2005-2007.

Archamp. Példa a kistérségi összefogásra (1993).

Asset-based approaches to rural community development.

Átadták az idei Aranyvirág Roma Női Civil díjat.

Auróra (közösségi tér)

Autonómia és etatizmus a magyar civil társadalomban.

Avasi monológok.

Az „Én” – csapatvállalkozásban.

Az a jó, amit mások találnak ki és részt is vesznek benne

Az Add tovább! feeling.

Az alapítók közt egy csurgói.

Az állami és önkormányzati szervek kapcsolata a nonprofit szektorral

Az állampolgári részvétel és a közbizalom gyorsmérlege.

Az Állampolgári Részvétel Hete + 2006.

Az Állampolgári Részvétel Hete.

Az Állampolgári tanács a gyakorlatban.

Az amerikai önkéntes szektorról.

Az angol és holland közösségi munka, közösségfejlesztés fejlődésének áttekintése

Az anómia elterjedtsége és a normaszegés elfogadottsága három visegrádi országban.

Az autó és az élhető város.

Az Autonómia Alapítvány elmúlt 20 éve (2010)

Az Autonómia Alapítvány erőforrásairól.

Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák

Az Egész és a Rész viszonyáról

Az egyesülés szabadsága.

Az egyesületek mint cél a születendő Európa számára.

Az egyesületek pénzforrás-teremtő lehetőségei.

Az egyeztetési, kiütkeresési folyamatra terhelődik a felelősség.

Az egyház társadalmi súlya nem az egyháztagok és az intézmények számától függ.

Az egymásért végzett munka értéke és jelentősége, kalákában végzett házfelújítás
Ágon: közösségfejlesztés álsruhában.

Az együttes tanulástól a közös munkáig.

Az elbeszélte történelem (oral history) lehetőségei az andragógiai oktatásban.

Az élhetőség kulcskérdései.

Az elnyomottak pedagógiája.

Az elnyomottak pedagógiája.

Az első magyar szövetkezetfejlesztési tanfolyam.

Az első tíz év – eseménynaptár.

Az emberi erőforrás állapota a Felső-Kiskunsági kistérségben.

Az emberi természet biológiai gyökerei.

Az emberi természet.

Az én iskolám. Siójut.

Az én történetem Olaszliszka romaságának története.

Az építette örökség védelme – a debreceni Civisházakért csoport bemutatkozása.

Az érdekvédelem dinamikája.

Az Észak-magyarországi Roma Unió 10 év alatt végzett munkájának vázlata.

Az Etei Tejszövetkezet.

Az európai közösségfejlesztés keretrendszere.

Az Európai Unió által a tagjelölt országoknak nyújtott segítség

Az Európai Városi Charta

Az európai városi közösségfejlesztés és társadalmi bevonás.

Az ICEA International Community Education Association budapesti konferenciájának záró előadása

Az ifjúkori válság Európa-szerte élő gond.

Az ifjúsági munkanélküliség kezelése Dél-Franciaországban.

Az interprofesszionális együttműködés és a szociális munka.

Az Irgalom Mozdulatai.

Az írországi közösségfejlesztés története.

Az istenkúti Remete Rádió.

Az olvasótábor.

Az orvosi műszerek gyártásától a cirkusz-varieté és sport szolgáltatásokig, vagy a biciklis turizmusig.

Az Önkéntes Erőfeszítések Nemzetközi Szervezetének bemutatása.

Az önkéntes munka a társadalmi környezet gyümölcse.

Az önkéntesség újjászületése.

Az önkormányzatok felelőssége.

Az önkormányzatok jelenlegi helyzete és együttműködése a civilekkel (2020)

Az önszegélyezés Magyarországon

Az önszerveződés alakulása Magyarországon.

Az önszerveződés feltételei és lehetőségei.

Az összeomlás után – a közösségi gazdaság erősödése.

Az új lakótelepek szociológiai problémái.

Az újjászerveződő Hangya Szövetkezeti Mozgalomról.

Az újpesti Főiskolai Szociális Telep.

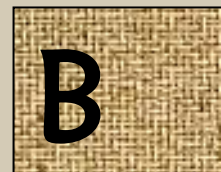
Az újrakezdés képessége.

Az újratöltés útja. Az indiai tradíciókból tanulunk.

Az UNESCO által 1987-ban Magyarországon rendezett közösségfejlesztési konferencia anyagai

Az útépítéstől a társadalomépítésig.

Babák rózsaparkjától a bölcsis forradalomig.

Balipap Ferencre emlékezünk,

Balipap Ferihez, Gyulaj, 2013. július 24. Péterfi Ferenc búcsúbeszéde

Balogh Attila (2016).

Balogh Flóra, Kele Csilla, Kovács Edit, Mészáros Zsuzsa, Péterfi Ferenc (2013).

Balogh Fruzsina beszélget

Barangolás az interneten.

Baráti körtől a térségi összefogásig.

Bazsó Gabriella (2008).

Beavatkozás egy Szentjánosbogár Klub mindennapjaiba.

Befogadás, igazságosság, részvétel.

Beke Pál (1990).

Beke Pál (1990).

Beke Pál (1991).

Beke Pál (1992):

Beke Pál Emlékcím.

Beke Pál Emléktábla.

Bemutatjuk a Legalább ennyit kisközösségi rádiózásról című kiadványt

Bemutatjuk Dr. Pallai Katalin: Társadalmi részvétel – Bevezetés a helyi önkormányzati képviselők számára című könyvét.

Bemutatkozik a RECIPROK.

Bemutatkozik az Oroszlányi Munkanélküliek és Álláskeresők Egyesülete.

Bemutatkozik egy új gyermekmozgalom, a 4H Klubok szövetsége.

Bemutatkozunk.

Beszámoló az eMultiCoop Szociális Szövetkezet 2009. évi tevékenységéről.

Beszélgetés a diófák alatt

Bevezető gondolatok az intézményközi együttműködés és a szakmaköziség szükségességéről.

Bevezető gyanánt – a partnerségi tematikus Parola-szám elé

Bezáródó kapcsolati hálók: szegény roma háztartások kapcsolati jellemzői.

Bizalmi és kölcsönösségi hálózatok

Bizalom – kötődés – fejlődés.

[Bizalom és diszkrimináció a közösségi gazdaságban.](#)

[Biztonság, bizalom és remény](#)

[Blin, Marianne: „A szegények bankja”](#)

[Bogárd és Vidéke– egy kistérségi hetilap 33 éve.](#)

[Boldogabb város akció – Kurzus egy élhetőbb városért](#)

[Borbála Ifjúsági Népfőiskola és Segítőház:](#)

[Borostyánkő Út Program.](#)

[Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közművelődési Módszertani Központ, Miskolc \(1991\).](#)

[Bölcs „laikusok”](#)

[Brickebacken.](#)

[Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember.](#)

[Building communities from the inside out: A path toward finding and mobilising a community’s assets.](#)

[Building European civil society through community development.](#)

[CAL Association, Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej](#)

[CAL Association, Warsaw \(2019\).](#)

[Caring communities.](#)

[CEBSD Combined European Bureau for Social Development](#)

[CEBSD/EuCDN 25 Years.](#)

[CEBSD/EUCDN az 1990-es és 2000-res évek elején.](#)

[CEECN \(Central and Eastern European Citizens Network\) amerikai tanulmányút](#)

[Central and Eastern Europe in the Limelight.](#)

[Citizen Education, Municipal Development and Local Democracy in Norway.](#)

[Citizenship Survey 2001.](#)

[Civil a pályán: Egervölgye civil szervezetei.](#)

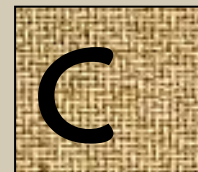
[Civil aktivisták tiltakozó akciói, mozgalmi Magyarországon 2010-től napjainkig.](#)

[CIVIL ÉRDEKKÉPVISELET, avagy apró lépések a részvételi demokrácia felé.](#)

[Civil Europe – Civil Hungary.](#)

[Civil Közösségek Háza, Pécs \(1997\).](#)

[Civil minimum 2022 – új civil partnerséget ajánlunk.](#)

[Civil Rádió – Budapest](#)

[Civil Szelfi – egy város civil társadalmának feltérképezése.](#)

[Civil szervezetek a nemzetközi fejlesztési együttműködésben – magyar kitekintés.](#)

[Civil szervezetek és a vidékfejlesztés.](#)

[Civil szervezetek Vas megyében.](#)

[Civil társadalom - mit jelent a tagjai számára?](#)

[Civil társadalom – nonprofit világ.](#)

[Civil társadalom iroda Zalában.](#)

[Civilek a társadalmi párbeszédben.](#)

[Civilek jó szomszédságban és Budapesti Nyilatkozat az európai közösségfejlesztésről \(2004\):](#)

[Community and Social Work. Principles, values and objectives in community work.](#)

[Community Building in Lithuania.](#)

[Community Care Approach: A Strategy for Social Inclusion.](#)

[Community Development – A European Challenge.](#)

[Community development and civil society.](#)

[Community development and civil society.](#)

[Community Development and Community Based Economic Development.](#)

[Community Development and Community Based Economic Development.](#)

[Community Development around the world: Practice, Theory, Reserarch, Training.](#)

[Community Development in Europe.](#)

[Community Development in Hungary \(Historical Approach\)](#)

[Community Development in Hungary.](#)

[Community Development in Hungary.](#)

[Community Development in Theory and Practice.](#)

[Community Development: a Radical Alternative?](#)

[Community Development: an Interpretation.](#)

[Community development: historical overview.](#)

[Community Disorganization.](#)

[Community Education in Europe](#)

['Community' in the encyclopedia of informal education](#)

[Community organisation: Theory, principles and practice.](#)

[Community Organization and Power Structure.](#)

[Community Organization, Administration and Research](#)

[Community Organizing.](#)

[Community Studies. An introd. To the Sociology of the Local Community.](#)

[Community Work – presenting Romania.](#)

[Community Work in Ireland.](#)

[Comprendre pour agir - „Értsük meg, hogy cselekedni tudjunk.”](#)

[Consistent Patterns of Rural Community Development.](#)

[Country Living](#)

[Criteria for evaluation of neighbourhood vitality in working-class and poor areas in core cities.](#)

[Czestochowa, Lengyelország: A Limanowski utca felélesztése.](#)

[Csabacsüd jelene és lehetséges jövője.](#)

[Csabacsüd. Fejlesztési javaslatok Csabacsüd társadalmi fejlődésének felgyorsítására \(1992\):](#)

[Csak ne ez a dal legyen...](#)

[Családi vállalkozásból országos szervezet.](#)

[Csatlakozási felhívás az Add tovább! mozgalomhoz.](#)

[Cselekedni helyi, lobbyzni magas szinten kell](#)

[Cselekvési technikák](#)

[Csenyéte iskolát, jövőt kér!](#)

[Cserehát-95. Kistérségi Térségfejlesztési Konferencia,](#)

[Csináljunk levelezőcsoportot!](#)

[Csoportdinamika.](#)

[Deep Adaptation](#)

[Dél-alföldi Közösségszolgálat.](#)

[Dél-dunántúli Közösségszolgálat.](#)

[DemNet: Közösségi gyűlések.](#)

[Demokrácia-program.](#)

[Desenvolupament Comunitari Barcelona \(2015\):](#)

Diákmozgalom Magyarországon 2012-2013.

Dialóg a közösségekért közhasznú egyesület alakult Miskolcon.

Diszkurzív vezetés és társadalmi legitimáció

Dráma és közösségfejlesztés

Duplázzuk meg a családi pótlékot.

Dzsumbuj Help.

Editorial introduction: Community development in the United States.

Educational Needs in Poland, Germany and Sweden;

Egészségfejlesztés és közösségfejlesztés a

Egy alternatív szociális intézmény együttműködése egy civil szervezettel.

Egy barátság motívumai.

Egy bizalmatlan kapcsolat

Egy csésze kávé, a mosógép és egy szintetizátor találkozása a kenderföldön

Egy elfelejtett falu helyi társadalmának felélesztéséről.

Egy elgondolkodtató lista ...

Egy év Franciaországban az Ecole de Dlunyben.

Egy felrepített, de meg nem valósított ötlet:

Egy fiatal, egy patrónus, egy munkahely

Egy franciaországi kistelepülés önkormányzata: Hogyan kormányoznak?

Egy ifjúsági közösségi színtér alapozó munkálatairól.

Egy járásban dolgoznak. Együttműködnek?

Egy kistelepülés, közösségek képekben, közösségi kiállítás.

Egy könyv, ami közösségi finanszírozással jött létre

Egy közösségfejlesztő gondolatai a komplex kistérségi tervezésről.

Egy közösségi szociális munka projekt Dél-Kelet Afrikában.

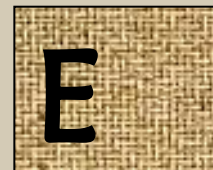
Egy küldetés igaz története,

Egy Magyarország, ide tartozunk! Ilyen volt az idei Roma Büszkeség Napja.

egy mezőgazdasági organizmus megteremtéséért és a hazai kultúrtáj újraélesztéséért.

Egy népfőiskolai közösség – a közösségek közösségeiért.

Egy települési – közösségi összefogás esélyei Pest megye egyik kisvárosában.

Egy termelőszövetkezet és a kultúrafejlesztés esélyei.

Egy városi önkormányzat szerepe és lehetőségei.

Egyén–közösség–művelődési otthon.

Egyenlő eséllyel a rák ellen.

Egyenlő hozzáférést a közszolgáltatásokhoz!

Egyesített Európai Központ a Társadalmi Fejlődésért

Egyesület alakult a napközbeni kisgyermekellátás segítésére.

Egyesületek működésének (Nógrád) megyei tapasztalatai 1983-tól napjainkig.

Egyesületi kiskaté avagy: miképpen válaszoljunk lehetetlen kérdésekre?

Egyesületi művelődési otthonok Franciaországban.

Egykori közös tér.

Egymásraultaltság egy megosztott világban.

Együtt a közösségi részvétel fejlesztéséért.

Együtt és egyformán. Párbeszéd az egyházakkal Szécsényben.

Együtt tervezve a közös jövőt.

Együtt! – De hogyan? Kistérségi szerveződések megjelenése a területfejlesztésben.

Együtt, kéz a kézben, közösen.

Együtműködés a tervezésben, döntéshozatalban és a megvalósításban.

Együtműködés magyar és nyugat-európai városok között.

Együtműködő közösségek – újjáéledő tájak. Környezet? Védelem?

Együtműködve a természet erőforrásaival

Éjszakai ping-pongbajnokság a gyermekrendelőben.

El nem múló feudalizmus

El Taller (A nem kormányzati szervezetek (NGOs) új nemzetközi fóruma a déli féltekéért.

Elérhető és átélhető! 25 éve szól a Civil Rádió.

Életvilág-irányultságú szociális munka.

Élhető város.

Elhittük, hogy van értelme a munkának

Elképzelt közösségeim.

Elkésett gondolatok a hógyészi falusi turizmus tanácskozáshoz

Ellenfél vagy szövetséges?

Élmény Tár Tanoda

Élménybeszámoló. IV. Nyári Egyetem a közösségi részvétel fejlesztéséről. Szabad állampolgárok – felhatalmazott közösségek.

Élni csak együtt lehet, egymás ellen nem.

Élő Adás – a Közösségfejlesztők Egyesülete közösségi adományozói estje.

Előadás az angol-magyar szövetkezetfejlesztési tanfolyamon,

Előadások, szekcióülések, közgyűlés és új tagok felvétele.

Előszó A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete című kötethez.

Előszó a Közösségfejlesztés Európában–Közös keretrendszer és egyetértés felé címet viselő európai kiadványhoz.

Előszó Nagy Bálint: Hol van már a paraszt? című önéletrajzi könyvéhez.

Először adták át a Pécsi Közösségi Alapítvány Lénárd Kata Emléklapját.

Előválasztás? Ki más, ha nem mi?

Elvi nyilatkozat. A TASZU önkormányzatú társadalmi szervezet.

Elvinni könnyű! Mármint a helyi intézményeket...

Emmaus-i közösségek Franciaországban.

Építő közösségek – közös tudás.

Epölről másodszor.

Épülés és fejlődés

Érdekérvényesítő közösségeket!

Érdekképviselő, érdekvédelem, hatalomkontroll – mivégre?

Eredményesség és mérhetőség a közösségfejlesztésben.

Értékelés az Észak-magyarországi Roma Unióval végzett munkáról.

Értelmiségi ideák és helyi szükségletek.

Erzsi. Portré Guitprechné Molnár Erzsébetről

Esélyeink az érdekképviselőben

Esélyteremtés a helyi cselekvésre

Esetkezelés és közösségi munka.

Esetlegesség, irónia és szolidaritás.

Esettanulmány a vasvári rétes fesztiválról.

Esettanulmány készítése.

Észak-magyarországi Közösségszolgálat.

EuCDN European Community Development Network: A populizmus térnyerése Európában.

Európai Közösségi Rádiók Kartája

Európai Párbeszéd.

Európai trendek a közösségfejlesztésben.

Éves Gyüttment Fesztivál.

Ez a ház más mint a többi!: Hajlék a társaságok fölött.

Ez a minimum!

Faluakció. Finnország.

Falufejlesztés és közösségi részvétel

Falufejlesztés-rehabilitáció, az építész szemével.

Falugondnoki, tanyagondnoki szolgálatok

Falukonferenciát szervezett Válság és kiút címmel a pécsi Regionális Kutatások Központja.

Falukutatások a falufejlesztésért.

Falusi levél az egyetemistákhoz.

Faluszépítő és művelődő egyesületünk szerepe Ságújfalu életében.

Faluszervezők képzése Nógrád megyében.

Falvaink sorsa. 1980.

Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből.

Fejlesztés és konfliktus.

Fejlesztési javaslatok Csenger és társközségei várossá válási folyamatához.

Fejlesztési javaslatok Csenger és társközségei várossá válási folyamatához.

Fejlődés. A fejlődés mint a fejlesztőmunka kulcsa.

Feladatok és lehetőségek az ezredfordulón a civil szervezetek előtt a település- és közösségfejlesztésben.

Félévszázados üzenet

[Felhívás partnerségi cselekvésre.](#)

[Felnőttképzési nonprofit szervezetek Magyarországon. Az egész életen át tartó tanulás és a civil szervezetek.](#)

[Felső-Kiskunsági Közösségfejlesztő Műhely.](#)

[Felszabaduló pártházak: A közösségi házakért!](#)

[Fenntartható társadalom](#)

[Fenntartható vidékfejlesztési kezdeményezés a Borsodi Mezőségben.](#)

[Ferenc pápa teljes bolíviai beszéde](#)

[Fiatal közösségfejlesztők műhelye 2000-2003](#)

[Fiatalok a rasszizmus ellen!](#)

[Fiatalok a rasszizmus ellen, vagy elbűvölni/elragadni a fiatalokat?](#)

[Fiatalok bevonása a közösségfejlesztő munkába.](#)

[Film: A Felső-Kiskunsági Szövetkezet, 2001.](#)

[Foglaltház és civil társadalom.](#)

[Folyamatokban gondolkodni.](#)

[Folytatódó közösségi munka a bakonyi térségben.](#)

[Folytonosság és szakadás.](#)

[Fontos dolgok, tudások a civil szektorban – Beszélgetés Peták Péterrel.](#)

[Fordítási hiba.](#)

[Forradalom, civil társadalom és demokrácia Kelet-Európában.](#)

[Földközösség](#)

[Fölvívás szabad művelődésre!](#)

[Francia anzikszok.](#)

[Franciabarát Közösségek Társasága.](#)

[Freire, Paulo felszabadítási pedagógiája](#)

[Függetlenség és együttműködés. Szakértők és társadalom.](#)

[Gazdaiskola Iváncsán](#)

[Gazdakörök találkozója Nagyigmándon](#)

[Gazdakörök találkozója Nagyigmándon](#)

[Gazdanapok Nagyrábén.](#)

Gazdaságfejlesztés és vállalkozás-élénkítés.

Gazdasági kezdeményezések támogatása roma közösségekben és a vállalkozóvá válás támogatásának modellje.

German Representatives.

Globális civil társadalom

Globális trendek a közösségfejlesztésben

Gondolatok a Felső-Kiskunsági Községi Munkások Egyesületének tevékenységéről.

Gondolatok a korai szocializációról a közösségfejlesztés tükrében.

Gondolatok a népi kultúra, a szubkultúra és az ellenkultúra viszonyáról.

Gondolatok a nyomorúságról.

Gondolatok a térségfejlesztésről.

Gondolatok az önkéntességről a második évezred végén.

Gondolkodjunk a demokráciáról!

Gondolkodjunk a Demokráciáról!

Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan.

Göcseji vagyok

Gyakorlatban.

Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak.

Gyermekdemokrácia program falusi kistérségben.

Gyermekönkormányzat

Gyökerek és korszakok, népfőiskolai olvasókönyv.

Gyökérteres szennyvíztisztítás.

Gyűlöletmenedzsment és megvetéspolitiká

Ha a csapatot egyben tartjuk, biztos valami jó fog születni.

Hajléktalan? A látogatás szentsége.

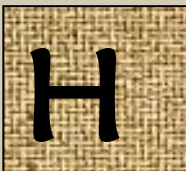
Hálózat. World Wide WEB.

Hálózatépítés Borsod-Abaúj-Zemplén megye hátrányos helyzetű településein.

Hálózatépítés Kelet-Közép Európában.

Hálózatépítés.

Hálózatfejlesztés. Civil Műhely kötetek 2.

Hannover és Darmstadt. Két közösségfejlesztési esettanulmány Németországból.

Hantos.

Három tanulóköri jegyzet a X. Nyári egyetemről

Hatalom és közösség – fogalommagyarázatok. Empowerment.

Határon innen és túl.

Hatékony érdekképviselő kialakítása az Észak-alföldi régió területfejlesztésben érintett civil szervezetei körében.

Hatósági és társadalmi embervédelem Budapesten.

Hátszélben – a Fekete Sereg Ifjúsági Egyesület Nagyvázsonyban.

HAZATÉRÉS

Ház-piknik a Krúdy utcában.

Helpcekker: a Labor Café új ötlete.

Helybéli bizalmat! Helyi piac – világpiac

Helyben, nyilvánosan

Helyben, nyilvánosan.

Helyi (közösségi) rádiók és televíziók Hollandiában.

Helyi cselekvés

Helyi Demokrácia Műhely

Helyi erő = Helyi forrás.

Helyi fejlesztés I.

Helyi hatalom – helyi társadalom.

Helyi lapok és közösségek Csongrád megyében, I. rész.

Helyi lapok és közösségek Csongrád megyében, II. rész.

Helyi önkormányzás és civil társadalom.

Helyi Önrendelkezési Minimum fórum és A Te Választásod kampány.

Helyi rádióstúdiók kialakításának néhány kérdése

Helyi társadalom kötetek I–VI.

Helyzet van.

Hercegi üzenet a partnerkapcsolatok építésének szükségességéről

Hihetetlen, mégis szól a rádió – Szombathelyen.

Híradás az ICEA International Community Education Assocation Világkonferenciájáról (1991).

Híradás Epölről.

Hitalapon, felekezeti keretek között.

Hitalapú közösségszervezés Salvadorban.

Hitalapú közösségszervezés.

Hívjuk talán nonprofitnak...

Hogy is van egy közösségfejlesztő a hatalommal? Önszupervízió.

Hogy rátaláljunk a helyi közösségek hangjára.

Hogy volt ... A közösségfejlesztés mint a helyi cselekvés öntevékeny mozgásba hozásának végső esélye.

Hogyan csinálják Nyugaton? Az agrárhitelezés gyakorlata.

Hogyan fakasszunk forrásokat?

Hogyan fakasszunk forrásokat? Egy fejlesztési modell – cselekvő demokrácia.

Hogyan fogjunk hozzá?

Hogyan oldhatók az ellentétek a settlementek által?

Hogyan oldhatók az ellentétek a settlementek által?

Hogyan pályázzunk?

Hogyan tudja a közösségfejlesztés a legjobban elősegíteni az állampolgáriságot?

Hollókó – „Menjünk, vagy hagynak maradni?!”

Hope grows in the garden.

Hozz programot a rakpartra!

Hozzájárulás – Közösségi gazdaságfejlesztés a közösségfejlesztésben.

Hozzászólás az intézményközi együttműködéshez

Hozzászólás az MTV2 Mélyvíz beszélgetésében

Humán Fejlesztő Műhely Tatabányán

Humanista szomszédsági rádió terve a III. kerületben.

Húsz év a helyi közösségek szolgálatában

Húsz évesek vagyunk, avagy adsz teret a másnak ...?

Húszéves az Autonómia Alapítvány!

IAVE Egyetemes nyilatkozat az önkéntes munkáról.

[IAVE Európai Önkéntesek Találkozója](#)

[ICEA Small Grants Programme Manager.](#)

[Idő és rend a közösségi művelődésben.](#)

[Idősebbek is elkezdhetik!](#)

[Ifjúság és demokrácia.](#)

[Ifjúsági „Összehozó” program Komáromban.](#)

[Ifjúsági munka Hajdúhadházon.](#)

[Ifjúsági vállalkozás Salgótarjánban: Kós Károly 4H klub.](#)

[Igazság és módszer.](#)

[In memoriam Balipap Ferenc \(2013\)](#)

[Increasing citizen participation in the development of small villages of the small region 'Mecsekalja' \(1997\).](#)

[Individualitás és közösségiség – tanulás és történelem.](#)

[Indul a Baraka Ház.](#)

[INEP International Network of Productive Learning Projects and Schools](#)

[Információ – tudás – közösség.](#)

[Informálni vagy informálódni?](#)

[Informatika és közhasznúság.](#)

[Initial Findings from the 2001 Home Office Citizenship Survey.](#)

[Innovatív önkormányzatok.](#)

[Integráció és önállóság a Ravasz Róka-program segítségével a stockholmi Rinkebyben és a budapesti Magdolna negyedben.](#)

[Intenzív Gazdaiskola Csitáron.](#)

[Interdisciplinary Community Development, Israel.](#)

[Interjúk a Civil Rádióban](#)

[Interkulturalizmus: A közösségi és az állampolgári részvétel kihívásai.](#)

[International Community Development Practice.](#)

[International Federation of Settlements \(2015\)](#)

[International Federation of Settlements elnökének záróbeszéde az IFS konferencián.](#)

[Intézmények építése a helyi közösségekben.](#)

Introductory speeches on the ‘Building Civil Society in Europe through Community Development’.

Iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás Svédországban, 1994.

Iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás Svédországban.

Iskolaszékek és helyi társadalom (1994)

Ismerd meg a településedet/Tanulmányozd a közösséged!

Ismerjük meg a settlementet.

Ismét a partnerségépítésről.

Itthon vagyok – otthon leszek.

Ivánca önkormányzatának középtávú programja

Jártasságok (szakértelem) a szomszédsági munka területén.

Javaslat a városi közművelődés átalakítására.

Javaslatok a Kis-Pongrác telep rehabilitációjának közösségfejlesztési folyamatához.

Jegyzetomb. 3 jegyzet az évi nyári egyetemen, Kunbábonyban.

Jelentés a cigány kisebbségi oktatást folytató intézmények tanügy-igazgatási tevékenységének és működésük szakmai feltételrendszerének ellenőrzéséről.

Jóléti Szolgálat Jászszentlászló és Móricgát Alapítványa

Jövóműhely – aktivizáló módszer

Jövőt formáló fiatalok

Jurta-szövetség

Káli Híradó – egy kézzel írott térségi újság.

Kamaszparlament avagy a demokrácia iskolája.

Kamera a közösség kezében.

Kapcsolat, szükséglet, képesség/lehetőség, hit, bizalom.

Kapornaki tudósítás.

Karcsú kezdet – sikeres termékfejlesztés részvételi módszerekkel.

Káva Kulturális Műhely – A résztvevő színháza.

Kavicsdobálás. Szubjektív múltidézés tanulságokkal Vas megyéből.

Kedves Barátaim és Felebarátaim!

Kelet-európai alternatívák.

Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány.

Kell-e a szakmának együttműködni?

Kell-e nekünk önkéntes szolgálat?

Kényszerpályán. A magyar társadalom értékrendjének alakulása 1930 és 1980 között.

Képessé tétel.

Képzésmódszertani kézikönyv a közösségi szociális munka tereptanárai számára (2008).

Kerekasztal beszélgetés a szolidaritás esélyeiről és realitásairól (2010).

Keresztény-aktivizmus know-how, avagy hogyan legyünk cselekvők gyülekezeteinkben?

Két hét Dániában a Dán Népfőiskolai Szövetség meghívására.

Két kitekintés.

Kettős szerepben.

KÉVE: Komárom-Esztergom Megyei Közösségfejlesztők Egyesülete.

kezdeményezésére Budapest II. kerületében.

Kezdetek; A közösségfejlesztés városokban; SZÖVETSÉG A Közösségi Részvétel Fejlesztéséért

Kézikönyv a részvételi városmegújításról.

Kietlen ösvények és méltó emlékezet

Kihívások az európai settlement mozgalomban.

Kilenc nemzet képviselői hollandiai tapasztalatcserén. Reduzuum – saját szélerőmű.

Kinckeresők a Tisza mentén. Óballa mesélő múltja.

Királyi szakácsok nyomában.

Kirekesztés vagy részvétel?

Kisebbségi népismeret oktatása a nemzetiségi iskolákban I.

Kíséréssé alakítja a mentorálást a pénz.

Kisközösségi rádiózás fiatalokkal és civilekkel a CIRMI-ben

Kispad Alapítvány (1994).

Kistáji együttműködést fejlesztő beszélgetések Tiszazugon, Jász-Nagykun-Szolnok megyében.

Kistelepülések iskoláiért.

Kistérségek jövője a területfejlesztésben.

Kistérségi együttműködést segítő fejlesztési folyamat.

Kistérségi fejlesztés a Bugac-Majsai Homokhátságon.

Kistérségi fejlesztési program a Kis-Zagyva-Völgyben.

Kistérségi összefogás.

Kistérségi összefogással falvainkért.

Kisvárosok – nagy figyelem.

Kitekintés. Környezetvédelem és közösségfejlesztés.

Kitérők nélkül. A Szia Club Göncön.

KLÍMA+ program az iskolai konfliktusok kezelésének támogatására.

Klubunk és a mi történetünk.

KOMA

Kommunikáció, digitális eszközök és alkalmazások, avagy kezünkben a média.

Kommunikáló társadalom.

Konvertálható-e a szocialista közösségiség állampolgárisággá?

Koppánymonostor

Korszakváltás, kulturális fejlesztés, művelődéspolitikai I.

Korszakváltás, kulturális fejlesztés, művelődéspolitikai II.

Kölcsönösség - Bizalom - Kapcsolatok.

Könyvajánló. Maróti Andor: A nélkülözhetetlen kultúra.

KÖNYVAJÁNLO: A kulturális intézmények társadalmiasított működési módja.

KÖNYVAJÁNLO: Közös platform – Helyi közösségi megoldások a koronavírus-válság ellen.

Környezetbarát közösségek.

Környezetbarát közösségek:

Körülöttünk a világ...

Köszöntő A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete kötet elé.

Köszöntötte és életművéről ajánlott tájékozódni, olvasni- és néznivalót a Parola szerkesztősége

Kötődések és választási lehetőségek?

Köz – közösség – közösségi tér.

Közbizalom 2006.

[Közbizalom 2011, a kutatás összefoglalójával.](#)

[Közbizalom 2012. Összefoglaló.](#)

[Közbizalom 2014.](#)

[Közbizalom-felmérés: eredmények \(2005-2019, évente\).](#)

[Közéleti aktivitás – lokális és európai identitás.](#)

[Közéleti Kotyogó.](#)

[Közéleti roma nők a helyi cigány családokért a barcsi cigánytelepen.](#)

[Közelítések – Avagy: egy példa arra, hogy miként állítható a kortárs művészet és a közösségi munka egymás szolgálatába.](#)

[Közelítések.](#)

[Közjogi Kiskaté.](#)

[Közöny helyett közügy.](#)

[Közös Értékeink Program \(KÉP\) – Európa támogat](#)

[Közös tudás. Építő közösségek](#)

[Közös tudástár találkozó Budakalászon](#)

[KözösALAPON: A csoda megisméltésére készülünk. Közösségi Alapítványok Magyarországon.](#)

[Közösen terveztünk 2015-ben](#)

[Közösség – Eszme és valóság.](#)

[Közösség – Közösségi kommunikáció I-II.](#)

[Közösség – tervezés – tanulás – eredmény.](#)

[Közösség és addiktológia.](#)

[Közösség és gazdaság.](#)

[Közösség és közösségi munka](#)

[Közösség- és közügyfejlesztés Komáromban.](#)

[Közösség és részvétel.](#)

[Közösség és részvétel.](#)

[Közösség és szociális munka.](#)

[Közösség, hagyomány, kultúra: Kistérségi összefogás a Sárvíz mentén.](#)

[Közösségben élni mindannyiunk joga!](#)

[Közösségek – válság és hiány.](#)

Közösségek állapota.

Közösségek szolgálatában

Közösségek szolgálatában – kistelepüléseken.

Közösségek válsága és hiánya.

Közösségek, önszerveződés, önszegély

Közösségelmélet.

Közösségelmélet. A 2014-es azonos című tananyagának második, bővített kiadása

Közösségfejlesztés – A helyi kormányzat szerepe.

Közösségfejlesztés a Bakonyban

Közösségfejlesztés a Bakonyban.

Közösségfejlesztés a Hős utcában.

Közösségfejlesztés az Avason.

Közösségfejlesztés az ózdi kistérségben

Közösségfejlesztés Békés megyében.

Közösségfejlesztés Belgiumban.

Közösségfejlesztés debreceni városrészekben.

Közösségfejlesztés és civil társadalom, Magyarország.

Közösségfejlesztés és felnőttképzés

Közösségfejlesztés és munkahelyteremtés.

Közösségfejlesztés Európában.

Közösségfejlesztés hátrányos helyzetben: Sóshartyán élni akar.

Közösségfejlesztés Hollandiában.

Közösségfejlesztés mélyszegény környezetben

Közösségfejlesztés Nagyecsedben.

Közösségfejlesztés Nagyrábén.

Közösségfejlesztés Nógrád megyében.

Közösségfejlesztés zenélve.

Közösségfejlesztés, közművelődés és közösségi művelődés.

Közösségfejlesztés.

Közösségfejlesztés.

Közösségfejlesztés. Akkreditált továbbképzési program

Közösségfejlesztés. Módszertani útmutató.

Közösségfejlesztés. Módszertani útmutató.

Közösségfejlesztési

Közösségfejlesztési folyamat, közösségi felmérés Kecskéden 1994-1996.

Közösségfejlesztési gyakorlatok.

Közösségfejlesztési partnerség-építés Közép- és Kelet-Európában – East- East Programme.

Közösségfejlesztési példák az európai gyakorlatból.

Közösségfejlesztési program Romániában.

Közösségfejlesztési törekvések néhány magyarországi településen.

Közösségfejlesztő gyakorlatok.

Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak.

Közösségfejlesztő lelkészek.

Közösségfejlesztő műhelymunka a mélyszegénység közösségi kezeléséről.

Közösségfejlesztő oktatás Bulgáriában.

Közösségfejlesztő szerepek és eszközök a radikális mértékű közösségi változásokba

Közösségfejlesztői kérdések az energiaközösségekről.

Közösségfejlesztői magatartásformák (1.)

Közösségfejlesztői magatartásformák (2.)

Közösségfejlesztői magatartásformák (3.)

Közösségfejlesztői magatartásformák (4.)

Közösségfejlesztői szerepfelfogások és munkamódok közösségeket érintő radikális mértékű változásokban.

Közösségfejlesztők Egyesülete.

Közösségfejlesztők Közép-Dunántúli Regionális Egyesülete.

Közösségfejlesztők Oxfordban.

Közösségfelmérés Csengelén a jászszentlászlói térségfejlesztési program keretében.

Közösségi Adattár (1996)

Közösségi Adattár készítése (1993).

Közösségi alapítványok Magyarországon – a Ferencvárosban és azon túl.
Közösségi Alapítványok.
Közösségi beavatkozás Hajdúhadházon.
Közösségi bevonás és szocio-kulturális munka két francia példán keresztül.
Közösségi és civil tanulmányok.
Közösségi fejlesztőmunkával foglalkozó megyei és regionális szervezetek.
Közösségi felmérés készítésének szükségessége.
Közösségi felmérés. Eredmények és Cselekvési Terv.
Közösségi gazdaságfejlesztés a gyakorlatban
Közösségi gazdasági fejlesztés.
Közösségi házak a Gyerekesély Programban.
Közösségi iskola a hátrányos helyzetű gyerekek oktatásáért: H2O PROJEKT.
Közösségi iskola.
Közösségi iskolai program Magyarországon.
Közösségi iskolák Magyarországon.
Közösségi kapcsolatok igénye – a demokrácia megújításának esélye.
Közösségi kapcsolatokkal a helyi fejlődésért.
Közösségi képzés és helyi fejlesztés Hajdú-Bihar megyében.
Közösségi kertek – országos lista
Közösségi Kertek.
Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat.
Közösségi Konferencia – Kunbábony 2003.
Közösségi lehetőségek mélyszegénység elleni küzdelemben.
Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban
Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban
Közösségi megoldások a szociális tevékenységekben.
Közösségi mentálhigiéné.
Közösségi munka – hálózatépítés.
Közösségi munka – hálózatépítés: Új közösségszolgálatok a Kapos-vidéken és Kelet-Magyarországon.

Közösségi munka a cigány és hátrányos helyzetű, valamint az egyéb nemzetiségű lakosság körében – Mezőberény.

Közösségi munka a családsegítésben

Közösségi munka a gyakorlatban – Bevezetés.

Közösségi munka és szociális munka – 1. fejezet.

Közösségi munka Nagy-Britanniában.

Közösségi munka romák körében egy Budapesthez közeli kistelepülés felzárkóztató képzéséhez kapcsolódóan.

Közösségi munka szegregátumban élőkkel.

Közösségi munka városrészekben.

Közösségi munka vidéki térségekben

Közösségi munkahelyteremtés.

Közösségi munkahelyteremtés.

Közösségi munkás és önkéntes koordinátor képzés.

Közösségi munkás és önkéntes koordinátor képzés.

Közösségi művészet – Lépés. Lehetőség.

Közösségi önrendelkezés a fenntarthatóságért.

Közösségi rádió az Appalaches-hegységben.

Közösségi rádió.

Közösségi Rádiók Európai Szövetségének III. Kongresszusa.

Közösségi szociális munka egy hátrányos helyzetű kistelepülésen.

Közösségi szociális munka II.

Közösségi szolgáltatás – közösségi működtetés kistelepüléseken.

Közösségi tanulás a közösségfejlesztés folyamatában.

Közösségi tanulás és fejlesztés.

Közösségi tanulás és közösségi hálózat B.-A.-Z. megyében.

Közösségi tanulás és szervezése. Közösségi-civil szervező tankönyv.

Közösségi tervezéssel a városok-városrészek megújulásáért.

Közösségi tőke, közösségi alapú szolgáltatások.

Közösségi vállalkozások segítő szolgálat.

Közösségi vállalkozásokat segítő szolgálat.

[Közösségi városfejlesztés Bécsben.](#)

[Közösségi-HÁLÓ](#)

[Közösségszervezés a Nagy Tavak Koalíció építésében.](#)

[Közösségszervezés és társadalmi tervezés.](#)

[Közösségszervezés hazai pályán.](#)

[Közösségszervezés Magyarországon.](#)

[Közösségszervezés nagyüzemben.](#)

[Közösségszervezés pályázatokkal vagy anélkül](#)

[Közösségszervezés.](#)

[Közösségszervezés. A részvételi program áttekintése.](#)

[Közösségszervezéssel a szociális tűzifaért.](#)

[Közösségszervezéssel a szociális tűzifaért.](#)

[Közösségszervezők Angliában.](#)

[Közösségszolgálat Alapítvány](#)

[Közösségünk és közösségfejlesztésünk emlékezete bennem.](#)

[Köztámháló előtt, közben és köztámháló után](#)

[Köztérfejlesztés közösségi alapon Óbudán.](#)

[Közszégi kalendáriumok Ságújfalun.](#)

[Krétai tanulmányút – 2023.](#)

[Kultúra és szociális munka.](#)

[Kultúrafejlesztés és a centrum-periféria viszony oldásának lehetőségei Somogy megye aprófalvaiban.](#)

[Kulturális és szabadidős csoportok animálása.](#)

[Kulturális és szociális fejlesztés – közös nevezők és helyi alapok.](#)

[Kunbábonyi Nyári Egyetem 2023.](#)

[Kutatási beszámoló.](#)

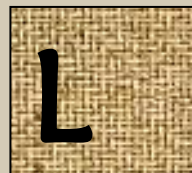
[Kutya nélkül eb a pásztor](#)

[Kutya nélkül eb a pásztor](#)

[Külsős szemmel a roma követő programról. Borsodbóta.](#)

[Küzdelmek története – Mozgalomtörténeti adatbázis kutatóknak, tanároknak és aktivistáknak](#)

Lakáskörülmények és szociális munka.

Láncreakció (2023)

Lángos és társadalmi beilleszkedés.

Láthatatlan együttműködések épül a közösség

Learning for Local Democracy.

Legalább ennyit a közösségfejlesztésről.

Legyen nonprofit törvény és jól működő civil társadalom.

Lehet-e közélet a lakóhelyen?

Lehetőségek a KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTEL fejlesztésére.

Lehetőségek az átképzésben.

Lehetőségek tere fiataloknak – Egy kezdeményezés kialakulásának folyamata és modellje.

Lehetséges egy másmilyen világ.

Lehetsz-e próféta a saját hazádban?

Lépésjavaslatok a helyi közösségfejlesztés kialakításához.

Lépésről lépésre, közösségről közösségre fiatalokkal.

Létezik közösségszervezés!

Levél a falusi gazdákhöz: Építészek a farmergazdaság segítéséért.

Levélváltások. 1. Közösségfejlesztő a gazdagréti önkénteseknek.

Local Action in a new Political Order

Local Action in the New Political Order (1994).

Local Activism and the Prospects for Civil Society in Moscow.

Lokalitás, kultúra, önkormányzat.

Magyar és európai civil társadalom.

Magyar falu.

Making Democracy Work: Civic Tradition in Modern Italy.

Making spaces for community development.

Már megint átéltem valamit

Maszek mozi kálváriája.

Meddig „hallatszik” a Toronyhír?

Még az Ág is húzza? Egy zsáktelepülés jövőt épít magának.

Még egy kicsit előre, aztán elindulunk felfelé

Megalakulása, célja, kiadványai, székhelye és lapja: a Háló.

Megalakult a Postabank és Takarékpénztár Rt.

Megalakult Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége (SzOSzöv).

Megemelni – közösségfejlesztés idősekkel.

Megfigyelés és cselekvés.

Megfizetjük? – a fenntartható élet tudásgazdasága I.

Megjelent! Civilek hatalma – a politikai tér visszafoglalása.

Megmerítkeztünk a tragikus valóságban – egy pályázati elbírálás tanulságai.

Méltóságkereső.

Mélyponti stagnálás – Közbizalom 2013.

Mélyvíz a közösségfejlesztésről

Memory Pendulum a történelmi városrészek választási rehabilitációjáért.

Menedzsment a nonprofit szervezetekben.

Mentori támogatás társadalmi vállalkozásfejlesztő programban.

Merre tovább, elszegényedett falvaink?

Mesél a szegvári határ.

Mi a Civil Kollégium?

Mi a felvilágosodás?

Mi a közösség?

Mi a Szép Munka projekt?

Mi az Élő Adás titka? Adománygyűjtő est.

Mi az, hogy „mi”? Miért nincs helye a közösségeknek a kortárs társadalomelméletben?

Mi bújik meg az adatok mögött?

Mi dolgozunk a klímaváltozással közösségfejlesztőként?

Mi értendő ... alatt?

Mi is az a közösségi rádió?

Mi is az animáció?

Mi lenne, ha ...:

Mi mag-unk! Civil kurázi.

Mi megtanultuk, hogy a partnerség életbevágóan fontos.

Miből és hogyan lesz az állampolgár?

Micsoda demokrácia?

Miért éppen Istenkút?

Miért lettem közösségfejlesztő?

Mik azok az NGO-k?

Mikor lesz színházellátás Magyarországon?

Mikrohitelezés és közösségfejlesztés.

Milyen a jó közösségi beavatkozás? Egy katalán példa.

Milyen Fő teret szeretnénk?

Minden a rokonom – Természetvédelem: a létezők közösségének védelme.

Mindennapi hatalom.

Mini segédlet a közösségi tervezéshez.

Minőségvédelem és hazaszeretet.

Miskolci Ötletmaraton – fesztivál és verseny 48 órában.

Mit akar a Zala-KAR?

Mit csinál a közösségfejlesztő?

Mit jelent az ÖNÁLLÓ ÉLETVITEL és a közösségbe való befogadás?

Mivel foglalkozik a tájépítész?

Mocantás és áramoltatás

Modern közösségiség – civil társadalom.

Módszertani útmutató a közösségi szociális munkáról.

Monitoring vizsgálat a Községi Kezdeményezéseket Támogató Hálózatról.

Mórág, a suttogó falu – esettanulmány a helyi közösségfejlesztő folyamatról.

Motivációk, minták, szerepek és feladatok. Vitaindító előadások és panelbeszélgetés.

Mozduló és visszanező közösségek.

Mozgásban. A mozgalom az, ami mozog!

Munkában a közösségfejlesztő és a közösségi munkás

Munkahelyteremtés a munkaerőpiac fő áramlatán kívül.

Munkamódok és módszerek.

Munkanélküli fiatalok Angliában.

Műhelymunka a Nyári Egyetemen.

Működhetnének Magyarországon is egyesületi művelődési házak.

Működő demokráciát csak fiatalok tudnak majd teremteni.

Művelődési egyesületek Franciaországban.

Művelődési Ház Dombóvár – EGYKOR.

Művelődési Ház Dombóvár – EGYKOR. Mi is volt az a Nyitott Ház a művelődési otthoni mozgalomban?

Művelődési otthoni alternatívák: A püspökladányi variáns I.

Művelődési otthoni alternatívák: a püspökladányi variáns II.

Művelődési otthoni alternatívák: a tatabányai variáns

Művelődési otthonok Budapesten ma és holnap.

Művelődési otthonon innen és túl.

Művelődési szint (Müsz)

Művészet a közösségfejlesztésben.

Nagy Tavaink a Duna partján és Sopronban!

Nagybörzsöny 2005-2008.

Nagyon sok önkormányzat azt csinálja, hogy arra lő, ami van

Nagyszékely és kistérsége.

Nap Klub.

Napló lépésről lépésre 2: Kisiskola.

National Statistics – A társadalmi tőke mérése Nagy-Britanniában (2004).

NE! Nagydiófa Akcióterv (2008):

Négyéves az aHang.

Néha csak az ártalom csökkenthető.

Néhány gondolat a civil szervezetekről, a közösségfejlesztésről és a hatalomról.

Néhány gondolat a közösségépítés szabadságáról és a kulturális politika elmúlt évtizedeiről.

Néhány szó Skóciáról, az ICEA-ról, az ifjúságról.

Neighbourhoods that Work:

Nem boszorkányság, Internet!

Nem csak térkép e táj.

Nem gondoltam, hogy ilyen nehéz a közösséget összefogásra sarkallni

Nemi szerepek, osztályhelyzet és etnikai/vallási különbségek a Kozma utcai settlementben 1935–1945

Nemzetközi kitekintés Egy norvég és egy katalán esettanulmány.

Nemzetközi kitekintés: Demokrácia – nem csak beavatottaknak.

Nemzetközi kitekintés: EUCDN kiadvány – Prága.

Nemzetközi Settlement Konferencia

Nemzetközi Találkozó Albániában,

Népfőiskola Svédországban

Népfőiskolai hagyomány (népfőiskolai jegyzet).

Népháza, settlement, volksheim.

Népi kultúra – nemzeti kultúra – nemzeti identitás.

Népművelőből laptulajdonos. Sárbogárd.

Népművelők szerepértelmezése és szakmai tevékenysége.

Népművelők szocializációja.

Népszokások.

Networking in Eastern and Central Europe.

Nézetkülönbség az ún. önrendelkezési minimum kapcsán.

Nógrád Megyei Közösségszolgálat.

Nonprofit Marketing Klub a Marketing Szövetség keretében.

Nonprofit Média Központ Alapítvány.

Nonprofit szervezetek és az önkéntesek.

Nonprofit szervezetek Magyarországon.

NORDIC – Success Stories in Sustainability (2012).

Nyári egyetemi körkép II.

Nyári egyetemi vita a közösség-szervezésről.

Nyilatkozat a települési önkormányzatok kulturális önkormányzatának létrejöttéről és támogatása érdekében

[Nyilvánosság-öntevékenység-animáció.](#)

[Nyírmártonfalva első falukönyve.](#)

[Nytítás közösségeink felé \(2023\).](#)

[Nytító gondolatok és Közösségfejlesztés Közép-kelet Európában.](#)

[Nytított ház kísérletek 1976-1978.](#)

[Nytított ház–nyitott tevékenység képzés.](#)

[Nytított Porta hálózat a Zala völgyében.](#)

[Nytitunk a közösségek felé!](#)

[Nytitva áll, szabad a pálya.](#)

[Nyolcvan falu.](#)

[Nyugat-dunántúli Közösségszolgálat.](#)

[Olasztelek, Székelyföld. Esettanulmány az olaszteleki közösségfejlesztő folyamatairól.](#)

[Oligarchák vagy villamosok? Te döntesz!](#)

[Online együttműködési eszközök és tanácsok.](#)

[Országépítés az iskolában. Csenyéte.](#)

[Országos felhívás – Milyen önkormányzatot és milyen polgármestert akarunk?](#)

[Ön dönt! A társadalmi részvétel jó példája.](#)

[Önkéntes munka a Keleti Pályaudvaron. Hajvágás menekülteknek.](#)

[Önkéntesek a világban és nálunk. Az önkéntességen alapuló önszerveződés szükségességéért.](#)

[Önkényes lakásfoglalók:](#)

[Önkormányzati szerepvállalások részvételi ügyekben \(2022\)](#)

[Önkormányzatiság és civil érdekvédelem a NER-ben és utána.](#)

[Önkormányzatok Hollandiában.](#)

[Önkormányzó gyerekek.](#)

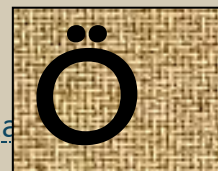
[Önkormányzó társadalom – röpirat.](#)

[Önmagát emésztő. Egy Faluház fölépítése.](#)

[Önmagától meginduló cselekvés?](#)

[Önmeghatározás – egy nemzetközi munka keretében](#)

[Őri Alapítvány – Óriszentpéteren.](#)

Örökbe fogadott játszótér. Békéscsabai program.

Örökségünk őrei.

Őshonos gyümölcsfák génbankja Taliándörögdön.

Összefogás egy élhetőbb városért.

Összefoglaló a Grundtvig cserelátogatási program keretében Skóciában tett látogatásról

Összefoglaló a Közösségi Kezdeményezések Támogató Hálózata

ÖSSZEFOGLALÓ az V. Nyári Egyetemről

Összefoglaló gondolatok a közösségfejlesztés és gazdaságfejlesztés kapcsolatához.

Összefognak a civilek: amikor már senkire sem számíthatunk, mindenre kell számítanunk.

Összehangolt együttműködés

Összjáték a közösségi kezdeményezések helyi támogatásáért.

Összjáték a közösségi kezdeményezési helyi támogatásáért.

Pályakezdők speciális szakiskolája a Budapesti Művelődési Központban.

Panelidentitás. Közöségteremtésről, civil akaratról.

Parasztok.

Párbeszéd – az egyetlen esély, Wekerle.

Párbeszéd a szolidáris szomszédságért.

Párbeszéd egy roma közösségért.

Párizs-Meaux öt tételben: Francia kapcsolat

Parkot tervezünk közösen!

Parola 1 – így készült az első szám.

Parolát Erdélynek. Adományok helyett emberi viszonyokat!

Participatory Research in Action in Lithuania.

Partnerség – bizalom – felelősségvállalás.

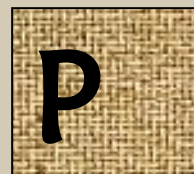
Partnerség – mit, miért, hogyan?

Partnerség és társadalmi tőke a vidékfejlesztésben.

Patarét. Egy Kolozsvár melletti szegregátum.

Paulo Freire és a csend kultúrája.

Pécsbányatelep élni akar.

[Pedagógiai hitvallásom.](#)

[Pedagógusok mentálhigiénés állapota,](#)

[Pedagogy of the oppressed](#)

[Példaképek, barátságok és vesztett illúziók.](#)

[Példátlanul alacsony szinten a közbizalom.](#)

[Permakultúra, a Föld és az emberi közösség gondviselésének rendszere.](#)

[Péterfi Ferenc jegyzete a Faluházakról,](#)

[PHARE-projekt az önkormányzati és a nonprofit szektor együttműködéséről](#)

[Picik vagyunk, de azért sok minden történik ilyen kis helyeken is.](#)

[Pillanatképek a közösségfejlesztők műhelye 2003-as barangolásairól.](#)

[Pillantás a jövőbe – A Looking Glas-módszer](#)

[Piloting Nordic sustainability education.](#)

[Politika és állampolgárok.](#)

[Portré Louis Caul-Futy-ról.](#)

[Presentation on Citizenship and Democracy.](#)

[Presentetion on Youth Councils in Hungary.](#)

[Privát internacionalizmus: avagy a Clos Normand apoteózisa.](#)

[Pro Lecsó](#)

[Pro Urbe Ferencváros-díjas közösségfejlesztő ad választ a „Hogy vagy, mi foglalkoztat?” kérdésre,](#)

[programokban, a családsegítő szerepek a kistelepülések fejlesztési folyamataiban.](#)

[Programozó közösségi munkások – utazási kedvcsináló.](#)

[proHáló – szellemi műhely, ahová jó tartozni!](#)

[Public Art – Köztéri művészet.](#)

[Public art, avagy a köztéri művészet demokratizálódása](#)

[Radikális útmutató Alinsky munkája és Freire kritikai pedagógiája nyomán.](#)

[Radio Popolare.](#)

[Rafea – Egy közösségi beavatkozás margójára.](#)

[RAJtunk múlik – Hogyan szervezkedjünk és képviseljük érdekeinket a lakóhelyünkön?](#)

[Rajtunk múlik! Tordas.](#)

[Rand McNally.](#)

[Rányítani a világra, avagy: mit adott nekünk a Közösségfejlesztők Egyesülete?](#)

[Rászoruló állampolgárok támogatása energia-kiadásaik kezeléséhez.](#)

[Readings in community organisation practice.](#)

[Real Civil Societies. Dilemmas of Institutionalization.](#)

[Recenzió – Co-creation a közszolgáltatások modernizációjában](#)

[Recenzió a Pataki György és Vári Anna Szerk. „Részvétel – akció – kutatás: Magyarországi tapasztalatok a részvételi-, akció- és kooperatív kutatásokból” c. kötetéről.](#)

[Reflex Szociális Szövetkezet.](#)

[Reflexiók és kérdések Harkai Nóra dolgozatához kapcsolódva.](#)

[Regionális kerékpárút-hálózat](#)

[Rejtett kincsek országa. A közösségek fontossága.](#)

[Rendhagyó út.](#)

[Rendszerszint Országos Közösség-szervező Műhely \(2022\)](#)

[Report on Results of the Grundvig4 Project](#)

[Részlet Péterfi Ferenc: Érdekképviselés, érdekvédelem, hatalomkontroll – mivégre? című tanulmányából.](#)

[Részlet Vercseg Ilona Idősügyi Nemzeti Stratégiához írott tanulmányából,](#)

[Részletek a Groundwork partnerségben dolgozó környezetvédő szervezet éves jelentéséből.](#)

[Részt vesz a részvétel hetén?](#)

[Részvétel – akció – kutatás.](#)

[Részvétel a tanulásban – az erdei iskola.](#)

[Részvételi költségvetés: a demokrácia csodagyógyszere vagy múló divat?](#)

[Részvételi színház és közösség.](#)

[Részvételi tervezés a településfejlesztésben és településrendezésben.](#)

[Részvételi vidékfejlesztés.](#)

[Részvétlen demokrácia?](#)

[Retextil: ökológiai és humán „recycling” \(újrahasznosítási\) program.](#)

[Rezsiváltás választások útján – kinek sikerül?.](#)

[Roma Büszkeség Napja](#)

[Roma közösségi ház vezetők képzése.](#)

[Roma Női Civil Díj \(2023\)](#)

[Romok helyett.](#)

[Rögös út a demokráciába, avagy angolok, búrok, xhoszák, zuluk és szotok földjén.](#)

[Rules for Radicals: A Pragmatic Primer for Realistic Radicals.](#)

[Saját művelődési otthonunk.](#)

[Sárvíz Völgye Polgári Együttműködés Egyesület, Sáregres.](#)

[Schiffer András beszél a társadalmi párbeszéd lehetőségéről.](#)

[Segítő kapcsolat. Mire szerveződik a Közösségfejlesztők Egyesülete?](#)

[Settlement mozgalom Magyarországon.](#)

[Settlementek a közösségi integrációs programokban.](#)

[SIGNALS local action - success stories in sustainability.](#)

[Skills in Neighbourhood Work.](#)

[Skót központi útmutatás a közösségi tanulásért és fejlesztésért](#)

[Social Capital and Civil Society](#)

[Social Capital and Civil Society.](#)

[Social Origins of Dictatorship and Democracy.](#)

[Sokszínű gól, befogadó szöglet: a MIRA! focicsapat.](#)

[Some Thoughts on/to the Closing Seminar of the Project on Community Development](#)

[Start tudás: A Start hitel lehetőségei vállalkozók számára](#)

[Stratégiai terv 2006-2008 – Közösségfejlesztők Egyesülete.](#)

[Stratégiai terv 2006–2008.](#)

[Studying Your Community.](#)

[Suba a subához, guba a gubához?](#)

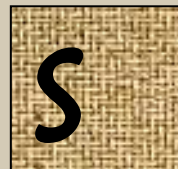
[Súlyok és ellensúlyok aránytalansága](#)

[Svédországi szövetkezetek \(3.\)](#)

[Svédországi szövetkezetek és projektek a munkanélküliség enyhítése érdekében.](#)

[Svédországi szövetkezetek és projektek a munkanélküliség enyhítése érdekében \(2\).](#)

[Szabad állampolgárok!](#)

Szabad művelődést!

Szabad művelődést!

Szabadon. A szabad, közösségi rádiózás lehetőségei Magyarországon.

Szabadság és felelősség!

Szabadság, döntés, felelősség.

Szabó Zoltán államtitkár úrnak.

Szakiskola Csengerben.

Szakképzés és önkéntes közösségi munkások képzése.

Szakmafejlesztés gólyalábon.

Szakmai támogatás folyamata a Civil Kollégium Alapítvány közösségszervező programjában (mentorálás).

Szakmaközi együttműködés a közösségi munkában.

Szakpolitikai ajánlás a hátrányos helyzetű járásokban a közszolgáltatások elérhetőségének javítására.

Számunkra a politika érdekérvényesítés. Az Élő Újság.

Szándékok, célok, tervek.

Szatmári fejlesztőmunka – II.

Szatmári fejlesztőmunka – III.

Szatmári fejlesztőmunka – IV. Útközben.

Szécsényi tanulságok: szövetkezetfejlesztés helyi közösségekben.

Szektorok közötti együttműködési lehetőségek szociális területen.

Szerdák, vásárnapok.

Szerkesztői előszó.

Szervezeti kapcsolatok – szervezeti ábra.

Szerveződj a lakhelyeden!

Szerveződj! Szervezz választási gyűlést!

Szervezz és Szerveződj 2017-18.

Szervezz és szerveződj!

Szervezz és szerveződj!

Szervezz és szerveződj!

Szervezzük meg Önmagunkat!

Szétfeszített horizont.

Szia, Kopi!

Szigetmonostori családok fotóalbuma.

Szimulációs társasjáték a közösségszervezésről.

Szindbád a Józsefvárosban – Emlékezés Beke Pálra.

Színes forradalmak kézikönyvei.

színtereken (2004)

Szociális cirkusz

Szociális munka és kultúra.

Szociális műhely Nógrádban.

Szociális-jóléti szolgálatok, önkéntes szervezetek és egyesületek Katalóniában.

Szocializáció, szerep, érték a népművelői pályán.

Szociálpolitika kényszerpályán.

Szóla Rádió Debrecen.

Szomszédok egymásért.

Szomszédság

Szomszédság.

Szomszédságban – zárókonferencia.

Szomszédsági fejlesztőmunka Kőbányán.

Szomszédsági gazdaságfejlesztés.

Szomszédsági gazdaságfejlesztés.

Szomszédsági munka Svédországban. Örebro

Szomszédsági munka: Egy szomszédsági közösségi munka St. Louisban.

Szomszédsági önkéntesek a Csapókertben

Szomszédsági stratégia: Egy példa a gyakorlati munkára.

Szomszédünnepek

Szomszédünnepek a KÉTKER Közösségi Alapítvány

Szováta rendben.

Szövet-kezek.

[Szövetkezés.](#)

[Szövetkezetfejlesztési tanfolyam közösségi munkások számára.](#)

[Szövőtanfolyam Medinán.](#)

[Szükség szerint \(a megyei művelődési központokról\).](#)

[Tájélot a magyar közösségi alapítványokhoz.](#)

[Talán együtt...? Walesi tapasztalatok a partnerségépítésről.](#)

[Tanulás és közösség.](#)

[Tanuljunk demokráciát!](#)

[Tanulmány a kelet-közép európai zöldszervezetekről \(1997\).](#)

[Tanulmányok a városi alapellátás problémájáról 1-2.](#)

[Tanulások és dilemmák a Közösségfejlesztők Egyesülete norvég makro programjának apropóján.](#)

[Tanulásokul](#)

[Társadalmi hatásmérés eredményei a Közösségi Szociális Szövetkezet 2011-2016 közötti 5 évében.](#)

[Társadalmi nyilvánosság.](#)

[Társadalmi Párbeszéd Színház](#)

[Társadalmi részvétel.](#)

[Társadalmi szervezetek Zalában.](#)

[Társadalmi szerződés, Nagykovácsi 2006.](#)

[Társadalmi szolidaritás – összetartó társadalom.](#)

[Társadalmi tanulás – közösségi tanulás.](#)

[Társadalomelmélet és társadalmi struktúra.](#)

[Társadalomhoz tartozás és állampolgáriság Európában.](#)

[Társadalomlélektan és társadalmi valóság.](#)

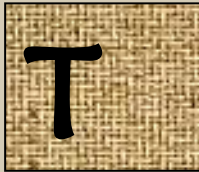
[Tartós trendek vagy múló zavarok?](#)

[TEdd, hisz teHETED!](#)

[Teendők a siófoki November 7 Tsz. gazdálkodási körzetéhez tartozó községek fejlesztéséért.](#)

[Tégy egy részt az egészhez!](#)

[Teleház – a falu mosolya. Csákberény.](#)

[Telekunyhó Nagymágocson.](#)

[Település – közösség – fejlesztés.](#)

[Település és ifjúsága Európában.](#)

[Település- és közösségfejlesztés \(főiskolai jegyzet\).](#)

[Település, közösség, fejlesztés.](#)

[Települések társadalmi-kulturális szervezése.](#)

[Települési Ifjúsági és Gyermek Önkormányzat TIGYÖK](#)

[Teológusból polgármester.](#)

[Terek Közti Körök](#)

[Terep és konfliktus – Nyitott ház, settlement és egyetem](#)

[Terepgyakornokok beszámolóí.](#)

[TÉR-erő](#)

[Termelő iskolák Dániában. A Pile Møle project.](#)

[Természeti erőforrás, természeti tőke, társadalmi fenntarthatóság.](#)

[Térségfejlesztés-vállalkozásfejlesztés.](#)

[Tervezz! Bátran! Közöd van hozzá!](#)

[Tervezz! Bátran! Közöd van hozzá!](#)

[Test és énkép a cigánytelepen. Egy önismereti fókuszú csoport tapasztalatai.](#)

[The Acting Person. Details – Part Four: Participation.](#)

[The community economic development tradition in Eastern Nova Scotia, Canada:](#)

[The Community in America.](#)

[The Development of Democracy: Community Development in Hungary \(1999\).](#)

[The History of the Combined European Bureau for Social Development.](#)

[The New Nordic Education for Sustainability.](#)

[The Role of Community Development in Tackling Poverty in Ireland.](#)

[The Symbolic Construction of Community](#)

[The Weakness of Civil Society in Post-Communist Europe.](#)

[Theories of Neighborhood Organization and the Radical Politics of Local Control.](#)

[Three Models of Community Organization Practice.](#)

[Tiszta Szavazás – Koalíciós munka és tapasztalatai.](#)

Tiszta Szavazásért Koalíció (2022)

Tíz éve szövetkezünk

Tomor, Lak és vonzáskörzetük megismerése, fejlesztése.

Towards a Reformulation of Community Theory.

Többségi (v)iszonyok. Fórumszínházi előadás.

Törékenyen is nagy az ember:

Történelmi áttekintés és módszertani szempontok

Történelmi, társadalmi, gazdasági és kulturális sajátosságok, adottságok, adatok

Training and education in urban regeneration. A framework for participants.

Trialóg együttműködés.

Tudások, közösség, társadalom.

Tudjunk teremteni!

Tudósítás a Magdolna-negyedi közösségfejlesztésről.

Tükör által homályosan.

Tükrök és jelzések – kulturális önismeretünk kérdéseiről.

Tűnődés a szabadművelődés állapotáról.

Twenty Years at Hull-House with Autobiographical Notes by Jane Addams

Új állományok, felhasználók stb.

Új érdeklőtáró fórum alakult Tatabányán.

Új foglalkozás alakul? Bemutatom a közösségfejlesztést.

Új Gólya Közösségi Ház és beköltözött szervezetei.

Új közösségfejlesztési munkamódok, módszerek és technikák kifejlesztése.

Új Szabadművelődési Konferencia.

Új szereplő a harmadik szektorban: közösségi színház.

Új vizeken evezünk!

Újbuda 60+ Szomszédsági Önkéntes Hálózat (2011)

Újra együtt.

Újraszerveződő „civil” társadalom a statisztikai adatok tükrében.

Ukrán közösségi munkás delegáció

United Way – Dél-Dunántúl Alapítvány.

[Út a polgármesterséghez](#)

[Út a változáshoz – A Stop! kiemelt beruházások kampány története.](#)

[Utazás a demokráciában: A települési gyermekönkormányzatok.](#)

[Úton a szakmai tagozatok felé \(2014\):](#)

[Üdvözlét a Községi Eszköztárban!](#)

[Valami elindult Verpeléten?](#)

[Vállalkozás-fejlesztő képzés Kunbábonyban.](#)

[Vállalkozások, érdekképviselet, kistermelői szövetkezetek.](#)

[Vállalkozások. Önkormányzatoknak ajánljuk. Vállalkozók inkubátorban.](#)

[Vállalkozások. Vállalkozóknak ajánljuk.](#)

[Vállalkozó önkormányzat:](#)

[Vállalkozói gazdasiskolák.](#)

[Vállalkozói készségfejlesztési program a középiskolákban \(1991\).](#)

[Vallásközi és emberi jogi együttműködés az online gyűlöletbeszéd ellen.](#)

[Vallomás a közösségfejlesztésről](#)

[Válogatás a közösségfejlesztés elméletéből és gyakorlatából.](#)

[Válogatás az Alföld közösségi művelődési vitájából.](#)

[Válogatás Parola-cikkekből a közösségfejlesztés lényegéről](#)

[Változatok közösségi munkára egy nagyváros \(Pécs\) peremterületén.](#)

[Változó falu – változó oktatás.](#)

[Van-e politikai tartalma a közösségi beavatkozásnak?](#)

[Varga A. Tamás 1940-2002. Parola Emlékszám 2002/2.](#)

[Varga A. Tamás könyve \(2003\)](#)

[Varga A. Tamással, a Községfejlesztők Egyesületének elnökével beszélgetünk](#)

[Városfejlesztés – városmegújítás: a közösségfejlesztés egyik meghatározó szakmai területe.](#)

[Városfejlesztés egyszerűen](#)

[Városi fejlesztő munka Németországban.](#)

[Városlakók falun.](#)

[Városrészek rehabilitációja Pécs körzetében.](#)

[Városrészi közösségi munka Bécsben. Egy bécsi lakótelep.](#)

[Városvédő fiatalok.](#)

[Városshiziológia.](#)

[Varsányi Erika Szociális munka és kultúra c. könyvének ismertetése.](#)

[Vázlat Európa három történeti régiójáról.](#)

[Védegylet.](#)

[Védegylet: Gazdaság helyben?](#)

[Védjük meg a hazai frekvenciákat!](#)

[VE-GA Szövetség Szentesen.](#)

[Végig a hatvanas és hetvenes éveken.](#)

[Véjáték és átalakítás.](#)

[Vercseg Ilona szerkesztette, annotálta és részben fordította \(2018\).](#)

[Vercseg Ilona tanulmányai A közösség dicsérete kötetben \(2014\):](#)

[Vidékfejlesztés és fenntarthatóság – a RUSDELA projekt zárókonferenciája.](#)

[Vidékfejlesztési tréning.](#)

[Vidéki szemmel a vidékről](#)

[Világforradalom és más napi teendők.](#)

[Villanófényben Közép és Kelet Európa.](#)

[Virágoztassuk fel a Lövőház utcát!](#)

[Vissza a jövőbe: Egy pécsi settlement típusú házból indult önkéntes mozgalom története.](#)

[Vissza az iskolákat! Szirák.](#)

[Visszajátzás – újraírás.](#)

[Vívódások és felismerések.](#)

[Víz Koalíció \(2022-től\)](#)

[Volt egyszer egy nyitott ház.](#)

[Völgy-Köz-Pont. Civil összefogás, együttműködés](#)

[Völgyzugoly műhely](#)

[Warmest Congratulations to the Hungarian Association](#)

[Wekerle](#)

Working and Learning Together to Build Stronger Communities.

XI. kerületi kaláka: Szívességért szívességet.

Youth for Development and Cooperation YCD Amsterdam the Netherlands.

Zalai Falvakért.

ZALAI IDEA Szociális Szövetkezet: A gondolattól a megvalósításig.

Zipzár – A képessé tétel dimenziói.

Zöld Szív Ifjúsági Természetvédő Mozgalom

Zuglói Energiaközösségi Akciók (2019-2022).

Zsóka vár – Inspirál.

**Válogatás a
közösségi munka
kiadványaiból
1974-2023**

IV. Válogatás a közösségi munka kiadványaiból 1974-2023

A „Civil társadalom jövője”

(2004). Könyvajánló. 2004 márciusában a Robert Bosch-Stiftung (alapítvány) által kiadott angol nyelvű tanulmánykötet. A könyv tanulmányait több mint 50, cseh, szlovák, lengyel, magyar, német, osztrák és amerikai vezető szakértő, nonprofit kutató jegyzi

Parola, 1

A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! (2023)

„A kormány önkényvédelmi törvénye el fog bukni.” Az Amnesty International Magyarország, a K-Monitor, a Magyar Helsinki Bizottság, a Mérték Médiaelemző Műhely, a Political Capital, a Transparency International Magyarország és a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) közleménye 2023.11.22

A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! Nyilatkozat, Civilizáció koalíció 107 civil szervezet csatlakozásával, 2023.12.01

Kampány szervezése és petíció benyújtása Magyarország Kormányának: A demokrácia nem veszélyezteti Magyarország szuverenitását! A tiltakozó kampány szervezője: Civilizáció koalíció, 2023. december 1

A jövő nemzedék, avagy az állampolgári tanulás iskolán kívül és belül (2013):

Vitaindító előadás és panelbeszélgetés a X. Nyári Egyetemen Kunbábonyban. A beszélgetést Sélley Andrea és Kovács Edit vezette. Résztvevők: Jakab György, oktatáskutató (OFI Oktatáskutató és fejlesztő Intézet); Galambos Attila, tanár (pécsi ZÖFI, Zöld Fiatalok Egyesület); Aradi Hanga (KiHa, Pécs); Peták Timót (KiHa, Pécs); Lipka Boglárka (LEO Egyesület); Korsós Borbála (LEO Egyesület), Balázs Eszter (LEO Egyesület); Herpai Kornél (KiHa, Bp.)

Lejegyezte: Velencei Ágnes.

Parola, 3

A Kapu (Gateway)

Program (2001). Lakóközösségi alapon szerveződő, a generációk közötti elősegítő, önkéntes segítő szolgálat

Parola, 1

A Kiserdő-védők története a Közélet Iskolája podcastjében

Németh Krisztina, aki a Civil Kollégium Alapítvány közösség-szervezője és az Összefogás a Kiserdőért tagja, valamint Horváth Kertész Balázs Byron, szintén a CKA-tól mesélte el az erdővédők fordultatos történetét a Közélet Iskolája podcastjében

A Kistérségi Szerveződések II. Országos Konferenciájának Állásfoglalása

a területfejlesztésben/kistérségfejlesztésben vállalt szervező funkció ellátásának lehetséges módjáról és feltételeiről.

Parola, 1994/3

A közösség: ERŐ és FORRÁS. Részvétel és aktivizmus a közösségek megerősödésében
20. Nyári Egyetem a Közösségi részvétel fejlesztéséért a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Civil Kollégium Alapítvány szervezésében. 2023. július 20-23. Civil Kollégium Közösségi Háza, Kunbábony. A témák: Grassroots aktivizmus. Kölcsönös támogatás és a szolidaritás intézményei. Közösségi hálózatok építések. Kihívások leküzdése. Ifjúsági szerepvállalás
kofepodcast1.mp3

A közösségi munka meghatározottsága

Ember és közösség – kérdésünk a humánétológiához; A közösségi beavatkozás három kiindulása; Közösségfejlesztés: a senki földje? Közösségfejlesztés – mozgalom és szakma. A közösségi beavatkozás fogalmi. Legitimációs támpontok. Alapelvek – közösség és részvétel. A közösségi beavatkozás jellemzői: Eredet és növekedés – történeti áttekintés. Nemzetközi jelleg. Nyugat-Európa. A settlement. Egyesült Királyság. Európa más országai. Észak-Amerika, Egyesült Államok és Kanada. A déli félteke. Kelet-Közép Európa, Magyarország. A közösségi beavatkozás további főbb szervezetei Magyarországon és Európában

In Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 142 oldal. Első rész – A közösségi munka meghatározottsága, 12-56. oldal

A közösségi rádiók legfontosabb jellemzői (1998)

Parola, 4

A közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat fél éve (2007),

Közösségfejlesztők Egyesülete: Péterfi Ferenc; Tolna megye: Dér Miklósné; Somogy megye: Bihariné Asbóth Emőke; Bács-Kiskun megye: Szilágyiné A. M. Luz Ilia; Békés megye: Kresák Anna; Hajdú-Bihar megye: Giczey Péter; Nógrád megye: Szolnoki Ildikó; Budapest: Kovács Edit, Szabó Márta, Kelemen Árpád; Zala megye: Szederné Kummer Mária; Vas megye: Pósfay Péter; Győr-Moson-Sopron megye: Csobod Tibor; Pest megye: Zádori Judit; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Varga Matild; Borsod-Abaúj-Zemplén megye: Molnár Aranka; Heves megye: Gőz Brigitta és Laskó Kuthi Adrienn; Komárom-Esztergom megye: Monostori Éva; Fejér megye: Kovács György; Veszprém megye: Bazsó Gabriella. Parola, 2008/1.

A közösségi munka holland profilja (Geroesprofiel opbouwwerkert);

To profile the profession of community work) (1987). Összeállította a közösségi munka munkaterületi bizottsága, Hága, 1987. június. Fordította Szabó Olympia. Kultúra és közösség,

Közösségfejlesztés tematikus szám. 1991/4:58-62.

A közösségi tervezés maratonja

A szociális hackathon közösségfejlesztői változata (2021)

Előszó (Bugarszki Zsolt). A projekt bemutatása. Együtt – közös ügyeinkért, avagy a jó kormányzás elve. Mi is az a szociális hackathon? A közösségi tervezési maraton születése: Előkészítés; 1. lépés: A helyi szándék megfogalmazása; 2. lépés: Célok, elvárások tisztázása; 3. lépés: A szervezői csoport kialakítása; 4. lépés: A célterület lehatárolása; 5.

lépés: A motiváció meghatározása; 6. lépés: A szociális hackathon fő fejlesztési témáinak körülhatárolása; 7. lépés: A bevonás folyamatának elkezdése (partnerek – kulcsszereplők – résztvevők); 8. lépés: A mentorok felkérése, koordinációja; 9. lépés: Előkészítő események megszervezése; 10. lépés: A munkalapok kidolgozása; 11. lépés: Kommunikáció; 12. lépés: A ceremóniamesterek, a zsűri és a támogatók felkérése; 13. lépés: Online részvételi felület alkalmazása;

Hogyan zajlik a szociális hackathon főeseménye?; Regisztráció; Nyitórendezvény; Ötletbemutató (toborzó) beszédek; Piacozás – csoportalakítás; Az ötletek kidolgozása, csapatmunka; Ellenőrző pontok, konzultációk; A kidolgozott ötletek bemutatása; Zsűrizés; Záróesemény, díjazás; Mi történik a főesemény után? Zárszó; Konzorciumunk ajánlata

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadvány az ERASMUS+ 2019-1-HU01-KA204-061232 számú “Szociális “hackathon” – a leghátrányosabb helyzetű kistérségek közösségi alapú fejlesztése” projekt keretében, a projektpartnerek együttműködésében készült

In Boda Kitti és Csabai Lucia (2021): A Közösségi Tervezés Maratonja. A szociális hackathon közösségfejlesztői változata. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 61 oldal.

A Közösségi Tervezés Maratonja II. (2023):

A szociális hackathon közösségfejlesztői evolúciója

Prológus. Előszó. Amikor a hackathon a jó választás. A sikeres rendezvényhez vezető út. Az eseményt előkészítő teendők, feladatok: Elméleti és gyakorlati felkészülés; A bevonás; A csapat-mentorok kiválasztása, felkészítése; Az esemény lebonyolítása; Utóélet
Hogyan támogatja a KÖFE a hackathon tervezését és lebonyolítását?: Amit folyamatmentori tevékenység alatt értünk; A folyamat-mentorálási tevékenység szakaszai; Az optimális együttműködés keretei

Amit a szervezőknek kínálunk: Alkalmi konzultáció; Kóstoló workshop; Tanulmányút; Képzés; Folyamatkísérő konzultáció

In Boda Kitti és Oláh Roland (2023) A Közösségi Tervezés Maratonja II: A szociális hackathon közösségfejlesztői evolúciója.

A projektet az Európai Bizottság támogatta. A kiadvány az ERASMUS+ 2021-2-HU01-KA210-ADU-000050814 számú “1st PANĀEVOLUTION - ‘Unicorn in the making’ – adapting the method of community planning marathon to create innovative solution(s) for local mobility issues” projekt keretében, a projektpartnerek együttműködésében készült. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 29 oldal. Elérhető magyarul és angolul is:

A közösségfejlesztés épülő hazai hálózata és kapcsolatrendszere.

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés, benne: XIV. fejezet, 241-245. oldal

A közösségfejlesztés iránti általános szükségletek

A közvetítés szükségessége. A megújulási képesség szükségessége. A kulturális változás kihívása. A demokratizálódás szükségessége. A nemzetek feletti civil társadalom szükségessége

In Vercseg Ilona (2020): *Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete*. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 142 oldal.
Második rész – Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban.

A közösségfejlesztés értékei és etikája. Szabad-e beavatkozni?

Az állam és a közösségfejlesztés kapcsolata. A közösségi munkások etikai dilemmái.
In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés*. Első és második, javított kiadás.
Kiadta a Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapesten, 293 és 277 oldalon, benne: IV. fejezet

A társadalmi tanulás és a közösségfejlesztés

Kulcsfogalmak. A társadalmi tanulás és közösségfejlesztés elméletei. A közösségfejlesztés és a szocializáció. Társadalmi tanulás. A kirekesztettség. A tanulás a felnőttképzés szemszögéből. A közösségfejlesztés szempontjából meghatározó, önszervező tanulási formák.

In Molnár Aranka (2015): *Közösségi tanulás a közösségfejlesztés folyamatában c. tanulmányának 2. fejezete*, 13-29. o. Parola füzetek
Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 2015. augusztus

A Longo Mai szövetkezetek húsz éve (1993)

Bárcsak sokáig tartana! fordította Solymosi Judit
Parola, 6

A Mag-ház 15. és az ART-Tér Művészeti Szabadiskola és Közösségi Tér

5. születésnapján a létrehozó Élettér Egyesületnek gratulálnak a Parola szerkesztői (2022). Parola, 2.

A Maison Familiale Rurale elnevezésű oktatási intézmények

A helyi kezdeményezéstől a világméretű elterjedésig. (1994). Fordította Solymosi Judit.
Parola, 1.

A nonprofit szervezetek részvétele az állami és önkormányzati feladatok ellátásában II (nincs szerző és I. rész sem.) (1995). Parola, 5

A palócföldi közösségekért: A Nógrád megyei ifjúsági közösségi számláról. (1990).
Parola, 1.

A Skót Önkormányzatok Konvenciója.

A közösségi munkára vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány a Gondozási Ágazat konzorciuma nevében. The Convention of Scottish Local Authorities (1999): Community Work Feasibility Study on behalf of the Care Sector Consortium
Hazai közlés (szerkesztő, fordító nélkül): A közösségi munka meghatározása a skót szakmai irodalomban - részletek. Parola, 1.

A svéd demokrácia: a lakosok és az önkormányzat megosztott felelőssége.

Városrész-megújítási program Stockholm 10 külvárosában (2007). Részletek a stockholmi Közterületi és Ingatlantanács elnökhelyettesének projektismertetőjéből.
Fordította Varga Tamás. Parola, 1-2

A szociális földprogramról (1996).

Másodközlés, Parola, 1. első megjelenés: Zalai Falu 96/1

Társadalmi Párbeszéd Színház

A Társadalmi Párbeszéd Színház Csapata (2018): Társadalmi Párbeszéd Színház – megjelenít, érzékenyít, lelkesít. A playback színház eszközeit alkalmazó komplex módszer közösségi, társadalmi kérdések élményszerű, autonómiát támogató és döntéseket segítő feldolgozásáért. Parola, 1:45-49

A települések energiahatékonyságáért program 1995-ben:

Jobb energiagazdálkodás a településeken. Tanácsadó program. Másodközlés. Parola, 1. <https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/jobb-energiagazdalkodas-a-telepuleseken-tanacsado-program/>

A településszintű közösségi aktivizálás módszerei.

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o. benne: Első könyv, Településszintű közösségi munka. 49-61. o.

Európai Közösségi Rádiók Kartája

Az AMARC, a közösségi rádiós világszervezet által szervezett első Közösségi Rádióadók Első Összeurópai Konferenciáján 1994 szeptemberében Szlovéniában, Ljubljanában elfogadott Európai Közösségi Rádiók Kartája. Parola, 2001/3.

Mi is az a közösségi rádió?

Az AMARC, a közösségi rádiós világszervezet tagjai válaszolnak a kérdésre: Mi is az a közösségi rádió? (2004)
Parola, I

Az angol és holland közösségi munka, közösségfejlesztés fejlődésének áttekintése

Két szemelvény. Válogatta és szerkesztette Vercseg Ilona, fordította Varga Tamás Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola füzetek. 2007. 63 oldal

Az Autonómia Alapítvány elmúlt 20 éve (2010)

Nizák Péter interjúja Csongor Annával, az alapítvány igazgatójával
Civil Szemle, 2010/4: 66-73

Az állami és önkormányzati szervek kapcsolata a nonprofit szektorral

Civil szektor és Népjóléti Minisztérium – csapatmunka (1995). Parola, 4.

Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák

Európai referenciakeret (2009)

Az Európai Unió által a tagjelölt országoknak nyújtott segítség

(1999). Fordította Pató Zsuzsanna. Parola, 3-4

Az Európai Városi Charta

(forrás, fordító nélkül, 1998): Európa Tanács. Az Európa Tanács Helyi és Regionális Közhatóság Állandó Konferenciája (CLRAE). Európa Kampány).

Parola, 2-3

Az önkormányzatok jelenlegi helyzete és együttműködése a civilekkel (2020)

A Civilkollégium online eseménysorozata a Mércén. Civil Kollégium Közösségi Ház, Kunbábony. Résztvevők: Bálint Mónika CKA és Diószegi Horváth Nóra MÉRCE. Vendégek: Tömöri Balázs, Pilisborosjenő polgármestere; Lé Marietta fővárosi részvételiségért felelős főtanácsadó; Pozsgai Rebeka, a Józsefvárosi Közösségi Részvételi Iroda önkéntese és Szűcs Katalin szentendrei önkormányzati képviselő. Szavazást (kommentek linkjein) és játékot vezet Szabados Péter. Élőben rögzítve, MÉRCE 1:02:05

Az UNESCO által 1987-ban Magyarországon rendezett közösségfejlesztési konferencia anyagai

M. Bassand (Svájc) előadása Lemezújság, 3. sz. 1988. febr.; J. Damrosz (Lengyelország) előadása Lemezújság, 5. sz. 1988. május; Kárász, János előadása (osztrák) Lemezújság, 4. sz. 1988. ápr.; magyar helyzetkép (összeállította Benkő Éva) Lemezújság, 1. sz. 1987. okt.; a konferencia zárótanulmánya: Lemezújság, 2. sz. 1987. dec. Bp. OKK

Kiadvány: UNESCO Experts' Conference on the Role of Cultural Institutions in the Development of Small Villages and Rural Areas. Budapest/Tengelic, 27 September – 30 October, 1987. With the participation of experts from Austria, Canada, Cuba, Czechoslovakia, Finland, France, Hungary, The Netherlands, Poland and Switzerland

Üdvözlés a Közösségi Eszköztárban!

ActionStation Új-Zéland (2021). Az alábbi összeállítást a világválság kezdetén készítette az Új-zélandi ActionStation független, közösségi finanszírozású kampányszervezet, hogy a hirtelen kialakult veszélyhelyzetben segítséget nyújtsanak közösségük tagjainak a lehetséges közösségi megoldások megszervezéséhez.

A fordítást a Civil Kollégium Alapítvány megbízásából készítették Béres Eszter, Dányi Dani, Erhardt Miklós, Kaprinyák Szilvia, Kéri Rita és Meggyesi Gábor

Parola, 1

Test és énkép a cigánytelepen. Egy önismereti fókuszú csoport tapasztalatai

Aczél Zsófia – Kakuk Tímea (2018). Parola, 2.

Initial Findings from the 2001 Home Office Citizenship Survey

Active Communities (1998)

aHang és Szabad aHang (2023):

„Az aHangot mint társadalmi vállalkozást azért alapítottuk, hogy teret biztosítsunk az internet segítségével helyi és országos volumenű, a társadalmat foglalkoztató ügyek felkarolásához.” In Madarász Csaba, Parola, 2022/2.

A platformon állampolgárok szólalnak meg, népszerűsítenek helyi, országos vagy nemzetközi ügyeket, írnak alá petíciókat, szólítanak meg döntéshozókat. Az aHang társoldala, a Szabad aHang emellett lehetőséget ad a saját ügyekért történő fellépésre, kampányok önálló indítására is

Az aHang 600 ezres táborának kiemelten fontos a szolidaritás, a kirekesztés felszámolása, a szabad és független intézményrendszer, a közösségi és politikai részvétel, a társadalmi és környezeti igazságosság

Az aHang félévente beszámol tevékenységéről. A legutóbbi évek beszámolóit lásd itt:

Az aHang és a Szabad aHang honlapjai, online felületei:

Ajánlás a települések, a települési társulások és a megyei önkormányzatok ifjúsági referenseinek feladatköréhez

(1999, forrás/szerző nélkül)

Parola, 3-4

Akadályok nélkül – az akadálymentes Józsefvárosért

Csordás Anett, a CKA munkatársa, az Akadályok nélkül – akadálymentes Józsefvárosért tagja a Civil Rádióban adott interjút a 2023. november 15-én megrendezésre kerülő Akadálymentes kerületek - példák és kihívások című rendezvényről. A beszélgetést a csütörtöki napra kattintva, 17.30 után kb a 10. perctől hallgathatod meg!

- A rendezvényt az Akadályok nélkül - az akadálymentes Józsefvárosért csoport szervezi. 2020. december 5. az Eötvös10 Művelődési Házban tartott konferenciát az Önállóan lakni-közösségben élni Egyesület és az Egymásért Közösen Mozgáskorlátozottak Egyesülete. A kerekesszékes utasok találkozhattak a MÁV-START Zrt. és a MÁV Zrt. szakembereivel és választ kaphattak kérdéseikre. Erről egy alapos, részletes írást olvashatunk a Glamourban:
- Ivanova Daniela (2023. december 7.): „Hiszünk abban, hogy ennek a mesének happy end lehet a vége”

A GLAMOUR.hu online szerkesztője, Ivanova Daniela kerekesszékesként segít, hogy sokkal többet megtudj a fogyatékossgal élők mindennapjait érintő problémákról - annál is inkább, mert kellő edukációval tehetnénk azért, hogy az életük könnyebb és méltóságteljesebb legyen

Aktivizáló módszereink

Az aktivizáló módszerek eddigi legrészletesebb leírása, módszerismertetők és részletesen bemutatott gyakorlati példák

In: Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés, benne: VIII. fejezet

Alapelvek, értékek, etika a közösségfejlesztésben

– szakmafejlesztő szeminárium Kunbányban, a Civil Kollégium képzési központjában 2006. április 27-29.-én, a Közösségfejlesztők Egyesülete, a Magyar Művelődési Intézet és a Civil Kollégium Alapítvány együttműködésében.

Előjáróban: Vercseg Ilona (2005): A részvétel mint közösségfejlesztési alapelv.

Parola, 3.

Megvitatásra, feldolgozásra elhangzott előadások a szemináriumon, melyek megtalálhatók a Parola 2006/4. lapszámában:

Henderson, Paul: A közösségfejlesztés alapelvei és gyakorlata

Mayo, Marjorie: Szakmai értékek és etikai dilemmák a közösségi munkások között

Péterfi Ferenc: A közösségi apátiától a kompetens közösségig

Gergely Attila: Közösség, megújulási képesség, részvétel

Varsányi Erika: Igeidők

Vercseg Ilona: Közösség és részvétel. Alapelvek – A közösség

Henderson, Paul: Trendek a közösségfejlesztésben. Összefoglalás
Az előadásokat tolmácsolta és az írásos változatot nyelvileg gondozta Juhász Katalin

Alternatív oktatási népszavazás 2023 október 20 és október 30 között az Egységes Diákfront és az aHang szervezésében

Az országos alternatív oktatási népszavazás szervezéséről, elindulásáról és lefolyásáról, az egyes helyszíneken folyó szavazásról, a tájékoztató videókról, a sajtótájékoztatókról és az eredményekről például ezeken az oldalakon lehet tájékozódni:

aHang/szabadahang, eredmények aHang október 31. 18:37: összefoglaló

Bajnai Marcell, Magyar Narancs, 2023. október 31. Egymillió üres nemzeti konzultációs ív összegyűjtésére készül az aHang és az Egységes Diákfront

Millei Ilona (2023. november 28.): Egymillió összefogás körvonalazódik a magyar társadalomban. HírKlikk,

Alkossunk közösségben

Playback. Fine art. Overwrite. (2023)

A kiadvány a „Visszajátszás-újraírás” című, 2021-2-HU01-KA 210-ADU 000050845 számú projekt keretében, a projekt szakembereinek/munkatársainak együttműködésében készült elektronikus kiadvány. Főpályázó: Közösségfejlesztők Egyesülete. Partnerszervezetek: Panta Rhei Egyesület, Vitakultúra Egyesület. A projekt vezető trénera Donáth Attila. A szakmai szövegeket a Vitakultúra Egyesület szakemberi írták: Maróti Dénes (képzőművészet), Rózsa Dániel (költészet), Somogyi Beáta (playback-színház). A kiadás szakmai koordinátora: Szendrei Andrea. A képek és versek a projekt-eseményeken a résztvevők által készültek. Alkotók: Balajti Léna, Baróti Anikó, Bedő Zsejke, Budovinszky Csilla, Borka Katalin,

Csapó Beatrix, Erdei Tímea, Erős István, Fazakas Csaba, Fazakas Enikő, Hegedűs Erika, Hodruszky Mónika, Hüse Lajos, Juhászné Kovács Tünde, Kiricsi Andrea, Kiss Csaba, Eva La Voie, Madarász Laura, Opra Zsófia Szende, Papp Zsuzsanna, Patkó Csilla, Pázmándi Kata, Popovics Zsuzsanna, Sárközi Judit, Szendrei Andrea, Székely Erika, Zolnai Erika. A verseket és képeket egybe-alkotta Klebercz Kriszta. Grafikai munkák: Grafikriszta – KG Grafikai Stúdió. Kiadó: Közösségfejlesztők Egyesülete, 2023. Playbackbook, 47 oldal. Készült az Európai Unió támogatásával. Erasmus+

Aktív európai állampolgáriság – nemzetközi Közösség konferencia

2006. november 9-11

Kunbábony. Megnyitotta Varga Máté. Előadók: John Grayson, Marion Horton, Bohdan Skrzypczak, Chuck Hirt, Ruben David Fernandez, Gergely Attila, Varsányi Erika, Hans Andersson. Előadásait az előadók nevével is meg lehet találni. Az előadásokat fordította: Juhász Katalin. Parola, 2007/1-2

Real Civil Societies. Dilemmas of Institutionalization

Alexander, Jeffrey C. (ed.) (1997). London: Sage.

Rules for Radicals: A Pragmatic Primer for Realistic Radicals

Alinsky, Saul D. (1971). Vintage Books. A Division of Random House, New York 1971. p 224

Magyarul megjelent: Alinsky, Saul D. (1999[1971]): A civil szervezkedés ábécéje. (Gyakorlati ábécé a realista radikálisok számára). Bagolyvár Kiadó, Budapest. Fordította Doubravszky Sándor. 52 oldal

További információ itt: Kosztur András (2021): „Színes forradalmak” kézikönyvei.

Kommentár közéleti és kulturális folyóirat, 2021/4

Az összeomlás után – a közösségi gazdaság erősödése.

Almássy Tamás (1998). Előzetes könyvismertető: Guy Dauncey Összeomlás után – A szivárványgazdaság kialakulása. Göncöl Kiadó, 2001.

Az ismertető 2 jó példáját is bemutatja a közösségi gazdaságnak:

- Az írországi Conemara lakosságának közösségi gazdasága. Az 1970-es évektől közösségi tulajdonú fejlesztési társaságot alapítottak – Conemara West Ltd. -, s az évek során üdülőt, Farmer szövetkezetet, hitelegyletet és Halgazdasági Szövetkezetet hoztak létre, orvosi rendelőt, sportközpontot, nyilvános könyvtárat működtetnek, irodai infrastruktúrát biztosítanak helyi cégeknek, s egy boltot és kávézót is életre hívtak
- Az Észak-Kelet Spanyolország baszk tartományának Mondragon nevű városa az '50-es évektől fejleszti közösségi gazdaságát. Fémipari szövetkezettel és szövetkezeti bankkal kezdtek, 1988-ban már több száz szövetkezeti hálózattal rendelkeztek, s kialakították a kölcsönös támogatás stratégiáját is munkanélküliség esetére. Mondragon sikere mögött egy spirituális alapokon nyugvó látomás fekszik. „Inkább gazdagabb közösségeket teremtsünk, mint gazdag egyéneket.”

A könyv elérhető könyvesbolti forgalomban és antikváriumokban is

Parola, 2-3

Kitekintés. Környezetvédelem és közösségfejlesztés

Almássy Tamás (2004) Parola, 3

Alternatív Közösségek Egyesülete – Civil Koalíció – Civilizáció (2017)

A Civilizáció Koalíció 34 civil szervezet együttműködésével jött létre 2017-ben. Az együttműködő civilszervezetek közös célja, hogy erősítsék az állampolgári önszerveződés és aktivizmus népszerűségét, társadalmi támogatottságát; növeljék a társadalmi szolidaritás szintjét, keressék annak új formáit, és kiálljanak az állampolgári önszerveződések, civil szervezetek mellett; megosszák tudásukat a részvétel, a szerveződés, az érdekképviselő hatékonyabbá tétele és a civil szféra erősítésének érdekében; fellépjenek az állampolgári önszerveződések, civil szervezetek mozgásterének szűkítése ellen, és aktívan dolgozzanak a demokratikus részvétel és a sokszínű civil társadalom lehetőségeinek bővítése érdekében.

Tevékenységeik: akciók, kampányok, rendezvények, kutatások és együttműködések

Aktív európai állampolgáriság

Almássy Tamás (2004). A svédországi részvételi demokráciáért folytatott munka. Előadás a 2006. november 9-11.-émegrendezett nemzetközi Közösség konferencián. Tolmácsolta és a megjelent szöveget nyelvileg gondozta Juhász Katalin. Kunbábony. Parola, 2007/1-2. In Közösség-konferencia az Aktív európai állampolgáriságról tapasztalatai

Előszó a Közösségfejlesztés Európában–Közös keretrendszer és egyetértés felé címet viselő európai kiadványhoz

Andersson, Hans (2014). Parola, 4

Kommunikáló társadalom

Angelusz Róbert (1995). Ferenczy Kiadó, Budapest, 211 oldal

A civilek hatalma – a politikai tér visszafoglalása.

Antal Attila szerk. (2016). A kötet szerzői: Ágh Attila, Antal Attila, Dr. Bíró Endre, Kerényi Szabina, Kuti Éva, Lehotai Orsolya, Nagy Ádám, Oross Dániel, Péterfi Ferenc, Sebestyén István, Torma Judit, Tóth Fruzsina, Varga Áron, Zsolt Péter. Noran Libro Kiadó, 2016, Budapest, 333 oldal

Miből és hogyan lesz az állampolgár?

Motivációk, minták, szerepek és feladatok. Vitaindító előadások és panelbeszélgetés Aradi Fanni, Gergely Attila, Farkas Zsuzsa, Kopiás Attila Steve, Peták Péter, Vercseg Ilona, Udvarhelyi Tessza (2013). Elhangzott a X. Nyári Egyetemen, 2013. július 24.-én Kunbábonyban. Parola, 3.

Az elbeszélte történelem (oral history) lehetőségei az andragógiai oktatásban

Arapovics Mária (2007). Képzés és gyakorlat, 5. évf. 2. sz. 71-82. o

Felnőttképzési nonprofit szervezetek Magyarországon. Az egész életen át tartó tanulás és a civil szervezetek

S. Arapovics Mária (2007). Ráció Kiadó - ELTE Élethosszig tartó Művelődésért Alapítvány, Budapest

A civil-nonprofit szervezetek szerepvállalása a felnőttek képzésében

Arapovics Mária (2008): Civil Szemle, 2008/3. 37-58. o

Közösségi tanulás és szervezése. Közösségi-civil szervező tankönyv

Arapovics Mária és Brüll Edit (szerk.) (2009). Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Budapest.

A közösség tanulása, a tanulók közössége és a közösségfejlesztők fejlesztése

dr. Arapovics Mária (2013). Parola, 1

Közösségfejlesztés. Módszertani útmutató

Arapovics Mária és Vercseg Ilona (szerk.) (2017): Cselekvő közösségek, aktív közösségi szerepvállalás. EFOP-1.3.1.-15-2016-00001. Szerzők:

Arapovics Mária, Balázs-Legeza Borbála, Barátné dr. Hajdu Ágnes, Beke Márton, Brüll Edit, Csonka-Takács Eszter, Fehér Miklós, Gulyás Gabriella, Harkai Nóra, Kajári Gabriella, Kleisz Teréz, Ládi László, Németh Lilla, Péterfi Ferenc, Tóth Máté, Varga Katalin és Vercseg Ilona

Projektpartnerek: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ, NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Országos Széchenyi Könyvtár.

Budapest, 2017. MEGJELENT az Útmutató ismertetése: Parola, 2017/4

Vercseg Ilona (2018): Szerzői ajánlás. Civil Szemle, 2018/4: 87

Forradalom, civil társadalom és demokrácia Kelet-Európában

Arató András (1990). *Mozgó Világ*, 1990/8. szám. 11-22. Fordította Bérczes Tibor.

Archamp. Példa a kistérségi összefogásra (1993)

Parola, 6.

A közösségek megújulásának útjai

Armstrong, John (1992) (forrás, fordító nélkül)

Parola, 4.

A közösségi munkafejlődése Spanyolországban

(The Development of Community Work in Spain.) Aristu, Prof. Dr. Jesús Hernández & Pasamar Lic. Leyre Braco (2005): In Brake, R. & Deller ed. U. 2008. pp. 84-93

Magyarul: A tanulmány részleteit kiemelte és fordította Vercseg Ilona, ld. a Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből című, 2018-ban megjelent Parola füzetben a 106-110. oldalig

Közösségfejlesztési program Romániában

Asociatia Romana de Dezvoltare Comunitara (Román Közösségfejlesztők Egyesülete, RACD Romanian Association for Community Development) (2003). East-East program Parola, 3.

Consistent Patterns of Rural Community Development

Atkočiūnienė, Vilma (2008). Lithuania, Kaunas

In Brake, R. & Deller ed. U. 2008. pp. 147-179

Avedano, Louisa (2002) A közösségfejlesztési európai hálózat szerepe. Előadás a CEBSD 2002 májusában a svédországi Örebro-ban tartott összejövetelén. Fordította Zelena Judit.

Auróra (közösségi tér)

Babcock, Anne (2015): A szomszédsági központok szerepe. Toronto, Kanada

Parola, 4.

Állampolgári Részvétel Hete 2023. RÉSZVÉTEL HETE – DEMOKRÁCIÁT HELYBEN

A Civil Kollégium Alapítvány (CKA) és partnerei több mint egy évtizede szervezik meg a Részvétel Hete programsorozatát. Az ország számos pontján állampolgári csoportok és civil szervezetek csatlakoztak a kampányhéhoz, hogy bemutassák az általuk képviselt ügyeket és bevonják az embereket munkájukba az aktív állampolgárság fontosságát hirdetve.

A Részvétel Hete 2023 programsorozat több eseménye lezajlott október 2-a és 8-a között, de egész novemberig találni még a részvételiség jegyében megrendezett programokat a Részvétel Hete+ közéleti eseményein: egyszerű köztéri kitelepülés, kérdőívezés, beszélgetés, civil séta vagy helyi fórum, gyűlés, alternatív közmeghallgatás stb. A szeptember 30-tól október-novemberében országsszerte zajló események helyszínei, programjai és eseményei:

A CKA Részvétel Hete 2023+ rendezvénysorozatának utolsó rendezvényei 2023. november 30.-án szerveződtek meg

Fő szervező: Civil Kollégium Alapítvány

A közösség ereje: Az indulástól a helyhatósági választásig

Bakó Éva (1990)

A Takácsi Alkotó Község Egyesület felélesztette a falu közösségi/társadalmi életét
Parola, 3

A népfőiskola nem volt, hanem lesz

Balázi Károly (1991)

In Népfőiskola tegnap, ma, holnap. Szerk. Harsányi István. Püski, Magyar Népfőiskolai Társaság Bp. 1991. 154-160 o

Település- és közösségfejlesztés (főiskolai jegyzet)

Balázi Károly (2000). Nyíregyháza, Möbius Print, 2000, 110 o

Népfőiskolai hagyomány (népfőiskolai jegyzet)

Balázi Károly (2001). Antológia, Lakitelek, 2001. 96 o

Gyökerek és korszakok, népfőiskolai olvasókönyv

dr. Balázi Károly szerk. (2002). Népfőiskolai Társaság Bp. 2002, 391 o

A második nekifutás. A népfőiskolai mozgalom útja a magyar művelődésben

Balázi Károly (2008)

Civil Fórum, Civil társadalmi lap, Kolozsvár, IX.évf. 2. sz.
2008. április-június

Kedves Barátaim és Felebarátaim!

Balázi Károly (2009)

Előadás a Községfejlesztők Egyesülete fennállásának 20. évfordulóját ünneplőknek
Parola, 4

A népfőiskolai mozgalomról

Balázi Károly (2013)

Parola, 1

Idő és rend a közösségi művelődésben

dr. Balázi Károly (2017). Szakkönyv. Antológia Kiadó, Lakitelek 2017, 357 o

Community and Social Work. Principles, values and objectives in community work

Baldock, Peter (1974). In Noel Timms (ed.): Community Work and Social Work. London and Boston, Routledge & Kegan Paul. 1974.

A közösségi munka alapelvei, értékrendje és területei.

Baldock, Peter (1993 [1974]). In Varga A. Tamás (válogatta), B. Vörös Gizella (szerkesztette): Községi munka

Elmélet és gyakorlat külföldön. Szöveggyűjtemény. 7–13. oldal. Fordította Rakovszky Zsuzsa, Verók Edit. Községfejlesztők Egyesülete, Bp. 188 oldal.

Esetkezelés és közösségi munka

Baldock, Peter (1993 [1974])

A közösségi munka és a szociális munka kapcsolatáról általában. Közösségi munka és esetkezelés a szociális munka keretében. A közösségi munka keretében jelentkező egyéni problémák.

In Varga A. Tamás (válogatta), B. Vörös Gizella (szerkesztette): Közösségi munka. Elmélet és gyakorlat külföldön. Szöveggyűjtemény. 188 oldal

Fordította Rakovszky Zsuzsa, Verók Edit. Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. 61–70. oldal.

Közösségi munka és szociális munka – 1. fejezet.

Baldock, Peter (2001) [1974])

Megjegyzés: ez a rész nem került be a Baldocknál már hivatkozott, Közösségi munka. Elmélet és gyakorlat külföldön című magyar nyelvű szöveggyűjteménybe - csak itt, a Parolában olvasható. Ezt a részt is Rakovszky Zsuzsa és Verók Edit fordította, tehát a Parola-közlés fordításra vonatkozó része téves

Parola, 1

A hetvenes évek változásai és a művelődési otthonok innovációs törekvései

Magyarországon

Balipap Ferenc (1988)

1984. Bp. Múzsák Közművelődési Kiadó, 157 o

Ismerjük meg a settlementet.

Balipap Ferenc (1989)

Esély, 1:53–54

A magyarországi settlement története I

Balipap Ferenc (1989)

Esély, 2:60–71

A magyarországi settlement története II

Balipap Ferenc (1989)

Esély, 1:58–64

Szabadság és felelősség!

dr. Balipap Ferenc (1990)

„Az egyén szabadsága, a szabad polgárok szabad társulása és a hatalmi tényezők polgárokkal szembeni felelőssége – most ebben áll a nagy titok.” Parola, 3.

Start tudás: A Start hitel lehetőségei vállalkozók számára

Balipap Ferenc (1991). Parola, 2

Privát internacionalizmus: avagy a Clos Normand apoteózisa

dr. Balipap Ferenc (1991). (Francia-magyar cserék). Parola, 3

A „kultúra” propagálójából a helyi társadalom önfejlesztő intézménye

dr. Balipap Ferenc (1992)

Lehet-e forradalmi úton olyan viszonyokat teremteni, melyeknek nincs kapcsolata a múlttal?

Parola, 4

Közösségi munka – hálózatépítés

dr. Balipap Ferenc (1993). Dél-dunántúli Közösségszolgálat, vezetője dr. Balipap Ferenc, Dombóvár. Kelet Magyarországi Közösségszolgálat, vezetője Groskáné Piránszki Irén, Debrecen.

Parola, 1

Dél-dunántúli Közösségszolgálat

dr. Balipap Ferenc (1993)

Parola, 5

A Bessenyei Díj átvételekor

dr. Balipap Ferenc (1994)

Parola, 4

Közösségünk és közösségfejlesztésünk emlékezete bennem

dr. Balipap Ferenc (2009)

Parola, 4

Balipap Ferihez, Gyulaj, 2013. július 24. Péterfi Ferenc búcsúbeszéde

a temetésen hangzott el

Parola, 3

Balipap Ferencre emlékezünk,

In memoriam Balipap Ferenc (2013)

Közösségfejlesztők Egyesülete

Parola, 3

Az én történetem Olaszliszka romaságának története

Balogh Attila (2016)

Parola, 1.

Művelődési Ház Dombóvár – EGYKOR. Mi is volt az a Nyitott Ház a művelődési otthoni mozgalomban?

Wiedmer-Balipap Zsuzsa (2023). 2023. szeptember 23. Dombóvári Művelődési Ház. Emlékezés és kerekasztal beszélgetés az egykori munkatársakkal, barátokkal Balipap Ferenc 75. születésnapján. Emlékezés a Dombóvári Művelődési Ház egykori igazgatójára, s egyik kezdeményezőjére a Nyitott ház országos művelődési otthoni szakmai kísérletnek

Tolnatáj Televízió

Három tanulóköri jegyzet a X. Nyári egyetemről

Balogh Flóra, Kele Csilla, Kovács Edit, Mészáros Zsuzsa, Péterfi Ferenc (2013). 2013. július 25

Parola, 4

A közösségszervezés mint szakma elindításának történetéről

Balogh Fruzsina beszélget Varga Máté, Horváth-Kertész Balázs, Giczey Péter, Peták Péter és Sebály Bernadett részvételével. 25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány

Az írásos változatot Dudok Dávid készítette (2021)

Parola, 4

A közösségszervezésben elért sikerek

Balogh Fruzsina (2021). 25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány ünnepi rendezvényen beszélgetés a közösségszervezésben elért sikerekről. Részvevők: Csordás Anett (Lépjünk, hogy léphessenek! Egyesület), Homoki Andrea (Eleven Gyál), Csepregi Dorottya (A Város Mindenkié) és Jakab Krisztina (Eleven Gyál). Az írásos változatot készítette Dudok Dávid. Parola, 4.

KözösALAPON: A csoda megisméltésére készülünk. Közösségi Alapítványok

Magyarországon

Bardócz Iván (2022)

Parola, 2

Kézikönyv a részvételi városmegújításról

Bardóczy Sándor – Giczey Péter szerk. (2010). Gyakorlati útmutató. Írták Bardóczy Sándor, Giczey Péter, Péterfi Ferenc, Portschy Szabolcs, Pörös Béla, Sain Mátyás

Tartalom:

- Fogalmak: A város fogalma. A városmegújítás fogalma. Participációs tervezés, vagy részvételi tervezés. A városmegújítás szereplői.
- Szokásjogi, jogi környezet: A településfejlesztés társadalmasítására vonatkozó szabályok. Az Étv, az OTÉK és a társadalmasítás. Rendszerhibák a településtervezés részvételi gyakorlatában
- Helyzetértékelés (a jelenlegi rendszer kritikája): A településfejlesztési koncepciók hibái.
- Az IVS berobbanása a fejlesztéspolitikába. A városrehabilitáció két részre szakítása. Az
- Antiszegregációs Tervek (ASZT) készítésének eddigi tapasztalatai
- Szakpolitikai ajánlások: A szakpolitikai ajánlások alapját képező megállapítások.

A városmegújító munkacsoport ajánlásai

- A városmegújítás lépései: A lakosság aktivizálása. A város fizikai és társadalmi jellemzőinek feltárása. Együttműködés a szereplőkkel. A szerepek megosztása a résztvevők között. Problémák, akadályok, konfliktusok leküzdése. Flexibilitás megteremtése. Szervezeti keretek lefektetése. Szakemberek és szakértők bevonása a rehabilitációba. Anyagi források felkutatása. Folyamatosság biztosítás

Külföldi jó gyakorlatok, esettanulmányok:

- Union Point Park, Oakland Fruitvale
- Egyetemi-közösségi együttműködésen alapuló tervezés az USA felsőoktatásában
- Lakossági részvétel a városmegújításban Ausztráliában
- A Big Cities Policy program Hollandiában
- A „Soziale Stadt” Program Németországban
- Az Európai Unió URBAN programja

- Városrész-megújítási program Stockholm 10 külvárosában
- A Bismarck és a Schalke–Nord negyedek megújítási programja Gelsenkirchenben
- Szociális városrehabilitációs program Hamburg Lenzsiedlung-negyedében
- Lyon Pentes Croix-Rousse kerületének szociális városrehabilitációs programja.

Hazai példák:

- Esettanulmány a Nyírpalota Társaság közösségi kezdeményezéséről
- Magdolna negyed szociális város-rehabilitációs program - részletek
- Így készült a balatonboglári IVS - Esettanulmány
- Telepfelújítási és foglalkoztatási program Pécs egyik külső kerületében

Függelék:

Jogszabályok
További magyarországi esettanulmányok
Ajánlott on-line cikkek
Javasolt irodalom
Egyéb hasznos linkek

Kiadta a Közösségfejlesztők Egyesülete Városmegújító munkacsoportja Budapesten
2010-ben 120 oldalon

Mivel foglalkozik a tájépítés?

Bardóczi Sándor (2012)

A Corvinus Egyetem tájépítészei és az ELTE Közösségi és Civil tanulmányok nappali tagozatos hallgatói beszélgetéséhez készítette Bardóczi Sándor táj- és kertépítész
Parola, 2.

A közösségi tanulás és egyéb, a közösségek épülését támogató kezdeményezések a roma lakosság körében

Bari Judit (2007)

Parola, 4

Amikor szinte vágni lehetett a civil kurázsit! – Emberek, akik a célt figyelik, nem a rajtot

Barna Erika – Benedek Gabriella – Kovács Edit (2017)

Swimathon, Ferencvárosi Közösségi Alapítvány

Parola, 3.

Népi kultúra – nemzeti kultúra – nemzeti identitás

Barna Gábor (2006): A népi kultúra szerepe a nemzeti kultúra és a magyar identitás megszerkesztésében. In: Kultúra, nemzet, identitás. A VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson (Debrecen, 2006. augusztus 23-26.) elhangzott előadások. Szerk. Jankovics József, Nyerges Judit. Nemzetközi Magyarágtudományi Társaság. Budapest, 2011

Caring communities

Barr, Alan, Stenhouse, Carolyn and Henderson, Paul (2001): A challenge for social inclusion. Joseph Rowntree Foundation

Social Origins of Dictatorship and Democracy

Barrington, Moore, Jr. (1969)

Lord and Peasant in the Making of the Modern World. Beacon Press, Boston, 1969. pp 413-432, 453-483

Magyarul megjelent: A diktatúra és a demokrácia társadalmi gyökerei. Szociológiai Figyelő, 1998. 1-2. szám, fordította Pál Eszter

Youth for Development and Cooperation YCD Amsterdam the Netherlands

Bas Auer Irma Meerloo (1993)

Az Ifjúság Fejlődéséért és Együttműködéséért. Egy nemzetközileg, nem államilag létesített egyesület

Parola, 6

Élni csak együtt lehet, egymás ellen nem

Bazsó Gabriella (2006). Taliándörögd, Közművelődési Közösségi Ház, Könyvtár és Teleház. Parola, 2-3

Őshonos gyümölcsfák génbankja Taliándörögdön.

Bazsó Gabriella (2008)

Parola, 1

Völgy-Köz-Pont. Civil összefogás, együttműködés

Bazsó Gabriella (2008). Kapolcs, Művészetek Völgye Fesztivál

Parola, 1

A közmeghallgatás mint az állampolgári részvétel intézménye

Bálint Mónika (2019)

Egy országos kampány tapasztalatai. A Civil Kollégium Alapítvány az e-Demokrácia Műhely Egyesülettel és a TASz-szal együttműködésben

Parola, 2

Tiszta Szavazás – Koalíciós munka és tapasztalatai

Bálint Mónika és Döbrentey Dániel (2022)

A Civil Kollégium Alapítvány közösség-szervező programja több szervezet bevonásával: mozgósítás a választások tisztaságának megőrzéséért

Parola, 3

Zalai Falvakért

Bánlaky Pál (1977)

A Zalai Falvakért Egyesület

Parola, 1

A mesés Hetés titka

Bedő Andrea (2023)

„A titok egyik része a másképp gondolkodás, mert nem úgy gondolunk a kis vidéki falvakra, mint elszorvadó közösségekre. A titok másik része az összefogás.”

Parola, 2.

Néhány szó Skóciáról, az ICEA-ról, az ifjúságról

Beke Márton és Vass Andrea (1995)

Parola, 4

Rejtett kincsek országa. A közösségek fontossága

Beke Márton (2013):

Parola, 1

Közelítések – Avagy: egy példa arra, hogy miként állítható a kortárs művészet és a közösségi munka egymás szolgálatába

Beke Márton (2021). A győri Torula Művészter kortárs művészeti központja

Parola, 3

Művelődési otthonok Budapesten ma és holnap

Beke Pál (1975)

Kultúra és közösség, 4:40-58.

Nyitott ház kísérletek 1976-1978

Beke Pál szerk. (1978)

Népművelési Intézet, 51 old.

További Nyitott ház-cikkeket ld. Beke Pál: Méltóságkereső c. könyvének válogatott bibliográfiájában!

A közösségi művelődés terei. Az épület. I

Beke Pál szerk. (1979)

In A közösségi művelődés terei. Népművelési Propaganda Iroda, Budapest, 1979. 99 o., benne:

Művelődési otthoni funkcionális tervek:

- Pécs, Művelődési Központ, 1976. Beke Pál, Földiák András, Kígyós Sándor, Kovács Sándor, Lipp Márta és Varga A. Tamás
- Budapest, IV. ker. (Újpest) Művelődési Központ, 1978. Fiala István, F. Vankó Ildikó és Varga A. Tamás
- Hatvan, Úttörő, Ifjúsági és Művelődési Ház, 1978. Beke Pál, Deme Tamás, Lipp Márta, Makovecz Imre és Varga A. Tamás
- Nádudvari változatok, 1978. Beke Pál, F. Kovács Ferenc, Makovecz Imre és Varga A. Tamás
- Székesfehérvár, Videoton Szabadidő- és Sportközpont, 1977. Beke Pál, Kovács Sándor, Reimholz Péter, Varga A. Tamás és Varsányi Gyula
- Zalaszentlászló, Faluház, 1977. Makovecz Imre és Varga A. Tamás
- Dióskál, Klubház, 1977. Török Ferenc, Tróznai Attila és Varga A. Tamás

Válogatás az Alföld közösségi művelődési vitájából.

Beke Pál válogatta és szerkesztette (1985)

Múzsák Közművelődési Kiadó, Budapest

Művelődési otthonon innen és túl

Beke Pál (1987)

Művelődéskutató Intézet, Budapest. 68 o

Az önszerveződés feltételei és lehetőségei

Beke Pál (1988)

A Falu, 1988. 1.:18–22

Egyesületi kiskaté avagy: miképpen válaszoljunk lehetetlen kérdésekre?

Beke Pál (1988)

Kultúra és közösség, 1988/6.

Javaslat a városi közművelődés átalakítására

Beke Pál (1989)

Kultúra és közösség, 1989. 5: 68–73

Együtt és egyformán. Párbeszéd az egyházakkal Szécsényben

Beke Pál (1990)

Parola, 1.

Parolát Erdélynek. Adományok helyett emberi viszonyokat!

Beke Pál (1990)

Parola, 1

Gyökerteres szennyvíztisztítás

Beke Pál (1990)

Parola, 1

Új Szabadművelődési Konferencia

Beke Pál összefoglalója. Révfülöp, 1990. február 23–25

Kultúra és közösség, 1990. 3: 104–107

A művelődés szabadsága

Beke Pál (1990)

Parola, 3.

A falusi turizmusról

Beke Pál (1990)

Parola, 3.

Önmagát emésztő. Egy Faluház fölépítése

Beke Pál (1990)

Parola, 4

Szabad művelődést!

Beke Pál (1990)

Magyar Közigazgatás, 1990. 6. sz

Szabad művelődést!

Beke Pál (1990)

Első kézből, 1990. febr. 24. Mell. 2–3 o

Szükség szerint (a megyei művelődési központokról)

Beke Pál (1990)

360 fok, 1990. 2. sz. 43–57. o.

Tűnődés a szabadművelődés állapotáról

Beke Pál (1991)

Kultúra és közösség, 1991/4: 29-34

Közösségfejlesztés tematikus szám

Közösségfejlesztők Egyesülete.

Beke Pál–Huszerl József–Péterfi Ferenc–Varga Tamás–Vercseg Ilona

Kultúra és közösség, 1991/4: 35-50. oldal; Közösségfejlesztés – tematikus szám

Önkormányzó társadalom – röpirat

Beke Pál (1991)

Országos Közművelődési Központ és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek, 35 oldal

Helybéli bizalmat! Helyi piac – világpiac

Beke Pál (1991)

Parola, 1

Falukonferenciát szervezett Válság és kiút címmel a pécsi Regionális Kutatások

Központja

Beke Pál (1991)

Parola, 2

Közösségszolgálat Alapítvány

Beke Pál (1991)

Parola, 5

A tisztító medencék nádmezői észrevétlen simulnak a tájba

Beke Pál (1992)

Egyesületünk (Közösségfejlesztők Egyesülete) meghívására Budapesten járt Manfred Krasch, a berlini Landshaft Planen und Bauen mérnöke, hogy a gyökerteres szennyvíztisztítás Prof. Dr. R. Kickuth-féle metódusáról tájékoztassa az érdeklődő polgármestereket

Parola, 1

Nyolcvan falu

Beke Pál (1992). Kétnapos találkozó Budapesten a Normafánál, a falvak kulturális fejlesztéséről

Parola, 1

Gyermekönkormányzat

Beke Pál (1992):

Parola, 1

A kisiskolákról. Szigetvári tanácskozás

Beke Pál (1992)

Parola, 4

Napló lépésről lépésre 2: Kisiskola

Beke Pál (1993)

Parola, 2.

Kisiskola 3

Parola, 3

Kisiskola 4

Parola, 4

Kisiskola 5

Parola, 6

Napló lépésről lépésre 6. Kisiskolás tanítók írják – Lékáné Lehoczki Alice és Koronczai Józsefné (1994)

Parola, 1

Napló lépésről lépésre 7: Kisiskola. (1994). Szerző Lékáné Lehoczki Alice, Az Összevont Tanulócsoportokban Tanítók Egyesületének alelnöke

Parola, 3

A Hajós-jelenség. Alföldi Albert, Hajós

Beke Pál (1993)

Parola, 3

Önkormányzó gyerekek

Beke Pál (1994). A települési gyermek- és ifjúsági önkormányzatok

Parola, 3

Művelődési otthoni alternatívák: A püspökladányi variáns I

Beke Pál, dr. Farkas Dezső (1994)

Parola, 4

Közösségfejlesztői magatartásformák (1.)

Beke Pál (1994)

Parola, 6

Közösségfejlesztői magatartásformák (2.)

Beke Pál (1995)

Parola, 1

Közösségfejlesztői magatartásformák (3.)

Beke Pál (1995)

Parola, 2

Közösségfejlesztői magatartásformák (4.)

Beke Pál (1995)

Parola, 5

Ajánlások a községi és kisvárosi településfejlesztési koncepciók készítéséhez

Beke Pál és dr. Kováts Flórián szerk. (1995). Településfejlesztési füzetek 14. Belügyminisztérium Településfejlesztési és Lakásügyi Főosztálya, Budapest, 1995

Rövid kivonat:

A füzet ismertetője: Parola, 1995/1.

Település – közösség – fejlesztés

Beke Pál (1995)

A tanácskozást rendezte a Közösségszolgálat Alapítvány. Összefoglaló. 1995.03. 25-27
Parola, 3

A szatmári fejlesztőmunka I

Szándékok, célok, tervek

Beke Pál (1997)

Parola, 4

Szatmári fejlesztőmunka – II

Határon innen és túl.

Beke Pál (1998)

Parola, 1.

Szatmári fejlesztőmunka – III

A helybéli társadalmi és gazdasági adottságokra kérdező kérdőív

Beke Pál (1998)

Parola, 2-3.

Szatmári fejlesztőmunka – IV. Útközben

Beke Pál (1998)

Parola, 4

Közjogi Kiskaté

A települési gyermekönkormányzatokról

Beke Pál (1998)

Parola, 2-3.

Fordítási hiba

Miért nem kell a közösségfejlesztés és a közösségfejlesztők szaktudása a Magyar Köztársaságnak?

Beke Pál (1998)

Parola, 4

Méltóságkereső

Önéletrajz és szakmatörténet. epl Editio Plurilingua,

Beke Pál (2001)

Település és ifjúsága Európában

A „Település és Ifjúsága” konferenciasorozat nemzetközi szemináriuma

Beke Pál (2003)

Budapest, 2003. december 3–7

Működő demokráciát csak fiatalok tudnak majd teremteni

Beke Pál (2007)

Parola, 4.

Saját művelődési otthonunk

Beke Pál szerk. (2010, posztumusz megjelenés): Balázi Károly, Beke Márton, Beke Pál, Ditzendy Károly Arisztid, Lakatosné Sira Magdolna, Monostori Éva, Ungvári Mihály, Pósfay Péter, Szabó István, Szekér Tamás

Civil Közösségi Házak Magyarországi Egyesülete, Komárom.

Beke Pál Emlékcím

2010 óta minden évben adományozásra kerül egy közösségi művelődési és egy ifjúsági díj, példaértékű közösségi, kulturális, művelődési és ifjúsági szervezetekben, intézményekben, hosszú ideje, példamutató, adaptálható, innovatív tevékenységet végző szakemberek elismeréseként.

Az alábbi weboldalon megismerhetők Beke Pál rövid életrajza és portréfilmje mellett az Emlékcím díjazottjai, s a megtartott konferenciák tartalmi is

Példaadó közösségi kezdeményezések a Beke Pál emlékkonferencián

Parola, 2016/3

Beke Pál Emléktábla

Beke Pál emléktábláját a Család állította lakóhelyén, a Budapest-Józsefvárosi Víg utca 32. számú ház falára 2021. november 24.-én. Az avatáson beszédet tartott Monostori Éva, a Civil Közösségi Házak Magyarországi Egyesületének elnöke és Beke Borbála

Szindbád a Józsefvárosban – Emlékezés Beke Pálra

Péterfi Ferenc (2010)

Parola, 1

A városrészi önkormányzatok működésének tapasztalatai

dr. Bekényi József (1993)

Parola, 3

Community Studies. An introd. To the Sociology of the Local Community

Bell, C. & Newby, H. (1971)

London, G. Allen and Unwin Ltd. P 262

Teológusból polgármester

Bencsik János (1992)

Interjú, készítette Péterfi Ferenc: „Akkor életképes egy település, ha abban életképes közösségek vannak.” Tatabánya. A Szegényeket Támogató Alapítványtól a polgármesterségig

Parola, 1

Párbeszéd egy roma közösségért

A BAGázs Közhasznú Egyesület dányi programja

Bencsik Nóra (2019)

Parola, 1.

Összjáték a közösségi kezdeményezések helyi támogatásáért

Helyi forrásokból helyi ügyeket támogatni

Benedek Gabriella, Kovács Edit és Scsaurszki Tamás (2009)

Parola, 3

KLÍMA+ program az iskolai konfliktusok kezelésének támogatására

Benedek Gabriella, Győrfi Éva, Fellegi Borbála (2011)

Parola, 4

Közösségi alapítványok Magyarországon – a Ferencvárosban és azon túl

Benedek Gabriella, Kovács Edit és Scsaurszki Tamás (2012)

Civil Szemle, 2012/2: 43-61

Nyitva áll, szabad a pálya

Ajánlás a Közösségfejlesztés Európai Keretrendszeréhez és az esettanulmányokhoz. EuCDN.

Benedek Gabriella (2014)

Parola, 4

A LEAP (Learning, Evaluation and Planning) a magyarországi közösségfejlesztésben

Benedek Gabriella (2016)

Mit kínál a LEAP mint szemlélet- és keretrendszer a hazai közösségfejlesztésnek, közösségfejlesztőknek? (Kivonat az összefoglaló tanulmányból).

Parola, 2

A települési szintű közösségi kezdeményezéseket támogató program

működési sajátosságai, társadalmi hatásai és fejlesztési lehetősége. Az elemzés célja a program helyi közösségekre gyakorolt hatásainak megfigyelése, szélesebb körű társadalmi

hatásainak vizsgálata, működési sajátosságainak értékelése, valamint fejlesztési lehetőségeinek feltérképezése

Benedek Zsolt (2008):

A tanulmányt kiadta a Szövetség a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesület Debrecenben, 31 oldalon.

Az épített örökség védelme – a debreceni Civisházakért csoport bemutatkozása

Benedek Zsolt, Béres-Áfra Zsuzsa és Szakács Beáta (2023)

Parola, 4

A perei InDaHouse Vendégház sikerei és kudarcai.

Benkő Fruzsina (2017)

Szociális Innováció Alapítvány

Parola, 3

Aranygombos Telkibánya – közösségfejlesztő szemmel. 2005-2007

Bereczky Béla (2007)

Észak-Abaújra kiterjedő közösségfejlesztő műhelymunka

Parola, 3

Vidéki szemmel a vidékről

– közösségfejlesztési folyamatok feltételei. 2023-ban, Borsod-Abaúj-Zemplénben

Bereczky Béla (2023)

Parola, 2

A valóság társadalmi megformálása

Berger R. Peter – Luckmann, Thomas (1975)

Tudásszociológiai tanulmány, 250 oldal. Fordítók: Tomka Miklós, T. Mahnel Magdolna és Vizsolyi László. Tömegkommunikációs Kutatóközpont. Módszertan. VI. évfolyam, 36. szám

A VOKA programjának bemutatása

Bernatova, Ingrid (2003)

VOKA Vidiiecka organizácia pre komunitné aktivity (A közösségi cselekvés vidéki közösségfejlesztő szervezete).

Közösségfejlesztők Egyesülete East-East program 2001-2002. Parola, 3.

Egy Magyarország, ide tartozunk! Ilyen volt az idei Roma Büszkeség Napja

Bernáth Lackó, Juhász-B. Kincső és Kiss Soma Ábrahám

Mérce, 2023.10.14

A közösségfejlesztés oktatása és tanulása Dániában

Bertelsen, Johannes & Posborg, Rikke (2006)

Előadás, elhangzott a CEBSD Grundtvig/Socrates programja keretében

Budapesten. Fordította Vercseg Ilona. In Vercseg (2018): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből c. Parola füzetben. 46-48. oldal

Bemutatkozik egy új gyermekmozgalom, a 4H Klubok szövetsége.

Bényei Sándor (1993)

Hyde Bailey 1896-ban alakította meg első klubját az Amerikai Egyesült Államokban

A vidéki farmer fiatalokat a földművelés, állattenyésztés, kereskedelem és a hagyományápolás ismereteire tanította. A mozgalom jelképe a négylevelű lóhere, melynek egyes levelei szimbolikus jelentést kaptak, oly módon, hogy a levelekben kirajzolódó 4H betűhöz a fej (head), a szív (heart), kezek (hands) és egészség (health) szavakat kapcsolták. A mozgalom igen gyorsan terjedt világszerte és 1991-ben már 98 országban kb. 10 millió taggal működtek 4H típusú klubok. Kontinensünkön az Európai Farmer Fiatalok és 4H Klubok Szövetsége (Committee for Young Farmers' and 4H Clubs) koordinálásával a program a skandináv és angolszász országokban örvend nagy népszerűségnek.

Parola, 3

4H program Magyarországon is! Magyarországi 4H Klubok Szövetsége (1993). Parola, 6.

Mikrohitelezés és közösségfejlesztés

Béres Tibor (2008)

Konferencia-előadás

Parola, 4

A magyar demokrácia válsága.

Bibó István (1945)

In Válogatott tanulmányok

Második kötet, 1945-1949. Magvető Kiadó, Budapest, 1986. 13-79. oldal, benne különösen a 49-57. o

A közösségfejlesztési folyamat

A helyi kezdeményezés újrafelfedezése (részletek).

Biddle, William and Loureide J. Biddle (1988)

Szerkesztette és az előszót írta Varga A. Tamás. Fordította Rakovszky Zsuzsa és Szentpéteri Gabriella. Országos Közművelődési Központ és Módszertani Intézet, Budapest. Közösségi

Eredeti kiadás: uók (1965): The Community Development Process. The Rediscovery of Local Initiative. Holt, Rinehart and Winston, Inc. New York, Chicago, San Francisco, Toronto, London

A hátrányos helyzetűek

Biddle, W. és L.J. (2002)

Részletek a Szerzők Közösségfejlesztési folyamat című könyvéből

Parola, 1

Királyi szakácsok nyomában

Bihariné Asbóth Emőke (1994)

Nagyszakácsi, a 640 fős somogyi kistalu ébredés!

Parola, 1

Az alapítók közt egy csurgói

Bihariné Asbóth Emőke (2014)

47-52. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest

Együttműködve a természet erőforrásaival

egy mezőgazdasági organizmus megteremtéséért és a hazai kultúrtáj újraélesztéséért.

Biodinamikus Alapítvány, Ivánca (1993)

Parola, 6

Közösségfejlesztés Nagyecsedén

Bíró Gergő Csaba (2018)

Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja hallgatóinak dolgozataiból

Parola, 1

Félévszázados üzenet

A gazdatársadalom összefogásáról

Bíró Miklós (1992)

Parola, 2

Ez a minimum!

Átláthatósági programot indítanak az antikorrupciós szervezetek, a K-monitor antikorrupciós blog az Átlátszóval és a TI (Transparency International) Magyarországgal közösen

Blaskó Zsófia (2019)

MÉRCE

Működhetnének Magyarországon is egyesületi művelődési házak

Blin, Paul (1991)

Monológ a tízezer lakosú Pont-Audemerben működő Clos Normand Egyesületről (1987). Solymosi Lászlóné fordítása. Kultúra és közösség. Közösségfejlesztés tematikus szám

1991/4: 115-121

Egy barátság motívumai

Blin, Paul (1994)

Az interjút Varga A. Tamás készítette.

Fordította Solymosi Judit

Parola, 4. szám,

Még az Ág is húzza? Egy zsáktelepülés jövőt épít magának

Boda Kitti (2019)

Ág, Baranya megye

Parola, 1

Szabadság, döntés, felelősség

Boda Kitti (2019)

Parola, 3

Angyali szigetek (helyi közösség egy kis ráckevei szigeten)

Boda Kitti (2020)

Parola, 2.

A közösségi tőke

Összeállítás az angol nyelvű szakirodalomból

Boda Kitti szerk. (2020)

Parola, 1

A közösségi tervezési maraton hatásai egy adaptációs folyamatban

Boda Kitti (2021)

Parola, 4

A Közöségi Tervezés Maratonja

A szociális hackathon közösségfejlesztői változata

Boda Kitti és Csabai Lucia (2021)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 61 oldal

A Közösségi Tervezés Maratonja II:

A szociális hackathon közösségfejlesztői evolúciója

Boda Kitti és Oláh Roland (2023)

A projektet az Európai Bizottság támogatta. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 29 oldal

Elérhető magyarul és angolul is:

Önkormányzatiság és civil érdekvédelem a NER-ben és utána

Bodnár Zsuzsa (2021)

Parola, 3

Fenntartható vidékfejlesztési kezdeményezés a Borsodi Mezőségben

Bodorkós Barbara (2005)

Előadás, részletek

Parola, 2

Tervezz! Bátran! Közöd van hozzá!

Városmegújítás közösségi részvétellel. Hogyan szervezkedjünk és képviseljük érdekeinket a lakóhelyünkön?

Bodorkós Barbara, Kajner Péter, Kovács Edit, Peták Péter és Péterfi Ferenc (2010)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 8 oldal.

RAJtunk múlik – Hogyan szervezkedjünk és képviseljük érdekeinket a lakóhelyünkön?

Bodorkós Barbara, Kajner Péter, Kovács Edit, Peták Péter és Péterfi Ferenc (2005, 2006, 2010):

Tartalom:

- Na, álljon meg a fáklyás menet!
- Már miért múlna rajtam?
- Társak – Hogyan kezdjek neki?
- Tények – Hogyan lehet információt gyűjtani?
- Tettek – Az akció megtervezése és végrehajtása
- Mit tegyek, ha elakadunk?
- Itt épül – a helyi demokrácia!
- Hasznos hol-mik
- Függelék

Készült a „Társadalmi párbeszéd a közösségi részvétel fejlesztéséért” c. program keretében az EU Phare ACCESS Programjának támogatásával, programfelelős: Péterfi Ferenc

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 101 oldal

A szociális védőhálóról – alulnézetben

Bognár Szabolcs (1991)

Parola, 2

Falusi levél az egyetemistákhoz

Bojtor István (1990)

Parola, 2. „Egyház és társadalom” társadalomkutató terepgyakorlat Göncruszán.

Hitalapú közösségszervezés Salvadorban

Bolba Márta (2022)

Parola, 2

A társadalmi és erkölcsi tőke a mai magyar társadalomban

Boros Zsuzsanna (2008)

Parola, 2.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közművelődési Módszertani Központ, Miskolc (1991)

Ez a ház más, mint a többi. Hajlék a társaságok fölött. Felhívás B.-A.-Z. megye egyesületeihez, társaságaihoz

Parola, 1

Közösségi felmérés készítésének szükségessége.

Bosznyai Beáta (2006)

Nagyvárosi közösségfejlesztés, KÖZÉRT Egyesület. Kovács Edit gyakorlatvezető ajánlásával

Parola, 2

A gyakorlat elméletének vázlata

Bourdieu, Pierre (2009 [1972])

Három kabil etnológiai tanulmány. Fordította Berényi Gábor. Napvilág Kiadó, Budapest. /TÁRStudomány sorozat./ Eredeti kiadás: uő (1972): Esquisse d'une théorie de la pratique, précédé des trois études d'ethnologie kabyle. Librairie Droz, Geneva, Switzerland

A demokrácia megerősödésének társadalmi feltételei.

Bozóki András (1999)

In Csefkó Ferenc és Horváth Csaba (szerk.): Magyar és európai civil társadalom. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999. 295–302. oldal

German Representatives

Böhm, Ingrid and Jens Schneider (1999)

Report to the ICEA European Regional Council Meeting at Patras, Greece, 30th June–4th July 1999

Helyi (közösségi) rádiók és televíziók Hollandiában

Braakenburg, Henri (1992)

Parola, 3

A legkisebb közös többszörös

Halászlé ünnep Baján, a rendezvény közösségformáló hatása

Brachinger Tamás (2001)

Részlet egy hosszabb tanulmányból

Parola, 4

Community Organizing

Brager, G.–Specht, H.–Torczyner, J.L

Columbia University Press, New York Guildford, Surrey, 1987. (Közösségi munkások kézikönyve: I. Mi a közösségi munka? II. A közösségi munka folyamata. III. A közösségi munka szervezetei. IV. Taktikák (etika, együttműködés, kampányok)

Community Development – A European Challenge.

Brake, Roland and Deller, Ulrich (eds) (2008)

Barbara Budrich, Opladen and Farmington Hill, 2008. p 320

A közösségfejlesztés története és fejlődése Németországban

Brake, Roland & Faßbender, Kerstin (2008)

Fordította Varga Tamás. In Vercseg Ilona (2018): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből, Parola füzetek 94-100. o.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

Eredeti kiadás: Brake, R.& Deller, U. eds. Community Development – A European Challenge. Barbara Budrich, Opladen and Farmington Hill, 2008 History and Development of Community Development in Germany pp. 41-51.

A settlementek szerepe a sztereotípiák, az előítéletek és a rasszizmus elleni küzdelemben

Brenner Patricia (2015)

Parola, 4.

The Role of Community Development in Tackling Poverty in Ireland.

Dr. Brian Motherway (2006)

Literatur Review. Combat Poverty Agency

A közösségi munka értékei, céljai és alkalmazási formái

Briscoe, Catherine (1999):

In Varsányi Erika (válogatta, fordította és szerkesztette): Megfigyelés és cselekvés. Válogatás a közösségi munka elméleteiből. Balassi Kiadó, Budapest, 48–62. o.

Community Development: an Interpretation

Brokensha, D.–Hodge, P.:

New York 1969.

Chandler (Intext Group)

Szövetkezés.

Brunda Gusztáv szerkesztette, összeállította, jegyzetekkel ellátta (1994)

Szövegkonstrukció és példatár az első magyar-angol szövetkezetfejlesztési tanfolyam hallgatói részére

Készült a Közösségfejlesztők Egyesülete felkérésére a Nógrád megyei Közművelődési Központban. Kézirat gyanánt megjelent Salgótarjánban 165 oldalon.

Kistérségi fejlesztési program a Kis-Zagyva-Völgyben

Brunda Gusztáv és B. Szolnoki Ildikó (1995)

Parola, 1

Tudósítás a Magdolna-negyedi közösségfejlesztésről

Buczko Barbara, Horváth Judit (2010).

Szociális és építészeti városrehabilitációs program.

Parola, 1

Az együttes tanulástól a közös munkáig

Budai István (szerk.) (2007)

A Leonardo da Vinci program által támogatott Európai szakmaközi együttműködés oktatási hálózata (European Interprofessional Educational Network – EIPEN). Nemzetközi projekt. Széchenyi István Egyetem Szociális Munka Tanszék, Győr

Képzésmódszertani kézikönyv a közösségi szociális munka tereptanárai számára (2008)

Budai István, Somorjai Ildikó és Varsányi Erika (összeáll. és szerk.) (2007)

Leonardo Da Vinci Community Care Approach: A Strategy For Social Inclusion Project. Széchenyi István Egyetem, Győr

Az interprofesszionális együttműködés és a szociális munka

Budai István (2009)

Amivel (talán) már számolunk

Esély, 5: 83-114

Szakmaközi együttműködés a közösségi munkában.

Budai István (2013)

Parola, 2

Building European civil society through community development

International Conference, Budapest 25-28 March 2004, jointly organised by International Association for Community Development IACD, the Combined European Bureau for Social Development CEBSD and the Hungarian Association for Community Development HACD

- Information on the International Conference.
- Community Development Journal, special issue: Community Development in the „New Europe”, Volume 40 Number 4 October 2005. Authors: Chris Miller, Gary Craig, Paul Henderson, Hugh Frazer, Gerard Hautekeur, Ilona Vercseg, Koos Vos, Margita Lukkarinen, Marion Horton, Carles Riera, Stewart Murdoch, Peter Kajner, Alan Barr
- The Budapest Declaration is a common statement created by delegates at the March 2004 Budapest conference The complete Budapest Declaration:

Megjelenések magyarul:

- Az európai civil társadalom fejlesztése a közösségfejlesztés eszközeivel. Nemzetközi konferencia 2004. március 25-28.-án Budapesten, a Közösségfejlesztés Nemzetközi Egyesülete (IACD), az Egyesített Európai Központ a Társadalmi Fejlődésért (CEBSD) és a Közösségfejlesztők Egyesülete (HACD) szervezésében
- Információ a nemzetközi konferenciáról.

- Mádl Ferenc köztársasági elnök köszöntője és Göncz Kinga esélyegyenlőségi miniszter bevezető előadása. Parola, 2004, 2.
- Budapesti Nyilatkozat. Záródokumentum. Parola, 2004/1: címlap és 3–4. o; és
- Klubrádió (2004): A kirekesztett többségi társadalom. A Klubrádió interjúja Péterfi Ferencsel, a Közösségfejlesztők Egyesülete titkárával; Peták Péterrel, az Istenkúti Közösségért Egyesület társelnökével és Sükösd Mihály szociológussal a kirekesztett többségről és a Budapesti Nyilatkozatról. Részletek. Parola, 2.

A Budapest Brand programja a főváros születésnapja alkalmából (2023)

Budapest 150

Az összefoglalót írta Dudok Dávid. Budapest Brand – Budapest Mindenkié. Budapest Bejáró. Budapest 150 programok

Parola, 4

Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember

Klímavész helyzet van – mit tegyen Budapest?

Szerkesztette Várfi Melinda. DemNet Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány.

Oligarchák vagy villamosok? Te döntesz!

Budapesti Lakógyűlés (2023),

Budapest Főváros Önkormányzata

XI. kerületi kaláka: Szívességért szívességet

Budapesti Művelődési Központ (1990)

Parola, 1

Városlakók falun

Bús Gabriella, Nemoda István (1994)

Balaton-felvidék, Eger völgye falvai Pula, Öcs, Vigántpetend, Kapolcs, Taliándörögd

Parola, 3

A hazai nem-kormányzati szervezetek (NGO) alakuló mozgalma

Búza Péter (1992)

Á, Bé, CET Civil Egyesületet és Társaskörök Hálózata. Parola, 2. Másodközlés. Első megjelenés: Magyar Nemzet, 1992. március 26.

CAL Association, Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej

Local Activity Support Centre (2003, nincs forrás és fordító): A helyi cselekvést támogató központ Lengyelországban. Az egyesület tevékenységei

Parola, 3

Lásd még: Vercseg Ilona (2018): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek, benne a 82-84. o

CAL Association, Warsaw (2019)

Az EuCDN European Community Development Network lengyel tagjának esettanulmánya: Tényleg lehetséges. A wrocławiek-i Leopoldowo lakótelep, Lengyelország

Parola 2

Learning for Local Democracy

CALLDE 2011. Forbrig, Joerg ed. (2011)

A Study of Local Citizen Participation in Europe. Central and Eastern European Citizens Network, CALLDE project. Citizens Network-CEBSD joint publication.

Contents:

- Introduction: Citizen Participation and Local Democracy in Europe, Joerg Forbrig;
- Building Local Communities and Civic Infrastructure in Croatia, Mirela Despotović;
- Rebuilding Local Communities and Social Capital in Hungary, Ilona Vercseg, Aranka Molnár, Máté Varga and Péter Peták;
- Citizen Education, Municipal Development and Local Democracy in Norway, Kirsten Paaby;
- Public Consultations and Participatory Budgeting in Local Policy-Making in Poland Łukasz Prykowski;
- Public Participation Strengthening Processes and Outcomes of Local Decision-Making in Romania, Oana Preda;
- Citizen Campaigns in Slovakia: From National Politics to Local Community Participation, Kajo Zbořil;
- Contentious Politics and Local Citizen Action in Spain, Amparo Rodrigo Mateu;
- Strengthening Local Democracy through Devolution of Power in the United Kingdom, Alison Gilchrist;
- Conclusions: Ten Critical Insights for Local Citizen Participation in Europe, Joerg Forbrig

A magyar országtanulmány esettanulmányai rövidített változatban magyarul is megjelentek:

- Molnár Aranka és társai (2011): Építő közösségek – közös tudás. Közösségfejlesztés B.-A.-Z. megye 5 kistérségében. Közösségfejlesztés és felnőttképzés - Esettanulmány. Parola, 3: 11.
- Kiadvány: Közös tudás TÁMOP-3.2.3-08/1-2009-0014 project bemutatása. SZÉCHENYI TERV. Összefoglaló záró kiadvány, Miskolc, 2011. Szerkesztette és összeállította: Tóth Anna Mária és Kovács Kitti. Kiadta a B.-A.-Z. Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati, Közművelődési és Sportintézet
- Varga Máté: A Civil Kollégium Alapítvány (2011). In Vercseg Ilona (2018): Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből, 92-94. o. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek
- Peták Péter (2012): Állampolgári mozgalom egy NATO-radar építése ellen. Összefoglaló a pécsi Tubes-ügyről. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola, 2: 3.

Community Development around the world: Practice, Theory, Reserarch, Training

Campfens, Hubert (1997)

University of Toronto Press, Toronto. p 481

Hazai megjelenés: Campfens, Hubert (2002 [1997]): Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés. Részletek az I. és II. részből. Fordította Varga Tamás. I. rész, 3-8. oldal: Bevezetés; A közösségfejlesztés új közvetítői. II. rész, 13-46. oldal: A

közösségfejlesztés nemzetközi áttekintése; Nemzetközi kontextus, globális átalakulás; A közösség és az állam által adott alternatív válaszok;

A közösségfejlesztés mint folyamatosan alakuló fogalom és gyakorlati megvalósítás; Társadalmi értékek és alapelvek a közösségfejlesztésben; A közösségfejlesztés háttérében álló szellemi tradíciók; Társadalmi útmutatás: A társadalmi mobilizáció és az intézménypártiak; Ellenzéki mozgalmak: társadalmi mobilizáció és alternatív fejlesztés; Konfrontációs politika; Önszervezés, kölcsönös segítségnyújtás és közösségiség; Társadalmi tanulás: tudás és közösségi cselekvés; Az amerikai empirizmus és a „szakértő”; A csoportdinamika és hatása a szakember szerepében végzett tevékenységre; Szervezet- és közösségfejlesztés; Elmélet és gyakorlat forradalmi légkörben; Népoktatás és „tudatossá tétel”; A szabaddá tétel teológiája és „a szegények választása”; A fejlesztési szakember újraértelmezése; Konklúzió.

- Campfens, Hubert (2002 [1997]): A közösségfejlesztés háttérében álló szellemi tradíciók.
- Részlet Campfens *Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés* c. könyvéből. Társadalmi útmutatás: a társadalmi mobilizáció és az intézménypártiak. Fordította Varga Tamás. Parola, 3.
- Campfens, Hubert (2002 [1997]): Társadalmi tanulás: tudás és közösségi cselekvés. Részlet Campfens: *Közösségfejlesztés a világában: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés* c. könyvéből. Fordította Varga Tamás. Parola, 4.

A bevezető tanulmány után a könyv szilárd ismereteket nyújt a tudomány jelenlegi állásáról a közösségfejlesztés területén. Hat országot vesz figyelembe, amelyek a világ főbb régióit képviselik: Kanada, Hollandia és Izrael a "fejlett" ipari világból (északról), és Banglades, Ghana és Chile a "fejlődő" vagy harmadik világ régióiból (a déliek)

A helyi társadalmi-kulturális fejlesztés

Caul-Futy, Louis (1991)

Előadás, tolmácsolta Herboly Edit. *Kultúra és közösség, Közösségfejlesztés tematikus szám*, 1991/4:108-114

Fejlesztés és konfliktus

Caul-Futy, Louis (1992)

Parola, 1.

A közösségfejlesztők képzése (a helyi, vidéki fejlesztés esetében)

Caul-Futy, Louis (1993)

Parola, 2

Hogyan fakasszunk forrásokat? Egy fejlesztési modell – cselekvő demokrácia

Caul-Futy, Louis (1995)

Parola, 3.

25 Years of Networking for Community Development

CEBSD/EuCDN (2016):

Workshop in Budapest.

That which was – Reflection on the past. The Origin: Reminiscences on 30 March 2016 by Hans Andersson (Sweden); David Thomas (United Kingdom); Koos Vos (The Netherlands); Hugh Frazer (The Republic of Ireland); Ilona Vercseg (Hungary); Paul

Henderson (United Kingdom) and Margo Gorman (The Republic of Ireland). That which will be – Reflecting on the future. Contributors: Hugh Frazer (The Republic of Ireland), Gerard Hautekeur (Belgium); Gianni Orsini (Catalonia);

CEBSD Combined European Bureau for Social Development

Egyesített Európai Szervezet a Társadalmi Fejlődésért. A közöspiaci országok közösségfejlesztő szakmai szervezetei. (1991)

Parola, 4

Szomszédsági gazdaságfejlesztés

Közösségfejlesztési példák az európai gyakorlatból

CEBSD-VIBOSO szerk. (2000)

Tanulmánygyűjtemény. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 49 oldal. Parola füzetek.

Az anómia elterjedtsége és a normaszegés elfogadottsága három visegrádi országban

CEORG (2001)

A Central European Opinion Research Group (CEORG) havi rendszeres közvéleménykutatása. TÁRKI, Budapest

Iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás Svédországban, 1994

CESAM (1994):

Fordította Varga Tamás. A svéd népoktatás rövid bemutatása – történelem, célok, ideológia és gazdálkodás. CESAM Centrum for samhallsarbete och mobilisering (Közösségfejlesztők svédországi egyesülete), Budapest

Közösségi

A legfontosabb a gyerek:

A polgárosodás esélyei a cigányság körében

Choli Daróczi József (1993)

A LUNGO DROM (Hosszú út) nevű cigányszervezet hasonló névvel havonta megjelenő képes folyóiratot indított 1993 januárjában

Részleteket közlünk a Lungo Drom májusi számának egyik írásából, amely a szerkesztőség egyik tagja és Choli Daróczi József író-újságíró beszélgetéséből készült

Parola, 3

Citizenship Survey 2001

In Duncan Prime, Meta Zimmeck and Andrew Zurawan: Active Communities: Initial Findings from the 2001 Home Office Citizenship Survey. Home Office Research, Development and Statistics Directorate, London

Civilek jó szomszédságban és Budapesti Nyilatkozat az európai közösségfejlesztésről (2004):

A projektet vezette, a kiadványt szerkesztette és az Előszót írta Peták Péter. Az Istenkúti Közösségért Egyesület (Pécs) kezdeményezésére és szervezésében kialakított együttműködési program záróeseménye egy pécsi konferencián 2004 április 26-án a Civil Közösségek Házában. I. Civil koalíciók „Van egy csapat...”II. A civil szervezetek szerepe a környezeti konfliktusokban és a településrendezési tervek véleményezésében.

„Még van egy Föld...” III. Közösségi színtereink civil kézben. „Kell egy hely.” Záró gondolatok, Vercseg Ilona, „A helyi fejlesztőmunka gyakorlata, térségi szerveződése és nemzetközi szakpolitikai dimenziói egymás mellett jelennek ebben a kis könyvecskében.”

Phare Access 2001 és Istenkúti Közösségért Egyesület, Pécs, 2004, 48 oldal

Civil Közösségek Háza, Pécs (1997)

Több szervezet támogatásával és összefogással újjult meg és bővült a Civil Közösségek Háza. Információinkat a Humán források 1997. 6. számából vettük át – a támogatók és a pécsi partnerek bemutatása érdekében, s néhány szóval ismertetjük a megújult Civil Közösségek Háza szakmai elképzeléseit is

Parola, 1

Mi a Szép Munka projekt?

Nonprofit szervezetek és üzleti vállalkozások partnersége Budapesten

Civil Társadalom Fejlődéséért Alapítvány (1996)

Parola, 3

Monitoring vizsgálat a Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Hálózatról

Civitalis Egyesület (2008)

Készítette a Civitalis Egyesület a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megbízásából. 41 oldal

Összefoglaló a Közösségi Kezdeményezések Támogató Hálózata

program társadalmi környezetéről, a program eddigi működésének szervezeti és tevékenységi jellemzőiről, a program eredményeinek társadalmi hasznosulásáról, a program fejlesztésének lehetőségeiről

Készítette a Civitalis Egyesület a Szociális és

Munkaügyi Minisztérium megbízásából 3 oldalon

Hogyan oldhatók az ellentétek a settlementek által?

Clare, Steve (2015)

Parola, 4

The Symbolic Construction of Community

Cohen, Anthony P. (1985)

London

Community Disorganization

Coleman, J. S.,

In Contemporary Social Problems. Eds. Robert K. Merton, Robert A. Nisbet. Jovanovich 1971. p. 881. (A magukat meg nem szervező közösségek problémái, a kollektív konfliktuskezelés hiányai: látják a konfliktus lényegét, de nincs közös energia a megoldására, vagy ha van energia, nem kerül sor akcióra.)

A társadalomelmélet alapjai

Coleman, James S. 1990

Könyvismertető A Világbank Társadalmi tőke kezdeményezés c. kiadványából.

A könyv eredeti kiadása: *The Foundations of Social Theory*. Cambridge, Mass: Harvard University Press. In World Bank, Social Capital Initiative, Working Paper No. 5. (Social Capital: Conceptual Frameworks and Empirical Evidence, An Annotated Bibliography)

Válogatta Gergely Attila, fordította Varga Tamás

Parola, 2004/3

Community Care Approach: A Strategy for Social Inclusion

Community Care (2006–2009)

The project is a Leonardo da Vinci pilot project

Community Development in Theory and Practice

An International Reader. Edited by Gary Craig, Keith Popple and Mae Shaw

This is a collection of pieces which have been published in the *Community Development Journal* by way of celebrating its 40 years. Spokesman, Nottingham, 2008. p 348

Community Education in Europe

– 3rd ICEA European Conference Youth at Risk (Veszélyeztetett fiatalok), Edinburgh. July 8-12, 1995

Vercseg Ilona (1995): Jelentés a British Council Budapest számára az ICEA

Edinburghi konferencián való részvételünkről

Parola, 4.

Community Work in Ireland

Trends in the 80's, Options for the 90's. (1989). A report of a conference organised jointly by the Combat Poverty Agency, the Community Worker's Co-Operative and the Community and Youth Work Courses at St. Patrick's College, Maynooth. p 310

A szabad rádiózás valami más: Fiksz Rádió

Cs. Kádár Péter (1995)

Parola, 1

A virágzó izlandi e-demokrácia

Csabai Lucia (2014)

Parola, 4.

A társadalmi részvétel online útja

Csabai Lucia (2015)

Civil Szemle 2015/4:71-87

Közösségben élni mindannyiunk joga!

Csabai Lucia (2017)

A fogyatékossgal élő személyek jogai. Hogyan járulhat hozzá a közösségfejlesztés a közösségi alapú szolgáltatások fejlesztéséhez, ill. a férőhelykiváltáshoz?

Parola, 2

A nyomasztó ismeretlentől a szakmai biztonságig

Csabai Lucia (2019)

Parola, 3

Kutatási beszámoló

A leghátrányosabb helyzetű járásokban megvalósuló szakmaközi együttműködések feltárására irányuló kutatásról

Csabai Lucia és társai: Boda Kitti, Gyenes Zsuzsa (2020)

A Közösségfejlesztők Egyesülete megbízásából e munkában közreműködő kutatói csoport 2019 és 2020 között közösségi alapú részvételi kutatást végzett a Közösség alapú szolgáltatások fejlesztése és a szakellátással való összekapcsolása kistélepüléseken című EFOP-5.2.2-17-2017-00011 projekt keretében, amelynek célja egy-egy magyarországi és erdélyi, leghátrányosabb helyzetű járásban működő szociális, egészségügyi és közművelődési szakmai együttműködések jellemzőinek megismerése volt

A kutatói csoport tagjai: Balla Zoltán, Bereczky Béla, Boda Kitti, Bortnyákné Urbán Hajnalka, Csabai Lucia, Gyenes Zsuzsa, Lázár László, Molnár Aranka, Pongráczné Kiss Éva, Sándor Béla, Takács Csabáné voltak

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 2020. 27 oldal

Egy járásban dolgoznak. Együttműködnek?

Részvételi kutatás, összefoglaló

Csabai Lucia (2020)

Parola,1

A közösségi tervezés maratonja

Csabai Lucia (2020)

Parola, 3-4

Csabacsüd jelene és lehetséges jövője

Helyzetkép és javaslatok a település társadalmi-közösségi fejlesztésére (1991). Imre Károly – Kenyeres Sándorné – Magyar Istvánné – Pocsajiné Fábián Magdolna – Polyák Albert – Vercseg Ilona.

Kultúra és közösség, 1991/4: 63-82. Közösségfejlesztés tematikus szám

Csabacsüd. Fejlesztési javaslatok Csabacsüd társadalmi fejlődésének felgyorsítására (1992):

1. rész. Szerzők: Imre Károly – Kenyeres Sándorné – Magyar Istvánné – Pocsajiné Fábián Magdolna – Vercseg Ilona. Parola, 1.
2. rész. Szerzők: Imre Károly – Kenyeres Sándorné – Magyar Istvánné – Pocsajiné Fábián Magdolna – Polyák Albert – Vercseg Ilona. Parola, 2.

Vallásközi és emberi jogi együttműködés az online gyűlöletbeszéd ellen

Csanya Ildikó és Kelemen Ágnes (2021)

Parola, 2

A közösségfejlesztés és a helyi hatalom kapcsolata

Csathó Tibor (2008)

Parola, 2

Élménybeszámoló. IV. Nyári Egyetem a közösségi részvétel fejlesztéséről. Szabad állampolgárok – felhatalmazott közösségek

Csáki Rozália (2007)

2007. július 25–29. Kunbábony

Parola, 5

Ön dönt! A társadalmi részvétel jó példája

Közösségi Alapítvány Székelyudvarhelyen

Csáki Rozália (2009)

Parola, 3.

Az emberi természet

Csányi Vilmos (1999)

In Ezredvégi ember, Seregélyes, 1999. április 30. – május 1. Konferencia, a bemutatott és megvitatott tanulmányok további szerzői a megjelenés sorrendjében: Simon Róbert, Szántó Borisz, Molnár László, Földesi Tamás, Gergely Jenő, Kiss Endre, Hernádi Miklós, Kunszt György, Balogh Tibor, Kamarás István, Veres András, Sáska Géza, Szekfű András. Szerkesztette Dalos Rimma. Kiadja a Friedrich Ebert Alapítvány, Budapest, 1999, 214 oldalon

Az emberi természet biológiai gyökerei

Csányi Vilmos (2003)

Előadás a Mindentudás Egyetemén

Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan

Csányi Vilmos (2005)

Népszabadság, 2005. szeptember 17.

Valami elindult Verpeléten?

Csányiné Bankó Márta (2006)

Csóka János gyakorlatvezető ajánlásával

Parola, 5

Magyar és európai civil társadalom

Csefkő Ferenc és Horváth Csaba (szerk.) (1999)

A Pécsen 1999. március 5-7-én „Az európai civil társadalom” címmel rendezett konferencia anyagából. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999. 452. o

Cselekvési technikák

- A technikák bemutatásával és részletes módszertanával

- Hogyan alakítsunk egyesületet?
- Hogyan szerezzünk tagokat, hogyan vonjunk be embereket?
- Az Alapszabályról
- Hogyan szervezzünk és vezessünk nyilvános gyűléseket?
- Jelentések, beszámolók írása
- Public Relation
- Küldöttnek lenni
- Hogyan szervezzünk kampányt vagy akciócsoportot?

- Alírásgyűjtés megszervezése
- Tüntetés, demonstráció megszervezése
- A lobbizásról
- Ingyenes tanácsadó szolgálat létrehozása
- Közösségi ünnepsorozat, fesztivál szervezése
- A pénzszerzés ABC-je

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés. Első és második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 293 és 277. o. A hivatkozott rész a X. Fejezetben található: Cselekvési technikák, 176-191. o

Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban

– egy szociális intézmény idősek nappali ellátásának átalakítása

Cselekvési terv (2023)

Szerzők: Molnár Aranka, Fodorné Papp Ilona. A terv megalkotásában együttműködő alkotótársak: Nagy Éva, Farkas Gabriella és a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ idős nappali ellátásának igénybe vevői és dolgozói Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Nagyecsed és a Közösségfejlesztők Egyesülete. Erasmus+ Új lehetőség. Új szemlélet. 24 oldal

A közösségépítés új alternatívái Magyarországon

Csepeli György (1988)

In Egyén – közösség: gyűjtemény a TIT Szegedi XVII. Művelődéstudományi Nyári Egyetemének előadásaiból

El nem múltó feudalizmus

Csepeli György és Prazsák Gergő (2010)

Társadalmi szolidaritás – összetartó társadalom

Csepeli György (2010)

Elhangzott a VII. Nyári Egyetem a közösségi részvétel fejlesztéséért nyitó előadásaként, 2010. július 28-án

Parola, 3: címlap és 3–6

Városi fejlesztő munka Németországban

Cser Annamária (1998)

Essen. Esettanulmány.

Parola, 4

Cserehát-95. Kistérségi Térségfejlesztési Konferencia,

1995. október 5-6-7. Gyagyvendégi. Tapasztalatcseré és felhívás a Kistérségi Fejlesztő Szervezetek Országos Klubjában való részvételre

Parola, 4

Kommunikáció, digitális eszközök és alkalmazások, avagy kezünkben a média

Cserháti Ákos (2012)

2011. december 1-jén elkezdődött a COMAPP, egy, az Európai Unió által támogatott program

Parola, 1

Vállalkozások, érdekképviselet, kistermelői szövetkezetek

Cséri Péter (1990)

Előadás a Közösségfejlesztők Egyesülete szakmai napján,
Parola, 2

Beavatkozás egy Szentjánosbogár Klub mindennapjaiba.

Csicsiri Dorottya (2018)

Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja hallgatóinak dolgozataiból

Parola, 1

A szociográfiai alapismeretek vázlata

Dr. Csizmadia Andor (1947)

A Szerző előadásának kivonata. Továbbképzési segédanyag! Különlenyomat a Magyar Népjóléti Minisztérium szociális tanfolyamának anyagát összefoglaló könyvből, Eger, 1947. Felelős szerkesztő Tóth János. Népművelési Intézet, 1984. 78 oldal

Tanulás és közösség

Csoma Gyula (2005)

Parola, 2

Az Autonómia Alapítvány erőforrásairól

Csongor Anna, az Autonómia Alapítvány ügyvezető igazgatója e-mail interjút adott Tamás Erzsébetnek (2000). Az AA elsősorban a cigányok gazdasági programjait támogatja

Parola, 1

Közösségi és civil tanulmányok

Csongor Anna, Darvas Ágnes és Vercseg Ilona (2003)

Szakirányú továbbképzési szak létesítési és indítási kérelem. ELTE Társadalomtudományi Kar, Szociális Munka és Szociálpolitika Szak, Budapest

Húszéves az Autonómia Alapítvány!

Köszöntő beszéd

Csongor Anna (2010)

Parola, 4

A közösség dicsérete

25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete (2014)

Csongor Anna (2015)

Civil Szemle, 2015/2: 95-97. Visszahatás

Közösségi munka szegregátumban élőkkel

Csongor Anna (2017)

Előadás az évi Közösség konferencián

Parola, 4

Vidékfejlesztési tréning

Csonka Bernadett (1997)

Sümege. Tudósítás a hétvégi képzésről

Parola, 1

Szia, Kopi!

Búcsúbeszéd Koppányi István temetésén

Csontos János (1996)

Parola, 1

A cserkészliliom kőtelki virága

Kőtelken cserkészcsapatot szerveztek

Csörghe Géza (1990)

Parola, 3

A települési közösségfejlesztés és a humán erőforrás fontossága

Csörgő Gyula (2013)

Parola, 2

A vidékfejlesztés kihívásai (és lehetőségei) napjainkban.

Czene Zsolt (2005)

Előadás az évi nyári egyetemen Kunbábonyban. A vidékfejlesztés találkozási pontjai/határai a közösségfejlesztéssel

Parola, 2

A nyomornegyedekben rejlő lehetőségek

Czirják Ráhel (2018)

Parola, 3

After 1989: Morals, Revolution and Civil Society

Dahrendorf, Ralf (1997)

Macmillan, Basingstoke, London.

Változatok közösségi munkára egy nagyváros (Pécs) peremterületén

A Rücker-aknai példa. Rendhagyó válasz a családsegítő részéről

Dandé István (2011): Bevezető – SzocKafé

Jelen lenni a máltai pajzs égisze alatt – a Jelenlét Program György telepen

In Nagyné Varga Ilona szerk. (2011): Közösségi munka a családsegítésben. Szociotéka, Debrecen. III. fejezet, 119-137 o

Részletek a Groundwork partnerségben dolgozó környezetvédő szervezet éves jelentéséből

Davidson, John (1996)

Parola, 3

A közelmúlt kulturális közösségeinek határon túli történetéről

Dáné Tibor Kálmánnal készített interjút Dudok Dávid a Beszélgetés a diófák alatt országos népfőiskolai találkozón tartott előadásáról (2023)

Rafea – Egy közösségi beavatkozás margójára

Dávid Orsolya (2018)

„A Barefoot College (“Mezítlábas Főiskola”) egy olyan iskola, ahol mélyszegénységben élő falusi embereket képeznek saját falujuk szolár mérnökeivé, fogászaivá, kézműveseivé.” Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja hallgatóinak dolgozataiból

Parola, 1

DemNet: Közösségi gyűlések. Több részvételiség, több demokrácia

Közös döntés – Igazságos. Átlátható. Erős. Átgondolt. Hatékony. Közös.

Közösségi gyűlések itthon:

- Újbuda Közösségi Fórum, 2023. május 31. Kezdedben a megoldás – hogyan lehet jobb a Nádorliget közlekedése?
- Érd, Közösségi Gyűlés, 2022. március 25. Utak és kiutak;
- Miskolc, Közösségi Gyűlés, 2021. június 27. Levegőt!
- Budapesti Közösségi Gyűlés, 2020. szeptember. Klímavészhelyzet van – mit tegyen Budapest?

Pedagógiai hitvallásom

Dewey, John (1976 [1897])

In: A nevelés jellege és folyamata.

Tankönyvkiadó, Budapest

Akarják-e kamatoztatni a közösség meglévő erőforrásait?

Dér Miklósné (2005)

Tengelic-Szőlőhegy

Parola, 1

Mórág, a suttogó falu – esettanulmány a helyi közösségfejlesztő folyamatról

Dér Miklósné (2006):

Parola, 1

CIVIL ÉRDEKKÉPVISELET, avagy apró lépések a részvételi demokrácia felé

Dér Miklósné (2008)

Tolna megyei civil érdekképviseleti formációk, tapasztalatok

Parola, 1.

A puszták népe – Pálfa

Dér Miklósné (2008)

Esettanulmány

Parola, 2

Mocantás és áramoltatás

Dér Miklósné (2014)

42-46. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal
A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Új szereplő a harmadik szektorban: közösségi színház

Djurec Andrea (2015)

Parola, 3.

Klubunk és a mi történetünk

A Földtani Örökségünk Diákpályázat nyertesei klubépítőkké váltak Bp. XIV. kerületében.

Domokos Sándor (2001)

Parola, 3

Nagyszékely és kistérsége

Donát Jordánka (1995)

A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás

Parola, 3

Falufejlesztés és közösségi részvétel

– szakmatörténeti metszetek

Dóri Éva (2021)

„A helyi közösségek mozgásterének vizsgálatára irányuló tanulmányom három történeti szálát, a közművelődés szakmai „szerepváltó” periódusát, a kor társadalmi részvételi gyakorlatait, és egy magyarországi kistelepülés, Zalaszentlászló művelődési házának építéstörténetét fűzi össze.”

Parola, 4.

Diszkurzív vezetés és társadalmi legitimáció

– recenzió

Dóri Éva (2022)

Donatella della Porta 2020-ban publikált művében a társadalmi mozgalmak megtartó erejét vizsgálta

Parola, 2

Közösségi munka a cigány és hátrányos helyzetű, valamint az egyéb nemzetiségű lakosság körében – Mezőberény

Döméné Geszti Piroska (2007)

Parola, 3

Egyesület alakult a napközbeni kisgyermekellátás segítésére

Dudás Tiborné és Oplaznik Gabriella, Tanácsadó Ellenőrző Szakemberek Egyesülete a Kisgyermekellátásért (TESZEK) (1998)

Parola, 1

A közösségi tanulás kézikönyve.

Dudich Ákos, Földiák András, Galambos Henriette, Kolozsvári Orsolya és dr. Kozma Judit válogatta és szerkesztette; a fordításokat készítette: Barta Márton, Dudich Ákos, Fülöp Ádám, Geréby Zsófia, Horváth Linda, Kolozsvári Orsolya, dr. Kozma Judit, Láng Zsófia, Szabó Eszter. (2006)

A kötet a Leonardo da Vinci Program támogatásával készült a Civicus „Párbeszéd az egyetem és a helyi közösség között” elnevezésű nemzetközi kutatási projekt részeként a Debreceni Szociológiai és Szociálpolitikai Tanszéken.

Kiadta a Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadója 2006 novemberében

KÖNYVAJÁNLÓ: A kulturális intézmények társadalmiasított működési módja

Módszertani útmutató, írta: Arapovics Mária, Beke Márton, Dóri Éva és Tóth Máté
Dudok Dávid (2020)

Parola, 2

Először adták át a Pécsi Közösségi Alapítvány Lénárd Kata Emléklapját

Dudok Dávid (2022)

Parola, 1

Helyi Önrendelkezési Minimum fórum és A Te Választásod kampány

Dudok Dávid (2022)

Parola, 2

Terek Közti Körök

– A Satóbbi Összművészeti Egyesület programsorozata

Dudok Dávid (2022)

Parola, 2

Egy bizalmatlan kapcsolat

– A közösségfejlesztés fogalma a közművelődési intézményrendszerben. A „klasszikus közösségfejlesztés” és a „kulturális közösségfejlesztés” összehasonlítása

Dudok Dávid (2022)

Parola, 3

Kunbábonyi Nyári Egyetem 2023

Dudok Dávid (2023)

A közösségi kapacitásfejlesztés jó példáinak mutatták be: Lakatos Richárdné, Piri: Roma nőket segítő civil szervezet Nagydoboson. Boda Kitti: Angyali civilek az Angyali-szigeten. Molnár Erzsébet: Közös cselekvés Túrkevéen. Molnár Aranka: A KÖFE szerepe a Közös Értékeink Programban KÉP – közösségi kapacitásfejlesztés. Oláh Roland ismertette, hogy a KÉP-programban két nagy területen lehetett pályázni: Fejlődésben és Partnerségben, majd elemezte a pályázati tapasztalatokat

Parola, 3

Völgyzugoly műhely

– „Ha az emberek leülnek és elkezdnek beszélgetni, attól előre jut a világ”

Ferik Tünde építésszel és Kéthelyi Márton tájépítész mérnökkel beszélget Dudok Dávid. Településtervezés és településfejlesztés közösségi műhelymunkákkal, az érintettek között kialakított párbeszéddel, közösségi mediációval

Dudok Dávid (2023)

Parola, 4

Foglaltház és civil társadalom

Dunajcsik Péter Maxigas (2006)

Civil Szemle,
2006/1(6): 69–96

Szomszédsági munka: Egy szomszédsági közösségi munka St. Louisban

Eberle, Georg (1993)

Parola, 1

Pro Lecsó

– komplex térségi és közösségfejlesztési program B.-A.-Z. megye kistelepülésein

Ekler Éva (2018)

Vegyszermentes kertek

Parola, 2.

Wekerle

– (1) Garázsvásár Fesztivál, (2) KÖZÖS kávézó és konyha

Ekler Éva (2023)

Debreceni Zsuzsával beszélget a Szerző a fenntarthatósággal kapcsolatos programokról:

(1) Babaruhabörzék, bolhapiacok, ruhacserék, garázsvásárok árusító családokkal (Tessék

Csak!), adománygyűjtés a Kispesti Tanodának, bringóhintó, kreatív pl. Nemiskacat workshopok, programok, valamennyi a Wekerlei Társaskör Egyesület égisze alatt.

(2) A város legzöldebb vendéglátó helye szövetkezeti működtetésben, majd Újratervezés: helyi kispiac, élménypiac a gyerekeknek, közösségi konyha, tankert, kávézó, ökokörök, Fenntartható Vendéglátóhely, „Több, mint vegán” catering szolgáltatás – amit lehet, szövetkezeti formában

Parola, 4.

Közösségfejlesztő gyakorlatok

Elekes Györgyi, szerk. (2021)

Szociálpedagógia, 18/2021. Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác, 237 oldal A tanulmányok szerzői a megjelenés sorrendjében: Elekes Györgyi, Péterfi Ferenc, Gyarmathy Éva, Elekes Györgyi, Lányi András, Havasi Virág, Megyeriné Runyó Anna, Hadnagy József, L. Ritók Nóra, Karas Krisztina-Gyalai-Korpos Miklós, Arapovics Mária, Rácz Andrea-Bogács Ernő-Jonkl Marianna, D. Babos Zsuzsánna

Falukutatások a falufejlesztésért

Enyedi György

Földrajzi Közlemények,

1975. 3–4. sz

Falvaink sorsa. 1980

Enyedi György

Bp. Magvető Kiadó, 183 o. Gyorsuló idő

A városnövekedés szakaszai

Enyedi György

Bp. Akadémiai Kiadó, 1988. 116 o

Parasztok

Erdei Ferenc (1973[1938])

In: Összegyűjtött művei, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1973, 6. A falak közt, 46-56.o

Magyar falu

Erdei Ferenc (1974[1940])

In: Összegyűjtött művei: Magyar falu, 1940. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1974

A közösségi munka jelentősége és lehetőségei a szociális programokban, a családsegítő szerepek a kistelepülések fejlesztési folyamataiban

Erdős Judit – Varga Matild (2011)

Bevezetés. I. Spontaneitástól a tudatos tervezésig: Az uszakai példa. A tunyogmatolcsi példa. II. Kistérségi szintű közösségi tervezés. III. Községi munka a TÁMOP 5.1.3

Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért programban

In Nagyné Varga Ilona szerk. (2011): Községi munka a családsegítésben.

Szociotéka, Debrecen. IV. fejezet, 39-175. o.

Mik azok az NGO-k?

Ernst Gabriella (1994)

Parola, 4.

Közösségi megoldások a közszolgáltatásokban

– egy szociális intézmény idősek nappali ellátásának átalakítása. „Tegyük értéké az időseket Nagyecsedben!”

Esettanulmány (2023)

Szerzők: Nagy Éva, Dr. Vajda Kinga, Farkas Gabriella, Fodorné Papp Ilona és Molnár Aranka. Együttműködő alkotótársak: a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ idős nappali ellátásának igénybe vevői és dolgozói

Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, Nagyecsed és a Közösségfejlesztők Egyesülete. Erasmus+ Új lehetőség. Új szemlélet. 13 oldal

Az európai közösségfejlesztés keretrendszere

EuCDN European Community Development Network (2014)

A közösségfejlesztés európai szintű értelmezése, céljainak, a gyakorlatát alátámasztó értékeknek és folyamatoknak, az általa használt módszereknek és az általa elérhető eredményeknek a felvázolásával

Parola, 4

Nemzetközi kitekintés Egy norvég és egy katalán esettanulmány

EuCDN Farkas Gabriella (2015):

Norvégia, Oslo: Demokrácia – nem csak beavatottaknak. Sagene kerület, Oslo. Az Ideas Bank Foundation projektje

Katalónia, Barcelona: A társadalmi és gazdaság szolidaritás elősegítése a helyi közösségi fejlesztésekben. Foundation Desenvolupament Comunitari, Barcelona

Fordította Farkas Gabriella

Parola, 2

Nemzetközi kitekintés: EUCDN kiadvány – Prága

Udvarrekonstrukció és lakossági részvétel

EuCDN Farkas Gabriella (2017):

Fordította Farkas Gabriella

Parola, 1

Politika és állampolgárok

Európa Parlament. Konferencia Budapesten, 1991. május 15-17. Az ICEA International Community Education Association képviselőjében a konferencián Gergely Attila és Péterfi Ferenc vett részt.

Péterfi Ferenc két téma köré csoportosította beszámolóját:

- A politika az állampolgárok szolgálatában és az állampolgárok részvétele a politikában;
- A civil társadalom, helyi nyilvánosság

Mindkét témakör a Parola 1991/2. számában került közlésre

Ugyanebben a Parola-számban jelent meg a konferencia Zárónyilatkozata:

Európai Párbeszéd

Közösségfejlesztési hálózatépítés az európai integrációs tevékenység segítésére, 2008. május 9-10. Helyszínek: Európa Hajó a Dunán; Civil Kollégium Közöségi Ház, Kunszentmiklós-Kunbáony. Fővédnök Göncz Kinga külügyminiszter. Együttműködő szervezetek: Kelet-közép Európai Állampolgári Hálózat (Central and Eastern European Citizens Network), Egyesített Európai Szervezet a Társadalmi Fejlődésért (CEBSD Combined European Bureau for Social Development), Civil Kollégium Alapítvány, Civil Rádió, Közösségfejlesztők Egyesülete, Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus. Parola, 2.

Vercseg Ilona (2008). Európai Párbeszéd. Közösségfejlesztési hálózatépítés az európai integrációs tevékenység segítésére, 2008. május 9-10. A rendező szervezetek bemutatása. Résztvevő országok és szervezetek. Göncz Kinga külügyminiszter köszöntője.

Műhelymunka, vezette, összefoglalta Varga Máté

Parola, 2.

Gyűlöletmenedzsment és megvetéspolitiká

– amit ellene tehetünk. Megérteni és cselekedni

Éber Márk Áron (2017)

Előadás az évi Közösség konferencián

Parola, 4.

Felszabaduló pártházak: A közösségi házakért!

Életfa Segítő Szolgálat Egyesület és Hajdú-Bihar Megyei Ifjúsági Szolgálat (1990)

Parola, 1.

Az Észak-magyarországi Roma Unió 10 év alatt végzett munkájának vázlata

Észak-magyarországi Roma Unió (2002). Ózd

Parola, 1

Elkészett gondolatok a hőgyészi falusi turizmus tanácskozáshoz

Faludi Erika (1994):

1993. november 15-19. Parola, 1

A falvak felelőssége – felelősségünk a falvakért

Faludi Erika (1994)

Parola, 2.

Az újratöltés útja. Az indiai tradíciókból tanulunk.

Faludi Erika, Satish Kumar (1994)

Parola, 3

A helyi fejlesztések szerepe és lehetősége a Dél-dunántúl falvaiban I. rész.

Faludi Erika (1994)

Parola, 5

A helyi fejlesztések szerepe és lehetősége. II. rész

Faludi Erika (1994)

Parola, 6.

A fő, hogy egészség legyen

Magányos küzdelem a környezetpusztítás ellen

Faludi Erika (1996)

Parola, 1

A Felső Szabolcsi Térségi Fejlesztő Társulás

Faludi Erika (1996)

A Kispad Alapítvány képzése a társulás 11 települése polgármesterének

Parola, 1.

A HACKATHON „BESZÉDE”

–Kommunikáció a Vidékfejlesztési Maratonon

Faluvégi Bartha Noémi (2021)

Parola, 4

Kamaszparlament avagy a demokrácia iskolája

Farkas Éva (2007)

Parola, 4

Ahol jó emberek egy jó ügyért találkoznak

Dr. Farkas Évával készített interjút Dudok Dávid a Beszélgetés a diófák alatt országos népfőiskolai találkozón tartott előadásáról (2023)

Parola, 3.

A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete

Farkas Gabriella és Kovács Edit szerk. (2014)

A kötet szerzői: Bihariné Asbóth Emőke, Dér Miklósné, Fábiánné Pocsaji Magdolna, Farkas Gabriella, Gergely Attila, Giczey Péter, Groskáné Piránszki Irén, Gyenes Zsuzsa, Huszerl József, Keresztesi József, Kovács Edit, Mészáros Zsuzsa, Molnár Aranka, Monostori Éva, Péterfi Ferenc, Pósfay Péter, Sélley Andrea, Szeder-Kummer Mária, Varga Matild, Varga Máté, Varsányi Erika, Vercseg Ilona

Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal

A kiadvány megtalálható a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján is:

A Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ)

Farkas Gabriella (2014)

153-155. o. In: A közösség dicsérete. 25 éves a

Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja:

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Tanulságok és dilemmák a Közösségfejlesztők Egyesülete norvég makro programjának apropóján

Farkas Gabriella (2015)

Parola, 3

Közösségi szolgáltatás – közösségi működtetés kistelepüléseken

Farkas Gabriella (2016)

A Közösségfejlesztők Egyesülete NCTA programjának 33 hónapja

Parola, 2

Közösség – tervezés – tanulás – eredmény

Farkas Gabriella (2016)

(A LEAP módszer és társai). Két napos szakmai tanácskozás a budapesti Kesztyűgyár

Közösségi Házban

Parola, 2

Közösség és gazdaság

Farkas Gabriella (2017)

Gondolatok a különszám elé

Parola, 3

EuCDN European Community Development Network: A populizmus térnyerése Európában

Farkas Gabriella szerk. (2019)

A budapesti vezetőségi találkozó szakmai programjának részeként a Közösségfejlesztők Egyesülete és az EuCDN

műhelybeszélgetést szervezett a populizmusról skót, román, lengyel és magyar tagjaival, írásos hozzászólás: ukrán partner

Parola, 2

Egy alternatív szociális intézmény együttműködése egy civil szervezettel

Farkas Gábor (2007)

Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI), Budapest, XV

Parola, 3

Az Etei Tejszövetkezet

Fábiánné Szabó Irén (1995)

Parola, 1.

Kutya nélkül eb a pásztor

Az etei Tejszövetkezet története II. rész

Fábiánné Szabó Irén (1996)

Parola, 2

A Magdolna-negyed közbiztosági és köztisztasági helyzete és a 2011-es Bűnmegelőzési program lakossági nézőpontból

Feitch Rezsőné, Németh Judit és Frank Sándor (2012)

Parola, 1

Bemutakozik az Oroszlányi Munkanélküliek és Álláskeresők Egyesülete

Fejes István (1994)

Parola, 1.

Fejlesztési javaslatok Csenger és társközségei várossá válási folyamatához

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o

Első könyv: Településszintű közösségi munka. Közösségfejlesztés a Bakonyban. 19-48. o
Második könyv: Fejlesztési javaslatok Csenger és társközségei várossá válási folyamatához. 79-181. o. benne különösen Varga A. Tamás tanulmánya: A fejlesztői tevékenység. 101-107. o

Fejlődés. A fejlődés mint a fejlesztőmunka kulcsa

A fejlődés koncepciói: Fejlődés = gazdasági növekedés koncepció; A gazdasági fejlődésemélet kritikája; A fenntartható fejlődés – sustainable development; A „nem állami szintű” együttműködés; Közösségi művelődés

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés. Első és második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest 293 és 277. o

Indul a Baraka Ház

Fekete Gábor és Szegedi Zsuzsa (1997)

A BARAKA HÁZ Rádiómagazin és Egyesület

Parola, 1

Fenntartható társadalom

– vízió vagy reális fejlesztési stratégia? Szociális munka a fenntartható fejlődésért (2012). Panelbeszélgetés az évi nyári egyetemen, Kunbábonyban

Részvevők: Daróczi Ágnes (népművelő), Herpainé Márkus Ágnes (szociálpolitikus), Jász Krisztina (szociológus), Kovács Bence (építész), Pataki György (közgazdász) és Vercseg Ilona (közösségfejlesztő). A panelbeszélgetést vezette Kovács Edit és Peták Péter.

Parola, 3.

Ferenc pápa teljes bolíviai beszéde

most először magyarul. A Greenpeace fordítása.

„Változást akarunk az életünkben, a környezetünkben és hétköznapi valóságunkban!”!

Elhangzott a Népi Mozgalmak Világtalálkozóján a bolíviai Santa Cruzban.
2015. július 8-án
Parola, 2015

Beszámoló az eMultiCoop Szociális Szövetkezet 2009. évi tevékenységéről

Ferge Sándor (2010)

eMultiCoop Szociális Szövetkezet, Szécsény

Community Organization, Administration and Research 558–609. and What is Social Work/Community Organization? pp. 18–20

Ferguson, E.A

In: Social Work: An introduction. Skidmore College, J.B. Lippincott Company 1963, Philadelphia and New York, p 662

(A közösségszervezés fogalma, szociális háttere, intézményei, demokratizáló hatása, kutatásai és programjai, képzése az USA-ban.)

Szociális-jóléti szolgálatok, önkéntes szervezetek és egyesületek Katalóniában

Fernandez i Barrera, Josefina (1991)

Előadás Debrecenben és Budapesten, szociális munkások körében.
Tolmácsolta/fordította Tóth Péter

Parola, 2

Gondolatok az önkéntességről a második évezred végén.

Fernandez i Barrera, Josefina (1997)

Parola, 4

Interkulturalizmus: A közösségi és az állampolgári részvétel kihívásai

Fernandez, Ruben David (2006)

Előadás a 2006. november 10.-én Kunbábonyban tartott

„Aktív európai állampolgáriság” nemzetközi konferencián. Tolmácsolta és az írásosváltozatot gondozta Juhász Katalin

Parola, 2007. 1-2.

Közösségi Alapítványok

Feurt, Suzanne L. (1997)

Parola, 2-3

Közösségi mentálhigiéné

Fodor Katalin, a SZOLGÁLAT Közösségi Lélekvédő Egyesület elnöke és Péterfi Ferenc beszélgetése (1991)

Parola, 3

Válogatás Parola-cikkekből a közösségfejlesztés lényegéről

Fogalomtár

(szerk. nélkül) (1999)

Parola, 3-4

Educational Needs in Poland, Germany and Sweden;

On the project „Folk High School. School for Life”;

Byczkowski, Marek – Maliszewski, Tomasz and Pzybylska, Ewa. Wieżycza, Kaszubski Uniwersytet Ludowy, 2003.

FHS Impressions. p 328

Contents: History; Folk High School. School for Life. Eds

United Way – Dél-Dunántúl Alapítvány

Fonai László (1995)

Parola, 1.

Desenvolupament Comunitari Barcelona (2015):

Foundation Katalónia, Barcelona: A társadalmi és gazdasági szolidaritás elősegítése a helyi közösségi fejlesztésekben. A barcelonai Poblenou szomszédság átalakulása

Parola, 2

Egy fiatal, egy patrónus, egy munkahely

Francia példák 1. (1996)

Parola, 3.

Blin, Marianne: „A szegények bankja”

Francia példák 2. (1996)

Parola, 3

Franciabarát Közösségek Társasága

Francia-magyar települési csoportok cseréjét, testvér-települések kialakulását szervezi

Parola, 1990/1

Pedagogy of the oppressed

[Az elnyomottak pedagógiája]

Freire, Paulo (1972)

Penguin Books, Harmondsworth, Middlesex

Az elnyomottak pedagógiája

Freire, Paulo (2003 [1972]):

In: Kozma Tamás–Tomasz Gábor: Szociálpedagógia. Osiris kiadó, Budapest. 397–416. o

Paulo Freire és a csend kultúrája

In Aspeslagh, Robert tanulmányának 3-17. oldalán, magyarra fordította Bajomi-Lázár Péter. Iskolakultúra

1997/1

Az elnyomottak pedagógiája

Freire, Paulo (2003 [1972])

In: Kozma Tamás–Tomasz Gábor: Szociálpedagógia. Osiris kiadó, Budapest. 397–416. o

Freire, Paulo felszabadítási pedagógiája

In Kiss Gabriella (2020): 20. századi válaszkísérletek a hátrányos helyzetű felnőttek pedagógiai kihívására. Paulo Freire és Joseph Wresinski pedagógiája.

Szegedi Tudományegyetem Vallástudományi Tanszéke, Szeged. Benne: II., 34-74. o., különösen II. 3. Freire életpályája 47-től, azon belül is főleg II. 4. – II. 6. – 75. Freire antropológiája, világszemlélete, a belőlük kinövő pedagógia az 57. oldaltól

Munkahelyteremtés a munkaerőpiac fő áramlatán kívül.

Frey Mária (1997)

Nonprofit Vállalkozásokért a Népjóléti Szférában Alapítvány, Budapest. 192 oldal

Jóléti Szolgálat Jászszentlászló és Móricgát Alapítványa

dr. Frey Mária összeállítása (1997)

Ügyvezető Markolt Endre. Célok. Keletkezés-történet. Tevékenységek. A Kézműves Tanya szolgáltatásai. Eredmények – sikerek, kudarcok. Jövőbeni elképzelések

Parola, 2-3

Közösségi munkahelyteremtés

dr. Frey Mária (1998)

Előadás, elhangzott a Közösségfejlesztők Egyesülete szakmai konferenciáján Kunbábonyban, együttműködésben az OFA és a Magyar Művelődési Intézettel

Parola, 1.

Social Capital and Civil Society

Fukuyama, Francis (1999)

Prepared for delivery at the IMF Conference on Second Generation Reforms. IMF, Washington D.C

Társadalmi szerződés, Nagykovácsi 2006

Furulyás Katalin (2008)

Előadás a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus és partnerszervezetei által szervezett „Közösségi tervezés” konferencián, 2008. február 6.-án

Parola, 1

Radikális útmutató Alinsky munkája és Freire kritikai pedagógiája nyomán

Fülep Henrietta, ELTE TáTK Szociális munka (2013)

Hallgatói dolgozat

Egészségfejlesztés és közösségfejlesztés a színtereken (2004)

Dr. Füzesi Zsuzsanna – Dr. Tistyán László

Készült a Nemzeti Népegészségügyi Program keretében

Kiadja az Országos Egészségfejlesztési Intézet

Igazság és módszer

Gadamer, Hans Georg (1984)

Fordította Bonyhai Gábor. Gondolat Kiadó, Budapest. 440 oldal

A fiatalkori szocializáció és a helyzetbe hozás lehetőségei a közösségi tanuláson keresztül

Galambos Rita (2007)
Parola, 4

Az olvasótábor

Garabonciás Kis Trakta 1991
Parola, 1992/1.

Ház-piknik a Krúdy utcában

Garai Mónika (2006)
Parola, 5

Gazdakörök találkozója Nagyigmádon

1994. február 14.-én a Komárom-Esztergom Megyei Közösségszolgálat szervezésében.
Parola, 1

Teleház – a falu mosolya. Csákberény

Gáspárné Takáts Mária (1995)
Parola, 1

Együttműködés magyar és nyugat-európai városok között

A Testvérvárosok Világszövetségének (UTO) kezdeményezése
Gentil, André (1991)
Parola, 2

Információ – tudás – közösség

Számítógépes képzés Becsvölgyén
Gerdán Zsófia: (2006)

Szederné Kummer Mária gyakorlatvezető ajánlásából és a szerző leírásából megtudjuk, hogyan vált a főiskola elvégzése után munkanélküliből pályakezdő diplomássá, helyi szervezővé a szülőfalujába hazatért Gerdán Zsófia? Közösségi képzés, burgenlandi tanulmányút, internet-képzés 10 zalai kistelepülésen és a megtartó közösségek egyre bővülő körei

Parola, 5

A települési közösség vizsgálatának elméleti keretei az amerikai szociológiában

Gergely Attila (é.n.)
Budapest, 33 oldal.

Települések társadalmi-kulturális szervezése

Gergely Attila szerk. (1980)
(Válogatás a Community Organization irodalmából.). Bp. Népművelési Intézet, 1980.
211 oldal

Korszakváltás, kulturális fejlesztés, művelődéspolitikai I

Gergely Attila (1980)
Népművelési Intézet, 40 oldal.

Korszakváltás, kulturális fejlesztés, művelődéspolitikai II

Gergely Attila (1980)

Népművelési Intézet, 45 oldal

Intézmények építése a helyi közösségekben

(Hazai teendők és nemzetközi tapasztalatok a települések társadalmi-kulturális fejlesztésében)

Gergely Attila (1991)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Parola füzetek, Budapest. 68 oldal

- (2005): Részletek Gergely Attilának a Közösségfejlesztők Egyesülete kiadásában 1991-ben, a Parola füzetek sorozatban megjelent, 1980-ban írott tanulmányából: Intézmények építése a helyi közösségekben. Péterfi Ferenc kiemelései. Parola, 2.

Az ICEA International Community Education Association budapesti konferenciájának záró előadása

("A Challenge for Communities in Europe: Economy, Environment, Education")

Gergely Attila (1992)

1992. június 21-25. Részletesebben ld. külön szócikkben, és az ott hivatkozott zárókiadványban is: ICEA 2nd Conference...etc. In PC Lemezújság, 1993/37

Tudások, közösség, társadalom

Varga A. Tamás munkásságáról, töredékesen

Gergely Attila (2002)

- Gergely Attila (2002): Tudások, közösség, társadalom. Varga A. Tamás munkásságáról, töredékesen. Parola, 3.

-

Some Thoughts on/to the Closing Seminar of the Project on Community Development Partnership Building in Central and Eastern Europe. Sovata

Gergely, Attila (2003)

Teleki Training Centre, Romania, 27-29.

A közösségfejlesztés professzionalizációja Közép- és Kelet Európában

– fogalmak és értékek. Zárógondolatok Szovátán, a Teleki Képzési Központban rendezett

nemzetközi szemináriumon 2003. március 28.-án

Gergely Attila (2003)

Parola, 3.

Kulturális és szociális fejlesztés – közös nevezők és helyi alapok

Vitaindító, összefoglalta Kovács Edit és Péterfi Ferenc

Parola, 2

Állampolgárság, politika, erkölcs, közösség

Gergely Attila (2006)

Előadás, elhangzott Az aktív európai állampolgáriság című nemzetközi Közösség konferencián

2006. november 9-11. Az előadást fordította Juhász Katalin. Megjelent:

Parola, 2007/1-2

Tükrök és jelzések – kulturális önismeretünk kérdéseiről

Gergely Attila (2011)

Az évi nyári egyetemen Kunbáonyban elhangzott előadás szerkesztett változata
Parola, 3

Előszó A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete című kötethez

Gergely Attila (2014)

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja:

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Egymásraultalság egy megosztott világban

Gergely Attila (2017)

Előadás az évi nyári egyetemen

Parola, 4.

Közösségfejlesztés Hollandiában

Gerrits, Fenny (2008)

Előadás az „EU Oktatás és tanulás a közösségfejlesztésért” európai hálózatának budapesti találkozásán.

Parola, 2009. 2. szám. Fordította Varga Tamás

Együtt! – De hogyan? Kistérségi szerveződések megjelenése a területfejlesztésben

G. Fekete Éva – Bodolai Éva (1995)

MTA Regionális Kutatások Központja – PHARE

Miskolc, 1995

A SZOLIDARITÁS GLOBALIZÁCIÓJA,

G. Fekete Éva (2012)

A Szolidáris Gazdaság Európai Hálózata Alakuló Kongresszusának Kiáltványa, Barcelona 2011. Parola, 1.

Romok helyett

Gergye Rezső, a vasvári művelődési ház igazgatója beszél népművelői szakmai közérzetéről Horváth Szilárdnak. (1992)

Parola, 2

Esettanulmány a vasvári rétes fesztiválról.

Gergyéné Szakály Georgina (2008)

Community Building in Lithuania

Gevorgianiene, Victoria & Jakutiene, Vida (2008)

In Brake, R. & Deller, U. 2008, pp. 66-74

Örökségünk őrei

Ifjúsági mozgalom a műemlékvédelemért

Ghyczy Gabriella (1991)

Parola, 2

Szomszédsági stratégia: Egy példa a gyakorlati munkára

Gibson, Tony (1992)

Neighbourhood Initiatives Foundation NIF: Szomszédsági Kezdeményezés Alapítvány.
Parola, 4

Az írás először a Community Network 1990 őszi számában jelent meg.

Ld. még a „Szomszédság” Parola-füzetet,

Közösségfejlesztők Oxfordban

Oxfordi közösségfejlesztői és szociális munka

Giczey Péter (1993)

Parola, 2

A nagy nonprofit vásár

Giczey Péter (1995)

NGO Fórum, Koppenhága, 1995. március 6-12

Parola, 4.

Szomszédsági önkéntesek a Csapókertben

(egy settlement-típusú intézményben Debrecen városrészében)

Giczey Péter (2004)

Parola, 2

Settlement mozgalom Magyarországon

Giczey Péter szerk. (2007)

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület, Debrecen

Közösségi munkás és önkéntes koordinátor képzés

Módszertani kézikönyv

Giczey Péter (szerk.) (2008)

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület, Debrecen.

Közösségek állapota

Giczey Péter szerk. (2008)

Szerzői a SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesület 12 civil szervezetének képviselői: Csongor Anna, Gosztonyi Géza, Mészáros Zsuzsa, Móra Veronika, Péterfi Ferenc, Szilágyiné A.M. Luz Ilia, Varga Endre, Vercseg Ilona, Wagner Jenő János

Tanulmánykötet. Kiadta: ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület, Debrecen

Közösségi munkás és önkéntes koordinátor képzés

Giczey Péter szerk. (2008)

Módszertani kézikönyv

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület, Debrecen

Rányitni a világra, avagy: mit adott nekünk a Közösségfejlesztők Egyesülete?

Giczey Péter (2009)

Az írás a Közösségfejlesztők Egyesület fennállásának 20. évfordulójára készült

Parola, 4

Ajánlások a részvétel fejlesztéséért

Giczey Péter szerk. (2010)

A SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesület 12 civil szervezetének képviselői dolgozták ki ajánlásaikat 7 témakörben

ÉLETFA Segítő Szolgálat Egyesület, Debrecen

Hatékony érdekképviselő kialakítása az Észak-alföldi régió területfejlesztésben érintett civil szervezetei körében

Giczey Péter (2010)

Parola, 2

Közösségi munka a gyakorlatban – Bevezetés

Giczey Péter (2011)

A Freedom Közösségi Ház indulása Debrecen-Tégláskert városrészben. Játzóház Szerepen.

In Nagyné Varga Ilona szerk. (2011): Közösségi munka a családsegítésben.

Szociotéka, Debrecen. II. fejezet, 103-118. o

Nyári egyetemi vita a közösség szervezéséről

Giczey Péter, Peták Péter és Varga Máté (2011)

2011. július 19

Parola, 4

Közösségfejlesztő szerepek és eszközök a radikális mértékű közösségi változásokba

– szakmafejlesztési vita a Nyári Egyetemen

Giczey Péter – Kovács Edit (2011)

2011. július 29. Kunbábony

Parola, 4

A Nagyerdőért összefogás – esettanulmány

Giczey Péter (2011)

Civil Szemle, 2011/3: 41-60.

Az útépitéstől a társadalomépítésig

Javaslataink a társadalmi tőke, az állampolgári részvétel és civil szektor megerősítésére a következő tervezési ciklusra

Giczey Péter (2013).

SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért Egyesület, a közösségfejlesztés, közösségi munka meghatározó országos szervezeteinek koalíciója

Parola, 1

Közösségi beavatkozás Hajdúhadházon

Giczey Péter (2013)

Parola. 4

A settlementek esélyei Magyarországon. Gyökerek és esélyek

Giczey Péter (2015)

Parola, 4

Gyakorlatban

„Összefogás a jövőért” program 1-2-3. rész. Berettyóújfalun és a környező településen élők integrációjáért

Giczey Péter szerk. (2015)

Parola, 2

A Bodrog-menti felzárkóztató program módszertani tanulmánya

Giczey Péter (2015)

A Zöld Kör – A Föld Barátai Magyarország és az Életfa Segítő Szolgálat Egyesület együttműködése a TÁMOP 5.1.3.-09/2-2010-0021 Községi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért programban. E cikk két részletet közöl egy, a teljes munkát bemutató kiadványból: Bevezetés és Összegzés, tapasztalatok

A kiadványt szerkesztette és az összefoglalót írta Giczey Péter, szerzői Áncsán Gabriella, Giczey Péter, Hallgató Éva, Laskó-Kuthi Adrienn, Láncki Ferenc, Molnár Antal és Sangula Anikó. A kiadványt az Életfa Segítő Szolgálat Egyesület adta ki Debrecenben, 2014-ben
Szerzők: Áncsán Gabriella, Giczey Péter, Hallgató Éva, Laskó-Kuthi Adrienn, Láncki Ferenc, Molnár Antal és Sangula Anikó

Parola, 2

Létezik közösségszervezés!

Giczey Péter (2018)

Élet és Irodalom – Visszhang – LXII. évfolyam 28. szám, 2018. július 20.

Szakmai támogatás folyamata a Civil Kollégium Alapítvány közösségszervező programjában (mentorálás).

Giczey Péter – Peták Péter (2020)

Parola, 3-4

Szervezz és szerveződj!

Giczey Péter szerk. (2020)

A Szerző a Civil Kollégium Alapítvány (CKA) 2018-2019-ig tartó közösségszervező programjának záró kiadványát mutatja be

Parola, 3-4

A hatalom fogalma és értelmezése a közösségszervezésben

Giczey Péter (2021)

Parola, 2

A közösségi érdekérvényesítés perspektíváiról

Beszélgét Peták Péter Mező Jánossal, Móra Veronikával, Udvarhelyi Tesszával, Sebály Bernadettel és Varga Mátéval. 25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány

Giczey Péter szerk. (2021)

Parola, 4

Recenzió – Co-creation a közszolgáltatások modernizációjában

Lokális szolgáltatásfejlesztési kísérletek a közös alkotás módszerével; Csoba Judit – Sipos Flórián (szerk.) Debreceni Egyetemi Kiadó, 2021

Giczey Péter (2022)

A szakmai támogatás folyamata a Civil Kollégium Alapítvány közösség-szervező programjában

Giczey Péter – Peták Péter (2020)

Parola, 3-4.

Közösségi munka Nagy-Britanniában

Gilchrist, Alison (2003)

Parola, 1–2

A közösségi munkás szerepei

Gilchrist, Alison (2005 [1997])

In Vercseg Ilona (szerk.): Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak. Válogatta Varga A. Tamás. Szerkesztette és az előszót írta: Vercseg Ilona. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola füzetek. 19–21. oldal. Eredeti kiadás: Val Harris (ed.): Community Works Skills Manual. Association for Community Workers (ACW), United Kingdom 1997

Képessé tétel

Alison and Peter Durrant (2005 [1997])

In Vercseg Ilona (szerk.): Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak. Válogatta Varga A. Tamás. Az előszót írta: Vercseg Ilona. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 35–39. oldal Eredeti kiadás: Val Harris (ed.): Community Works Skills Manual. Association for Community Workers (ACW), United Kingdom 1997

Recenzió a Pataki György és Vári Anna Szerk. „Részvétel – akció – kutatás: Magyarországi tapasztalatok a részvételi-, akció- és kooperatív kutatásokról” c. kötetéről

Glózer Rita (2012)

Parola, 3

Afrikát rossz gyógyszerrel kezelik

Részletek a namibiai Rossing Alapítvány igazgatójának interjújából, válogatta és fordította Solymosi Judit

Godfrey, David (1995)

Parola, 4.

Szövőtanfolyam Medinán

Godóné Varga Piroska (2006)

Dér Miklósné gyakorlatvezető ajánlásával

Parola, 5

„Közösség” Európában

A közösség fogalom értelmezése és használata Európában

Gorman, Margo (2002)

Parola, 2

Report on Results of the Grundtvig4 Project

to set up a Thematic Seminar on Training and Learning for Community Development in Europe 2005-2006

Gorman, Margo (2006)

CEBSD

A Grundtvig4 program, 2005-2006. Közösségfejlesztő tanulás és képzés Európában. Jelentés a Grundtvig 4 projekt eredményeiről, melynek célja tematikus szeminárium szervezése 2007–2009-ben. Combined European Bureau for Social Development (CEBSD)

Eredeti megjelenés: uő (2006): Training and Learning for Community Development in Europe. The results of the Grundtvig4 Project to set up a Thematic Seminar 2005–2006, továbbá

Gorman, Margo (2009): Follow up the Grundtvig program, Community Based Training and Learning for Community Development, 2007–2009. Exchange of good practice. Activities: Consortium meeting: The Hague (The Netherlands) Dec. 2007; Relay visits – 2008;

Laboratory in Sweden Oct. 2008; Consortium meeting in Palermo (Italy) Nov. 2008; International Seminar in Sofia (Bulgaria) May, 2009.

Önkényes lakásfoglalók:

Kelet–Nyugat szeminárium címmel konferenciát szervezett Németországban a Társadalmi-Kulturális Szomszédsági Központok Nemzetközi Szövetsége (International Federation of Settlements and Neighbourhood Centres IFS) szervezésében

Gosztonyi Géza, Dr. Madlena Erzsébet, B. Talyigás Katalin (1992)

Parola, 2

A szociális munka elmélete és gyakorlata 3. kötet

Közösségi szociális munka

Gosztonyi Géza szerk. (1994)

Lektorálta Kozma Judit

Tartalom:

- Bevezető a „Szociális munka közösségekel” című kötet elé (Gosztonyi Géza).
Közösség szociális munka. Szociális munka közösségekkel
- I. fejezet: Közösségelméletek; II. fejezet: A szociális munka közösségi megközelítése; III. fejezet: Szomszédsági térkép
- Végző a közösségi szociális munka kötethez

Magánkiadás, 224 oldal

A „XXII”-es csapdája, avagy: Virágot utcán?

(Egy közösségi szociális munka akció története 1986–1993 között)

Gosztonyi Géza (1994)

Esély, 1: 94–101

Az egyesületek pénzforrás-teremtő lehetőségei

Fundraising tippek

Gosztonyi Géza (1994)

Parola, 4

Már megint átéltem valamit

Civil Egyetem, Civil Rádió
Gosztonyi Géza (1997)
Parola, 2-3

Szomszédsági fejlesztőmunka Kőbányán

Esettanulmány
Gosztonyi Géza, Makk Katalin, Péterfi Ferenc és Vercseg Ilona (1998)
Budapesti Szociális Forrásközpont és Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest
valamint Parola 1998/1

Közösségi szociális munka II

Képzési segédanyag
Gosztonyi Géza szerk. (2003)
Szerzők:

- Gosztonyi Géza: Közösségi szociális munka
- Yossi Korazim-Kőrösy: Az állami és a nonprofit szektorbeli közösségi munka új egyensúlya – Izrael példája. Fordította Gosztonyi Géza
- Yossi Korazim-Kőrösy – Naomi Sheffer: Ossim Shalom – közösségi szociális munka program a békéért és a jólétért. Fordította Kozma Judit
- Yossi Korazim-Kőrösy: A Közösségfejlesztés Interdiszciplináris Fóruma. Fordította Varga Tamás
- Herpainé Márkus Ágnes: Kötelező közösségi tervezés Magyarországon

Budapesti Szociális Forrásközpont, 117 oldal
Közösségi Adattár:

A közösségi szociális munka és a közösségfejlesztés speciális kapcsolata Magyarországon

Gosztonyi Géza (2008)
In Sipos Flórián (szerk.): Közösségi szemlélet a szociális munkában. Szöveggyűjtemény. „Community Care Approach: A Strategy for Social Inclusion” projekt.
Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszék, Debrecen.

Közösségi iskolák Magyarországon

Molnár Nóra interjúkötete
Göllesz Zoltán, Lőrinczi Csaba, Nagy Gábor és Toldi Beáta (1998)
Soros Alapítvány, Budapest. /Soros oktatási füzetek./

Aktív európai állampolgáriság

Aktív állampolgáriság a konfliktusok idején
Grayson, John (2006)
Előadás a 2006. november 9-11.-én megrendezett nemzetközi Közösség konferencián.
Tolmácsolta és fordította Juhász Katalin. Kunbábony. Parola, 2007/ 1-2

Gazdasági kezdeményezések támogatása roma közösségekben és a vállalkozóvá válás támogatásának modellje

Grigorova, D. és G. Georgiev, Land Source of Income Foundation, Plovdiv (2009)
Előadás a 2008. november 6-7-én megtartott éves Közösség konferencián. Megjelent:
Parola, 2009/1

Közösségfejlesztés Nagyrábén

Groskáné Piránszki Irén (1990)

Parola, 2

Közösségi képzés és helyi fejlesztés Hajdú-Bihar megyében.

Groskáné Piránszki Irén (1991)

Kultúra és közösség, közösségfejlesztés tematikus szám, 1991/4:100-104

Közösségi munka – hálózatépítés: Új közösségszolgálatok a Kapos-vidéken és Kelet-Magyarországon

Groskáné Piránszki Irén (1993)

Parola, 1.

A Kelet-magyarországi Közösségszolgálat

Groskáné Piránszki Irén (1993)

Parola, 5.

Hálózatfejlesztés. Civil Műhely kötetek 2.

proHáló – Hálózat a nonprofit szolgáltatások és a nonprofit szolgáltatók hálózatának fejlesztéséért

Groskáné Piránszki Irén szerk. (2009)

Parola 1

Tudjunk teremteni!

Groskáné Piránszki Irén (2009)

Parola, 4

Közösségfejlesztés debreceni városrészekben

A folyamat közösségfejlesztő mentora: Groskáné Piránszki Irén

Groskáné Piránszki Irén (2013-2014)

Bővebb információ ebben a kiadványban: „Mi – Magunkért”

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS DEBRECENI VÁROSRESZEBEN (2013-2014). Szerk. Groskáné Piránszki Irén.

- A projekt bemutatása.
- Jantyik Zsolt, a DMK igazgatója: Köszöntő

Tanulmányok:

- Groskáné Piránszki Irén: Lépésről lépésre, együtt! Nagy Mária: Kis csodák Nagymacson.
- Mátrai-Nagy Andrea: Ápolni névadónk emlékét és hagyományt teremteni. Új Judit:
- A szunnyadó közösségi aktivitások újraélesztése Ondódon. Csikós Beáta: A hit ereje
- Mocsári Melinda: Kihívások Pacon. Burai Luca: Kismacsi értékek. Új Judit: Közösségi felmérés Ondódon – értékelés, cselekvési tervek.
- Képzés, műhelymunkák, tanulmányutak, egyéb szakmai találkozási alkalmak.
- Elérhetőségek

Kiadja a Debreceni Művelődési Központ 44 oldalon

Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány.

Bátorítani, informálni, kapcsolatot építeni – 19 év a helyi közösségek szolgálatában
Groskáné Piránszki Irén (2014)

Szín, 19. évf. 1: 54-57

Húsz év a helyi közösségek szolgálatában

53-57. o; továbbá Hálózatfejlesztés közös tanulási folyamat, tudatos belső építkezés.
148-152. o

Groskáné Piránszki Irén (2014)

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja:

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Nyírmártonfalva első falukönyve

Gyűjtötte a Falukönyv Írók Köre. Helyi emberek írták helyi emberekről, helyi embereknél

Groskáné Piránszki Irén szerk. (2016)

Nyírmártonfalva Község Önkormányzata, és: Megjelent Nyírmártonfalva első falukönyve

Parola, 4

A közösségek szolgálatában

– az első Hajdú-Bihar megyei közösségfejlesztő kezdeményezések és a Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány működésének 20 éve

Groskáné Piránszki Irén írta és szerkesztette (2019)

Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány, Debrecen

Könyvajánló: Kelet-Magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány. Életmű kötet – a közösségfejlesztő Groskáné Piránszki Irén tollából. Írta: Péterfi Ferenc

Parola, 2021/3

Acsaiak vagyunk... közösségi fotókiállítás a Galga menti Acsán

Gulyás Sándor (2018)

Parola, 1

Egy kistelepülés, közösségek képekben, közösségi kiállítás

2017 ősze, Acsa... itt többről van szó, mint egy egyszerű fotókiállításról. A bemutatásra kerülő kezdeményezés és akció egyféle közösségi kiállításnak tekinthető: a helyi identitásra, illetve az egyén és közösség kapcsolatára koncentrál.”

Gulyás Sándor (2018)

Kulturális Szemle. A Nemzeti Művelődési Intézet Interdiszciplináris online folyóirata. 2018, 9. szám

A „Galgamenti emberek” c. fotókiállítás megnyitója

Gulyás Sándor (2022)

Bag, 2022. március 4. Galga Televízió, felvétel: Lukes János és Varga Mihály. Szerkesztés és utómunka: Varga Mihály

Gondolatok a térségfejlesztésről

Guitprechné Molnár Erzsébet (1994)
Parola, 2.

A Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás és fejlődésének tapasztalatai

Guitprechné Molnár Erzsébet, Herpainé Márkus Ágnes (1995)
Parola, 4

HAZATÉRÉS

– fiatalok foglalkoztatása a zalaszentgróti térségben – egy megvalósított pályázat tapasztalatai

Guitprechné Molnár Erzsébet (2009)
KÖZTÁMHÁLÓ Tapasztalatszere program 2008-2009
Parola, 2.

Nyitott Porta hálózat a Zala völgyében

Gazdaságfejlesztés, helyi termék együttműködéssel
Guitprechné Molnár Erzsébet (2022)
Parola, 3

Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak

Fejezetek a közösségi munka brit kézikönyvéből (2005). Válogatta Varga A. Tamás. Szerkesztette és az előszót írta Vercseg Ilona. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete,
Parola füzetek. Budapest. 22 oldal

Levélváltások. 1. Közösségfejlesztő a gazdagréti önkénteseknek

Közösségfejlesztő az újbudai szomszédági önkénteseknek. 2. Szomszédági önkéntesek egymásnak és a közösségfejlesztőknek a közösségfejlesztési folyamat lezárása kapcsán
Gyenes Zsuzsa (2011)
Parola, 1

Fiatal közösségfejlesztők műhelye 2000-2003

75-78. o
Gyenes Zsuzsa (2014)
In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.
176 oldal.
A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján
Gyenes Zsuzsa (2018): A közösségi alapú szolgáltatások példaértékű gyakorlatai, s benne a Mag-ház
Parola, 3.

Megemelni – közösségfejlesztés idősekkel

Szépkorúak a Hegyvidéken – Szolidáris szomszédtság közösségfejlesztő alprogram (esettanulmány)
Gyenes Zsuzsa (2019).
Parola, 1

25 éve szól a Civil Rádió – ajánló

Gyenes Zsuzsa (2019)
Parola, 4

KÖNYVAJÁNLÓ: Közös platform – Helyi közösségi megoldások a koronavírus-válság ellen

Gyenes Zsuzsa (2020)
A K-Monitor kiadványa
Parola, 3-4

Közösségi tőke, közösségi alapú szolgáltatások

Gyenes Zsuzsa (2020)
Parola, 1

Online együttműködési eszközök és tanácsok

Gyenes Zsuzsa és Csikai Mária (2021)
Parola, 1

Közösségek szolgálatában – kistélepüléseken

Gyenes Zsuzsa szerk. (2018-2020)
Szerzők: Balla Zoltán, Boda Kitti, Csabai Lucia, Gyenes Zsuzsa, Kai Jahns, Wolfgang Kellner és Molnár Aranka. Fordította Varga Tamás. E-tanulmánykötet az EFOP-5.2.2-17-2017-00011 számú „Közösség alapú szolgáltatások fejlesztése és a szakellátásokkal való összekapcsolása kistélepüléseken” projekt keretében, a projekt munkatársainak együttműködésében
Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 200 oldal

Szerkesztői előszó

Köszönet Pataki Andreának (Kontaktia) pro bono munkájáért
Gyenes Zsuzsa – Giczey Péter – Péterfi Ferenc (2021)
Parola, 1

Mit csinál a közösségfejlesztő?

Például közösségi alapítványt. És azt máshogy csinálja?
Gyenes Zsuzsa (2022)
Parola, 2

Tájéoló a magyar közösségi alapítványokhoz

Gyökerek és Szárnyak Alapítvány (2020)

Közösségszervezés pályázatokkal vagy anélkül

– avagy az elmúlt évek tapasztalatai egy zalai kistélepülésen
György Bálint (2023)
Parola, 2

A nemzeti kisebbségek oktatási rendszerei Lengyelországban.

Győri Szabó Róbert (2000)
Magyar Kisebbség – Nemzetpolitikai Szemle, VI. 2 (20).

Vállalkozások. Önkormányzatoknak ajánljuk. Vállalkozók inkubátorban

Ercsényi Ferenc (1990)

Parola, 4

Egy év Franciaországban az Ecole de Dlunyen

Egy francia animátorképző iskola élete

Haáz Andrea (1993)

Parola, 6

Kell-e nekünk önkéntes szolgálat?

Az EVS (European Voluntary Service) programja 6-12 hónapos külföldi önkéntes szolgálatra

Haáz Andrea (1997)

Parola, 2-3.

A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása

Habermas, Jürgen (1971)

Gondolat Kiadó, 410 o

A kommunikatív cselekvés elmélete 1-2

Habermas, Jürgen (1985 [1981])

Válogatta Rényi Ágnes, Somlai Péter. Az összefoglalásokat írta Némedi Dénes, Somlai Péter. ELTE, Budapest.

Eredeti kiadás: uő (1981): Theorie des kommunikativen Handelns. Suhrkamp, Frankfurt am Main

Pillanatképek a közösségfejlesztők műhelye 2003-as barangolásairól

Hajnal Ágnes (2003)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Magyar Művelődési Intézet

Parola, 3

Városrészi közösségi munka Bécsben. Egy bécsi lakótelep.

Hajnal Ágnes (2004)

Parola, 4.

Együtt a közösségi részvétel fejlesztéséért

Ismertető az I. Szakmaközi Nyári Egyetemről, Kunbábonyban, 2004. augusztus 11-15. között

Hajnal Ágnes (2004)

Parola, 2.

Közösségi városfejlesztés Bécsben

Interjú a bécsi építész Schreiber-házaspárral a helyi polgárok bevonásáról egy közösségi városfejlesztési folyamatba

Hajnal Ágnes (2006)

Parola, 1

Hannover és Darmstadt. Két közösségfejlesztési esettanulmány Németországból

Hajnal Ágnes (2007)

Parola, 3

A közösségi kiállítás mint közösségi akció

Jáskisér

Hajnal Csabáné (2021)

Parola, 1

Láthatatlan együttműködések épül a közösség

Hajnal Lászlóval, a Gyökerek és Szárnyak Alapítvány Kisváros programjának első támogatottjával beszélgetett Bardócz Iván

Parola, 1

Kincskeresők a Tisza mentén. Óballa mesélő múltja

Hajnal László (2016)

Parola, 4

A helyi rádiózásról. Helyi rádió- és televízióállomások Hollandiában

Halász János (1993)

Parola, 1

Szóla Rádió Debrecen

Halász János, Koppányi István és Vincze Béla (1993)

Parola, 2

Az egyesülés szabadsága

(Az egyesülési jog történetének első összefoglaló elemzése)

Halmi Gábor

Bp. Atlantisz, 1990. Medvetánc. Kapható Bp. V. Egyetem tér 1–3

Ajánlás: Parola, 1

Mi bújik meg az adatok mögött?

Objektív és szubjektív tendenciák a forrásokhoz való hozzáférésben vidéken – a közösségfejlesztő szemüvegén keresztül

Halmi Zsuzsa (2023)

Parola, 2

Fontos dolgok, tudások a civil szektorban – Beszélgetés Peták Péterrel

Halmi Zsuzsa (2023)

Az Emberség Erejével Alapítvány a Nyílt Társadalom Alapítványok támogatásával, a Regionális Közösségi Központok program keretében 2017 őszén indította el az Erősödő Civil Közösségek (ECK) programját a dél-dunántúli régióban

Parola, 2

A közösségi ház modell. A Csapókerti Közösségi Ház

Hallgató Éva és Herczeg Zoltán (1990)

Parola, 3

A közösségi munka szerepe a közösségi szolgáltatásokban. Irányelvek

Hallgató Éva és Vercseg Ilona (2008)

Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet, Budapest

Parola, 3

Közösségfejlesztés hátrányos helyzetben: Sóshartyán élni akar

Handó Péter (1993)

Parola, 3

Folytonosság és szakadás

A magyar társadalom értékrendjének leírása egy országos értékszociológiai vizsgálat alapján

Hankiss Elemér – Manchin Róbert – Szokolczai Árpád – Füstös László (1982)

MTA Szociológiai Kutató Intézet Értékszociológiai és Társadalomtudományi Elemzések Műhelye. Bp. 1982. 604 p

/Műhelytanulmányok. Értékszociológiai Műhely. Értékszociológiai tanulmányok/

Kényszerpályán. A magyar társadalom értékrendjének alakulása 1930 és 1980 között

Hankiss Elemér – Manchin Róbert – Szokolczai Árpád – Füstös László (1982)

I.-II. Két kötet, 240 és 478 oldal

MTA Szociológiai Kutató Intézet Értékszociológiai és Alkalmazott Társadalomtudományi Elemzések Műhelye, Bp

Kelet-európai alternatívák

Hankiss Elemér

Bp. Közgazdasági és Jogi Kiadó, 1989. 406 o

Közösségek válsága és hiánya

Hankiss Elemér

Diagnózisok, Bp. Magvető Kiadó, 1982.

63–99. o. Gyorsuló idő

„ÉN VAGYOK ÉN, VÁLLALOM MAGAM.”

Hankiss Elemér bibliográfia (2017)

Összeállította Simonné Hittaller Rita. iASK Working Papers. iASK Institute of Advanced Studies, Kőszeg, 2017. 88 oldal

A kulturális fejlesztés stratégiái és az alapműveltség falun:

Harangi László (1993)

1993. április 15-17. Salamaca. Spanyolország

Parola, 3

A dán felnőttoktatás rendszere

Harangi László (2010)

Kultúra és közösség, 2010/IV: 93-130.

Megjelent az MTA OTKA-keret támogatásával „Összehasonlító felnőttoktatás” c. kutatás keretében. Az ELTE Tanárképző Főiskola Művelődésszervezési Tanszéki Szakcsoportjának és a Nyitott Képzések Egyesületének közös kiadványa. Szerkesztő: Maróti Andor, Budapest, 1995

Egy népfőiskolai közösség – a közösségek közösségeiért.

Haraszi Mihály (1990)

Táncsics Mihály Kistáji Népfőiskolai Egyesület a Bakonyalján

Parola, 3

Népművelőből laptulajdonos. Sárbogárd

Hargitai Lajos (1990)

Parola, 4

Közösség és szociális munka

Harkai Nóra (2006)

Nemzetközi kitekintés. A szociális munka új szemlélete

Parola, 2

Közösség és közösségi munka

Harkai Nóra (2006)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 117 oldal

Parola füzetek

Gondolatok a korai szocializációról a közösségfejlesztés tükrében

Harkai Nóra (2007)

Parola, 4

30 éves az Autonómia Alapítvány

– kerekasztal találkozóak összefoglaló bemutatása

Dudok Dávid szerk. (2021)

Parola, 1

A közösségi munkához szükséges szakértelem

Harris, Val (2005 [1997])

Parola, 2001/4.

(Megjegyzés: a most hivatkozott cikkben a „skill” szó magyarul még „jártasságok” értelemben szerepel, míg a 2005-ben megjelent Parola füzetekben már „szakértelem”-ként

jelent meg - ez utóbbi kifejezést használjuk most).

A teljes válogatás magyarul megjelent: Gyakorlati útmutató közösségi munkásoknak. Fejezetek a közösségi munka brit kézikönyvéből (2005). Válogatta Varga A. Tamás Szerkesztette és az előszót írta Vercseg Ilona. Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola füzetek. 11-19. oldal.

Eredeti kiadás: In Val Harris (ed.): Community Works Skills Manual. Association for Community Workers (ACW), United Kingdom 1997

A jövő kihívásai: A (a nem-kormányzati szervezetek) hazai esélyeiről

„A jövő kihívásai” konferencián lezajlott kerekasztal beszélgetés részlete

Harsányi László (1993)

Harsányi László közgazdász hozzászólása, továbbá a Partnership Program meghirdetése - Autonómia Alapítvány

Parola, 3.

Networking in Eastern and Central Europe

The Development of Civil Society. The launch of Brian Harvey's book. Preface by Ilona Vercseg. Conference in London 4th October, organised by the Community Development Foundation

Harvey, Brian ed.1995

Az Előszó magyarul: Vercseg Ilona (1995): Hálózatépítés Kelet-Közép Európában – A civil társadalom fejlődése

Parola, 4

Befogadás, igazságosság, részvétel

A közösségfejlesztési utazás.

Hashagen, Stuart (2019)

Esettanulmány gyűjtemény az EuCDN égisze alatt, mely több mint 25 évnyi európai hálózatépítés és együttműködés eredményeként jött létre. Könyvismertető. Fordította Varga Tamás

Parola, 2.

Eredeti kiadás: Inclusion, Justice, Participation. The Community Development Journey. EuCDN European Community Development Network

Faluakció. Finnország

Hautarnöki, Lauri (1992)

Fordította Solymosi Lászlóné

Parola, 4

Közösségfejlesztés Belgiumban

Hautekeur, Gerard (2004)

Megjelent a Parola 2006/1. számában. Fordította Varga Tamás

Közösségfejlesztés Európában

Hautekeur, Gerard (2004)

Parola, 4

Community Development in Europe

Hautekeur, Gerard & Henderson, Paul (2008)

In Brake, R. & Deller, U. 2008, pp. 94-110

Csenyéte iskolát, jövőt kér!

Havas Gábor (1989)

Magyar Nemzet - Emberkép, 1989. okt. 2

A környezeti neveléstől a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata felé

Havas Péter és Varga Attila (2009)

Országos Közoktatási Intézet, Budapest.

Közösségi-HÁLÓ

(tematikus szám). Háló. A szociális munka szakmai közéleti lapja. Szociális Szakmai Szövetség, XV. (8)

Háló (2010):

Hálózatépítés. VI. fejezet 147-158. o.: In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal.

- Groskáné Piránszki Irén: Hálózatfejlesztés közös tanulási folyamat, tudatos belső építkezés
- Farkas Gabriella: A Közösségi Kezdeményezéseket Támogató Szakmai Hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ)
- Péterfi Ferenc: SZÖVETSÉG a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Hálózatépítés Kelet-Közép Európában

Hogyan legyünk naprakészek Kelet- és Közép Európáról? Hírforrások (1995)

Fordította Varga Tamás

Parola, 5

Amerikai önkéntesek: Egy gyerekek és nagymamák által elindított mozgalomról

Hámori Zia (1991)

Parola, 3.

<https://kofe.hu/parola/parola-folyoirat/amerikai-onkentesek-gyerekek-es-nagymamak-altal-elinditott-mozgalomrol/>

Szerdák, vasárnapok

100 éve alakult meg a Sóshalmi Olvasókör a Hódmezővásárhely és Székkutas közötti tanyavilágban

Hegyí Márton (1995)

Parola, 5

Helyi Demokrácia Műhely

HDM projekt

A Civil Kollégium Alapítvány, partnerségben a szlovák CKO-val és a lengyel CTF-fel, Helyi Demokrácia Műhelyében egy platformot hoz létre, a helyi önkormányzati szereplők és a civil szervezetek együttműködésére ügyeik mentén

A projekt támogatója: NED National Endowment for Democracy

Megvalósult műhelyek:

- Nemzetközi együttműködésben. (2022.07.13.) HDM Kunbábonyban, a Citizen Participation University CPU rendezvényén, a Közösségszervezők Országos Találkozóján a közép-kelet európai együttműködésről. Szlovák partnerünk a Center for Community Organizing, míg lengyel részről a Common Thing Foundation koordinálja a helyi munkát. Hosszas online előkészítő munka után a CPU-n lehetőségünk nyílt végre személyesen is találkozni! A CTF részéről Dagmara Kubik, a CKO részéről Maros Chmelik volt jelen, míg a CKA-t a program koordinátora Szabados Péter képviselte. és HDM Szentendrén (2022.10.21.) 2. képzés a résztvevő önkormányzati képviselőknek
- HDM- Civilek és önkormányzatok első közös találkozója (2022.11.15.)
- Fókuszban 2024 — Online műhely a jövő évi önkormányzati választásokról (2023. november 9.)
- HDM Online műhely – Fókuszban az önkormányzatok költségvetése (2023. december 14),

Helyi fejlesztés I

(2000). Miklóssy Endre, G. Fekete Éva, Magyar Tünde, Csörgő Zoltán, Gadóczi Bertalan, Szűcs Erika, Szabóné Bikki Ágnes. MTA Regionális Kutatások Központja, Észak-magyarországi Osztály, Miskolc. Műhelyviták sorozat. 83 oldal

Helyi hatalom – helyi társadalom

Szerk. Pápay Zsuzsa. Művelődési Minisztérium Vezetőképző Intézete. Bp. 1987. 340 o

Helyi társadalom kötetek I–VI

(1983–88) Összeállította és szerkesztette Böhm Antal és Pál László

Szerzők: Bánlaky Pál, Bodó Ágnes, Böhm Antal, Czagányi László, Enyedi György, Forray R. Katalin, Gergely András, Gombár Csaba, Halász Gábor, Hantó Zsuzsa, Juhász Judit, Kárpáti Zoltán, Kissné Novák Éva, Kozma Tamás, Kováts Flórián, Kőszegfalvi György, Kulcsár László, Merth László, Oláh Miklós, Orosz Éva, Papp Zsolt, Pál László, Pálné Kovács Ilona, Pál László, Sára János, Székely János, Szirmai Viktória, Szurkos Mária, Tímár János, Tóth Pál, Tóth Zoltán, Vass Dezső, Vágvölgyi B. András, Zoltán Zoltán és Wiener György

Kiadja az MSzMP KB Társadalomtudományi Intézete, Bp. 1983–88. 197, 235, 205, 107, 183, 277 o

Helyi rádióstúdiók kialakításának néhány kérdése

(szerző nélkül, 1994)

Parola, 3

Memory Pendulum a történelmi városrészek választási rehabilitációjáért

Herminamező Polgári Köre (1993)

1993. 3. szám, 10. oldal

Társadalomhoz tartozás és állampolgáriság Európában

Mit tehet mindezért a közösségfejlesztés?

Henderson, Paul (1997)

Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest

Parola füzetek. 92 oldal

Eredeti kiadás uó (1997): Social Inclusion and Citizenship in Europe. The Contribution of Community Development. Den Hague 1997, p 72

Training and education in urban regeneration. A framework for participants

Henderson, Paul and Mayo, Marjorie (1998)

The Policy Press and the Joseph Rowntree Foundation

Az európai városi közösségfejlesztés és társadalmi bevonás

Henderson, Paul (2002)

Előadás Hágában, a „Városi közösségfejlesztés Európában – a társadalomfejlesztés összefüggésében” konferencián, 2002. szeptember 26-28-án. Fordította Varga Tamás

Parola, 4

Európai trendek a közösségfejlesztésben

Henderson, Paul (2003)

Előadás, fordította Varga Tamás. Elhangzott az „East-East” program zárószemináriumán, amelyet a projekt erdélyi résztvevője, a Székelyföldi Közösségfejlesztők Egyesülete rendezett 2003. március 27–29-én Szovátán, a Teleki Oktatási Központban Parola, 3. szám.

A kirekesztettek bevonása

Az európai közösségfejlesztés gyakorlatától a szakmapolitikáig

Henderson, Paul (2007)

Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Parola füzetek. Budapest. 127 oldal.

Eredeti kiadás: uő (2005): Including the Excluded: From practice to policy in European Community Development. Policy Press, Bristol

Community development: historical overview

Henderson, Paul (2008)

In Michael Pitchford (ed) Making spaces for community development. The Policy Press (in association with Community Development Foundation), Bristol.

Community development and civil society

Making connections in the European Context

Henderson, Paul and Vercseg, Ilona (2010)

Policy Press, Bristol. P 213

CEBSD/EUCDN az 1990-es és 2000-res évek elején

Henderson, Paul (2016)

Gyakorlat és megfontolások. Fordították Boda Kitti és Csabai Lucia Parola, 3.

Skills in Neighbourhood Work

Henderson, Paul and David N. Thomas (December 2022 [1980])

5th ed. Skills in Neighbourhood Work is a practice textbook. It explains the skills, knowledge and techniques needed by community workers and other practitioners to work effectively in and with communities. This invaluable textbook is essential reading for students and practitioners of community work. Routledge, London

Ha a csapatot egyben tartjuk, biztos valami jó fog születni

Résztvételi akciókutatás a gyakorlatban. A Kóspallagi (öko)Tájház létrehozásának eddigi tapasztalatai, dilemmái

Hernádi Anna Borbála és Balogh Pál Géza (2021)

Parola, 1

Picik vagyunk, de azért sok minden történik ilyen kis helyeken is

Kistelepülési közművelődés és ökolokalizmus

Hernádi Anna Borbála (2021)

Parola, 2

Jártasságok (szakértelem) a szomszédsági munka területén

Hernádi Anna Borbála, Kovács Edit, Kustár Blanka, Monostori Éva, Sélley Andrea és Vercseg Ilona (2022)

A Közösségfejlesztők Egyesülete hozzájárulása Paul Henderson és David Thomas: Skills in Neighbourhood Work című könyvének 5., bővített és naprakész kiadásához. A szerzők szempontjait alkalmazva a Bevezetőt és az Előzményeket írta: Vercseg Ilona, a közösségi

munkások alkalmazásáról és a nemzeti (országos) közösségfejlesztő szervezetről, a Közösségfejlesztők Egyesületéről Kovács Edit írt.

Jó magyar példákat ismertettünk:

- Kóspallag, (Öko)Tájház projekt; Budapest, IX. kerület:
- Anyahajó Központ a József Attila-lakótelepen; A Mag-ház Komáromban; A miskolci
- Dialóg Egyesület közösségfejlesztő munkáiból.

Fordító: Polyacskó Orsolya

Parola, 1.

Nagyon sok önkormányzat azt csinálja, hogy arra lő, ami van

– avagy a vidékfejlesztés lehetőségei a Magyar Falu Program és a LEADER Program összehasonlításának tükrében

Hernádi Anna Borbála (2022)

Interjú Török Henrich-vel

Parola, 3

Káli Híradó – egy kézzel írott térségi újság

A Káli-medencében Somogyi Győző Kossuth díjas grafikus ír, szerkeszt és rajzol saját kezével újságot

Hernádi Anna Borbála (2023)

Parola, 1

Gyermekdemokrácia program falusi kistérségben

Herpainé Márkus Ágnes (1994)

Türje, Zala-KAR

Parola, 6

Rászoruló állampolgárok támogatása energia-kiadásaik kezeléséhez

Héra Alapítvány (1993)

Parola, 6

Az orvosi műszerek gyártásától a cirkusz-varieté és sport szolgáltatásokig, vagy a biciklis turizmusig

N. Gárdonyi Éva (1991): Interjú egy falusi vállalkozóval

Hideg József Röktökmuzsajon, egy Sopron melletti faluban egy KFT ügyvezető igazgatója

Parola, 1

Átadták az idei Aranyvirág Roma Női Civil díjat

Hidvégi Attila (2023):

RomNet, 11.18

A Főiskolai Szociális Telep tevékenysége és settlement-munka módszere

Hilscher Rezső (1929)

Szeged. A Wesley János Lelkészképző Főiskola szociális munkás alapképzéséhez szkennelt változat.

A settlement mozgalom

Hilscher Rezső (é.n)

Esély, 1989/1: 1-6

Aktív európai állampolgáriság – egy közép-kelet-európai nézőpont

Hirt, Chuck (2006)

Előadás a 2006. november 9-11.-én megrendezett nemzetközi Közösség konferencián. Tolmácsolta és fordította Juhász Katalin. Parola, 2007/1-2

Közösségszervezés. A részvételi program áttekintése

Hirt, Chuck (2011)

Mi a közösségszervezés? A részvételi módszertan használatának összefüggései. A sikeres megvalósítás folyamata/lépései. A stratégia fejlesztése. Kockázatok és akadályok. Fordította Sleiner Tamás

Parola, 4.

Ez a ház más mint a többi!: Hajlék a társaságok fölött

HÍRLÁNC. A B.-A.-Z. megyei kiadvány alapján

Felhívás Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyesületeihez, társaságaihoz. (1991)

Parola, 1

Hitalapú közösségszervezés

Szöveggyűjtemény. Készült a Budapest-Józsefvárosi Evangélikus Egyházközség, a Magyarországi Evangélikumi Testvérközösség Józsefvárosi Gyülekezete, és a Civil Kollégium Alapítvány koalíciójának munkatársaival

A szövegeket Bálint Mónika, Bolba Márta, Kertai-Szabó Ildikó, Lakatos Kinga, Giczey Péter, Péterfi Ferenc válogatta össze, az angol nyelvű szövegeket Lőrincz Borbála fordította

Termelő iskolák Dániában. A Pile Møle project

Hjøllund, Jørn (1994)

In Oktatásügy. Dánia. 52–54

Eredeti megjelenés: uő (1994): Wenn Unterricht und Beschäftigung mehr sein sollen als Zeitvertreib: Produktionsschulen in Dänemark. Das projekt Pile Molle. Berufsbildung: Zeitschrift für Praxis und Theorie in Betrieb und Schule, 29: 9–11.

Mit jelent az ÖNÁLLÓ ÉLETVITEL és a közösségbe való befogadás?

A fogyatékossggal élő személyek jogai

Holúbková, Soňa és Machajdíková, Mária szerk. (2019)

Szlovákból fordította Haraszti Ildikó.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp

Integráció és önállóság a Ravasz Róka-program segítségével a stockholmi Rinkebyben és a budapesti Magdolna negyedben

Bevándorlók és „gettóban” élők gyermekeinek nyelvi fejlesztése, önállóságra nevelése, együttműködésre tanítása az általános iskolában

Holländer Judit (2007)

Parola, 5

Piloting Nordic sustainability education

Holm, Tove; Paaby, Kirsten & Stavlund, Ellen (2014)

ELM Magazine, Issue 3/2014.

The New Nordic Education for Sustainability

How to be sustainable in practice, cases from adult learning in the Nordic countries

Holm, Tove; Paaby, Kirsten & Stavlund, Ellen (2016)

Aktív európai állampolgáriság

A hátrányos helyzetű közösségek hozzásegítése az aktív állampolgárisághoz

Horton, Marion (2006)

Előadás a 2006. november 9-11.-én megrendezett nemzetközi Közösség konferencián.

Tolmácsolta és fordította Juhász Katalin. Kunbábony

Parola, 2007/1-2

Francia anzikszok

Horváth Ágnes (1995)

Parola, 1

Public art, avagy a köztéri művészet demokratizálódása

Horváth Csaba Árpád (2011)

Az egyeztetési, kiútkeresési folyamatra terhelődik a felelősség

Állami lakásvagyon, önkormányzati bérlakások, kilakoltatottak és megoldások

Horváth Enikő (2013)

Parola, 2

Út a változáshoz – A Stop! kiemelt beruházások kampány története

Horváth-Kertész Balázs és Molnár Szilvia (2022)

Parola, 4

Az a jó, amit mások találnak ki és részt is vesznek benne

– Részletek a Roma követőprogram zárószemináriumán elhangzottakból

Horváthné Budai Julika (2002)

Parola, 1

Módszertani útmutató a közösségi szociális munkáról

Horváth Lajosné (2004)

Győri Családsegítő Szolgálat Észak-Dunántúli Regionális Módszertani Központ, Győr

The Weakness of Civil Society in Post-Communist Europe.

Howard, Marc Morjé (2003)
Cambridge University Press, Cambridge.

Új érdekvéltató fórum alakult Tatabányán

Hubay Győző (1994)
Parola, 5

Humán Fejlesztő Műhely Tatabányán

(1996)
Parola, 1

Reflex Szociális Szövetkezet

Hunti Mihály és Halmai Zoltán (2008)
Konferencia-előadás. Parola, 4

20. Nyári Egyetem a közösségi részvétel fejlesztéséért

2023. július 20-23. Civil Kollégium, Kunbábony
Parola, 2023/2.

Szomszédünnepek a KÉTKER Közösségi Alapítvány kezdemenyezésére Budapest II. kerületében.

Hunyadi Zsuzsa (2023)

A szomszédünnepek hozadéka a közösségek számára. A szomszédünnepek hozadéka a Kétker Közösségi Alapítvány számára. Szemelvények és fotók a szomszédünnepekről – a szervezők tollából

Parola, 3

A cselekvő ember

Huszár Tibor (1975)
Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest

Hálózat. World Wide WEB

Huszerl József (1999)
Parola, 3-4

Fejlesztési javaslatok Csenger és társközsegei várossá válási folyamatához

Huszerl József – Péterfi Ferenc – Varga A. Tamás – Vercseg Ilona (1991)
In Település, közösség, fejlesztés. Budapest, Országos Közművelődési Központ, 77-181. o.

Csináljunk levelezőcsoportot!

Huszerl József (2000)
Parola, 1

Értékelés az Észak-magyarországi Roma Unióval végzett munkáról

Huszerl József (2002). Ózd.
Parola, 1

Közösségi Konferencia – Kunbábony 2003

Bevezető gondolatok a Varga A. Tamás emlékére 2003. október 30-31.-én rendezett első Közösség konferenciához

Huszerl József (2004)

Parola, 2

Parola 1 – így készült az első szám

Huszerl József (2019)

Parola, 3

Ajánló a közösségi megoldások köréből. Közösségi válaszok a járványtól az önkormányzatok megújulásáig

Huszerl József összeállítása (2020)

Parola, 3-4

Ajánló a közösségi megoldások köréből (2021/2)

Huszerl József (2021)

Parola, 2

Helpcekker: a Labor Café új ötlete

Célzott adománygyűjtés és tárolás a menekültek számára

Huszerl József (2022)

Parola, 2.

Élő Adás – a Közösségfejlesztők Egyesülete közösségi adományozói estje

Kovács Edit, Kiss-Bakucz Orsolya, Kósa Kovács Anna, Lakatos Richárdné Piri

Szerkesztő: Huszerl József és Péterfi Ferenc (2023)

Parola, 1

Ajánló a közösségi megoldások köréből (2023/1)

Huszerl József (2023)

Minden Parola-számhoz összegyűjtünk egy csokor olyan hírt, amelynek közösség- és társadalomfejlesztési vonzata, érdekessége van

Parola, 1

Ajánló a közösségi megoldások köréből (2023/2)

Huszerl József (2023)

Válogatás közösség- és társadalomfejlesztési témájú cikkekből

Parola, 2.

Ajánló a közösségi megoldások köréből (2023/3)

Huszerl József (2023)

A koppenhágai lecke. Civil szervezetek tapasztalatai a menekültek hosszú távú ellátásában. Mit adtak nekünk Sorosék? eTwinning Nagykövethálózat Magyarországon. Jogállamisági jelentés. HABITAT KREATÍV KÖZPONT. Repedező járdákat kiszínezni nem számít rongálásnak

Parola, 3

Ajánló a közösségi megoldások köréből (2023/4)

Huszerl József (2023)

Témák: A társadalomfejlesztésre szánt pénzt is betonra és térkőre költik az önkormányzatok – mit tesz a pécsi Civil Szelfi? Európai Polgár Díjat nyert a Tanítanék Mozgalom. Építőkövek

egy új világhoz – A hazai kisközösségek helyzete és lehetőségei. Élhető-e egy város, ha a természet helyett csak az emberekre szabjuk? Szűkülő civil terek a dél-dunántúli régióban.

A Történelemtanárok (33.) Országos Konferenciája állásfoglalásából. Milyen Európát szeretnénk? Kiosztották A Közösség Ereje Nívódíjat. Mozgalomtörténeti adatbázis.

Parola, 4

25+1 éves a Civil Kollégium Alapítvány (2021)

Péterfi Ferenc, Vercseg Ilona és Mészáros Zsuzsa mesélnek az alapítás éveiről. Kérdező: Peták Péter, lejegyezte: Giczey Péter

Parola, 4.

Önmeghatározás – egy nemzetközi munka keretében

IACD International Association for Community Development, Edinburgh, Scotland, 1999. április 8-12. A szervezet 2. világtalálkozóján a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Civil Kollégium Alapítvány képviselőjeként részt vett Vercseg Ilona is. A műhelybeszélgetésen mondottakból részletet közöl a Parola 1998/4. számában

Önkéntesek a világban és nálunk. Az önkéntességen alapuló önszerveződés szükségességéért

Vercseg Ilona (1990)

IAVE International Association for Volunteer Effort, az Önkéntes Erőfeszítések Nemzetközi Szervezete XI. kongresszusa Párizsban, 1990 szeptemberében

Parola, 3.

Az Önkéntes Erőfeszítések Nemzetközi Szervezetének bemutatása

Vercseg Ilona (1990)

IAVE International Association for Volunteer Effort

Parola, 1990/3

IAVE Egyetemes nyilatkozat az önkéntes munkáról

Solymosi Lászlóné fordítása. Vercseg Ilona (1991) Önkéntesek a világban és nálunk. Kultúra és közösség. Közösségfejlesztés tematikus szám, 1991/4: 21-28. és

IAVE International Association for Volunteers Effort. Az Önkéntes Erőfeszítések Nemzetközi kezdeményezésére Párizsban, a LIVE'90 Világkongresszuson összegyűlt önkéntesek kidolgoztak egy egyetemes nyilatkozatot az önkéntes munkáról (1997).

Parola, 1

IAVE Európai Önkéntesek Találkozója

1993. június 21-25. Moszkva

Parola, 1993/1.

A Challenge for Communities in Europe: Economy, Environment, Education

ICEA 2nd Conference of the European Region of The International Community Education

Association in co-operation with Közösségfejlesztők Egyesülete (Association for Community Development. Budapest, 21st – 25th June 1992, Budapest.

- More than 140 educators, community developers, social workers and volunteers, administrators and politicians from 20 European countries participated in the conference
- The keynote speeches addressed the key issues of economy, environment and education

from a Hungarian, European and global perspective: Ágh Attila, W. Keith Davies and Gunnar Landborn

- Fifteen in-depth case studies describing best practice from eleven countries were presented and discussed at the conference from Croatia, Germany, Hungary, Italy, Russia,

Ukraine, France, Northern Ireland, Slovakia, Sweden and United Kingdom.

- Project visits in Hungary: Békés County; Nógrád County; Visegrád; Almásneszmély and Epöl; Százhalombatta, Velence, Siójut, Siómaros and Balatonszabadi
- The Debate: Key questions and recommendation
- Workshops: Statements and Recommendations. In seven workshop the participants focussed on the discussion of relevant question. Each workshop finally summarized its work in giving recommendations for approaches and strategies addressing the way forward
- Conference Rapporteurs' Comments: Ettore Gelpi and Gergely Attila. The Conclusions: Graham Swain, Angelika Krüger
- A Challenge for Communities in Europe: Economy, Environment, Education

Budapest, 21st – 25th June 1992 Report on the 2nd European Conference of the International Community Association (ICEA) in co-operation with Közösségfejlesztők Egyesülete (Association for Community Development, Hungary). Edited by Angelika Krüger, Graham Swain and Vercseg Ilona. ICEA 1992 and European Cultural Foundation

ZALAI IDEA Szociális Szövetkezet: A gondolattól a megvalósításig

Illyés Dóra (2009):

KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009

Parola, 2

INEP International Network of Productive Learning Projects and Schools

– Congress in 1999 in Berlin on „Productive Learning – a Joint Future of Education and Economy.”

Innovatív önkormányzatok

Szerk. Lévai Katalin és Jeffrey Straussman. Helyi Társadalom Kutató Csoport, 1996. 235 oldal. Bemutatja Solymosi Judit, (1996)

Parola 3

Interdisciplinary Community Development, Israel

Butterfield, K. Alice and Korazim-Kőrösy, Yossi. September 2008 Journal of Community Practice 15(1):239-245

A téma előzménye:

Dr. Yossi Korazim (2001): The Interdisciplinary Forum for Community Development (Israel).

Vision and Alternatives for Implementation. The Forum, July 2001. p 6

Interjúk a Civil Rádióban

- Bányai Géza (2019): A jövő péntekje. Interjú Pribéli Leventével, a Fridays for Future aktivistájával a klímavészhelyzetről. Parola, 4.
- Berek Péter (2023): 30 éves a Krisna-völgy, Közép-Európa legnagyobb és legszervezettebb öko-közössége, hogy felidézzék a kezdetektől napjainkig az öko-közösség történetét, fejlődésének főbb állomásait. Interjú Hosszú Zoltánnal, Rádha Krişṇa Dászával, a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének egyházelnökével és Góri Istvánnal, Szanátana Dászával, a Krisna-völgy sajtóreferensével. Parola, 2
- Dudok Dávid (2023): Az Esztergom-Kertvárosban nyílt Civil Iroda. Interjú Nemeskéri Klára projektkoordinátorral Parola, 1.
- Dudok Dávid (2023): Civil Kotta – a helyi nyilvánosság lehetőségei Szentendrén. Interjú Szulovszky Istvánnal, a Civil Kotta egyik alapítójával. Parola, 1.
- Őrkutyák civilben. A hatalom ellenőrzése, az állampolgárok és közösségeik érdekvédelme – ez a watchdog
- Furulyás Katalin és Péterfi Ferenc (1994): Divat és gyökerek. Interjú Búza Péter várostörténész-újságíróval a Budapest múltjáról szóló Civil Rádió sorozatban. Parola, 5.
- Halmai Zsuzsa (2023): „Együtt álmodni, tervezni, dolgozni” – Közösségi vállalatok mérnöki céltudatossággal és ösztönös közösségi irányultsággal. Egy okleveles környezetmérnök, zaj- és rezgésvédelmi szakmérnök munkálkodása Szekszárd mellett, Zomba-Szentgálszőlőhegyen. Parola, 2
- Halmai Zsuzsa (2023): Fontos dolgok, tudások a civil szektorban. Az Emberség Erejével Alapítvány. Interjú Peták Péterrel az Erősödő Civil Közösségek (ECK) programjáról a dél-dunántúli régióban. Parola, 2
- Huszerl József (2022): 20 éves a miskolci Dialóg Egyesület. Interjú Molnár Arankával, Sélley Andreával és Csere Áron eddigi elnökökkel. Parola, 3.
- Király Nagy Éva (2002): A hagyományos paraszti társadalom kalákában végzett munkáiról. Interjú Tátrai Zsuzsával. Parola, 2
- Király Nagy Éva (2003): Kalákában végzett munkák: A házépítés. Interjú Tátrai Zsuzsával. Parola, 1.
- Király Nagy Éva (2002): A disznótor. Interjú Tátrai Zsuzsával. Parola, 4
- Kovács Edit és Péterfi Ferenc (2003): Globalizáció és/vagy helybeliség. Interjú Gergely Attilával és Kocsis Nándorral. Parola, 1
- Kováts Flórián (1994): Közösségépítés Káposztásmegyeren. Interjú Silye Jenővéé és Szalma Dórizal káposztásmegyeri egyházi közösségükről. Parola, 4
- Magyar Ádám (1998): Szociális segítőmunka az utcán. Interjú Urbán Beatrix utcai szociális munkással. Parola, 2-3
- Nagy Zoltán (1996): Egy utcai szociális munkás monológja. Parola, 1.

- Péterfi Ferenc: Folyamatokban gondolkodni. Gazdaiskola Iváncsán (1990). Interjú a kezdeményező Rédlí Lászlóval. Parola, 2.
- Péterfi Ferenc (1994): Interjú Egy civil szervezeteket fejlesztő fiatalemberrel Kentuckyból, aki egy évig magyar civil szervezetekkel dolgozik együtt. Parola, 3
- Péterfi Ferenc (1996): Családrégény születik. A Sárbogárd és vidéke helyi lap. Interjú a Hargitai családdal: Hargitai Lajos, Hargitai nagymama, Hargitai Virág és Hargitai Balázs. Parola, 4.
- Péterfi Ferenc (1997): Műhelybeszélgetés az önkéntes munkáról. Interjú Gereben Ferencsel és Vercseg Ilonával. Parola, 1.
- Péterfi Ferenc (1997): „Ők maguk mondják a saját üzeneteiket”. Önkéntes munka sérült emberekkel. Interjú Liling Tamással. Parola, 4.
- Péterfi Ferenc (1999): Média a helyi közösségek kezében. interjú Upor Péterrel. Parola, 3-4.
- Péterfi Ferenc (2000): Az önkéntes munka értékei a helyi társadalomban. Interjú Csécsei Bélával, Templom Józsefnével és Zám Máriával. Parola, 4.
- Péterfi Ferenc (2001): Otthon Segítünk Alapítvány. Interjú Benkő Ágotával Parola, 3.
- Péterfi Ferenc (2004): Írországból jöttünk. Interjú.a közösségi rádiózásról Mura McLaughin-nel és Jim Doherty –vel. Parola, 4.
- Péterfi Ferenc (2006): Bogárd és Vidéke. Interjú Hargitai Lajossal, a lap tulajdonosával és főszerkesztőjével. Szerk. Hajnal Ágnes. Parola 2-3
- Péterfi Ferenc (2010): „Értsük meg, hogyan működik a város, s melyek a mi jogaink benne...” Interjú Polyák Levente városkutató urbanistával. Parola, 4
- Péterfi Ferenc (2020): Bent egy másik világ – ami a Vas utcai SzFE tudósításokból kimarad (avagy a bázis-demokrácia alapú fórumozás módszertana). Interjú Heppes Áronnal. Parola, 2.
- Péterfi Ferenc (2020): „A demokrácia nem főnév, hanem ige – csak akkor van, ha csinálják.” Interjú Udvarhelyi Tesszával, a Józsefvárosi Önkormányzat Közösségi Részvételi Irodájának vezetőjével. Parola, 3-4
- Péterfi Ferenc (2021): Párbeszéd – még ha nem is értünk egyet. Interjú Dr. Tóth Pállal, az Instituto Universitario Sophia – Sophiai Egyetemi Intézet tanárával Parola, 1.
- Péterfi Ferenc (2021): Fokozza-e a szolidaritást a vírusválság? Interjú Feischmidt Margittal, a Társadalomtudományi Kutatóközpont munkatársával. Parola, 2.
- Péterfi Ferenc (2021): Hogyan újítsuk meg a demokráciát? Interjú Boros Tamás politikai elemzővel. Parola, 3.
- Péterfi Ferenc (2023): Párbeszéd, együtt gondolkodás és helyi nyilvánosság. Interjú Hartyándi Jenővel, a Ravazdi parasztszalon alapítójával. Parola, 1. [/](#)
- Péterfi Ferenc (2023): „Ők egyszerűen híreket akarnak adni magukról.” **Nyitott** közösségi stúdió Egerben. Interjú a vezetővel, Weil Zoltán újságíróval. Parola, 1.
- Péterfi Ferenc, Dudok Dávid és Berek Péter (2023): Jó JÓbudán és Boldog utca Egerben. Beszélgetés két közösségi alapítvány működéséről. Parola, 4
- Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (sorozat 2019-től napjainkig): Civil demokrácia MOST. Civilek küzdelmei a döntéshozókkal, hivatalnokokkal és befektetőkkel. M 2019-től napjainkig.
- Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2020): Versengés vagy/és együttműködés. Amikor a versengés nem szétveri, hanem megerősíti a kohéziót. Interjú Fülöp Mártával. Parola, 3-4.

- Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2021): Jelenlét program – alulról, a helyiekkel együtt kialakított, ottani diagnózisra épülő, türelmes szakmai folyamat. Interjú Németh Nándorral, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat egyik vezetőjével. Parola, 4.
- Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2022): Esti beszélgetés a Civil Rádióban rádiózásról, helyi nyilvánosságról. Interjú Pikó Andrással, Józsefváros polgármesterével. Parola, 1.
- Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2022): Egy magyar lány Afrika legnagyobb nyomornegyedében, Kiberában. Interjú Czirják Ráhellével. Parola, 2.
- Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2022): Visszatekintés: „Tan-tér Kistérségi Tanulásegítő Felnőttképzési Szolgáltatási Rendszer, 2005-2006. Interjú Mészáros Zsuzsával, a Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete Tan-tér programjának vezetőjével. Parola, 4
- Sain Mátyás és Péterfi Ferenc (2023): Hogyan lesz a civileknek közös hatalma? Beszélgetés a Civil Rádió Demokrácia MOST! műsorában Udvarhelyi Tesszával, a Közélet Iskolája és a Central European University CEU által szervezett nemzetközi konferenciáról. Jó és rossz példák az elnyomó rezsimek leváltásában, megszüntetésében. Parola, 3.
- Sárík Eszter és Tóth Mónika (2019): Mindenkinek való a szabadság. Interjú Erős Mátéval, a budapesti Wesley Általános Iskola igazgatójával: Lejegyezte és szerkesztette Farkas Gabriella. Parola, 2.
- Solymosi Judit (1996): Apple Pie Reklámügynökség: Made in Gilvánfa. Interjú a szegedi Apple Pie Reklámügynökség két ügyvezető igazgatójával, Lengyel Zoltánnal és Dr. Bátykiné Mester Zsuzsával. A beszélgetés a Civil Rádió számára készült. Parola, 3.
- Szeder-Kummer Mária (2023): KOVÁSZ Közösség Oktatás Változás Álom Szövetség. Közösségi program Zalában. A Zalai Falvakért Egyesület elnöke beszélget Dudok Dáviddal és Péterfi Ferencsel zalai programjukról, mely a Közös Értékeink KÉP) – Európa támogat országos program keretében jelenleg zajlik.
- Takács Géza (2001): Segítő munka utcagyerekek között. interjú Orián Gézával. Parola, 1.
- (1996): Partnerség – újpesti módra. Interjú Hock Zoltánnal, Újpest alpolgármesterével. Parola, 2.

International Federation of Settlements (2015)

IFS Nyilatkozat és elköteleződés a rasszizmus és az etnikai diszkrimináció ellen Magyarország, Budapest, 2015. április 23

Parola, 4

Iskolaszékek és helyi társadalom (1994)

Összefoglaló a konferenciáról, 1994. december 9-11. (szerző nélkül)

Parola, 6

Ismerd meg a településedet/Tanulmányozd a közösséged!

Studying your community! Az amerikai szociális munkások kézikönyvéből, Warren könyve alapján (ld. itt, e Bibliográfiában: Warren, Roland L. 1955). Szerkesztette Varga A. Tamás, Fordította Dávid Ágnes.

A lefordított részletek megjelenése:

- Kultúra és közösség, 1991/4. Közösségfejlesztés tematikus szám, 122-126
- Ismerd meg a településedet! (1997): A település környezete, adottságai; A földrajzi környezet és a közlekedés; A település lakossága; Helytörténet; A településen vallott értékek és a hagyományok. Parola, 2-3.
- Ismerd meg a településedet! II. (1997): A közösség gazdasági élete. A település jövője. Parola, 4. /
- Ismerd meg a településedet! III. (1998): A település fizikai-műszaki tervezése. Településközi tervezés. Településhasznosítási kontroll. Parola, 1.
- Ismerd meg a településedet! IV. (1998): Folytatjuk ezt a sorozatot a „Szórakozással, pihenéssel.” Parola, 1998/2-3.

Gazdaiskola Iváncsán

Iváncsai Klubkönyvtár – Magyar Néppárt (1990)

Parola, 1.

Iváncsa önkormányzatának középtávú programja

Részletek 1991-1994

Parola, 1991/1.

Társadalmi szervezetek Zalában

Jagasics Béla (1990)

Parola, 4

Civil társadalom iroda Zalában

Jagasics Béla (1991)

Parola, 3

Két hét Dániában a Dán Népfőiskolai Szövetség meghívására

Jagasics Béla (1991)

Parola, 3

Twenty Years at Hull-House with Autobiographical Notes by Jane Addams

Jane Addams

Edited with an Introduction by Victoria Bissell Brown Grinnell College. The Bedford Series in History and Culture. Bedford/St. Martin's Boston, New York. p 276

A JÁRÓKELŐ a városi közösségi élet aktivistája

Járókelő Egyesület (2023)

Online közterületi hibabejelentő felület. Egészséges utcák koncepció. Egy másik Damjanich. Járókelő.hu. Részvételiség. Társadalmi felelősségvállalás. Városfejlesztés. Várostervezés. Parola, 4

Kell-e a szakmának együttműködni?

Jávor Károly (2005)

Előadás az évi nyári egyetemen, Kunbábonyban

Parola, 2

Nem csak térkép e táj

Jenei Orsolya (2015)

Közösségfejlesztés Nigerben térképészeti és közösségi módszerekkel

Parola, 1

Czestochowa, Lengyelország: A Limanowski utca felélesztése

Jordan, Pawel (2014)

Esettanulmány az EuCDN projektjéhez. Fordította Sain Mátyás

Parola, 4

Zipzár – A képessé tétel dimenziói

Jordan, Pawel (2016)

(A Zipzar lengyel betűszó is, ld. a cikkben!)

Parola, 2. szám

Egyenlő eséllyel a rák ellen

Roma halandóság, szűrés és képessé tétel

Jó Marianna (2012)

Parola, 2

A Nagyrábéi Baráti Kör és Egyesület 10 éve

Józsa Kálmánné (2001)

Parola, 1.

Hogy volt ... A közösségfejlesztés mint a helyi cselekvés öntevékeny mozgásba hozásának végső esélye

A Nagyrábéi Baráti Kör és Egyesület alakulása, működése.

Józsa Kálmánné – Martinecz Márta (2015)

Parola, 1.

Jövőműhely – aktivizáló módszer

A módszer létrehozói Robert Jung német szociális munkás és Norbert Millert német szociálpolitikus, akiknek módszertani leírását Jordán Andrea **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** fordította magyarra 1996-ban. Mi Wim van Rees **Hiba! A könyvjelző nem létezik.**-től, a CEBSD **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** európai hálózat flamand igazgatójától és Hans Andersson **Hiba! A könyvjelző nem létezik.** svéd kollégánktól tanultuk meg e módszer továbbfejlesztett változatának alkalmazását 1991-ben, amikor is Gyulajon a CEBSD vezetőségi tagjaival, a falu életét meghatározó helyi lakosokkal és a Közösségfejlesztők Egyesülete néhány tagjával együtt egy napon át a „Jövőműhely” módszerével dolgoztunk.

A munka összefoglalóját Makk Katalin közösségfejlesztő társunknak köszönhetjük

- A Gyulajon tartott Jövőműhely módszerének nálunk első ízben kipróbált módszerváltozat-leírása megtalálható Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés c. könyve VIII. fejezetében, 131-139 o.

A Jövőműhely erősebben egyszerűsített változatáról megjelent egy Parola-cikk is:
Jövőműhely (1994, szerző nélkül): A közösségtervezés aktivizáló módszere: A közösségtervezés aktivizáló módszere. Gyulaj, 1991
Parola, 5

Nemi szerepek, osztályhelyzet és etnikai/vallási különbségek a Kozma utcai settlementben 1935–1945

Juhász Borbála, Szikra Dorottya és Varsa Eszter (2010)
Konferencia-előadás. Budapest.

Nem gondoltam, hogy ilyen nehéz a közösséget összefogásra sarkallni

Juhász Ildikó (2007)
Közösségfejlesztés Molajon
Parola, 3

Duplázuk meg a családi pótlékot

Egy közösség szervező kampány története
Juhos Katalin – László Johanna (2021)
A tanulmány a Civil Kollégium Alapítvánnyal közös Láncreakció projekt keretein belül készült. Lektorálta: Csordás Anett. Grafika: Szabó-Nyulász Melinda. A Civil Kollégium Alapítvány és az Esély Labor Egyesület kiadása, 32 oldal

Közösségi kapcsolatok igénye – a demokrácia megújításának esélye

Kalocsai Janka, Széll Krisztián (2011)
Kutatási beszámoló és vita az évi nyári egyetemen, Kunbábonyban. Kutatásvezető Utasi Ágnes
Parola, 4

Együttműködő közösségek – újjáéledő tájak. Környezet? Védelem?

Kajner Péter, Védegylet (2004)
Előadás, elhangzott az I. Nyári Egyetemen, 2004. augusztus 14-én, Kunbábonyban
Parola, 3

A közösségi gazdaságfejlesztési kezdeményezések esélyei

Magyarországon
Kajner Péter (2017)
Parola, 3

Vidékfejlesztés és fenntarthatóság – a RUSDELA projekt zárókonferenciája

Kajner Péter (2018)
Parola, 3

Hajléktalan? A látogatás szentsége

Kamarás István (2014)

Parola, 1.

Hátszélben – a Fekete Sereg Ifjúsági Egyesület Nagyvázsonyban

Kandikó Rita (2023)

”Az ún. Rückenwind (Hátszél) módszerrel segítünk. Ez azt jelenti, meghallgatjuk az ifjakat és mint a hátszél próbálunk segíteni. Az, hogy melyik irányt választja a fiatal, azt ő maga dönti el. A Hátszél módszert Ausztriában tanultuk. Tagjai vagyunk egy nemzetközi hálózatnak, ahova küldhetünk és Európából, de szinte a világ minden tájáról fogadunk is nehéz sorsú fiatalokat.”

Parola, 2

Mi a felvilágosodás?

Kant, Immanuel (1784)

In A vallás a puszta ész határain belül és más írások, Gondolat Kiadó, 1980. fordította Vidrányi Katalin

A mural painting módszer

Katona Krisztina (2008)

Parola, 3.

A bennünk élő alkotó felébresztése – a közösségi művészetek útján.

Katona Krisztina (2014)

A Murál Morál Mező és a Pécsi Szín-Tér Egyesület kapcsolata. Civil Szemle, 2014/4. 19-36. o.

Jövőt formáló fiatalok

– közösségi művészetek és közösségszervezés összekapcsolása baranyai ifjúsági közösségekben

Katona Krisztina (2022)

Parola, 2.

Jurta-szövetség

Katona Krisztina (2023)

„A jurtaépítés folyamatában sokszorosan éreztem, hogy ez történik velünk, és amikor a második héten is azt tapasztaltam, hogy az építésben segítő barátok és ismerősök még mindig ott vannak, a szabadidejüket, sőt szabad napjaikat áldozzák oda, és ők is szeretnék, ha elkészülne a jurta, először is nagyon meghatódtam – hogy kialakult egy közösség, akik elköteleződtek a jurta megépítése iránt –, és akkor jött a 'szövetség' szó.”

Parola, 3.

Az „Én” – csapatvállalkozásban

A vidéki csapatvállalkozás előmozdításának szükségessége

Katonáné dr. Kovács Judit, Bótáné Horváth Noémi (2013)

„A vállalkozás tervezete szerint egy hagyományos jelleget megőrző vidéki bio-gazdaudvart hozunk létre, főként baromfi és kecske állománnyal, s jó minőségű termékeinket később feldolgozva értékesítjük a helyi piac igényeinek megfelelően.”

Parola, 4

Helyi önkormányzás és civil társadalom

Kákai László (2021)

Az idei nyári egyetemi előadás írásos változatát készítette Dudok Dávid

Parola, 3

Lehetőségek tere fiataloknak – Egy kezdeményezés kialakulásának folyamata és modellje

Kánya Kinga és Máriás Leonárd (2021)

Parola, 2

Hercegi üzenet a partnerkapcsolatok építésének szükségességéről

és a Pince of Wales Business Leaders Forumról

Károly walesi herceg (1994)

Fordította Solymosi Judit

Parola, 3

Mi megtanultuk, hogy a partnerség életbevágóan fontos

Károly walesi herceg (1996)

The Pince of Wales Business Leaders Forum

Parola, 3

Alsómocsoládi Falugazda Szociális Szövetkezet

Kárpáti Csaba (2009)

Előadás a 2008. november 6-7-én megtartott éves Közösségkonferencián. Megjelent:

Parola, 1

Káva Kulturális Műhely – A résztvevő színháza.

Dokumentumfilm

Egy országos közmeghallgatási kampány tapasztalatai

Észak-magyarországi Közösségszolgálat

dr. Kecskeméthy Gyuláné (1993)

Parola, 5

A folyó út legyen, ne határ

dr. Kecskeméthy Gyuláné (1995)

A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. Az Ipoly-völgye

Parola, 3

Közösségi szociális munka egy hátrányos helyzetű kistélepusen

Kecskés Éva (2010)

A szécsényi gyerekprogram (SZGYEP) lakhatási programja. Háló, 8: 11–16.

Közösségi házak a Gyerekesély Programban

Kecskés Éva (2015)

Parola, 4

Milyen Fő teret szeretnénk?

Kelemen Árpád (2006)
Budapest, Újpalotai lakótelep
Parola, 2-3

Regionális kerékpárút-hálózat

Kelemen József (1995)
Hungarosprint Rt
Parola, 5

Az amerikai önkéntes szektorról

Mit tanulhat az üzleti világ a nonprofit szervezetektől?
Kelemen Károly tallózta és fordította (1993)
Parola, 2

Amit az üzleti világ a nonprofit szervezetektől tanulhat.

Kelemen Károly (1996)
Parola, 3.

A falugondnok

Gondolatok az aprófalvak üzemeltetéséről és társadalmuk rehabilitációjáról
Kemény Bertalan
Bp. Népművelési Intézet, 1983. 35 o

A magyarországi cigányok helyzete

Kemény István
In Beszámoló a magyarországi cigányok helyzetével foglalkozó, 1971-ben végzett kutatásról, 9–67. o. Bp. MTA
Szociológiai Intézet, 1976. 291 o

Közösségi munka városrészekben

Kemény Judit (1995)
Konferencia a CET, a Civil Rádió, a Közösségfejlesztők Egyesülete, a Magyar Művelődési Intézet, a Nap Klub Alapítvány és a Városi Közösségfejlesztők Műhelye szervezésében.
Budapest
Parola, 4
A konferencia előadói és főbb üzenetei:
Parola, 5

Közösségi rádió az Appalaches-hegységben

Kenny, Maxine és Kirsby, Rich (1993)
Rich és Maxine helyi rádiót működtetnek a Kentucky állambeli Whitesburgban.
Munkájukról és tapasztalataikról beszélgettek Péterfi Ferencsel
Parola, 4

Kistáji együttműködést fejlesztő beszélgetések Tiszazugon, Jász-Nagykun-Szolnok megyében

Kenyeres Sándorné (1992)
Parola, 1

Kerekasztal beszélgetés a szolidaritás esélyeiről és realitásairól (2010)

VII. Nyári Egyetem, 2010, Kunbábony

A kerekasztal résztvevői: Gyuris Tamás, Lakner Zoltán, Márton Izabella és Vercseg Ilona
Parola: 3.

Híradás Epölről

Az „Epöli Disputa”. Képzés közösségfejlesztéssel

Keresztesi József (1990)

Parola, 2

Epölről másodszer

Az Epöli Vasárnap

Keresztesi József (1990)

Parola, 3.

A tudósról, akit nem ismerünk

Vázlatos ismertetés Magyary Zoltán munkásságáról

Keresztesi József (1991)

Parola, 2.

Népfőiskola Svédországban

(és a Bakonyalján működő Táncsics Mihály Kistáji Népfőiskola Egyesület)

Keresztesi József (1993)

Parola, 4

KÉVE: Komárom-Esztergom Megyei Közösségfejlesztők Egyesülete

Keresztesi József (1993)

Parola, 4

A Komárom-Esztergom megyei Közösségszolgálat

Keresztesi József (1993)

Parola, 5.

A bakonysárkányi közösségi felmérésről

Keresztesi József (1994)

Parola, 5.

Közösségfejlesztők Közép-Dunántúli Regionális Egyesülete

Keresztesi József (2001)

Parola, 1

Vallomás a közösségfejlesztésről

Keresztesi József (2014)

79.-80. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest

Szervezz és Szerveződj 2017-18

Közösségszervezők elemzik megnyert ügyeiket és a közösségszervező folyamatot
Kertész Anna szerk. (2018).

A Civil Kollégium Alapítvány 2017-2018-as közösségszervező programjának
zárótanulmánya. 39 oldal

Szövegeikkel hozzájárultak: Badzsó Angéla, Bálint Mónika, Csordás Anett, Giczey Péter,
Horváth-Kertész Balázs, Homoki Andrea, Horváth Ferenc, Kaprinyák Szilvia, Kiss Anna,
Lintényi Levente, Mészáros Zsuzsanna, Molnár Ágnes, Molnár Zóra, Peták Péter, Sebály
Bernadett, Varga Máté

Közreműködő szervezetek: Civil Kollégium Alapítvány; Helyi közösségszervező
csoportok: Szegedi LMBT Közösségért; Eleven Gyál, Eleven Emlékmű; Mozdulj a
Losiért!; Lépünk, hogy Léphessenek! Közhasznú Egyesület; Pilisi Civilek;
MátészalkaLeaks; Haladjunk!; Béke-telep Akciócsoport; Önállóan lakni-Közösségben
élni; Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége (MEOSZ); Maradjanak a
FÁK a Rómain; Civil Kotta; AVM Pécs

20+1 éves a Dialóg Egyesület: „konferencián” vették végig az életszakaszokat

Király Csaba és Frei Gabriella (2023)

A miskolci székhelyű Dialóg a Közösségéért Közhasznú Egyesület 2022-ben élte
alapítása 20. évfordulóját, azonban „civilesen”, a sűrű teendők közepette nem maradt
idő az ünneplésre. A jubileumot végül 2023. június 30-án barátokkal, partnerekkel és
érelklődőkkel együtt nosztalgizva ülték meg. A cél az Egyesület életszakaszain keresztül
vezető emlékezés volt

Parola, 3.

Az újjászerveződő Hangya Szövetkezeti Mozgalomról

Kis János (1990)

Parola, 1.

A társadalmi tőke mint a társadalomban fellelhető nem anyagi erőforrás.

Kis Krisztián (2006)

Parola, 1

Partnerség és társadalmi tőke a vidékfejlesztésben

Kis Krisztián (2006)

Parola, 2-3

Kisebbségi népismeret oktatása a nemzetiségi iskolákban I

Új Pedagógiai Szemle, 9: 23–34

Kispad Alapítvány (1994)

Parola, 2.

Közösség, hagyomány, kultúra: Kistérségi összefogás a Sárvíz mentén

Kiss Balázs (1999)

Parola, 3-4

Az Irgalom Mozdulatai

10 éves az Újpalotai Családsegítő Szolgálat
Kiss Domokos (1997)
Parola, 2-3

Iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás Svédországban.

Kiss Ferenc, Geréd Ildikó (2002)
Parola, 2

Kistérségek jövője a területfejlesztésben

Kistérségi Fejlesztő Szervezetek Országos Klubja (KIFESZ) és a Baranyai Megyei Területfejlesztési Tanács konferenciája (1998). Zalai Falu '98. május
Parola, 2-3.

1968 és az ellenkultúra

Klaniczay Gábor (2018)
Educatio 27 (3), 382-390

Gondolatok a népi kultúra, a szubkultúra és az ellenkultúra viszonyáról

Klaniczay Gábor (é.n.)
Előadás. Beszélő hetilap, 35. szám (Múltunk jövője – melléklet), Évfolyam 5, szám 37.
Múltunk jövője

Minden a rokonom – Természetvédelem: a létezők közösségének védelme

Közösségi ökológia – ökológiai közösség – humán ökológia
Klein Ákos (2022)
Parola, 4

A közösségfejlesztés európai trendje

Kleisz Teréz (1999)
In Csefkó Ferenc és Horváth Csaba (szerk.,1999): Magyar és európai civil társadalom. A Pécs 1999. március 5-7-én „Az európai civil társadalom” címmel rendezett konferencia anyagából. 148-153. o. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999.

A népművelés és a szociális munka szakmások angolszász és magyar metszetekben

Kleisz Teréz (2005)
Doktori értekezés tézisei. DE Bölcsészettudományi Kar

A népművelés és a szociális munka szakmások angolszász és magyar metszetekben

Kleisz Teréz (2005)
PhD dolgozat, Pécs

Ellenfél vagy szövetséges?

– Helyi érdekvédők és önkormányzatok együttműködése. „Birtokba vett helyi önkormányzás” – kutatás Magyarországon, Lengyelországban és Romániában
K-Monitor (2021)
Parola, 1.

Egy küldetés igaz története,

avagy „Pánikhangulat” helyett ráhangolódás és koherenciára való törekvés. Peták Péter gyakorlatvezető ajánlásával
Knyihár Éva (2006)
Parola, 5

Körülöttünk a világ...

Knyihár Éva (2023)

„Földi létünk során a legmeghatározóbb tapasztalások, tudások az általunk kiépített kapcsolatokból és megélt közösségi élményekből erednek. Azt, hogy életünk során milyen közösségekhez csatlakozunk, sok minden befolyásolja. Múlhat egy véletlen találkozáson, egy váratlan élethelyzeten, de lehet egy nagyon tudatos keresgélés eredménye.”

Parola, 4.

KOMA

– XVID Közösségi videózás az Újpalotai Lakótelepen.

KOMA bázis (2014)

Parola, 2

Gazdakörök találkozója Nagyigmádon

1994. február 14.-én

Komárom-Esztergom Megyei Közösségszolgálat (1994)

Parola, 1

Történelmi áttekintés és módszertani szempontok

"A Művelődés Háza, Sárospatak" tevékenységének tervezéséhez

Koncz Gábor (1984)

Bp. Népművelési Intézet, 1984. 120 o

Pécsbányatelep élni akar

Konkoly-Thege Aladár (1994)

Parola, 2.

A késleltetett városfejlődés társadalmi konfliktusai

Konrád György–Szelényi Iván (1971)

Valóság, 12. sz. 19–35. o

Az új lakótelepek szociológiai problémái

Konrád György–Szelényi Iván (1969)

Bp. Akadémiai Kiadó

Szomszédok egymásért

Horváth Ágnes interjúja Budapest '56-os rendőrkapitányával

Dr. Kopácsi Sándor (1998)

Parola, 2-3.

Elvinni könnyű! Mármint a helyi intézményeket...

Koszorús Sándor (1990)

„Községünk, Patak 1100 lakost számlál, minden ipari centrumtól távol esik. Áldozatául esett a „buldózer nélküli falurombolásnak.”

Parola, 3

Színes forradalmak kézikönyvei

Kosztur András (2021)

Tömegmozgalmak, rezsimdöntésre irányuló tiltakozó akciók. Kommentár közéleti és kulturális folyóirat, 2021/4

A didergő demokrácia és az önkormányzatok

Kónya Ferenc (1990)

Az önkormányzatiság csak folyamatként képzelhető el

Parola, 2

A falusi turizmus szerepe a térségfejlesztésben

Kórikné Terebes Mária (1996)

Parola, 1

Nonprofit szervezetek és az önkéntesek

Kósa Eszter (1995)

Részletek Kósa Eszter amerikai beszámolójából. Civil Társadalom Fejlődéséért Program. Az amerikai civil társadalom és az önkéntesség

Parola, 1

A remény mint egyesületi mozgatóerő

Hogyan jött létre az Opre Roma (Állj fel roma!) Egyesület?

Dr. Kósa Katalin (2010)

Előadás, VII. Nyári egyetem, 2010. Kunbábony

Parola. 3

Fölvívás szabad művelődésre!

Kós Károly Céh (1990)

Parola, 1

Theories of Neighborhood Organization and the Radical Politics of Local Control

Kotler, M

In Radical Sociology, Ed. by J.D. Colfax and J.L. Roach, New York-London, 1971. (A szomszédsági akciók – szegénység a hatalom ellen; diákság a demokratikus társadalomért; a feketék nacionalizmusa vagy lokálpatriotizmusa? – elméleti megfontolásai és kritikája.)

A közművelődéstől a szabadművelődésig

Kovalcsik József (1989)

Bp. Művelődéskutató Intézet, 1989. 22 o

A kultúra csarnokai

A közösségi művelődés szinterei, utópiák, mozgalmak, társadalomszervezés, a művelődési otthonok kialakulásai. I–III

Kovalcsik József (1986)

Művelődéskutató Intézet, Budapest. I. kötet 544 oldal; II. kötet 504 oldal; III. kötet 369 oldal

A demokrácia állapota

– Az egyenlőtlenségek, az együttműködés, az újraelosztás és a hatalom szerkezete a magyar társadalomban

Kovács Imre (2021)

Előadás, elhangzott az évi Nyári Egyetemen. Az írásos változatot szerkesztette Dudok Dávid. Parola, 3

Ifjúsági munka Hajdúhadházon

Kovács Annamária (2015)

Parola, 4

Közösségfejlesztés a Hős utcában

Kovács Barbara Nóra (2018)

Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja hallgatóinak dolgozataiból

Parola, 1

Néha csak az ártalom csökkenthető

Kovács Edit és Szabó András (1999)

Parola, 3-4.

A közösségfejlesztők új műhelye a fiatal szakembereké

Kovács Edit és Péterfi Ferenc (2001)

Parola, 2

Sárvíz Völgye Polgári Együttműködés Egyesület, Sáregres

A Helyi cselekvés program pályázata

Kovács Edit (2001)

Parola, 3.

A vidékfejlesztési programok alapja a közösségfejlesztés

Kovács Edit (2002)

Parola, 4

Szabad állampolgárok!

Magyarországon. Európában

Kovács Edit (2007)

III. Nyári Egyetem az aktív állampolgáriságról, a demokrácia technikáiról

Parola, 1.

Összjáték a közösségi kezdeményezési helyi támogatásáért

Helyi forrásokból helyi ügyeket támogatni
Kovács Edit – Benedek Gabriella – Scsaurszki Tamás (2009)
Parola, 3

Idősebbek is elkezdhetik!

Közösségfejlesztő munka 60 év feletti lakosokkal Budapest XI. kerületében –
Esettanulmány (2011)
Kovács Edit (2011)
Parola, 1.

Fiatalok a rasszizmus ellen, vagy elbűvölni/elragadni a fiatalokat?

Kovács Edit – Varga Máté – Balogh Flóra (2011)
Parola, 2.

Terep és konfliktus – Nyitott ház, settlement és egyetem

c. műhelybeszélgetés vezetése a IX. Nyári Egyetemen, Kunbábonyban, 2012. július 28
Kovács Edit és Giczey Péter (2012)

A beszélgetés résztvevői Berenczky Béla (TESZ-E Program-Abaúj); Giczey Péter, Láncki
Ferenc és Murzsa Csilla (Életfa Segítő Szolgálat Egyesület); Kovács Annamária, Kovács
Edit és Varbai Mariann, az „Egyetem és Settlement” csoport képviselőjében (ELTE).
Parola, 4

Köszöntő A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete kötet elé

Kovács Edit (2014)

Uott, uó: Terepmunka – miért és hogyan? 32-40. o., továbbá: Számvetés, dilemmák és
perspektívák 159-172 o
Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.
176 oldal.

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Közösségfejlesztői szerepfelfogások és munkamódok közösségeket érintő radikális mértékű változásokban.

Kovács Edit (2017)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Parola füzetek. Budapest. 106 oldal

MEGJELENT: a tanulmány ajánlása a Szerző összefoglalójával, (2018).

Parola, 1.

Bizalom – kötődés – fejlődés

30 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete – az egyesület mai helyzete

Kovács Edit (2019)

Parola, 3

Közösségi kapcsolatokkal a helyi fejlődésért

A tartós és eredményes helyi együttműködések „titkos” összetevői zalai aprófalvakban

Kovács Edit (2020)

Parola, 1.

Kíséréssé alakítja a mentorálást a pénz

Kovács Edit – Benedek Gabriella – Bardócz Iván (2020)

Parola, 3-4

Megmerítkeztünk a tragikus valóságban – egy pályázati elbírálás tanulságai

Kovács Edit – Bardócz Iván (2021)

Parola, 1.

Kisvárosok – nagy figyelem

A Gyökerek és Szárnyak Alapítvány Kisváros programjának vezetője

Kovács Edit (2023)

A „KISVÁROS” támogató program megfontolásai. Miért kisvárosok? Mitől kisváros a kisváros? Kisváros mint alternatíva. Embereket kerestünk, csapatokat támogattunk! Miért tartjuk indokoltnak, hogy vezetőket támogassunk?

Parola, 4

Rajtunk múlik! Tordas

Konzultációs folyamat Tordason a hosszú távú településfejlesztési koncepcióról

Kovács György (2008)

Parola, 2

Néhány gondolat a civil szervezetekről, a közösségfejlesztésről és a hatalomról

Kovács Kamilla (2008)

Parola, 2

Mesél a szegvári határ

Helytörténeti olvasókönyv a szegvári általános iskolások 4. osztálya számára

Kovács Lajos írta és szerkesztette (1993)

Kiadja a Szegvári Általános Iskola és a Szerző

Közösség szervezéssel a szociális tűzifáért

Kovács Tímea, Peták Péter, Sebály Bernadett és Varga Máté (2015)

Parola, 1

3933 Olaszliszka

Kovács Tímea Éva (2015)

Esettanulmány a helyi közösség szervezéséről

Parola, 4

Közösségi iskola a hátrányos helyzetű gyerekek oktatásáért: H2O PROJEKT

Kovácsné Dr. Nagy Emese (2010)

A program a VII. Nyári egyetemen került bemutatásra, 2010. július 30.-án Kunbábonyban. Parola, 3

A helyi sajtó és a közélet Zalaegerszeg példáján

Kováts Flórián (1984)

157-190. oldal. In Helyi társadalom II. Régiók – kistájak. Esettanulmányok. MSZMP KB Társadalomtudományi Intézet, összeállította és szerkesztette: Böhm Antal – Pál László. 205 o

Véjáték és átalakítás

Vázlat a kulturális mechanizmus reformjához

Kováts Flórián (1988):

Kultúra és közösség, 1988. 6: 79–86

A társadalmi folyamatok és a szakma megújulásának lehetőségei

Kováts Flórián (1990)

Népművelés, 1990. 6. sz

Kapornaki tudósítás

Adatok egy falusi közösség keletkezéstörténetéhez

Kováts Flórián (1991)

Kultúra és közösség, 1991/4: 83-90. Közösségfejlesztés tematikus szám

Egy városi önkormányzat szerepe és lehetőségei

A Kulturális Egyeztető Fórum vitájára. Zalaegerszeg

Kováts Flórián, Merő Béla (1991)

Parola, 2

A helyi társadalom fejlettsége és szerepe a városfejlesztésben

Kováts Flórián (1994)

Új városok 91-93 szakmai konferencia

Parola, 3

Egy franciaországi kistelepülés önkormányzata: Hogyan kormányoznak?

Kováts Flórián (1994)

Parola, 3

Néhány gondolat a közösségépítés szabadságáról és a kulturális politika elmúlt évtizedeiről

dr. Kováts Flórián (2009)

Parola, 4.

Az ifjúkori válság Európa-szerte élő gond

Kozma György (1995)

Konferencia a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskolán

Parola, 2

Kölcsönösség - Bizalom - Kapcsolatok

Fejleszthető-e a társadalmi tőke? (2008) V. Nyári Egyetem a Közösségi részvétel fejlesztéséért. Kunbábony, program

Parola, 3.

Egy termelészövetkezet és a kultúrafejlesztés esélyei

Köles Sándor (1984)
Népművelési Intézet, Bp. 1984. 17 o

Kultúrafejlesztés és a centrum-periféria viszony oldásának lehetőségei Somogy megye aprófalvaiban

Köles Sándor (1985)
Területi kutatások, 7. kötet.
MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, 1985. 123–127. o

Pályakezdők speciális szakiskolája a Budapesti Művelődési Központban

dr. Kövessi Erzsébet (1991)
Parola, 1

Közbizalom-felmérés: eredmények (2005-2019, évente)

Az Állampolgári Részvétel hetéhez kapcsolódó, 2005 óta évente bevezetett felmérés célja, hogy képet adjon arról: állampolgárként mekkora bizalommal – vagy éppen bizalmatlansággal – viszonyulunk fontos köz- és politikai intézményeinkhez. A kérdőív a civil nonprofit szervezetek, a rendőrség, az egyházak, az önkormányzatok, az igazságszolgáltatás, a parlament és politikusaink viszonylatában méri a válaszadók elégedettségét

Küzdelmeink története – Mozgalomtörténeti adatbázis kutatóknak, tanároknak és aktivistáknak

Közélet Iskolája Alapítvány és CEU Demokrácia Intézet. (2023 április 19):

Koncepció és kutatásvezetés: Sebály Bernadett. Tartalom: Ferenczi Bálint, Horváth Eszter, Sebály Bernadett.

Az egyre bővülő projekt jelenleg tizenegy társadalmi mozgalom tiltakozási eseményeit dolgozza fel a rendszerváltás és az Antall-, Boross-, illetve Horn-kormány idején, 1989-1998 között

A magyar tiltakozási események dinamikusan bővülő adatbázisa:

Agrármozgalom; Dolgozói mozgalom; Egészségügyi mozgalom; Fogvatartottak mozgalma; Fogyatékosügyi mozgalom; Lakhatási mozgalom; LMBT+ mozgalom; Nőmozgalom; Oktatási mozgalom; Roma mozgalom; Zöld mozgalom

”A magyar mozgalmi hagyomány mélyebb megismerésével abban szeretnénk segíteni az aktivistáknak, civil szervezeteknek, hogy új nézőpontból tekinthessenek saját munkájukra. Remélhetőleg azt a magyar civil társadalom fejlődése szempontjából káros, de még mindig elterjedt nézetet is sikerül eloszlatnunk, hogy „a magyarok passzívak” és tétlenül nézik a politikai események sodrását.”

Megjelent online, a Küzdelmeink története

Könyvajánló a Küzdelmeink története – mozgalomtörténeti adatbázisról és annak közeli folytatásáról, írta Dudok Dávid.

Parola, 2023/2

Küzdelmeink története – Mozgalomtörténeti adatbázis kutatóknak, tanároknak és aktivistáknak (2023. október 3):

Az egyre bővülő projekt jelenleg tizenegy társadalmi mozgalom tiltakozási eseményeit dolgozza fel a rendszerváltás és az első Orbán-kormány közötti időszakban, 1989-től 2002-ig. a mozgalmak megnevezését ld. az április 19.-i, első közlésben!

Koncepció és kutatásvezetés: Sebály Bernadett. Tartalom: Ferenczi Bálint,

Horváth Eszter, Sebály Bernadett.

Közös Értékeink Program (KÉP) – Európa támogat

(2023-tól jelenleg is zajlik). Az Ökotárs Alapítvány, a Közösségfejlesztők Egyesülete, az Autonómia Alapítvány és a Kárpátok Alapítvány együttműködésével ez Magyarország közös projektje, mely az Európai Unió „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek” (CERV) programjának támogatásával valósul meg

A program megismerhető a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Közös tudástár találkozó Budakalászon

az SNI-s gyermekek oktatásával kapcsolatban 2023. október 20.-án, a Részvétel Hete programsorozat keretében, hatalmas érdeklődés mellett!

Rendhagyó út

Közösség konferencia az Alapítók emlékére (2020)

A CIVILRÁDIÓ.NET és a Közösségfejlesztők Egyesülete podcastja. Programfüzet.

Szerkesztő: Kovács Edit

Tartalma:

- A részvételiség reneszánsza
- Demokratikus érdekérvényesítés- technikák, módszerek megjelenése. Közösségi kiállítás, érdekérvényesítés-érdekvédelem
- Városrészi érdeksérelmek összehangolása. Közösség és környezet, az ökológiai válság – érdekvédelmi felkiáltások
- A fiatalok markáns megjelenése a közpolitikában, az érdekvédelemben
- Autonómia törekvések
- Verseny és/vagy együttműködés
- Keressük a megújulás esélyét
- Közösséghez tartozás
- Megélni az odatartozást
- Közösség konferencia egy kanapén

Hallgass bele! Oszd meg!

Közösségek szolgálatában

A projekt bemutatása (Boda Kitti). Melléklet: A közszolgáltatások (Gyenes Zsuzsa). A közösségek funkciói (Csabai Lucia). A jó gyakorlatokról (Gyenes Zsuzsa)

Hazai és külföldi esettanulmányok:

- Észak-abaúji közösségfejlesztési folyamat: a „FOGADÓ” Észak-abaúji Közösségfejlesztők Köre Egyesület története. Esettanulmány a mikrotérségi fejlesztésről (Molnár Aranka)
- Mag-ház – közösségi színtér működtetése konzorciumiegyüttműködésben. Esettanulmány (Gyenes Zsuzsa)
- Projektidőszakon túlmutató fejlesztői folyamat Ágon. Esettanulmány a közösségi munkamódról a mélyszegénységben élőkkel folytatott fejlesztőmunkában (Boda Kitti)

- Románia – Székelyföld: Erdővidék oktatási Stratégiája. Esettanulmány a közösségfejlesztés – közösségi tervezés gyakorlati alkalmazásáról egy régió

ágazati stratégiájának kialakításában (Balla Zoltán)

- Ausztria: Repair Café. Esettanulmány a Repair Café-k bevezetéséről és fejlesztéséről Tirol osztrák szövetségi tartományban (Wolfgang Kellner alapján Mester Attila)
- Németország: Nemzetiszocialista emlékezhely mint kulturális-közösségi tér. Esettanulmány az emlékezetkultúra átalakításáról az eberswalde-i „Eisenspalterei” emlékezhelyen. (Kai Jahns alapján Gyenes Zsuzsa)

A helyi kontextusról (Molnár Aranka). Kutatási beszámoló a leghátrányosabb helyzetű járásokban megvalósuló szakmaközi együttműködések feltárására irányuló kutatásról (Csabai Lucia). Szakpolitikai ajánlás a hátrányos helyzetű járásokban a közszolgáltatások elérhetőségének javítására. (Molnár Aranka)

In Gyenes Zsuzsa szerk. (2020): Közösségek szolgálatában – kistelepüléseken. Szerzők: Balla Zoltán, Boda Kitti, Csabai Lucia, Gyenes Zsuzsa, Kai Jahns, Wolfgang Kellner és Molnár Aranka. Fordította Varga Tamás. E-tanulmánykötet az EFOP-5.2.2-17-2017-00011 számú „Közösség alapú szolgáltatások fejlesztése és a szakellátásokkal való összekapcsolása kistelepüléseken” projekt keretében, a projekt munkatársainak együttműködésében.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 2020. 200 oldal

Közösségfejlesztés. Módszertani útmutató

Cselekvő közösségek, aktív közösségi szerepvállalás. EFOP-1.3.1.-15-2016-00001. Projektpartnerek: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ, NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Országos Széchenyi Könyvtár.

Szerzők: Arapovics Mária, Balázs-Legeza Borbála, Barátné dr. Hajdu Ágnes, Beke Márton, Brüll Edit, Csonka-Takács Eszter, Fehér Miklós, Gulyás Gabriella, Harkai Nóra, Kajári Gabriella, Kleisz Teréz, Ládi László, Németh Lilla, Péterfi Ferenc, Tóth Máté, Varga Katalin és Vercseg Ilona

Az útmutatót szerkesztette: Arapovics Mária és Vercseg Ilona

Tartalom:

- Módszertani bevezető
- Helyzetelemzés: Közösségi interjú; Közösségi beszélgetés; Közösségi felmérés; Helyi cselekvési terv
- A projekt által érintett település, településrész, térség közösségi tevékenységének történeti feltárása
- Akciók, tevékenységek, események, programok, foyamatok: Közösségi tevékenységek;
- Helyi hagyományok feltárása; Közösségi eredmények bemutatása; Közösségek szomszédolása; Közösségi kiállítás; Programok, folyamatok; Helyi erőforrások feltárása; Tankatalógus; Helyi értékfeltárás – értékörzés; A helyi történelem feltárása, a mindennapok megörökítése a helyi lakosok és a kulturális intézmények bevonásával; Falukönyv, kalendárium; Helyismereti, helytörténeti dokumentumok gyűjtése, feltárása; Helyi szellemi kulturális örökség feltárása; Tanulókörök; A helyi nyilvánosság fórumai; Részvételi fórumok
- Partnerségi együttműködés. Közösségi tervezés
- Információs pont
- Intézményi, ágazati együttműködések kialakítása, fejlesztése (alapelvek)

- Irodalom, Melléklet: Segédlet a közösségfejlesztési folyamatok költségeinek tervezéséhez.
- Fogalomtár. Irodalom. Szerzők

A projekt az Európai Unió támogatásával, az európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg 2016.09.16 és 2019.09.15. között

Kiadták a projektpartnerek Budapesten, 78 oldalon, 2017-ben

Közösségfejlesztés a Bakonyban

- Varga A. Tamás (1983): Történelmi, társadalmi, gazdasági és kulturális sajátosságok, adottságok, adatok Bakonyszentkirály, Bakonyoszlop és Csesznek községekről.
Népművelési Intézet Művelődési Otthon és Klub Osztálya, Bp. 1983. 39 o
- Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1988): Közösségfejlesztés a Bakonyban
Kultúra és közösség, Budapest, 1988. 3. 95-104. o.
- Vercseg Ilona (1991): Folytatódó közösségi munka a bakonyi térségben. Parola, 1
- uók (1991): Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o.
benne:
Első könyv: Településszintű közösségi munka. I. fejezet: Közösségfejlesztés a Bakonyban. 19-48. o. Varga A. Tamás (1988): Lépésjavaslatok a helyi közösségfejlesztés kialakításához. Kultúra és Közösség, Budapest, 1988. 3. 104-109. o

Szervezeti kapcsolatok – szervezeti ábra

Közösségfejlesztők Egyesülete (1999)

Parola, 2

Az első tíz év – eseménynaptár

Közösségfejlesztők Egyesülete (1999)

Parola, 2.

A Közösségfejlesztők Egyesülete által alapított országos szervezetek:

Civil Kollégium Alapítvány, Közösségi Kapcsolat Alapítvány, Közösségszolgálat Alapítvány, Civil Rádiózásért Alapítvány

Közösségfejlesztők Egyesülete (1999)

Parola, 2

Közösségi fejlesztőmunkával foglalkozó megyei és regionális szervezetek

Közösségfejlesztők Egyesülete (1999)

Parola, 2

Közösségfejlesztési partnerség-építés Közép- és Kelet-Európában – East- East Programme

Közösségfejlesztők Egyesülete (2001)

A projekt kidolgozói: Huszerl József, Péterfi Ferenc, Varga A. Tamás és Vercseg Ilona. Együttműködő partnerek: Lengyelország CAL Egyesület – Helyi Cselekvést Támogató Központ; Magyarország-Közösségfejlesztők Egyesülete (a projekt vezetője), partnerségben a Civil Kollégium Alapítvánnyal és a Közösségi Kapcsolat Alapítvánnyal; Románia-Human Reform Alapítvány, partnerségben a Székelyföldi Közösségfejlesztők

Egyesületével, Regionális Közösségfejlesztési Ügynökséggel; Romániai Közösségfejlesztők Egyesülete (RACD); Szlovákia –VOKA Parola, 3.

- Az East-East program zárószemináriuma Szovátán, a Teleki Oktatási Központban, 2003. március 27-én. Parola, 3.
- Vercseg Ilona (2003): Nyitó gondolatok és Közösségfejlesztés Közép-kelet Európában. Előadások Szovátán, az East-East program zárószemináriumán. Parola, 3.
- Gergely, Attila (2003): Some Thoughts on/to the Closing Seminar of the Project on Community Development Partnership Building in Central and Eastern Europe. Sovata, Teleki Training Centre, Romania, 27-29.
- Gergely Attila (2003): A közösségfejlesztés professzionalizációja Közép- és Kelet Európában – fogalmak és értékek. Zárógondolatok Szovátán, a Teleki Képzési Központban rendezett nemzetközi szemináriumon 2003. március 28.-án. Parola, 3. **I. Szakmaközi Nyári Egyetem Kunbáonyban**

2004. augusztus 11-től 15-ig. A közösségi részvétel fejlesztéséről
Közösségfejlesztők Egyesülete (2004)

Parola, 1.

Az elhangzott előadások felsorolása Parola, 3.

Stratégiai terv 2006-2008 – Közösségfejlesztők Egyesülete

Közösségfejlesztők Egyesülete (2005)

Készítette a Giczey Péter, Huszerl József, Kovács Edit, Mészáros Zsuzsa, Peták Péter, Péterfi Ferenc, Pósfay Péter, Szolnoki Ildikó alkotta tervezési munkacsoport. A munkacsoport munkáját összefoglalta és végső formába öntötte Péterfi Ferenc és Vercseg Ilona

Parola, 2

Lehetőségek a KÖZÖSSÉGI RÉSZVÉTEL fejlesztésére

Közösségfejlesztők Egyesülete (2005)

Részletek egy PHARE program beszámolójából

Parola, 2.

A közösségi részvétel jelentősége a vidéki térségek fejlesztésében

Közösségfejlesztők Egyesülete (2005)

Gondolkodjunk közösen! szeminárium a Kishantosi Népfőiskolai Központban 2004. december 10-11.-én

Parola, 2

Részt veszel a részvétel hetén?

Közösségfejlesztők Egyesülete, Civil Kollégium Alapítvány, Magyar Művelődési Intézet, Szövetség a Közösségi Részvétel Fejlesztéséért és a Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat felhívása (2005)

2005. szeptember 19-25

Parola, 3-4

A közösségfejlesztés fejlődési folyamata a főbb események tükrében 1975-2009

Közösségfejlesztők Egyesülete és testvérszervezetei (2009)

Készült a fennállásának 20. évfordulóját ünneplő Közösségfejlesztők Egyesülete Közösség konferenciájára 2009. november 5-6. Kunbábony. Összeállította Vercseg Ilona Parola, 4.

Közösségi kertek – országos lista;

kertkereső; növénylista; projektjeink. A KÉK Kortárs Építészeti Központ 2010 óta foglalkozik a Nyugat Európában és az amerikai kontinensen évtizedes hagyományokkal rendelkező közösségi kertek meghonosításával és elterjesztésével. Kidolgozta módszertanát, jogi háttérét, hazai környezetre adaptálható modelljeit, emellett oktatással, tanácsadással, tudásbázis létrehozásával segítette a mára jórészt önszerveződővé vált mozgalom kialakulását

Közösségi rádió

Szemponatok, jótanácsok közösségi rádió elindításához (meg nem nevezett amerikai Rádiós) (1993)
Parola, 4

Közösségi Rádiók Európai Szövetségének III. Kongresszusa

Záróközlemény (1991)
Parola, 4

Megalakult Közösségszolgálat Alapítvány

A Postabank és Takarékpénztár Rt., a Kós Károly Egyesülés és Közösségfejlesztők Egyesülete összefogásából. (1993)
Parola, 4.

- Az új munkatársak tanulmányútja Franciaországban, Savoyában (1993): Kistérségi összefogás. Egyedül nem megy: Seysell. Esettanulmány. Parola, 5.

Readings in community organisation practice

Kramer, Ralph M. & Specht, Harry (eds.) (1983 [1969])
Prentice-Hall, Englewood Cliffs, NJ

Editorial introduction: Community development in the United States

Kraushaar, Robert, Michael Hibbard, and Betty Wells (1999)
Community Development Journal, 34 (1)

Building communities from the inside out: A path toward finding and mobilising a community's assets

Kretzmann, John P. & Jonathan L. McKnight (1993)
ACTA Publications, Chicago, IL

Krétai tanulmányút – 2023

Civil Kollégium Alapítvány Nemzetközi Program, Erasmus+ KA1 mobilitási pályázat
Tréner Dr. Markos Perrakis PhD pszichológus, a Fractality Organisational Development & Training Services humántőke fejlesztési és képzési szakértője. A képzés címe és témája: „Appreciative Leadership” – Unleashing Positive Energy and Enabling
Az ötnapos tréning a résztvevő országos közösség szervezőink, mentoraink és támogatott civil szervezeteink közösségi vezetőinek adott az elméleti ismeretek mellett hasznos

gyakorlati útmutatást a támogató, elismerő és értékelő vezetői attitűd kialakításához és gyakorlatához

Az Állampolgári tanács a gyakorlatban

Nyolc év tanulságai és pozitív tapasztalatai

Kuna Gábor, Simon Ildikó (2012)

Parola, 1

Közösségfejlesztés

Kunt Balázs (2006)

(Dolgozat, közzétéve Molnár Aranka gyakorlatvezető ajánlásával)

Parola, 5

Részvételi vidékfejlesztés

Kunt Balázs (2009)

Hogyan? Nemzetközi konferencia, Bukarest, 2009. április 2-4

Parola, 2

Kilenc nemzet képviselői hollandiai tapasztalatcserén. Reduzuum – saját szélerőmű

Kunt Balázs és Buczkó Barbara (2010)

Közösségi „márkásítás” – a belga „kirakat módszer.”

Parola, 2

Lehetsz-e próféta a saját hazádban?

Egy alapító-szervező-vezető közösségfejlesztő szerepben

Kustár Blanka (2018)

Parola, 2

Hívjuk talán nonprofitnak...

Nonprofit kutatások 7

Kuti Éva (1998)

Nonprofit Kutatócsoport, Budapest

Civil Europe – Civil Hungary

Kuti, Éva (2008)

The organisations involved in the „EU Civis: Civil Europe – Civil Hungary – Civil Austria – Civil Romania project. Budapest – Vienna – Bucharest May 2008. EU „Europe for Citizens” Programme, 2007-2013. European House, Hungary. p. 64

Magyar változat: Kuti Éva (2008): Civil Európa – Civil Magyarország. A kötet az „EU Civis: Civil Európa – Civil Magyarország – Civil Ausztria – Civil Románia” program keretében jelent meg. Projekt partnerek: Európa Ház, Magyarország (projekt koordinátor); The World of NGOs, Ausztria; Pro Democracy Association, Románia. EU „Európa a Polgárokért” Programja. 1. Magyar változat; 2.

Tartós trendek vagy múltó zavarok?

Változási folyamatok a civil szférában

Kuti Éva (2016)

Lakatos Kinga (2009): A képessé tétel folyamata. Az érdekérvényesítés esélyeinek növelése a szociális és közösségi munkában. Közösségfejlesztők Egyesülete. Parola füzetek, 48 oldal
Budapest

A cselekvőképessé válás folyamatáról

Lakatos Kinga és Péterfi Ferenc (2010)
Előadás. VII. Nyári Egyetem, 2010. július 31-én Kunbábonyban
Parola, 3.

Közöny helyett közügy

Lakner Zoltán (2012)
Parola, 1

Részvétel a tanulásban – az erdei iskola

Laskó-Kuthi Adrienn (2007)
Parola, 4

Civil szervezetek a nemzetközi fejlesztési együttműködésben – magyar kitekintés

Laufer Gyöngyi (2015)
Parola, 3

Láncreakció (2023)

A Civil Kollégium Alapítvány és az Esély Labor Egyesület közös projektje. Megvalósítói oktatási, szociális és egyházi területen jártas közösségfejlesztők, terepen dolgozó szakértők, kommunikációs és adományszervező szakemberek csapata. Témáik: szociális juttatások, oktatás, hit. „Partnereinkkel együttműködve, olyan komplex projektek megvalósításán dolgozunk, amik az ország hátrányos helyzetű közösségeinek hosszútávú érdekeit és jobb életkörülményeket biztosítanak.” Komplex projektek: Témáik: Mit tehetünk az oktatási szegregáció ellen? Egyenlő hozzáférést minden gyermeknek az oktatásban

Alattvalók, választópolgárok, megélhetési civilek

Lányi András (2013)
Előadás, elhangzott a X. Nyári Egyetemen, 2013. július 26-án
Parola, 3

Amíg a fű kinő – avagy tíz ok, amiért nem veszek benne részt

Lányi András (2014)
Előadás az évi Közösség konferencián
Parola, 1

Mi az, hogy „mi”? Miért nincs helye a közösségeknek a kortárs társadalomelméletben?

Lányi András (2016)
Előadás az évi Közösség konferencián
Parola, 4

Elképzelt közösségeim

Lányi András (2016)
Scolar Kiadó, Budapest. 221. o

Subjektív ajánló Lányi András: Elképzelt közösségeim c. kötetéhez.
Farkas Gabriella (2016)
Parola, 4

Éves Gyüttment Fesztivál

Lányi András a szabadságról, Gyüttmenteknek (2017)
Parola, 1

A Nyomtass te is! modell a helyi nyilvánosságban

L. László János (2023)
Parola, 1

A homoródszentmártoni közösségfejlesztő és közművelődési vándortábor

Lázár László (2004)
Parola, 1

Dráma és közösségfejlesztés

– A tanítási dráma (DIE – Drama in Education) és színházi nevelés (TIE – Theatre in Education) lehetőségei a közösségfejlesztésben
Lázár Péter (2022)
Parola, 4

Lehet-e közélet a lakóhelyen?

A helyi társadalom önkormányzati esélyei
Szerk. Böhm Antal. Bp. Kossuth Kiadó, 1988. 257 o

Hogyan oldhatók az ellentétek a settlementek által?

Lemmentyinen, Pentti (2015)
Parola, 4.

Csoportdinamika

Lewin, Kurt (1975)
Válogatás Kurt Lewin műveiből
Szerkesztő Mérei Ferenc, Szakács Ferenc, Dr. Légrádi Istvánné. Fordító Illyés Sándor.
Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó

A növekedés-ellenes mozgalomról

Liegey, Vincent (2012)
Előadás a Védegylet 2012. június 7-8.-i budapesti konferencián. (Gazdaság helyben? Pénz, etika, felelősség. Fenntarthatóság a gazdaságban, a szövetkezetek, etikus vállalkozások, alternatív bankok). Parola, 3. címlap is.

Az önkéntes munka a társadalmi környezet gyümölcse

Liling Tamás (2001)
Parola, 1

Nonprofit Média Központ Alapítvány

Liling Tamás (2002)
Parola, 3

Kulturális és szabadidős csoportok animálása

Limbos, Edouard (1985)[1977]

Fordította Bohák Judit. Népművelési Intézet, Budapest.

Eredeti kiadás: Edouard Limbos: L'ANIMATION DES GROUPES DE CULTURE ET DE LOISIRS, ENTREPRISE MODERNE D'EDITION LIBRAIRIES TECHNIQUES LES EDITIONS E.S.F. PARIS, 1977.

Lokalitás, kultúra, önkormányzat

A konferencia rövidített jegyzőkönyve (1991. október 18.) Kulturális modell kutatások. Sorozatszerkesztő Hidy Péter.

Felelős szerkesztő B. Vörös Gizella.

Elhangzott előadások:

- Enyedi György: A lokalitás szerepe a modern társadalmakban
- Marschall Miklós: A lokális kultúra-finanszírozás dilemmái
- Harsányi László: A kultúra lehetőségei, finanszírozása és működtetése
- Vadász János: A művelődés-finanszírozás államháztartási kötelezettségeiről
- Böhm Antal: A lokalitás kérdőjeleiről
- Bánlaky Pál: A helyi hatalom működésmódjáról
- Pálné Kovács Ilona: A helyi hatalom hatáiról
- Csefkó Ferenc: A helyi társadalom kutatási feladatairól
- Hidy Péter: A kultúrákövetítés helyi intézményeiről

Kiadta: VITA Kiadó, Budapest, 40 oldal

A településfejlesztés közügy

Loydl Tamás (1995)

A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás

Parola, 3

A közösségi művelődés és közösségi iskolák létrehozásának lehetőségei

Lőrinczi Csaba (1992)

Parola, 4

Szervezzük meg Önmagunkat!

A civil társadalom, a nem-kormányzati szervezetek és a kormányzat partnersége Európában és Magyarországon

Lys, Alison (1997)

Parola, 2-3

Az írországi közösségfejlesztés története

McArdle, Oonagh (2008)

Előadás. Elhangzott az Oktatás és tanulás a közösségfejlesztésért európai hálózatának budapesti találkozásán, 2008. február 19-én a Training and Learning for Community Development projekt keretében, a Combined European Bureau for Social Development CEBSD tagszervezeteinek szervezésében

Parola, 2009/2. Fordította Varga Tamás.

The community economic development tradition in Eastern Nova Scotia, Canada:

ideological continuities and discontinuities between the Antigonish movement and the family

MacAulay, Scott (2001)
Community Development Journal, 16 (2): 111–121

A közösségfejlesztés támogatása Európában

McConnell, Charlie (1992)
Fordította Szabó Olympia. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 47 o
Az eredeti mű címe: Charlie McConnel Promoting Community Development in Europe.
Community Development Foundation, London.

Globális trendek a közösségfejlesztésben

McConnell, Charlie (2003)
(Közösségfejlesztők Nemzetközi Egyesülete – IACD International Assotiation for
Community Development). Előadás 2003. március 27.-én Szovátán, Romániában, a
Teleki Oktatási Központban, a „Közösségfejlesztési partnerség építés Közép-kelet
Európában” nemzetközi szeminárium záróeseményén. Fordította Juhász Katalin
Parola, 3.

International Community Development Practice

McConnell, Charlie, Daniel Muia, Anna Clarke ed
Published 2021 by Routledge
Könyvajánló: Dudok Dávid (2021): A nemzetközi közösségfejlesztés gyakorlata.
Nemzetközi esettanulmányok
Parola, 4

Programozó közösségi munkások – utazási kedvcsináló

Madarász Csaba (2010)
Parola, 2

Négyéves az aHang

Madarász Csaba (2022)
Parola, 2

Göcseji vagyok

– a Göcseji Dombérozó (mulatás, közösségben eltöltött idő)
Magai Ágota (2022)
Parola, 3

Helyi lapok és közösségek Csongrád megyében, I. rész

Az önkormányzat mi vagyunk
Magyar Istvánné (1993)
Parola, 4

Helyi lapok és közösségek Csongrád megyében, II. rész

Az önkormányzat mi vagyunk
Magyar Istvánné (1993)
Parola, 5

Dél-alföldi Közösségszolgálat

Magyar Istvánné (1993)
Parola, 5

Telekunyhó Nagymágocson

Magyar Istvánné (1994)

Parola, 1

A helyi nyilvánosság nem csak helyi ügy

Magyar Istvánné (1994)

Megyei egyesület a helyi lapokért: Csongrád Megyei Helyi Lapok Egyesülete

Parola, 1

Közösségfelmérés Csengelén a jászszentlászlói térségfejlesztési program keretében

Magyar Istvánné (1994)

Parola, 4

A közösségi részvétel erősítése a fenntartható vidékfejlesztés igazi esélye

Ajánlások a vidékfejlesztés újragondolásához

Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztály (2005)

Összeállította Kovács Edit és Péterfi Ferenc

Parola, 2

Világforradalom és más napi teendők

Magyar névtelenek – Valódi Demokráciát Most – Occupy Hungary (2012)

Parola, 2

Többségi (v)iszonyok. Fórumszínházi előadás

Magyar Szegénységellenes Hálózat (2010)

Kistérségi összefogással falvainkért

Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatási Központjának Észak-Magyarországi Osztálya (1994)

Konferencia az MTA regionális központjában. 1993 őszi

Parola, 1

Tanulmány a kelet-közép európai zöldszervezetekről (1997)

maja, pepe (1997)

Parola, 1

Lakáskörülmények és szociális munka

Majewski, Uwe (1991)

(Városrehabilitáció és lakhatás. Düsseldorf, Theodorstrasse lakónegyede)

Parola, 4

Levél a falusi gazdákhöz: Építészek a farmergazdaság segítéséért

Majewski, Uwe (1991)

Parola, 3

A konzervativizmus

Mannheim Károly (1994 [1927])

Tanulmány a tudás szociológiájáról

Magyarul a Cserépfalvi Kiadó adta ki 1994-ben
Eredeti megjelenés: 1927, London, angol nyelven

Kistérségi összefogás

Térségfejlesztési program Jászszenlászlón
Markolt Endre (1993)
Parola, 5

Kistérségi fejlesztés a Bugac-Majsai Homokhátságon

Markolt Endre (1995)
A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás
Parola, 3

Köszöntötte és életművéről ajánlott tájékozódni, olvasni- és néznivalót a Parola szerkesztősége

Markolt Bandi 75 (2023)
Parola, 2

A szervezés ereje/The Power of Organizing

Maroš Chmelík, Steve Hughes, Wioleta Hutniczak, Alexandru Palas, Marija Peric, Sebály Bernadett, Tikász Gáspár Bendegúz. Kutatásvezető Sebály Bernadett.

Szerkesztő Steve Hughes. Magyarra fordította Tikász Gáspár Bendegúz. Készült az ECON European Community Organizing Network/Európai Közösségszervező Hálózat részvételi akciókutatása keretében. (2022 július)

Megjelent a Közép- és Kelet Európában dolgozó közösségszervezők tapasztalatait, sikereit összefoglaló és a közösségszervező szakma fejlődését bemutató tanulmánykötet, a The Power of Organizing. Stories of Community Organizing Campaigns From Across Europe/A szervezés ereje. Közösségszervező kampányok Európában

Kiadta az ECON 76 oldalon

Angolul:

- Könyvajánló. Péterfi Ferenc (2022): A szervezés ereje – tanulmány az európai közösségszervező munkáról. Közösségszervező kampányok Európában.

Parola, 4

A kultúra fogalmának történelmi változásai

Maróti Andor (é.n.)

A Szerző Utószava:

„E könyv ismerteti a kultúra fogalmának történelmi változásait. Bemutatja a filozófiai és az elméleti gondolkodás irányzatait, idézve a hozzájuk tartozó jelentősebb művek megállapításait. Bevezetést kínál tehát a művelődés elméletébe, nem mellőzve a problémákat, amelyek nehezítik a kultúra szerepének tisztázását az emberi életben. Ezért ismeretterjesztő szándéka mellett is feltételezi az olvasók bizonyos fokú jártasságát a filozófiai és elméleti gondolkodásban

A könyv első változata 2005-ben jelent meg az ELTE, azóta megszűnt Trefort Kiadójánál. Minthogy ez a kötet ma már aligha található meg a könyvterjesztésben, indokoltnak látszott az új kiadása. Mégpedig bővített és helyenként nagymértékben átdolgozott formában. A régebbi változat a kultúra fogalmának történetét a felvilágosodással kezdte. A bővítés most kitért az előzményekre, hogy érzékeltesse, a

kultúra jelentőségének felismerése korábban kezdődött meg, még ha a megnevezése más is volt előzőleg. A különböző irányzatok között figyelmet érdemel, hogy az áttekintésükben két, egymással ellentétesnek látszó felfogás jelenik meg: a filozófiai mellett ott van az etnológiai alapú antropológiai elmélet is. Erre a kettősségre Márkus György is felhívta a figyelmet, amikor a kultúra-fogalom egységesítésének – megoldhatatlannak látszó – problémáját említette meg a „Kultúra és modernitás” c. könyvében. Bár itt a szintézisük lehetősége hiányzik, de megtalálható a könyv írójának egy másik tanulmányában a Valóság c. folyóirat 2017. 3. számában. E könyv szerkezetében eltérő témájú az utolsó fejezet. Az röviden jelzi azokat az összefüggéseket, amelyek az irányzatoktól függetlenül is tartalmazzák az elméleti vizsgálódás kulcspontjait. Itteni – viszonylag rövid – tárgyalásuk azonban érzékeltetheti, hogy a részletes elemzésük még bővebb kifejtést igényelne, ezért az már egy másik könyv feladata lehetne.”

Tartalom:

- A kultúra-fogalom megjelenésének előzményei
- Bevezető gondolatok. A műveltség az ókori görög filozófiában. A középkor világképe és kultúrája. A kultúra-fogalom születését előidéző változások
- A felvilágosodás kultúra-felfogása. A kultúra első részletesebb magyarázatai. Rousseau kételkedése a kultúra hasznában. A kultúra Kant antropológiájában. Az újhumanista kultúra-felfogás. A művészi alkotás mint a szabadság megvalósítása
- A szellemtörténeti irány. A műveltség Hegel rendszerében. Burckhardt szellemtörténeti felfogása. A történelem korszakolása. Huizinga kultúraelméleti felfogása
- A neokantiánusok értékelmélete. A tudományok felosztásának problémája. A transzcendentális eljárás alkalmazása. A kultúra mint önérték. A valóság és érték kettőssége. A szellemi értékek rendszerezése. Az idealista értékelmélet antropológiai megalapozása
- Az életfilozófia. Az életfilozófiai gondolkodás kialakulása. Az életfilozófia megalapozása. Az objektum-szubsjektum ellentmondása. A kultúra és a civilizáció ellentéte. A racionalizmus elutasítása. A kultúra visszavezetése az emberi lét biológiai alapjaira
- Pszichoanalitikus kultúraelmélet. A pszichoanalitikus elmélet etnológiai megalapozása
- A kultúraellenesség gyökerei. Eltérő nézetek a vallásról. A boldogságkeresés illúziója. A kultúra, mint az elvesztett biztonság pótlása. A freudi nézetek kritikája.
- A „kollektív tudattalan” az álom szimbólumaiban
- A kulturális antropológia. A történelem és a kultúra evolucionista felfogása. A történelmi partikularizmus és a kultúra relativitása. A kultúra funkcionalista felfogása. A kultúra strukturalista felfogása. Az evolucionizmus visszatérése. A kultúra fogalmának hatása az ember fogalmára. A kulturális antropológiai nézetek tipizálása
- Szimbolikus antropológia és szemiotikai kultúraelmélet. A törzsi társadalmak rítusainak szimbolikája. A szimbólumok egyéni és társadalmi gyökerei. A szimbólumrendszer főbb sajátosságai. A kultúra információ-elméleti értelmezése. Esztétikai kommunikáció

- Lételemélet és filozófiai antropológia. Az életfilozófia antropológiai felfogása. A keresztény vallás emberfelfogásán alapuló kultúrakép. A kultúra a marxista antropológiában. A marxista értékelméleti felfogás
- A modern kor bírálata és a posztmodern kultúra-felfogás. A modern kultúra ellentmondásai. A „frankfurti iskola” képviselőinek társadalomkritikája. A posztmodern gondolkodás és a rendszerelmélet ellentéte
- Alapvető problémák a kultúra értelmezésében. Természet és kultúra. Társadalom és
- kultúra. Személyi fejlettség és kultúra. A kultúra „elidegenedése.”
- Utószó
  - o In Maróti Andor (é.n.): A kultúra fogalmának történelmi változásai. 185 oldal
- Nekrológ (részlet) Maróti Andor halálára (1927-2021). „Korábbi hallgatói közül a felsőoktatásban tanárként dolgozók számára Maróti Bandi, címzetes egyetemi tanár, a magyar művelődésügy, a közművelődési szakemberképzés, a magyarországi kultúrakutatás meghatározó alakja, a komplex kultúrakutatás metodológiájának hazai megalapozója.” Kraiciné Szokoly Mária PhD, tanítványa az ELTE BTK népművelés szakon 1964-1969 között.

A nélkülözhetetlen kultúra

Maróti Andor (2013)

Péterfi Ferenc Könyvajánlója tartalomjegyzékkel, Maróti Andor munkásságának rövid bemutatásával és főbb munkáinak jegyzékével

Parola, 4

A tanuló felnőtt

Tanulmányok

Maróti Andor (2015)

ELTE Élethosszig Tartó Művelődésért Alapítvány, 2015.

A közös alkotás ereje

– Valós helyi igényekre és kollektív preferenciákra épülő új közszolgáltatási forma létrehozása. Együttműködésen és partnerségen alapuló új közszolgáltatási forma

Maszlag Fanni és Csoba Judit (2021)

Parola, 3

Bizalmi és kölcsönösségi hálózatok

– a társadalmi tőke két dimenziója

Matějů, Petr (2004)

Fordította Varga Tamás

Parola, 3.

Biztonság, bizalom és remény

– munkahelyteremtés a helyi közösségben

Mattsson, Elisabet (2008)

Konferencia-előadás. Fordította Juhász Katalin. A VáGEN ÚT! Kiút szociális szövetkezet. Parola, 4: címlap is!

Community Development: a Radical Alternative?

Mayo, Marjorie

pp.129–143. In Radical Social Work. ed. by Roy Bailey and Mike Brake, 1975. Printed in Great Britain. p 167. (A közösségfejlesztés eszméjének keletkezése; története a 3. világ brit területein, az USA-ban és a Távols-Keleten; összehasonlítás az angol és amerikai közösségfejlesztés között; A radikális közösségi munkás potenciális szerepe.)

Ld. még Marjorie Mayo közösségfejlesztéssel kapcsolatos további műveit

Művelődési otthoni alternatívák: a tatabányai variáns.

Mátyus Alíz (1994)

Salamon Hugóval, a Közhasznú Társasággá alakult Közművelődés Házának ügyvezető igazgatójával beszélgetett a Parola képviselőjében Mátyus Alíz

Parola, 6

Társadalomelmélet és társadalmi struktúra

Merton, Robert K. (2002 [1968, 1949])

Osiris, Budapest. Első teljes kiadás. Fordította Balogh Zoltán /Osiris tankönyvek/ Eredeti kiadás: uő (1968 [1949]: Social Theory and Social Structure. Enlarged ed. The Free Press, New York.

Bezáródó kapcsolati hálók: szegény roma háztartások kapcsolati jellemzői

Messing Vera – Molnár Emília (2011)

Esély, 5:47–74. o

Érdekérvényesítő közösségeket!

Szabálytalan beszámoló tanulságos következtetésekkel. Önkormányzó társadalom...?

Mezei József (1991)

Parola, 2

A cselekvés szerkezete és a közösségi dinamika

– Kurt Lewin pszichológiája

Mérei Ferenc (1975)

In: Csoportdinamika. Válogatás Kurt Lewin műveiből, 7-57. o. Budapest, Közgazdasági és Jogi Kiadó

A Szőnyi Kulturális Egyesület által működtetett közösségi ház terve

Mészáros Zsuzsa (1996)

Parola, 4

Közösségfejlesztési folyamat, közösségi felmérés Kecskéden 1994-1996

Mészáros Zsuzsa (1997)

Esettanulmány

Parola, 2-3

A folyamat kiadványa: KECSKÉDI TÜKÖR. Véleményét adta KECSKÉD 679 polgára. A közösségi felmérés összegzése és javaslatok cselekvésre. 1994-1995. 50 oldal

Írták a füzetben bemutatásra kerülő kecskédi polgárok. Adatfeldolgozás: Huszerl József vezetésével. Grafikonok: Varga A. Tamás. Kezdeményező szerepet vállaltak: Keresztesi

József, Malomsoki László, Mányoki László, Mészáros Zsuzsa, Monostori Éva, Oplaznik

Gabriella, Tóth Józsefné, Zsolnai Pálné, dr. Vercseg Ilona és a közösségi felmérés hazai

alkalmazását segítő angol kollégák: Marion Horton, Paul Henderson. Szerk. Mészáros

Zsuzsa és dr. Vercseg Ilona.

Megjelentette a Hír-Szolgálat Egyesület, Közösségfejlesztők Egyesülete,

Közösségszolgálat Alapítvány, Magyar Művelődési Intézet 1995-ben, Kecskéden.

Szakmai videofilm: Hevér Zoltán szerk. Korkép, Magyarország. "Kapcsoljuk önmagunkat, Kecskéd." MTV, 1994, rendezte Wiegmann Alfréd

Vállalkozás-fejlesztő képzés Kunbábonyban

Mészáros Zsuzsa (1997)

Parola, 4

Svédországi szövetkezetek és projektek a munkanélküliség enyhítése érdekében

Mészáros Zsuzsa (1998)

Parola, 2

Svédországi szövetkezetek és projektek a munkanélküliség enyhítése érdekében (2)

Mészáros Zsuzsa (1998)

Parola, 4.

Svédországi szövetkezetek (3.)

Mészáros Zsuzsa (1999)

Parola, 1

Közösségi vállalkozások segítő szolgálat

Mészáros Zsuzsa (1999)

Parola, 3-4.

Gondolatok a Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesületének tevékenységéről

Mészáros Zsuzsa és Németh Gáborné (1999)

Parola, 3-4

Gazdaságfejlesztés és vállalkozás-élnékités

Mészáros Zsuzsa (2000)

A Felső Kiskunsági és Dunamelléki Településfejlesztési Kistérségi Önkormányzati Társulás programja, a „Gyors reagálás” program keretében
Parola, 1.

Felső-Kiskunsági Közösségfejlesztő Műhely

Mészáros Zsuzsa (2001)

A felső-kiskunsági közösségfejlesztő munka 1997 februárjában kezdődött, a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Civil Kollégium szakmai segédletével. Két feltáró terepmunka zajlott le 1997–1998-ig. Jelenlegi eredmények
Parola, 4

A felső-kiskunsági közösségfejlesztő folyamat eredményei és nehézségei

Mészáros Zsuzsa (2003)

Parola, 1-2

Film: A Felső-Kiskunsági Szövetkezet, 2001

Szerk. Varga A. Tamás, riporter-rendező: Wiegmann Alfréd

Közösségi vállalkozásokat segítő szolgálat

Mészáros Zsuzsa (2003)

Parola, 3

Kutya nélkül eb a pásztor

Mészáros Zsuzsa (2008)

Konferencia-előadás a közösségfejlesztés és a szövetkezetfejlesztés kapcsolatáról
Parola, 4.

Az emberi erőforrás állapota a Felső-Kiskunsági kistérségben

Mészáros Zsuzsa és Vercseg Ilona (2006)

Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete, Kunadacs

ÖSSZEFOGLALÓ az V. Nyári Egyetemről

a Közösségfejlesztők Egyesülete, a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészet Lektorátus, a Civil Kollégium Alapítvány és a Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete szervezésében 2008. július 23-tól 26-ig megrendezett V. Nyári Egyetemről.
Parola, 3.

Szektorok közötti együttműködési lehetőségek szociális területen

Tapasztalatcsere

Mészáros Zsuzsa és Szederné Kummer Mária (2009)

A Közösségi kezdeményezéseket támogató országos hálózat Országos Fejlesztési Műhelye Zalában. Koordinátor, programfelelős: Felső-kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete. Helyi szervező: Zalai Falvakért Egyesület
Parola, 2.

Közösségi gazdaságfejlesztés a gyakorlatban

Mészáros Zsuzsa (2014)

98-105. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal.
A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Hantos. „A jól megválasztott cél: közösségteremtő erő.”

30 évvel ezelőtt történt

Mészáros Zsuzsa (2018)

Parola, 2

Hozzájárulás – Közösségi gazdaságfejlesztés a közösségfejlesztésben

Mészáros Zsuzsa (2019)

Parola, 3

A kunbábonyi közösségi öngyógyító kert és a permakultúra

Mészáros Zsuzsa és társai (2020)

Parola, 3-4

Tíz éve szövetkezünk

– A Kunbábonyi Tízek Közösségi Szövetkezet és a Civil Kollégium

Mészáros Zsuzsa (2022)

Parola, 4

Közösségi bevonás és szocio-kulturális munka két francia példán keresztül

Mihály Bulcsú (2023)

Parola, 4.

Beszélgetés a diófák alatt

– „A közösség biztonságot nyújthat.”

Mihályfi Márta (2023)

A Magyar Népfőiskolai Társaság idén tizedik éve szervezte meg a „diófák alatti találkozót,” most Mindszentkállán. Szigeti Tóth János, a Társaság létrehozója és egykori elnöke honosította újra e találkozókat – követve a népfőiskolai hagyományokat, például az 1943-mas Szárszói Találkozóét –, s Újszászy Kálmán, a magyar népfőiskolák vezéralakja adta hozzá a legfőbb útmutatást, mert fontosnak tartotta, hogy „jeles értelmiségiek ott, az öreg diófa alatt”, akkor Sárospatakon, „vitatkozzanak az emberek mindennapi életét befolyásoló kérdésekről.” E találkozón Jeszenszky Géza, Németh Balázs, Farkas Éva és Dáné Tibor Kálmán előadásait követően alakult ki a vita a „jeles értelmiségiek” között

„Az ez évi találkozónkon többek javaslatára a közösségek létével, helyzetével, lehetséges szerepének megvitatásával foglalkoztunk, mert általános a vélekedés, hogy ma nagyon sok baj, probléma van e területen is. De megemlékeztünk a Magyar Népfőiskolai Társaság éppen 35 évvel ezelőtti alapításáról, és feltérképeztük (Varga Gyula moderálásával, ld. a beszámolóban!) a népfőiskolák mai magyarországi helyzetét, kiállítást rendeztünk az emlékházban a szervezet lapja megjelenésének 30 éves évfordulója alkalmából – és tisztelegtünk Szigeti Tóth János sírjánál halálának (2019. június 25.) negyedik évfordulóján.”

Parola, 3

A településfejlesztés térségi összefüggései

Miklóssy Endre (1995)

A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás
Parola, 3

A civil társadalom nyomvonalai az új európai térben

Miszlivetz Ferenc (1999)

In Csefkó Ferenc és Horváth Csaba (szerk.): Magyar és európai civil társadalom. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999. 78–193.

Hozzászólás az MTV2 Mélyvíz beszélgetésében

1999. március 23-án

Miszlivetz Ferenc (1999)

In Csefkó Ferenc és Horváth Csaba (szerk.): Magyar és európai civil társadalom. A Friedrich Ebert Alapítvány kiadása. Pécs, 1999. 423–434

A demokrácia és a civil társadalom átalakítása a globális térben

Miszlivetz Ferenc (2012)

Civil Szemle, 2012/1.: 63-82

Dialóg a közösségekért közhasznú egyesület alakult Miskolcon

Molnár Aranka (2002)

Parola, 4

Hogyan fakasszunk forrásokat?

Közösségfejlesztés az ózdi kistérségben program

Molnár Aranka és Péterfi Ferenc (2003, 2004)

Konferencia-előadás, elhangzott Királdon a Művelődési Házban, 2003. március 6-án.

Parola, 2003/3-2004/1. közös szám. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest

Hálózatépítés Borsod-Abaúj-Zemplén megye hátrányos helyzetű településein

Molnár Aranka (2007)

Társadalomfejlesztési projekt kistérségekben 2005-2007

Parola, 3

Fiatalok bevonása a közösségfejlesztő munkába

Molnár Aranka (2009)

Komárom, 2009. március 17. KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009

A közösségfejlesztés és Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Molnár Aranka (2009)

Történeti visszaemlékezés a Közösségfejlesztők Egyesülete 20. évfordulóján

Parola, 4.

Építő közösségek – közös tudás

Közösségfejlesztés B.-A.-Z. megye 5 kistérségében

Molnár Aranka (2009)

Közösségfejlesztés és felnőttképzés Esettanulmány

Parola, 3

Settlementek a közösségi integrációs programokban

Molnár Aranka és Peták Péter (szerkesztette és bevezette) (2012)

Részletek Farkas Zsombor, Kóródi Miklós: „Sajnos hátrányos helyzetű települések között vagyunk). Pillanatkép a mélyszegénység kezelését célzó lokális programokról c. tanulmányból

Parola, 4.

Közösségi lehetőségek mélyszegénység elleni küzdelemben

Önszerveződés és szakmai együttműködés

Molnár Aranka, Peták Péter és Vercseg Ilona (2014)

Módszertani útmutató. Készült a „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért program szakmai koordinációja” című projekt (TÁMOP 5.1.3-09/1-2009-002) keretében. A projekt főpályázója az Autonómia Alapítvány, konzorciumi partnerei a Közösségfejlesztők Egyesülete, a Lechner Lajos Tudásközpont Nonprofit Kft. (korábban: VÁTI Nonprofit Kft.) és a Szociális Szakmai Szövetség. Közreműködők: Farkas Zsombor, Kóródi Miklós, Sain Máttyás. Olvasószerkesztő Sík Júlia

Tartalom:

- Bevezetés
- Közösség és fejlesztés
- A mélyszegénységben élők bevonása és aktivizálása
- A települési közösség szélesebb körének bevonása
- Tapasztalati és közösségi tanulás
- Közösségi szolgáltatások
- Szakmák és intézmények közötti együttműködés
- Részvétel a döntéshozatalban
- Zárszó

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg - ÚJ SZÉCHENYI TERV. Budapest, 2014

- Vercseg Ilona, Molnár Aranka és Peták Péter összeállítása (2014): Megjelent! Közösségi lehetőségek a mélyszegénység elleni küzdelemben. Önszerveződés és szakmai együttműködés. A Szerzők kiemelik a könyvből a módszertanilag leginnovatívabbnak számító részleteket. Parola, 2.

Közösségi tanulás és közösségi hálózat B.-A.-Z. megyében

Molnár Aranka (2014)

106-111. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal.

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Trialóg együttműködés

3 szomszédos megye közösségfejlesztő szervezeteinek szakmai hálózata

Molnár Aranka (2014)

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal, benne Molnár Aranka: A Közösségi tanulás és közösségi hálózat B.-A.-Z. megyében tanulmánya (106-111. o.) záró része a 111. oldalon Szakmai hálózatok címen

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Közösségfejlesztő műhelymunka a mélyszegénység közösségi kezeléséről

Molnár Aranka (2014)

Parola, 3

Megjegyzés: E cikk a 2014/2. Parolában megkezdett módszertani gondolkodás folytatása

Közösségi tanulás a közösségfejlesztés folyamatában

Molnár Aranka (2015)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Parola füzetek. Budapest. 89 oldal

Könyvismertető (2015): Megjelent! Molnár Aranka. Közösségi tanulás a közösségfejlesztés folyamatában
Parola, 3.

Szakpolitikai ajánlás a hátrányos helyzetű járásokban a közzolgáltatások elérhetőségének javítására

Vezetői összefoglaló

Molnár Aranka és Gyenes Zsuzsa (2020)

Együttműködő munkatársak: Boda Kitti, Csabai Lucia, Gyenes Zsuzsa, Molnár Aranka

- Bevezető.
- Helyzetkép: A hátrányos helyzetű járások jellemzői; A gönci járás jellemzői.
- Ajánlások: Általános, a nagy rendszerben való változtatások: A fejlődés újragondolása;
- A közösségi alapú szolgáltatások; A közösségi tőke; A közösség funkciói.
- Területi szempontokra fókuszáló változtatások: A mikrotérség; A szintek egymásra épülése.
- Szakmai területekre vonatkozó változtatások: Közösségi, emberi tényezők, Népeségen belüli csoportokkal való munka; Infrastrukturális tényezők.
- Zárszó

A szakpolitikai ajánlás az EFOP-5.2.2-17-2017-00011 számú „Közösség alapú szolgáltatások fejlesztése és a szakellátásokkal való összekapcsolása kistélepléseken” projekt keretében, a projekt munkatársainak együttműködésében készült elektronikus kiadvány

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 13 oldal

Egyenlő hozzáférést a közzolgáltatásokhoz!

Vezetői összefoglaló

Molnár Aranka (2020)

Parola, 1

ABATHON – közösségfejlesztő maraton

Esettanulmány egy módszertani kísérletről

Molnár Aranka (2021)

Parola, 4.

A közösségfejlesztés helyzete a felnőttképzésben

Molnár Aranka (2022)

Az interjút Dudok Dávid készítette és szerkesztette. Válaszol a Közösségfejlesztők Egyesülete korábbi felnőttképzési szakmai vezetője, Molnár Aranka

Parola, 4.

Miskolci Ötletmaraton – fesztivál és verseny 48 órában

Egy új közösségi fejlesztő módszer – közösségi tervezés partnerségben - tapasztalatai

Molnár Aranka – Király Csaba: (2022)

Parola, 3

Tanulmány

– Közösségi módszerek alkalmazása-fejlesztése szociális intézmények munkáját gazdagító közösségi megoldásokban – esettanulmány

Molnár Aranka (2023)

„Érdekes pilotprogram zajlott az elmúlt közel két évben Nagyecsedben. A Közösségfejlesztők Egyesületének munkatársai, valamint a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ intézménye partnerségben valósította meg az idősek nappali ellátásának közösségi működését-működtetését. A folyamatot Molnár Aranka közösségfejlesztő, a terepen dolgozó szakember foglalta össze. Az esettanulmányban bemutatott munkában részt vett: Farkas Gabriella koordinátor, Fodorné Papp Ilona, a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ vezetője, Nagy Éva szociálpolitikus és Dr. Vajda Kinga szociológus.”

Parola, 4.

Radio Popolare

Tanulmányút egy olasz közösségi rádiónál

Molnár Balázs (1995)

Parola, 2.

Élhető város

Civil platform Budapesten a nagykörúti kerékpársávról

Molnár Berta (2020)

Parola, 2

Patarét. Egy Kolozsvár melletti szegregátum

Molnár Ditta (2019)

Parola, 1

A többszörösen hátrányos helyzetű, fiatal munkanélküliek közösségi nevelése

– az Első Magyar-Dán Termelő Iskola Alapítvány

Molnár Máté (2007)

Parola, 5

Egy ifjúsági közösségi színtér alapozó munkálatairól

Monostori Éva-Bata Enikő-Herczeg Bálint-Juhász Krisztina-Lendik Erika-Ravasz Gábor (2006)

Parola, 2-3

Mi mag-unk! Civil kurázi

Önszerveződés közművelődési (kulturális) területen

Monostori Éva (2008)

Mag ház. In civilforum 2008/2- 37-39. oldal

Tapasztalatcsere 2008-2009 részben:

Ifjúsági „Összehozó” program Komáromban

Fejlesztünk vagy összehozzunk? KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009
Monostori Éva (2009)
Parola, 2.

Lépésről lépésre, közösségről közösségre fiatalokkal

Monostori Éva (2014).

112-117. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal.
A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Köz – közösség – közösségi tér

Monostori Éva (2019)

Parola, 3

Ahol tudatosság uralkodik, ott elveszettségnek nincs helye

A Mag-ház küzdelmeiről és sikereiről

Monostori Éva (2020)

Parola, 2

Közösség- és közügyfejlesztés Komáromban

Monostori Éva (2021)

Parola, 2

Közéleti Kotyogó

Monostori Éva (2021)

Parola, 3

Monostori Éva (2022) adott interjút Dudok Dávidnak: A civil szervezetek és a közösségi média. A Mag-ház Facebook-oldala és az alakuló ART-Tér kezdeményezéről. Az interjú írásos változatát Dudok Dávid készítette

Parola, 3.

Informálni vagy informálódni?

Ebben a csapatban nincsen 'én'. Itt AZ ÜGY van. A CÉL. Az információhoz jutásért kialakult helyi és országos mozgalomról - a kiemelt beruházások kapcsán. Az akkumulátor-gyárak mozgalom

Monostori Éva (2023)

Parola, 1.

A fiatalok találjanak rá a saját hangjukra!

Morvay Petra (1998)

Kunbábonyi nemzetközi szeminárium az ICEA Europe Európai Projekt hálózat-Ifjúsági Szövetség tagjaival, a gyermekönkormányzatokkal kapcsolatos tapasztalatok megosztásáról

Parola, 2-3.

Vállalkozások. Vállalkozóknak ajánljuk

A vállalkozói szabadiskola tematikájának kiegészítéséhez

Móczik Erzsébet (1990)
Parola, 4.

Civil minimum 2022 – új civil partnerséget ajánlunk

Móra Veronika (2021)

Létrejött a Civil koalíció által szervezett együttműködés keretében

Parola, 3

Munkamódok és módszerek

In: Vercseg Ilona (2004). Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak, benne a IV. fejezet, a 21-46. oldalig

1. A cselekvők táguló köre. A módszerek helyes megválasztásának „művészete”.
A közösség feltárása. A közösség erőforrásainak elemzése, SWOT analízis
2. A kezdeményezés: A helyi lakosság és szervezeteinek aktivizálása. Helyi önszervező körök mozgalmak: A tankatalógus. A svéd tanulókör. A párbeszéd körök. A szívesség és önkéntes szolgálatok. A „Jövőműhely módszere. Az interjú. Nyilvános közösségi beszélgetések
3. A közösségi felmérés: A leggyakrabban érintett helyi témák; A kérdőív megalkotása; A véglegesített kérdőív szétosztása és összeszedése; A fogadtatás; A közösségi folyamat dinamikája; A nyilvánosság folyamatos szervezése; A kérdőív értékelése; A cselekvési terv;
4. Képesség tétel, képzések; Partnerség építése; Új civil szerveződések megalakulása; Közösségi tanácsok; Koordináció.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 48 oldal.

Munkában a közösségfejlesztő és a közösségi munkás

Szerepek, szerepkörök. A közösségi kezdeményezés modelljei. A szerepet meghatározó tényezők és az egyéni mozgástér. Kezdeményező és együttműködő szerepkörök. Fejlesztő és szervező szerepkörök: a fejlesztő szakmai feladatai; a szervező szakmai feladatai. A szakmunka végzéséhez szükséges szakértelem. Eredmények és hatások mérése. A jövő kívánatos fejlődési irányai: Konvergencia. A szakmaköziség erősítése. Önrendelkezés, a közösségfejlesztés függetlensége. A mozgalmi jelleg erősítése. Időtálló eredet. A változás megragadása. Az egyensúlyozás művészete

In Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek 142 oldal. Harmadik rész

A bringa elindult. Megalakult a Bringa Munkacsoport.

Nagy Andrea (1992)

Parola, 3

Civil társadalom – nonprofit világ.

Nagy Ádám, Nizák Péter, Vercseg Ilona (2014)

Budapest, Új Ifjúsági Szemle Alapítvány

Recenzió: Tóbiás László (2013): Civil és közösségi tankönyv egyetemeknek. Esély, 2013/5. 107-111. o

Lehetőségek az átképzésben

Jegyzetek egy Szolnokon szervezett információs konferenciáról

Nagy Júlia (1990)
Parola, 2

Hitalapon, felekezeti keretek között

A hitalapú közösség-szervezés mozgalom és/vagy gyakorlat
Nagy Károly Zsolt (2022)
Parola, 2

Humanista szomszédsági rádió terve a III. kerületben

Nagy Nikoletta (1997)
Parola. 2–3.

Élmény Tár Tanoda

Nagy Nóra Viktória (2018)
és az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja
hallgatóinak további „belépő” dolgozatai
Parola, 1

Nagy Tavaink a Duna partján és Sopronban!

Hogyan lehet felhívni a figyelmet egy fontos, természeti kincseket érintő problémára?
Hirdess fotópályázatot, és szervezz vándorkiállítást! Civil Kollégium Alapítvány (2022)

Hollókő – „Menjünk, vagy hagynak maradni?!”

Nagyné Tóth Györgyi (2006)
Esettanulmány a hollókői óvoda sorsáról
Parola, 5

Közösségi munka a családsegítésben

Nagyné Varga Ilona (szerk.) (2011)

Tartalom:

I. fejezet, 9-102. o., Vercseg Ilona: A közösségi munka folyamata és módszerei (gyakorlati elméleti tanulmány helyi példákkal). Bevezetés. A hátrányos helyzetű közösségekkel való munkához szükséges néhány fontosabb kiindulás. Ők és mi. Alternatív stratégiák szükségessége. Folyamat és módszerek. Módszerek, munkamódok. Aktivizáló módszerek. További módszerek és technikák. A folyamat. Önmaguk és helyzetük megismerése, megértése. Táguló világok – viszonyítási pontok keresése. A saját helyzet javítása. Mi az, amin változtatni kellene és hogyan? Munka és reintegráció. Közösségi vállalkozások. Válsághelyzetek közösségi kezelése. Milyen a jó közösségi beavatkozás? Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban. A jó segítség. Az ellátástól az önszervezésig – a képessé tétel jelentősége. Új szerepkörben a segítő szakember. Új szerepkörben az intézmények. Mi a közösségi munka? A közösségfejlesztés és a közösségi munka meghatározottsága. Közösségfejlesztés – mozgalom és szakma. A közösségfejlesztés és a közösségi munka fogalmának meghatározása. Felhasznált irodalom. Fogalomtár

II. fejezet, 103-118. o., Giczey Péter: Közösségi munka a gyakorlatban. Bevezetés. A Freedom Közösségi Ház indulása. Játzóház Szerepen.

III. fejezet: 119-137. o., Dandé István: Bevezető – SzocKafé. Változatok közösségi munkára egy nagyváros (Pécs) peremterületén. A Rucker-aknai példa. Rendhagyó válasz

a családsegítő részéről. Jelen lenni a máltai pajzs égíse alatt – a Jelenlét Program György telepen

IV. fejezet, 139-175. o., Erdős Judit – Varga Matild: A közösségi munka jelentősége és lehetőségei a szociális programokban, a családsegítő szerepek a kistelepülések fejlesztési folyamataiban. Bevezetés. I. Spontaneitástól a tudatos tervezésig: Az uszkai példa. A tunyogmatolcsi példa. II. Kistérségi szintű közösségi tervezés. III. Községi munka a TÁMOP 5.1.3 Községi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért programban

V. fejezet, 177-183. o., Serafin József: Földközösség – Hogyan erősítheti a közösségi munka a szociális földprogram hatékonyságát, hogyan erősítheti a szociális földprogram a közösséget? Társadalmi változás. A szociális földprogram mint aktív szociálpolitikai eszköz bemutatása. A háztartás gazdaság. A közös cselekvés lehetőségei

Megjelent Debrecenben 2011-ben 190 oldalon, a Szociotéka sorozatban, sorozatszerkesztő Csoba Judit. Kiadta: Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke

Nap Klub

Bemutatjuk a Nap Klub öntevékeny közösségfejlesztő alapítványt (1993, szerző nélkül). Budapest, VIII. Józsefváros

Parola, 2

National Statistics – A társadalmi tőke mérése Nagy-Britanniában (2004)

A társadalmi tőke meghatározására és mérésére Nagy-Britanniában alkalmazott megközelítés

Parola, 3

NE! Nagydiófa Akcióterv (2008):

Lebontásra ítélt épületek megmentéséért a Belső Erzsébetvárosban

Nagydiófa Egyesület

Parola, 3

Hogyan csinálják Nyugaton? Az agrárhitelezés gyakorlata.

Nechay Veronika, Szűcs Zoltánné (1994)

Parola, 2

Felhívás partnerségi cselekvésre

Nelson, Jane (1995)

A Prince of Business Wales Leaders Forum felhívása partnerségi cselekvésre, összefoglaló a koppenhágai csúcstalálkozóról. Fordította Solymosi Judit

A piaci szektor – partner a fejlesztésben

Nelson, Jane (1996)

Parola, 3

Megfizetjük? – a fenntartható élet tudásgazdasága I

Nemes Gusztáv (2023)

”Cikkünk bevezetője egy négyrészes sorozatnak, mely a fenntartható élethez kapcsolódó tudást járja körül, tudásgazdasági szempontból. A cikk hangsúlyozza az alternatív, fenntartható életmód iránti növekvő érdeklődést, kitér az éghajlatváltozás globális kihívásaira, valamint az alternatív élelmiszerrendszerek fontosságára. Rávilágítunk a tudás és innováció szerepére a fenntarthatóság terén, különféle tudásrendszerek közötti különbségekre, és az ökológiai tudatosság terjedésének kihívásaira. A cikksorozat tervezett további részei bemutatják (1) Hideghegyi Menedék tudásgazdasági tevékenységét; (2) a fenntartható tudásgazdaság hazai jövőképeit és az odavezető utakat; (3) valamint egy a témában tervezett akciókutatás vázlatát. A sorozat célja, hogy mélyebb betekintést nyújtson és hozzájáruljon a fenntartható élet és tudásgazdaság alakulásának megértéséhez.”

Parola, 4

Civil a pályán: Egervölgye civil szervezetei

Nemoda István (1994)

Parola, 4

A döntéshozatalban való állampolgári részvétel jó gyakorlatainak kódexe. INGO

Nemzetközi Civil Szervezetek Konferenciája (2009)

Conference of INGOs of the Council of Europe. Fordította Varga Tamás

Parola. 2010/4

Nemzetközi Settlement Konferencia

2015. április 22-23, Budapest. Konferencia program

Életfa Segítő Szolgálat Egyesület: Parola, 4

Nemzetközi Találkozó Albániában,

Civil Kollégium Alapítvány, Professional Fellows Amerikai Ösztöndíj program – Reunion Albánia 2023. november 9

Keresztény-aktivizmus know-how, avagy hogyan legyünk cselekvők gyülekezeteinkben?

Neulinger Ágnes (2022)

A hitalapú közösség-szervezés amerikai módszertanának magyarországi körülményekre adaptálása, továbbá Tarcsay Tibor, a Kovász Közösség közösség-szervezője írásának közreadása. „A Kovász Közösség létrejötte – A magyarországi hitalapú közösség-szervezés kezdetei. A Kovász Közösség keresztény hívőkből álló, hálózatosan felépülő közösség-szervező csoport. Célunk, hogy egyházainkat helyi és összetársadalmi kérdésekben együttgondolkodásra, összefogásra és aktivitásra buzdítsuk. Helyben a gyülekezetek tagjait felelősségvállalásra, a szolidaritás és irgalom aktív cselekedeteire hívjuk; országosan pedig a társadalmi- és környezeti igazságosság rendszerszintű kérdésein dolgozunk. Ezeket a célokat közösen fogalmazzuk meg azon konferencia/műhely résztvevőivel, akikkel 2019 novemberében találkoztunk Piliscsabán. A találkozót a Civil Kollégium Alapítvány szervezte.”

Parola, 2

Közösségi munka romák körében egy Budapesthez közeli kistelepülés felzárkóztató képzéséhez kapcsolódóan

Németh Antal (2008)
Esettanulmány
Parola, 2

A Hangyárosböröndi Hagyományőrző Famíves csoport története és a május 11-i mesterség-bemutató programja

Németh János (2009)
KÖZTÁMHÁLÓ tapasztalatcsere program 2008-2009
Parola, 2.

Közösségszervezés a Nagy Tavak Koalíció építésében

Németh Krisztina (2022)
Tóvédő csoportok, természetvédelem közösségszervezéssel: Összefogás a Balatonért; Stop Avalon! Tata civil mozgalom. Civil Kollégium Alapítvány Rendszerszint – Országos Közösségszervező Műhely: MAG – Miénk a Grund Városvédő Egyesület; Fertő tó Barátai; Velencei tó Alba Natura Civil Alapítvány. Kapcsolódások, partnerségek, növekvő súly: A Víz Koalíció országos szerveződés; Stop Kiemelt Beruházások! kampány és demonstrációsorozat A Nagy Tavak Koalíció honlapja
Parola, 3.

Közösségszervezők Angliában

Németh Krisztina, Tikász Bendegúz (2023)
A Civil Kollégium Alapítvány munkatársai 2023 kora őszén egy hetes szakmai látogatáson vettek részt, ahol megismerkedtek a közösségszervezés angliai modelljével és három különböző terepen bepillantottak a gyakorlati munkába is
Parola, 4.

Megalakult Szociális Szövetkezetek Országos Szövetsége (SzOSzöv)

Németh László (2010)
Parola, 2

Társadalmi hatásmérés eredményei a Közösségi Szociális Szövetkezet 2011-2016 közötti 5 évében

Németh László (2017)
Parola, 3

Merre tovább, elszegényedett falvaink?

Németh Nándor (2014)
Parola, 1.

A közösségi művelődés terei – alapkérdések

Népművelési Intézet Művelődési Otthon Osztály (1976)
Szerk. Barna Gábor és Varga A. Tamás. Budapest
Művelődési intézmények funkcionális terveihez

- Batta Imre: A ház (részlet)
- Földiák András: Gondolatok a Pécs Városi Művelődési Központ tervéhez
- Kígyós Sándor: Tanulmány a Pécsi Művelődési Központ tervéhez
- Varga A. Tamás: A művelődési otthon funkcionális rendszere

- Fiala István, F. Vankó Ildikó, Varga A. Tamás (1974): Újpest létesítendő művelődési intézményének funkcionális vázlata., 1974.
- Varga A. Tamás: Az úttörő- és ifjúsági házak létesítésének telepítési, térbeli és működési aspektusai, 1975. 41-49
- Pogány György és Varga A. Tamás: A Mosolygó Antal Művelődési Ház funkcionális javaslata 1975
- Beke Pál, Földiák András, Kígyós Sándor, Kovács Sándor, Lipp Márta, Varga A. Tamás: A pécsi terv 1976
- A pécsi terv vitája

Action Research and Interactive Research. Beyond Practice and Theory

Nielsen, Kurt Aagaard and Svensson, Lennart (Eds.) (2006)

Shaker Publishing BV, Maastricht. p 403.

Környezetbarát közösségek

Nizák Péter (1992)

A FÖK Független Ökológiai Központ általános tájékoztatás-sorozatot indít a Parolában a Környezetbarát Közösségek című rovatban

Parola, 2

A sorozat részei:

- Környezetbarát közösségek: Problémakatalógus avagy a kákán is csomót keresünk (1992) Parola, 2.
- Környezetbarát közösségek (4): Bajaink sorolása nehézségekkel. Nyílt fórumok. Parola, 4
- Környezetbarát közösségek (5.): Városi szintű környezetvédelmi célok, stratégiák felállítása (1993). Parola, 1.
- Környezetbarát közösségek (6.)(1993): Vermonti útinapló, avagy Amerika, ahogy mi látjuk. Parola, 2.
- Környezetbarát közösségek (7.)(1993)
- A gyakorlati kérdések következnek. Parola, 3
- Másfél év mérlegen. Parola, 4.

A nagykorú magyar civil társadalom

Válasz Szabó Máté vitaindító cikkére

Nizák Péter (2009)

Politikatudományi Szemle XIX/2. 129–136. pp. © MTA Politikai Tudományok Intézete.

Nonprofit szervezetek Magyarországon

Központi Statisztika Hivatal (KSH)

Tanulmány az 1994-es adatfeldolgozás alapján. (1996)

Parola, 2

NORDIC – Success Stories in Sustainability (2012)

Documented by The Ideas Bank Foundation, Oslo, Norway

A settlement

A fővárosi népművelés vezetőképző tanfolyamának előadásai

Novágh Gyula (szerk.) (1937)
Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottsága. Budapest.

Országépítés az iskolában. Csenyété

Nógrádi Gábor (1990)
Parola, 3.

A mezőgazdasági egyesülettől a szövetkezetig az önkormányzat részvételével

Nógrádi Zoltán (1995)
Parola, 3

Nyári egyetemi körkép II

Elvárások, remények, félelmek és motivációk a Közösségi Szolgálat kapcsán (2013). Az évi nyári egyetem programja: vitaindító előadás és panelbeszélgetés. Vitaindító előadás és panelbeszélgetés. Résztvevők: Bodó Márton, szakértő, Knyihár Éva (Baranya Megyei Önkéntes Centrum), Lipka Boglárka (LEO), Korsós Borbála (LEO), Peták Mátyás (KiHa), Juhász Péter (KiHa)

A beszélgetést vezeti: Sélley Andrea és Kovács Edit. Lejegyezte: Velencei Ágnes, Andróczy Imelda, Tövískes Imre
Parola, 4.

Vissza a jövőbe: Egy pécsi settlement típusú házból indult önkéntes mozgalom története

Nyers Szilvia (2018)
Parola, 2.

Nyitás közösségeink felé (2023)

Műhelykonferencia a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Szatmári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ szervezésében. 2023. szeptember 28, Ferencvárosi Művelődési Központ.

A beszélgetésekben részt vevő szakemberek: Nagy Éva szociálpolitikus, Molnár Aranka közösségfejlesztő, Fodorné Papp Ilona, a kistérségi központ vezetője, Imre Mónika szociális munkás, Bohán Lászlóné tapasztalati szakértő, Dr. Vajda Kinga kutató szakértő és az ÉRDEKLŐDŐ KÖZÖNSÉG

Nyitunk a közösségek felé

Elérni & Összekapcsolni (2023-tól). Új kezdeményezéseket tárunk fel. Szakmai köröket szervezünk. Adományt gyűjtünk. Elérhetővé tesszük a Forrásjegyzéket, a közösségi munka adattárát. A Közösségfejlesztők Egyesülete, a Dialóg Egyesület, a 30 éves Zalai Falvakért Egyesület közös szakmai támogató programja és a MagNet Bank Közösségi Hatás programja. Történeteiket eddig Király Réka, Zagyva Gabi és Oláh Roland mondta el

Országos felhívás – Milyen önkormányzatot és milyen polgármestert akarunk?

Nyírpalota Társaság (2005)
Parola, 3-4

Asset-based approaches to rural community development

Nyírpalota Társaság (2005)

A literature review and Molnár resources. International Association for Community Development (for Carnegie UK Trust), Falkland, Scotland.

A nemzetek felemelkedése és bukása

Gazdasági növekedés, stagfláció és társadalmi merevségek
Olson, Mancur (1982)

New Haven: Yale University Press. In World Bank, Social Capital Initiative, Working Paper No. 5. (Social Capital: Conceptual Frameworks and Empirical Evidence, An Annotated Bibliography).

Vál. Gergely Attila, fordította Varga Tamás. Könyvismertető A Világbank Társadalmi tőke kezdeményezés c. kiadványából
Parola, 2004/3

Jelentés a cigány kisebbségi oktatást folytató intézmények tanügy-igazgatási tevékenységének és működésük szakmai feltételrendszerének ellenőrzéséről
OKÉV – Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpont (2003). Budapest

Kapcsolat, szükséglet, képesség/lehetőség, hit, bizalom

Ágon a menetrend szerinti buszon a megállóba érve ez a felirat jelenik meg: Ág-forduló
Oláh Roland (2012)

Parola, 4

Az egymásért végzett munka értéke és jelentősége, kalákában végzett házfelújítás

Ágon: közösségfejlesztés álruhában

Oláh Roland (2014)

Parola, 3

Egy csésze kávé, a mosógép és egy szintetizátor találkozása a kenderföldön

– fenntartható gazdaság- és közösségfejlesztés Ágon

Oláh Roland (2017)

Parola, 4

A tenni akarás legnagyobb ellensége a félelem

– A 2021-es Civic Europe pályázati kiírás margójára

Oláh Roland (2021)

Parola, 2

48 órás ötletmaraton Budapesten is, a Ferencvárosi Közösségi Alapítvány kezdeményezésére

Oláh Roland (2021)

Parola, 4

Mi az Élő Adás titka? Adománygyűjtő est

Oláh Roland (2022)

Parola, 4

CEBSD/EuCDN 25 Years

That which will be – Reflecting on the future. From CD to new economies and to new politics! To new societies? To new CD? For Information.
Orsini, Gianni (2016)

The History of the Combined European Bureau for Social Development

Overgaard Joergensen, Karen (2005)
CESAM Örebro, Sweden

Hogyan tudja a közösségfejlesztés a legjobban elősegíteni az állampolgáriságot?

O.P.E.R.A. Own thinking – Pairs – Explanation – Ranking – Arranging (O.P.E.R.A. Saját gondolkodás - Párok - Magyarázat - Rangsorolás – Rendezés)

A módszer alkalmazását Hans Andersson vezetésével próbálták ki a 2007-es Közösség konferencia résztvevői

Parola, 1

Közösen terveztünk 2015-ben

– önkormányzat, érintett lakosság, szakemberek

Óbuda-Békásmegyer Városfejlesztő Nonprofit Kft. (2016)

Parola, 1

Borostyánkő Út Program

A közép-európai Environmental Partnership irodák kezdeményezése a fenntartható fejlődés elősegítésére

Ökotárs Alapítvány (1997)

Parola, 2-3.

Önkormányzati szerepvállalások részvételi ügyekben (2022)

Az idei Nyári Egyetemen elhangzott beszélgetésen Pikó András, Varga Andrea, Kovács Kamilla, Sain Máttyás vett részt. Beszélgetésvezető: Peták Péter. A Parolában megjelent összefoglalót szerkesztette Dudok Dávid

Parola, 3.

Térségfejlesztés-vállalkozásfejlesztés

Településszövetség a szektorok között

Órhegy Egyesület az Emberért és a Térségért Észak-Magyarországon (1996)

Parola, 2

Őri Alapítvány – Őriszentpéteren

Kulturális és pedagógiai, szociális és környezetvédelmi célok

Őri Alapítvány (1997)

Parola, 1.

Citizen Education, Municipal Development and Local Democracy in Norway

Three case studies. The Ideas Bank Foundation

Paaby, Kirsten (2011)

- Case Study 1: Sagene – Democracy Not Only for Initiated;
- Case Study 2: Value-based Development with Citizens in Oevre Eiker
- Case Study 3: Svartlamon – The Neighbourhood That Refused to Die

Hope grows in the garden

17 worldwide goals and local practices
Paaby, Kirsten (2017)

Pedagógusok mentálhigiénés állapota,

különös tekintettel az iskolai értékátadást, egészségfejlesztést és problémakezelést befolyásoló dimenziókra

Paksi Borbála és Schmidt Andrea (2006)

Új Pedagógiai Szemle, 56 (6): 48–64.

Társadalmi részvétel

Bevezetés a helyi önkormányzati képviselők számára

Pallai Katalin, Dr. (2010)

Polgármester Akadémia. Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, Budapest

Civilek a társadalmi párbeszédben

Hogyan válhatunk konstruktív partnerekké? (Az önkormányzatok és az aktív részvétel technikái)

Pallai Katalin (2011)

Parola, 4

Egy elgondolkodtató lista ...

az akadályok, amelyek gátolják a társadalmi szektorok közötti párbeszédet és közös cselekvést

Partnerség-műhely Tatabányán (1996)

Parola, 3

Társadalomlélektan és társadalmi valóság

Pataki Ferenc (1977)

Budapest, Kossuth Könyvkiadó

Bölcs „laikusok”

– Társadalmi részvételi technikák a demokrácia szolgálatában

Pataki György (2007)

Civil Szemle, 2007/3–4: 144–156

Részvétel – akció – kutatás

Magyarországi tapasztalatok a részvételi-, akció- és kooperatív kutatásokból

Pataki György és Vári Anna szerk. (2011)

Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Kutatóintézet, Budapest, 211 oldal

Deep Adaptation

Pataki György ökológus közgazdásszal Dudok Dávid beszélgetett a Deep Adaptation (Mélyalkalmazkodás) mozgalomról. (2022) A beszélgetés átíratát Dudok Dávid készítette. Elhangzott a Közösségfejlesztők Egyesülete évi Közösség konferenciáján, Kunbábonyban.

Parola, 4

Egyesületek működésének (Nógrád) megyei tapasztalatai 1983-tól napjainkig

Pálinkás Sándorné (1990)
Parola, 1

Intenzív Gazdaiskola Csitáron
Pálinkás Sándorné (1990)
Parola, 2.

Közösségfejlesztés Nógrád megyében
Pálinkás Sándorné (1990)
Parola, 2.

Önmagától meginduló cselekvés?
Közösségfejlesztés nógrádi településeken
Pálinkás Sándorné (1990)
Vercseg Ilona interjúja. Kultúra és közösség, 1990. 3:123–138. o

Vállalkozó önkormányzat:
Ságújfalu önálló település 1991. január 1-től. Szentés Attila polgármesterrel beszélget
Pálinkás Sándorné
Pálinkás Sándorné (1991)
Parola, 2

Angol-magyar közösségi munkások konferenciája Szécsényben
1993. március 18–26-án
Pálinkás Sándorné, Vercseg Ilona (1993),
Parola, 1.

Nógrád Megyei Közösségszolgálat
Pálinkás Sándorné (1993)
Parola, 5.

A helyi önállóság feltételei az irányítás területi rendszerében
Pálné Kovács Ilona
In Államigazgatás, terület- és településpolitika. Szerk. Ádám Antal–Farkas Károly. Pécs,
MTA Regionális Kutatások Központja, 1985. 173–184. o

A határok kibővítése
Pemsel, Sue (1995)
(A cikk először egy York megyei lapban jelent meg. A Szerző a Red Water Arts elnevezésű művészetpedagógiai szervezet vezetője. A Szerk.) Nemzetközi művészeti csereprogram, vendégségben a Hajdú-Bihar megyei Közösségfejlesztők Egyesülete. A cikket fordította Csatornai Zsófia
Parola, 1.

A szolidaritás etikája
– Az egyházak felelőssége, hitelessége és botránja
Perintfalvi Rita (2017)
Előadás az évi Közösség konferencián
Parola, 4
Közösségszervezés és társadalmi tervezés

Perlman, Robert és Arnold Gurin (1993 [1972])

Fordította Szombatiné Mihályi Zsuzsa. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 139 o

Eredeti kiadás: uők (1972): Community Organization and Social Planning.

John Wiley & Sons, Inc. and The Council for Social Work Education, New York.

Miért éppen Istenkút?

Lakossági összefogás iskolabezárás ellen

Peták Péter (2003):

Parola, 1-2

filmes esettanulmány: A hely szelleme – Miért éppen Istenkút?!

Szerkesztő-rendező: Kovács Edit és Péterfi Ferenc. Operatőr Nagy Attila János.

Vágó Arolod Imre és Sályi Zoltán.

Az istenkúti Remete Rádió

Peták Péter (2004)

Parola, 4

Szomszédságban – zárókonferencia

Peták Péter (2005)

Istenkúti Közösségért Egyesület,

Pécs.

Az érdekvédelem dinamikája

Peták Péter (2010)

Parola, 2

Közösségszervezés

Peták Péter (2011)

Parola, 2.

Állampolgári mozgalom egy NATO-radar építése ellen. Összefoglaló a pécsi Tubes- ügyről

Peták Péter (2012)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest

Parola, 2

Szervezz és szerveződj!

Közösségszervezők elemzik megnyert ügyeiket és a közösségszervező folyamatot

Peták Péter (szerk.) (2017)

A Civil Kollégium Alapítvány 2016-2017-es közösségszervező programjának zárótanulmánya. Szövegeikkel hozzájárultak: Bálint Mónika, Csordás Anett, Giczey Péter, Horváth-Kertész Balázs, Horváth Ferenc, Kiss Anna, Kapitány Imola, Konkoly-Thege Júlia, Lintényi Levente, Makula Réka, Molnár Ágnes, Peták Péter, Schanz Judit, Sebály Bernadett, Szép-Magyar Ágnes, Varga Máté

Közreműködő szervezetek: Civil Kollégium Alapítvány; A Város Mindenkié Pécs (AVM Pécs), Civil Kotta; Civilkalász; Haladjunk Csoport; Közmunkás Mozgalom a Jövőért (KMJ); Lépjünk, hogy léphessenek Egyesület; Maradjanak a fák a Rómain;

Mátészalkaleaks.; Natív Csoport – Zöldellő Debrecen.; Szegedi LGBT Közösségért Csoport.; XXI. Századi Roma Nők Országos Egyesülete
Előzetes: Parola, 2018/1

Suba a subához, guba a gubához?

Az áthidaló társadalmi tőke, avagy a közösségfejlesztés új programja
Peták Péter (2018)
Előadás, elhangzott az évi Közösség konferencián.
Parola, 3

25 éves a szociális és közösségi képzés a Pécsi Tudományegyetemen

Pécsi Tudományegyetem
Nemzetközi konferencia, Pécs, 2017. április 6-7. Program.
Parola, 2

Hogy rátaláljunk a helyi közösségek hangjára

– A kisközösségi rádiók esélyeiről
Péterfi Anna – Péterfi Ferenc
Kiadja az Alkalmazott Kommunikációtudományi Intézet, Budapest, 2009. február, 39. szám

Nyilvánosság-öntevékenység-animáció

Péterfi Ferenc (1987)
Országos Közművelődési Központ, Budapest. 57 o

Helyben, nyilvánosan

Gondolatok a helyi társadalom – helyi tájékoztatás és nyilvánosság kapcsolatáról
Péterfi Ferenc (1989)

Helyi cselekvés

Péterfi Ferenc (1990)
Hogyan kell egyesületet alakítani? Hogyan lehet egy település önállóságát visszaállítani?
Hogyan indítsunk helyi újságot? Hogyan lehet helyi népszavazást kezdeményezni?
Parola, 1

A fejlesztői munka esélyei és irányai városokban

Péterfi Ferenc (1990)
Parola, 1
további megjelenés: Kultúra és közösség, Közösségfejlesztés tematikus szám. 1991/4: 96-99

Segítő kapcsolat. Mire szerveződik a Közösségfejlesztők Egyesülete?

Péterfi Ferenc (1990)
Parola, 1

A helyi önkormányzatok segítése Lengyelországban

Péterfi Ferenc (1990)
Parola, 1.

Vissza az iskolákat! Szirák

Péterfi Ferenc (1990)
Parola, 2

Függetlenség és együttműködés. Szakértők és társadalom.
Péterfi Ferenc (1990)
Parola, 3.

A rendszerváltás folytatódik. Az önkormányzatiság eszméje
Péterfi Ferenc (1990)
Parola, 4

Közösségi iskolai program Magyarországon
Péterfi Ferenc (1991)
Parola, 1

Védjük meg a hazai frekvenciákat!
Péterfi Ferenc (1991)
A közösségi rádiózásról: Konferencia 1991. szeptember 5-6
Parola, 3.

A helyi cselekvés - alapítvány létrehozása
Péterfi Ferenc (1991)
Parola, 1.

Hogyan pályázzunk?
10 jótanács pályázatok készítéséhez
Péterfi Ferenc (1991)
Parola, 4

A közösségi rádiózásról
Péterfi Ferenc (szerk.) (1992)
Fordította Herboly Edit és Hámori Zia. Sajtó alá rendezte Mátyus Alíz.
Közösségfejlesztők Egyesülete, Parola füzetek,
Budapest. 82 oldal

Civil Rádió – Budapest
Péterfi Ferenc (1993)
A közösségi rádióadó működésének előkészítésben résztvevők: Brüll Edit (Nyitott Képzések Egyesülete), Berek Péter (Lágymányosi Közösségi Ház), Csanádi László (Mikroton Diákrádió), Gosztonyi Géza (Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete), Geist Gábor és Rapi István (XIII. ker. Ifjúsági Iroda), Huszerl József (Közösségi Kapcsolat Alapítvány), Jónás István (Magyar Rádió), Kaposvári Anikó (Tinédzser Tanácsadó Iroda), Kelemen Árpád (Újpalotai Szabadidő Központ), Péterfi Ferenc (Közösségfejlesztők Egyesülete), Tárkányi Ákos (Háló katolikus kisközösségek hálózata)
Parola, 1.

A helyi rádiózásról: Kábelrádió Veszprémben

Péterfi Ferenc (1993)
Parola, 1.

A közösségi médiahasználat szakértőinek képzése

Projekt-elképzelések
Péterfi Ferenc (1993)
Parola, 4.

A hőkorszak vége

A magyarországi kábítószer-problémákról
Péterfi Ferenc (1993)
Az Egészséges Ifjúságért Alapítvány sajtókonferenciájának előszava
Parola, 4

A civil társadalmi szervezetek ereje minden demokrácia jellemzője

Péterfi Ferenc (1995)
Szeminárium „A függetlenségtől a partnerségig” címen, a NIOK, a Kurázi és az Európa Ház Alapítvány szervezésében. A cikkben a CIVICUS képviselőjében Marschall Miklós előadásának összefoglalása olvasható
Parola, 4

A közösségi fejlesztőmunka képzése

Péterfi Ferenc (1996)
Konferencia a Corvin téren. Előadók, sorra kerülésük rendjében: Vercseg Ilona, Hegyesi Gábor, Gosztonyi Géza, Horváth Izidorné, Szokolay Örs, Csider Sándor, Sári Mihály, Gombos József, Szokoly Mária
Parola, 4

Az önkéntesség újjászületése

Péterfi Ferenc (1997)
Szentendrén tanácskoztak a nonprofit szektor külföldi és hazai képviselői, a Hálózat a Demokráciáért Program és a Nonprofit Pénzügyi Központ szervezésében. Az előadók, felszólalásuk rendjében: Göncz Árpádné, James A. Dzierwa, Zám Mária, Kuti Éva, Elisabeth Hoodles, Josefina Fernandez i Barrera, Martha Ramon, Sara Moose, Sandy Berglund. Az előadók és témáik bemutatása. Összefoglaló egy szentendrei konferenciáról
Parola, 1.

Esélyteremtés a helyi cselekvésre

– Közösségi Alapítványok Angliában és az Egyesült Államokban
Péterfi Ferenc (1997)
Parola, 2.

A helyi nyilvánosságot szervező módszerek

Péterfi Ferenc (1998)

IX. fejezet. In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998 és 2001): Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet és Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 169–171. oldal.
Közösségi

A bevásárlóközpontok a közösségfejlesztő szemével

Tervezés, fejlesztés és működtetés a helyiekkel együtt

Péterfi Ferenc (1998)

Parola, 2-3

Szabadon. A szabad, közösségi rádiózás lehetőségei Magyarországon

Péterfi Ferenc állította össze és szerkesztette (1999)

Szerzők Cs. Kádár Péter, Giczey Péter, Péterfi Ferenc,

Thuróczy Gergely, Weyer Balázs. A szöveget gondozta: Thuróczy Gergely, angol fordítás: Bethlenfalvy Bálint. Kiadja a Szabad Rádiók Magyarországi Szervezete, Budapest, 1999. 70 oldal

A kötetben részleteket idézünk az AMARC (Association Mondiale des Radiodiffuseurs Communautaires, a Közösségi Rádiók Világszövetsége) képzési kiadványából, továbbá – elkülönített szedéssel – a Szabad Rádiók Magyarországi Szervezetének 1998 márciusában Kunbáonyban rendezett szakmai szemináriumán elhangzott kerekasztal-vitából

Meddig „hallatszik” a Toronyhír?

A főváros első független, helyi folyóiratát az Újpalotaiak Baráti Köre Egyesület alapította. 12 év után bekövetkezhet a Toronyhírzárlat?

Péterfi Ferenc (2000)

Parola, 4.

Egy felreépített, de meg nem valósított ötlet:

A „Szépülő házak” program: helyi munkanélkülieknek helyi munkát!

Péterfi Ferenc (2002)

Parola, 1

A romák társadalmi részvételének megerősítése közösségi fejlesztőmunkával

Péterfi Ferenc (2002)

Parola, 1

Szétfeszített horizont

Belső erőforrásból intézményeket építeni. '70-es évek vége, Budapest-Újpalota

Péterfi Ferenc (2002)

Parola, 3.

Hogyan fogjunk hozzá?

Végiggondolandó kérdések kisközösségi rádiók elindításához

Péterfi Ferenc (2002)

Parola, 3.

A Napklub fénye és a napfény íze – a Józsefvárosban

Péterfi Ferenc (2002)

A Nap Klub Alapítvány 10 évre megtervezett közösségi programja
Parola, 4

A VFC LEADER program felmondása

Péterfi Ferenc – Huszerl József (2004)

Levél Riz Gábornak, a B.-A.-Z. megyei Közművelődési Intézet igazgatójának, Miskolc.
Parola, 1

Micsoda demokrácia?

Társadalmi finom szövet – civil társadalom

Péterfi Ferenc (2004)

Parola, 2

A közösségi akarat esélyeiről

'70-es évek, Budapest-Újpalota. Társadalmi részvétel

Péterfi Ferenc (2004)

Parola, 3.

Az állampolgári részvétel és a közbizalom gyorsmérlege

Péterfi Ferenc összeállítása (2005)

Készítette a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztálya 2005. szeptember 19.-e és 25.-e között, a Közösségi kezdeményezéseket támogató hálózat tagjainak közreműködésével

Parola, 3

Közbizalom 2006

Péterfi Ferenc (2007)

Készítette a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztálya 2006. szeptember 15.-e és 30.-a között az Állampolgári Részvétel Hete keretében

Parola, 1.

A Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat fél éve (2007)

Péterfi Ferenc (2008)

Átfogó jellegű ismertetés és a hálózat munkájának bemutatása

Parola, 1.

Kirekesztés vagy részvétel?

Péterfi Ferenc (2008)

Társadalmi-közösségi tervezés települési és kistérségi szinteken, 2008. február 5-6. Konferencia összefoglaló a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Közösségfejlesztési Osztálya által a Budai Vigadóban szervezett konferenciáról

Parola, 1.

Közéleti aktivitás – lokális és európai identitás

Péterfi Ferenc (2008)

Készítette a Közösségfejlesztők Egyesülete és a Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztálya 2007. szeptember 15-e és 30-a között. Kérdőív az állampolgári részvételről, 2007. Állampolgári Részvétel Hete
Parola, 1.

Érdekképviselet, érdekvédelem, hatalomkontroll – mivégre?

Péterfi Ferenc (2009)

Részlet. A tanulmány teljes terjedelmében a Civil Szemle 2009/1-2. számában olvasható
Parola, 2010/2.

A közbizalom és a részvétel helyzete Magyarországon 2008 őszén

A kutatás összegzése, elemzése

Péterfi Ferenc (2009)

Parola, 1

20 éve... Gondolatok, kérdések a 20 éve alakult Közösségfejlesztők Egyesületének ünnepi találkozásán

az elmúlt időkről és a most látható jövőről

Péterfi Ferenc (2009)

Előadás

Parola, 4

Példátlanul alacsony szinten a közbizalom

Gyorsjelentés, 2009

Péterfi Ferenc (2010)

Parola, 1.

20 éve indultunk! A Parola 20. születésnapja

Péterfi Ferenc (2010)

Parola, 1.

Részlet Péterfi Ferenc: Érdekképviselet, érdekvédelem, hatalomkontroll – mivégre? című tanulmányából

Péterfi Ferenc (2010)

Parola, 2

Tervezz! Bátran! Közöd van hozzá!

Városmegújítás közösségi részvétellel

Péterfi Ferenc (2010)

Projektismertető. Városmegújítási program: Miskolc-Avas; Debrecen-Nagyerdő

Parola, 4

A rendszerváltás előszelében alakult, de mára már felnőtté vált

Péterfi Ferenc (2010)

20 éves a Zalai Falvakért Egyesület. Interjú Szeder-Kummer Máriával, az egyesület titkárával. Civil Szemle, 2010/4: 84-90

Közbizalom 2011, a kutatás összefoglalójával

Péterfi Ferenc (2012):

Közbizalom 2012. Összefoglaló

Péterfi Ferenc (szerk.) (2013)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 2013

A közművelődési szakemberek lehetséges integrációs tevékenységéről

Péterfi Ferenc (2013)

„A társadalmi integrációt segítő feladatokra különösen alkalmasak lehetnének a szociális és közösségi művelődési szakemberek, de akár az egyházak körüli világi aktivisták is; vagy csak egyszerűen egy közösség spontánul kialakult – és felkészített – karizmatikus szereplői, civil szervezeti aktivistái, leginkább mindezek hálózata.”

Parola, 1

Mi lenne, ha ...:

Ha Magyarországon magas lenne a bizalmi index, a közbizalom erős lenne

Péterfi Ferenc (2013)

Parola, 2

Zsóka vár – Inspirál

Egy városmegújító program útkeresése a szomszédsági együttműködések megteremtésére.

Péterfi Ferenc (2013)

Parola, 2.

Könyvajánló. Maróti Andor: A nélkülözhetetlen kultúra.

Péterfi Ferenc (2013)

Parola, 4.

Mélyponti stagnálás – Közbizalom 2013

Péterfi Ferenc (2013)

Közösségfejlesztők Egyesülete Közösség Adattár. Az oldalon megtalálható a kutatási összefoglaló is

Kamera a közösség kezében

Péterfi Ferenc (2014)

Parola, 2

Kezdetek; A közösségfejlesztés városokban; SZÖVETSÉG A Közösségi Részvétel Fejlesztéséért

Péterfi Ferenc (2014)

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal

Péterfi Ferenc jegyzete a Faluházakról,

Lóránt József köszöntője a Zalaszentlászlói Faluház fennállásának 30. évfordulójára rendezett ünnepségen (2015): Hogy volt ...

Parola, 1

Közösségi tervezéssel a városok-városrészek megújulásáért

Péterfi Ferenc (2015)

Civil Szemle, 2: 39-55

Közbizalom 2014

Péterfi Ferenc (2015)

Állampolgári Részvétel Hete

Parola, 1

Párbeszéd a szolidáris szomszédságért

Közösségfejlesztés Újpalotán a Zsókavár lakónegyed szociális városrehabilitációs programjában

Péterfi Ferenc és az Inspirál Közösségfejlesztő Csoportból Boda Kitti és Tóth Vivien (szerk.) (2015)

Tartalom:

- Elindulás
- Az újpalotai program eredetileg terezet tartalmáról
- Szomszédok vagyunk!
- Közösségi tervezés
- A közösségfejlesztés, a segítő beavatkozás szerepe
- Közösségi kertek a lakótelepen
- A szomszédsági munka fókuszai
- Kezdeményezés – önállósulás – érdekérvényesítés
- Lakásszínház a panelszobákban
- Közösségi video – közösségi színház Újpalotán
- Zsókavár Információs Iroda – AGORA, azaz tető az együttlét felett
- Képzés – érdekérvényesítés: rajtunk múlik!

Kiadta a Közösségfejlesztők Egyesülete Budapesten, 2015. 17 oldalon

- Péterfi Ferenc (2015): Megjelent! Párbeszéd a szolidáris szomszédságért. Közösségfejlesztés Újpalotán a Zsókavár lakónegyed szociális városrehabilitációs programjában. Parola, 4.

Megjelent! Civilek hatalma – a politikai tér visszafoglalása

Péterfi Ferenc (2016)

A kötet a Noran Libro Kiadónál jelent meg, szerzői: Ágh Attila, Antal Attila, Bíró Endre, Kerényi Szabina, Kuti Éva, Lehotai Orsolya, Nagy Ádám, Oross Dániel, Péterfi Ferenc, Sebestény István, Torma Judit, Tóth Fruzsina, Varga Áron és Zsolt Péter

Parola, 4

Súlyok és ellensúlyok aránytalansága

– A civil társadalom esélyei az egyensúlyát veszített és bizalomhiányos társadalomban

Péterfi Ferenc (2016)

Tanulmány. In A civilek hatalma – a politikai tér visszafoglalása című kötetben, amely a Noran Libro Kiadónál jelent meg 2016-ban Budapesten, szerkesztette Antal Attila

A közbizalom újraépítésének esélyei a helyi társadalomban

Péterfi Ferenc előadása

Péterfi Ferenc (2017)

25 éves a szociális és közösségi képzés a Pécsi Tudományegyetemen

Parola, 2

1968. Mi történt és milyen változások indultak el 50 éve?

Péterfi Ferenc (2018)

A párizsi diáklázadásoktól máig. Vendégünk volt dr. Hahner Péter történész, a téma szakértője

Parola, 2

A hely szelleme Wekerlén

Nyilvános reflexió az évi Nyári Egyetemen

Péterfi Ferenc (2018)

Parola, 3

Elérhető és átélhető! 25 éve szól a Civil Rádió

Péterfi Ferenc (2018)

Civil Szemle 2018/3: 23-38

Épülés és fejlődés

– A közösségfejlesztés első hazai intézményeinek történetéből

Parola, 3

Párbeszéd – az egyetlen esély, Wekerle

Péterfi Ferenc (2020)

Romhányi András interjúja Péterfi Ferencsel

Parola, 2

Hatalom és közösség – fogalommagyarázatok. Empowerment

Péterfi Ferenc (2021)

Parola, 2

Nézetkülönbség az ún. önrendelkezési minimum kapcsán.

Péterfi Ferenc (2021)

Parola, 3

A felépülés és/vagy beépülés esélyeiről

Fejezetek a közösségfejlesztés magyarországi történetéből

Péterfi Ferenc (2022)

Parola, 1.

Első megjelenés: Szociálpedagógia, 18/2021

Az Egész és a Rész viszonyáról

– A 2022. évi Nyári Egyetem nyitó, vitaindító előadása a közösségfejlesztés mai helyzetének átfogóbb megvitatása érdekében

Péterfi Ferenc (2022)
Parola, 3.

Újra együtt

Péterfi Ferenc (2022)

Kígyós Bori képzőművész, designer kiállítása a Dombóvári Művelődési Ház Majoros Galériájában

Parola, 4

A Máltai Szimfónia

Péterfi Ferenc (2022)

A Máltai Szeretetszolgálat szociális programja, amely a zenét eszközként használja annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű, iskolai problémákkal küzdő gyermekek társadalmi beilleszkedését segítse

Parola, 4

Helyben, nyilvánosan

– A helyi nyilvánosság elméleti megközelítése, jelentőségének összefoglalása

Péterfi Ferenc (2023)

Parola, 1

Bogárd és Vidéke– egy kistérségi hetilap 33 éve

Péterfi Ferenc (2023)

Parola, 1.

Panelidentitás. Közöségteremtésről, civil akaratról

Péterfi Ferenc (2023)

HVG 2023. május 25

A Felzárkózó települések program

– Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Péterfi Ferenc (2023)

A MMSz domináns szakmai fejlesztő és segítő szerepet tölt be a Felzárkózó települések programjában

Parola, 2

Volt egyszer egy nyitott ház

E címen tartott szeptember 23-án egy kerekasztal-beszélgetést a Dombóvári Tinódi (Művelődési) Ház a 'Kultúrházak éjjel – nappal' rendezvénysorozat részeként

Péterfi Ferenc (2023)

A program megemlékezett Balipap Ferencről, aki a művelődési házak tevékenységét megújító hajdani mozgalom egyik kulcsszereplője, a dombóvári intézmény igazgatója volt. Ő éppen ezen a napon lett volna 75 éves

Parola, 3

Városfejlesztés – városmegújítás: a közösségfejlesztés egyik meghatározó szakmai területe

A városokban zajló közösségi fejlesztőmunka sajátosságai és példái

Péterfi Ferenc (2023)
Parola, 4.

Civil Szelfi – egy város civil társadalmának feltérképezése.

Péterfi Ferenc (2023)

A pécsi Közösségi Alapítvány kutatását Tistyán László szociológus, alapító és kurátor mutatja be, s Péterfi Ferenc összegzi
Parola, 4.

Activism that Makes Sense: Congregations and Community Organization

Pierce, Gregory F. Augustine (1984)

ACTA Publications, Chicago, Illinois, 1984

Magyar kiadás: A gyülekezet és a közösségszervezés (2022).

Fordította: Kalmár-Nagy Éva. Kiadja a Civil Kollégium Alapítvány Budapesten,
133 oldalon

Pillantás a jövőbe – A Looking Glas-módszer

(Forrás és fordító nélkül, 1998)

Parola, 2-3.

Faluszépítő és művelődő egyesületünk szerepe Ságújfalu életében

Pinczés Rudolfné Kiss Klára (1991)

Kultúra és közösség, 1991/4: 91-95. Közösségfejlesztés tematikus szám

Városvédő fiatalok

Pinczés Rudolfné Kiss Klára (1993)

Saját kezükbe vették a kezdeményezést. Pályázati úton elnyert tábor a Káli medencében. Megalakult a Budapesti Városvédő Egyesület Ifjúsági Tagozata. Parola, 6.

Községi kalendáriumok Ságújfalun

Pinczés Rudolfné Kiss Klára (1995)

Parola, 2

Ifjúsági vállalkozás Salgótarjánban: Kós Károly 4H klub.

Pintér Kovács Katalin (1995)

Parola, 2

Making spaces for community development

Pitchford, Michael (with Paul Henderson) (2008)

Making spaces for community development offers an account of the key changes to the context and practice of community development since the 1970s, told through the experiences and insights of a group of highly experienced practitioners..The Policy Press (in association with Community Development Foundation University of Bristol), Bristol

Családi vállalkozásból országos szervezet

A FILIA Alapítvány és a Pantacoop

Pocsajiné Fábián Magdolna interjúja (1991)

Parola, 1

Maszek mozi kálváriája

Pocsajiné Fábián Magdolna (1991)

Interjú Tőkés Gyulával, a Karádi Mozi vezetőjével

Parola, 1

Párizs-Meaux öt tételben: Francia kapcsolat

Békés megyei közösségfejlesztők 10 napos tanulmányútja

Pocsajiné Fábián Magdolna (1991)

Parola, 3.

Összefognak a civilek: amikor már senkire sem számíthatunk, mindenre kell számítanunk

Pocsajiné Fábián Magdolna (1994)

Civil Szervezetek Regionális Találkozója. Békés, Csongrád és Bács-Kiskun megyéből mintegy 80 szervezet 150 képviselője találkozott Békéscsabán február 5-6.-án

Parola, 1.

Egy elfelejtett falu helyi társadalmának felélesztéséről. Furugy

Pocsajiné Fábián Magdolna (2002)

Parola, 1

Közösségfejlesztés Békés megyében

Pocsajiné Fábián Magdolna (2014)

65-69. o. In: A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal.

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján is:

A kisközösségek gazdasági mozgástere

Pogátsa Zoltán (2022)

Előadás az évi Közösség konferencián. Moderátor: Oláh Roland. Az előadás átiratát Dudok Dávid készítette.

Parola, 4

Participatory Research in Action in Lithuania

Povilūnas, Arūnas (2008)

In Brake, R. & Deller, U. 2008, pp. 180-203

A Civil Kollégium Alapítvány kampányai a járványhelyzetben

Pozsgai Rebeka (2020)

Parola, 3-4

A csoportos problémamegoldás segítése

Pósfay Péter (1992)

Parola, 4

Ami összeköt, avagy egy francia kapcsolat

Pósfay Péter (1994)

Parola, 6

Kistérségi együttműködést segítő fejlesztési folyamat

Pósfay Péter (1995)

Parola, 2

A civil egyesületek és társaskörök nyugat-magyarországi randevúja

1995. november 11-12.-én, Győrújváron

Pósfay Péter (1995)

A találkozót négy témakör megbeszélése köré szervezte a Vas Megyei Közösségszolgálat: Intézmények társadalmasítása; Gyermek a demokráciában – demokrácia a gyermekek által; Helyi nyilvánosság – térségi együttgondolkodás; és a CET Civil Erőforrásfejlesztő Társaság

Parola, 5

Baráti körtől a térségi összefogásig

Győrújvár és a környező három település, Hegyhátszentpéter, Petőmihályfa és Andrásfa összefogása faluház építésére

Pósfay Péter (1995)

Parola, 1

Civil szervezetek Vas megyében

Pósfay Péter (1996)

Parola, 2

Együtt tervezve a közös jövőt

Pósfay Péter (2008)

Esettanulmány. (Összefoglaló gondolatok Nádassd fejlesztési koncepciójának elkészítéséről.)

Parola, 2

A Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat (KÖZTÁMHÁLÓ) jövője

Pósfay Péter (2010)

Parola, 2

Kavicsdobálás. Szubjektív múltidézés tanulságokkal Vas megyéből

Pósfay Péter (2014). A Vas Megyei Közösségszolgálat fejlesztő munkája. 59-64. o

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest 176 oldal

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Borbála Ifjúsági Népfőiskola és Segítőház:

Munka és tanulás, közösség és szolidaritás

Pörös Béla (1992)

A pécsi Ifjúságért Egyesület és a Borbála Ház

Parola, 3.

Városrészek rehabilitációja Pécs körzetében

Pörös Béla (1997)

A nemzetközi együttműködési projekt teljes címe: A helyi önkormányzat, a települési rész-önkormányzatok és a helyi közösségek kooperációja a szociálisan és fizikailag leépült

városrészek, lakóterületek rehabilitációjában

Parola, 2-3.

A magyarországi Egyesületek címtára a reformkortól 1945-ig

Vidéki egyletek -és körök 1–3

Pór Edit szerk

Bp. Művelődéskutató Intézet, 1988. 413 oldal

proHáló – szellemi műhely, ahová jó tartozni!

(2003-tól működő hálózat) Partnerség fejlesztése – hálózatépítés – közösségfejlesztő folyamatok – szektorok közötti együttműködés

A hálózat időszaki kiadványa a pHÉrték. Számai itt érhetők el:

Az egyes lapszámok a csatolt fájl megnyitásával olvashatók!

Public Art – Köztéri művészet

A Magyar Képzőművészeti Egyetem Intermédia tanszékének kutatási honlapja

Making Democracy Work: Civic Tradition in Modern Italy

Putnam, Robert D., Robert Leonardi and Raffaella Y. Nanetti (1993)

Princeton University Press, Princeton

A prosperáló közösség. A társadalmi tőke és a közélet

Putnam, Robert (1993[2004])

Fordította Varga Tamás

Parola, 2004/3

Social Capital and Civil Society

Putnam, Robert D. (2000)

Faluszervezők képzése Nógrád megyében

Radácsi László (1991)

1990. november – 1991. március. Kultúra és közösség, közösségfejlesztés tematikus szám, 1991/4: 105-107

Együttműködés a tervezésben, döntéshozatalban és a megvalósításban

Radácsi László dr. (2005)

Részletek a Szerzőnek a fenntartható fejlődés magyar stratégiájához készült háttér tanulmányából, 200. július, Budapest. Szerk: Péterfi Ferenc

Parola, 3-4

A tanúságtétel vasfüggöny

– gondolatok a Pinka-partról, lejegyezte a pinkamindszenti művelődésszervező-katalizátor.

Rajner Ágota (2023)

„Jelenleg a jószándék, a kreativitás, a humorérzék és a helyi identitás tartja életben a falut.” Parola, 2.

Számunkra a politika érdekérvényesítés. Az Élő Újság

Rácz Éva (2023)

Parola, 1

Bemutatkozik a RECIPROK

RECIPROK Civil Információs és Programfejlesztő Központ (1997)

Parola, 2-3

Rendszerszint Országos Közösségfejlesztő Műhely (2022)

„Szerintünk az ügyek tartós megoldásához rendszerszintű orvoslás szükséges. Ezek érdekében a Rendszerszint igyekszik erősíteni a kohéziót az alulról szerveződő, helyi ügyeikért küzdő civil csoportok, az elégedetlen állampolgárok, és az intézményesült érdekérvényesítő szervezetek között, miközben velük együtt keresi a választ arra, hogy mi a tünetek valódi oka, s mi a módja az állapot javításának.”

Szövetkezetfejlesztési tanfolyam közösségi munkások számára

Reynolds, Judith (1993)

(Tervezet) Parola, 3.

Előadás az angol-magyar szövetkezetfejlesztési tanfolyamon,

1994. április 18-22

Reynolds, Judith (1994)

In Vercseg Ilona beszámolója a tanfolyamról

Parola, 2.

Közösségi gazdasági fejlesztés

Szövetkezetek, közösségi vállalkozások, hitelszövetkezetek, fejlesztési trösztök az angliai Devon megyében.

Reynolds, Judith (1997)

Parola, 2-3. [/](#)

Egy települési – közösségi összefogás esélyei Pest megye egyik kisvárosában

Rédei Ágnes (2003)

Parola, 1-2

Az élhetőség kulcskérdései

Rist Lilla és Tosics Iván (2023)

A városfejlesztés hatásköri és fejlesztési lehetőségei ma a város és környezete, az élhetőség, a népességnövekedés, a forrásigényes tervek versus szegény önkormányzatok

és más lényegi kérdések terén. Másodközlés. Első megjelenés: Szentendre és Vidéke, 2023. augusztus 9.
Parola, 4

A helyi közösségek mozgósítása

Ronnby, Alf (1996)
Fordította Nizák Péter
Parola, 2.

Roma Büszkeség Napja

– 2023. október 14. Budapest

„Az ikonikus esemény első megrendezésének tizedik évfordulóján közel negyven szervezet fogott össze, hogy néhány év szünet után újra alkalmat teremtsenek a roma identitás méltóságteljes megélésének. A rendezvényt egyben méltó emléket szeretnének állítani Setét Jenő polgárjogi vezetőnek, a Roma Büszkeség Napja (RBN) egykori létrehozójának is.”

Méltóságot a romáknak Mozgalom; Új Roma Innováció Alapítvány szervezési részletek és program

A MÉRCE tudósítása:

- Bernáth Lackó, Juhász-B. Kincső és Kiss Soma Ábrahám: „Egy Magyarország, ide tartozunk!” Ilyen volt az idei Roma Büszkeség Napja. MÉRCE, 2023.10.14

Roma Női Civil Díj (2023)

A 2022-ben alapított díj keretében másodszor adta ki a közösségi aktivizmusban kiemelkedő roma nőknek a díjakat a Civil Kollégium Alapítvány (CKA) Roma Munkacsoportja, az általa szervezett véleménynyilvánító kérdőív javaslatainak eredménye alapján. 2023-ban a CKA Somnakuni Luludyi (Aranyvirág-díj) Szakmai díját Bitó-Balogh Zsannett nagykállói aktivista, a Zsúri díját a kecskeméti Somogyi Tímea Anna szociológus, a Közönségdíjat pedig az ukrán menekülteket segítő budapesti aktivista, Szécsi Magdolna szociális munkás kapta

- CKA Facebook november 30. „Ez az elismerés nem csupán egy díj, hanem egy üzenet is arról, hogy a roma nők kiemelkedő hozzájárulása a civil társadalomhoz elismerést és figyelmet érdemel.”
- Hidvégi Attila (2023): Átadták az idei Aranyvirág Roma Női Civil díjat. RomNet, 11.18.
- CKA november 30. Még pár szó az Aranyvirág Roma Női civil díjról. „Ez az elismerés nem csupán egy díj, hanem egy üzenet is arról, hogy a roma nők kiemelkedő hozzájárulása a civil társadalomhoz elismerést és figyelmet érdemel.”
- Ünnepélyes díjátadó 2023. november 17.-én Budapesten. A Civil Kollégium Alapítvány a Benczúr Hotel termében rendezte ezt az ünnepséget, amelyen a zsúri tagjai ünnepélyes gálaműsor keretében adták át a díjakat a kiválasztott jelölteknek

Parola, 4

Esetlegesség, irónia és szolidaritás

Rorty, Richard (1994 [1989])
Jelenkor, Pécs. [/](#)

Eredeti kiadás: uő (1989): Contingency, Irony, and Solidarity. Cambridge University Press, Cambridge

Közösségi Kertek

Rosta Gábor (2010)

Parola, 4

Community organisation: Theory, principles and practice.

Ross, Murray G. (1955)

New York, Harper and Brothers, 1955. p 239. See *Social Work*, Volume 1, Issue 2, April 1956, Pp 122–123

Three Models of Community Organization Practice

Rothman, J

In *Social Work Practice* 1968. New York, Columbia University Press

A közösségi beavatkozás megközelítései

Rothman, Jack (2002 [1995, 1968])

Az 1968-ban bemutatott „három modell” rendszerének újraserkesztett, javított változata.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola füzetek. Budapest. 49 oldal

A mű eredeti címe: Jack Rothman, „Approaches to Community Intervention”, in Jack Rothman, John L. Erlich, John E. Tropman, and Fred M. Cox, eds., *Strategies of Community Intervention*, 5th edition, Itasca, IL: F. E. Peacock, 1995, pp. 26-63.

Fordította Varga Tamás. A kötetet sajtó alá rendezte Varga A. Tamás.

Az én iskolám. Siójut

Róka Gyula (1990)

Parola, 3

Önkéntes munka a Keleti Pályaudvaron. Hajvágás menekülteknek

Rózsa Magdolna (2019)

Parola, 1

Hihetetlen, mégis szól a rádió – Szombathelyen

Rózsa Tamás (1995)

Parola, 4.

Összefoglaló a Grundtvig cserelátogatási program keretében Skóciában tett látogatásról

Sain Mátyás (2012)

2012. június 14-15- Glasgow, Skócia. A TÁMOP 5.1.3. program 1. konzorciumának partnerei a Scottish Community Development Centre, a strasbourgi Association of Local Democracy Agencies (ALDA), valamint a barcelonai Cooperativa Estrategias de Transformación Comunitaria Sostenible (ETCS). A nagyvárosi szegénység és a közösségfejlesztés Glasgow-ban

Parola, 4

Mini segédlet a közösségi tervezéshez

Sain Mátyás (2014)

Készült a TÁMOP 5.1.3.-09/1 „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért program szakmai koordinációja” c. program keretében

Köztérfejlesztés közösségi alapon Óbudán

Sain Mátyás (2018)

Parola, 2

Karcsú kezdet – sikeres termékfejlesztés részvételi módszerekkel

Termékfejlesztési módszertan az üzleti világban – és a közösségi munkában

Sain Mátyás (2018)

Parola, 1

Részvételi tervezés a településfejlesztésben és településrendezésben

Sain Mátyás – Rab Judit (2018)

Parola, 2.

Permakultúra, a Föld és az emberi közösség gondviselésének rendszere

Sain Mátyás (2019)

Parola, 4

Részvételi költségvetés: a demokrácia csodagyógyszere vagy múló divat?

Sain Mátyás és Barki Bálint (2021)

Parola, 3

Sokszínű gól, befogadó szöglet: a MIRA! focicsapat

Sayed Mustafa Reza interkulturális mediátorral beszélgetett az Artemisszió Alapítvány

MIRA! interkulturális közösségéből Valovics Nikolett (2021)

Parola, 1

A formalizmus az etikában és a materiális étiketika.

Scheler, Max (1979[1927])

Fordította és az utószót írta Berényi Gábor. A jegyzeteket írta, a fordítást ellenőrizte:

Vajda Mihály

Gondolat Könyvkiadó, 1979: Bp. 927 o

Schiffer András beszél a társadalmi párbeszéd lehetőségéről

A beszélgetés moderátora Péterfi Ferenc volt, az írásos változatot Dudok Dávid készítette

2022. Évi Közösség konferencia, Kunbábony

Az újpesti Főiskolai Szociális Telep

Schiffer Rita (1995)

Szakedolgozat a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola általános szociális munkás szakán. Budapest.

A Szociális Munka Alapítvány kiadványai 17. 31-75. oldal

A Mánfai Önkéntes Segítő Hálózat

Schmidt Melinda (1996)

Parola, 4

A Mánfai Önsegítő Mezőgazdasági Csoport

Schmidt Melinda (1999)

Parola, 3-4

Kettős szerepben

Hol van a segítő tevékenységek közt a határ, s a szociális munka és a közösségi munka közt van-e határ egyáltalán?

Schmidt Melinda (2001)

Parola, 3.

Közéleti roma nők a helyi cigány családokért a barcsi cigánytelepen

Schmidt Melinda, Szegedi Tiborné (2002)

Parola, 1

Az autó és az élhető város

Schnierer Katalin (2009)

Részlet a Szerző szakdolgozatából. PTE Közgazdaságtudományi Kar

Parola, 3

Criteria for evaluation of neighbourhood vitality in working-class and poor areas in core cities

Schoenberg [Schönberg] Sandra P. (1979)

Social Problems, 27 (1): 6

Neighbourhoods that Work:

Sources for Viability In the Inner City

Schoenberg [Schönberg], Sandra P. and Rosenbaum, P.L. (1980)

(New Jersey: Rutgers University Press)

Hatósági és társadalmi embervédelem Budapesten

Schuler Dezső (1937)

2. köt. Székesfőváros Statisztikai Hivatala, Budapest.

Menedzsment a nonprofit szervezetekben

Közigazgatási szervek és közüzem vállalatok, egyesületek, társaságok, politikai pártok, egyházak, szociális intézmények Svájcban

Schwarz, Peter (1993)

Fordította Solymosi Judit. Közösségfejlesztők Egyesülete, Parola füzetek. Budapest. 105 oldal

Közösségszervezés nagyüzemben

Sebály Bernadett (2012)

Parola, 4

Közösségszervezés hazai pályán

Közösségi munka kisebbségben, a társadalom perifériáján élőkkel
Sebály Bernadett, Peták Péter, Varga Máté és Vojtonovszki Bálint (2014)
Parola, 2
és Civil Szemle, 2014/2. 105-127

Közösségszervezéssel a szociális tűzifáért

Sebály Bernadett, Kovács Tímea Éva, Peták Péter, Varga Máté (2015)
Parola, 1.

A közösségi érdekvédelem fontossága a mai civil társadalomban és a fogyatékosügyben

Elméletben
Sebály Bernadett (2015)
Előadás, elhangzott a hallássérülteket érintő Fülszöveg programban
Parola, 2

A hatalom társadalma vagy a társadalom hatalma?

A közösségszervezés alapjai
Sebály Bernadett és Vojtonovszki Bálint szerk. (2016)
Budapest, Napvilág Kiadó

Helyi erő = Helyi forrás

Sebály Bernadett szerk. (2016)
Részletek a Civil Kollégium Alapítvány közösségszervezési programjának (2013. október – 2016. április) zárótanulmányából.
Szerzők: Ásmány Livia, Kovács Tímea Éva, Mészáros Zsuzsanna, Peták Péter, Sebály Bernadett, Tóth Gézáne, Varga Máté.
Terjedelem: 26 oldal
Parola, 2. szám.

Szervezz és szerveződj!

Közösségszervezők elemzik megnyert ügyeiket és a közösségszervező folyamatot
Sebály Bernadett szerk. (2016)
A Civil Kollégium Alapítvány 2015-2016-os közösségszervező programjának zárótanulmánya
Közreműködő szervezetek: Civil Kollégium Alapítvány (CKA), Akciókutatók a Fenntarthatóságért Egyesület (AKUT); Auróra Közösségi Ház – Külső Közösségszervező Munkacsoport, /; A Város Mindenkié Pécs (AVM Pécs), Civis ColorS (CCS); Közmunkás Mozgalom a Jövőért (KMJ);; Közösségfejlesztők Egyesülete, kofe.hu; Mátészalkaleaks;; Opera Közhasznú Kulturális Egyesület; Szegedi LMBT Közösségért Csoport. Szövegeikkel hozzájárultak: Bálint Mónika, Giczey Péter, Horváth-Kertész Balázs, KissAnna, Konkony-Thege Júlia, Kovács Tímea Éva, Lintényi Levente, Molnár Ágnes, Sebály Bernadett, Szabó Zita és Varga Máté
Előzetes (2017)
Parola, 1

Rezsimváltás választások útján – kinek sikerül?

Sebály Bernadett (2023)
Új Egyenlőség, 2023.10.29. TÁRSADALOM

„Az Orbán-rezsimhez hasonló tekintélyelvű rendszerek leváltásához nem elég az egységes politikai ellenzék. Szükség van olyan civil szerveződések koordinált együttműködésére is, amelyek stratégiai lehetőségként tekintenek a választásokra. A cikk három ilyen példát – civil választási infrastruktúrát – mutat be kelet-európai rezsimváltásokon keresztül.”

Brickebacken

Working to increase public influence in a housing area in Örebro, Sweden. Cesam's skriftserie
Selström, Pia (1996)

Szomszédsági munka Svédországban. Örebro

Sellstrom, Pia (1997)
Parola, 2–3.

Földközösség

– Hogyan erősítheti a közösségi munka a szociális földprogram hatékonyságát, hogyan erősítheti a szociális földprogram a közösséget?

Serafin József (2011)

Társadalmi változás. A szociális földprogram mint aktív szociálpolitikai eszköz bemutatása. A háztartás gazdaság. A közös cselekvés lehetőségei

In Nagyné Varga Ilona szerk. (2011): *Közösségi munka a családsegítésben*. V. fejezet, 177-183. o. Szociotéka, Debrecen.

Állampolgári tanácsadó testületek

Serban, Daniel (2005)

In *Citizen Participation Handbook 2002*, International Centre for Policy Studies Kijev, pp. 21-28. Fordította Varga Tamás

Parola, 3-4

Kietlen ösvények és méltó emlékezet

– A roma identitást meghatározó roma emlékhelyek hatása a pozitív identitásra és az érdekérvényesítésre

Setét Jenő roma emberi jogi aktivistával beszélget Kánya Kinga (2021)

Parola, 2.

Tomor, Lak és vonzáskörzetük megismerése, fejlesztése.

Sélley Andrea (2006)

Molnár Aranka gyakorlatvezető ajánlásával

Parola, 5

Közösségfejlesztés az Avason

Sélley Andrea (2011)

Esettanulmány

Parola, 4.

TÉR-erő

– Közösségi cselekvések beindítása lakótelepi környezetben, Észak- Magyarországon. Készült az EuCDN projektzáró kiadványához

Sélley Andrea (2014)-
Parola, 4

Közösségfejlesztés mélyszegény környezetben

Sélley Andrea – Giczey Péter (2014)

90-97. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete
Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.
176 oldal.

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján is:

Avasi monológok

Sélley Andrea kiadványajánlója (2015)

Szerkesztő és kiadó: Dialóg Egyesület

Parola, 2

A te ötleted, a te hangod, a te közösséged

Sélley Andrea és társai: Laskó-Kuthi Adrienn, Bereczky Béla és Molnár Aranka (2016)

A Dialóg Egyesület Norvég Civil Támogatási Alap finanszírozásával megvalósuló,
"Közösségi tervezési modellek B-A-Z megyében" című projektjének szakmai kiadványa
közösségi tervezésről és megyei műhelymunkáról

Kisközösségi rádiózás fiatalokkal és civilekkel a CIRMI-ben

Sélley Andrea (2017)

Parola, 1

Hogy is van egy közösségfejlesztő a hatalommal? Önszupervízió

Sélley Andrea (2021)

Parola, 2

SIGNALS local action - success stories in sustainability

The Ideas Bank 2011, Oslo, Norway.

Falufejlesztés-rehabilitáció, az építész szemével

Siklósi József (1992)

Parola, 2.

A fejlődés partnerségi megközelítése a kelet-európai régióban.

Simpson, Susan (1996)

Parola, 3

Lehetséges egy másmilyen világ

Simonyi Cecília (2004)

India, Bombay. Szociális Világforum 2004 januárjában

Parola, 1

Bizalom és diszkrimináció a közösségi gazdaságban

Simonovits Bori (2017)

Előadás az évi Közösség konferencián

Parola, 4

Community Organization and Power Structure

Simpson, R. L.–Simpson, I. H

In Social Organization and Behavior. John Wiley and Sons, Inc. New York, London 1966

Együtt, kéz a kézben, közösen

Települések összefogásával Abaúj jövőjéért

Sivák János (2007)

Parola, 3

Kitérők nélkül. A Szia Club Göncön

Sivák János (2007)

Parola, 5.

A kapcsolati tőke

Sík Endre (2005)

TÁRKI 2005. november, Budapest

Skót központi útmutatás a közösségi tanulásért és fejlesztésért

(Working and Learning Together to Build Stronger Communities, Scottish Executive Guidance for Community Learning and Development)

Skót központi útmutatás (2004)

Aktív és tanuló közösség – a gyakorlattól az elméletig.

Skrzypczak, Bohdan (2006)

Konferencia-előadás. Előadás a 2006. november 9-11.-én megrendezett Közösség konferencián. Tolmácsolta és fordította Laszlovszky Zsuzsa

Parola, 2007/1–2

'Community' in the encyclopedia of informal education

Smith, M. K. (2001)

Mindennapi hatalom

Soltész Ágnes (2021)

Parola, 2.

Egyesületi művelődési otthonok Franciaországban.

Solymosi Judit szerkesztette és fordította (1993)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 36 oldal.

Az ifjúsági munkanélküliség kezelése Dél-Franciaországban

A szociális gazdaság

Solymosi Judit (1994)

Parola, 6

A Szabad Rádiók Európai Szövetsége a demokratikus társadalom esélyeiről

Solymosi Judit szerkesztette és fordította (1995)

Tömegkommunikációs politikával foglalkozó 4. Európai Miniszteri Értekezlet

Parola, 1

Emmaus-i közösségek Franciaországban

Solymosi Judit (1995)

Parola, 2

Talán együtt...? Walesi tapasztalatok a partnerségépítésről

Solymosi Judit (1995)

A budapesti VIII. kerület polgármesteréből, két civil szerveződésének képviselőiből és egy helyi vállalkozóból álló kis csapat nemrégiben érkezett haza egy nagy-britanniai partnerségépítő műhelyről

Parola, 2

A filantrópiától a partnerségig

Solymosi Judit (1995)

Nemzetközi szimpózium, London

5 éves a Prince of Wales Business Leaders Forum

Parola, 4

Rögös út a demokráciába, avagy angolok, búrok, xhoszák, zuluk és szotok földjén

Solymosi Judit (1995)

The Prince of Wales Business Leaders Forum nemzetközi összejövetele Johannesburgban és Pretoriában

Parola, 5

Lángos és társadalmi beilleszkedés

Solymosi Judit és Blin, Eric (1996)

Parola, 1.

Ismét a partnerségépítésről

Solymosi Judit (1996)

The Prince of Wales Business Leaders Forum nagyszabású közösségfejlesztői programja a partnerségépítésről – tanulmányút az Egyesült Királyságban, zárókonferencia Budapesten. Parola, 2.

Nonprofit Marketing Klub a Marketing Szövetség keretében

Solymosi Judit (1996)

Elnök: Dr. Mérő Éva

Parola, 3

PHARE-projekt az önkormányzati és a nonprofit szektor együttműködéséről

(a helyi közösség fejlesztése érdekében, két magyarországi és három romániai nagyvárosban) (1996)

Solymosi Judit (1996)

Parola, 3

Comprendre pour agir - „Értsük meg, hogy cselekedni tudjunk.”

Solymosi Judit (2022)

Eltávozott közülünk barátunk, Louis Caul-Futy közösségfejlesztő

Parola, 4

Közösségfejlesztés zenélve

Somhegyi Tamás (2008)

Parola, 4

Amivel még nem számolunk...

Interprofesszionális együttműködés és szociális munka

Somorjai Ildikó (szerk) (2001)

Széchenyi István Főiskola – Kávé Kiadó, Budapest–Győr

A jéghegy csúcsa

Stemler Mihály készített interjút Péterfi Ferencsel a Civil Rádióról a Civil Rádióban (1996)

Parola, 1

Stratégiai terv 2006–2008

Közösségfejlesztők Egyesülete

Stratégiai terv... (2005)

Parola 2

A közösségfejlesztés gyökerei Hollandiában

Stafleu, Fred (1997)

Részletek a *Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés* c. kötet holland esettanulmányából (*Community Development around the World: Practice, Theory, Research, Training*, University of Toronto Press, 1997. Ed. by Hubert Campfens)

Magyarul megjelent: *Az angol és holland közösségi munka, közösségfejlesztés fejlődésének áttekintése. Két szemelvény. Vál., szerk. Vercseg Ilona, fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek, 2007. 63 oldal*

Szomszédsági gazdaságfejlesztés

Stevens, Anny – Hautekeur, Gerard (2000)

Részlet a 2000-ben megjelent, azonos című Parola-füzetből

Parola, 3

Népszokások

Szokások, erkölcsök, viselkedésmódok szociológiai jelentősége

Summer, W. G. (1978)

Bp. Gondolat, 1978. p 996

Csak ne ez a dal legyen...

”Változtasson életeden az Őrségnek hét csodája.”

Sülyi Péter (2023)

Parola, 2

Bemutatjuk a Legalább ennyit kisközösségi rádiózásról című kiadványt

Szabad Rádiók Magyarországi Szervezete (2003)

Parola, 3

Community Work – presenting Romania

Szabó, Béla & Veress, Enikő

In Brake, R. & Deller, U. ed. 2008. pp. 75-83

A Magdolna szomszédság és a Nap Klub Alapítvány

(Budapest, VIII.)

Szabó Márta (2008)

Parola, 1

Közösségek, önszerveződés, önszegély

– elméleti és gyakorlati modellek az NSZK-ban

Szabó Máté

Valóság, 1987. 10. sz. 105–111. o

Autonómia és etatizmus a magyar civil társadalomban.

Szabó Máté (2009)

Politikatudományi Szemle XVIII/3. 157-163

Globális civil társadalom

– és/vagy centralizációs-etatista törekvések Magyarországon?

Szabó Máté (2012)

Civil Szemle, 2012/2: 63-67

Művelődési otthoni alternatívák: a püspökladányi variáns II

Szabó Zoltán (1994)

Parola, 5

Szakiskola Csengerben

Gazdaképző speciális szakiskola

Szakács István (1992)

Parola, 4.

Boldogabb város akció – Kurzus egy élhetőbb városért

Szakál Andrea (2021)

Parola, 3

Közösségfejlesztői kérdések az energiaközösségekről

Szalkai-Lőrincz Ágnes (2022)

Parola, 3

A (Gyöngyös) városi önkormányzat szerveződéséről

Szamosvári György (1990)

Parola, 1.

Köztámháló előtt, közben és köztámháló után

Szedes-Kummer Mária (2014)

70-74. o. In: A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete.

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.
A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Közösségi munka vidéki térségekben

– a Zalai Falvakért Egyesületben
Szedes-Kummer Mária (2017)
Előadás az évi Közösség konferencián
Parola, 4: 22-25

Út a polgármesterséghez

– Beszélgetés Polgár Róberttel, Murakeresztúr polgármesterével
Szedes-Kummer Mária (2022)
Parola, 2.

Falugondnoki, tanyagondnoki szolgálatok

– a kisfalvak, kisközösségek segítői, ha hagyják és akarják
Szedes-Kummer Mária (2023)
Parola, 2

Egy könyv, ami közösségi finanszírozással jött létre

– Keszthelyen
Szedes-Kummer Mária (2023)
Hajtogató 8360 Karcolatok rajzban és írásban. Keszthelyi Városvédő Egyesület
Parola, 4

Közösségi felmérés. Eredmények és Cselekvési Terv

Szegvár (2004 júniusa)

Kiadja:

Szegváriak Szegvárért Közösségfejlesztők Egyesülete. Felelős kiadó: Puskásné Halál Ágnes, az egyesület elnöke. Szerkesztette: a Szerkesztő Bizottság, Szegvár, 2004. 66 oldal.

Kiadványszerkesztés, tördelés: Purgel Zoltán. Fotók: Hajnal Ágnes, Purgel Zoltán.

A kiadvány megjelenését támogatták: Szegvári Önkormányzat és Vállalkozók Bizottsága.

A közösségfejlesztésben tevékeny helyi lakosok névsorát ld. a Kiadvány 65-66. oldalán!

A kimagasló közösségi események videofelvételét készítették: Nagy Attila operatőr és Wiegmann Alfréd rendező

Szakmai videofilm: Közösségfejlesztés Szegváron 01.06:55' Szakértő: dr. Vercseg Ilona.

Vágó: Arold Imre, Sályi Zoltán. Operatőr: Nagy Attila János. Szerkesztő–rendező: Wiegmann Alfréd. Magyar Művelődési Intézet, Közösségfejlesztők Egyesülete, 2005

A késleltetett városfejlődés társadalmi konfliktusai.

Szelényi Iván és Konrád György (1971)

Valóság, 1971/12.

Részvételi színház és közösség

Az OPEN Fesztivál

Szendrei Andrea (2017)

Parola, 2

Visszajátszás – újraírás

Szendrei Andrea (2023)

Művészeti eszközök használata a közösségekben. Az Erasmus+ projekt keretében használt művészeti eszközök: a költészet (verselés), a képzőművészet–képalkotás, a zene és a playback-színház

Parola, 4.

A harmadik szektor legfontosabb jellemvonásai Ausztriában.

Szendrői Zsófia (2014)

Parola, 3

Tanulmányok a városi alapellátás problémájáról 1-2

Szentpéteri Zoltán szerk. (1981)

(Beke Pál, Varga A. Tamás, Makovecz Imre, Péterfi Ferenc, Bodnár Mihály, Losonczy Tamás, Say István, Szentpéteri Zoltán, Varga A. Tamás, Vattay Dénes). Budapest, Népművelési Intézet Művelődési Otthon és Klub Osztály, 119 o

Szerveződj! Szervezz választási gyűlést!

Jelentsd a jogsértő vagy erkölcstelen kampányt! Tedd fel kérdéseidet a választási gyűléseken! Aktivizáld a közösséged beszélgetésekkel, internetes tevékenységgel, bővebben lásd: TASZ Társaság a Szabadságjogokért

Szerveződj a lakhelyeden!

Legyél szomszédsági szervező! címen hirdet egy éves közösségszervező-közösségi érdekvérvényesítő programot szomszédsági szervezőknek a Civil Kollégium Alapítvány és a Parola szerkesztősége (2023)

Parola, 2.

Minőségvédelem és hazaszeretet

Szigeti Tóth János írásainak posztumusz kötete

Szerkesztette Mihályfi Márta (2020): „Felnőttképzési Bibliánk lehet jónéhány évig.”

Parola, 3-4

Szigetmonostori családok fotóalbuma

Szigetmonostor, 2007. Faluszépzészeti Egylet

Szigetmonostor Anno

Szerk. Herrer-y M. Caesarné

Az egyház társadalmi súlya nem az egyháztagok és az intézmények számától függ

Szilágyi Bernadett (2022)

Kerekasztal beszélgetés az egyházfinanszírozásról Szilágyi Bernadett, Kelemen Anna, Laborczi Géza és Nagy Károly Zsolt részvételével, moderátor: Neulinger Ágnes

Parola, 2

A Puszta Rádió Egyesület és a Puszta Hangja

Közösségfejlesztés közösségi rádiózással, középiskolásokkal, Kunszentmiklós-Kunbábony Szilágyiné Lucy (2006)

Parola, 2-3.

Szimulációs társasjáték a közösségszervezésről

Milyen lehetőségei vannak egy átlag állampolgárnak, ha sérül az érdeke? Játsszuk el együtt! Egy szimulációs társasjáték segítségével játszva érted meg a közösségszervezést!
Parola, 1

Összefogás egy élhetőbb városért

Szindikátus Egyesület (2008)
Budapest. Parola, 3

Az önkormányzatok felelőssége

Szmitnya Sándor (1997)
Nógrád Megye Közgyűlésének Elnöke tartott előadást az Európa Ház rendezvényén, július 4.-én
Parola, 2-3.

Szociális cirkusz

– „jelentése egyszerűen a cirkuszi művészetek részvételen alapú használata eszközként a társadalmi integráció előmozdítására.”

- Szabó Márton (2016): Cirkusszal nevelni. A szociális cirkusz módszere – cirkusz roma serdülő fiatalokkal
- Parola, 1

Szociális műhely Nógrádban

Tájékoztató a Szociális Műhely egy éves képzési programjáról. (1990)
Parola, 4

Megalakulása, célja, kiadványai, székhelye és lapja: a Háló

Szociális Szakmai Szövetség (1997)
Parola, 1

Külsős szemmel a roma követő programról. Borsodbóta

Szolnoki Ildikó, Szegedi Tiborné (2002)
Parola, 1

Szomszédság

A szomszédság mint a közösségi cselekvés színtere. A szomszédság mint funkcionális közösség. A szomszédság jelentősége a nagyvárosban. A szomszédság növekvő szerepe. Az életképes közösség. A szomszédság és az idő dimenziója. Szomszédságtípusok.
In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): Közösségfejlesztés. Első és második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o

Közösségfejlesztési példák az európai gyakorlatból

Szomszédsági gazdaságfejlesztés (2000)
Készítette a CEBSD és a VIBOSO tagszervezete. Fordította Varga Tamás
Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola füzetek. 51 oldal

A kötet eredeti címe: Neighbourhood Econmy at work! a joint CEBSD and VIBOSO publication

Szomszédünnepek

– Közösségi válaszok a környezeti, energia- és társadalmi válságokra

Átalakuló közösségek – helyi gazdaság; helyi élelmiszer; képzés: közösségi kert permakultúra tanulmányút. A nemzetközi Transition mozgalom és hálózat – Transition Network - hazai tagjai

Nyilatkozat a települési önkormányzatok kulturális önkormányzatának létrejöttéről és támogatása érdekében

Szövetség alakult a Csepeli Szabadművelődési Konferencián (1990)

Parola, 2

Itthon vagyok – otthon leszek

Alkotótábor Pécsbányán Katona Kriszta és László Eszter vezetésével

Sztripszky Hanna (2018)

Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja hallgatóinak dolgozataiból

Parola, 1

Vázlat Európa három történelmi régiójáról

Szűcs Jenő

Bp. Magvető Kiadó, 1983.

Gyorsuló idő

Szováta rendben

Kezdetben volt a forradalom. Szováta és Százhalombatta testvérvárossá válásának története.

Takács Péter (1994)

Parola, 1

Portré Louis Caul-Futy-ról

Takács Péter (1994)

Parola, 3.

A Falusi Suttogóban mindenki szóhoz jut

Kistelepülések kis lapjai és a sajtószabadság

Tanács István (1995)

Parola, 2

A keresztény hitalapú közösségszervezés hatalomképe.

Tarcsay Tibor, Ilosvai Dániel és Harai Levente (2021)

Parola, 2

A Kovász Közösség létrejöttéről

– A magyarországi hitalapú közösségszervezés kezdetei

Tarcsay Tibor (2022)

Parola, 2

Javaslatok a Kis-Pongrác telep rehabilitációjának közösségfejlesztési folyamatához
Tarnai Mária és Péterfi Ferenc (2010)
Parola, 4

Elvi nyilatkozat. A TASZU önkormányzatú társadalmi szervezet

Tatabányai Szociális Unió TASZU (1990)

Nyilvános fórumként működik: a tatabányai polgárok és közösségek érdekeit kívánja összehangolni és képviselni

Parola, 1.

Társadalmi nyilvánosság

A társadalmi nyilvánosság – közösségfejlesztői megközelítésben

A központi és a helyi kommunikációs eszközök. A központi orgánumok és a közösségi média. VI. fejezet. 83-87. o

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001): *Közösségfejlesztés. Első és második, javított kiadás.* Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277. o

Műhelymunka a Nyári Egyetemen

Társadalmi vállalkozások (2012)

Részvevők: Ladányi Erika (Kompánia Alapítvány), Szekeres Erzsébet (Összefogás Rehabilitációs Kht.) és Theisz Angéla RETEXTIL Alapítvány. Vezette: Pataki György.
Parola, 3.

Teendők a siófoki November 7 Tsz gazdálkodási körzetéhez tartozó községek fejlesztéséért

(Első megközelítés.) (1983). A feltárásban részt vevő munkacsoport tagjai: Balipap Ferenc, Beke Pál, Fényi Tibor, Kerényi Gábor, Köles Sándor, Makovecz Imre, Péterfi Ferenc, Say István, Szentpéteri Zoltán, Varga A. Tamás, Vattay Dénes
Bp. Népművelési Intézet, 1983. 36 o

Települési Ifjúsági és Gyermekek Önkormányzat TIGYÖK

Immár Szlovákiában is

Cibulya Márk (1996)

Parola, 4

Partnerség – mit, miért, hogyan?

Tennyson, Ros (1996)

Parola, 3

Terepgyakornokok beszámolóí

Gyakorlatvezetői bevezető: Farkas Gabriella (2016).

Parola 1

- Kovács Ildikó (2016): Hajózás a szivárvány alatt. Írisz Családi Kör és Anyahajó. Parola, 1.
- Grabow Elisabeth Katalin (2016): Társadalmi változások közösségfejlesztési kezdeményezésekből? Három példa: Közösségi főzés Tomoron – Roma Mama; Lakásétterem: Romani Platni; Budapest Bike Maffia. Parola, 1.
- Bálint Sára (2016): Két közösségi kezdeményezés Kecskeméten. Nemzetközi önkéntes tábor Helvécián (Kecskemét külterületén); A Kecskeméti Mélyszegényekért Facebook Csoportból Civil Szervezet lett. Parola, 1
- Kemény András (2016): Jólét és önbecsülés a közösségi munka fényében. Esszé a mai társadalmi állapotokról. Parola, 1.
- Ordasi Ágnes (2016): Vissza a Pál utcába! A modern grund. Parola, 1.

Nemzetközi kitekintés: Demokrácia – nem csak beavatottaknak

The Ideas Bank Foundation - Ötletbank Alapítvány, Norvégia, Oslo (2015)
Esettanulmány. Fordította Farkas Gabriella
Parola, 2

El Taller (A nem kormányzati szervezetek (NGOs) új nemzetközi fóruma a déli féltekéért

Theunis, Sjef Dr. (1991)
Boronkay Zsuzsa fordítása
Kultúra és közösség, 1991/4: 3-14

Életvilág-irányultságú szociális munka

A gyakorlat feladata a társadalmi változásban
Thiersch, Hans (1999)

In Varsányi Erika (válogatta és fordította): Megfigyelés és cselekvés. Válogatás a közösségi munka elméleteiből. Balassi Kiadó, Budapest, 88–109.
Eredeti kiadás: uó (1992): Lebensweltorientierte Soziale Arbeit: Aufgaben der Praxis in sozialen Wandel, Juventa Verlag, Weinheim und München

Szövet-kezek

Retextil: ökológiai és humán „recycling” (újrahasznosítási) program
Parola, 2
Retextil Alapítvány

Művészet a közösségfejlesztésben

Mi a közösségi művészet? Példák a speciálisan közösségi művészetre
Thiesz Angéla (2009)
In Szín 14. évf. 2. sz. (2009. április)

Közösségi művészet – Lépés. Lehetőség

Thiesz Angéla (2011)
Performance az évi nyári egyetemen, Kunbábonyban
Parola, 4

Végig a hatvanas és hetvenes éveken

Thomas, David N. (1983)

In David N. Thomas: *The Making of Community Work* (1983) London: George Allen and Unwin. pp. 324. A tanulmány az azonos című mű első fejezetéből való (11–59. o.) Magyarul megjelent: *Az angol és holland közösségi munka, közösségfejlesztés fejlődésének áttekintése. Két szemelvény.* Válogatta és szerkesztette Vercseg Ilona, fordította Varga Tamás. *Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek, 2007. 63 oldal.*

Közösség – Közösségi kommunikáció I-II

Tibori Tímea – T. Kiss Tamás (1997)

(Szöveg és szemelvénygyűjtemény a közösségelmélet szakirodalmából). OKKER Oktatási Iroda, 788 o

A szomszéd sokkal közelebb van, mint az állam

Milyen társadalmi változásokat hozhat vagy kellene, hogy hozzon a járvány és az azt követő válság? A szolidaritás vagy az önzés a nagyobb a magyar társadalomban?

Tistyán László (2021)

Parola, 1

Tiszta Szavazásért Koalíció (2022)

Négy szervezet, a Civil Kollégium Alapítvány, a Political Capital, a TASZ és az aHang koalícióra lépett, hogy együtt küzdjön a választások tisztaságáért. A közös kampány célja, hogy minél szélesebb körben ismertek legyenek a választási visszaélések különböző formái és azok elkerülésének lehetőségei.

A szavazatod csak a tiéd!

Az önszegélyezés Magyarországon

– történelmi hagyományok

Tivald Attiláné (1994)

Parola, 5

Animáció a közösségfejlesztésben

– Vázlat és értelmezési kísérlet

Tóbiás László (2014)

Zabhegyező Gyerekanimátorok Egyesülete Kaposztásmegyeri Zabhegyező Játsház; A játsház mint közösségi szolgáltatás; A játsház mint közösségfejlesztési modell; A modell alkalmazhatósága

Parola, 1

Közös tudás. Építő közösségek

– a közművelődési intézmények az egész életen át tartó tanulásért

Tóth Anna Mária és Kovács Kitti szerkesztette és összeállította (2011)

Szerzők: Bakó Gyuláné, Bereczky Béla, Budai Erzsébet, Csáki Balázné, Dolgos Ferenc, Dr. Erdei Gábor, Fövényesi Zsuzsanna, Hadobás Pál, Hadobás Sándor, H. Petkovics Katalin, Juhász Ádám, Koncsol Tamásné, Dr. Kotics József, Mészáros Zsuzsa, Molnár Aranka, Olter Éva, Pótáné Lázár Mária, Punyi Csilla, Sélley Andrea, Széki Gézőné, Tiszolczki Lászlóné, Tóth Anna Mária.

TÁMOP-3.2.3-08/1-2009-0014 project B.-A.-Z. megyében. Összefoglaló záró kiadvány. ÚJ SZÉCHENYI TERV. Kiadta a B.-A.-Z. Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati, Közművelődési és Sportintézet Miskolcon, 99 oldalon

Koppánymonostor

– szociális szövetkezet: esély közösségi szintér működtetéséhez

Tóth Ágnes (2008)

Előadás a 2008. november 6-7-én megtartott éves Közösségkonferencián

Megjelent: Parola, 2009/1

Esélyeink az érdekképviselésben

– területfoglalók egy kistelepülésen

Tóth György – Tóth Györgyné (2016)

Területfoglalók Égerszögön 2016 – az Éger Ág Alapítvány és az települési állattartás
Parola, 1.

Parkot tervezünk közösen!

Esettanulmány egy újpalotai park közösségi tervezésének folyamatáról

Tóth Vivien (2016)

Parola, 1

Közösségfejlesztési gyakorlatok

Kiemelkedő történetek, a szolgáltatások közösségi alapokra helyezése

Tóth Vivien szerk. (2016)

A kötet tartalma:

- Bevezető
- Az önmagából építkező közösség
- Istenkút – „A saját életünkről van szó!” (1997)
- Királd – a meglévő források fakasztása (2001)
- Célcsoportokra fókuszáló közösségi munka – idősek
- Budapest, Újbuda – az idősekben rejlő források (2008)
- Budapest, Hegyvidék – szépkorú „ügyes” emberek (2014)
- Közösségfejlesztés lakótelepen
- Miskolc-Avas – a városmegújítás csírái (2009)
- Budapest, Újpalota – a „panelsztori” (2013)
- Budapest, József Attila lakótelep –Egy-egy tő rózsza az „újonnan” érkezőknek (2004)
- Települések közötti közösségépítés
- Gönc - nem hullik a sült galamb az ölünkbe (2005)
- Telkibánya - „csináljunk már valamit és ne csak beszélgessünk” (2005)
- Hidasnémeti – Borsod-Abaúj-Zemplén megye közös tudása (2009)
- A közösség erejével egy élhetőbb környezetért
- Ág – kalákában épül a bizalom (2012)
- Budapest, Magdolna negyed – a lakosság SZEMei (2010)
- Közösségfejlesztés kistelepüléseken
- Nádasd – terv köré épül a közösség (2006)
- Felső-Kiskunság – a közösségfejlesztés „otthona” (1998)
- Kunbábony – szövetkezzünk egymásért (1997)

Kiadta a Közösségfejlesztők Egyesülete Budapesten, 30 oldalon, 2016-ban
A kötetet bemutatta Farkas Gabriella. Parola, 2.

Közösségfejlesztési gyakorlatok

Kiemelkedő történetek, a szolgáltatások közösségi alapokra helyezése

Tóth Vivien szerk. (2017)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

A kötetet bemutatta Farkas Gabriella. Parola, 2.

Miért lettem közösségfejlesztő?

Tóth Vivien (2019)

Parola, 3.

Mi dolgunk a klímaváltozással közösségfejlesztőként?

Tóth Vivien (2019)

Parola, 4. tematikus szám

A polgárosodásról és a Balti Államok felnőttneveléséről.

Tókéczki László (1994):

Részletek a Szerzőnek az Európai Felnőttnevelési Egyesület EAEA Hírlevele 14. számában, 1994-ben megjelent írásából

Parola, 4.

Két kitekintés

A „munkanélküliség kezelése” témában folytattak tapasztalatcserét francia és magyar közösségi szakemberek

Trencsényi Imre (1992)

Parola, 1

Utazás a demokráciában: A települési gyermekönkormányzatok

Trencsényi Imre (1993)

Parola, 4

Ifjúság és demokrácia

A dán nevelési rendszer

Trencsényi Imre (1994)

Parola, 3

Legyen nonprofit törvény és jól működő civil társadalom

Trencsényi Imre (1994)

Parola, 4

Erzsi. Portré Guitprechné Molnár Erzsébetről

Trencsényi Imre (1994)

Parola, 4

Közösségi iskola

Trencsényi Imre (1994)

Parola, 5.

Adalékok a gyerekközösségek önmeghatározásához

„Gyermek és demokrácia.”

Trencsényi László (1994)

Parola, 1.

Kistelepülések iskoláiért

Konzultáció az Országos Közoktatási Intézet Fejlesztési Központjában

Trencsényi László (1995)

Parola, 2.

Szabó Zoltán államtitkár úrnak

Pazarlás-e fenntartani a kistelepülési iskolákat?

Trencsényi László (1995)

Parola, 4

A kisiskola sorskérdéseiről Kővágóttőn

Trencsényi László (1996)

Parola, 1.

Az egyesületek mint cél a születendő Európa számára.

Trichaud, Lucien (1991)

Solymosi Lászlóné fordítása. Nemzetközi Kollokvium, Terracina, 1991. szeptember 28.-
október 5.

Kultúra és közösség, 1991/4: 15-20. Közösségfejlesztés tematikus szám

Éjszakai ping-pongbajnokság a gyermekrendelőben

Tüske Ferenc (1994)

Parola, 6.

Olasztelek, Székelyföld. Esettanulmány az olaszteleki közösségfejlesztő folyamatról, a Székelyföldi Közösségfejlesztők Egyesülete kezdeményezésére

Tüzes Bölöni Ferenc (2003)

Parola, 3

Mi is az animáció?

Udvardi Lakos Endre (1983)

Kultúra és közösség, 1983. 2: 88–93

A művelődési otthon mint egyesület

(Javaslat)

Udvardi Lakos Endre (1988)

Kultúra és közösség, 1988/6.

Új Gólya Közösségi Ház és beköltözött szervezetei

Baroch Csaba, Birtalan Gergely és Török Zsófia, a Szomszédság projekt megalkotói (2020): „Az új közösségi ház célja, hogy beköltözött szervezeteivel (Gólya Szövetkezet, Utcáról lakásba Egyesület, Periféria Központ, Mércse, Konkrét Tér, Lahmacun Rádió, Közmű, a Gólyafészek Napközi, a Helyzet Műhely, a Szolidáris Gazdaság Központ) együttesen Közösségi Házként funkcionáljon a különböző társadalmi helyzetű, életkorú, érdeklődésű emberek és csoportok számára.”

A falu. Útmutatás a falu tanulmányozásához

Újszászy Kálmán (1936)

A Sárospataki Főiskola Faluszemináriumának. Dr. Újszászy Kálmán 90. születésnapjára kiadja a Kazinczy Ferenc Társaság. Sárospatak, 1936, 100 oldal

Dzsumbuj Help

Újvári Róberttel beszélget Horváth Panna (1996)

Parola, 2

Újbuda 60+ Szomszédsági Önkéntes Hálózat (2011)

A Hálózatot támogató közösségfejlesztők: Albertfalva: Péterfi Ferenc és Tarnai Mária; Lágymányos: Benedek Gabriella; Gazdagrét: Gyenes Zsuzsa

Parola, 1

Úton a szakmai tagozatok felé (2014):

- Péterfi Ferenc: Közösségfejlesztés városokban 82.-90. o
- Sélley Andrea – Giczey Péter: Mélyszegénység és közösségfejlesztés 90-98. o
- Mészáros Zsuzsa: Közösségi gazdaságfejlesztés a gyakorlatban 98-106. o
- Molnár Aranka: Közösségi hálózat kiépülése B.-A.-Z. megyében 106-112. o
- Monostori Éva: Lépésről lépésre, közösségről közösségre fiatalokkal 112-118. o
- Varga Matild: Egy közösségfejlesztő gondolatai a komplex kistérségi tervezésről 118-122. o

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 oldal., benne III.2 A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Ukrán közösségi munkás delegáció

mutakozott be a Közösségfejlesztők Egyesületénél, szervezeteiket kapcsolatfelvétellel ajánlva (2001)

Parola, 3.

Előadások, szekcióülések, közgyűlés és új tagok felvétele.

Ülésezett a Kisiskolák Szövetsége (1995)

Parola, 5

A holland megközelítés

Integrált szociálpolitika. A szociális szféra a jóléti társadalomtól a részvétel társadalmáig Vaar, Paul (2015)

Parola, 4.

A közösségi művelődés terei II

Vajda Ferenc

Kultúra és közösség, 1977. 1. sz

Egy közösségi szociális munka projekt Dél-Kelet Afrikában

Vajda Norbert (2016)

FŐNIX Program a Társadalmi felzárkóztatásért. A közösségi tervezés viszonya a közösségfejlesztéshez

Hozz programot a rakpartra!

VALYO (Város és Folyó) Egyesület (2023)

Új fejezet a Jane Haining rakpart történetében. Szerzők Balogj Kata, Bulath Janka, Lohász Cecília és Tömör Miklós. "Ez volt az év legjobb városalakító kezdeményezése! Nem szabad

kimaradni belőle jövőre sem, és nem is fogunk." (Nelli)

Parola, 4.

A művelődési otthon funkcionális rendszere

Varga A. Tamás (1975)

Kultúra és közösség, 4.: 30-39

Mikor lesz színházellátás Magyarországon?

Varga A. Tamás (1976): Színháztechnikai Fórum, 4. szám

A művelődés szerepe az autonóm személyiség kialakulásában

Elméleti alapvetés hipotézisekkel

Varga A. Tamás (1979)

Népművelési Intézet, 1979. Budapest, 57 o

A klub mint aktivizáló környezet

Varga A. Tamás (1981)

Népművelési Propaganda Iroda, Budapest, 223 o

Közelítések

11 beszélgetés népművelőkkel a művelődési otthoni tevékenység fejlesztéséről

Varga A. Tamás szerk. (1982)

Alföldi Albert, Balipap Ferenc, Győri Jánosné, Hallgató Éva, Hazag Mihály, dr. Kecskeméthy Lilla, Markolt Endre, Péterfi Ferenc, Takács Péter, Tóth János, Vattay Dénes interjúja. Az interjúkat készítette Vercseg Ilona. Budapest, Múzsák Közművelődési Kiadó

A művelődési otthon alaptevékenységének rendszere (vázlat)

Varga A. Tamás (1983)

In Nyitott ház" kísérletek 1976-78. Népművelési Intézet, Budapest. 1978. 31-41. o.

Történelmi, társadalmi, gazdasági és kulturális sajátosságok, adottságok, adatok
Bakonyzentkirály, Bakonyoszlop és Csesznek községekről
Varga A. Tamás (1983)
Népművelési Intézet Művelődési Otthon és Klub Osztálya, Bp. 1983. 39 o

Közösségfejlesztési törekvések néhány magyarországi településen
Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1983)
Folklór - Társadalom – Művészet, 3. szám. Budapest, 5-19. o

Nyitott ház–nyitott tevékenység képzés
Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1985)
Bp. Múzsák Közművelődési Kiadó, 1985. 132 o

Közösségfejlesztés a Bakonyban
Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1988)
Kultúra és Közösség, Budapest, 1988. 3. 95-104. o. továbbá:
In: Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés.
Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Első könyv: Településszintű
közösségi munka. Közösségfejlesztés a Bakonyban. 17-48. o. Országos Közművelődési
Központ, Budapest. 193 o.

Lépésjavaslatok a helyi közösségfejlesztés kialakításához
Varga A. Tamás (1988)
Kultúra és Közösség, Budapest, 1988. 3. 104-109. o

A helyi orgánum mint a helyi fejlesztés eszköze
Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1988)
Kultúra és közösség, 1988. 6: 94-106. o

Informatika és közhasznúság
Varga A. Tamás szerk. (1989)
Szöveggyűjtemény
Országos Közművelődési Központ, Budapest, 108 o

A közösségfejlesztés hazai sajátosságai
Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1990)
Kultúra és Közösség, Budapest, 1. szám, 32-41. o

Település, közösség, fejlesztés
Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről
Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991)
Első könyv: Településszintű közösségi munka. Közösségfejlesztés a Bakonyban. Második
könyv: Fejlesztési javaslatok Csenger és társközségei várossá válási folyamatához.
Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o.
– MEGJELENT a hazai közösségfejlesztés első átfogó jellegű szakkönyve:
Varga A. Tamás és Vercseg Ilona: Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink
a helyi kulturális-társadalmi fejlesztésről. Parola, 1991/3.

Community Development in Hungary.

Tamás, A. Varga and Ilona, Vercseg (1991)

The Journal of Community Education. Volume 9. Number 1. pp. 14-17

An Experiment in Community Development in the Bakony, Hungary,

Tamás, A. Varga and Ilona, Vercseg (1992)

In Community Development Journal, Volume 27 Number 1, January 1992.
pp. 50-59

A fejlesztői tevékenység

„A lényeg: egy mozgás és szövetség.” Lépésjavaslatok a helyi közösségek kialakításához
Varga A. Tamás (1991)

In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés
Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. 101-107. o

Bevezető gyanánt – a partnerségi tematikus Parola-szám elé

a partnerségépítés kialakításáért végzett egyesületi munkáról

Varga A. Tamás és Péterfi Ferenc (1996)

Parola, 3.

Közösségfejlesztés

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1998, 2001)

Első és második, javított kiadás. Magyar Művelődési Intézet és a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 293 és 277 o

- Előszó a szakmai profilról;
- Első rész: A közösségfejlesztés mozgásteré;
- fejezet: A közösségfejlesztés identitása: A gyökerek; A közösségfejlesztés sajátosságai;
- fejezet: A közösség
- fejezet: A fejlődés
- fejezet: A közösségfejlesztés értékei és etikája
- fejezet: Lokalitas, szomszédság
- fejezet: Társadalmi nyilvánosság
- Második rész: A közösségfejlesztés, a közösségi munka módszerei
- fejezet: A módszerek kialakulása
- fejezet: Aktivizáló módszereink
- fejezet: A helyi nyilvánosságot szervező módszerek – Péterfi Ferenc munkája
- fejezet: Az együttműködés fejlesztő módszerek
- fejezet: Gazdaságfejlesztő módszerek
- fejezet: A települések megismerésére és feltárására kialakított módszerek
- Harmadik rész: A közösségfejlesztés külföldön;
- rész: A közösségfejlesztés épülő hazai hálózata és kapcsolatrendszere
- Zárszó – lezárul a hőskor?

Könyvajánló. Varga A. Tamás –Vercseg Ilona (1998): Közösségfejlesztés. A könyv bemutatása. Parola, 1998, 2-3.

Helyzet van

Varga A. Tamással, a Közösségfejlesztők Egyesületének elnökével beszélgetünk a szervezet 10 éves fennállása kapcsán (1999)

Parola, 2.

Gondolkodjunk a demokráciáról!

Képző tanárok felkészítése a közösségi szempontú demokrácia képzésekre, angol és magyar képzőkkel

Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (2000)

Az első képzési csoport résztvevői és tanárai. Tolmácsok: Varga Tamás és Zelena Judit.

Parola, 1

Közösségfejlesztés és felnőttképzés

– Gondolkodjunk a demokráciáról!

Varga A. Tamás, Varga Máté és Vercseg Ilona (2002)

In Közművelődés és felnőttképzés. Írások Maróti Andor 75. születésnapjára. Élethosszig Tartó Művelődésért Alapítvány, Budapest, 2002. 385-389. o

Varga A. Tamás 1940-2002. Parola Emlésszám 2002/2.

Péterfi Ferenc: Tisztelt Olvasó!

- Részletek Varga A. Tamás 1971-es műegyetemi jegyzeteiből
- Varga A. Tamás fontosabb publikációi
- Két baráti kolléga hozzászólása Angliából – John Grayson és Marion Horton
- KÖZÖSSÉG – Emlékezés Varga A. Tamás tiszteletére. 2002. szeptember 5. Kunbábony. Program és résztvevők (beszédek félévvel később, Varga A. Tamás könyvében jelentek meg, ld. lejjebb!)
- Jegyzőkönyv – a Közösségfejlesztők Egyesülete 2002. július 31.-i közgyűléséről.
- Varga A. Tamás 1940-2002 – Szakmai életút, V.A.T. önéletrajzát kiegészítette Vercseg Ilona

Varga A. Tamás könyve (2003)

1940. március 21 – 2002. július 5

Szerkesztette Vercseg Ilona. Műszaki szerkesztő Huszerl József. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 288 o

Újraszerveződő „civil” társadalom a statisztikai adatok tükrében

Varga Józsefné (1994)

Parola, 1

Művelődési egyesületek Franciaországban

Varga Matild (1993)

Parola, 3

Munkanélküli fiatalok Angliában

Vendégek a Red Water Arts művészeti magániskola hallgatói (Debrecenben)

Varga Matild (1993)

Parola, 4

Angliai élmények

Varga Matild (1994)

A Közösségfejlesztők Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete 14 tagja a Red Water Arts művészeti magániskola vendége volt a yorkshire-i Todmordenben

Parola, 4

Cselekedni helyi, lobbyzni magas szinten kell

Varga Matild (1997)

Szeminárium Kunbáonyban a „Közösségi alapú, önszervező munkahelyteremtés elősegítése közösségi munkások által”. Az összefoglaló bemutatja az előadókat és résztvevők kiemelik a főbb témákat és kérdéseket tettek fel

Parola, 1

Roma közösségi ház vezetők képzése

Varga Matild – Vercseg Ilona (2000)

Parola, 2

Elhittük, hogy van értelme a munkának

– a partnerség kiépítésének folyamata Rudabányán

Varga Matild (2002)

Parola, 1

Közösségi megoldások a szociális tevékenységekben,

a Joób Olivér Szeretetintézmény munkájában. Nyíregyháza

Varga Matild, Leskóné Borbély Zsuzsanna (2010)

Parola, 1

Egy közösségfejlesztő gondolatai a komplex kistérségi tervezésről

Varga Matild (2014)

118-122. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest 176 oldal.

Demokrácia-program

Gondolkodjunk a demokráciáról!

Varga Máté (2001)

A Közösségfejlesztők Egyesülete és a Civil Kollégium Alapítvány, partnerségben az észak-angliai Northern College-dzsal partnereket keres az általuk kidolgozott 6 tanítómodul hazai alkalmazásának érdekében.

Parola, 3

Nem boszorkányság, Internet!

Közösségfejlesztői és informatikai projekt a Felső-Kiskunsági és Duna-melléki Kistérségben

Varga Máté (2001)

Parola, 3

Barangolás az interneten

Hogyan fogadják egy kiállítás látogatói az interneten barangolás lehetőségét?

Varga Máté (2001)

Parola, 4

A nemzetek feletti civil társadalom és kialakulásának elősegítése

Varga Máté (2004)

Parola, 4

Az Állampolgári Részvétel Hete,

avagy a Citizen's Participation Week

Varga Máté (2005)

Parola, 3

Részvétlen demokrácia?

Varga Máté és Vercseg Ilona (2005)

Válogatás az Állampolgári Részvétel Hete sajtójából 2005. szeptember 14 és november 14. között.

Parola, 3

Az Állampolgári Részvétel Hete + 2006

Varga Máté (2006)

Előzmények, programismertetés (helyi és országos események) országos szűrőpróba jellegű felmérés. Eredmények, konklúzió. Megnyitó előadás a 2006. november 9-11.-én megrendezett Közösség konferencián: Állampolgári Részvétel Hete.

Parola, 2007/1

Tégy egy részt az egészhez!

Varga Máté (2007)

Állampolgári Részvétel Hete, 2007

Az esemény fővédnöke Göncz Kinga külügyminiszter volt

Parola, 4

TEdd, hisz teHETED!

Kampány az állampolgáriságért és a demokráciáért!

Varga Máté (2008)

Állampolgári Részvétel Hete, 2008. Az esemény fővédnöke Göncz Kinga külügyminiszter volt. Beszámoló a hét eseményeiről –itthon és még 17 országban, a CEECN tagországaiban.

Parola, 3

Állampolgári Részvétel Hete 2009

Varga Máté (2009)

A hangsúly a rész – a tét az egész! Az esemény fővédnöke Hankiss Elemér volt. Az ÁRH minden napján egy neves közéleti személyiség mondta el véleményét az állampolgári cselekvés és a civil részvétel tartalmáról és jelentőségéről: Hankiss Elemér, Rutkai Bori, Lányi András, Sebő Ferenc, Kristin Faurest, Varnus Xavér és Ferge Zsuzsa. A hét eseményei

Parola, 2010/1

A maroktelefonoktól az egerrel történő döntéshozatalig. Marokból marokba

Varga Máté (2010)

Parola, 1.

Csatlakozási felhívás az Add tovább! mozgalomhoz

Varga Máté (2010)

Parola, 2

Fiatalok a rasszizmus ellen!

Varga Máté (2010)

Nemzetközi program, magyar partner: Civil Kollégium Alapítvány

Parola, 3

CEECN (Central and Eastern European Citizens Network) amerikai tanulmányút

2010. december 10-18

Varga Máté (2011)

Parola, 1

Civil aktivisták tiltakozó akciói, mozgalmi Magyarországon 2010-től napjainkig

Varga Máté és Vercseg Ilona (2012)

Milla - Egymillióan a magyar sajtószabadságért Lesz még magyar köztársaság!; Bohócforradalom, Akcióegység – D-day; Magyar Szolidaritási Mozgalom; Hajléktalanság helyett lakhatást! A VÁROS MINDENKIÉ CSOPORT harcai; Az egyetem a miénk! HaHa Hallgatói Hálózat; Világforradalom – foglald el...! mozgalom: “Ha egy jelre vártál – ez az!” Valódi Demokráciát Most – Foglald el Magyarországot! További állampolgári kezdeményezések. A kutatás a Mott-Alapítvány megrendelése és az általa jóváhagyott kutatási terv alapján került lebonyolításra, 2012. április 20 - augusztus 1-je között. Budapest, 23 oldal.

Diákmozgalom Magyarországon 2012-2013

Varga Máté és Vercseg Ilona (2013)

Egyetemisták, középiskolások, oktatók és szimpatizánsok. HaHa, KiHa és mások. Hatáselemzés, készült a Mott Alapítvány megbízásából. Budapest, 28 oldal

Közösségszervezés Magyarországon

Varga Máté és Vercseg Ilona (2013)

A nemzetközi helyzet fokozódik!

A közösségfejlesztéshez kapcsolódó nemzetközi munka elmúlt 10 éve

Varga Máté (2014)

V. Nemzetközi kitekintő, 142-146. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete

Szerkesztette Farkas Gabriella és Kovács Edit. Kiadja: Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 176 oldal.

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Előválasztás? Ki más, ha nem mi?

Előszó az Előválasztás különszámhoz. aHang

Varga Máté (2021. december)

In Előválasztás különszám, 4-5 oldal. Tények, adatok a politikáról, a szervezésről, a technológiáról, a médiáról és a pénzügyekről 27 oldalon kiadta az aHang/Magyar Nonprofit Kft.

Primary Elections Special Edition December 2021, Primary Election? Who else if not us? Foreword by Máté Varga, aHang, pp. 4-5.

Facts and figures on politics, organizing, technology, media and finances 27 pp, published by aHang/Magyar Nonprofit Kft.

Mozgásban. A mozgalom az, ami mozog!

Varga Máté (2022)

Bevezető.

Az azonos címet viselő 2022. első félévi, részletes beszámolót videófilmekkel és korábbi oldalak – elemzések, petíciók - hivatkozásaival is alátámasztó kiadvány témái:

Közélet: Választás '22; Oktatás – Nincs tanár – nincs jövő; Földünk: A természet nem a vagyontárgyunk; Szolidaritás: Emlékezz: ember vagy; Külföld: Határokon átívelő kampányok; Rólunk: Mi történt az aHangnál?

Új vizeken evezünk!

Varga Máté (2022)

Bevezető: aPontok, szakemberhálózat, együttműködési rendszer; új képzési csomag; szervező önkéntesek toborzása, országos felmérés

Az Új vizeken című, részletes beszámolót tartalmazó kiadvány témái tiltakozó akciókkal és petíciókkal bemutatva: Megkérdeztük – elmondjátok; Oktatás; Szolidaritás; Földünk; Helyi ügyek; Többet rólunk!

Nyugat-dunántúli Közösségszolgálat

Vattay Dénes (1993)

Parola, 5

Megfigyelés és cselekvés. Bevezető

Varsányi Erika (1999)

In uő (válogatta, fordította és az Bevezetőt írta): Válogatás a közösségi munka elméleteiből

Balassi Kiadó, Budapest

A könyvet bemutatja Vercseg Ilona: Megfigyelés és cselekvés

Parola, 1

Kultúra és szociális munka

Varsányi Erika (2004)

Parola, 2

Aktív európai állampolgáriság

A civilizáció tanulása

Varsányi Erika (2006)

Előadás a 2006. november 9-11.-én megrendezett nemzetközi Közösség konferencián.
Tolmácsolta Juhász Katalin. Kunbábony
Parola, 2007/1-2

Reflexiók és kérdések Harkai Nóra dolgozatához kapcsolódva

Varsányi Erika (2007)

Előadás. Elhangzott Harkai Nóra: Közösség és közösségi munka c. tanulmányának bemutatóján, 2007. február 16.-án Budapesten, a Magyar Művelődési Intézetben tartott Szakmai Napon
Parola, 3

Individualitás és közösségiség – tanulás és történelem. Tanulunk-e a történelemből?

Varsányi Erika (2007)

Parola, 5

Szociális munka és kultúra

Varsányi Erika (2010)

PONT Kiadó, Budapest, 152. o

Vercseg Ilona: Varsányi Erika Szociális munka és kultúra c. könyvének ismertetése.

Parola, 2011/1

Mi értendő ... alatt?

Alapfogalmak a politikai káoszban

Varsányi Erika (2010)

Parola, 1

Az újrakezdés képessége

Kultúra. Emlékezés. Reziliencia

Varsányi Erika (2013)

Parola, 1

Egykori közös tér

Varsányi Erika (2013)

A Szerző emlékeit idézi fel Balipap Ferencről és a JPTE szociális munkás képzéséről a Szociálpolitika Tanszék keretein belül, 1989-94-ig

Parola, 3

Hozzászólás az intézményközi együttműködéshez

Vercseg Ilona írásához

Varsányi Erika (2013)

Parola, 4.

Példaképek, barátságok és veszített illúziók

Varsányi Erika (2014)

25-30. o. In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete jubileumi kötetben. Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

Country Living

– Hommage á Váradi András juhásznak, Alcsútdoboz polgármesterjelöltjének
Varsányi Erika (2014)
Parola, 3

Vívódások és felismerések

Válogatás a Szerző tanulmányaiból 2002-től 2015-ig
Varsányi Erika (2016)
Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola füzetek. 114 oldal
A Szerző a kötetről:
Parola, 2016/1

Népháza, settlement, volksheim

Varsányi Géza (1912)
A Társadalmi Múzeum Kiadványai, 7. szám. Posner és Fia, Budapest

Egyén–közösség–művelődési otthon

Varsányi Gyula
Valóság, 1980. 8. sz

A bábonyi szövetkezés

Varsányi Lajos (2001),
Szemelvények egy készülő videofilm anyagából. Riportalany: Varsányi Lajos, a
Kunbábonyi Értékesítő Szövetkezet elnöke.
Parola, 2

Az Add tovább! feeling

Vas Judit (2011)
Vas Judit levele Bulgáriából az Add tovább! közösségi oldalra
Parola, 3

A civil társadalom és új ellenségei

Václav Havel (2004)
Parola, 1

Természeti erőforrás, természeti tőke, társadalmi fenntarthatóság

Vágvölgyi Gusztáv (2005)
Részletek a 2004. november 22.-én, Nyíregyházán elhangzott előadásból
Parola, 2

Vállalkozói készségfejlesztési program a középiskolákban (1991)

Parola, 3

A kisebbségi népismeret oktatása a nemzetiségi iskolákban, I-II. rész

Vámos Ágnes, Bodonyi Edit, Kovács Anna, Müller Rodica (2004)

I. Új pedagógia szemle 54. évf. 9. sz. (2004 szeptember)

II. Új pedagógiai szemle 54. évf. 10. sz. (2004 október)

Törékenyen is nagy az ember:

II. Nemzetközi Gyógyypedagógiai Kongresszus, 1990. augusztus
Várhalmi Judit (1990)
Parola, 4

Tükör által homályosan

Várhalmi Judit (1995)
Magyar Családsegítők Országos Kamarájának konferenciája Siófokon
Parola, 1

Városshociológia

Válogatott tanulmányok. A kötet anyagát válogatta, a magyar fordítást az eredeti szöveggel egybevetette és a bevezető tanulmányt írta Szelényi Iván. Fordították Bencze György, Dr. Szalai Sándorné, Sós Vilmos, Vágvölgyi András. Felülbíráltta Kemény István. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1973. 441. o

A Budapesti Városvédő és Polgári Szervezetek Szövetségének (VPSZ) programja

Városvédő és Polgári Szervezetek Szövetsége (1990)
Parola, 3

Környezetbarát közösségek:

A Fenntartható Közösségek Intézete (Vermont, USA) és a Független Ökológiai Központ (Budapest) közös programja. (1992)
Vásárhelyi Judit (1992),
Parola, 1

A dörögdi medence organikus fejlesztése

Vásárhelyi Judit (1995)
A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás
Parola, 3

Gondolatok a nyomorúságról

Vecsei Miklós (2014)
Parola, 1

VE-GA Szövetség Szentesen

Országos gyermek és ifjúsági szervezet.
Parola, 1995/2

Jegyzetömb. 3 jegyzet az évi nyári egyetemen, Kunbáonyban

Velencei Ágnes (2010)

1. Jártál-e már Budapesten? Bemutató Pettendi Szabó Péter fotógyűjteményéből és videoanyagából. Házigazda Sain Mátyás
  2. A nyomor széle – blogbemutató. Házigazda: Lakatos Kinga, Vendégek: L. Ritók Nóra és Szekeres Csaba
  3. Szegénységről másképp – Kovács Edit.
- Parola, 3

Babák rózsaparkjától a bölcsis forradalomig

Lakótelepi közösségfejlesztés kisgyerekes családokra alapozva Budapest, Ferencváros, József Attila- lakótelepen
Velencei Ágnes (2012)
Parola, 2

Pro Urbe Ferencváros-díjas közösségfejlesztő ad választ a „Hogy vagy, mi foglalkoztat?” kérdésre,

a Községfejlesztők Egyesülete választmányából Halmai Zsuzsa által szervezett és vezetett rendszeres online beszélgetéssorozatán. Az írásos változatot Dudok Dávid készítette
Velencei Ágnes (2022)
Parola, 1

Alapvetés

Szöveggyűjtemény a „nyitott” művelődési otthoni tevékenységhez
Vercseg Ilona vál., szerk. (1983)

Szerzők a megjelenés sorrendjében: Beke Pál, Ágh Attila, Varga A. Tamás, Losonczy Ágnes, Szentpéteri Zoltán, Péterfi Ferenc, Varsányi Gyula, Népművelési Intézet Művelődési Otthon és Klub Osztálya, Vitányi Iván
Múzsák Közművelődési Kiadó. 159 o

Összehangolt együttműködés

– Szada. Esettanulmány
Vercseg Ilona (1987)

In Vidra Szabó Ferenc szerk. Könyvtár és társadalmi környezete – esettanulmányok, 77-100., Országos Széchényi Könyvtár Budapest, Könyvtártudományi és Módszertani Központ. Kiadó: Múzsák Könyvkiadó, Budapest

Népművelők szerepértelmezése és szakmai tevékenysége

Vercseg Ilona (1987)
Kultúra és közösség, 1987/2: 76-91

Népművelők szocializációja

Vercseg Ilona (1988)
Kultúra és közösség, 1988/2: 79-95

Szocializáció, szerep, érték a népművelői pályán.

Vercseg Ilona (1988)
Múzsák Közművelődési Kiadó, Budapest. 222 o.

A közművelődés fejlődésének tendenciái a '80-as évek Magyarországon

(Innováció a közművelődésben)
Vercseg Ilona (1989)
Budapest, Művelődéskutató Intézet, 28 o

A közösségfejlesztés további magyar sajátosságai

Vercseg Ilona (1990)

Kultúra és közösség, 1990/1:113-122

Vállalkozói gazdaiskolák

Vercseg Ilona (1990)

Közösségfejlesztő kezdeményezők: Groskáné Piránszki Irén, Keresztesi József, Pálinkás Sándorné, Rédli László, és Vercseg Ilona
Parola, 2

Gazdanapok Nagyrábén

Vercseg Ilona (1990)

Parola, 2

Előszó Nagy Bálint: Hol van már a paraszt? című önéletrajzi könyvéhez

Egy bakonyiszentkirályi parasztsors

Vercseg Ilona (1990)

Az interjúk felvétele 1988 áprilisa és 1989 áprilisa között történt, készítette és szerkesztette: Vercseg Ilona. Országos Közművelődési Központ Módszertani Intézete, Budapest. 188 o.

Folytatódó közösségi munka a bakonyi térségben

Vercseg Ilona (1991)

Parola, 1

A turizmus mint fejlesztő munkalehetőség

Vercseg Ilona (1991)

Parola, 4.

Híradás az ICEA International Community Education Association Világkonferenciájáról (1991)

Vercseg Ilona (1991)

Trinidad, Port of Spain, 1991. július 19 – augusztus 2

„Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!” Közösségi művelődés Magyarországon.

Vercseg Ilona beszámolója két ICEA projektről

Parola, 4

Community Education in Hungary. Presentation of two Hungarian ICEA projects at the workshop by Ilona Vercseg ICEA International Community Education Association World Conference in Trinidad Port of Spain, 19 July – 2 August 1991. Think Globally – Act Locally

A magyar társadalom kulturális állapota (a szocialista években)

– Szubjektív és elemzőbb megközelítés

Vercseg Ilona (1991)

Részlet Vercseg Ilona „A közösségfejlesztés mint szemlélet” című tanulmányából. In Varga A. Tamás és Vercseg Ilona (1991): Település, közösség, fejlesztés. Tapasztalataink a helyi társadalmi-kulturális fejlesztésről. Országos Közművelődési Központ, Budapest. 193 o., benne III. fejezet, 63-68. o

Egyesített Európai Központ a Társadalmi Fejlődésért

– Combined European Bureau for Social Development

Vercseg Ilona fordította és szerkesztette (1991)

Kultúra és közösség, 1991/4. Közösségfejlesztés tematikus szám, 51-57

Szomszédság

Vercseg Ilona (írta, szerkesztette és fordította, 1992)

Benne:

- Vercseg Ilona: A szomszédság mint a közösségi cselekvés színtere
- Gibson, Tony: Ragadjuk magunkhoz a kezdeményezést szomszédságunkban; Az Ashburtoni Szomszédsági Tanács.
- A Szomszédsági Tanács szerepének meghatározása: Az Ashburtoni Szomszédsági Tanács munkaanyaga.

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 65 oldal

A szomszédság mint a társadalmi cselekvés színtere

Vercseg Ilona (1992)

Parola, 4

Közösségfejlesztő lelkészek

Vercseg Ilona szerk. (1992)

Interjú Bárány Anzelm nógrádmarcali katolikus pappal; Mocsáry Csaba etesi plébánossal és Szabó József karancskeszi plébánossal. Életutak, közösségfejlesztés. Az interjúkat készítette Pálinkás Sándorné és Vercseg Ilona. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest Parola füzetek. 59 oldal

Szakképzés és önkéntes közösségi munkások képzése

Vercseg Ilona (1993)

Parola, 1

Szécsényi tanulságok: szövetkezetfejlesztés helyi közösségekben

Vercseg Ilona (1993)

A Devon Co-operative Development Agency (Devon Szövetkezetfejlesztési Ügynökség) munkája Judith Reynold vezetésével és az általuk életre segített szövetkezetekből három bemutatása.

Parola, 2

- Szécsényi tanulságok II.: Közösségi munkások Angliában. Parola, 5.

Közösség – Eszme és valóság

Vercseg Ilona (1993)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 40 oldal

Új foglalkozás alakul? Bemutatom a közösségfejlesztést

Vercseg Ilona (1993)

Parola, 4

és Vercseg Ilona (1994): Új foglalkozás alakul? Közösségfejlesztés.

Kultúra és közösség, 1994/4: 104-116. o

Az önszerveződés alakulása Magyarországon

Vercseg Ilona (1994)

Parola, 2.

Az első magyar szövetkezetfejlesztési tanfolyam

Vercseg Ilona (1994)

Parola, 5.

Local Action in a new Political Order

Vercseg, Ilona (1994)

– Keynote speech. European Conference on Community Capacity Urban Regeneration in Europe, Glasgow, 14-16. September

Local Action in the New Political Order (1994)

Vercseg, Ilona (1994)

Social Work in Europe, London, Volume 1 Number 3, pp. 9-14

A helyi cselekvés az új társadalmi rendben

Vercseg Ilona (1995)

A Település, közösség, fejlesztés konferencián elhangzott előadás. A cselekvés mint újdonság; A helyi cselekvés jellemzői: a lakosság részéről; az önkormányzatok részéről

Parola, 3.

Alakítsunk Párbeszéd-köröket

Vercseg Ilona (1995)

Parola, 5

A helyi közösségfejlesztési folyamatról a közösségi felmérés kapcsán

Vercseg Ilona írta és szerkesztette (1995)

Tematikus szám helyi példákkal.

Parola, 6

Mi a Civil Kollégium?

Vercseg Ilona (1996)

Parola, 1

A közösségfejlesztés szakmai profilja

Vercseg Ilona (1996)

Parola, 4.

Increasing citizen participation in the development of small villages of the small region 'Mecsekalja' (1997)

Vercseg, Ilona (1997)

In Paul Henderson: Social Inclusion and Citizenship in Europe. The Contribution of Community Development. Landelijk Centrum Opbouwwerk and Gradus Hendriks Foundation, Den Hague

A közösségfejlesztés mozgástere

Vercseg Ilona (1997)

Részletek Varga A. Tamás-Vercseg Ilona: *Közösségfejlesztés 1998 és 2001* című könyvéből. Első rész A közösségfejlesztés mozgástere. I. fejezet: A közösségfejlesztés identitása, a gyökerek. A közösségfejlesztés sajátosságai és

Vercseg Ilona (1997): *A közösségfejlesztés mozgástere. A közösségfejlesztés módszerei. A települések megismerése és feltárása*

Parola, 2-3.

Közösségfejlesztés és munkahelyteremtés

Vercseg Ilona szerkesztette és bevezette (1997)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. Parola füzetek, 99 oldal

Tanuljunk demokráciát!

A Westminster Alapítvány (képzési) támogatása a demokráciai fejlődéséért

Vercseg Ilona (1997)

Parola, 4

Civil szervezetek és a vidékfejlesztés

Vercseg Ilona (1999)

Előadás a „Kistérségek szerepe a vidékfejlesztésben” konferencián. 1999. febr. 18-19, Kecskemét

Parola, 1

Presentetion on Youth Councils in Hungary

ICEA Conference on Youth Enterprises and Enterprise Learning

Vercseg, Ilona (1999)

Patras, Greece, 1st of July

Presentation on Citizenship and Democracy

Changes in Hungary and Introduction the Civil College

Vercseg, Ilona (1999)

Oxford, 6 July

The Development of Democracy: Community Development in Hungary (1999)

Vercseg, Ilona

Community Development Journal, Volume 34 Issue 2

Feladatok és lehetőségek az ezredfordulón a civil szervezetek előtt a település- és közösségfejlesztésben

Vercseg Ilona (1999)

Parola, 3-4.

Community Development and Community Based Economic Development

Vercseg, Ilona (2000)

In Neighbourhood Economy at work! joint CEBSD and VIBOSO publication

A kiadvány magyar nyelvű változata: Szomszédági gazdaságfejlesztés, Parola füzet (2000). Fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, 51 oldal.

Benne Vercseg Ilona tanulmánya - Közösségfejlesztés és közösségi alapú gazdaságfejlesztés - a kötet 38-41. oldalán található.

Gondolkodjunk a Demokráciáról!

Képző tanárok felkészítése a közösségi szempontú demokrácia-képzésekre

Vercseg Ilona (2000)

Parola, 1

Közösségfejlesztés. Akkreditált továbbképzési program

pedagógusoknak, közművelődési szakembereknek

Vercseg Ilona (2000)

Parola, 3

Community Development and Community Based Economic Development

Vercseg, Ilona (2000)

In Neighbourhood Economy at work! joint CEBSD and VIBOSO publication

Esettanulmány készítése

Vercseg Ilona (2001)

Parola, 4

Folyamatokban gondolkodni

Roma közösségfejlesztő program. Zárószeminárium

Vercseg Ilona (2002)

Parola, 1

Civil társadalom - mit jelent a tagjai számára?

Vercseg Ilona (2002)

Részlet a Nonprofit Kutatócsoport Egyesület „Gyakorlat és kutatás” programjához készített kutatási javaslatból

Parola, 3

Eredményesség és mérhetőség a közösségfejlesztésben

Vercseg Ilona (2002)

Előadás a moszkvai Közgazdaságtudományi Egyetem nemzetközi konferenciáján, október 16-19

Parola, 3

A demokráciáról való tudatosság

Országos oktatási és képzési programok szükségességéről

Vercseg Ilona (2002)

Parola, 4

Új közösségfejlesztési munkamódok, módszerek és technikák kifejlesztése

Vercseg Ilona (2003)

Parola, 1-2

Nyitó gondolatok és Közösségfejlesztés Közép-kelet Európában

Vercseg Ilona (2003)

Előadások Szovátán, az East-East program zárószemináriumán

Parola, 3.

Konvertálható-e a szocialista közösségiség állampolgárisággá?

Vercseg Ilona (2004)

Parola, 2

A társadalmi tőke (social capital) mérése magyarországi településeken

Vercseg Ilona (2004)

Parola, 3

Legalább ennyit a közösségfejlesztésről

Vercseg Ilona (2004)

Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak

Vercseg Ilona (2004)

- I. Kiindulások a közösségfejlesztés megértéséhez
- II. Közösségfejlesztési alapelvek
- III. Lépésvajaslalok
- IV. Munkamódok és módszerek

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 48 oldal

Szakmafejlesztés gólyalábon

A demokrácia lassú kiépülésének néhány főbb, közösségfejlesztési szempontú okai

Vercseg Ilona (2004)

Az előadás elhangzott Debrecen-Csapókertben, a Settlement konferencián

Parola, 1

Közösségi kezdeményezéseket támogató szakmai hálózat

A KÖZTÁMHÁLÓ

Vercseg Ilona (2005)

Történelmi előzmények. Gondolati háttér: A civil társadalom mint a közösségfejlesztés eszménye és célja. Hálózat a közösségi alapú társadalomért. A kezdeti lépések – a jelen.

Parola, 1.

Villanófényben Közép és Kelet Európa

Vercseg Ilona (2004)

Vitaindító előadás „A civil társadalom építése közösségfejlesztéssel” (Building European civil society through community development) CEBSD-IACD-HACD – Közösségfejlesztők Egyesülete – szervezte nemzetközi konferencián, Budapesten, 2004. március 25.-én.

Central and Eastern Europe in the Limelight

Keynote speech at the Building European civil society through community development
Ilona Vercseg (2005)

CEBSD–IACD–HACD Conference. Budapest. Community Development Journal, 40 (4, October): 399–404. (regisztrációra letölthető)

Közösségfejlesztés és civil társadalom, Magyarország

Vercseg, Ilona (2005)

A nagy-britanniai közösségi munkások Federation for Community Development Learning Szövetség a Közösségfejlesztés Tanulásáért szervezetének éves, közgyűléssel egybekötött konferenciáján, Liverpoolban 2005. február 3.-án tartott angol nyelvű előadás magyar változata.

Parola, 2004/4

Community Development and Civil Renewal in Hungary. Presentation at the Annual Conference and AGM Federation for Community Development Learning Liverpool, 3 February 2005.

Közösségi tanulás és fejlesztés

Vercseg, Ilona (2007)

Parola, 4

Community Development in Hungary

Vercseg, Ilona (2008)

Szín, 13. évf. 6: 65-71 (2008.

december)

Community Development in Hungary (Historical Approach)

Vercseg, I. (2008)

pp. 52-65. and Community: Ideal and Reality (Theory), pp. 284-297. In Brake, Roland – Deller, Ulrich (eds.) (2008): Community Development – A European Challenge. Barbara Budrich Publishers. Opladaen & Farmington Hills

Közösségi munkahelyteremtés

Vercseg Ilona (2008)

Közösség konferencia Varga A. Tamás emlékére. 2008. november 6-7. Kunbábony, Civil Kollégium Közösségi Ház. Program. Előadók felszólalásuk sorrendjében: Mészáros Zsuzsa Molnár Eszter, Varsányi Erika, Nemes Éva és Németh Gabriella, Dolores Grogorova, Béres Tibor, Elisabet Mattsson, Hunti Mihály-Halmi Zoltán, Kárpáti Csaba, Tóth Ágnes, Vercseg Ilona. Tolmácsok: Juhász Katalin és Tarnai Mária

Rendező szervezetek: Közösségfejlesztők Egyesülete, Civil Kollégium Alapítvány, Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Közösségfejlesztési Osztálya. Támogatja a Szociális és Munkaügyi Minisztérium KÖZTÁMHÁLÓ programja és a Nemzeti Civil Alap, valamint a rendező szervek

Összefoglaló gondolatok a közösségfejlesztés és gazdaságfejlesztés kapcsolatához

Vercseg Ilona (2009)

Előadás a 2008. november 6-7-én megtartott éves Közösség konferencián

Parola,1

Partnerség – bizalom – felelősségvállalás

Vercseg Ilona (2009)

Előadás a miskolci Regionális Civil Központ Alapítvány fennállásának 10. évfordulóját ünneplőknek

Parola, 2

Értelmiségi ideák és helyi szükségletek

A közösségfejlesztés jövője

Vercseg Ilona (2009)

Előadás. Civil Közösségek Háza, Pécs

Parola, 3

A közösségfejlesztés változó meghatározottsága

Elmélkedés az ünnep szellemében – 20 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete

Vercseg Ilona (2009)

Parola, 4

Add tovább! Fiatalokkal a települési közösségekért!

Vercseg Ilona (2010)

Programindító előadás 2010. április 12.-én Budapesten

Parola, 2

Bemutatjuk Dr. Pallai Katalin: Társadalmi részvétel – Bevezetés a helyi önkormányzati képviselők számára című könyvét

Vercseg Ilona (2010)

Parola, 4

Kötődések és választási lehetőségek?

Civil/közösségfejlesztői reflexiók a rendszerváltástól napjainkig

Vercseg Ilona (2010)

Civil Szemle, 2010/4: 9-24.

Community development and civil society

Making connections in the European context (2010)

Ilona Vercseg and Paul Henderson 2010

The Policy Press, Bristol, U.K

Részlet Vercseg Ilona Idősügyi Nemzeti Stratégiához írott tanulmányából,

melyet a Szociális és Munkaügyi Minisztérium felkérésére írt 2008-ban

Vercseg Ilona (2011)

Parola, 1

Varsányi Erika Szociális munka és kultúra c. könyvének ismertetése

Vercseg Ilona (2011)

Parola, 1

Milyen a jó közösségi beavatkozás? Egy katalán példa

Vercseg Ilona (2011)

Parola, 3

Mozduló és visszanező közösségek

Vercseg Ilona (2011)

Az évi nyári egyetemen Kunbábonyban elhangzott előadás rövidített változata

Parola, 3

Közösség és részvétel

A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete

Vercseg Ilona (2011)

Felsőoktatási tankönyv. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület és az ELTE Szociális Munka és Szociálpolitikai Tanszéke. Budapest

A Szerző bemutatja könyvét:

Parola, 2011/2

A közösségi munka folyamata és módszerei

Vercseg Ilona (2011)

In *Közösségi munka a családsegítésben*, I. fejezet, 9-103. o. Szerk. Nagyné Varga Ilona. Debrecen, Szociotéka sorozat, 190 oldal (tanulmány helyi példákkal). Bevezetés. A hátrányos helyzetű közösségekkel való munkához szükséges néhány fontosabb kiindulás. Ők és mi. Alternatív stratégiák szükségessége. Folyamat és módszerek. Módszerek, munkamódok. Aktivizáló módszerek. További módszerek és technikák. A folyamat. Önmaguk és helyzetük megismerése, megértése. Tárguló világok – viszonyítási pontok keresése. A saját helyzet javítása. Mi az, amin változtatni kellene és hogyan? Munka és reintegráció. Közösségi vállalkozások. Válsághelyzetek közösségi kezelése. Milyen a jó közösségi beavatkozás? Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban. A jó segítség. Az ellátástól az önsegítésig – a képessé tétel jelentősége. Új szerepkörben a segítő szakember. Új szerepkörben az intézmények. Mi a közösségi munka? A közösségfejlesztés és a közösségi munka meghatározottsága. Közösségfejlesztés – mozgalom és szakma. A közösségfejlesztés és a közösségi munka fogalmának meghatározása. Fogalomtár

Közösségfejlesztés, közművelődés és közösségi művelődés.

Vercseg Ilona (2013)

Parola, 1

Bevezető gondolatok az intézményközi együttműködés és a szakmaköziség szükségességéről

Vercseg Ilona (2013)

Parola, 2

Társadalmi tanulás – közösségi tanulás

Vercseg Ilona (2013)

Előadás a nyári egyetemen

Parola, 4

Van-e politikai tartalma a közösségi beavatkozásnak?

Vercseg Ilona (2014)

Előadás a XI. Nyári Egyetemen Kunbábonyban, 2014. július 23.-án

Parola, 3

Közösségelmélet

Tantárgyi összefoglaló

Vercseg Ilona (2014)

ELTE TáTK Közösségi és Civil Tanulmányok MA Szak, Budapest. E-tananyag, 81 oldal.

Terjesztésre került az ELTE Coospace oktatási felületén

A közösség dicsérete

25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete

Vercseg Ilona (2014)

Előadás a Közösség konferencián, 2014. november 7.-én Budapesten

Parola, 4.

Vercseg Ilona tanulmányai A közösség dicsérete kötetben (2014):

Elméletben – Alapvetések és visszatérő dilemmák;

- Kell-e nekünk elmélet? Értékeink és a szerintünk fontos világmagyarázatok – elméletek – rávilágítanak arra, hogy milyen eszme jegyében szerveződik a fejlesztés mint „mesterséges” (értsd: nem organikus, hanem külső) beavatkozás.
- A közösségfejlesztés hazai értékrendje: demokratizálódás, közösség, lokalitás, részvétel, civil társadalom, kommunikatív cselekvés, interdiszciplinaritás, képesség tétel/képessé válás.
- Az elmélet körébe tartoznak még az eredet és növekedés, a közösségi beavatkozás történetének megismerése és feltárása; a fejlesztés kudarcai és sikerei és a gyakorlati elmélet

In A közösség dicsérete. 25 éves a Közösségfejlesztők Egyesülete (2014).

Szerk. Farkas Gabriella és Kovács Edit. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. 176 o.

20-24. o

- Szakmafejlesztés. Az egyéni hőtettektől az egyetemi kurzustematikáig és országos szakmai hálózatiig. Szakma születik. Kutatás és elmélet – elmélet és kutatás. Gyakorlati elmélet. Intézmények építése. Képzés: tananyag, tantárgy, szakirány és szak fejlesztése. Felnőttképzés: Civil Kollégium Alapítvány. Szakmaköziség. In Uott, benne IV. 123-132 o
- Nemzetközi kitekintő. Mit hoztunk Európából, és mit adtunk Európának? In Uott, 134-141. o.

A kiadvány megtalálható még a Közösségfejlesztők Egyesülete honlapján

Válogatás a közösségfejlesztés elméletéből és gyakorlatából

Vercseg Ilona szerk. (2014)

Bibliográfiák a Közösségfejlesztők Egyesülete tevékenységéből, elméleti és gyakorlati munkáiból 1990-2014-ig, továbbá Eseménynaptár 1975-2014-ig. A Közösség dicsérete kötet DVD melléklete. Készült a Közösségfejlesztők Egyesület megalakulásának 25. évfordulójára. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest.

Mi a közösség?

Vercseg Ilona (2016)

Előadás az évi Közösség konferencián

Parola, 4

A jövő kívánatos szakmai irányai

Vercseg Ilona (2017)

25 éves a szociális és közösségi képzés a Pécsi Tudományegyetemen. Az elhangzott előadás írásos változata

Parola, 2

Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből

Vercseg Ilona szerkesztette, annotálta és részben fordította (2018)

Előjáróban

1. Eredet és növekedés

2. Fejezetek az európai közösségfejlesztés történetéből

Európa: Egyesített Európai Központ a Társadalmi Fejlődésért – Combined European Bureau for Social Development CEBSD

- Belgium: Közösségfejlesztés Belgiumban. VIBOSO Samenlevingsopbouw Vlaanderen VZW, a Közösségfejlesztő Munka Flamand Intézete és a RISO-k
- Bulgária. A közösségfejlesztés rövid története Bulgáriában. A C.E.G.A. Creating Effective Grassroots Alternatives Foundation (Alapítvány a Hatékony helyi alternatívák megteremtéséért). Chitalishte (csitalistye) mozgalom
- Cseh Köztársaság. A Közösségszervezés Központja – Centrum pro komunitní práci CpKP, the Centre of Community Organising CCO. AGORA Central Europe
- Dánia. The Danish Folkehøjskole – A dán népfőiskola. A népfőiskolák története és háttere. KSS Kristeligt Studenter-Settlement – Keresztény diákok settlementje, társadalmi és kulturális központ Koppenhágában. A közösségfejlesztés oktatása és tanulása Dániában
- Egyesült Királyság. Közösségi munka Nagy-Britanniában. Állampolgári és közösségi részvétel az Egyesült Királyságban. CDF Community Development Foundation – Közösségfejlesztő Alapítvány az Egyesült Királyságban
- Hollandia. Közösségfejlesztés Hollandiában. Az LCO Landelijk Centrum Opbouwwerk – Országos Közösségfejlesztő Központ
- Horvátország - Ajánlott angol nyelvű olvasmány Mirela Despotović –től
- Ír Köztársaság. Az írországi közösségfejlesztés története. Community Workers' Co-operative CWC – A Közösségi Munkások Szövetkezete. Combat Poverty Agency CPA – Intézmény a szegénység leküzdésért
- Katalónia. A közösségi és állampolgári részvétel kihívása. Cooperativa Estratègies per ala Transformació Comunitària Sostenible - Stratégiák a fenntartható közösségi átalakulásért. Fundació Privada Desenvolupament Comunitari FDC – Community Development -Foundation – A Közösségfejlesztés Alapítványa
- Lengyelország. CAL Association Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej – Local Activity Support Centre, A helyi cselekvést támogató CAL Egyesület
- Litvánia. Három magyar nyelvű annotáció angol nyelvű, a közösségfejlesztésről szóló. litván tanulmányokról.

- Magyarország. A közösségfejlesztés magyarországi története. Közösségfejlesztők Egyesülete – Hungarian Association for Community Development HACD. Civil Kollégium Alapítvány – Civil College Foundation CCF
- Németország. A közösségfejlesztés története és fejlődése Németországban. Paritätisches Bildungswerk Bundesverband PBW
- Norvégia. The Ideas Bank Foundation – az Idea Bank Alapítvány
- Olaszország. Az európai hálózatok szerepe a közösségfejlesztésben
- Románia. PACT Foundation – Partnership for Community Action and Transformation – PACT Alapítvány – Partnerség a közösségi cselekvésért és az átalakításért
- Skócia. Scottish Community Development Centre SCDC – Skót Közösségfejlesztő Központ
- Spanyolország. A közösségi munka fejlődése Spanyolországban
- Svédország. CESAM Centrum for samhallsarbete och mobilisering: Center for Community Development and Local Mobilisation – A közösségfejlesztés és a helyi mobilizáció központja. Iskolarendszeren kívüli felnőttoktatás Svédországban, 1994
- Szlovákia. Centrum Komunitného Organizovania CKO – Center for Community Organizing CCO A közösségszervezés központja
- Ukrajna. GURT Resource Centre – GURT Erőforrás Központ. Regional Development Agency 'Donbass' – 'Donbass' Regionális Fejlesztési Iroda

3. Mit hoztunk Európából, és mit adtunk Európának?

Kiadta a Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 140 oldal

ELTE Társadalomtudományi Kar

A Szerző bemutatja tanulmányát: Parola, 2018/3.

Közösségelmélet. A 2014-es azonos című tananyagának második, bővített kiadása

Vercseg Ilona (2018)

Megjelent

- az ELTE Hallgatóknak készült e-tananyagok sorozatában 91 oldalon:
- a Közösségfejlesztők Egyesülete gondozásában Budapesten, a Parola füzetek sorozatban, 135 oldalon,

Tartalmát részletesen ld. a Közösségelmélet szócikkben!

A Szerző bemutatja könyvét (2018):

Parola, 2

Közösségek – válság és hiány

Vercseg Ilona

Az anómia; Közjó és magánjó; Szolidaritás-hiány; A szervezethez-szervezetlenség jelensége; Cselekvéshiány; Társadalmi mellett civil részvételt is! „A közösségi-civil fejlesztők előtt tehát a cselekvőképesség, a szervezethez, a szolidaritás, a közjóért való cselekedetek és a közmegegyezésen alapuló értékek-normák fejlesztésének összetett feladata áll, a közösséghez tartozás és a részvétel fokozása és modernizálása révén.”

In Közösségelmélet (2018) 135 oldal. 11. fejezet. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola-füzetek

Modern közösségiség – civil társadalom

Vercseg Ilona (2019)
Civil Szemle, 2019/1: 7-14

A változás, e változatlan létező

Vercseg Ilona (2019)
A 30 éves Parola ünnepi számához
Parola, 3

Közösség és részvétel

A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete

Vercseg Ilona (2020)

Második, jelentősen átdolgozott kiadás e-változatban

Első rész: A közösségi munka meghatározottsága. (Részletesebb ismertetését ld. A közösségi munka meghatározottsága címléírás alatt!)

Második rész – Változó szakmai fókuszok a változó társadalmakban (részletesebben lásd a Fókuszban a civil társadalom; Fókuszban a szocializáció; Fókuszban a helyi/közösségi gazdaságfejlesztés; Fókuszban a közösségi munka címléírásokban, valamint A közösségfejlesztés iránti általános szükségleteknél!)

Harmadik rész – Munkában a közösségfejlesztő és a közösségi munkás. Részletesebben ld. a Munkában a közösségfejlesztő és a közösségi munkás címléírásban!)

Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek. 142 o.

és ELTE Társadalomtudományi Kar, e-tananyagok

MEGJELENT! Vercseg Ilona (2020): Közösség és részvétel. A Szerző bemutatja könyvét a kunbábonyi nyári egyetemen

Parola, 2

A velünk élő Rendek Sanyi – nekrológ

Vercseg Ilona (2023)

Parola, 3

Városfejlesztés egyszerűen

– mitől olyan hatékony a taktikai urbanizmus módszere?

Veres Luca (2023)

Árnyékos fákkal és kényelmes ülőhelyekkel teli közterek? Interaktív, minden generáció számára élvezhető játszóterek? Ezek az elképzelések mostanra a világ megannyi nagyvárosában nemcsak elméleti tervek, hanem a gyakorlatban is egyre többször valósulnak meg, sok esetben a mostanában egyre népszerűbbé váló taktikai urbanizmus módszerével. Néhány gyakorlati példa a nagyvilágból!

Parola, 4.

Közösségi önrendelkezés a fenntarthatóságért

Veress Tamás (2019)

Parola, 4

Védegylet: Gazdaság helyben?

Védegylet

Konferencia (2012): Önrendelkező közösségekben a jövő, vélték magyar polgármesterek, svájci és spanyol pénzügyesek képviselői a Sajtóközlemény

Parola, 3.

A harmadik évezred küszöbén

Tervezz! Bátran! – Közöd van hozzá! (?)

Vidor Ferenc (2010)

A városmegújításban lehetséges/kívánatos közösségi részvétel

Parola, 1

Közösségfejlesztés – A helyi kormányzat szerepe

Világvárosok Önkormányzati Egyesülete (Association of Metropolitan Authorities – A.M.A.) (1998)

Parola, 4.

Húsz évesek vagyunk, avagy adsz teret a másnak ...?

Vincze Béla (2007)

Ifjúsági közösségi munka

Parola, 5

Virágoztassuk fel a Lövőház utcát!

(2008). Budapest, II.

Parola, 3

Víz Koalíció (2022-től)

Országos szerveződés, amelyben az érintett civil szervezetek, önkormányzatok és szakszervezetek közösen dolgoznak a magyarországi vízhelyzet feltérképezésén és javításán.

A Koalíció a Civil Kollégium Alapítvány közösség-szervezői programjának köszönhetően, civil szervezetek kezdeményezésére, Homoki Andrea és Szulovszky István CKA közösség-szervezők vezetésével jött létre. Tagjai olyan civil közösségek, önkormányzatok és szakszervezetek, melyek településükön vagy szakmájukban érzékelték az egyre súlyosbodó vízügyi problémákat és a megoldások érdekében szövetségre léptek. Számos tanulmány figyelmeztet, hogy a víziközműrendszerek állapota egyre rosszabb a rekonstrukciók elmaradása miatt. A lakosság leginkább az ivóvízvezeték-hálózat és a vízkezelőművek állapotának romlását érzékeli ország-szerte.

Tallózás a főbb publikációkban:

- Megalakult a civilekből és szakemberekből álló Víz Koalíció (2022.01.1.) A Víz Hete Nyitóesemény. Népszava online
- Parlamentben a Vízkoalíció!
A Víz Koalíció A Fenntartható Fejlődés Bizottságánál járt a Parlamentben 2023. február 14.-én
- Az RTL Klub riportja a Víz Koalícióval, 2023. március 29.
- Víz Koalíció (2022 május 9): Addig jár a kútra... de ki tudja meddig. Gondolatok az ivóvízellátás vélt vagy valós kockázatairól. Tanulmány, 29. oldal
- Látogatás az államtitkárnál a tiszta víz ügyében. 2023.05.10

- KAP 2023 Közösségi Adományozási Program, MagNet Magyar Közösségi Bank nlc.életmód, 2023. november 03: Közös cél, hogy a vezetékes ivóvíz hozzáférhető legyen mindenki számára, fenntartható módon
- Vajna Tamás (2023): Titkosítások helyett az ivóvízhálózat katasztrofális állapotát javító valódi intézkedéseket kér a civil Víz Koalíció. Qubit, Gazdaság. 23-11-23-
- Tiszta vizet a poharainkba! A Víz Koalíció petíciója
- A Greenfonak is köszönjük, hogy felerősíti a Víz Koalíció hangját!
- Friss hírek a Víz Koalíció Facebook oldalán

Introductory speeches on the ‘Building Civil Society in Europe through Community Development’

Vos, Koos (2004)

The Dutch Case. International Conference – Budapest, 25-28 March

A Közös Ország Mozgalom tevékenysége

Vörös Eszter (2018)

Az ELTE Társadalomtudományi Kar Közösségi és civil tanulmányok mesterszakja hallgatóinak dolgozataiból

Parola, 1

Változó falu – változó oktatás

A gazdaasszonyképzés kezdetei

Wallendums Árpád, dr. (1990)

„Európa első gazdasági iskoláját Szarvason 1779-ben alapította Tessedik Sámuel evangélikus lelkész.”

Parola, 3

Warmest Congratulations to the Hungarian Association

(2019). Az IACD International Association for Community Development köszönti a HACD Hungarian Association for Community Development (Közösségfejlesztők Egyesületét) 30. születésnapján

Parola, 1

Studying Your Community

Warren, Roland L

Free Press, New York, Colier-Mac-Millen Ltd. London, 1955.

Towards a Reformulation of Community Theory

Warren, Roland L. (1957)

In Human Organisation, vol. XV. pp. 8-11

The Community in America

Warren, Roland L. (1963)

Rand McNally. Chicago

A települési közösségek öt funkciója

Warren (1963) amerikai szociológus szerint a települési közösségnek öt funkciója van az életünkben:

- a szocializáció, melyen keresztül a közösség bizonyos értékeket olt tagjaiba, olyanokat, amelyek a leginkább az adott kultúrában érvényesek;
- a gazdasági boldogulás: a közösség biztosítja tagjainak a megélhetést;
- a társadalmi részvétel: a közösség biztosítja tagjai számára a társasági, társadalmi élet lehetőségét, a jogok és kötelességek gyakorlását;
- a társadalmi kontroll, amelynek alapját a közösség értékei és normái jelentik, valamint a köz ügyei iránti elkötelezettség és felelősség;
- a kölcsönös támogatás és az ahhoz vezető együttműködés, mely folyamat segítségével a közösség tagjai megvalósítják azokat a feladatokat, amelyek túl nagyok vagy túl sürgősek ahhoz, hogy egy személy egyedül kezelni tudja. E funkciót a szolidaritás funkciójának is szokták nevezni

„A közösség egyik fő jellemzője az, hogy e funkciókat a lokalitás szintjén szervezi meg.”
(Warren, 1963:10, fordította Varga Tamás)

In Vercseg Ilona (2020 szeptembere): *Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest, Parola-füzetek, 142 oldal. Az idézet a 33. oldalról való.*

Művelődési Ház Dombóvár – EGYKOR

Mi is volt az a Nyitott Ház a művelődési otthoni mozgalomban?

Wiedmer-Balipap Zsuzsa (2023)

2023 szeptember 23. Dombóvári Művelődési Ház. Emlékezés és kerekasztal beszélgetés az egykori munkatársakkal, barátokkal Balipap Ferenc 75. születésnapján. Emlékezés a Dombóvári Művelődési Ház egykori igazgatójára, s egyik kezdeményezőjére a Nyitott ház országos művelődési otthoni szakmai kísérletnek

Tolnatáj Televízió

Kihívások az európai settlement mozgalomban

Wilkening Renate (2015)

Parola, 4

A közösségfejlesztés gyökerei Hollandiában

de Wit, Cees

A kezdetektől a 2. világháborúig és után; Városi újjáfejlesztés a '70-es és '80-as években;

A társadalmi megújulás szükségessége a kilencvenes évek elején. Befejezés

Részletek a *Közösségfejlesztés a világban: gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés* c. kötet holland esettanulmányából

Eredeti kiadás: uő (1997): *The roots of community development work in The Netherlands*. In *Community Development around the world. Part IV. The Netherland*. University of Toronto Press, Toronto

Magyarul megjelent: *Az angol és holland közösségi munka, közösségfejlesztés fejlődésének áttekintése. Két szemelvény. Vál., szerk.Vercseg Ilona, fordította Varga Tamás. Közösségfejlesztők Egyesülete, Budapest. Parola füzetek, 2007. 63 oldal.* [/](#)

Eredeti kiadás: uő (1997): *The roots of community development work in The Netherlands*. In *Community Development around the world. Part IV. The Netherland*. University of Toronto Press, Toronto

ICEA Small Grants Programme Manager

Jelentés az 1990. augusztus 16-22-ig tartó magyarországi látogatásról

Webster, Harry (1990)

„A látogatás célja az volt, hogy kapcsolatot alakítsunk ki a magyar csoporttal és olyan project-lehetőségeket keressünk, melyeket a Small Grants Programme keretében javasolhatunk megpályázni.”

Parola, 4

Mentori támogatás társadalmi vállalkozásfejlesztő programban

Weninger László (2020)

A Badur Alapítvány

Parola, 3-4

Mélyvíz a közösségfejlesztésről

Wiegmann Alfréd (szerk.)

– 1998. szeptember 3. MTV2

The Acting Person. Details – Part Four: Participation

Wojtyła, Karol (1979) *Osoba i Czyn (Személy és Cselekvés)*

Chapter Seven 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Translated from the Polish by Andrzej Potocki, Edited by Anna-Teresa Tymieniecka. D. Reidel Publishing Company, Dordrecht, Series Title *Analecta Husserliana*, 10. Pages 420

Id. még Gergely Attila (2011): *Tükrök és jelzések* című előadásában G.A. utalását Karol Wojtyła vonatkozó dolgozatára, összefüggésben Max Scheler etikájával

Parola, 3

The Acting Person

Table of Contents; Part Four: Participation; Chapter Seven: Intersubjectivity by participation: (...) 5. Participation and Community; 6. Participation and the Common Good; 7. „Authentic” Attitudes; 8. „Nonauthentic” Attitudes; 9. Fellow Member and Neighbor; 10. The Commandment of Love.

A felnőttek ösztönzése oktatási és művelődési tevékenység támogatására

Keresetlen beszámoló fejlesztési munkáról

Wolf, John (199)

Portugália, Algarve

Parola, 1

Working and Learning Together to Build Stronger Communities

Working and Learning... (2004)

Scottish Executive Guidance for Community learning and development. Published by Scottish Executive St Andrew’s House Edinburgh.

Local Activism and the Prospects for Civil Society in Moscow

Yelena Shomina, Vladimir Kolossov and Viktoria Shukhat (2002)

In: *Eurasian Geography and Economics*, Volume 43, 2002 – Issue 3. Moscow as an Emerging World City. Pages 244-270,

A Női Együtthatók c. vándorkiállítás első állomása Kunbábonyi Nyári Egyetem

Zagyva Gabi (2023)

Erről és a neki leginkább tetsző programokról számol be Gabi – Szociális Hackathon (Ötletmaraton); Playback színház és a közösség alapú szolgáltatásokról szóló műhelymunka. „A kiállításban az a jó, hogy inspirál és segít abban, hogy mindenki elhiggye, hogy ő is képes rá. Mert mindenkiben megvan a Szupererő. Csak az a kérdés, hogy felismeri-e ezt és hogy talál-e társakat

Parola, 3.

Közösségfejlesztő oktatás Bulgáriában

A Chitalishte jelenség

Zafirov, Christomir & Dinchiyska, Stefka (2009)

Parola, 3. Fordította Varga Tamás

angolul: uők Community Development in Bulgaria, in Brake, R. & Deller, U. ed. 2008, pp. 32-40

Mit akar a ZalA-KAR?

ZalA-KAR Térségfejlesztési (Innovációs) Társulás (1993)

Parola, 5

A Nyíregyházi Kosár bevásárló közösség története

Zalatnay László (2019)

Parola, 4

Nagybörzsöny 2005-2008

KÖZTÁMHÁLÓ kezdeményezésből alakult közösség általi közösségfejlesztési folyamat

Zádori Judit (2008)

Parola, 1.

Önkormányzatok Hollandiában

Zám Mária (1991)

Beszámoló a Magyar Népfőiskolai

Társaság által szervezett tanulmányútról

Parola, 3

Szociálpolitika kényszerpályán

Zám Mária (1991)

Parola, 4.

A Settlement-gondolat időszerűsége Magyarországon

Zám Mária (1994)

Parola, 2

A Ferencvárosi Közösségi Alapítvány és 2018-as tevékenységei

Zeke Angéla (2019)

Parola, 1

A Hegyközi Vasút visszaállításáért.

Állásfoglalás

Zempléni Környezetvédelmi Egyesület (ZEKE) (1993)

Parola, 6

Bemutatkozunk

Zempléni Környezetvédelmi Egyesület (ZEKE) Sátoraljaújhelyi központtal. (1997).

Parola, 2-3

International Federation of Settlements elnökének záróbeszède az IFS konferencián

Zisser, Michael

Parola, 2015/4

A Zöldút (Greenway) filozófiája és logisztikája az USA-ban

Zöldút barátainak egyesülése (1998)

Parola, 2-3

Zöld Szív Ifjúsági Természetvédő Mozgalom

Pomáz (1995)

Parola, 2.

Zuglói Energiaközösségi Akciók (2019-2022)

Az európai projekt célja, hogy a települési energiagazdálkodási célkitűzéseket az érintett szereplőket, vagyis a lakosságot, a helyi cégeket bevonva valósítsa meg. Ennek keretében három pilotprojekt valósul meg Zuglóban, az érintettek és az Önkormányzat együttműködésében: Mérjünk együtt! Zöldüljünk együtt! Zuglói ökotérkép

Közösség és addiktológia

Zsély Anna (2019)

Parola, 2.

Örökbe fogadott játszótér. Békéscsabai program

Zsótér Mária (2008)

Parola, 4

Impresszum

A Forrásjegyzéket összeállította: dr. Vercseg Ilona

A kiadásért felel: Kovács Edit, elnök, Közösségfejlesztők Egyesülete

A megjelenést támogatta: Közösségfejlesztők Egyesülete,
és a MagNet Bank KAP támogatói közössége

